ଉତ୍କଳୀୟ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥମାଳା (ଓଡ଼ିଆ) – ୧୪

ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା

(ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ)

ରଚନା :
ଗଜପତି ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ

ସଂପାଦନା :
ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଳା ମିଶ୍ର, ଏମ୍. ଏ.
ସଂପାଦିକା,
ରାଜ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
(ସାଂସ୍କୃତିକ ଶାଖା)
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୨

ପ୍ରକାଶକ :

ରାଜ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
(ସାଂସ୍କୃତିକ ଶାଖା)
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ — ୧୦୦୦
୧୯୭୪

ମୁଦ୍ରାକର :

ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମହାପାତ୍ର, ବି. ଏ. (ଅନର୍ସ)
ଶ୍ରୀ ଶାରଦା ପ୍ରେସ୍,
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୨

ମୂଲ୍ୟ —

THE ORISSAN ORIENTAL TEXT SERIES (ORIYA) - XIV

ANURAGA KALPALATA

PART — II

BY :

GAJAPATI SRI SHYAMASUNDAR DEV

Edited by :

SMT. PRAMILA MISHRA, M.A.
Editor,
DIRECTORATE OF TOURISM & CULTURAL AFFAIRS
(CULTURAL WING)

BHUBANESWAR-6.

Published by :
Directorate of Tourism & Cultural Affairs
(Cultural Wing)
BHUBANESWAR-6

FIRST EDITION — 1000
1974.

Printed by :
Sri P. K. Mahapatra, B.A. (HONS)
Sri Sarada Press,
Bhubaneswar-2

PRICE Rs.

— ସୂଚନା —

କବି ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବଙ୍କ 'ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା' କାବ୍ୟର କଳେବର ବୃହଦାକାର ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଏହାକୁ ଦୁଇଭାଗରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବାର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇ ଏହାର ପ୍ରଥମ ଭାଗ (ପ୍ରଥମରୁ ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତବକ) ଉତ୍କଳୀୟ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥମାଳା ଓଡ଼ପ୍ରା—୨୧ ରୂପେ ପ୍ରକାଶ ପାଇସାରିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ (ପଞ୍ଚମରୁ ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ) ଉକ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥମାଳାର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଖଣ୍ଡ ରୂପେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରୁଛି । ପ୍ରଥମ ଭାଗର ମୁଖବନ୍ଧରେ କବି ଓ କାବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଇ ଥିବାରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗରେ ଅଧିକ ଆଲୋଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭୂତ ହୁଏନାହିଁ ।

କବି ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତ ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ବହୁ ଶ୍ଳୋକ ଉଦ୍ଧାର କରି ଏହି କାବ୍ୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଶ୍ଳୋକାଂଶର ଶୁଦ୍ଧ ପାଠୋଦ୍ଧାର ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅସଂପୃକ୍ତ ମନେ ହେଉଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅବିକଳ ରୂପେ ପାଦଟୀକାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଛି । ସବୁ ପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏଥିରେ କେତେକ ମୁଦ୍ରଣ ପ୍ରମାଦ ରହିଯାଇଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅର୍ଥଗତ ତ୍ରୁଟିର ଶୁଦ୍ଧିପତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ ଶେଷରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସୁଧୀ ସହୃଦୟବର୍ଗ କୃଷ୍ଣ କାବ୍ୟର ଉପାଦେୟତା ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ମୁଦ୍ରଣ ଦୋଷ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଉଦାର ଭାବରେ କାବ୍ୟରସ ଆସ୍ୱାଦନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ସଂପାଦିକା

ତା ୧୮ । ୧୦ । ୭୪

- ବିଷୟ ସୂଚୀ -

ପୃଷ୍ଠାଙ୍କ

ପଞ୍ଚମ ସ୍ତବକ (୧—୧୨୪)

ଷଷ୍ଠ ସ୍ତବକ (୧୨୫—୨୩୨)

ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ (୩୩୧ - ୪୫୭)



॥ ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ॥

ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା

ପଞ୍ଚମ ସ୍ତବକ

— ପ୍ରଥମ କୁସୁମ —

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟଦେବ ସ୍ତୁତି

(ରାଗ — ଆଶାବରୀ)

(ସାଗରୁ ଅଇଲା ବାଳ ସାଗରିକା ନାମ ଯେ ବାଣୀରେ)

ରୂପକ ଶ୍ଳେଷ —

ଅଚନ୍ତ୍ର ନଦଆ ନବଦ୍ୱୀପ କ୍ଷୀରାର୍ଣ୍ଣବ
ଆପେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଯହିଁରୁ ସମ୍ଭବ ଯେ ॥ ୧ ॥

ଆଦ୍ୟ କଳ ଉପ ତାପ ନ ସହି ମେଦନୀ
ଅତି ଭୟ ଯୁକ୍ତମୟ ଟଳ ବଳେ ଜନ ଯେ ॥ ୨ ॥

ଅବିରତ ରାଧା ଧ୍ୟାନ ବଶେ ନିଃସନ୍ଦେହ
ଅରୂପ ଅମ୍ବରେ ସ୍ୱତ ଗଉର ବିଗ୍ରହ ଯେ ॥ ୩ ॥

ଅନେକ ପାରିଷଦ ତାରକାରେ ଶୋଭନ
ଅନ୍ଧ ତମସ ପାଷାଣ୍ଡ ତମ ବିଚ୍ଛେଦନ ଯେ ॥ ୪ ॥

ଆଚଣ୍ଡାଳ ବ୍ରହ୍ମ ହରି ନାମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ
ଉଘ ଇନ ତାପ ହରି ଅମୃତକୁ ଦେଇ ଯେ ॥ ୫ ॥

ଆଖଣ୍ଡଳ ଦିଗେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଉଦେ ହୋଇ
ଅବ୍ୟାଜ ଆଶ୍ରିତେ ପ୍ରକ୍ଷାଳିକ ପୂନ ଯାଇ ଯେ ॥ ୬ ॥

ଅନନ୍ତ ସାଧୁ ହୃଦୟ ଚକୋରକୁ ତୋଷି
ଅଧିକରେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବେଳ କୁମୁଦ ପ୍ରକାଶି ଯେ ॥ ୭॥

ଅତ୍ର ସର୍ବ ପୁରାଣ ପ୍ରମାଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉତ୍ତର
ଅଶ୍ରେଷ୍ଠ କଳିଯୁଗରେ ହରିନାମ ସାର ଯେ ॥ ୮ ॥
ଅନାୟାସେ ଭବବନ୍ଧୁଂ ହୋଇବେ ମୁକତ
ଅନ୍ୟ ହରିନାମ ବିନା ନାହିଁ ନାହିଁ ଗତି ଯେ ॥ ୯ ॥

— ଶ୍ଳୋକ —

ଶ୍ରୀ ଭାଗବତେ—

କୃତେ ଯଃ ଧ୍ୟାୟତେ ବିଷ୍ଣୁଂ ତ୍ରେତାୟାଂ ନାମତେ ମଖୈଃ
ଦ୍ୱାପରେ ପରିଚର୍ଯ୍ୟାୟାଂ କଲୌ ତଦ୍ଧରିକୀର୍ତ୍ତନାତ୍ ॥ ୦ ॥

ଆଧ୍ୟାତ୍ମ ରାମାୟଣେ—

ହରି ନାମୈବ ମୁକ୍ତି ସ୍ୟାତ୍ କଲୌ ନାନ୍ୟନ୍ତୁ କୁତ୍ରଚିତ୍ ।

ତଥାଚ ପୁରାଣେ—

ହରିର୍ନାମୈବ ନାମୈବ ନାମୈବ ଶରଣଂ ପରଂ
କଲୌ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ଗତିରନ୍ୟଥା ॥ ୦ ॥

— ଗୀତ —

ଅଧର୍ମକାରୀ ବିନାଶି ଧର୍ମ ସଂସ୍ଥାପନ
ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଶ୍ରୀମୁଖ ବଚନ ଯେ ॥ ୧୦ ॥
ଅଙ୍ଗୀକାର କରିଣରୁଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ନାମ ଧନ୍ୟ ଯେ ॥ ୧୧ ॥
ଆଗତ କଳିରେ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ଧର୍ମ ଲୋପ
ଅଜ୍ଞାନ ମଗ୍ନ ଜନ ମୋହ ଅନ୍ଧ କୂପ ଯେ ॥ ୧୨ ॥
ଅନୁକମ୍ପା କରି ଭକ୍ତିମାର୍ଗ ଉପଦେଶ
ଅବଲମ୍ବ କରି ତାରିବାରେ ସନ୍ତୋଷ ଯେ ॥ ୧୩ ॥
ଅପବର୍ଗର ସୋପାନ ଆଜ୍ଞା ହରିନାମ
ଆସ୍ୱାଦନ କରି ନ ତରନ୍ତି ଅଜ୍ଞତମ ଯେ ॥ ୧୪ ॥
ଆଦ୍ୟରେ ନଦିୟା ନବଦ୍ୱୀପ ଲୋକ ତାରି
ଆଗତ ଭକ୍ତ ସହିତ ହୋଇ ମିଳିଗଲେ ଯେ ॥ ୧୫ ॥

ଅବାଧି ଗମନ ରାମେଶ୍ୱର ସେତୁବନ୍ଧ
ଅତି ପତିତଙ୍କୁ କରି ମୁକ୍ତ ଭବବନ୍ଧ ଯେ ॥ ୧୬ ॥
ଆସି ନୀଳାଚଳେ ପୁନ ବୃନ୍ଦାବନ ଗତ
ଅଶେଷେ ବ୍ରଜବାସୀଙ୍କ ଭକ୍ତି ରସ ଦତ୍ତ ଯେ ॥ ୧୭ ॥
ଆପଣେ ଜନନୀ ବାକ୍ୟେ ନୀଳାଚଳେ ଭବ
ଅନାବୃତ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ ସ୍ୱେଷ୍ଟ ଯେ ॥ ୧୮ ॥
ଅଗ୍ରଜ ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ଆଲୋକନ କଲେ କଳିଯୁଗ ଜନେ ଧନ୍ୟ ଯେ ॥ ୧୯ ॥
ଆପଣେ ନନ୍ଦ ଯଶୋଦା କଥମାସ୍ତୁ ଭୁବ
ଅଟନ୍ତି ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ର ଶଚୀଦେବୀ ଯେ ॥ ୨୦ ॥
ଆତ୍ମଜ ଶଙ୍କରାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଗଉରଚନ୍ଦ୍ର
ଅଦ୍ୱୈତ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଆଜ ଜସ୍ତୁ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ଯେ ॥ ୨୧ ॥
ଅଟନ୍ତି ଯେ ହାଡ଼ାଇ ପଣ୍ଡିତ ପଦ୍ମାବତୀ
ଆସି ବସୁଦେବ ଦେବକୀସ୍ୱେ ଉତପତ୍ତି ଯେ ॥ ୨୨ ॥
ଆପେ ବଳଦେବ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଯା ସନ୍ତତି
ଅଟେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ସେ ଈଶ୍ୱର ପୁରି ଖ୍ୟାତି ଯେ ॥ ୨୩ ॥
ଅଟେ ରାଧା ଗୁଣ ସୀମା ଗଦାଧର ସ୍ୱାମୀ
ଆପେ ସତ୍ୟା ରୁକ୍ମିଣୀ ଯେ କୃଷ୍ଣପ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ॥ ୨୪ ॥
ଅବନୀ ଜାହ୍ନବୀ ସ୍ୱେ ଯେ ରେବତୀ ପ୍ରତକ୍ଷ
ଅଧିକ ମହିମା ବୀରଭଦ୍ର ଗୁଣେ ଦକ୍ଷ ଯେ ॥ ୨୫ ॥
ଆଳ ପର ବାସ ଆଦ ଯେ ମଞ୍ଜରୀଗଣ
ଅବନୀରେ ନମାମି ସେମାନଙ୍କ ଚରଣ ଯେ ॥ ୨୬ ॥
ଅଟେ ସେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ଗଜପତି
ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ରୁଦ୍ର ହୋଇଥିଲେ ସ୍ୱେ ନୃପତି ଯେ ॥ ୨୭ ॥
ଅବଜ୍ଞା ସପ୍ତ ବଚନେ କଲେ ମହାରାଜ
ଆପେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ହେଲେ ଷଡ଼ଭୁଜ ଯେ ॥ ୨୮ ॥

---

୧ । ଷାଢ଼ (ପୋଥିପାଠ)

ଆମ୍ଭୁ ଯେ ହରିଦାସ ଠାକୁର ବିଖ୍ୟାତ
ଅଦ୍ୱୈତ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ମହା ବିଷ୍ଣୁ ସେ ସାକ୍ଷାତ ଯେ ॥ ୨୯ ॥

ଆପେ ଜଗଦାନନ୍ଦ ପଣ୍ଡିତ ସରସ୍ୱତୀ
ଅଟେ ସାର୍ବଭୌମ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ବୃହସ୍ପତି ଯେ ॥ ୩୦ ॥

ଆପେ ବେଦବ୍ୟାସ ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ ସ୍ୱାମୀ
ଅଜସ୍ର ବିଦ୍ୟାନିଧି ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ନମାମି ଯେ ॥ ୩୧ ॥

ଅବତାର ଶୁକଦେବ ଅଟେ ସେ ସାକ୍ଷାତ
ଅଟନ୍ତି ନାରଦ ସେ ଶ୍ରୀନିବାସ ପଣ୍ଡିତ ଯେ ॥ ୩୨ ॥

ଅବତାର ସାନ୍ଦୀପନ କେଶବ ଭାରତୀ
ଅଗଣିତ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ କେ କରିବ ଖ୍ୟାତି ଯେ ॥ ୩୩ ॥

ଆଦ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ରୂପ ସନାତନ ଗୋସ୍ୱାମୀରେ
ଆଗ୍ୟାଂ ଯେନ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଶିରେ ଯେ ॥ ୩୪ ॥

ଅତି ଗୁପ୍ତ ବ୍ରଜକେଳି ରାଧାମାଧବର
ଅଶେଷରେ ଖ୍ୟାତି୧ କଲେ କରି ଗ୍ରନ୍ଥବର ଯେ ॥ ୩୫ ॥

ଆପେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ହୃଦୟରେ ରହି
ଅଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଭକ୍ତି ଗ୍ରନ୍ଥ କହି ଯେ ॥ ୩୬ ॥

ଅପ୍ରକଟ କରିଥିଲେ ଯାହା ବେଦବ୍ୟାସ
ଅନୁକ୍ରୋଶ କରି ଜନେ କଲେ ତା ପ୍ରକାଶ ଯେ ॥ ୩୭ ॥

ଅଟନ୍ତି ବୃନ୍ଦାବନ ଦାସ କୃଷ୍ଣ କବିରାଜ
ଅଧିକରେ ଲୀଳା ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନେ ବିରାଜ ଯେ ॥ ୩୮ ॥

ଅଶନି ସେ ପାଷଣ୍ଡ ଧର୍ମ ଆଦରେ ଦର
ଅବନୀର-ପାପ ଭାର କରାଇଲେ ଦୂର ଯେ ॥ ୩୯ ॥

ଅନୁଗ୍ରହ ଶ୍ରୀ ଗଉର ବିଗ୍ରହ ମୋହରେ
ଅନ୍ଧ କୂପ ରୂପେ ବିଶ୍ୱେ ପତିତ ମୋହରେ ଯେ ॥ ୪୦ ॥

ଅବଲମ୍ବି କରି ରାଧା-କୃଷ୍ଣ ବ୍ରଜକେଳି
ଅନାୟାସେ ତରିବାକୁ ମନୋରଥ କଲି ଯେ ॥ ୪୧ ॥

୧। କ୍ଷାତ (ପୋଥିପାଠ)

ଅଛନ୍ତି ଯେ ବକ୍ରେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡିତ ଗୋସ୍ୱାମୀ
ଆମ୍ଭର ଯେ ସଖ୍ୟ ସଖୀ ଉପାସନା ପ୍ରେମୀ ଯେ ॥ ୪୨ ॥

ଆକୃତ ହରପାଦର ଚିହ୍ନକେ ଶୋଭିତ
ଅତି ଉଗ୍ର କାଳଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡକୁ ଅଭିତ ଯେ ॥ ୪୩ ॥

ଅଷ୍ଟ ଚତୁଃଷଷ୍ଟୀ ଯେ ମହନ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ
ଆଦ୍ୟର ଦ୍ୱାଦଶ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ମୋର ମାନ୍ୟ ଯେ ॥ ୪୪ ॥

ଆଳି ରୂପ ଦାମୋଦର ସ୍ୱରୂପ ରାମାନନ୍ଦ
ଆଦ୍ୟର ସେ ଶିବାନନ୍ଦ ବସୁ ରାମାନନ୍ଦ ଯେ ॥ ୪୫ ॥

ଆପେ ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଘୋଷ ବାସୁଦେବ ଘୋଷ
ଅଛେ ମୁଁ ବକ୍ରେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡିତ ସ୍ୱାମୀ ଦାସ ଯେ ॥ ୪୬ ॥

ଆଦ୍ୟର ମୁକୁନ୍ଦ ଦାସ ଯେନ ଲଳିତାଦି
ଅଷ୍ଟସଖୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଅନୁବାଦୀ ଯେ ॥ ୪୭ ॥

ଅଛେ ରତ୍ନାଚାର୍ଯ୍ୟ ରତ୍ନଗର୍ଭ ଯେ ବିଶେଷ
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସେ ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ଯେ ॥ ୪୮ ॥

ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ମୁକୁନ୍ଦ ସେ ଗରୁଡ଼ ଦତ୍ତ ନାମ
ଅଛନ୍ତି ସେ ଦାମୋଦର ପଣ୍ଡିତ ଉତ୍ତମ ଯେ ॥ ୪୯ ॥

ଅଛେ କୃଷ୍ଣାନନ୍ଦ ଦାସ କୃଷ୍ଣାନନ୍ଦାଚାର୍ଯ୍ୟ
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ମାଧବ ପାଦୋରଜ ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ ଯେ ॥ ୫୦ ॥

ଆପଣ ଯେ ନୀଳାମ୍ବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଖ୍ୟାତ
ଅଛେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦତ୍ତ ବାସୁଦେବ ଦତ୍ତ ଯେ ॥ ୫୧ ॥

ଆଦ୍ୟ ଶଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ଠାକୁରଙ୍କୁ ବନ୍ଦ
ଅଷ୍ଟଶଦେ[୧] ଅନୁଚର ସୁବୁଦ୍ଧି ମିଶ୍ରାଦି ଯେ ॥ ୫୨ ॥

ଅଛନ୍ତି ନନ୍ଦନାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ପଣ୍ଡିତ
ଆଦ୍ୟ ଗୋପୀନାଥ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ପାଦେ ରତ ଯେ ॥ ୫୩ ॥

୧। ଅଷ୍ଟଶବ୍ଦେ (ପୋଥିପାଠ)

ଆଦ୍ୟ ବନ୍ଦନମସ୍ତୁ ସଦାଶିବ କବିରାଜ
ଅଟନ୍ତି ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ୱାମୀ ମହାଂ ତେଜ ଯେ ॥ ୫୪ ॥

ଆତ୍ମର ମୁକୁନ୍ଦାନନ୍ଦ ଯେ ସ୍ୱପ୍ନେ ମୁକୁନ୍ଦ
ଆଦ୍ୟରୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଆରୂର୍ଯ୍ୟ ପଦ ବନ୍ଦ୍ୟ ଯେ ॥ ୫୫ ॥

ଅଟେ ଶିବାନନ୍ଦ ନାରାୟଣ ବାଚସ୍ପତି
ଅଦ୍ୟ ମକର ପଣ୍ଡିତ ପଦଦ୍ୱନ୍ଦେ ନତି ଯେ ॥ ୫୬ ॥

ଅବନୀ ଦେବ ଯେ ରଘୁନାଥ ବିଷ୍ଣୁ ଦାସ
ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ମଧୁସୂଦନ ପଣ୍ଡିତ ଈଶ ଯେ ॥ ୫୭ ॥

ଆରୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋବିନ୍ଦ ଜସ୍ତୁ ଯେ ପରମାନନ୍ଦ
ଆଦ୍ୟ ଗୁପ୍ତ ବଳରାମ ଦାସ ପାଦ ବନ୍ଦ୍ୟ ଯେ ॥ ୫୮ ॥

ଅଟେ ପୁରନ୍ଦର ମିଶ୍ର ବସୁ ରାମାନନ୍ଦ
ଅଘ ହରିଭକ୍ତି ଦତ୍ତ ପରମ ଆନନ୍ଦ ଯେ ॥ ୫୯ ॥

ଆପେ କାଶୀ ମିଶ୍ର କାଳିଦାସାଦି ମହାନ୍ତ
ଅଟେ ସଦ୍ଭୁ କବିଚନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀ ମାନ ପଣ୍ଡିତ ଯେ ॥ ୬୦ ॥

ଅବନୀ ସୁର ପୀତାମ୍ବର ଘୋଷ ଗୋବିନ୍ଦ
ଅଦ୍ୟ ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ଠାକୁର ପଦବନ୍ଦ୍ୟ ଯେ ॥ ୬୧ ॥

ଅଟେ ଜଗନ୍ନାଥ ସେଣ ରାଘବ ପଣ୍ଡିତ
ଅଦ୍ୟ ରତ୍ନ ଚିତ୍ତ ସଦାନନ୍ଦ ପାଦେ ଚିତ୍ତ ଯେ ॥ ୬୨ ॥

ଆଦ୍ୟ ପୀତାମ୍ବର ପଣ୍ଡିତ କଂସାରି ସେଣ
ଅଘ ହରୁ ସେଂ ଦ୍ୱିଜ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ଶରଣ ଯେ ॥ ୬୩ ॥

ଆତ୍ମର ମୁକୁନ୍ଦ କବିରାଜ ହରି ଦାସ
ଅଟେ ରାମ କବିଚନ୍ଦ୍ର ବାସୁଦେବ ଘୋଷ ଯେ ॥ ୬୪ ॥

ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ଚରଣ
ଅଟେ ବଳରାମ ସେ ଗୋବିନ୍ଦ ଦାସ ପୁଣ ଯେ ॥ ୬୫ ॥

---

୧ । ମୋହା (ପୋଥିପାଠ)
୨ । ହରଷେ (,,)

ଅଟେ କବି କର୍ଣ୍ଣ ପୁର୍ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ପଣ୍ଡିତ
ଅକୂପାର ଭବ ନାବ ମାଧବ ପଣ୍ଡିତ ଯେ ॥ ୬୬ ॥

ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରବୋଧାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ
ଅଦ୍ୟ ବଳରାମ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ପାଦେ ନତି ଯେ ॥ ୬୭ ॥

ଅଟନ୍ତି ସପ୍ତମ ସଖୀ ବକ୍ରେଶ୍ୱର ସ୍ୱାମୀ
ଆଦ୍ୟ ପରମାନନ୍ଦର ଚରଣେ ନମାମି ଯେ ॥ ୬୮ ॥

ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ଗୁପତ ବଳଭଦ୍ର ଦାସଙ୍କୁ
ଅଟନ୍ତି ଯେ ଜଗଦୀଶ ପଣ୍ଡିତ ତାହାଙ୍କୁ ଯେ ॥ ୬୯ ॥

ଅଟେ ବଳଭଦ୍ର ଦାସ ଶ୍ରୀକର ପଣ୍ଡିତ
ଅଦ୍ୟ ଦାସ ଶ୍ରୀସ୍ୱାନାଥ ପାଦେ ଦଣ୍ଡବତ ଯେ ॥ ୭୦ ॥

ଅଟେ ନନ୍ଦାଚାର୍ଯ୍ୟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପଣ୍ଡିତ
ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ମୁକୁନ୍ଦ ଦାସ ଗୋସ୍ୱାମୀ ବ୍ରାତ ଯେ ॥ ୭୧ ॥

ଆପେ ଭଗୀରଥ କୃଷ୍ଣ କବିରାଜ ସ୍ୱାମୀ
ଆଣେ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ ଗଙ୍ଗାଭୂମି ଯେ ॥ ୭୨ ॥

ଅଟେ ରଘୁନାଥ ଭଟ୍ଟ ରୂପ ସନାତନ
ଆଦ୍ୟ ଗୋପାଳ ଭଟ୍ଟ ଚରଣେ ମାନ୍ୟ ପୁନ ଯେ ॥ ୭୩ ॥

ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ଲୋକନାଥ ଦାସ ପଦଦ୍ୱନ୍ଦ
ଆପେ ଜୀବଦାସାଦି ସିଦ୍ଧ ମଣ୍ଡଳୀବୃନ୍ଦ ଯେ ॥ ୭୪ ॥

ଅଟେ ସିଦ୍ଧ ସୁଦାମାଦି ସଖା ମ ସ୍ୱା ଶାନ୍ତି
ଅଭିରାମ ଶ୍ରୀ ସୁନ୍ଦରାନନ୍ଦ ପାଦ ବନ୍ଦ ଯେ ॥ ୭୫ ॥

ଅଟେ ଧନଞ୍ଜୟ ପଣ୍ଡିତ କମଳାକର
ଆଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ସେ ଉଦ୍ଧବ ଦତ୍ତ କାଶୀଶ୍ୱର ଯେ ॥ ୭୬ ॥

ଅଦ୍ୟ ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦାସ ପଦକୁ
ଅଟନ୍ତି ଗଉର ଦାସ ପଣ୍ଡିତ ତାହାଙ୍କୁ ଯେ ॥ ୭୭ ॥

---

୧ । ପୁଷ୍ପ (ପେ.ଥପ:୦)

ଅଟେ ଉଖ୍ୟା ବନମାଳୀ ମହେଶ ପଣ୍ଡିତ ।
ଆଉ ନରହରି ଦାସ ଦ୍ୱାଦଶ ମହାନ୍ତ ଯେ ॥ ୭୮ ॥

ଅଟେ ସାର ସ୍ୱଭାବକ ପ୍ରହ୍ଲାଦ ଦାସ
ଆଉ ଭକ୍ତ ନଚୟରେ ରହୁ ମୋ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ॥ ୭୯ ॥

ଅତ୍ର ବନ୍ଦନ ମୋ ବ୍ରଜ ଉପାସି ସାଧୁଙ୍କୁ
ଅନ୍ୟ ଉପାସିକ ଖଳେ ନ ଦେବ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଯେ ॥ ୮୦ ॥

ଅଥ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଶୁଣ କୋବିଦ ନଚୟ
ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧିକା ଭେଟ ହେବାର ଉପାୟ ଯେ ॥ ୮୧ ॥

ଆସି ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ବନେ ବଳଦେବ ପାଶେ
ଅରଣ୍ୟ ଗମନ ନଷେଧିଲେ ବାଣୀ ବସେ ଯେ ॥ ୮୨ ॥

ଅବମାଲ୍ଲଚର ଦୂତ ଏ ଗୋପ ସାଗରେ
ଆଷ୍ଟ ବଚନେ ମହୁଇ ବସ୍ତୁ ହରିବାରେ ଯେ ॥ ୮୩ ॥

ଆଜ ରତ୍ନ ସ୍ଥବିର ଜନକ ଉପକଣ୍ଠୁ
ଅମର ବଣ୍ଣଗକୁ ତା ହେବ ମାଳକଣ୍ଠ ଯେ ॥ ୮୪ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧକ ମେଳରେ ବସ୍ତ୍ରା ଚରାଇ ଶ୍ରୀହରି
ଅଙ୍ଗୀକାର ଏ ବଚନେ ବଳରାମେ କଣ୍ଠ ଯେ ॥ ୮୫ ॥

ଆଷ୍ଟ ମେଳକୁ ସେ ଗତ ଶୁଣି ଉପଦେଶ :
ଅଚ୍ୟୁତ ଭେଟିଲେ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ହୋଇ ତୋଷ ଯେ ॥ ୮୬ ॥

ଅଗ୍ରଜ ରହିଲେ ବ୍ରଜ ଗଛ କୁମ୍ଭେ ବନ
ଆଲୋକନ ଇଷ୍ଟଦେବେ ରାଧା ଶୋଭାବନ ଯେ ॥ ୮୭ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ସମ୍ଭ୍ରମେ ସନ୍ତୋ ହେବ କି ପଶ୍ଚରୁ
ଅରଣ୍ୟ ଦେଖି ସେ ବୋଲେ ଅଛନ୍ତି ବଗ୍ଯୁର ଯେ ॥ ୮୮ ॥

ଆପଣ ବୃନ୍ଦାବନରେ[୧] ରହ ଯାଇ ହରେ
ଆଜ ଭେଟ ହେବ ଆଳ ବୃନ୍ଦାଙ୍କ ସହରେ ଯେ ॥ ୮୯ ॥

---

୧ । ବୃନ୍ଦାବନରେ (ପୋଥି ପାଠ)

ଆନନ୍ଦ ନଦୀରେ ଶୁଣି ଝାଉଁଳେ ମନ ମୀନ
ଅନଙ୍ଗ ଧୀବର ଶର ଜାଲ ପିଙ୍ଗେ ପୁନ ଯେ ॥ ୯୦ ॥

ଅରଣ୍ୟ ଗମନ ଯେନ ନର୍ମ ସଖା ସାଥି
ଅଟଇ ମାଧବ ମାସ ଗୁରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାତିଥି ଯେ ॥ ୯୧ ॥

ଅନୁରାଧା ନକ୍ଷତ୍ର ବୃଶ୍ଚିକ ସିଦ୍ଧଯୋଗ
ଅର୍କ ସପ୍ତବିଂଶତି ଦିବସ ମେଷ ଭୋଗ ଯେ ॥ ୯୨ ॥

ଅଟଇ ଲଗ୍ନ ମିଥୁନ ବବ ଯେ କରଣ
ଅନୁକୂଳ କାଳେ ବନ୍ଦେ ଧୀର ସମୀରଣ ଯେ ॥ ୯୩ ॥

ଅବଲମ୍ବେ କୁଞ୍ଜବନେ ବହରଲେ ହରି
ଆନ୍ତ ଆକାଶରେ ରାଧା ଜ୍ୟୋତି ଅଛୁ ପୂରି ଯେ ॥ ୯୪ ॥

ଆସି ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ରାଧାରେ ଭେଟିଲେ ଝଟତି
ଅନ୍ତକେ କୃଷ୍ଣ ବିରହ ଜାତ କରେ ଦୂତି ଯେ ॥ ୯୫ ॥

ଅରଣ୍ୟେ ଅଛନ୍ତି କୃଷ୍ଣ ଚକୋର ସଜାତ
ଆସ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଦରଶନେ କର ଆପ୍ୟାୟିତ ଯେ ॥ ୯୬ ॥

ଆକର୍ଣ୍ଣାପୂର୍ଣ୍ଣଲୋଚନା ଶ୍ରବଣେ ଉଲ୍ଲାସ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଜାତ କଲା ସରାଗ ପଲ୍ଲାସ ଯେ ॥ ୯୭ ॥

ଆଳି ଶୁଣି ଭଜିବେ ବଚନେ ତତପର
ଅନ୍ତେ ଛନ୍ଦେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧୀର ଯେ ॥ ୯୮ ॥



— ଦ୍ୱିତୀୟ କୁସୁମ —

ବେଣୀ ପେଷଣ

ଆଠ ପୋଇ ଲେଖନ

(ଏକ)

ଅନଙ୍ଗର ଜାଳ ରୂପ ପ୍ରତିମା ସ୍ୱରୂପ ଦଗଧ ହୋଇ ବିରହାନଳେ
ଆଣି ରଜନୀ ସଜନୀ ଲେପି ଶୋଭିବନ୍ତି ଭଜନ ସେ ଉତ୍କଣ୍ଠିନ୍ତ ତଳେ ॥ ୧ ॥

ଅଟେ କି କର କରତ ସେ ସୁନାସି ବ୍ରାତ ଘର୍ଷଣୁ ଚରଣୁ ହୋଏ ପାତ
ଅମ୍ବୁ ତଇଳ ବସନ କୂଳେ ପୋଛି ପୁନ ପ୍ରସାରଣେ ହୋଇ କାନ୍ତି ଯୁତ ॥ ୨ ॥

ଅଟେ ପୀଠ ଜୂଳାପାସ ଚହୁଁ ଆଣି ପାସ ଶେ,ଭ ଭୁଜ ରଖି ଖରଡ଼ରେ
ଆଦରଣ ଧରି ଇନ୍ଦୁଲେଖାର ହେ ଇନ୍ଦୁମୁଖେ ହାରି ବିମ୍ବାଧରେ ଓଠରେ ॥ ୩ ॥

ଅନୁସରି ଶିଳ୍ପୀକାଷ ପୃଷ୍ଠ ଆଶ୍ରେକରି ଫେଣ୍ଡ଼ ଇନ୍ଦ୍ରମାଳନର୍ଧି ବେଣି
ଅତି ଅର୍ଚ୍ଚନ କି ହେମ ପ୍ରଭରେ ସୁଷମ ଅଗୁରୁ ଧୂପେ ବିଶେଷ ବାସ ॥ ୪ ॥

ଅଳଙ୍ଘ୍ୟ ଅବାରିତ ଭ୍ରମରେ ବାରିତ ସେ ଚମ୍ପକଲତା ହାସ ବନ୍ଧି
ଅବଲୋକଲେ ଅର୍ଦ୍ଧିକ ଭ୍ରମର ସେବକ ଦୁଃଖିଲେ ଚମ୍ପକଲତା ଗୃହୁଁ ॥ ୫ ॥

ଅମ୍ବୁଧାନ ତରଙ୍ଗିଣୀ × × ଶୋଭା ଶୁଣି ଥିଲାଇ କବିଙ୍କ ସମ୍ମତରେ
ଅର୍କତନୁଜା କି ହେମ ବେଣି ତଟ ରମ୍ୟ ଜଣି ଆସେ ବନ୍ଧ କଲ୍ଲୋଳରେ ॥ ୬ ॥

ଅମୋଦରେ ଶ୍ୟାମଘନ ବରଷିବ ଘନ ରସ ଘୋଡ଼ାଇଛି ଚରମକୁ
ଆଣି କୁସୁମ ତଇଳ ପାତଳ ଶଇଳ ସ୍ତନା କେଶେ କଲେ ଲେପନକୁ ॥ ୭ ॥

ଅଗ୍ରମଧ୍ୟ ହି ବିଧିରେ ଧରି ଲେପି ଧୀରେ ଲମ୍ବରେ ନତମ୍ଭ ଅଛି ଜଣି
ଆଣି କେ ସିଂଘାର ଫେଣ୍ଡ଼ ଦେଖାଇଲା ଫେଡ଼ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭଣି ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଅଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଅଷ୍ଟପଦ କଙ୍କତିକା ଉତ୍ତମ ।
ଅଛୁ ପ୍ରତିମା ରଚ ସୂଚକମ ।
ଅମୂଲ୍ୟ ହୀରକରେ ପାନ୍ତିକରେ
ଅତି କୋମଳେ ଗୃଳେ ଧରି କରେ
ଅନୁମାନ ହୋଇ,
ଅଳକାରେ କାମ ନାବ ଖେଳଇ ॥ ୧ ॥
ଆସ୍ୟରୁ ତମର ହୋଇ ନର୍ଗତ
ଅର୍ଦ୍ଧ ବଧୂ କଚ୍ଛେ ଗତ ଭରତ ।
ଆନନ ଚନ୍ଦ୍ର କୋଳୁ କ ବେଣୀ
ଆସେ ପଳାଇ ନବ ଘନ ଜଣି ।
ଅଦ୍ଭୁତ ଇତି,
ଅତି ଗାଢକୁ ନ ଦନ୍ତୁ ଯୁବତୀ ॥ ୨ ॥

ବାକ୍ୟାର୍ଥୋପମେୟୁ — ଉକ୍ତଂ ଚ

—ଶ୍ଳୋକଃ—

ବାକ୍ୟାର୍ଥେ ନୈବବାକ୍ୟାର୍ଥୋ ଯଃ କଶ୍ଚିଦୁପମୀୟତେ
ଏକାନେକୈବ ଶବ୍ଦତ୍ୱାଦ୍ଧା ବାକ୍ୟାର୍ଥୋପମାମୃତାଃ ॥୧॥

( )

ଅନାପୃତ ସେ ପାଣିକ ନର୍ମାଣେ ବେଣୀକ ଜଣଇ ଶ୍ରେଣି କ ପ୍ରକମ୍ପରେ
ଅଗ୍ରେ ପିହାଣିଆ ପଦ୍ମରାଗ ଶୋଭା ପଦ୍ମବାସେ ଯମୁନା ସ୍ରୋତଗମ୍ଭରେ ॥ ୧ ॥
ଆଲମ୍ବିତ ନୀଳ ଝୁମ୍ପା ସୁବା ଧୀର କମ୍ପା ପଦ୍ମରୁ ସମ୍ପୃତ ଇନ୍ଦୀବର
ଆଣି ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବେଣୀ ଖଞ୍ଜିଲ ରମଣୀ ସର୍ପାକୃତି ଶିରେ ରତ୍ନବର ॥ ୨ ॥

ଅନ୍ତ୍ରଯୁବା ଧୀର ଦାଂଶି କଞ୍ଚୁକରେ ଭୂଷି ହୋଇ ରହିଛୁ କ ସ୍ୱପଛର
ଅସି ପୁଷ୍ପଗୃପ ପାଣି ତନସୁର ଜଣି କେଷରେ ଭରଳ କ ପ୍ରେ ଥର ।। ୩ ।।
ଅନଙ୍ଗର କ ମଙ୍ଗଳ ଦୁର୍ବାସ୍ତେ ମଞ୍ଜୁଳ ଖୋସିଲେ ଯା ହେମ ଦୁବ ଝଗ
ଅମାବାସ୍ୟା ସେ ମସ୍ତକ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱେକ ଯୋଗକର ଖଞ୍ଜି କଲେ ଚୋରା ।। ୪ ।।
ଆଗ ଉତ୍ତମାଙ୍ଗ ମାଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗ ବେନଭାଗ ଆସ୍ୟ ବସ୍ତାରିଛୁ ସିଂହକେଶ୍ୱ
ଅଛୁ ସିମନ୍ତ ନର୍ମାଣି ରସନା କ ମଣି ନଚଲେ ହଣଇ ରମଣୀସ୍ୱ ।। ୫ ।।
ଅଳଙ୍କାର ଅଳକା ଯେ ଦନ୍ତାବଳ ରାଜେ ଗ୍ରାସ କର ମୁଖ ସୁଧାକର
ଅଲ୍ପ ଗମିଅଛୁ ଦୂର ସିମନ୍ତ ସିନ୍ଧୁର ବ୍ୟୁଧିରେ ରସନା ଶୋଭକର ।। ୬ ।।
ଅଙ୍ଗେ ଅମୃତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଛଳ ଜ୍ୟୋତି ମୋତି ଜାଲ ଯା ମଣ୍ଡିଲେ ବେଣ ବରେ
ଅତ ଭାଗ୍ୟେ ଯୋଡ଼ ଦେହ ହେଲ ନଃସନ୍ଦେହ ବେଣୀ ଟକଲ୍ଟ ଯୁତ ପ୍ରଲମ୍ବରେ ।୭।
ଆସ୍ୟ ନୀରଜ ଅନ୍ତ ରସ ପନର ନୀରସୁତ ବସନେ ମାର୍ଜନ ବନ୍ଧ
ଆଦରଣକୁ ଉତ୍ତର କରେ ତିରସ୍କାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କନ୍ଧ ।। ୮ ।।

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଅର୍ଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରାକୃତ ଭାଲେ ଚନ୍ଦନ ।
ଆଦାତ୍ୟ ସିନ୍ଦୁର ବନ୍ଦୁ ବଦନ ।
ଅରବନ୍ଦ ନେତ୍ର ପକ୍ଷ୍ମଚଳନ ।
ଆଚରେ ଉନ୍ମୀଳନ ନମୀଳନ
ଅଷ୍ଟ ମାଣିକ୍ୟର,
ଆଶୁଗ ଚନ୍ଦ୍ରାକୃତ ଦର୍ପକର ।। ୧ ।।
ଅକ୍ଷେ ଶୋଭନ ହାବ ଅଳଙ୍କାରେ
ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ ଶୋଭାଳଙ୍କାରେ
ଅସିତ ବଶୀକରଣ ମଣିକ
ଆଜ ଗଳାଇଲେ ସୂହେ ଅଣିକ ।
ଅପାଙ୍ଗ ଅନାଇ,
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ଉରେ ମଣ୍ଡିବ ନେଇ ।। ୨ ।।

(ଛାନ୍ଦ)

ଆବେଦଣକୁ ପାଳଙ୍କ ଦର୍ପକ ସ୍ୱଳକ ମୀନ ଯାନ କଲା ଚତୋକାର
ଅଞ୍ଜନର ଲଞ୍ଜା ବାଣ ମଙ୍ଗ ପରକାଶ ଭ୍ରୂଲତା କଳା କ ଚଗାସାର ॥ ୧ ॥
ଅଳକା ଯେ ଘଜେ ଛଡ଼ା ଝୁମ୍ପା ଝୁପ୍ରା ମୋତି ଶତା ନାସ୍ୱକ ଝୁମ୍ପାରେ ଶୋଭ୍ୱ
ଅଚ୍ଛି ଯା ସ୍ୱରକ ମଲ୍ଲୀ କଳ କର୍ଣ୍ଣେ ଝୁଳ ବେକ ଦଗରେ କଳଶ ଭବ୍ୱ ॥ ୨ ॥
ଅଟେ କର୍ଣ୍ଣ ଖଟ ଦୋଳ ସେ ମୁକ୍ତା × × ଳ × କୁ ତାକୁ ଚକେ ସପତନେ
ଅଛୁ ରତ୍ନଫୁଲ ବାଳ ସୁମୋତି ଆବଳ ଚାଗଳ ଆବେଦ୍ୱ ଆନ୍ଦୋଳନେ ॥ ୩ ॥
ଅପଲକ ସୁରପାକ ଝଲକା ଝଲକ କରୁଛୁ ଦୋଳରେ ଲ୍ଲୋକ ବନ୍ଧ୍ୱ
ଅରବନ୍ଦର ଆକୃତି ଚାଟଙ୍କ ଶୋଭନ୍ତ କର୍ଣ୍ଣଫୁଲ ଦେଶାନ୍ତରେ କନ୍ଧ୍ୱ ॥ ୪ ॥
ଅତିମୂଲ୍ୟ ପଦ୍ମଗଗ ରତ୍ନ ଯୋଗେ ଗ୍ରଗ ନିର୍ମିତ ନାସ୍ୱକ ମାରକତ
ଅଳ ପଦ୍ମକୁ ଚୁମ୍ବଇ ଏ ଦୃଷ୍ଟି ବଳଇ ଝୁମ୍ପି ମୋତି ଅମୃକଣ ସ୍ରାତ ॥ ୫ ॥
ଆଣି ମୋତି ନଥ ନାକେ ମଣ୍ଡନ କଲ ଦେ ସକଳ ତାରକା ବଶୀଭୂତେ
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଭଦ୍ୱତ ଅମ୍ବର ଅଦ୍ଭୂତ ଭସିଲେ କ ଭଚ ବପଖତେ ॥ ୬ ॥
ଅବଭୂତ ସ୍ୱେଦ୍ୱଠାରେ ଦେଖା ଦେଲ ଥରେ ମୟୂର ବେଶର ଖଞ୍ଜିବାରେ
ଅଟେ ନଂପୁସକ ସେହ୍ୱ ନାସା ଲାରେ ହେଲ୍ୱ ଆବେଦଣେ ରତ ଭସିବାରେ ॥ ୭ ॥
ଅଙ୍କ ଅଙ୍କୁରିତ ସମ କ ଚଉଠ ସୋମନ ଭ ବନ୍ଦୁ ଚିବୁକରେ ଶୋଦେ
ଅଳ ଅଧର ମଦାର ଚୁମ୍ବନେ ଆତୁର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ବାକ୍ୟାର୍ଥୋପମେୟ—

ଅସିତ କାଞ୍ଚଲି କୁଚପିଧାନ
ଅନୁମାନ ହୋଏ ଏହ୍ୱ ବଧାନ
ଅନ୍ଧକାରତ ଅନଙ୍ଗ ଉପ୍ୱରେ
ଆମକ୍ଷନ କ ଯମୁନା ପଯ୍ୱରେ

ଅଙ୍ଗନା ଶିବର,
ଅଙ୍ଗେ ନେ ଆଚ୍ଛାଦନ୍ନ ଇନ୍ଦବର ॥ ୧ ॥

ଆଚ୍ଛାଦେ ଶୈବାଳ ଅମ୍ବୁଜ କଳ
ଅଚଳେ ମାଡ଼ିଛି ଚମ୍ପାଙ୍କ ବଲ୍ଲୀ
ଅମ୍ବୁ କମ୍ବୁ କଣ୍ଠଧାରା ଆବଳୀ
ଅଭିଷେକ କରେ ଶଙ୍କରେ ମିଳି
ଅଟେ ପୁଷ୍ପ ଜାଳ,
ଅଷ୍ଟାପଦ ଯୁତ ପ୍ରବାଳ ମାଳ ॥ ୨ ॥



(ଗୃର)

ଅଛୁ ମୋତ ଗୃପବର କାମ ଗୃପ ସର ବଶେଷରେ ଗୁଣବନ୍ତ ହୋଇ
ଅମ୍ବୁ କମ୍ବୁ କଣ୍ଠେ ଭର କ ବାଣାସ୍ୱରର ସଂକଳ୍ପ ଜଗତ ଦସ୍ୱା ପାଇ ॥ ୧ ॥
ଅବସ୍ଥିତ କୁଚ କୁମ୍ଭ ହାର ଛଳେ ଅମ୍ବ ଭର ବରୁଣରେ କ ପୂଜନ
ଅଟେ ପଦକ ପ୍ରଦୀପ ରତ୍ନରେ ଦେଦୀପ୍ୟ ଚୁଚୁକ ଗୁବାକ ବଦ୍ୟମାନ ॥ ୨ ॥
ଅଣି ଅଙ୍ଗୁଳକୁ କରେ ଅଙ୍ଗୁଳପ କରେ ବୁଢ଼ି ଜଡ଼ି ଗ୍ରନ୍ଥ ହାରକରେ
ଅବ୍ଧଭୁଜକୁ ଉପମା ମଣି ମନୋରମା ପାତ୍ର କରେ କବା ମସ୍ତକରେ ॥ ୩ ॥
ଅନଙ୍ଗର କ ଅଙ୍ଗଦ କାରଣରେ ମଦ ଅଙ୍ଗଦ ଭୁଜରେ ମର୍କତର
ଅଳ ଚମ୍ପକ ମାଳରେ କ ପୁଣ୍ୟ ବଳରେ ଜଡ଼ିଅଛୁ ରତ୍ନ ଦୃଢତର ॥ ୪ ॥
ଅସି ଅନଙ୍ଗର ବାଜ ବନ୍ଧ ଯାହା ବାଜ ବନ୍ଧ ଦେଲେ ସେ ଅକରୁଣକୁ
ଆରେଷ୍ଟବ କଳ୍କ ପର ନେଇ ତରବାରୀଂ ଧର ବନାଶିବ ତରୁଣକୁ ॥ ୫ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆଜ ସ୍ବକର ସାଜେଣି ହେବା ହେତୁ ଜାଣି ଉଦ୍ଧର ହୋଇବ କ୍ଷିତ ପର
ଅଛୁ ଅଙ୍ଗୁଳ ଅଶୋକ ସେ ଅଙ୍ଗୁଳୀୟକ ପାଣିମୁଦ୍ରା ସଂସ୍କାରରେ ଚୋର ॥ ୬ ॥

୧ । ତଚ୍ଛୁଆର (ପୋଥିପାଠ)

ଅଟେ କଟି କଣ୍ଠରବ କରଇ କ ରବ ରଚନା ରସନା ଟଙ୍କାଣ
ଉଡୁ ଘଞ୍ଚ ଦନ୍ତାବଳୀ ହୁଦ୍ର ଢଣ୍ଟି ମିଳ ସାଜନ୍ତି ଚଣ୍ଡୀ ଭେଟିବ ଛଣ ॥ ୭ ॥
ଉଙ୍ଗୁ ଅଚନୁଭୂତରେ ଅଚଷ୍ଟ୍ର କରେ କାରଣେ ନୃସିଂହ କଣ ରବ
ଅତି ଦୂରରୁ ଢୁଞ୍ଜିବ ଦର୍କେ ମୁଞ୍ଜିବ କହଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣ)

ଅଙ୍ଘ୍ରି ଶୋଭନ ରତ୍ନ ହଂସକରେ
ଅମ୍ଭୋରୁହ ସେ ସ୍ଫୁଟ ହଂସକରେ
ଆସବେ କହେ ଭସ୍ମ ହଂସକରେ
ଅଗଣ୍ଡ ଆଶ୍ୱାସ ବନ୍ଧୁସକରେ
ଆନ୍ତର ମଞ୍ଜିର,
ଅସ୍ୱବ ସ୍ଫୁଟିବ କେଳ ଉଜର ॥ ୧ ॥

ଆଣି ପଞ୍ଚିମାଣି ଭୂଷା ପ୍ରପଦେ
ଅଳି ମୁଖର ଫୁଲ ଅରବିନ୍ଦେ
ଆଜ କ ପାଦ ହୋଇ ବାରବେଣ
ଅଲକ୍ତ ରାଗ ସୁରଙ୍ଗ ଉଷ୍ଣୀଷ
ଉରଣ ଯୁବାଙ୍କୁ,
ଅଧିକ ରାଗ ପଦ୍ମ ଦଳିବାକୁ ॥ ୨ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

ଅଳ୍ପ ଚନ୍ଦନ ସେ ବାଳୀ ତନୁରେ ଶ୍ୟାମଳୀ ବଶାଖା କର୍ପୂର ମିଶ୍ରିତରେ
ଅଷ୍ଟାପଦର ପ୍ରତିମା ପାରଦେ ସୁଷମା ଉଭ୍ର ଶୁଭ୍ର ମିଶେ ବିଦ୍ୟୁତରେ ॥ ୧ ॥

ଆଣି ଅସିତ ତ୍ରିମିର ସାନ୍ଦ୍ର ହେମ ଜରିଲତା ମଞ୍ଜୁଳତା ମୁଖେ ଶୋଭ
ଅଚ୍ଛ ଶମ୍ବୁକ ଉଦରେ ସୁଚନ୍ଦା ଆଦ୍ୟରେ କାଢ଼ି ଅଚରେ ସୁବାସ ବନ୍ଧ ॥ ୨ ॥

ଆପଣା ପ୍ରଚଧାନ ସେ ପିନ୍ଧାଇଲେ ରାଜେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜରି ଫୁଲ ସୁଂସଜରେ
ଅଟେ ରାମା ହେମ ବଲ୍ଲୀ ସେହ୍ନ ଦୃଷ୍ଟି ବଳ ସୁବାସ କୁସୁମ ସେ ସଜରେ ॥ ୩ ॥

ଆପେ କୁଞ୍ଚିତ ବସନ ଚନ୍ଦା ପରସନ ମୁଖୀ କରେ ଦେଇ ପିନ୍ଧାଇଲେ
ଅନୁମାନ ହୋସେ ହରି ମୋହକୁ ବରିଶ ଅତନୁ ଅନ୍ଧାରେ ଲୁବ୍ଧଇଲେ ॥ ୪ ॥

ଅଚ୍ଛୋଟ୍ଟକ ହେମ ଜରି ଘୋଡ଼ ବର ନାଗ ପ୍ରତି କର ଛବ ଜଣା ନୋହ
ଆସି କ ଜ୍ୟୋତିରଙ୍ଗଣ ଗଣ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ପୁଷ୍ପିତ ଚମ୍ପକ ଦ୍ରୁମେ ଶୋଭ ॥ ୫ ॥

ଅଦ୍ୟ ସଖୀ ସେ ତାମ୍ବୁଳ ଭୁଞ୍ଜାଇଲେ ବୋଳ ଯୋଗେ ରଦଚେଳସ୍ୱେ ମଞ୍ଜୁଳ
ଅରୁଣ କ ସରସ୍ୱତୀ ମାରେ କରି ପ୍ରୀତି ସ୍ନାନରୁ ନିଗିଚ୍ଛ ଅଙ୍ଗ ଜଳ ॥ ୬ ॥

ଅଳଙ୍କାର ପେଡ଼ି ଧନ୍ୟା ସାଇନ୍ତଲେ କନ୍ୟା ବର ବରଣର ବେଶ ଅନ୍ତେ
ଆଳସ୍ୟ କନ୍ଧ ବନ୍ଧ କନ୍ଧବାରୁ ବନ୍ଧ ଅପାଙ୍ଗ ଜାତ ହରଷ ଅନ୍ତେ ॥ ୭ ॥

ଅତି ମୁକ୍ତର ମାଳିକା ମଙ୍ଗଳା ବାଳିକା କରେ ଦେଲେ ମଙ୍ଗଳାରୋପଣେ
ଆବେଷ୍ଟିତ ମଞ୍ଚ ସଖୀ ମଙ୍ଗଳ ନରେଶିଂ[1] ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭଣେ ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଜ କେ ବୋଲେ ଭବ ଅଳଙ୍କାର
ଅଳକା ଶୋଭମାର ଅଳଙ୍କାର
ଅଳଙ୍କାରର ହେଲ ଅଳଙ୍କାର
ଅମୂଲ୍ୟ ନ ଥିବ ସେ ଅଳଙ୍କାର
ଅତଳ କୁଚରୁ,
ଅଧିକ ହେବ କ ଭୂଷଣ ଗୁରୁ ॥ ୧ ॥
ଆନ କେ ବୋଲେ ଅନଙ୍ଗ ସଙ୍ଗୀତେ
ଅରମ୍ଭ ବାଣୀ ବଣାରାଗ ଗୀତେ

୧ । ନରେଷି (ପୋଥିପାଠ)

ଅବଶ୍ୟ ଲକ୍ଷଣକୁ କରବ ବଣ
ଆପଣା ହୋଇଛୁ ନାଚୁଣୀ ବେଶ
ଅଙ୍ଗରେ ଘାଗୁଡ଼,
ଅଞ୍ଚଳେ କୁଚ ମର୍ଦ୍ଦନ ଉହାଡ଼ ॥ ୨ ॥

(ଛାଅ)

ଆଜ କେ ବୋଲେ ନାସିକ ମଣିକ ରସିକା ଲସିକା କରବ ପ୍ରେମ ବଳେ
ଅନ୍ଧ ବେଣୀକ ନାସ୍ତିକ ସେ ଅନ୍ଧ ଭୃଣ୍ଡିକ ହୋଇ ନଗ୍ନଇବ କୁତୂହଳେ ॥ ୧ ॥

ଅବଲୋକ କେ ଅମ୍ବର ମାଳ ବନ୍ଧ ଗିର କଣ୍ଠେ ଆଲିଙ୍ଗନ କୃଷ୍ଣ ପର
ଅଧୋବଦନେ ରହଇ ଅଳେ ସୁଖ ପାଇ ଶ୍ରୁତପ୍ରିୟ ଯେଣୁ ମହାସୁର ॥ ୨ ॥

ଅଙ୍ଗେ ମଣ୍ଡଳ ବ୍ୟକତ କୁଚ କୁମ୍ଭ ଖ୍ୟାତ ନେତ୍ର ମୀନଗଣ୍ଡ ରାଜହଂସୀ
ଅବଦାତ ପାରବତ ସୁଗଳ ଖଣ୍ଡିତ ଶଙ୍ଖସ୍ୱନ ବାଣୀ ପୁଷ୍ପହାସି ॥ ୩ ॥

ଆଟେ ଭୁଙ୍ଗବଦ୍ୟା ବାଦ୍ୟ ବାଦନରେ ବଦ୍ୟ ପରିବାଦନ ଆଡ଼ମ୍ବରେ ସେବ
ଆଳାପରେ ରଙ୍ଗ ଦେଖା ଗାୟନରେ ସେବ ଧର ସୁବାର ଝର ସୁଦେଖା ॥ ୪ ॥

ରୂପକ ଶ୍ଳେଷ—

ଅପସରା ମେଳେ ଶଚ ସର୍ବଶୋଭା ସଂଚ ଆନନ୍ଦରେ ଗମେ ନନ୍ଦନରେ
ଅଙ୍ଗ ଆଶ୍ରିତେ ଉତ୍ସାହାଦବ ବରାରୋହା ଚିତ୍ରଲେଖା ଭଲ ଚନ୍ଦନରେ ॥ ୫ ॥

ଅଛୁ କେ ସେ କଳାବତୀ ମଦନକାମନ୍ତ ଉରୁରମ୍ଭା ତିଳୋତ୍ତମା ନାସେ
ଆନନରେ ମନୋରମା, ଶଶୀକଳା ରମ୍ୟା ହାସେ ଉର୍ବଶୀ ଉରେ ବସେ ॥ ୬ ॥

ଅଗ୍ରେ ଅଧରେ ସୁମନ ଖଞ୍ଜନ୍ତ ସୁମନ ଶରକୁ କା ପ୍ରକାଶର ରାଜେ
ଅବମାରଜେ ରଜମ କରକ ରଜନକର କରେ ଶୋଭେ ବଧୂ ରଜେ ॥ ୭ ॥

ଅଟେ ଘନକାଳ ସାନ୍ଦ୍ର ଛନ୍ଦ କା ମିଳନ୍ଦ୍ର ମୟୁର ଝୁଲରେ ନାଚେ ଶିଖୀ
ଅଛୁ ନରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ୱମର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ଚିତ୍ତ ବୃତକ ସୁଖୀ ॥ ୮ ॥

---

୧ । ନଚୂଳ (ପୋଥିପାଠ)



(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଅଗ୍ରେ ବେଶକର ନାଗ୍ର ନକର
ଆଗ୍ରହ ମହିମା ଡାକ ଭେକରେ
ଅରୁଣ ଖଣ୍ଡ ନବଦଳ ତଳେ
ଆପଗା ବେଗ ଗମନା ଚଞ୍ଚଳେ
ଅଙ୍ଗନା କଦମ୍ବ,
ଅତ ଅନ୍ତର ପୁଲକ କଦମ୍ବ ।। ୧ ।।

ଅର୍କ ଅର୍ଚ୍ଚନା ସମ୍ଭାର ସମ୍ଭରେ
ଆସେକ ଛିଣ୍ଡି ଉବଣ୍ଡ ଅମ୍ବରେ
ଆନ ନଦୀ ପର ବନଦେବୀ ଯେ
ଆସିଲେ ଜାଣି ଠାକୁରାଣୀ ବଳେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ କଲ୍ଲୋଳେ,
ଆପ ଉଜାଣି ବହିଲା କ ନେଳେ ।। ୨ ।।



(ସାଢ଼ି)

ଅଳି ନବାରଣ ଛଳ ମୁଁ କେତକୀ ପଡ ଚମ୍ପା ଗୁମଣ୍ଡ ଚୁମ୍ବାରେ ଶୋଭେ
ଅଙ୍ଗ ସୁଷମାକୁ ସର ନୋହୁ ଅନୁସର ସେବଳେ କ ଅନୁଗ୍ରହ ଲଭେ ।। ୧ ।।
ଆସ୍ୟ ଆକାଶକୁ ଟେକ ଛଳ ଅବଲୋକ ସେକାଳେ ଯେତୁ ଉପମା ସ୍ଫୁରେ
ଅତ ବପିତ ଅମୃତ କର କ ବଦ୍ୟୁତ ଜ୍ୟୋତି ମଧ୍ୟେ ଉଦେ ନଭ ପୂର ।। ୨ ।।
ଅକ୍ଷି ନଣ୍ଡଳରେ ପକ୍ଷୀ କୁରଙ୍ଗ ନରକ୍ଷି ଲାବଣ୍ୟ ଅମୃତ କରେ ପାନ
ଆପ୍ୟାୟିତ କଲେ ମତ ଚତୁଲତା ପତ୍ନୀ ଗଉର କରଣେ ସ୍ୱେ ସୋପାନ ।। ୩ ।।
ଅବଲୋକ ଦୁନ୍ତ ହର ଅକୁପାର ପର ପର କଳନା ମନ୍ଥନେ ଶୋଭୁ
ଅସ୍ୟ ହାସରେ ମୁକୁଳ ସେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ବୋଲେ ଲାବଣ୍ୟ ସାଗର ଫେଣୁ ।। ୪ ।।

ରୂପକ ଶ୍ଳେଷ—

ଅଟେ ଉରଜ ମନ୍ଦର ବେଣୀ ଅମ୍ବରର ସଂଯୋଗ ହୋଇଛି ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅଙ୍ଗ କନ୍ଦୁରର ସୁମନ ମାନଙ୍କରେ ଶୋଭନ ଶ୍ୱେତ ପଦ୍ମକର ବନ୍ଦ୍ୟମାନ ।। ୫ ।।
ଆପେ କାମ କଳ୍ପଲତା ଉଷ୍ମ ମଞ୍ଜୁଳତା ମନ୍ଦାର ହରିଚନ୍ଦନ ସ୍ଥଳେ
ଉପସର ଉନ୍ମାଦ ସେ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ସାଜେ ମଣିରତ୍ନ ନାଗଙ୍କର ଭଲେ ।। ୬ ।।
ଅଙ୍କ ରଞ୍ଜିତ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଆନନ ସୁଷମା ହାସ ଅମୃତରେ ପରସନ୍ନ
ଅଟେ ହରିତ ଅମ୍ବର ସମ୍ଭବ କି ବର ଗରଳ ଅପାଙ୍ଗ ବରଣନ ।। ୭ ।।
ଅଛି ଗଣ୍ଡ ଐରାବତ ପୃଷ୍ଠରେ ଶୋଭିତ ସୁଭୁଜ ମୁଣ୍ଡ ପ୍ରେ କମ୍ପମାନ
ଆପେ ସୁଧା କୁମ୍ଭ ଯେସନ ଉରଜ ମୋହିନୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧ୍ୟାନ ।। ୮ ।।

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଲୋକ ଦୁହିଁ କୃଷ୍ଣ ଘନକେଶୀ
ଅସିତ ଘନ ପ୍ରେ ହର୍ଗରେ ହସି
ଅର୍କଜା ପୂର୍ବେ ନ ଥିଲା ପ୍ରେ ହରେ
ଆଜ କି ବଢ଼ି ଆସୁଅଛି ବେଗେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପରସ୍ପେ,
ଅବଶ୍ୟ ହୁଇଛି ଦେବ କଥାଏ ।। ୧ ।।
ଆଳି ଶୁଣି ବୋଲେ ବାଳୀ ଉତ୍ତମ
ଅଚ୍ୟୁତ ଏ ହେନ ଲକ୍ଷଣ ଧାମ
ଅର୍ପିତକୁ ତୋ ଅନଙ୍ଗ ଚାପ
ଅଟେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଦୃଷ୍ଟ ସ୍ୱରୂପ
ଅଧିକ ବର୍ଣ୍ଣନା,
ଆମ୍ଭଠାରୁ ଶୁଣ ବାମ ଲୋଚନା ।। ୨ ।।



(ଅ:୦)

ଘନ ସମୂନା ରୂପକ—

ଅଟେ ଏ ଅସିତ ବର୍ଣ୍ଣ ଘନରସେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଷକଣ୍ଠ ମୋତିହାର ଛଳ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଧନୁ ମାଳ କୁମୁଦ କମଳ ଅନେକ କୁସୁମମାନ ଚୂଳ ॥ ୧ ॥
ଅଙ୍ଗେ ଅମ୍ବର ବଦ୍ୟୁତ କେଶର ବନ୍ଦିତ ବଂଶୀ ନିନାଦିତ ଗୀତ ସ୍ୱନ
ଅଛୁ ସୁବାହୁ କଲ୍ଲୋଳ ଛନ୍ଦି ଅଭ୍ର ମେଳ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଅଳା କୂଳ ସ୍ଫୁରଣନ ॥ ୨ ॥
ଅର୍କ ସ୍ଥଳକୁ ଷୋଡ଼ଶୀ ଗଲେ ପଥ ଭଙ୍ଗି କୃଷ୍ଣ ବଧ ହରୀ ହର ପର
ଆଜ ଅପରାଧ ବନା କେଉଁ କାରଣେ ନଗାନା ମୋ ବନା ତୁ ହେଲୁ ତତପର ॥ ୩ ॥
ଅନ୍ତ ମୋ ବଷୟେ ନାଗରେକ ପଦ ନାଗବର ଦ୍ରବବାର ଥିଲ ଜଣା
ଅନୁମାନ କରକଷ ନୋହୁଁ କରକଣ ସ୍ତନ ସଙ୍ଗ ଦୋଷେ ଘୃଣା ଊଣା ॥ ୪ ॥
ଆଜ ନରମେଧ ଯାଗେ ଅନଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱର୍ଗେ ବସାଇ ପ୍ରେତତ୍ତ୍ୱ କର ଦୂର
ଅଙ୍ଗେ ରଖି ଚନ୍ଦ୍ରକଳା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କଳା ଦେଖିବା ହୋଇଲ ଅନାଦର ॥ ୫ ॥
ଆଳ କରେ ପୁଲମାଳ ଯେ ସମୟେ ବାଳୀ ଦେଇ ପେଷେ ବନମାଳୀ ପାଶେ
ଅର୍କସ୍ଥଳେ ସବ ସଖୀ ରଖିଣ ସୁମୁଖୀ ଆସିବେ କୃଷ୍ଣ ପୁରତେ ଭାଷେ ॥ ୬ ॥
ଆଲମ୍ବିତ ହୃଦେ ମାଳ ମୁଦେ ନନ୍ଦବାଳ ସସମ୍ଭ୍ରମେ ପୁଚ୍ଛେ କହ ସତ
ଅସଂଶୟ ଏ ବଷୟ ବୋଲେ କୁଶେଶୟ ମୁଖୀ ଏହ୍ୱାକ୍ଷଣି ସମାଗତ ॥ ୭ ॥
ଆମ୍ର ମୁକୁଳକୁ ପିକ ଅଭ ସମୂହ କ ଆଗତ ପଥରେ ନେତ୍ର ରାଜେ
ଅପରତେ ଦରଶନେ ବୋଲେ ପରମନେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ରାଜେ ॥ ୮ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ପଞ୍ଚମ ସ୍ତବକ ଦ୍ୱିତୀୟ କୁସୁମ
ବେଶ ପୋଖଳ ପୋ.ଛ ସମାପ୍ତ ।



— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

ବୋଲି

ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଲେଖନ

(ଗୀତା ବାଣୀରେ)

ଆସଇ କୁସୁମ ତୋଳ- ବାର ଛଳେ ଦେବବାଳୀ
ଅଷ୍ଟ ସଖୀ ବୃନ୍ଦା ଆଦି ଅଛନ୍ତି ସଙ୍ଗେ
ଅନ୍ୱେଷଣା କରି ହରି କାନନ ମଧ୍ୟେ ବିହରି
ନେଇ ଗୃହେ ଲେଲେ ବାନ୍ଧି କରି କୁରଙ୍ଗେ ॥ ୧ ॥

ଅଞ୍ଜନ ସ୍ନେହେ ବନ୍ଧନ ପଡ଼ି କି ନବ ଖଞ୍ଜନ
ଇଚ୍ଛା କରେ ପଳାୟନ ହୋଇ ଆତୁର
ଅନଙ୍ଗ ଚିତ୍ତ ତୁରଙ୍ଗେ ଧାଉଡ଼ି ଦଅଇ ରଙ୍ଗେ
ଲଞ୍ଜି ତୋମର ସାଧନେ ଅଟେ ଚତୁର ॥ ୨ ॥

ଅସିତ ରଜ୍ଜୁରେ ମାର ମରକତର ଏ ସାର
ସାରଣି ଖେଳଇ ଅତି କୁତୂହଳରେ
ଆପେ ଅତନୁ ଧୀବର ଜାଲ ଫିଙ୍ଗି ଭ୍ରୂଯୁଗବର
ଲଞ୍ଜି ରଜ୍ଜୁ ଝିଙ୍କୁ ମୀନ ଧାମେ ଲୋଳରେ ॥ ୩ ॥

ଅଦ୍ଭୁତ ସୁଷମା ଦେଖି ଅପଲକ କୃଷ୍ଣ ଆଖି
ଅଲକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦୁରକୁ ଢୁଞ୍ଜି
ଅମ୍ଭୋଜନୀ ଚନ୍ଦ୍ରଗନ୍ଧା ସ୍ମର ଶିଳୀମୁଖେ ବନ୍ଧା
କେହ୍ନ ହେଲ ଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମନରେ ପାଞ୍ଚି ॥ ୪ ॥

ଅଟେ ନଷ୍ଟପ୍ରେ ହସ୍ତିନୀ ହସ୍ତରେ ହୋଇ ଶୋଭିନୀ
ବକ୍ଷୋରୁହ କୁମ୍ଭ ବେନି ଗମନ ଧୀର
ଅବଲୋକନରେ ମଦ- ପ୍ରଦା ସେ ଜଣା ମୋ ହୃଦ
ନଖାଙ୍କୁଶେ ବିଦାରିତ କରିବ ପର ॥ ୫ ॥

ଅବଶ୍ୟ ହେବ ଶଂଖିନୀ   ଗଳ ଶଙ୍ଖରେ ଶୋଭିନୀ
ମାଳିନୀଚମ୍ପୁ ମଣ୍ଡିନୀ କି ଅମ୍ବୁଧାର
ଅଭିଷେକ କୁଚ ଶିବ   କରି ଏ ଲଭିଛୁ ଶିବ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରବ ସ୍ୱରତେ ଶୁଣିମି ବାଧାର ।। ୬ ।।
ଅନୁମାନ ଏ ତରଙ୍ଗିଣୀ   ତନ ସମ୍ପଦକୁ ଆଣି
ମୁଖ ବିଧୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କତ ତମସ
ଅକ୍ଷି ନଳିନ ମଳିନ   ନୋହୁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପ୍ରସନ୍ନ
ସନମତ ନାସା ତାର୍ଷ ଭ୍ରୂ ଅନ୍ୱ ପାଶ ।। ୭ ।।
ଅଞ୍ଜନ ସିନ୍ଦୂର ମୃଗ-   ମଦ ତାମ୍ବୁଳ ସଂଯୋଗ
ଲକ୍ଷାଦ ଚନ୍ଦରେ ଅଙ୍ଗ ଶୋଭି ବିଶେଷେ
ଆଜ ଲଗାଇ ମୋ ତନୁ   ସୃଭୁକ୍ତ ଦେବ ସୁତନୁ
ରତି ଉଲଠକୁ ଲଠ ନ ଭାଷି ତୋଷେ ।। ୮ ।।
ଅନ୍ତେ ଏମନ୍ତ ବିଚାରୁ   ପୁରତେ ପ୍ରବେଶ ଗୁରୁ
ଲୋଚନ ଶେଷେ ଅନାଇ ମନାଇ କାନ୍ତ
ଅନଙ୍ଗ କବା ଆସନେ   ବସାଇ ବାଣ ପ୍ରସନ୍ନେ
କୃପା ଜାତ କରି ସଂହରିଲା ନିତାନ୍ତ ।। ୯ ।
ଆସୁଂ ଆସୁଂ ହେମ ଗୋଷ୍ଠ   ତରୁଲତା ଆଦ୍ୟ କରି
ଯା ପାଶେ ପ୍ରବେଶ ହଶେ ମଞ୍ଜୁ ଗଉର
ଆସଇ ହୁଣ୍ଡି ଯାହାକୁ   ନିଜ ରୂପ ଦିଏ ତାକୁ
ଅଭ୍ୟର୍ଘ ମଣିରେ ଯଥା ସଉଧ ପୁର ।। ୧୦ ।।
ଅନୁଭବ ସୁରସିକ   ହେଜ ସେ କାଳେ ନାସିକ
ମୋତି ସହ କମ୍ପିବାର୍ଜ ଚନ୍ଦ୍ର ଲପନ
ଅରୁଣ ମେଘରେ ଚନ୍ଦ   ପରି ଓଷ୍ଠେ ହାସ ମନ୍ଦ
ଚାଠଙ୍କ ଝଲକା ଏକାବେଳେ କମ୍ପନ । ୧୧ ।
ଅର୍କଜା ମଧୁଂ ମୃଣାଳ   ନର୍ତ୍ତିତ ପରି କମଳ
ବିମଳ ଭୁଜ ମଞ୍ଜୁଳ କାଞ୍ଚିଲା ଯୋଗେ
ଅଙ୍ଗ ଅନଙ୍ଗେ କମ୍ପାଇ   କୃଷ୍ଣ ଗଲେ ସୁଖ ପାଇ
ମାଳିକା ମନ୍ତ୍ରି ବାଳିକା ଗୁମ୍ଫିଁ ଅଗ୍ରାଙ୍ଗେ । ୧୨।

ଅନଙ୍ଗ ମାର୍ଗଣେ ବିଦ୍ଧ   କରି ବେଗେ କୃଷ୍ଣ ହୃଦ
ଚାନ୍ଦ ନଖେ ଆପଣାର ନଖକ୍ଷି ଚିହ୍ନ
ଅଧର ଶୁଖାଇ ବାନ୍ଧୁ-   ଢ଼ଳ ଅଧ କରି ବନ୍ଧୁ
ଶଂକାଜାତ ବେଷ୍ଟିତ କ ଟୋପୀ କଦମ୍ବ ॥୧୩॥
ଅନ୍ଧକୂପେ କର୍ଣ୍ଣୀରବ   ଦେଖି ଯଥା ନିଜ ଚିହ୍ନ
କୁପିତ କର୍ଣ୍ଣିତ ତଥା ଓଷ୍ଠ ମନ୍ଦାର
ଅମରଷ ସପର୍ଣ୍ଣୀରେ   ସମ୍ଭୋଗ ନୋହୁଁ ପତିରେ
ଜାଣି ଏ ବାଣୀ ପ୍ରକଟ ହେଲା ବୃନ୍ଦାର ॥୧୪॥

ଅନ୍ଧ ଶଙ୍କର ଅନ୍ତରେ   ଧୀର ବିବେକର ହ୍ରଦେ
ବିଦଗ୍ଧ ଧୀର ଲଳିତ ନାୟକ ହୋଇ
ଆଗରେ ଓଗାଳି ବାଳୀ   ଆଲିଙ୍ଗନେ ସେହ୍ନ ବଳ
ଲାବଣ୍ୟ ପଞ୍ଜରେ ମନ ପକ୍ଷୀ ରଖାଇ ॥୧୫॥

ଅଟଖି ଦେଖି ଚକିତ   ବୋଲେ ଏ'ତ ଅନୋଚିତ
ଗାନ୍ଧର୍ବ୍ବିକା ଗାନ୍ଧର୍ବ ବିବାହ ପ୍ରଥମେ
ଆଚରଣକୁ ନ କରି   ଆଶ୍ଳେଷ ପାଦରେ ଧରି
ଚକିତ ହେଲା ଉଚିତ ଚିତ୍ତ ବିଭ୍ରମେ ॥୧୬॥
ଅତିମୁକ୍ତ ବେଦିକାରେ   କୃଷ୍ଣ ସହ ରାଧିକାରେ
କର୍ଣ୍ଣିତ କାମ ବିକାରେ କଲେ ବିଜୟ
ଆସନ କରି କୁସୁମ   ଷ୍ଟ୍ରବାର ବିଷ୍ଣୁ ର ନାମ
ସଂକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ବାରେ ଶୁଭଇ ଜୟ ॥୧୭॥
ଶ୍ଳେଷ—
ଅଚ୍ଛନ୍ତି ଭରଦ୍ୱାଜ   ଅଗ୍ରସର ଶୁକ ଦ୍ୱିଜ
ଶ୍ରୁତିପ୍ରିୟ ଭାଷେ ଶ୍ଳେଷେ ବନ୍ଧ ବଚନେ
ଆବାହନ ତୀର୍ଥଚୟ   ରମଣୀରେ ରମଣୀୟ
ସେ ପ୍ରଭାସ ସରସ୍ୱତୀ ବାଚ ରଚନେ ॥୧୮॥
ଆପେ ସୁର ତରଙ୍ଗିଣୀ   ନର୍ମଦା ଅଟଇ ପୁଣି
ଚରମରେ କୃଷ୍ଣବେଣୀ ମୁଖେ ପୁଷ୍କର
ଅଟଇ ଭାନୁଜା ସୂତ   ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାମେ ଖ୍ୟାତ
ସଙ୍ଗମକୁ ଆଚୁରିତ କବା ଦୁଷ୍କର ॥୧୯॥

ଅଷ୍ଟାପଦ କୂଟ କୁମ୍ଭେ   ସ୍ୱ ପତ୍ରାବଳୀ ଆରମ୍ଭେ
ତେଲଯୋଗେ ଶୋଭେ ପାଣି ପ୍ରଦାନ କର
ଅଚ୍ଛ ଦ୍ରବ୍ୟ ଶଂଖଜାଲ   ଜଘନ ବେଦୀ ମଞ୍ଜୁଳ
ବରଦ ବରଣ୍ଣି ରତ୍ନ ସୁଦୀପ୍ତି କର ॥ ୨୦ ॥
ଆଦ୍ୟ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ସ୍ୱେଦରେ   ଆବୃତ୍ତ ନାଭି ଶ୍ରୁବରେ
ରୋମାବଳୀ ଦଣ୍ଡରେ ଉଦର ଶୋଭନ
ଅଧିବାସେ ଆଦ୍ୟେ ଗନ୍ଧ   ଯେ ହରିଦ୍ରା ଅନୁବନ୍ଧ
କଉତୁକ ସୂତ୍ରଧାରୀ ଏ ସର୍ବ ଜନ ॥ ୨୧ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ଆନନ୍ଦେ ଦ୍ରାକ୍ଷା   ଦେଲେ ତୋଷ ପଦ୍ମାକାଂକ୍ଷା
ନଟାଙ୍ଗନା ବନ୍ଦାପନା ଦୂର୍ବା ଅକ୍ଷତ
ଆଳି ଆଳି ହୁଳହୁଳି   ମଞ୍ଜରୀ ଗଣ ହର୍ଷ ମିଳି
ଅଷ୍ଟ ସଖୀ ନିଜ ସେବା ସେବଣ ସ୍ଥିତ ॥ ୨୨ ॥
ଅବଲୋକ ମୃଗ ତୃଣ   ମୁଖରେ ସୁଖରେ ପୁଣ
ବନ୍ଦାପନାକୁ କି ଦୂର୍ବା ଧରି ଆଗତ
ଅର୍ଘ୍ୟ ମଧୁ ଧାରି ଛଳେ   ଦେଇ ପାଦପ ପୂଜଲେ
ଫଳ କୁସୁମ କି ଯଉତୁକ ସେ ଦତ୍ତ ॥ ୨୩ ॥
ଆନନ୍ଦରେ ପୃଷ୍ଠ ତୋଳି   ମଧ୍ୟେ ରାଧା ବନମାଳୀ
ବଜେ ଗନ୍ଧର୍ବ ଉତ୍ସବ ହୁଅନ୍ତେ ଶେଷ
ଆଳି ଦୋଳି ଗୀତ ଗାଇ   ତୋଷେ ବଧାଇ ସଧାଇ
ଅଧୋମୁଖେ ସ୍ଥିତ ରାମା ଗୋବିନ୍ଦ ପାଶ ॥ ୨୪ ॥
ଅବନୀ ବନ ଆକାଶ   ସର୍ବେ ସେକାଳେ ହରଷ
ବୃନ୍ଦା ଅର୍କପୂଜାକୁ ମାଗିଲେ ଆଦେଶ
ଅଭିସାରେ ଏ ନିଶାରେ   ହେବ ସୁଖ ମନଷାରେ
ଉଭୟ ଅନଙ୍ଗ ବାଧା ସଂଯୋଗେ ନାଶ ॥ ୨୫ ॥
ଅଭିହାରି ବେନି ମନ   କଲେ ପରସ୍ପରେ ପୁନ
ରବି ପୂଜା ଠାକୁରାଣୀ ଗତ ଆବାସେ
ଅନ୍ୟୁତ ଯେ ଗୋଚାରଣେ   ସଖା ସଙ୍ଗେ ଅବାରଣେ
ରାଧା ହଂସୀ ଆସି କ୍ରୀଡ଼ା କରେ ମାନସେ ॥ ୨୬ ॥

ଅଦ୍ଭୁତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭିନ   ସ୍ମରେ ନେତ୍ର ସୁଖଦାନ
କେତେବେଳେ ବସିବ ମୋ ଅଙ୍କ ଆସନେ
ଅଭିନବ ରତି ଦାନ   ଦେବ ମୋ ସୁଖ ନିଦାନ
ଦେଖିବି କାମ ସଦନ କି ବିବସନେ ॥ ୨୭ ॥

ଆଣ୍ଟରେ ଧରିବ ପରା   ମାରା ସେ ଲଜ୍ଜ୍ୟା ଆତୁରା
କମ୍ପାଇ ମୁଖ ଘୁଞ୍ଚାଇ ନେବ ଚୁମ୍ବନେ
ଅନ୍ତର କୁଚରୁ ଶୈଳ   ତିକ୍ଷ ନଖ ମୁନ ଘାଲ
ଘାତେ ଚମକ ଗୃହ୍ଣିଁବ ବନ୍ଧ ନୟନେ ॥ ୨୮ ॥

ଅଧର ଅମୃତ ପାନ   କାଳେ କାମମଦେ ଜ୍ଞାନ
ହାର. ନିକ ମୋ ଆନନ ଚୁମ୍ବିବ ଭ୍ରମେ
ଅଳକା ନାସିକା ଜ୍ୟୋତି   ମୋତି ସେ ତାରକାପନ୍ତି
ନାଚିବେ ବଧୂ କୋଳରେ କି ସୁଖଚମେ ॥୨୯॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅଳତା ପଦ୍ମରାଗରେ   ପଦକ ହୃଦ ଭାଗରେ
ମଣି ବନ୍ଧ ସଂଯୋଗରେ ସୁଝିଲୁ ବନ୍ଧ
ଅସ୍ତ କେତେବେଳେ ମିତ୍ର   ହେବ ଏ ଭାବନା ଚିତ୍ର
ଅନନ୍ତ ଭୋଗରେ ଚିରକାଳ ଏ ରନ୍ଧ୍ର ॥ ୩୦ ॥

ଅଟେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦିନକର   ମତେ ଯେଣୁ ପାନକର
ମିତ୍ର ହୋଇ ମାର ଦୁଃଖ ଦେବା ନୋଚିତ
ଅବିରତ କାମଦରେ   ଭୃମ୍ଭ ଦାର ମୁ ପାଦରେ
ଧରିବାରୁ ହୋଇଅଛୁ କି କୋପ ଚିତ୍ତ ॥ ୩୧ ॥

ଅମର ଶର ବର୍ଷୟୁ   ଜଣାଗଲା କି ଆଶୟୁ
ପଦ୍ମିନୀ ସଂହେରେ ଦେଣୁ ମତ୍ତ ଅଙ୍କୁର,
ଅଳି ସରୋଜମୀ ରମେ   ଶୋଭନ ଅଟଇ ତମେ
ନ ବିନାଶ ହୋଇ ତମ ହତେ ତତୁର ॥ ୩୨ ॥

ଆପଣ ଯେ ଦଣ୍ଡକ୍ଷଣେ   ଉଭୟ ହେବ ନପୁଣ
ଦଣ୍ଡ ରଖି କ୍ଷଣ ବଞ୍ଚ ସାଧୁଙ୍କ ମାନ୍ତ
ଆଜ କାମ ତରଙ୍ଗିଣୀ   ନ ତରିଲେ କି ତରଣୀ
ବୋଲଇ ଏଣୁ ପୁଷ୍ପରେ କରିବ ସ୍ତୁତି ॥ ୩୩ ॥
ଆପେ ହୋଇ ବିଭାକର   ଦମ୍ପତିକ ଭଙ୍ଗ କର
ବିଭାବସୁ ପଣେ ସାକ୍ଷୀ ଯଜ୍ଞ ବେଦୀରେ
ଅଙ୍ଗନା ବଲ୍ଲଭ ମଧୁ-   ବନକୁ କାରଣେ ବିଧୁ
ଅକାରଣେ ବଞ୍ଚ ତୁମ୍ଭେ ଯୁବା ବାଜିରେ । ୩୪ ।
ଆଳସ୍ୟରେ ରାଧା ରହି   ମନ୍ମଥ ବାଧା ବିରହି
ପାଞ୍ଚେ ଘନ ବସ୍ତ୍ରରେ ମୋ ଢୁଣ୍ଡି ବସନ
ଆଜ ଏକାନ୍ତରେ କାନ୍ତ   ଚେଙ୍କ କଟୀଦେଶ କାନ୍ତ
ଅମ୍ବର କରିବେ ମୋତେ ହୋଇ ପ୍ରସନ୍ନ ।୩୫।

—ଶ୍ଳୋକ—

ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ଲକ୍ଷଣଂ ଯଥା —

ଉଦ୍ଦାମମନ୍ମଥମହାଜ୍ୱରବେପମାନାଂ
ରୋମାଞ୍ଚକଞ୍ଚୁକିତମଙ୍ଗକମାବହନ୍ତୀମ୍ ।
ଗାଢାନୁରାଗବଚନାଂ ପୁରତଃ ସଖୀନା-
ମୁତ୍କଣ୍ଠିତାଂ ବଦନ୍ତି ତାଂ ଭରତଃ କବୀନ୍ଦ୍ରାଃ[୧] ।

— ଗୀତ —

ଅନ୍ତଶଯ୍ୟ ଉତ୍କଣ୍ଠିତା   ନଦୀରେ ଭାସେ ଯୋଷିତା
ଭାବେ ବସୁଧୀରେ କେତେ କର ବିହ୍ୱଳ
ଆପେ ଯେଣୁ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର   ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ବିଷୟେ ସାନ୍ଦ୍ର
ସଂଖ୍ୟାଙ୍କେ କରିବ ପରା ନେହ ସମ୍ଭବ ॥ ୩୬ ॥

୧। ଉଦ୍ଦାମମନ୍ମଥୋ ମହାଜ୍ୱର ବେପମାନା
ରୋମାଞ୍ଚ କଣ୍ଟକିତ ମଙ୍ଗତଲଂ ବହନ୍ତୀ
ଗାଢାନୁରାଗ ବଚନଂ ପୁରତଃ ସଖୀନା
ମୁତ୍କଣ୍ଠିତାଂ ବଦନ୍ତି ତାଂ ଭରତଃ କବୀନ୍ଦ୍ରାଃ ।୧। (ପୋଥିପାଠ)

ଅକାଳରେ ଫେଣ୍ଟୁ ମାଡ ମୁଁ କି ନିଷେଧି ପାରିବ
ଲଜ୍ୟା ସଖୀ ପଳାଇବ ବିବାସ ଦେଖି
ଅନ୍ତର କରି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ନେଇଥିବ ତାଙ୍କୁ
ସେ ଯିବ ଏକାରେ ଫେରି ଆସୁଛେ ଉଷି ॥ ୩୭ ॥
ଅବସନେ ଥିବ କେଶ ପ୍ରଭାତ ସମୀପେ ରୁହିଁ
ସ୍ତନ ଜଘନତା ଅନାବୃତ ବିଶେଷ
ଆଶ୍ଳେଷ ନିବିଡ଼େ କରି ଭିଡ଼ିବେ ଯେ ଦୃଢେ ଧରି
ଚୁମ୍ବନ ମଣ୍ଡିବେ ପଦ୍ମ ମୋ ଗଣ୍ଡ ଦେଶ ॥ ୩୮ ॥
ଆକରଷଣକୁ କରି ଥିବେ ଯେ କବରୀ ଧରି
କଳା ଚଳନରେ ନକ୍ଷ ଥିବ ମୋ ଜ୍ଞାନ
ଆଶ୍ଳେ ପୀଡ଼ିବେ ଜଘନ ବିଘାତ ଖଣ୍ଡ କରିଣ
କରିବେ ଯେ ମର୍ଦ୍ଦନ ମଦନ ସଦନ ॥ ୩୯ ॥
ଅନାସ୍ବୃତ ହୋଇ କାମେ ମୁଁ ଚୁମ୍ବନ ଦେବି ଭ୍ରମେ
ଅଧରେ କରିବେ ପଦ୍ମ ରଦନ ଘାତ
ଶ୍ରୀନନ ନେବି ଘୁଞ୍ଚାଇ ପାରିବନି କି ବଞ୍ଚାଇ
ଝାମ୍ପିବେ ପଦ୍ମ ସେ କେତେ ବନ୍ଧ ସଂଘାତ ॥ ୪୦ ॥
ଆରମ୍ଭିବାକୁ ଉଲଟ ରଭିକ କରିବେ ଲଟ
କଟୀ ରଖିବେ ଜଘନେ କରି ଆସ୍ବୃତ
ଆଲୋକ କେମନ୍ତେ ପତି ମୁଖ ମୁଁ ନବ ଯୁବତୀ
କରିବି ସେ କାଳେ କେଶ୍ବ ପ୍ରଦୀପ ହତ ॥ ୪୧ ॥
ଶ୍ଳେଷ—
ଅଭୁତ ଏ କାତଳ ସ୍ବର ଦାରୁଣି କଲେ ଆଦର
ବ୍ୟକ୍ତ ସେ ରଙ୍ଗ ସିନ୍ଧୁରେ ପଦ ସ୍ଖଳନ
ଆନନ୍ଦ ରଜନୀ ତରେ ବୁଧ ଗୁରୁ ବିଳକରେ
ହସିବାରୁ ପଦ୍ମିନୀ ମୁଦିଲା ନୟନ ॥ ୪୨ ॥
ଅଭ୍ରସଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ଛଳେ କଲେ ପତଙ୍ଗ ସକଳେ
ସକଳଙ୍କ ଆମ୍ଭ କୁଳେ ହେଲା ଏ କଥା
ଆଦିତ୍ୟ ପ୍ରଦୋଷ ସଙ୍ଗ କଳୁଷ କ୍ଷୟକୁ ଅଙ୍ଗ
ସରସ୍ବତୀରେ ମଜ୍ଜାଇ ଚେଜଇ ବ୍ୟଥା ॥ ୪୩ ॥

ଅରି ସେ ମୀନ କେତୁର   କାମୀ ଛେଦନେ ଚତୁର
ଶୋଣିତ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବହିତ ଏଣୁ ସେହିର
ଆସ୍ୟରୁ ରକ୍ତର ଖସି   ପଳାଇ ଅଛୁ କି ଆସି
ଦନ୍ତବ୍ରଣ ଶୋଣଧୋଏ ପୁଷ୍କର ତୀର ॥ ୪୪ ॥
ଅନଙ୍ଗ କ୍ରୋଧ ମନ୍ତରେ   ଭୃଗୁପତିର ମାନ୍ତରେ
କାମୀ ବଧି ରକ୍ତ କୁଣ୍ଡ ରଚି ନିର୍ମାଣ
ଆଶା ରଙ୍ଗେ ରକ୍ତମୟ   ଜାଣି ଏ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ
ପଣ କରି ତର୍ପଣ କରଇ ପ୍ରମାଣ ॥ ୪୫ ॥
ଅରୁଣ ସଂପୃକ୍ତକରେ   ବାରୁଣୀ ତରୁଣୀ କରେ
ଥିଲା କି ସିନ୍ଦୂର ବେଣି କାଳେ ପତନ
ଅତନୁ ରତି ମୁଦରେ   ଉଦ୍‌ରାଗ ରାଗୋଦରେ
ହିଙ୍ଗୁଳ ମାରେ ପିଚକା ଖେଳ ଯତନ ॥ ୪୬ ॥
ଅନ୍ତର ଜାଣି ବଲ୍ଲଭ   ଧନପ୍ରିୟା କି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଅନୁରାଗ ଆଳିଙ୍ଗନୁ ରଙ୍ଗ ନିବାସ
ଆଜ ନବ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ   ଦେଲା କି ବନ୍ଧା ସୁବନ୍ତ
ସ୍ନାନବେଶ ସାରି ପିନ୍ଧେ ଅରୁଣ ବାସ ॥ ୪୭ ॥
ଅମ୍ବର କରଇ ରଙ୍ଗ   ଅସ୍ତ ଅଚଳ ପତଙ୍ଗ
ବ୍ୟାଜ ହିଙ୍ଗୁଳ ଭାଣ୍ଡେ କି କୁସୁମ୍ଭ ଜଳେ
ଅନାଇ କେ ବରବର୍ଣ୍ଣୀ   ବୋଲେ ଅସ୍ତ ଭଜ ପୁଣି
ଉଦୟ ହୁଅଇ କେଉଁ ସୁକୃତ ବଳେ ॥ ୪୮ ॥
ଆଖଣ୍ଡଳ ଭୂତ ଯଥା   ବଳରି ଅଦୃଷ୍ଟେ ତଥା
ଅନ୍ଧକାର ଲୋକାଲୋକ ଅଟକୁ ଆସି
ଅଧିକାର କରି ଦିବ   କବଳ କରନ୍ତା ରବ
ଦମ୍ପତି ସୁଖଦ ହୋଇ ସର୍ବଦା ନିଶି ॥ ୪୯ ॥
ଆପେ ବୋଲଇ ତରଣୀ   ବୁଡ଼ିଗଲେ ହେଁ ତରଣୀ
ବରବର୍ଣ୍ଣୀ ନ ତାରଇ କାମନୀରୁ
ଆଳି ବୋଲେ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶୀଷ   ବୋଲଇ ରଜନୀ ଈଶ
ମାରବ୍ୟାଧି ବୃଦ୍ଧି ଯଥା କରଇ ଖରୁ ॥ ୫୦ ॥

ଆଲୋକ କୋକନଦରେ   ସାମ୍ୟ ଏ କୋକନଦରେ
ଦେଖେ ଅରୁଣୀ ନଦରେ ଆତ୍ମଙ୍କୁ ଗ୍ଲାନ
ଅଶ୍ରୁ ପୂରିତ ଲୋଚନେ   ନାଦ ବ୍ୟାକୁଳ ବଚନେ
ଚଞ୍ଚୁ ଚୁମ୍ବନ ରଚନେ ବଲ୍ଲଭ ବାଳୀ ॥ ୫୧ ॥
ଅଙ୍କେ ବସାଇ ଯୁବତି   ବଦେଶ ଗମନେ ପତି
ଯେମନ୍ତେ ଆକୁଳ ମତି କରେ ଗମନ
ଅନ୍ତର ସେପରି ଚନ୍ଦ   ବୋଲେ ତବ ରୂପ ଚନ୍ଦ
ଅସ୍ତ ହୋଇ ମିଁ ବଦଗ୍ଧ କଲେ ବିଦ୍ଧନ ॥ ୫୨ ॥
ଆଲୋକ କୁମୁଦ ସମା   ପ୍ରଦୋଷ ଯାର ସୁଷମା
ମୁକୁଳ ଛଳେ ଅଳପ ହସିଲା ମୁଦେ
ଅନଳ କରେ ସେ ଆସି   ବାସ ହରନ୍ତେ ସୁକେଶୀ
ଅଳି ଲୋଚନ ଅପାଙ୍ଗେ ଗୃହେ ବନୋଦେ ॥ ୫୩ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ଏ କାଳେ ବାଳ   ବସ ଜାଳ କରି ମେଳ
ବ୍ରଜାଙ୍ଗନା ବୈଂଶୀ କଳ ବଶେ ମୋ:ହ୍ବତ
ଆଚରି ଯଥା ବଧିକ   ଶପ୍ତନେ ରସନଧିକ
ଧ୍ବଦେ ଧରିବାରୁ ପୀଡ଼େ ହରି ଅଦ୍ଭୁତ ॥ ୫୦ ॥
ଆଣ୍ଡେ କଳ ପୂର୍ବଦ୍ୱାର   ପଶ୍ଚିମେ ହେଲେ ବାହାର
ପ୍ରଭାତେ ସାରି ସଂକୋଷୁ ଅଳି ସଦୃଶ
ଅଛନ୍ତି ସେ ପ୍ରିୟ ନର୍ମ-   ସଖା ସଙ୍ଗତେ ଉତ୍ତମ
ବୃନ୍ଦାବନ ଶୋଭା ତମ କୁଞ୍ଜ ପ୍ରବେଶ ॥ ୫୫ ॥
ଅଟବୀ ଦେବୀ ଯେ ବୃନ୍ଦା   ସ୍ୱଗୁଣ ଯେନ ସ୍ୱାନନ୍ଦା
ମଣ୍ଡିଛନ୍ତି ବାଳ କେଳ କୁଞ୍ଜ ମନ୍ଦିର
ଅଭ୍ରକ ରଜନୀ କର   କରିଣ ରଜନୀ କର
ଅବନୀ ସଜନୀ କର ଯୋଗେ ରୁଚିର ॥ ୫୬ ॥
ଅମୁଦ ପତ୍ର ପମର   ମିର ବରଷେ ସେ ଝାର-
ଜାତୀମାନେ ଅବକାର ବାସନା ହରି
ଅତି ମୂକ ଆବ୍ଦ ପୁଷ୍ପ   ଯେ ସୁବାସିତ ଅନଳ୍ପ
ତଳପରେ ତଳପରେ ସୁଷମା କରି ॥ ୫୭ ॥

ଅଣିଲେ ପୁଷ୍ପ ପଲଙ୍କ ଅକ୍ଷି ହେବ ଅପଲକ
ପୁଷ୍ପ ଶେଯ ଉପଧାନ କର ବିଧାନ
ଆଦରଣ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ ମଣ୍ଡିଣି ଚହ୍ଣାଁରେ ପୁଷ୍ପ
ମୋତି ଝାଲରୀ ଲୋକନେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ।। ୬୮ ।।

ଅରୁଣ ଅସିତ ସିତ ପୀତ ଫୁଲେ ସେ ରଚିତ
ହୀରକ ପ୍ରବାଳ ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳ କ ହେମେ
ଅନେକ ବନ୍ଧ ପିଚ୍ଛୁଳା ପଟ ସୁଷମା ଅତୁଳା
ଗୃହପାଶେ ବିଳମ୍ବିତ ବିଚିତ୍ର କ୍ରମେ ।। ୬୯ ।।

ଅବଦାତ କାଚ ଦୀପ ସ୍ଫଟିକବନ୍ତ ଦେଦୀପ୍ୟ
ମଧୁ ସିଠାବର୍ତ୍ତି ଜଳେ ତଥି ଉଦରେ
ଆଲମ୍ବିତ କଲେ ଗୃହ ଗୃହାଙ୍ଗେ ପରଗୃହ
ଶୁଚି ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ସର୍ବୋପରି ଆଦରେ ।। ୭୦ ।।

ଆମ୍ର ଆଦି ପକ୍ୱ ଫଳ ଝରାମାନଆ ସୁମାଳ
ଅତରି ପମାରି ଗନ୍ଧ ତାମ୍ବୁଳ ଥୁଆ
ଆଳପ୍ତ କରେ ସୁରଭି ସୁମନ ଯୋଗେ ସୁରଭି
ସୁରଭି ସୁରଭି ପାନ ପରଖ ନୂଆ ।। ୭୧ ।।

ଆମୋଦ ମାରି ଝରରେ ସୁବ୍ୟଜନ କେତକୀରେ
ଉଦ୍ଦୀପନ ପିକ ଶାରେ କାନନେ ଡାକେ
ଆସି ପୁଷ୍ପ ଘଟେ ହରି ଏ କାଳେ ବିଜୟେ କରି
ପୁଷ୍ପ ଗେହ ମଧ୍ୟେ ସ୍ଥିତ ଭାବ ସଂଶକେ ।। ୭୨ ।।

ଆଶୁ ଗଜ ପ୍ରତ୍ୟୁଷରେ ଧୀରେ ପୁଷ୍ପ ଗବାକ୍ଷରେ
ଆସେ କାମାଶୁଗ ପରି କୃଷ୍ଣେ ପରତେ
ଅଙ୍ଗେ ଲାଗି ଇହି ଭାଷି ମତ୍ତ ବନପ୍ରିୟ ଭାଷୀ
କୁଚ ଦେହୁରେ ବେଢ଼ଣ ଇଚ୍ଛି ଆଦରେ ।। ୭୩ ।।

ଆନ କଣ୍ଠୁ ରବ ଶୁଣି ମଣିଲେ ଆସେ ରମଣୀ
ଭୁଲୁ କଳ୍ପ ଯୁଗ କୋଟି କରେ ମନ୍ମଥ
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ରତ ଆକାଙ୍କ୍ଷା ହେବାରୁଂ ମତ୍ତ
ଶରେ ପୂରିତ କରଇ ହୃଦୟ ପଥ ।। ୭୪ ।।

ଆଳି ଠାକୁରାଣୀ ବେଶ ବଚନେ ହୋଇ ଆବେଶ
ବନ୍ଦ ପରିହାସଭାଷେ ଭାଷେ ରମଣୀ
ଅତନୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲସିକା ହୋଇ ଯେ ଆମ୍ଭ ରସିକା
ନଗୃଇବ ଏ ନୂତନେ ନାସିକା ମଣି ।। ୭୫ ।।

ଅଷ୍ଟୁ କେ ବୋଲେ ମର୍ଦ୍ଦଳ କୁଚମେଳ ହୋଇ ତଳ
ବାଜବ କଙ୍କିଣୀ ତାଳ କ ମନୋରମେ
ଆଡୁରି କେ ବୋଲେ ବେଣୀ ନାଚବ ବାଦରେ ଶ୍ରେଣି
ଏ ରସ ରଙ୍ଗିଣୀ ରଙ୍ଗ ଭୂମି ଚରମେ ।। ୭୬ ।

ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜି କେ ବୋଲେ ଅଞ୍ଚଣ ଅଧରୁ ଥିଲେ
କୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗ ଅନୁରୂପ ଦେବ ଏ କର
ଆନ କେ ବୋଲେ ସୂତନୁ କୁଙ୍କୁମ ଯୋଗେ ସେ ତନୁ
ଭ୍ରମର କିଂଜଳ୍କ ଛବ ନେମ ଯେ ହର ।୭୭।

ଅଧରୁ ଅମୃତ ଦେଇ ମଘବା କର ହସାଇ
ଭୂଜ ହ୍ରକ ତନୁ ଗନ୍ଧ ଉରଜ ମେରୁ
ଆନ କେ ବୋଲେ ସିନ୍ଧୂର ମାଳ ବପୁରେ ପତର
ହରଜ କରିବ ମାଳ ଲୋହିତ ଗୃରୁ । ୭୮ ।।

ଆମ୍ଭ ସଜମା ଗଢ଼ସି ଛଣ ବିଭୂତି କ·ହର
ହରବାସ ହୋଇ ଗନ୍ଧ ବଧୂ ମଣ୍ଡନ
ଅବଶ୍ୟ ବୃଷାରୋହଣେ ରହ୍ବ ଏ ଶୋହ୍ବବ କ୍ଷଣେ
ବଧିରେ ହେବ ଦର୍ପକ ଦର୍ପ ଖଣ୍ଡନ ।। ୭୯ ।।

ଅଧିକେ କଟୀ ଡମ୍ବରୁ ରଟିବ ନେହ ଚମରୁ
ଚଞ୍ଚଳ ଭ୍ରବରେ ବଗଜବ ସରସେ
ଆନ ଖାତ କର ଭୂରୁ ପରଶୁ ଲୀଳାରେ ଖରୁ
କାମପ୍ରଦା ହେବ ନଷ୍ଟେ ଅତନୁ ରସେ । ୮୦ ।

ଅପସରି ଗଲେ ହାରି ଗୁଡ଼ି ନ ଦେବୁ କଶୋସି
ଅଙ୍କେ ବସାଇଲେ ଝସ୍ପୁଟିବୁଟି ବେଗେ
ଅଧୋମୁଖେ ରହ୍ବ ସ୍ତନ ଗିରିରେ ନେହ ଖଞ୍ଜନ
ଖେଳାଉଥିବୁଟି ଅଭିନବ ସମ୍ଭ୍ରମେ ।। ୮୧ ।।

ଅଙ୍ଗ ମାତ୍ର ଘନ ଦେଖି ପିକ ବଚନକୁ ସଖୀ
ମୂକ ମାନ୍ତ ଶିଖାଇବୁ ଉଚିତ ମାର୍ଗ
ଆନନ ଦ୍ୱିଜରାଜରେ ଦାନ ଚୁମ୍ବନ ବ୍ୟାଜରେ
ଦେଲେ ଦୁଃଖାଇବୁ ଦେଲେ ସେ ସୁଖବର୍ଗ ।୭୨।

ଅଧର ନବୀନ ଦଳ ଅଳ୍ପ ମାଳତୀ ମୁକୁଳ
ହାସ ହେବ ଘନରସ ବରଷା କାଳେ
ଆନ ବୋଲେ କେ ଶିଖାଇ ବୁଦ୍ଧି ପାରିବ ରଖାଇ
ମଦନ ମାଦକେ ଜ୍ଞାନ ହାରିବା ବେଳେ । ୭୩॥

ଶ୍ଳେଷ —

ଆଗତ ଏ କାଳେ ଦୂତୀ ବୋଲଇ ଚାଟେସ୍ତୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଅମ୍ବର ଶ୍ରୀଧର ଅନ୍ତେ ତୋ ଶୋଭା ରତେ
ଅଚ୍ଛି କାମଶର ତଲ୍ପେ ମକର ଆଗତ କଳ୍ପେ
ହେ ହଂସ ଗମନା ଦେଖି ପିବୁ ପରତେ ।୭୪।

ଅଭିସାରିକା ବରହ ତପନ୍ତ ଶ୍ରୀବ ନବଢ
ତାପିତ କର ତପନ କଳ୍ପ ନିସ୍ତେଜ
ଅହରମଣି ସଙ୍ଗରେ ବାରିଧି ବାରି ବୃନ୍ଦରେ
ବୁଡ଼ିବାରୁ କାନ୍ଦିଲେ ପତଙ୍ଗ ସମାଜ ॥ ୭୫ ॥

ସମାନସ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି କେବଳ ପ୍ରୋଷିତା ନାରୀ
ଆନନ୍ଦ ଏ କାଳେ ସର୍ବ କାମୀ କାମିନୀ
ଆତୁରିତ କାମ ରସେ ଅଳପ ସମ୍ଭୋଗ ବଶେ
ବିଳମ୍ବରେ ଗଲେ ହେବୁ କ୍ଷୀଣ ଯାମିନୀ । ୭୬ ।

ଆଲିଙ୍ଗନ ଢଣ ନଭ କୃଷ୍ଣରେ ଢଶଇ ଶୋଭ
କଳାପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖି ରଙ୍କୁ କଳା ନ ଇଚ୍ଛି
ଅବଲମ୍ବେ ଚଳ କୁଞ୍ଜ ପର୍ବ କୃଷ୍ଣ କଳାପୁଞ୍ଜ
ଭଞ୍ଜିବାରୁ ବେନ ଅର୍ଥେ ଶୋଭା ବଢ଼ିଛି । ୭୭ ।

ଅଭିମନ୍ୟୁ ଗୋଷ୍ଠେ ସ୍ଥିତ ନିଦ୍ରାରେ ଅଚେତ ମାତ
ଛନ୍ଦେ ସନ୍ଦେ ରଖି ସଖୀ ହେଲେ ବାହାର

ଅନ୍ଧକାର ଆବରଣ ସର୍ବଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ଶରଣ
ନଗ୍ରେଳ ଅଞ୍ଜନ କେଶ ମାର୍ଗ ଦ୍ୱାର ॥ ୭୮ ॥
ଅହିମଣି ଦୀପମଣି ସଭସ୍ତୁ ବସେ ରମଣୀ
ଆଶ୍ରସ୍ତୁ କରନ୍ତ ଲତା ତରୁ ଉଦାର
ଆସି ବୃନ୍ଦା ଖଣ୍ଡେଦୂରେ ପାଞ୍ଚୋଟି ନେଲେ ସଙ୍ଗରେ
କୁଞ୍ଜଦ୍ୱାରେ ମିଳୁ ଜାତ ଲକ୍ଷ୍ୟା ନିବଡ଼ ॥ ୭୯ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅମ୍ବୁଧି ସେ ସୁଷମାରେ ସ୍ଥିତ ହୋଇ ମର୍ଯ୍ୟାଦାରେ
ନ ଲଂଘଇ କୁଞ୍ଜଦ୍ୱାରେ ହୋଇଣ ସ୍ଥିତ
ଅଷ୍ଟ ସାତ୍ତ୍ୱିକେ ପ୍ରଳସ୍ତୁ ଜନତନ୍ତୁ କୁବଳୟ-
ଦୃଶୀ କ ବସ୍ତୁସୀ ବନ୍ଧୁ ପାଣି ସଯୁତ ॥ ୮୦ ॥
ଅବସର ପାଇ କୃଷ୍ଣ ଲଙ୍ଘାଇଲେ କର ବକ୍ର
ବଳକଲେ ବୃନ୍ଦା ଏବେ କାଳେ ଉଚିତ
ଅଭିନବ ରତ୍ନଦାନେ କୃପଣ ଅଙ୍ଗ ସ୍ଥାନେ
ନ ଲେଖିବ ଲକ୍ଷ୍ୟାସନେ ଆଛନ୍ତି ଶତ ॥ ୮୧ ॥
ଅମୃତାଂଶୁ କଳାମାନ ଦିବସେ ଦିବସେ ଆନ
ଉଦୟ ଦିନ କୃଶ କର ହେ ସର୍ବଦା
ଅଙ୍ଗେ ବ୍ୟାଧି ଅଉଷଧି ଅନ୍ତମାନ ରସବିଧି
ବିଷମ ନ ଜାଣି ହେବ ସ୍ତୋକ ରସଦା ॥ ୮୨ ॥
ଅପସର ଏତେ କହି କୁସୁମ କବାଟ ଦେଇ
ଅଷ୍ଟଦିଗେ ଅଷ୍ଟସଖୀ ରହିଲେ ଜଗି
ଆପ ପାଦପ ମୂଳକୁ ଦିଅନ୍ତେ ଶାଖା ଦଳକୁ
ତୋଷ ଯଥା ତଥା ହେଲେ ଏ ସୁଚରିଗୀ ॥ ୮୩ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ବଜନେ ରାଧା ଦେଖି କାମଶରେ ବାଧା
ଆଶ୍ଳେଷ ତଳ ତଣ୍ଡୁଳ ବସାଇ କୋଳେ
ଆଶ୍ଳେ ଭଡ଼ କୋମଳାଙ୍ଗୀ ଉରରେ ଉରଜ ସଙ୍ଗୀ
ଶତପଦେ ଦୂର ଯଶ ମଧ୍ୟେ ନ ଗଲେ ॥ ୮୪ ॥

— ଶ୍ଲୋକ —

ତଳ୍ପେ ଭର୍ତ୍ତୁ ତଦୁପଗୂହନ କେଳି ମୁଚ୍ଚୈଃ
ବକ୍ଷୋରୁହାଙ୍କ ମିଥୁନଂ ଘଟୟେତ ଗାଢ଼ଂ
ଗାଢ଼ାନ୍ତରକ୍ତ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ଗୌରବେଣ
ତତ୍କାଙ୍କ୍ଷିତଂ ମୁନିଗଣୈସ୍ତିଳତଣ୍ଡୁଳାଖ୍ୟମ୍ ।

— ଗୀତ —

ଅସିତ ଘନେ ବିଦ୍ୟୁତ ପରି ଗ୍ରମା ସକର୍ମିତ
ତଳ ଦଳ ଦଳ କିବା ମନ୍ଦ ବାତରେ
ଅଙ୍କରୁ ଖସି ଧରଣୀ ଶଯ୍ୟାରେ ବସି ତରୁଣୀ
ଚୁମ୍ବନେ କମ୍ପାଇ ମୁଖ ଲଜ୍ଜ୍ୟା କାତରେ ।୮୫।

ଅଧୋମୁଖେ ବିମ୍ବାଧର ଅଚ୍ୟୁତ ଚିବୁକ ଧରି
ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ କାମ ତମ ନାଶେ କୃପାନ୍ତୁ
ଅଧରେ ଯେ ଅନୁକ୍ଷୋଣ ଲେପ ଇନ୍ଥେ ଆଦ୍ୟେ ନାଶି
ଯଶାବୃଶ ଅବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟେ ଯେ ପାନ୍ତୁ ।।୮୬।।

ଅମ୍ଭୋରୁହ ଆଢ଼ ସାଧୁ ଜଡ଼ୀରୁ ଲପନ ବଧୂ
ଗୋପିତ କରଞ୍ଜ କୁଚ ଗିରି ବସରେ
ଅନୋଚିତ ଦେଖି ହାସ କରିବେ ଜନ ଅବଶ୍ୟ
କାମ ତମେ ଡରି ଲୁଚେ ଗ୍ରୀବ ଘରି ରେ ।୮୭।

ଅଚଳ ଉରଜ ହୃଦେ ବନ୍ଧୁ ମୁଁ ମଜ୍ଜିଛି ଖେଦେ
ନ ଆଶ୍ୱାସୁ ଦେଇ ଓଷ୍ଠ ସୁଧା ଅଶନ
ଅଳପ ରତି ଚେତନ ଦେବା ନ କରୁ ଯତନ
ଆସ୍ୟ ବଧୂ ନୋହୁ ମୋ ବଚସ୍ୟେ ପ୍ରସନ୍ନ ।୮୮।

— ଶ୍ଲୋକ —

ପ୍ରଥମମିହିତବେତତ୍ ପୂର୍ବପୁଷ୍ପାଦଦ୍ୟାମୈଃ
ମୃଦୁମଧୁରବଚୋଭି ଯୋଜୟେତ୍ ସନ୍ନିଧାନେ

କରତଳମାନୁଷାନାଂ ଭ୍ରାମସ୍ୱେଚ୍ଛଶୃଦସ୍ୟା
ସୁରତମଦିତପୂର୍ଣ୍ଣଂ ମନ୍ଦମାଳିଙ୍ଗନାଂ ଚ ।
(ଇତି ଶୃଙ୍ଗାରତିଳକେ)

— ଗୀତ —

ଅବାଣୀ ହୋଇଲେ ପୁନ ଜଡ଼ ଆଶ୍ରୟ ବଚନ
ସୁବାସି ସୁବାସ ହର ହରିଲେ ବଳେ
ଆଶ୍ରୟ ନ ପାଇ କାନ୍ତି ମନ୍ଦାକ୍ଷ ନୟନେ ରକ୍ଷି
ତହିଁ ପୁଣି ଦେଖେ ପୁରେ ପ୍ରତାପ ଜଳେ ॥ ୮୯ ॥
ଅକ୍ଷି ଗଣ୍ଡ ସୁକପୋଳ ଚୁମ୍ବନ ଦାନ ବିପୁଳ
ଲଭି ପୁଲକିତ ତର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହତ
ଅଧର ସରବନ୍ତରେ ଘାତ ବହନ୍ତେ ଦନ୍ତରେ
ଦର ଲଭି ସେ କ୍ଷତରେ ଅମୃତ ଦତ୍ତ ॥ ୯୦ ॥
ଅନ୍ତ କୁଟୀଳ ଯେ ଶଂଖ ଗଳକକ୍ଷ ପରତକ୍ଷ
ଲଭିଲେ ଶିକ୍ଷ କରଜ ଘାତ ଉଚିତ
ଅତି ସଦବୃତ ସ୍ତନ କି ହେତୁ ଗାଢ଼ ମର୍ଦ୍ଦନ
କରଜ ପୀଡ଼ନ ପୁନ ବେଣୀର ଚିତ୍ର ॥ ୯୧ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆକରଷଣ କୁନ୍ତଳ କର ପୀଡ଼ା ପରବଳ
ବନ୍ଧନୁ ଫିଟିଲେ ଦେଇ ମାଳ ମଣ୍ଡନ
ଅଞ୍ଜନ ଘଣି ଦଳିତ ପରଶେଷେ ବଳନ୍ତି
କାମକଳା ଭଣ୍ଡାର କି ଫିଟି ଶୋଭନ ॥ ୯୨ ॥
ଆନ୍ତର ସୁହୃଦ ଯେହ୍ନ ମୁଷ୍ଟି ତାଡ଼ନକୁ ସେହ୍ନ
ପାଇଲା ଏ କଥା ଚାସ ନୋହେ କି ପୁନ
ଉଦ୍ଭବ ଗୁହ୍ୟ ରତ୍ନ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଯୋଗାଇ ତନ୍ତ୍ର
ଫୁଙ୍କିବା ବ୍ୟାଜରେ ହୋଏ ଯେ ଅନୁମାନ ॥ ୯୩ ॥

— ଶ୍ଳୋକ —

ଆଶ୍ଳେଷଂ ପ୍ରଥମଂ କୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍ଦ୍ୱିତୀୟଂ ଚୁମ୍ବନଂ ତଥା
ତୃତୀୟଂ ନଖଦାନଂ ଚ ଦଂଷ୍ଟ୍ରାଘାତଚତୁର୍ଥକଂ
ପଞ୍ଚମଂ କ୍ଷୋଭଣଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ଷଷ୍ଠଂ ପ୍ରହରଣଂ ତଥା
ସପ୍ତମଂ କଣ୍ଠଶବ୍ଦଂଚ ବନ୍ଧନଂ ଚାଷ୍ଟମଂ ଭବେ ।

(ଇତି ନାଗର ସର୍ବସ୍ୱେ)

—ଗୀତ—

ଆକରଷିଛୁ ବାଣ ଶଶୀ ରାଜା ବଦାଦରୁ ଆସି
ନାଭିକ ଏ ପାଞ୍ଚେ ପାଞ୍ଚ ନଖେ ଘଉଡ଼ି
ଅଧିକେ ରମ୍ଭା ଜଘନ ଦାପଲ ବାଟେ କମ୍ପନ
ବମଦର୍ନେ କମ୍ପେ ମାର ସଦନ ନାଡ଼ି ॥ ୯୪ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କୋଦେ କ ପୁନ କର୍ଣ୍ଣ ରସନା ମଣ୍ଡନ
ଦ୍ରୋଣପୁତ୍ର ବାଣୀ ମୁକ ଚଣ୍ଡ ଗର୍ଜନ
ଅର୍ଜୁନ ମନ୍ଦହାସରେ ଶିଖଣ୍ଡି କେଶ ପୃଷ୍ଠରେ
ଗାଙ୍ଗେୟ ଅଙ୍ଗରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷତ ରଚନ ॥ ୯୫ ॥
ଅଦ୍ଭୁତ ତତ୍ତ୍ୱଂ ବନ୍ଧତ ଶୌର୍ଯ୍ୟ କୁମ୍ଭେ ପୀଡ଼ା ଦତ୍ତ
କନ୍ୟା ମିଥୁନରେ ବଧୂ ଉଠେ ବଳସେ
ଅରୁଣ କୋଳେ ରୁଧିର ବ୍ୟକ୍ତରେ ବଣେ ରୁଚିର
ଶୁଦ୍ଧ ଚଳ ଗୃହ ପୀଡ଼ା ହରଇ ଲେଶେ ॥ ୯୬ ॥

— ଶ୍ଳୋକ —

ମୂର୍ଚ୍ଛାନିମୀଳନଂ ଚକ୍ଷୁଷୋଃ ଚ୍ୟୁତକାଳସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣମ୍ ।

(ଇତି ନାଗରସର୍ବସ୍ୱେ)

ଶ୍ଳେଷ—

ଅକ୍ଷି କମଳ ମୁଦ୍ରିତ ପ୍ରକାଶ ହୋଏ ବଦନ
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ଇନ୍ଦୁ ସୂଚାଏ

ଆଲୋକେ କଣ୍ଠୀ ନୃସିଂହ ଉପମା ନାହିଁ ନବଙ୍ଗ
ସ୍ୱରଣ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ତମକେ ନଖ ଘାତରେ ॥ ୯୭ ॥

ସୁଖ ସାତ୍ତ୍ୱିକ— —ଶ୍ଳୋକ—

ସ୍ମରଣଂ ସଙ୍ଗମଂ ଚୈବ ପ୍ରିୟସ୍ୟାଲୋକନଂ ତଥା
ହେତୁ ଯସ୍ୟ ସମାସାଦ୍ୟ ସାତ୍ତ୍ୱିକଃ ସଂପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ
(ଇତି ଶୃଙ୍ଗାରତିଳକେ)

— ଗୀତ —

ସ୍ତମ୍ଭସ୍ୱେଦ—

ଆମ୍ବେଶ୍ୱର ବାହୁବନ୍ଧେ ନିଶ୍ଚଳ କେଳି ପ୍ରବନ୍ଧେ
ସ୍ୱେଦ ଛଳେ ମକରନ୍ଦ ପଦ୍ମିନୀ ଜାତ

ରୋମାଞ୍ଚ ସ୍ୱରଭଙ୍ଗ—

ଅଙ୍ଗେ ଘନ ନଖ ଯୋଗେ ରୋମାଞ୍ଚ କଦମ୍ବ ବେଗେ
ସ୍ଫୁଟ ସ୍ୱରଭଙ୍ଗ ପିକ କୂଜନ ଖ୍ୟାତ ॥ ୯୮ ॥

ବେପଥୁ ବୈବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ—

ଅନଙ୍ଗ ବେପଥୁ ବଶେ ଶୀତ୍କାରେ କୋକରେ ବସେ
ବୈବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର କ ତମସ୍ତୁ ମୁକ୍ତ
ଆନନ୍ଦ ଶ୍ରୁତି ନୟନେ ଅଚେତ କଳା ଚଳନେ
ପ୍ରଳୟ ଯେନ ଏ ସୁଖ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଉକ୍ତ ॥ ୯୯ ॥

ରୂପକ ଶ୍ଳେଷ—

ଅନଙ୍ଗ ଆଜ୍ଞାରେ ବନ୍ଧ ବ୍ୟୂହ ବଧାନ ସମ୍ବନ୍ଧ
ଛତ୍ରଧ୍ୱଜ ଚନ୍ଦ୍ର ସଂହୃତରେ ଶୋଭନ
ଅସ୍ତ୍ର ଆରୋହଣ ପୁନ ଶାରଦର୍ପ ସନାଶନ
ଶାଗ୍ରଧିପତି ସେ ସଂଗ ଅଙ୍ଗ ମର୍ଦ୍ଦନ ॥ ୧୦୦ ॥
ଆରୋହଣ ଯେ ଗର୍ଦ୍ଦଭ ଦାନ୍ତିକ ଆଦ୍ୟ ବୃଷଭ
କନ୍ଦର୍ପକ ଉଡ୍ଡୀନ ସେ ଶୌନକ ମାର୍ଜାର

ଅଦ୍ଭୁତ ଏ ଭୟାନକ — ଷଡ଼ରସ ସୈନ୍ୟ ବ୍ୟାପକ
ବନ୍ଧ ରୂପକ ଶ୍ଳେଷରେ କାମ ସମର ॥ ୧୦୧ ॥

ଅଧିକେ ଶୃଙ୍ଗାର ଘନ — କାଳ ହେବାନ୍ତୁ ଜନନ
ସର୍ବତୋ ମୁଖ ବର୍ଦ୍ଧନ ମଣ୍ଡୁକ ଖ୍ୟାତ
ଅନେକ କ ଉପାସନା — ଭେଦରେ ହୋଏ ଅର୍ଚ୍ଚନା
ମନ୍ମଥ ପ୍ରିୟ ଗଉଣ ପ୍ରିୟ ବ୍ୟକତ ॥ ୧୦୨ ॥

ଆତ୍ମର ଶଙ୍କର ପ୍ରିୟ — ଚନ୍ଦ୍ରାଭରଣେ ଉଦୟ
ରମଣୀୟ ବେଣ ଅର୍ଥେ କୁଚ ଈଶାନ
ଅଧୋମୁଖରେ କାମିନୀ — ଶୋଭନ କବା ମାନନୀ
କର୍ଣ୍ଣାଭରଣ କୁଚନ୍ତୁ ବଗତ ମାନ ॥ ୧୦୩ ॥

ଅତନୁ ଏକାକୀ ହୋଇ — ଫୁଲ ଚାପେ ଗୁଣ ଦେଇ
ବାଣ ପ୍ରହାରି ପଳାଇ ଦେଖି ଏ ଦ୍ୱନ୍ଦ
ଅପସର ପାଇ ଆସେ — ପୁନ ପୁନ ଜିତ ଆର୍ଣ୍ଣେ
କୋପ ସେ ବକାର ଛଳେ କମ୍ପ ଆହ୍ଲତ ।୧୦୪।

ଅତନୁ ଅବଶ ତନୁ — ପ୍ରେୟ ସନ୍ତ୍ୱରେ ସୁତନୁ
କେ କାହାକୁ ବାନ୍ଧିବାରେ ସମର୍ଥ ନୋହ
ଅମ୍ବରେ କଲେ ଆଦର — ପୃଷ୍ଠବନ୍ଧର ପ୍ରକାର
ଦିଗବାସ ଅଧିକାର ମୁଞ୍ଚିଲେ ସେହ ॥ ୧୦୫ ।

— ଶ୍ଳୋକ —

ଅଙ୍ଗେ ସ୍ୱେଦଶ୍ଚଅଙ୍ଗଂଚ କେଶବସ୍ତ୍ରାଦ୍ୟସଂବୃତ୍ତଂ
ଜାତେ ଉଭୟସୁଖେ ନାର୍ଯଃ ବିଗ୍ରମେଷା ଚ ଦୃଶ୍ୟତେ ।

— ଗୀତ —

ଅଙ୍ଗ ସ୍ୱେଦ ଅବାରିତ — ମଦନ ବଳକାରିତ
ପୁଷ୍ପ ଗବାକ୍ଷରେ ଆସେ ସୁଗନ୍ଧ ଶୀତ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କେଶପାଶ — ବନ୍ଧନ କାଳେ ଈକ୍ଷଣ
ପଦ୍ମୋଦରେ କାଳନ୍ଦୀ ଅଦ୍ଭୁତ ସଂସ୍ଥିତ ।୧୦୬।

ଅଙ୍ଗେ ବସାଇ ଅଚ୍ୟୁତ   ବାଣୀ ଶୁଣିବାରେ ରତ
    କେତକୀ ବ୍ୟଜନେ ବିଞ୍ଚି କର ଚିବୁକେ
ଅନୁକମ୍ପା ଚରଣକୁ   କରଣ ଚନ୍ଦ୍ରହାସକୁ
    ଅବ୍ୟକତ କରବା ଉଚିତ ରାଧିକେ ॥ ୧୦୭ ॥

ଅଟେ ସେ ଭ୍ରୂଲତା ମଣ୍ଡନ   ମଦନ ଚାପ ଖଣ୍ଡନ
    ବଚନ ପିକ ମଞ୍ଜନ ବନ୍ଧୁ କମ୍ପାଇ
ଆଶ୍ଳେଷ ଶ୍ଳେଷ ବନ୍ଧରେ   ସୁଖସ୍ପର୍ଶି ସଂଗ୍ରହରେ
    ଅବଶ୍ୟ ହେବ ମୋ କ୍ଷେତ୍ରେ ଜୀବନଦାୟୀ ।୧୦୮।

ଅଧୋମୁଖେ ରହ୍ମ ମନ୍ଦ   ସୁହାସ ବିଶ୍ରାମ୍ୟା ଗନ୍ଧ
    ଅଧର ସନ୍ଧ୍ୟା ମେଘରେ ଦିଶେ ଶୋଭନ
ଆନନକୁ ନତ ବନା   କେବେ ନ ଟେକେ ନଗାନା
    ଅବାଣୀରେ ନାୟକ ଆତ୍ମର ବନ୍ଧନ ।୧୦୯॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆଗତ ପ୍ରଭାତ ହୋଇ   ରଜନୀ ନେଲା ମେଲାଇ
    ପୂର୍ବାନୁରାଗୀ ଅଙ୍ଗନା ଅଙ୍ଗେ ଲେପାଇ
ଅଭିସାରିକାଦ୍ଧ ବାଞ୍ଛା   ତେଜିଲେ ସୁରତ ଲୀଳା
    ବିଷାଦେ ବିବର୍ଣ୍ଣ ତନୁ ଖୋଜି ନ ପାଇ ॥୧୧୦।

ଆଗତ କି ବାହୁଳେୟ   ଶକ୍ତିକ କର ଉଦୟ
    ସମ୍ମୁଳେ ତାରକା କ୍ଷୟ କୃତରେ ଦକ୍ଷ
ଅନନ୍ତ ମସ୍ତକ ମଣି   କର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରେ ଦ୍ୟୁମଣି
    ଅପହୃତ ଅନ୍ଧକାରେ କଲା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥ ୧୧୧ ॥

ଅନ୍ତର ଦିବା ଯୋଷିତା   ହେବ ଯେ ହେଲା ସବିତା
    ବିରାଙ୍ଗନା ତମ ଯୁତ ମାନ ହତକୁ
ଆତରେ ପତଙ୍ଗ ଚ୍ଯୁତ   କପଟେ ଗୃହୁଁ ମହତ
    କମଳଙ୍ଗନେ ପ୍ରସନ୍ନ କଲେ ଶରତକୁ ॥ ୧୧୨ ॥

ଅମ୍ଭୋଜମା ପାଶେ ଲୁଣ୍ଠି   ଗୁଞ୍ଜନ ବ୍ୟାଜରେ ଦୁଷ୍ଟି
    ଭ୍ରମର୍ଷ କରନ୍ତେ ସେ ମୁକୁଳ ହସିତ

ଅମଳ ଶୀତଳ ଧୀରେ ବୋଧନ୍ତେ ଯଥା ବଧିରେ
ସନମତେ ଶିର ଗୁଳ ସେ ଉଲ୍ଲସିତ ।। ୧୧୩ ।।

ଆଦର ବରରେ କଣ ବୃନ୍ଦା ଆଢ଼ ସହଚରୀ
ଶାରିକାରେ କହନ୍ତେ ସେ ପଢ଼ିଲା ପଦ
ଆହେ ବୃନ୍ଦାବନ ଦ୍ୱିଜ- ରାଜ ରତଦାନ ତେଜ
ଗୁରୁତ୍ୱେ ପ୍ରାଭବ ହେବ ହେଲେ ସମ୍ପଦ ।। ୧୧୪ ।।

ଅଧିକେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦାନ ଯେଜନକୁ ସୁଖ ନଦାନ
ତ୍ୟାଗ ନ କଲେ ଏଠାରେ ହେବ ଅନର୍ଥ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂଭ୍ରମ ଚିତ୍ତ ରାମାଲିଙ୍ଗନ ମୁର୍ଚ୍ଛିତ
ଧ୍ୟାନ ମଣ୍ଡ ଯେମନ୍ତେ ଚେତବାରେ ଅର୍ଥ ।। ୧୧୫ ।।

ଅତି ପ୍ରେମେ ଆଲିଙ୍ଗନ ଗଣ୍ଡେ ଚୁମ୍ବ ପୁନଃ ପୁନଃ
ଚିବୁକ ଧରି କଣ୍ଠରେ ମାଗି ମେଲାଣି
ଅପାଙ୍ଗେ କରି ଲୋକନ ମେଲାଣି ମାଗି ସେ କାନ୍ତ
କାଢ଼ି ମନ ନ ଚେତବ ମୁରଲୀ ପାଣି ।। ୧୧୬ ।।

ଅନ୍ୟୋନ୍ୟେ ମାନସ ରେଖା କରି ସେ ପୁଂସ ନାଗରୀ
ଅଗତ ବିଗୁଣ ଗତି କଲେ ଉଭୟ
ଅଧୋକ୍ଷଜ ନନ୍ଦ ଗେହ ମଣ୍ଡିଲେ ସଖାରେ ସହ
ରାମା ରମେ ଧରି ଲାଜ ସେନେହ ଭୟ ।। ୧୧୭ ।।
ଅକ୍ଷି ରଙ୍ଗିମା ଘୂର୍ଣ୍ଣିତ ଦେଖି କେ ସଖୀ ଇଙ୍ଗିତ
ବୋଲେ ଗୁଡ଼ନାନ୍ତି ତ ମଦନ ମାଦକ
ଅଧର ମଧୁ ଭାଜନ ଭାଜିଲା ଭେଦ ରଦନ
ମଧୁ ପାନେ ଜ୍ଞାନ ହାଡିଥିବ ନାୟକ ।। ୧୧୮ ।।

ଆନନ କମଳେ ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ କି ଏ ମକରନ୍ଦ
ପୁଂସ ଅଳି କେଳି ଚୁମ୍ବନରେ ନିରସ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ପିଠି ବେଣୀ ଭାଜିଲା କାମକୁ ବେଣୀ
ପୃଷ୍ଠ ମୀନ ଗଳ ପଡ଼ୁ ଅଛୁ ବିଶେଷ ।। ୧୧୯ ।।

ଅଛି ଯେ ମଧୁକ ଫୁଲ ଗଣ୍ଡରେ ତାମ୍ବୁଳ ବୋଳି
ନବ ପୁଷ୍ପବନ୍ତୀ ଚୁମ୍ବେ ପୁଂସ ଭ୍ରମରେ

ଅନଙ୍ଗ ମଙ୍ଗଳ କଣ୍ଠ   ଶଙ୍ଖକୁ ଧରି ବୈକୁଣ୍ଠ
କୂଜନ୍ତ କରାଇଥିବେ ପରା ପ୍ରେମଂରେ ।। ୧୨୦ ।।
ଆଜ କୁଚ ଶମ୍ଭୁ ମୌଳୀ   ପରେ ନାଚିଥିବେ ମିଳି
ସେହୁ ଅପରାଧେ ଭୁଟି ସ୍ଥିତ ଅଞ୍ଚଳେ
ଅଦ୍ଭୁତ ଏ ଭାସକର   ସମସ୍ତ ସୁଖ ଆକର
ଚେଜନ୍ତି ନ ରହୁ କୁଚ ଦେବ ଅଚଳେ ।।୧୨୧।।

ଅନଙ୍ଗ ସମରେ ହାରି   ପଳାଇଗଲା ଅମାରି
ଆରୋହି ଥିଲା ଯୌବନ ମତ୍ତ ବାରଣ
ଅଙ୍କୁଶ ପଦ୍ମରାଗରେ   କୁମ୍ଭେ ପାଶୋରି ବେଗରେ
ଗଲା ପଡ଼ି ସ୍ତନ ନଖ ଚିହ୍ନ ଧାରଣ ।। ୧୨୨ ।।

ଅଟେ ସ୍ମରୁଷ କେଶରୀ   କୁଚ କୁମ୍ଭକୁ ବିଦାରି
ହାର ଜ୍ୟୋତି ମୋତି କରାଇଲା ପତନ
ଅତନୁର ହେମ କୁମ୍ଭ   ଥିଲା ଯେ ଶୂନ୍ୟ ଆରମ୍ଭ
ପାଣି ପ୍ରଯୁକ୍ତରେ ରମା କଲୁ ଯତନ ।। ୧୨୩ ।।

ଅଳସ ଗମନେ ଦାଣ୍ଡ   ଜଘନେ କରଜ କାଣ୍ଡ
ବାଜିଛି ଫୁଲ କୋଦଣ୍ଡ ଆଜରେ ଆଜ
ଅଟେ କଟୀ କଣ୍ଠୀରବ   କରିଛି କଙ୍କିଣୀ ରବ
ମାର ଶରଭରେ ଥିଲା ପୂର୍ବ ଉପୂଜ ।। ୧୨୪ ।।

ଅନଙ୍ଗ ଗେହ କବାଟ   ମାରି ଭାଙ୍ଗିଦେଲା ବାଟ
ଅସୂତ୍ର ହେବାରୁ ଖୋସୁଥିଲେ ଖସଇ
ଅଳଙ୍କ ସରସ୍ୱତୀରେ   ଭାସି ସେ ସଦନ ତୀରେ
ଗୁରୁଜନ କର ତୀରେ ଅବାଣି ହୋଇ ।।୧୨୫।।

ଅବିଳମ୍ବେ ସ୍ନାନ ବେଶ   ବଢାଇବାରେ ଆବେଶ
ଚନ୍ଦନ ତାମ୍ବୁଳେ କ୍ଷତ କରାଇ ଲୋପ
ଅନୁତାପ ସେ ରମାର   ପୁନ ପ୍ରହାରନ୍ତେ ମାର
ଅନୁରାଗେ ନ ମୁଞ୍ଚେ ଏ ଭାବ କଳାପ ।।୧୨୬।।

— ଶ୍ଳୋକ —

ଶ୍ଳିଷ୍ଟଃ କଣ୍ଠେ କିମିତି ନ ମୟା ମୂଢୟା ପ୍ରାଣନାଥ-
ଶ୍ଚୁମ୍ବତ୍ୟସ୍ମିନ୍ ବଦନବଦନତଃ କିଂ କୃତା କିଂ ନ ଦୃଷ୍ଟଃ
ନୋକ୍ତଃ କସ୍ମାଦତ ନବବଧୂଚେଷ୍ଟିତଂ ଚିନ୍ତୟନ୍ତୀ
ପଶ୍ଚାତ୍ତାପଂ ବହତି ତରୁଣୀ ପ୍ରେମ୍ଣିକାଲେ ରସଜ୍ଞା ।

(ଇତି ଅମରୁଶତକେ)

—ଗୀତ—

ଆନନରେ ନାୟକର ନ ଦେଲି ଚୁମ୍ବ ନକର୍ଷ
ଆଶ୍ଳେଷ ଭୁଜବଲ୍ଲୀରେ ନ କଲି କଣ୍ଠ
ଅଳ୍ପ ବାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ବୋଧିଲେ ମୂଢ଼ ରାମାକୁ
ନ କହି ମୁଞ୍ଚିଲି କମ୍ପା ସେ ଉପକଣ୍ଠ ॥ ୧୨୭ ॥

ଅଙ୍କେ ବସାଇଲେ ଖସି ବସିଲି କମ୍ପାଇ ଆସି
ଭଲେ ନ ଦେଖିଲି କମ୍ପା ପ୍ରିୟ ଆନନ
ଅବନୀଶ କୁଳ ଈଶ ଗଜ ଅଧୀଶ୍ୱର ବଂଶ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କରଇ ଧ୍ୟାନ ॥ ୧୨୮ ॥

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଭାଗ ବୋଲି

— ଗୀତ —

(ଗଉଡ଼ ସ୍ୱରେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଦିତ୍ୟ ଯେ ଗଗନେ   ଉଦୟ ବନ ଗମନେ
ବଛୁଆ ବଛୁଆ ପାଲ ସାଥେ
ଅଗ୍ରଜ ହରି ପିଛେ   ନୀଳ ପୀତ ଧୋତି କାଛେ
ନାନାବର୍ଣ୍ଣ ଅସମାନ ପଥେ । ଶୋଭା ।
ଅଛୁ କାଲି ମେଘେ ବିଜୁଳି,
ଅବଦାତ ଘନେ କାଲି ଅଛୁ ବାଳ (?) । ୧ ।

(ଏକ)

— ସୁରଭି ସ୍ନେହ ବୋଲି —

(ଗୋପାଳ ବାଣୀରେ)

ଅର୍ଭକ ମେଳରେ ରାମକୃଷ୍ଣ ରାଜେ
ଅଷ୍ଟାପଦ ପଦକେ ନାୟକ ରାଜେ ॥ ୧ ॥
ଅନେକ ଦୂର କାନନ ଭ୍ରମି ଭ୍ରମି
ଆଗତ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ନିକଟ ଭୂମି ॥ ୨ ॥
ଆଶ୍ରରେ ଚରନ୍ତି ତହିଁ ସୁରଭିକ
ଆସିଲେ ସପ୍ରେମେ ବତ୍ସା ଅବଲୋକ ॥ ୩ ॥
ଆନନ୍ଦେ ଲମ୍ଫନ୍ତି ଚୋଷି କ୍ଷୀରପାନେ
ଅର୍ଭକ ଦେଖି ତଥା ଆଶ୍ରରମାନେ ॥ ୪ ॥

ଆରମ୍ଭ ନସ୍ଵନ କାଖେ କନ୍ଧେ ଧରି
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ତା ଦେଖି ହଳଧାରୀ ।। ୫ ।।
ଅଟେ ହରମଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁ ବାଳ ବ୍ରାତ
ଅଦ୍ଭୁତ ଗରୁଡ଼ଙ୍କ କୃଷ୍ଣ କଲେ ଖ୍ୟାତ ।। ୬ ।।
ଅଶନ ଲୀଳାରେ ଆମ୍ଭେ ଖେଳ ରଙ୍ଗେ
ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜୁଥିଲୁ ଗୋପ ସୁତ ସଙ୍ଗେ ।। ୭ ।।
ଅବଜ୍ଞା କଲେ ତା ଦେଖି ବେଦପତି
ଅର୍ଭକ ସହ ହରିଲେ ବତ୍ସପନ୍ତି ।। ୮ ।।
ଅପହୃତ ଶୋକ ବ୍ରଜବାସୀ ହେଜ
ଅଙ୍କୁ ଜାତ କଲ ବତ୍ସ ବାଳରାଜ ।। ୯ ।।
ଆଶ୍ଳେଷ କଲେ ତା ଶୁଣି ମାଳବାସ
ଅସିତ ଜନ୍ମୁତେ ସୃଷ୍ଟ ସନବାସ ।। ୧୦ ।।

—ଗାହା—

(କେଦାର ଗଉଡ଼ ଗୀତରେ—ଅନ୍ତବନ୍ଧ)

ଅବ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣେ ଧାତା ବଦୁରଇ ଯିବା ଆଜ ବୃନ୍ଦାବନ
ଆମ୍ଭେ ବତ୍ସବାଳ ଆଣିଲୁଂ ହରି ହର କଲେ କ ବଧାନ ।। ୧ ।।

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ଗଉଡ଼ ଗୀତରେ)

ଆରୋହଣ ହଂସରେ ଆସେ ବେଧା ତୋଷରେ
ଦେଖେ ଚନ୍ଦ୍ରଲତା କରେ ଯାଗ
ଭ୍ରମରେ ହରବର୍ଗ ଗାନେ ଲଭନ୍ତ ଭୃଙ୍ଗ
ବୃନ୍ଦାବନ କହେ ପକ୍ଷୀମୃଗ ।। ୧ ।।

(ଦୁଇ)

— ବ୍ରହ୍ମସ୍ତୁତି ବୋଲି —

(ଗୋପାଳ ବାଣୀରେ)

ଅଷ୍ଟନେତ୍ର ନଷ୍ଟଲେ ଦେଖନ୍ତି ବିଧି
ଅନୋକହ ଲତା କରେ ସ୍ତୁ ବିଧି ।। ୧ ।।
ଅବଲୋକେ ପୁନ ସର୍ବ ବ୍ରହ୍ମମସ୍ତ
ଅନୁସର ସେବନ୍ତି ଅମରଚସ୍ତ ।। ୨ ।।
ଅଧୋକ୍ଷଜ ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ ବିଜେ
ଆଭରଣ ଦ୍ୟୋତଘନେ ବିଦ୍ୟୁ ଗଜେ ।। ୩ ।।
ଅନେକ ବ୍ରହ୍ମା ପଢନ୍ତି ବେଦ ସ୍ତୁତି
ଅଧିକରେ କରେ ସୃଷ୍ଟି ଉତପତ୍ତି ।। ୪ ।।
ଆଭୀର କୁମାର ସର୍ବେ ବସ୍ତ୍ରବେଶ
ଅତି ସମ୍ଭବ ଶୋଭନ ବନବେଶ ।। ୫ ।।
ଅକ୍ଷି ମୁଦ୍ରିତ କରି ସେ ଦେଖେ ପୁନ
ଅଛନ୍ତି ଏକାକୀ ରୂପେ ଭଗବାନ ।। ୬ ।।
ଅନ୍ନ କବଳ କରେ ଗୋପାଳ ବେଶ
ଆପଣେ ବତ୍ସ ଚରାଇ ବୋଲେ ଆସ ।। ୭ ।।
ଅବକାଶ ପାଇ ଢଢ଼ ପଦ୍ମପାଦେ
ଆରମ୍ଭଇ ସ୍ତୁତିବାଣୀ ଗଦଗଦେ ।। ୮ ।।

ଛନ୍ଦବନ୍ଧ—

ଆନନ୍ଦ କନ୍ଦ ହେ ସଦା ବିଶ୍ୱପାଳ
ଅବ୍ୟସ୍ତ ପୁରୁଷ ବାସ ଲୋକପାଳ ।। ୯ ।।
ଅବିନାଶି ବସ୍ତୁ ସରସିଜ ନାଭ
ଆତ୍ମଭୂ ଜନକ ଦାନ କର ଲାଭ ।। ୧୦ ।।

ଅପରାଧ ହର ସରସିଜ ଅକ୍ଷ
  ଆତପତ୍ର ବନ୍ଧେ ସ୍ତୁତି ପରତକ୍ଷ ॥ ୧୧ ॥

ଅଟେ ସର୍ବତୋ ମୁଖରେ ହେଜ ତୁଣ୍ଡ
  ଅର୍ଦ୍ଧାକ୍ଷର ପଦ ମଧ୍ୟ ଆଦ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ॥ ୧୨ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଭକ୍ତି ସ୍ତୁତିରେ ତୋଷ ହୋଇ
  ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ସୃଷ୍ଟି ଚିନ୍ତା କର ଯାଇ ॥୧୩॥

ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଯେ ତବ ସ୍ତୁତି ହେଲା ହିତ
  ଅତି ଗୁପ୍ତ ଲୀଳା ନୋହିଲା ବ୍ୟକତ ॥ ୧୪ ॥

ଆଣି ସମର୍ପିଲେ ବତ୍ସବାଳ ଚୟ
  ଆଦେଶକୁ ପାଇ ଗଲେ ନଜାଳୟ ॥ ୧୫ ॥

ଅର୍ଭକ ଭୋଜନ ଲୀଳା ପୂର୍ବପରି
  ଆଣିଲେ ବାଛୁରି ଲେଉଡ଼ ଦେବ ହରି ॥ ୧୬ ॥

ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ଦେଖି ବୋଲେ ବସ ଭୁଞ୍ଜି
  ଅବିଳମ୍ବେ ଆଣିଲ ତ ବତ୍ସ ଖୋଜି ॥ ୧୭ ॥

ଅଗୋଚର ବ୍ରହ୍ମାଦିରେ ମାୟା ଯାର
  ଅର୍ଭକରେ କେନ୍ତ ହେବ ସେ ଗୋଚର ॥୧୮॥

ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷଣ ପ୍ରାୟେ ମଣି ଦିନ ଶେଷେ
  ଆଗତ ଗୋକୁଳେ ଅଘ ବଧ ହର୍ଷେ ॥ ୧୯ ॥

ଅଶନାନ୍ତରେ ଯତନେ ପାଳେ ମାୟେ
  ଅମୂଲ୍ୟ ପଲଙ୍କେ କୃଷ୍ଣ ନିଦ୍ରାଯାୟେ ॥ ୨୦ ॥

— ଗାହା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅରୁଣ ଉଦୟେ ପଶୁପାଳକ
  ଆସି ଉଠାଇଲେ ନନ୍ଦ ବାଳକ
ଆସ ହରି ହେବ ଗାବ ଦୋହନ
  ଆଳସ୍ୟ ତେଜି ଉଠିଲେ ମୋହନ ॥ ୧ ॥

—ଗୀତ—

(ଶ୍ରୀ ସ୍ୱରେଣ ଗୀୟତେ)

ଅର୍ଦ୍ଧକ ମେଳରେ ହର ଗାବକୁ ଦୁର୍ବ୍ବାଁ ବଦନ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ପଦ୍ମ କୁମ୍ଭରେ
ଆଣି ପତ୍ରାବଳୀ ଯୁତ ରାଧା ପୟୋଧର ବତ
ନଖାଘାତ କର ଅଦମ୍ଭରେ । ୧ ।
ଆଗତ ନଜ ପୁରେ ପଦ୍ମକୁ ମାତା ପୁରେ
ଦେଇ ମାଜଣା ସାର ସୁବେଶ
ଅଣନାନ୍ତେ ଗୋବନ୍ଦ ରାମ ହୋଇ ଆନନ୍ଦ
ହେଲେ ବନ ଗମନେ ଆବେଶ । ୨ ।

(ଛନ୍ଦ)

— ଧେନୁକ ବଧଂ ବୋଲି —

(ଗୋପାଳ ବାଣୀରେ)

ଆଗ୍ରୀର କୁମାରେ ହୋଇ ବଦ୍ଧ୍ୟ ବେଶ
ଅନୁସର ଚଳେ ରାମକୃଷ୍ଣ ପାଶ ॥ ୧ ॥
ଅରଣ୍ୟେ ବଢ଼ର ନାନା କଜଭୁକେ
ଆନନ୍ଦରେ ପକ୍ଷୀ ମୃଗ ଗତ ଡାକେ । ୨ ।
ଅନଳ ହରନ୍ତେ ପକ୍ୱ ତାଳ ବାସ
ଆଘ୍ରାଣେ ଧଇଲେ ଶୀଘ୍ର ମାଳବାସ ॥ ୩ ॥
ଆପେ ରସବନ୍ତ ସୁବାସରେ ବଶ
ଆଜ୍ଞା ହେଲେ ତାଳ ବନେ ଯିବା ଆସ । ୪ ।

---

୧ । ବନ୍ଧ (ପୋଥିପାଠ)

ଶ୍ଳେଷ—

ଅଞ୍ଜଳ ବଦନେ ଶ୍ରୀଦାମ କହେ ଭାଷ
ଅଟଇ ସେ ବନେ ଧେନୁକାର ବାସ ॥ ୬ ॥

ଆୟୁଧ ବଖାଣ ବଳେ ଉଗ୍ରଙ୍କର
ଅଗମ୍ୟ ଏହୁ କାରଣେ ଗୋପଙ୍କର ॥ ୭ ॥

ଅମରଷ ବାରୁଣୀରେ ନେତ୍ର ଦଗ୍ଧ
ଅରୁଣ ବର୍ଣ୍ଣ ସମର ରମଣୀପ୍ସୁ ॥ ୭ ॥

ଅନୁଜ ସହିତ ହୋଇ କଲେ ଗତ
ଅତନୁ ସଙ୍ଗୀତ ଭୂମି ପଶ ଘତ ॥ ୮ ॥

ଅନେକ ତାଳ ଉଦୟେ ଶୋଭା ବନ
ଆସ୍ୱାଦର୍ଥେ ହରେ ଗୋପ ସୁତ ମନ ॥ ୯ ॥

ଆରବ ଶୁଣି ଦାନବ କୋପ ଚିତ୍ତ
ଅର୍ଦ୍ଧ ଘାତ କରୁଂ ଗମ କରେ ଧୂତ ॥ ୧୦ ॥

ଅତ ପର ଭ୍ରମାଇ ପାଦ ଦେଇ ଘାତ
ଅଧିକରେ ଫଳକୁଳ ମହୀ ପାତ ॥ ୧୧ ॥

ଅଳକ ପୁରେ ଯାନ୍ତେ ଅବରୁ ବର୍ଗ
ଆଜ ଆରମ୍ଭନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ନାଶେ ବେଗ ॥ ୧୨ ॥

ଅନ୍ତଶେଷେ ଧରାଇଣ ଫଳ ଭାର
ଅଶନେ ତୋଷିଲେ ବ୍ରଜବାସୀ ଦାର ॥ ୧୩ ॥

—ଗୀତ—

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେ ଗୀୟତେ — ଅନ୍ତବନ୍ଧ)

ଆଳକଣ ଯୋନ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳେ ପରବେଶ
ଅଷି ତଟଳେ ସକଳ ଦଗ ତଳେ କୃଷ୍ଣ ଦର୍ଶନକୁ ବେଶ ।
ଅନଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗନ ଗୁଣ ଭ୍ରୂରୁ ଚାପେ ଦେଇ ଯୋଚ ନେତ୍ର ଶର
ଆଖେଟକ କାମନାରେ କି ଖୋଜଇ ବନ୍ଧବାକୁ କୃଷ୍ଣସାର ॥ ୧ ॥

—ଗୀତ—

(କେଦାର ଗଉଡ଼ ଗୀୟତେ)

ଅଚ୍ୟୁତରେ ମନ ରଖି ରାଧା ଫୁଲ ତୋଳେ
ଆଣି ପଦ୍ମ ଫୁଲ ଭବ ଭରଇ ଅଞ୍ଚଳେ ।
ଅଳ ପୃଷ୍ଠେ ଚୁମ୍ବ ଦେବା ଦେଖି ନତ୍ସଖଇ
ଅକ୍ଷି ରକ୍ତ ତମାଳରେ ଆସି ନ ପାରଇ । (ଘୋଷା)
ଆପେ ଭଗେ ଦେଖ ସବୁ ଊଇ ଟେ ଭୃଙ୍ଗ ଗୁନ
ଅନ୍ୟେ କୋଇ ଦୋଷ ଧର ମୋତେ କେ ବମନ ॥ ୧ ॥

(ଗ୍ରନ୍ଥ)

— ଅଭିଷେକ ବୋଲି —

(ଭୂପାଳ ବାଣୀରେ)

ଅନୁସର ବୃନ୍ଦା ବୋଧେ ସ୍ୱର୍ବଚନେ
ଅଚଳୁ ଚଳୁବନ୍ତେ ଏ ବୃନ୍ଦାବନେ ॥ ୧ ॥
ଅତି ସମୃଦ୍ଧ ବସନ୍ତ ସଙ୍ଗେମେଳେ
ଅଗ୍ରେ ପିକ ବନ୍ଦୀ ଯଶ ଗାଇ ଚଳେ ॥ ୨ ॥
ଅବଛା କୁଳେ ଭେ ଦେବ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଅନଙ୍ଗ ଜଣି ଭୂଞ୍ଜ ଏ ବନ ଛିତି ॥ ୩ ॥
ଅଜିତ ବୋଲରେ ଜଣିମାତ୍ରଂ ଉତ
ଆଶ୍ରିତ ହୋଇ ହେଇଇ ନତ ମତ ॥ ୪ ॥
ଆଜ ଗୁରୁ ତୃଷ୍ଣା ପୁଷ୍ୟା ସୁ ନକ୍ଷତ୍ର
ଅଟେ ପ୍ରୀତି ଯୋଗ ଧର୍ବଇବ ଛତ୍ର ॥ ୫ ॥
ଅଭିଷେକ କଲେ ମଣି ବେଦୀକାରେ
ଅମ୍ବୁଜ ମଣ୍ଡନ ଶୋଭା ଅଧିକାରେ ॥ ୬ ॥

ଅଗୁରୁ ଧୂମ ଦର୍ପଣ ଗୃମଗନ୍ଧ
ଆତପତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭମାଳ ଖଣ୍ଡ ।। ୭ ।।

ଅଭିଷେକ ଲତା ପୁଷ୍ପ ମକରନ୍ଦେ
ଅନୋକହ ଚମ୍ପ ମଧୁ ଧାରବୃନ୍ଦେ ।। ୮ ।।

ଉଳ ଶୋଭେ ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛ ବାଦ୍ୟନାଦେ
ଆତୁର ଭୃଙ୍ଗ ବଜାଇ ମୁକୁନ୍ଦେ ।। ୯ ।।

ଆରବ ଶଙ୍ଖରେ ମଲ୍ଲିକା ମୁକୁଳ
ଅଟେ ବନ୍ଦନାଳ ସେ ନାରେଣି କୂଳ ।। ୧୦ ।।

ଆତପତ୍ର କେଶର ପୁଷ୍ପ ମଞ୍ଜୁଳ
ଆମ୍ର ମୁକୁଳ ଚାମର ଖଣ୍ଡ ଜଳ ।। ୧୧ ।।

ଅନ୍ବଭୁକ ନାଚଇ ଝିଙ୍କାରି ସ୍ୱରେ
ଅଳଖ ପ୍ରିୟ ଗାଏ ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱରେ ।। ୧୨ ।।

ଆସ୍ୟେ ଦୁର୍ବା ମୃଗ ବନ୍ଦାପନା ମୁଦେ
ଅନେକ ପକ୍ଷିଣୀ ହୁଳହୁଳି ନାଦେ ।। ୧୩ ।।

ଅଟେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଶୋଭା ନାରିକେଳ
ଅଶୋକ କଳକାବଳି ପାଟଦୋଳ ।। ୧୪ ।।

ଅଭିଷେକ ଦ୍ୱିଜ କନ୍ୟା ମାନଙ୍କରେ
ଆପ ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ ଶୋଭେ ମସ୍ତକରେ ।। ୨୫ ।।

ଅମୃତ ପୁଷ୍ପନ୍ତ ସିଂହକେଶ୍ୱ ପାଶେ
ଅଚ୍ଛି ତୁଷାର ବିନ୍ଦୁ ଚମାଳ ପାଶେ ।। ୧୬ ।।

ଆରତିକ ନାନ୍ଦମୁଖୀ ବନ୍ଧୁମନ୍ତ
ଅଳ ଯେ ଯାହା ସେବାରେ ହରେ ମତ ।୧୭।।

ଅବିରତ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ପୁଳ ହାରେ
ଅର୍କଜା ସେବଇ ପଦ୍ମ ଉପହାରେ ।। ୧୮ ।।

ଅମୁକଣେ ଅଭିଷେକ ଗୀତ କରେ
ଅମରେ ଅଭିଷେକ ଭୂଷାରେ ଢାରେ ।। ୧୯ ।

ଅନନ୍ତ ଦ୍ୱାଦଶ ବନେଶ୍ବରୀ ଯୂଥ
ଆନନ୍ଦ ସକଳ ଶୋଭା ବନପଥ ॥ ୨୦ ॥

ଅଛୁ କାମଧେନୁ ଚିନ୍ତାମଣି ସଙ୍ଗେ
ଅଚ୍ୟୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ବନାରେ ଆନେ ନୋହୁ ॥ ୨୧ ॥

ଅଭେଦ ରାଧା ମାଧବ ଏ କାରଣେ
ଆଖର ସ୍ବଚ୍ଛେ ସଙ୍ଗରେ ଅନୁକ୍ଷଣେ ॥ ୨୨ ॥

ଆସି ବୃନ୍ଦା ଜଣାଇଲେ ଭଗବନ୍ତ
ଅଛନ୍ତି ସେ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ବନ୍ଦନ୍ତ ॥ ୨୩ ॥

ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଯାଅ ପାଞ୍ଚଅଛୁ ଚିତ୍ତେ
ଅନୁଭବେ ହେଜ ଯେମନ୍ତେ ଚୋପସ୍ତେ ॥ ୨୪ ॥

ଅର୍କପୂଜା ସାରି ପୁରେ ରାଧା ବନେ
ଅନ୍ତରେ କେବଳ କୃଷ୍ଣ ରୂପ ଭଜେ ॥ ୨୫ ॥

—ଗୀତ—

(ବସନ୍ତ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଚ୍ୟୁତ କଦମ୍ବ ବନେ ନନ୍ଦ ସନ୍ନିଧାନେ
ଆମ୍ଭେ ସୁରଭି ଚାଳବୁ ବନେ ସାବଧାନେ ଯେ
ଆନନ୍ଦରେ ନନ୍ଦ ବୋଲେ ପ୍ରଭାତୁ ଗମନେ
ଅରଣ୍ୟେ ସୁରଭି ଚାଳ ଲଭିବୁ ସୁମନେ ଯେ ॥ ୧ ॥



(ପାଞ୍ଚ)

— ବନାଧିକାର ବୋଲି —

(ଗୋପାଳ ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ରାମ ସଙ୍ଗରେ ଆଗ୍ରଜ
ଅଭିନବ ସୁରଭି ରକ୍ଷଣେ ସଜ ॥ ୧ ॥

ଆଗତ ଏହି ସମସ୍ତେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ
ଅନୁମୋଦିତ ବୋଲି ନନ୍ଦାଦରେ ଭାଷି ॥ ୨ ॥

ଅରଣ୍ୟ ନ ହରେ ବାଣ୍ଟ ସୁରଭିକି
ଅଛୁ ବଧି କୃତ୍ୟ କରୁ ଅବଧି କି ॥ ୩ ॥

ଆଜ୍ଞା ମାନ ବୋଲେ ଗୋପ ବୃଦ୍ଧମାନେ
ଅଧିକାର ଧାଅ ଦେବ ବନେ ବନେ ॥ ୪ ॥

ଆନନ୍ଦେ ବାସ ତାମ୍ବୁଳ ଗନ୍ଧ ଦାନ
ଅନୁରୂପେ ଯେ ଯାହାରେ ଦେଲେ ବନ ॥ ୫ ॥

ଶ୍ଳେଷ— ଅଟନ୍ତି କାଦମ୍ବରୀ ଚଞ୍ଚଳ ବଳ-
ଅମ୍ବର ମାଳ ସେ ମଧୁ ବନ ପାଳ ॥ ୬ ॥

ଅଭ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ଧେନୁ ସିଂହନାଦେ ବେଶ
ଆଲମ୍ବିତ ମଣିମାଳ ଗୁଞ୍ଜବେଶ ॥ ୭ ॥

ଆଳ ମୋହନା ସେ ଦେବୀ ମଧୁମତ
ଅଟେ ବୃନ୍ଦାରକ ବନ୍ଦ୍ୟ ଗୋପୀପତ ॥ ୮ ॥

ଅଙ୍ଗ ବୃନ୍ଦାରକ ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ପାଳ
ଅମ୍ବର ପୀତ କୌସ୍ତୁଭ ମଣିମାଳ ॥ ୯ ॥

ଅସିତ ଧେନୁ ମୁରଲୀ ନାଦେ ବଶ
ଆଳି ଲଳିତାରେ ବୃନ୍ଦା ଦେବୀ ତୋଷ ॥ ୧୦ ॥

ଅଟେ ଦେବ କୁସୁମ ଲବଙ୍ଗ ଖ୍ୟାତ
ଅରଣ୍ୟ କାମରେ ଉତ୍ସବା ଉଚିତ ॥ ୧୧ ॥

ଅତି ଭଦ୍ରରୁ ସୁଭଦ୍ର ସଖା ପ୍ରୀତି
ଆଳି ସିମନ୍ତି ଯେ ଦେବୀ କାମ୍ୟବତୀ ।୧୨।

ଅବଦାତ ମଲ୍ଲିମାଳ ମାଳ ବାସ
ଅସିତ ସୁରଭି ଭେଷୀ ନାଦେ ବଶ ।୧୩।

ଅଟେ ସୁବାହୁ × × ମୂଳ ଯେଣୁ
ଅଧିପତି କୁମୁଦ ବନରେ ତେଣୁ ।୧୪।

ଅଙ୍ଗ ପାଣ୍ଡୁର ଅମ୍ବର ତ୍ରୁଟି ବାମ
ଅଟେ ସଖା ଦେବ ପ୍ରସ୍ତୁମାଳ ହେମ ।୧୫।

ଆଳି ଚନ୍ଦ୍ରରେଖାକୁ କୁମୁଦମା ଦେବୀ
ଆରବ କାଂସ୍ୟ ତାଳକୁ ଶାମ ଗାବୀ ।୧୬।

ଅଟେ ବସୁ ଦାମ ଯେଣୁ ବନ୍ଧୁଳାରେ
ଅମ୍ବର ପୀତ ବୈଜୟନ୍ତୀ ମାଳାରେ ।୧୭।

ଅବଦାତ ଗାବ ସଖା ସେ ବଳାସ
ଆରବ ବଂଶ ନାଳରେ ହେବେ ବଶ ।୧୮।

ଆଳି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ବନ୍ଧୁଳା କଣ୍ଠରେ
ଅଟେ ସୁଦାମ ରମ୍ୟ ହଉ (?) ଖଦ୍ଦରେ ।୧୯।

ଅମ୍ବର ମାଳକୁ ଉରେ ଗୁଞ୍ଜାମାଳ
ଅସିତ ଗ.ବ ବୃଷଭ ସଖା ମେକ ।୨୦।

ଆରବ ମନ୍ଥରୀ ଗାବ ବଶକାରୀ
ଆଳି ଚନ୍ଦରେଖା ଦେବୀ ଖଦ୍ଦ ଶର ।୨୧॥

ଅର୍ଜୁନ ଯେଣୁ ଧବଳୁ ତାଳ ବଣ
ଅରୁଣ ତନୁକୁ ଶ୍ୱେତ ସୁ ବସନ ।୨୨।

ଅଟେ ରନ୍ଧାର ସଖା ବନ୍ଧୁ ଥପ
ଆରବ ଶଙ୍ଖ ଶୁଭ୍ର ଗାବ କଳାପ ।୨୩।

ଅଳକାବତୀ ସଙ୍ଗୀ ତାଳବଣର
ଅଟେ ପୁନ ମହା ବନ ନାମ ଯାର ॥୨୪॥

ଅଧିକାର କରନ୍ତୁ ମହାବଳ ଚନ୍ଦ୍ରି
ଅଙ୍ଗ ଗଉର ଅମ୍ବର ରଙ୍ଗେ ଶୋଭି । ୨୫ ।

ଅଟେ ବନମାଳ ସଙ୍ଗେ ସଖା ମଲ୍ଲ
ଅରୁଣ ବର୍ଣ୍ଣ ଶୋଭନ ଗାବ ପଲ୍ଲ । ୨୬ ।

ଆଗର ସ୍ୱର ମାଦଳୀ ବଶକାରୀ
ଆଳି ମଦନା ସେ ଦେବୀ ମାହେଶ୍ୱରୀ । ୨୭ ।

ଅଟେ ସ୍ତୋକ କୃଷ୍ଣ ମେଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳରେ
ଅରଣ୍ୟ ଗାଣ୍ଡୀର ରମା ମୋହନରେ । ୨୮ ।

ଅଙ୍ଗ ଶ୍ୟାମଳ ଶ୍ୱେତ ବାସ ନପ ମାଳ
ଆଗର ବେଣୁ ରାବ କପିଳା ପଲ୍ଲ । ୨୯ ।

ଆଳି ବନୋଦ୍ଧନୀରେ ଗାଣ୍ଡିରେଣୁରୀ
ଅରଣ୍ୟ ଲୋହ ସୁବଳ ଅଧିକାରୀ । ୩୦ ।

ଅଙ୍ଗ ଶୋଣ ଶୋଭନ ପଟଳ ବାସେ
ଅଛୁ କୁନ୍ଦମାଳ ଭଦ୍ରସୁତ ପାଶେ । ୩୧ ।

ଆଗର ବୀର କାହାଳ ପୀତ ଗାବୀ
ଆଳି ଶ୍ରୀପ୍ରୀ ସଙ୍ଗେ ଲୋହବଣୀ ଦେବୀ । ୩୨ ।

ଅଟେ ଯେଣୁ ଶ୍ରୀ ବନ କଙ୍କିଣୀ ଯୁତ
ଅଧୀଶ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ବାସ ଶ୍ୱେତ । ୩୩ ।

ଅଙ୍ଗ ମେଘ ପଦ୍ମମାଳେ ବିରାଜିତ
ଆଗର ପରିବାଦନୀ ଗାବ ଶ୍ୱେତ । ୩୪ ।

ଆଳି ବିଶାଖା ଦେବୀ ଶ୍ରୀମଣୀ ଶୋଭି
ଅନାମ୍ୱରେ ଭଦ୍ର ବନ ଥିଲା ରଭି । ୩୫ ।

ଅଂଶୁକେ ଶୋହୁ ସଖା ସ୍କନ୍ଧରେ ମେଳେ
ଅରୁଣ ତେଲ କେଶର ମାଳ ଗଳେ ॥ ୩୬ ।

ଆବର ବା ଗାବର ତନୁ ଛବି
ଆଳି ନନ୍ଦାବତୀ ସଙ୍ଗେ ଭଦ୍ରାଦେବୀ । ୩୭ ॥

ଅଧିକାର ଯେ ଅଛି ଦ୍ୱାଦଶ ବନେ
ଅନ୍ୟ ଉପବନେ ଉପ ସଖୀମାନେ ।୩୮।।
ଆସିବ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ ଡ଼ାକିଲେ ଜବ
ଅନ୍ୟ ବେଳେ ନିଜ ବନେ ରହି ସେବ ।୩୯।
ଆଗତ ଗତ ସମୟେ ଗଲେ ବାଟେ
ଅବଶ୍ୟ ମିଶିବ ଯେ ବିଶ୍ରାମ ଘାଟେ ।୪୦।
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ ସଙ୍ଖ ଦେବ ମାଗ
ଆପଣା ବାଦ୍ୟ ବାରି ଚରିବେ ଗାବ ।୪୧।
ଅର ଉପରେ ବାଦ୍ୟ ବଜାଇବ
ଆଜ୍ଞା ପାଇ ନିଜ ବନେ ଗଲେ ସର୍ବ ।୪୨।

— ଗାଥା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ — ଅନୁବନ୍ଧ)

ଅଚ୍ୟୁତ ଏକା ବିହରନ୍ତି ଅରଣ୍ୟେ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ଧାଇ
ଆରମ୍ଭେ ଘଟନୃତ୍ୟ କାଳ ନାଟକୁ ଶିରଘଟେ ମନ ଥୋଇ ।୧।
ଆସଣ୍ୟ ମନା ହେଲେ ବନଦେବୀ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ବିନ୍ଦୁମତି
ଆଗତ ପଥେ କୃଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଶ୍ରବଣେ ଚଞ୍ଚଳ ମନ ଶ୍ରୀମତୀ ।୨।

— ଗୀତ —

(କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ସନ୍ଦେଶ ବାଣୀ ଊଦେ ନିଶାମଣି
ଅଙ୍ଗନା ଅଙ୍ଗ ଦ୍ରବକୁ ହେଲା ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ସେ
ଅଙ୍ଗରାଗେ ଅଙ୍ଗ ସାଜ ସୁବେଶ ତତ୍ପର
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗକୁ ହରର ପୀଡ଼େ ହରପର ।।୧।।

(ଛଅ)

— ବସ୍ତ୍ର ବେଶ ବୋଲି —

(ଭୂପାଳ ବାଣୀରେ)

ଅର୍କ ପୂଜା ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସଖୀ ସଙ୍ଗରେ
ଆସେ ମନ୍ଦରେ ସ୍ତନ ଜଘନ ଭରେ । ୧ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ପାଶେ ଆଳି କଲେ ପ୍ରେରିତ
ଆନନ୍ଦେ ଫୁଲମାଳ ତାମ୍ବୁଳ ଦଉ ଯେ । ୨ ।

ଆଗତ ଠାକୁରାଣୀର କଣ୍ଠ ଗତ
ଅଳମ୍ବିତ ମାଳ ରମା ଭୁଜ କୃତ । ୩ ॥

ଅଧର ସୁଧାର ସୁଖ ତାମ୍ବୁଳରେ
ଆଗତ ବଲ୍ଲୋକେ ନେଇ ନଷ୍ଟକରେ । ୪ ।

ଅଙ୍ଗୀ ଗଜର ରୁଚି ଧରେ ପୃଥ
ଆଗତ ଦ୍ରୁମୁଖ ବଧୂ ଯଥା ପୃଥ ॥ ୫ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଜାଣି ଧ୍ରୁବେ ଗତ ପାଶେ
ଆଳୋକେ ବନ୍ଧନ ମନ ପ୍ରେମ ପାଶେ ॥ ୬ ॥

ଅକ୍ଷି ଚତୁର ଉତ୍ପଳ ସାରସର
ଅନଙ୍ଗ ଶରକୁ କଏ ପ୍ରତି ଶର ॥ ୭ ॥

ଅଧର ଚନ୍ଦ୍ର ହାସରେ ତଥା ବେନ
ଆଲିଙ୍ଗନ ଭୁଜ ପାଶ ସୂଚ ଦାନ ॥ ୮ ॥

ଆନନ କମ୍ପାଇ କୃଷ୍ଣ ଦେଲେ ଚୁମ୍ବ
ଅଳ୍ପ ହାସ ଆଚ୍ଛେଷ ଅଧର ବମ୍ବ ॥ ୯ ॥

ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ଚରିତ ବୁଝିବା ମନେ
ଆସେ ଏହି ସମୟେ ଜଟିଳା ବନେ ॥ ୧୦ ॥

ଅନେକ ଶୁକ ଶାରିକା ବୃନ୍ଦ ଭାଷେ
ଅଚ୍ୟୁତ ଖେଦ ଉଦଧି ମଧ୍ୟେ ଭାଷେ ॥ ୧୧ ॥

ଅଭୋଗ୍ୟ ବଧୂନ୍ଦ୍ରଦର ବଧୂ ପର
ଅମୃତ ଧ୍ୟାନେ କି ତିଳେ ଅପସର ॥ ୧୨ ॥
ଅରଣ୍ୟ ଦେଖାଉଁ ପାଇ ଉପଦେଶ
ଅଚ୍ୟୁତ ଚନ୍ଦ୍ର ମୂଳରେ ବପ୍ର ବେଶ । ୧୩ ।
ଅଙ୍ଗେ ଦ୍ୱାଦଶ ତିଳକ ରୁଚବର୍ଣ୍ଣ
ଅସିତ କମ୍ବୁରେ ଶଶୀକଳା ବର୍ଣ୍ଣ ॥ ୧୪ ॥
ଅମ୍ବର ହିଂକଛ କମଣ୍ଡଳୁ ପଶ
ଅଙ୍ଗୁଳିର ଦର୍ଭ ମୁଦ୍ରା ପଞ୍ଚବୃଷ ॥ ୧୫ ॥
ଅଙ୍ଗନା ପୃଷ୍ଠ ଚୋଳବା ଛଳେ ଭ୍ରମେ
ଅବଲୋକ ବୃଦ୍ଧା ଆସି କହେ ତମେ । ୧୬ ।
ଅତ ବର୍ଷପୀରେ ମେଳ ହୋଇ ଭ୍ରମେ
ଅଙ୍ଗ ଏ କୁଳ ଦୁକୂଳ ଶୋଭି ସୋମେ ।୧୭।
ଆଜ ବୋଲେ ଦ୍ୱିଜରାଜ ସମାଗତ
ଆମ୍ଭ ଗଧାର ନୋହିଲେ କାଉଁଗତ ॥ ୧୮ ॥
ଅର୍ଘ୍ୟପୂଜା ଆଜ ପୂଜନରେ ବର
ଅଙ୍ଗୀକାର ଏ ବିଷପ୍ରମାନ କର ॥ ୧୯ ॥
ଆସି ମଧୁମଙ୍ଗଳ କହଇ ଭଷ
ଆମ୍ଭର କୃଷ୍ଣଙ୍କେ ସେ ଡାକେ ଆସ ॥ ୨୦ ।
ଅଗ୍ରିଂ ବନ୍ଧ ବୃଦ୍ଧା ବୋଲେ ଦ୍ୱିଜରାଜ
ଆରାଧଣେ ରାଧ ର ବିଷପ୍ରେ ରାଜ ॥ ୨୧ ॥
ଅନୋଚର କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷେ ଗଲେ କ୍ଷୀଣ
ଅଳ୍ପ ଦସି ବପ୍ର ବଦେ ସେ ଦକ୍ଷିଣ ॥ ୨୨ ॥
ଅଙ୍ଗନାଙ୍କୁ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ନ ସ୍ମରଣେ
ଆଚରଣେ ଗଲେ ଦୋଷ ବୃଦ୍ଧା ଭଷେ॥୨୩।
ଆଗୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା କର ନସ ବପ୍ର ବେଳ
ଅବଳାମଣି ନୟନ ସୁନ୍ଦରୀ ମା ॥ ୨୪ ॥

ଅନ୍ତରଣେ ସଂକଳ୍ପ କରିବୁଂ ସାଙ୍ଗି
ଅନଙ୍ଗ ବେପଥୁ କରେ ମିଶାମିଶି ॥ ୨୫ ॥

ଆମ୍ଭ ନନ୍ଦର ହେଲା ଜରତରେ
ଆଣ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ପ୍ରୀତି ପ୍ରଯୁତରେ ॥ ୨୬ ॥*

× × ×

ଅର୍କପୂଜା ବଢାଇ ପ୍ରସାଦ ଦତ୍ତ
ଅଙ୍ଗୁଳୀସ୍ପୃକ ଦକ୍ଷିଣା ଖାଇ ଗତ ॥ ୩୧ ॥

ଆପେ ବଧୂ ଯେନ ବୃନ୍ଦା ଚଳେ ବାସେ
ଅରଣ୍ୟେ ଆସି ଗୋବନ୍ଦ ମଜ୍ଜେ ହାସେ ॥୩୨॥

ଆସି ଭେଟି ବନ୍ଦୁମନ୍ତ ନାନ୍ଦମୁଖୀ
ଅଚ୍ୟୁତ କହନ୍ତ ପ୍ରିୟା ହନା ଦୁଃଖୀ ॥ ୩୩ ॥

ଆଜ ବୃନ୍ଦା ତମ ଗ୍ରାସେ ମୁଖ ବଧୂ
ଅନସ୍ତ୍ର ଚରିଲ ଦ୍ୱ ଜବେଣ ସାଧୁ ॥ ୩୪ ॥

ଆଜ ମିଳନ କରାଅ ବଭ୍ରବଣ୍ଠ
ଅବନେ ହନା ମରଣ ପ୍ରାଣ ବର ॥ ୩୫ ॥

ଅଙ୍ଗନା ବେନ କହନ୍ତ ହାସମୁଖ
ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ବରଦ ହେଲେ ହେବ ସୁଖ ॥ ୩୬ ॥

ଅଚଳେ କାର୍ତ୍ତିକେ ସ୍ୱଧା ଦାମୋଦର
ଆଶ୍ରିସ୍ତ ହେବେ ତୋଲକେ ସେତୁ ନର ॥୩୭॥

ଅସ୍ତୁ ବୋଲେ ତୁମ୍ଭେ ସବ ବଧାପ୍ରେମ
ଅବଶ୍ୟ ପୂରଣେ ରହୁ ନାମ ବେନ ॥ ୩୮ ॥

— ଗାହା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ — ଅନିବନ୍ଧ)

ଆସି ନାନ୍ଦମୁଖୀ ବନ୍ଦୁମନ୍ତ କହେ ରାଧା ପାଶେ ହରସରେ
ଅରଣ୍ୟେ ଦେଖିଲୁଂ କୃଷ୍ଣସାର ହ୍ରଦ ଭେଦେ ମାର ବାର ଶରେ ।

---

* ୨୬ ପଦ ଠାରୁ ୩୦ ପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୋଥିରେ ନାହିଁ ।

ଅନଳ ଭୃଙ୍ଗ ପିକ ଜାଳ ଅନଳ ଶ୍ୱାନ ଶେନ ଗୃହପାଶେ
ଆଜ ନଶାରେ ରକ୍ଷଣ ଅଭିସାରେ ନ କଲେ ବନ୍ଧନ ପାଶେ ।୧।

—ଗୀତ—

(ଗଢଶ ଗରେଣ ଗୀୟତେ)

ଅତ୍ୟେତ ମଦନ ବାଧା ଶୁଣି ଗୃହୁକେଶୀ
ଅଶ୍ରୁ ନେତ୍ର-ପଦ୍ମ ମକରନ୍ଦ ବରଷି ॥ ଘୋଷା ॥

ଅଟେ ମେରେ ଢଲ ପ୍ୟାର ବନମାଲି
ଅଟେ ମେରେ ଢଲ ପ୍ୟାର
ଆଖଂମେ ଆଓତ ବାଁଶରୀ ବାଓତ କୃଷ୍ଣ ମେରା ଗଲେ ହାର ।୧।

ଅବ ସବ ଦୂରୁ ଭଇଭୋଗ ଖାନା ପିନା
ଆଓତ ରାତି କୈସନେ କୃଷ୍ଣେ ମିଲନା ॥ ୨ ॥

ଅନ୍ଧାଳକା ପର ବୈଠୀ ରାଧା ମନ ଛନ୍ନ
ଆଓ୍ୱ ହର ବନ୍ଧୁଆ ବାଲକ ସାଥେନ ॥ ୩ ॥

(ସାତ)

— କୃଷ୍ଣାଭିସାର ବୋଲି —

(ଭୂପାଳ ବାଣୀରେ)

ପ୍ରଭାନ ଏ କାଳେ ଦେଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ
ଅଛିରେ ରଞ୍ଜନେ ଦୂର ପାଶେ ବସି ॥ ୧ ॥

ପ୍ରଭୁ ଶେଷେ କୃଷ୍ଣ ବ୍ରଜେ ପରବେଶ
ଅବଲୋକନେ ରାଧିକା × × ×ଷ ॥ ୨ ॥

ଅଞ୍ଜଳି ବନ୍ଧ ବୃନ୍ଦଙ୍କୁ ନମସ୍କାରେ
ଅବଧି ଗମ୍ୟ କ ପକ୍ଷ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ॥ ୩ ॥
ଅଣଜ ଧଞ୍ଜେନ୍ତି ଗୋ ଦୋହନ ସାର
ଆର୍ଯ୍ୟ ମେଳରେ ବଳସ୍ତୁ କଲେ ହର ॥ ୪ ॥
ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରଳମ୍ବ ଭସ୍ମ ଜାତ ଗୋପେ
ଅନ୍ତ ପ୍ରଳମ୍ବ କର କେ ବୋଲେ ଝାମ୍ପେ ॥ ୫ ॥
ଅଛୁ କଂସ ପେଷି ବ୍ରଜ ନାଶ କର
ଅଟଳେ ବ × × ବୋଲେ ସେ ଖବର ॥ ୬ ॥
ଆଖର ନୃପ ସଧ୍ୱାନ୍ତଂ ନଗ୍ରେ ଦେଇ
ଆଜ ରଜନୀ ବାହାର ନୂହ କେହୁ ॥ ୭ ॥
ଅଭସାର ହେତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ପାଣ୍ଠି
ଆଖିରେ ପ୍ରଳମ୍ବ ଭରେ ଘରେ ଲୁଚି ॥ ୮ ॥
ଶ୍ଳେଷ—
ଅକୂପାର ପର ଆକାଶ ଭୂମିରେ
ଆସି ଶୋଭନ ହୋଇଲ ସେ ତମିରେ ॥ ୯ ॥
ଆଲିଙ୍ଗିତ ହୋଇବାରୁ ମାଳାମ୍ବରେ
ଅଟେ ରେବତୀ ରୁଚିର ଆଡ଼ମ୍ବରେ ॥ ୧୦ ॥
ଅସି ବର୍ଣ୍ଣେ ବ୍ୟାପିଲ୍ଲ କ କାମକଳା
ଅଭସାସି ସୁନ୍ଦରୀ ନୟନ କଳା ॥ ୧୧ ॥
ଅସିତ ଅମ୍ବରେ ସ୍ୱେଦ ବର୍ଣ୍ଣବାଳୀ
ଆଣୀ ଧବେ କସ୍ତୁରୀ ପିଚକା ଖେଳି ॥ ୧୨ ॥
ଅର୍କେ ଅସ୍ତେ ସୁଚା ରତେ କ ପ୍ରଳୟ
ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ବନା ଲଭେ ଯେ ପ୍ରଳୟ ॥ ୧୩ ॥
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗକୁ ନ ପାଇ ମଧୁପର
ଅଶ୍ରୁ ମକରନ୍ଦ ପାତ କୁସୁମର ॥ ୧୪ ॥

---

୧ । ସଧ୍ୱାନ୍ତ (ପୋଥିପାଠ)

ଆନନ୍ଦ ଦେଖି କୁସୁମ ସୁଷମାକୁ
ଆରତେ କୂଜନ୍ତେ କରେ ବେଦନକୁ ॥ ୧୫ ॥

ଅପଲକ ପଲଙ୍କରେ ବନମାଳୀ
ଆଗତ ପଶ୍ଚିମେ ପୁରନ୍ଦର କାଳ ॥ ୧୬ ॥

ଅର୍କଜା ତଟରେ କଳ୍ପ ପାଦପ କୁଞ୍ଜ
ଆପେ ବୃନ୍ଦା ମଣ୍ଡନରେ ଶୋଭେ ପୁଞ୍ଜ ॥ ୧୭ ॥

ଆଗତ ପଥକୁ ସୁମଧୀର ଧ୍ୟାୟି
ଅଧିକ ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ପରାୟେ ହୋଇ ॥ ୧୮ ॥

ଆସି ଏ ସମୟେ ବୃନ୍ଦା ଭେଟି ରାଧା
ଅଭିସାର ବେଶେ ରମା ହୋଇ ଶ୍ରଦ୍ଧା ॥ ୧୯ ॥

ଆଣି ନୀଳୋତ୍ପଳ ମାଳ କଲେ ଦତ୍ତ
ଅଙ୍ଗନା ମଣେ ଅଚ୍ୟୁତ ବାଞ୍ଛିତ ॥ ୨୦ ॥

ଅସିତ କୁମ୍ଭା ଲମ୍ବିତ ପୃଷ୍ଠେ ବେଣୀ
ଅଙ୍କ ଧ୍ୱଜ ହେଲା ପୃଷ୍ଠ ଗୃହ ପାଣି ॥ ୨୧ ॥

ଅଙ୍ଗଦ ବଳୟ ତାଟଙ୍କାଦି ଯେତେ
ଆଭରଣ ଶୋଭା ସର୍ବ ମାରକତେ ॥ ୨୨ ॥

ଅଙ୍ଗେ ଲେପି କସ୍ତୁରୀ ଘୋଳ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
ଅବଳା କି କାମକଳାରେ ଭୂଷିତ ॥ ୨୩ ॥

ଅମ୍ବର ନୀଳରେ ଏଥୁ ଅନୁମାନ
ଆଚ୍ଛାଦିତ ବିଦ୍ୟୁତ କି ନୀଳ ଘନ ॥ ୨୪ ॥

ଆଦ୍ୟେ ଅଟଇ ଅନଙ୍ଗ କଳାବନ୍ତ
ଆଜ ଅଧିକେ ଦିଶୟେ କଳାବନ୍ତ ॥ ୨୫ ॥

ଆଳସ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ମନ୍ଦ ବିକାର ଜାତ
ଅସେ ଜୃମ୍ଭା କମଳିନୀ ମୁକୁଳିତ ॥ ୨୬ ॥

ଅଚେତ ନିଦ୍ରା ପଞ୍ଚ ଭଗିନୀ ମାତ
ଅଚ୍ଛି ଛନ୍ଦେ ଭୁଲସା ରାଧିକା ବତ ॥ ୨୭ ॥

ଅଟେ ମଧୁ କୃଷ୍ଣ ସପତମୀ ନିଶୀ
ଅଭିସାର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷେ ଗୁରୁଶ୍ରେଣୀ ॥ ୨୮ ॥

ଆଣି ମନ୍ତ୍ର ପାଦୁକା ସମର୍ପି ପଦ
ଅଗ୍ରେ ବୃନ୍ଦା ଚଳେ ଘେନି ସଖୀବୃନ୍ଦ ॥ ୨୯ ॥

ଅଳ୍ପହାସ ଦନ୍ତ ରୁଚି କୌମୁଦୀରେ
ଆଲୋକ ପଥରେ ଭେଟି ଅର୍କଜା ତୀରେ ॥ ୩୦ ॥

ଅନ୍ଧକାର ଦୁର୍ଗମେ ଆସିବା କଥା
ଅଚ୍ୟୁତ ଶୁଣି ଆଶ୍ୱାସି ଲଭେ ବ୍ୟଥା ॥ ୩୧ ॥

ଆଘ୍ରାଣ ଶିର ଚୁମ୍ବେ ରତ ମମତା
ଅଙ୍କେ ହରଷ ବା ହରେ ସେ କାମତା ॥ ୩୨ ॥

ଅକ୍ଷି ଶେଷେ ଅବଲୋକେ ସୁକୁମାରୀ
ଅଞ୍ଜନ ଲଞ୍ଜି କୃତ କ ମାର ମାର ॥ ୩୩ ॥

ଏତ ଘେଗ କଳନା ତା ନୁହଇ ଆନେ
ଆଲିଙ୍ଗନ ଦୁର୍ବୃଧ ଜଳ ସବଧାନେ ॥ ୩୪ ॥

— ଶ୍ଳୋକ —

ଅଙ୍ଗେ କୃତା ପ୍ରଣୟିନୋ ମୃଗ ଶାବକାକ୍ଷୀ
ଗାତେ ହମେଣ ହଣତ ହନତାନ୍ତ ଗତାହ୍ୱ
ଗାଢୋପଗୂହନ ବଂଶ ନରନ୍ତରଂ ଯତ୍ର
ସଂଶ୍ଳେଷମାତ୍ମହରହ ଗୁରୁଜନାଭିଧାନମ୍ ॥ ୧ ॥

ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା —

ଅରୁଣ ଆକାର କଳେଲସ୍ତୁ ଶେଯ
ଅସିତ ପୀତ ଦମ୍ପତି ରୁପ ତେଜ ॥ ୩୫ ॥

ଆଲମ୍ବ ବଦ ସ୍ୱରତ ଆରମ୍ଭରେ
ଅଦ୍ଭୁତ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ବନାମ୍ବରେ ॥ ୩୬ ॥

ଅମ୍ଭୋଜନମା ସହଜେ ତରୁ କାମିନୀ
ଅଳ କୂଜନ କି ସେ ନୂପୁର ଧ୍ୱନି ॥ ୩୭ ॥
ଅଙ୍ଗନା ମଧ୍ୟ ବେଷ୍ଟରେ ସଲଜ୍ଜରେ
ଅନାସ୍ୱାଦେ ଚୁମ୍ବେ ଅଧର ଗୋଜନରେ ॥ ୩୮ ॥
ଅଚଳୁ ମିଳ ଅନ୍ତରେ ଚେକ କୃଷ୍ଣ
ଆଗତ ବାର୍ତ୍ତାରେ ସେ ସେ ସଖୀପୁଞ୍ଜ ॥ ୩୯ ॥

— ଗୀତ —

(ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆସନ କଳ୍ପ ପାଦପ ମୂଳେ ରାଧା ହରି
ଆଳ ନେତ୍ର ପ୍ରିୟା ମୁଖ କମଳେ ବନ୍ଧରି । ଘୋଷା ॥
ଅମୃତ ଲାବଣ୍ୟ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରର କଣୋର
ଅଶନେ ନେତ୍ର ଚକୋର ସକଳ ପାଶୋର ॥ ୧ ॥

(ଆଠ)

— ଗୋପୀ ସଙ୍ଗ ବୋଲି —

(ଭୂପାଳ ବାଣୀରେ)

ଆଳ ଚଞ୍ଚଳ ସେ ମଞ୍ଜରୀ ବାର
ଅରଣ୍ୟ ଦ୍ୱାଦଶ ଦେଖ ପଞ୍ଚୁଆର ॥ ୧ ॥
ଆପେ ବୃନ୍ଦା ନିଜ ଗଣ ଘେନ ସେବ
ଅଟନ୍ତି ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ରାଧା ଦେବୀ ॥ ୨ ॥
ଅସିତ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ଗନ୍ଧ ମନ୍ଦ ବାତ
ଆସେ କାମ ଗୃପ୍ତ କି ଆଶୁଗ ବ୍ରାତ ॥ ୩ ॥

ଅମ୍ବୁଜାକ୍ଷ ଅର୍କଜାର ଶୀତ କରେ
ଆସି ନମସ୍କାର ଦମ୍ପତିରେ କରେ ॥ ୪ ॥
ଅନେକ ତୁଳା ଦଉଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରଦୀପ
ଆଲୋକରେ ନନ୍ଦା କରେ ନିଶାଧିପ ॥ ୫ ॥
ଅଗୁରୁ ଧୂପ ଚନ୍ଦନ ପୁଷ୍ପମାଳ
ଅମ୍ବର କର୍ପୂର ରଜ ଯେ ତାମ୍ବୁଳ ॥ ୬ ॥
ଅରଣ୍ୟ ଦେବୀ ସମସ୍ତ ନିଯୋଜଇ
ଆଦ୍ୟରୁ ସମ୍ଭୃତ ରସକେଳି ପାଇଁ ॥ ୭ ॥
ଅରଣ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ମୃଗାଦି ନିଦ୍ରା ତେଜି
ଅକ୍ଷି ନିଶ୍ଚଳେ ଦେଖନ୍ତି ଶୋଭାସଜ ॥ ୮ ॥
ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ମଧୁଧାର ତରୁ ସ୍ରବେ
ଅମୂଲ୍ୟ ପୁଷ୍ପ ପଲ୍ଲବେ ଲତା ସେବେ ॥ ୯ ॥
ଆମ୍ର ମୁକୁଳ ଭ୍ରମର ଖାଦ ଟଳେ
ଅଶ୍ୱଭୁକ ନାଚେ ପିକ ଗୀତ ତାଳେ ॥ ୧୦ ॥
ଅନେକ ଗୋପୀ ଲୀଳା କମଳ ଧରି
ଆନନ୍ଦେ ଭ୍ରମନ୍ତେ ଅଳି ନାଦ କରି ॥ ୧୧ ॥

ଛଳ—
ଆଗରେ ବସି ଏ ଭାଳେ ଶୁକ ଛଳେ
ଅନଙ୍ଗ ବିଚିତ୍ର କର୍ମ ଦେଖି ଭୋଳେ ॥ ୧୨ ॥
ଅଣି କରି ଭ୍ରମାଉଂଛୁ ନିଜ ଶର
ଅବଳା ପାଣିରେ ହୋଇ ଖଷଚର ॥ ୧୩ ॥
ଅଳି କୂଜନ ଛଳ ଗର୍ଜନ କି ସେ
ଅରଣ ପଣ ସମସ୍ତେ ପୀତବାସେ ॥ ୧୪ ॥

ଛଳ ଶ୍ଳେଷ—
ଅବକାଶ ଜାଣି ଭାଷ ଶାରିକାର
ଆଜ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧିକାର ॥ ୧୫ ॥

ଅଧିକ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଣନ୍ତୁ ଜାଣିମାର
ଆଚରେ ମିତ୍ର ଉତ୍ସବ ଜାଣି ମାର ॥ ୧୬ ॥

ଅନୁରାଧା ସ୍ୱଧା ଜ୍ୟେଷ୍ଠା ଧନିଷ୍ଠାନ୍ତ
ଅଛନ୍ତି ବଚନା ବଶାଖା ପ୍ରିୟବାଣୀ ॥ ୧୭ ॥

ଅମୃତ କର ଜନ ଏକେକ ଯୋଗ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଏକା ରାଧ କ୍ଳେଶ ଉଦ୍ବେଗ ॥ ୧୮ ॥

ଅନନ୍ତ ଭୁଜେ ସର୍ବଦା ପୂର୍ଣ୍ଣତମ
ଅମ୍ଭୋଜନୀ ବରବର୍ଣ୍ଣୀ କାରେ କ୍ଷମ ॥ ୧୯ ॥

ଅଙ୍ଗସ୍ଥାନ ଜନରେ ରୁଚିରତର
ଅଧିକେ କୁଚ ଶଙ୍କର ପ୍ରିୟ କର ॥ ୨୦ ॥

ଅଛନ୍ତି ନଶାବରଜନମାନେ ସେବ
ଅତି ସ୍ଫୁଟ କୁମୁଦ ହାସରେ ଭୁବ ॥ ୨୧ ॥

ଆଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଧଆ କରଣ ଏ
ଅନ୍ଧାର ରଜନୀ ନିଜେ ଘୁଞ୍ଚିଯାଏ ॥ ୨୨ ॥

ଅନଙ୍ଗ ସୁହୃଦ ଘଣ କଲା ଦୂର
ଅଭିମାନେ ନ ଆସଇଁ ଭ୍ରମ କର ॥ ୨୩ ॥

ଅତ୍ୟୁଚ ରାଧିକା ଶୁଣି ହାସମୁଖ
ଅପାଙ୍ଗେ ଚାହିଁ ଉଲ୍ଲସୁ ଜାତ ସୁଖ ॥ ୨୪ ॥

ଅଛନ୍ତି ଦମ୍ପତି ମଣି ସିଂହାସନେ
ଆଳି ଭାଷେ ବନ୍ଦମୁଖ ପରସନେ ॥ ୨୫ ॥

ଆଶ୍ରେରୀ ସେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ରମା କୁମୁଦିନୀ
ଆଜ ଅମ୍ଭୋଜନୀ ଭେଟନ୍ତେ ପ୍ରମୋଦିନୀ ॥ ୨୬ ॥

ଆନ କେ ଉତ୍ତର କଲା ଏଥନ୍ତରେ
ଅନୋପମ ମକରନ୍ଦ ମାଳତିରେ ॥ ୨୭ ॥

୧। ଲୁଆସର (ପୋଷପାଠ)

ଅଳି ଯେ କାସଙ୍କି ସଙ୍ଗୀ ଆସି ରମେ
ଅତ୍ୟାଜ୍ୟ ପ୍ରେଣିକ ପବ ମନୋରମେ ॥ ୨୮ ॥
ଆନ ବୋଲେ ଗୁଣଯୋଗ୍ୟ ଗୁଣିକରେ
ଅଗୁଣି ବଜ୍ର ବୈହାନ୍ତ ସମକରେ ॥ ୨୯ ॥
ଆମ୍ର ମୁକୁଳରେ ରସେ ପିକଦ୍ୱିଜ
ଅନ୍ତକେ ରହ୍ମ ନରମେ ଭରଦ୍ୱାଜ ॥ ୩୦ ॥
ଆଳିଙ୍କ ବଚ ଇଙ୍ଗିତ ବୃନ୍ଦା ଶୁଣି
ଆଲାପ ଉଭୟ ସମାଧାନ ପୁଣି ॥ ୩୧ ॥
ଅମୃତ ସ୍ୱାଦୁ ଯାବତ ଜଣା ନୋହେ
ଅଙ୍ଗନରେ ତାବତ ରସଭ ସ୍ନେହେ ॥ ୩୨ ॥
ଅମ୍ବର ରୂପ ସାମ୍ୟରୁ ମାଳ ପ୍ରୀତ
ଅମ୍ବରତ ଅଙ୍ଗେ କେନ ଆଲିଙ୍ଗିତ ॥ ୩୩ ॥
ଅନୁରାଗୀ ମଧ୍ୟେ ସାର ଏ ଦମ୍ପତି
ଅମର ପାଦପ ମୂଳେ ଯାଇ ସ୍ଥିତି ॥ ୩୪ ॥
ଆଦର ଏ ଚନ୍ଦ୍ରଦ୍ରୁମେ ନୋହେ ତାର
ଆନନ୍ଦ ଶୁଣି ରାଧିକା ଅଚ୍ୟୁତର ॥ ୩୫ ॥
ଅନାଅନ ନେତ୍ରକୋଣେ ପରସ୍ପର
ଅପହୃତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧନେ ତତପର ॥୩୬॥

—ଗୀତ—

(ବସନ୍ତ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ଏ କଲେ ଯେକ ସେ ରାସ ରଙ୍ଗିଣୀ
ଆସି ରଙ୍ଗସ୍ଥଳେ ବଜେ କ ସେ ତରଙ୍ଗିଣୀ ଯେ ॥ ୧ ॥
ଅମ୍ବୁଜ ଚରଣରେ ଦୋଇଛି ରାଗିଣୀ
ଅଧିକ ଶ୍ୟାମ ରସରେ ସାଧାନୁବର୍ତ୍ତିଣୀ ଯେ ॥ ୨ ॥

(ଝିଅ)

— କୃଷ୍ଣ ରାସ ବୋଲି —

— ଉଦ୍ଧବ ଗୀତା —

(କଂସ ସଂହାର ହେବ ମୁରାରି ଉଦ୍ଧବ ଗଲେ ପାଶ ଏ ବାଣୀରେ)

ଉଦ୍ଦ୍ୟୋତ ରସେ ଆପଣେ ରସେ କରନ୍ତା ରତ୍ନ ପ୍ରାସ୍ୱେକ
ଆଣ୍ଣିଗ ଯୋଗ ଗୁଳଇ ବେଗ ନଦ୍ଭେ କଳା କଳାନ୍ଦକ ॥ ୧ ॥
ଅଟେ କାମିନୀ ସଭ୍ରତୋମିନୀ ମଣ୍ଡଳରେ ସେ ଧ୍ୟାପେ କ
ଆନନ୍ଦ ଶିଖୀ ଚୂଳକୁ ଦେଖି ଚୋଷେ ଗୋପୀକା ଗୃହଙ୍କ ॥ ୨ ॥
ଆନଙ୍ଗ ନାଦ ଧ୍ୱନ ଅମୃତ ନୂପୁର ଉଠଇ ଭେଳ
ଆଲୋକ ମୋତି ହାର ଚଳନ୍ତ ପନ୍ତି ପଣ୍ଡକ ବଳାକ ॥ ୩ ॥
ଅଙ୍ଗ ସରସେ ସ୍ୱେଦ ବରଷେ ହଂସ ମାଳତୀ ଚନ୍ଦ୍ରକ
ଆନନ୍ଦ ନଦୀ ଚଳନେ ସ୍ତବ୍ଧ ମକର କୁଣ୍ଡଳ ଟେକ ॥ ୪ ॥
ଆଲୋକ ଘନ କେଶୀ ଯତନ କ ଶିଖୀ ନୃତ୍ୟ ରଚକ
ଆପଣା ନାସି ମଣ୍ଡଳୀ କରି ଟେକ ଚୂଳ ଶିଖଣ୍ଡକ ॥ ୫ ॥
ଅନଙ୍ଗେ ସ୍ତୁତ୍ତ ଚଂମାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଚଳବା ଶୋଭା ଧ୍ୟାପକ
ଆଦୃତ ରମା ଏ ମନୋରମା ଖଦ୍ୟୋତ ଗ୍ରାତ ବେଷ୍ଟକ ॥ ୬ ॥
ଅମୂଲ୍ୟ ମୋତି ନାକେ ଚଳନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର କମ୍ପାଉଛି ବକ
ଆକାଂକ୍ଷା ମତ୍ତ ଭଜ ଭ୍ରମନ ଗତ ଉଦୟ ତାନ ଅନେକ ॥ ୭ ॥

—ଗୀତ—

(ଶ୍ରୀ ଗୁରେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଙ୍ଗର ତବ ହୋଇ ମରନ୍ଦ ସ୍ୱେକ ହର
ଅନେକ କମଳ ଯେ ଶାମ୍ଭରେଖ ବହର ॥ ଘୋଷା ॥

୧ । ଅନନ୍ତ (ଘୋଷପାଠ)

ଅଚ୍ୟୁତ ସେ ଦକ୍ଷିଣ ନାୟକ
ଆନନ୍ଦ ହୃଦେ ସକଳେ ସେବକ । କଣ୍ଠରେ ମାଇ ॥ ୧ ॥

(ଦଶ)

— ଗୋପୀ ରାସ ବୋଲି —

(କଂସ ସହାର ବାଣୀରେ)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ସଦୃଶ ରାଜେ
ଭ୍ରମର ପ୍ରିୟ ଗୀତ ଉଦୟ ଭୃଙ୍ଗ ରବ ସ୍ୱର ବାଜେ ॥ ୧ ॥
ଅବଲାକୁଳ ତାଳ ମଣ୍ଡଳ ବଲ୍ଲକୀ ସ୍ୱର ଉଦୟ
ଅଚ୍ୟୁତ ଅନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ନୃତ୍ୟ କର ଗୋ ରାସ ହୃଦୟ ॥ ୨ ॥
ଅଙ୍ଗନା ମଧ୍ୟ ରସେ ପ୍ରବିଷ୍ଟ ସଙ୍ଗତେ ବାଜେ କିଙ୍କିଣୀ
ଅପାଙ୍ଗ ଦୃଷ୍ଟି ହାସ ଜନ୍ମାଇ କୃଷ୍ଣ ମାନସକୁ କିଣି ॥ ୩ ॥
ଆରମ୍ଭି ନାଟ ନାଟକ ବାଟ ସ୍ୱଦେଶୁଁ ସବେ ରସେ
ଅଚ୍ୟୁତ ଗୀତେ ଭଜେ ସଙ୍ଗୀତେ ହସ୍ତକ ହସ୍ତ ସାରସେ ॥ ୪ ॥
ଆପେ ଗାନ୍ଧର୍ବ୍ବ କା ସେତୁ ଦେଖ ଗାନ୍ଧର୍ବୀ ରସରେ ଭସେ
ଅନ୍ତ ସଙ୍ଗୀତ ସାତ୍ୱିକୀ ମତ ହର୍ଷିତ ହୃଦୟ ତୋଷେ ॥ ୫ ॥
ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀରେ ଗତାଗତରେ ତାଳମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇ
ଅନିମିଷରେ ଉପମା ସାର କୃଷ୍ଣ ନୟନେ ସଞ୍ଚାଇ ॥ ୬ ॥
ଅନ୍ତଃପାତନ ସରସ ଧ୍ୟାନ ଅନଙ୍ଗ କୃତ ପରାସ୍ତେ
ଅର୍ଦ୍ଧ ମୂର୍ଚ୍ଛନ ହେମ ମଞ୍ଜୁଳ କ୍ଷଣକେ ଯାତେ ଫେରାଏ ॥ ୭ ॥
ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଇ ଛନ୍ଦ ନଚାଇ ସଙ୍କେତ ଅମ୍ଭୋଜମୀନ
ଅକ୍ଷି ପଦ୍ମର ଆନନ୍ଦ କର ତଳେ ଆନ ଲୀଳା ଭଙ୍ଗୀ ॥ ୮ ॥

ଅଧିକ ବଳେ ନିତମ୍ବ ଲେଲେ କିଙ୍କିଣୀ ବାଦ୍ୟରୁ ମଣି
ଅଟ୍ଟ କି ପୃଷ୍ଠ- ଷାଇତ ଗୃଷ୍ଠ ନାଟେ ବେଣୀ ନାସାମଣି । ୯ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ଏକ ନାଶ ଅନେକ ମଧ୍ୟେ ସ୍ୱରୂପ ସମାନ
ଆରମ୍ଭି ଲାସ୍ୟ ଅତି ଉଲ୍ଲାସ ଗତ ତାଳ ସନ୍ଧାନ ॥ ୧୦ ॥
ଆଲମ୍ବ ବେଣୀ ପୃଷ୍ଠରେ ପୁଣି ବନ୍ଧ ଗଣ୍ଡରେ ଖେଳଇ
ଅଂଶୁମତର ହେମ ପଟର ଅଗ୍ରୁ ଶ୍ରେଣୀ ଖେଳଇ ॥ ୧୧ ।
ଅନଙ୍ଗ ରଥ ଙ୍କ ମନୋରଥ ମଣ୍ଡା ଧ୍ୱଜରେ ସାଜଇ
ଅସି କି ଧର ସାଜେ କି ଫର ବେଣୀ ଚରମ ଗଜଇ ॥ ୧୨ ॥
ଅତସୀ ଧନୁ ଭ୍ରୂରୁ ଅତନୁ ଅଞ୍ଜନ ଗୁଣ ଅଳରେ
ଅପାଙ୍ଗ ବାଣ ଆମଞ୍ଜ ଠାଣ ହନେ ତରୁଣ କୁଳରେ ॥ ୧୩ ।
ଅର୍ଜୁନ ସବ୍ୟ- ସାଚୀର ଦିବ୍ୟ ଟଦ ଜାମ କାମନାରେ
ଅଦ୍ଭୁତ ବାମ ଦକ୍ଷିଣ ବାମ- ନେତୀ ଗୃଷ୍ଟଁ ପ୍ରସନାରେ ॥ ୧୪ ॥
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ହଲାଇ ଗମ୍ୟାଁ ହସ୍ତ କି କର ଯାଉଛି
ଅମୃତ କର କାମ ବକାର ବଳେ କି କର୍ମ ପାଉଛି । ୧୫ ॥
ଅବଳା ନାସା ବେଶର ଭୂଷା ନଥ ସନ୍ତ୍ୱତେ ନାଚୁଛି
ଅମୃତ ଧାମେ ଗୋତ୍ୱଣୀ ପ୍ରେମେ ରତ୍ତି ଜଲଟ ରଞ୍ଜୁଛି । ୧୬ ।
ଅଧିକେ ବାଳୀ ଝଲକା ବାଳ ତାଟଙ୍କ ଟୁର୍ମି ନାଚନ୍ତି
ଅନଙ୍ଗ ପାଶ ବନ୍ଦୀ ଆବାସ ପଳାପୁନ କି ପାଞ୍ଚନ୍ତି । ୧୭ ।
ଅମର ଧର କୁଚ ସୁନ୍ଦର ଉପରେ ହାର ଖେଳୁଛି
ଆସି ବକ୍ଷୁର ଚରଣ ମାର- ଧାର ତରଙ୍ଗ ମିଳୁଛି ॥ ୧୮ ॥
ଅଙ୍ଘ୍ରି ନୂପୁର ହୋଇ ମୁଖର କାମ ଡେଙ୍ଗୁରା ବାଜୁଛି
ଅଙ୍ଗୁଳି ହସ୍ତ କରେ ପ୍ରଶସ୍ତ କବା ଯୁବାଙ୍କୁ ଚୟୁଛି ॥ ୧୯ ॥
ଅତନୁ ରସ ବୃଦ୍ଧି ସରସ ସଙ୍ଗତ ବଢ଼ି ଯାଉଛି
ଅବଳା ଲାସ୍ୟେ ଗତି ବିଳାସେ ଭଙ୍ଗିମା ଶୋଭା ପାଉଛି ॥ ୨୦ ॥
ଅଳପ ହାସେ ଦନ୍ତ ପ୍ରକାଶେ ପୀୟୂଷ ଧାର ବହଇ
ଅଧର କୋଷ କି ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ମାର ମାରଣେ କାଢଇ ॥ ୨୧ ॥

ଆଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ର   ଉଦଗ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ର   ମୁଖରେ ଆସି ପଡ଼ଇ
ଅନ୍ଧକାରିତ   ବଧୂ କୁହରିତ   ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜଣି ଲେଉଡ଼ଇ   ।। ୨୨ ।।
" ନମ୍ର ଶ୍ରମ   ସ୍ୱେଦ ଜନମ   ଏହା ଉପମା ସ୍ଫୁରଇ
ଅ-ଙ୍ଗ ପାଣି   ନଯାଇ ଆଣି   ମାରେ ପିଚକା ମାରଇ   ।। ୨୩ ।।
ଆନନ ସ୍ୱେଦ   ବଧମରନ୍ଦ   ଅରବିନ୍ଦରୁ ଚଳଇ
ଅଧିକ ଶ୍ୱାସ   ନାସିକା ବଂଶ   ଖାଟକ ସ୍ୱୋଭ ବୋଲଇ   ।। ୨୪ ।।

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଚଳା କୁଚ ମଣ୍ଡଳ   କମ୍ପିତ ପ୍ରହାର ତଳେ
ନଟମ୍ବ ବଳ୍କିଆ ବାଜେ   କିରଜେ
ଅଙ୍ଗଶପ୍ସ ରାଗ ଜାତ   କଣ୍ଠେ ଅଧରେ ବ୍ୟକତ
କାନ୍ତ ମନସିଜ ନାଟ ସଭଜେ । ଘୋଷା ।
କଂଥରେ ରମା,
ଅଟେ ଯେ ତ୍ରିପୁ କୋଦଣ୍ଡ   ସୁବଧାସ ଭୁସଦଣ୍ଡ
ବେଣୀ ନାଟକୁ କଙ୍କିଣୀ ବାଜେ । ୧ ।।

(ଏଗାର)

— ଯୁଗଳ ରାସ ବୋଲି —

(କଂସ ସଂହାର ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ନାଷ୍ଟ   ମଣ୍ଡଳୀ କରି   ଭ୍ରମି କରନ୍ତ ନର୍ତ୍ତନ
[illegible]   ଇଚ୍ଛା କାମର   ବୁଲଇ କାମୀ ପତନ   ।। ୧ ।।
[illegible]   ରସନା ସାର   ମାରକତ ପାପଦଣ୍ଡ
ଅସି ମସଣ-   [illegible] ମିଳ   ଭ୍ରମିବା ଶୋଭାକୁ ଦଣ୍ଡି   । ୨ ।।

ଅନ୍ତ ହଂସକ ନାଦ ବ୍ୟାପକ ଲେଖୁଛ ଓଷ୍ଠ ପଦଲେ
ଅଞ୍ଚଳ ଉଡ଼ୁ ଯିବାକୁ ଉଡ଼ି ଚକ୍ଷେ କମ୍ପଇ ଝଟପଟେ ॥ ୩ ॥

ଆଣ୍ଠୁରେ ହସ୍ତ କଟପୋଣ୍ଡି ନ୍ୟସ୍ତ ନୃତ୍ୟେ ନିତମ୍ବ କମ୍ପାଇ
ଆଜ ନ ରତ ଜଲଟେ ପ୍ରୀତି ଶିଖେ ଆଚରିବା ପାଇଁ ॥ ୪ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ସୁଧା ନୃତ୍ୟେ ଶରଧା ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦ ବେନି କର
ଆଶ୍ଳେଷ ପ୍ରେମେ ତମାଳ ଦ୍ରୁମେ × × ଲତା ଚମ୍ପକର ॥ ୫ ॥

ଅବସ୍ଥା ଚର ଆଦ ଖେଚର ଭୁବନ ଚର ଉଲ୍ଲାସ
ଅଚଳ ଚଳ ନାଚେ ସକଳ ପାଦପେ ବୃନ୍ତ ପଲ୍ଲାସ ॥ ୬ ॥

ଆସ୍ୟ ଅନାଇଁ ଅଚ୍ୟୁତ ଧାଇଁ ଚୁମ୍ବନେ ଚୁମ୍ବ ବରଚିତ
ଅମ୍ବୁଜ ବାତ କରେ କମ୍ପିତ ହରେ କାମ ସାର ଚିତ୍ତ ॥ ୭ ॥

ଅଧରୁ ସୁଧା ନ ଦେଇ ମୁଗ୍ଧା କେ ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର କମ୍ପାଏ
ଅଯୋଗେ ରମ ସୁଧାରେ ପ୍ରେମ କର କଞ୍ଚିତ ନ ପାଏ ॥ ୮ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଧର କେ ବମ୍ବାଧର ଓଷ୍ଠ ପାନ କଲ ବଳେ
ଅବଶେଷରେ ଦନ୍ତ ମୁଦ୍ରାରେ ଛୁଡ଼ି ସେନେହ ନ ବଳେ ॥ ୯ ॥

ଅବଳା ହସି ଆନନ ଶଶୀ ପଳାଇ ଯାଇ ଛଡ଼ାଇ
ଅଧରୁ ଦନ୍ତେ ଭେଦ ଭୃଶତେ ରଖିଲ ନିଜ ବଡ଼ାଇ ॥ ୧୦ ॥

ଅଜ୍ଞାନ କାମେ ହୃଦରେ ପ୍ରେମେ ମଣ୍ଡିଇ କୁଚ କଳଶ
ଅଚ୍ୟୁତ ପୀଡ଼ା କରନ୍ତେ ବ୍ରୀଡ଼ା- ବକ୍ଷ ଘଞ୍ଚଇ ଅଙ୍କସ ॥ ୧୧ ॥

ଆଣ୍ଠୁ ଉରଜ ଘର୍ଷ କରଜ ଘାତରେ କ୍ଷତି ଘଷଇ
ଅମର ଧର ଦନ୍ତୀ ଦନ୍ତର ଚିହ୍ନ ଶୋଭା ପ୍ରକାଶଇ ॥ ୧୨ ॥

ଆଶ୍ଳେଷ ଅନ୍ତେ ଉରଜ ମୋକ୍ତି- ହାର ସେ କାଳେ ଛୁଡ଼ଇ
ଆସେ କି ଗଙ୍ଗ ଉଜ ତରଙ୍ଗ ଅବନୀ ତଳେ ପଡ଼ଇ ॥ ୧୩ ॥

ଅଳପ ଶୁଣ ବୋଲି ଶ୍ରବଣ ପାଖକୁ ମୁଖ ନଅଇ
ଅଣିମା ଆଦି ସୁଖ ସମ୍ପାଦ ସବୁ ଚୁମ୍ବନ ହରଇ ॥ ୧୪ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଭଡ଼ ନ ଦେଲେ ଗୁଡ଼ ଛଡ଼ାଇ ଯିବା ପାଞ୍ଚଇ
ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀରେ କକ୍ଷ ଗଳରେ ନଖ ଚଳାଇ ବଞ୍ଚଇ ॥ ୧୫ ॥

ଅଧିକ ଦାସ   କର ପ୍ରକାଶ   ଚଳାଇ କୁଞ୍ଜେ ଲୁଚଇ
ଆଣାନ୍ତ ହର   କ ଝଲ୍ପ ଧର   ଅପାଙ୍ଗେ ସୁଧା ସିଞ୍ଚଇ   ॥ ୧୬ ॥

ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶେ   ନୃତ୍ୟର ବଶେ   ସ୍ୱେଦ ଭୂଷଣେ ଢଟଇ
ଅନ୍ତରୁ ଘନ   ହସ ଜଘନ   ଶୋଭୁ କବା ବରଷଇ   ॥ ୧୭ ॥

ଅଟଇ ପେଣୁ   ଭୋଗିଙ୍କ ତେଣୁ   କଞ୍ଚୁକ କାଢ଼ି ଗ୍ଲପଇ
ଅମ୍ବରହୀନ   କୁଚ ଈଶାନ   କର୍ପୂର ଭସ୍ମ ଲେପଇ   ॥ ୧୮ ॥

ଆପଣ ପଣ   କର କ ପଣ-   ନ୍ତରେ ଶ୍ରମକୁ ହାଞ୍ଚଇ
ଆସ୍ୟକୁ ପୋଛେ   ରଭ ସ୍ୱ ଇଛେ   ଆଦରଣକୁ ମାଜଇ   ॥ ୧୯ ॥

ଆସନେ ରାଧା   ହର ଶରଧା   ଉର ପରେ ଆଉଜାଇ
ଆପଣେ ବସ୍ତ୍ର   ସେନେହ ସସ୍ତ୍ର   ଭାବ ସରିତେ ମଜ୍ଜାଇ   ॥ ୨୦ ॥

—ଗାହା—

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ — ଅନବନ୍ଧ)

ଆସି ଏତ୍ତୁ କାଳେ ବୃନ୍ଦା ବାଣୀ କହେ ଧୀର
ଅବଲୋକ ମଧୁକାଳ କାମେ ଅଧୀର
ଅଳି ମଧୁପାନେ ରମେ ଅଧିକ ସୁମନ
ଆଜ ମଧୁ ପାନେ ହର କାମିନୀ ମନ ॥ ୧ ॥

—ଗୀତ—

(ଗୌରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଦ୍ଭୁମର୍ଦ୍ଦ ମଦନେ   ହେବ ନଖ ରଦନେ
ଆୟୁଧ ବେନି କ ଆଜ ପୂନ
ଅତି ମୂନ କରଜ   ତାମ୍ବୁଳେ ଦନ୍ତମାଜ
ଆହେ ବସି କର ସୀର ପାନ ॥ ଘୋଷା ॥
ଅଜିତ ହେବ ସମରେ ଆଜ
ଆସବ ପାନରେ ରାଧା ମାଧବ ରାଜ ॥ ୧ ॥

(ଢାଳ)

— ମଧୁପାନ ବୋଲି —

(କଂସ ସଂହାର ବାଣୀରେ)

ଆଣିଲେ ବୃନ୍ଦା ମଧୁ ଅନନ୍ଦା ଭରି କନକ[1] ପାତ୍ରରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ହସି ଛଳରେ ଘସି ଢଳଢ ପାତ୍ର ମିତ୍ରରେ ॥ ୧ ॥
ଆସବ ମଧୁ ଫୁଲରେ ସାଧୁ ଯତନେ ବୃନ୍ଦା ସଞ୍ଚିତ
ଆପଣ ପିଇ ସଖାରେ ଦେଇ ସେ ପାନ[2] କଲେ କଞ୍ଚିତ ॥ ୨ ॥
ଅବଶେଷରେ ମନ୍ତ ତୋଷରେ ବାଣ୍ଟି ଗୋପୀକା ଭଟଣ
ଅଞ୍ଜଳି ପୋଷ ପାନ ବିଶେଷ ପାନ କରି ଲଭେ କ୍ଷଣ ॥ ୩ ॥
ଆଗ କେ ହୋଇ କରୁ ବଢ଼ାଇ ପି ପି ବୋଲି ଆରମ୍ଭରେ
ଅନଙ୍ଗ ରସ ବୃଦ୍ଧି ସରସ ଜାଣିବା ଲାଳସା କରେ ॥ ୪ ॥
ଆପାନ ସ୍ଥାନ କି ଉପବନ ସୁମନ ଜନନ ମଧୁ
ଅନୁତର୍ଷଣ କାମିନୀଗଣ କରି ପ୍ରଶଂସିଲେ ମଧୁ ॥ ୫ ॥
ଆନନ୍ଦ ମନେ ହାସ ରଚନେ ପିଇ ସକଳେ ବାରୁଣୀ
ଅକ୍ଷି ଅସିତ, ସମସ୍ତ ଦତ୍ତ କରି ହୋଇଲା ଅରୁଣୀ ॥ ୬ ॥
ଅବଳା ରତ୍ତ ସମସ୍ତ ଚ୍ୟୁତ କାଳେ ନସ୍ତନ ଯେମନ୍ତ
ଅଳ୍ପ ଘୂର୍ଣ୍ଣିତ ପୂନ କମ୍ପିତ ମୁକୁଳ କରେ ହେମନ୍ତ ॥ ୭ ॥

—ଶ୍ଳୋକ—

ମୂର୍ଚ୍ଛାନିମୀଳନଂଗୃହ୍ଣୋଃଚ୍ୟୁତକାଜସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣମିତ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥାନ୍ତରେ ।

ଆଜ ତରୁଣ ବଧି କି ବାଣ ଶୋଣେପୁ ପାଞ୍ଚ ଶର
ଅମ୍ବୁଜ ଇନ୍ଦୀ- ବର କି ନନ୍ଦ କଲ୍ପ କୋକନଦ ଶର ॥ ୮

---

୧ । 'ଧୂସ୍ତର ଭଜନା ଦ୍ରବ୍ୟ ଇତ୍ୟମରଃ' (ପୋଥିଟୀକା)

୨ । ଏଠାରେ 'ଆପାନଂ ପାନ ଗୋଷ୍ଠୀ କା ଇତ୍ୟମରଃ' (ପୋଥିଟୀକା)

ଇତି ବଚନ   ପଦ ସ୍ଖଳନ   ମଧୁ କର୍ଦ୍ଦମ ଯୋଗରେ
ଅଟ୍ଟହାସକୁ   କରି ଜାତକୁ   ଲୋଟଇ ମହୀଭାଗରେ ॥ ୯ ॥

ଅସ୍ଥିର ପାଦ   ଆଗରେ ବାଦ   କଳ କୁଣ୍ଠାଇ ଗମନେ
ଆଦ୍ୟ ଯୌବନ   ମଦିରା ପାନ   ମାଦକତ ଥିଲା ମନେ ॥ ୧୦ ॥

ଅଧିକେ ପୁନ   ମଧୁ ଅଶନ   ବନେ ସଙ୍ଗ ମଧୁପର
ଅଟଇ କାଳ   ମଧୁ ପ୍ରବଳ   କାମେ ଧ୍ୟାନ ମଧୁପର ॥ ୧୧ ॥

ଅଜ୍ଞାନ ଏକ   ବିଷୟେ ଲୋକ   ଏତ ନୋହିଲା କଳନା
ଆଲୋକ ଚକ୍ଷୁ   ପୁରୁଷ ଗୃଚ୍ଛୁ   ବିଚାର କଲେ ଲଳନା ॥ ୧୨ ॥

ଅନେକ ରତି   ବନ୍ଧ ପିରତି   ଦିଶେ ମନ ଆଦରଣେ
ଅଳପ ନାମ   ବିଶେଷ ତମ   କଲେ ରତି ଆଦର ସେ ॥ ୧୩ ॥

ଅନଳ ଧୀର   କରେ ଅଧୀର   ହରିବାସକୁ ସ୍ମର
ଅନେକ ପୁଷ୍ପେ   ରମିଣ ବୁଲେ   ମଧୁରେ ମତ୍ତ ଭ୍ରମର ॥ ୧୪ ॥

ଅବଲୋକନେ   ଉଦ୍ଧବ ମନେ   ରମିଲେ ରାମା ସକଳ
ଅନଙ୍ଗ ପାଠ   ନ କରି ମଠ   ଶିଖାଇ କୋକିଳ କଳ ॥ ୧୫ ॥

ଅଧୀର ଘଟେ   ବିମ୍ବ ପ୍ରକଟେ   ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ର ହରି
ଅନେକ ରୂପେ   ପ୍ରକାଶ ଆପେ   କୁଞ୍ଜ କୁଞ୍ଜକେ ବିହରି ॥ ୧୬ ॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଙ୍ଗନା ପୁରୁଷ ଲଜ୍ଜ   ଦେଖାଇଲା ମନସିଜ
ଶର ପେଷି କହଇ ଉଦ୍ଧବ ଗୋ
ଅଟୁଟ ସେ ସମ୍ବାଦ ବଧୂ   ଅଧରେ ମାଦକ ମଧୁ
ପାନେ କହେ ବନ ଜାଣେ ଚିତ୍ତ ଗୋ ॥ଘୋଷା॥
ଅଣ୍ଡ କେ ମଦନେ ହୋଇ   ସ୍ୱକରେ କୁଚ ପୀଡ଼ଇ
ଚୁମ୍ବକୁ କହେ ଅଧର ଗୋଳ ଗୋ

ଅଭିବାଞ୍ଛିତ ଶୃଙ୍ଗାର   ଯେ ନାୟକେ ଅଗ୍ରଗାର
ଲଭେ ବଲ୍ଲଭୀର ହରି ଲାଜ ଗୋ ॥ ୧ ॥
ଅମନ୍ଦାକ୍ଷ ସନ୍ତ୍ରଂ ମୁଗ୍ଧା   ଚିହ୍ନ କ ହେବାର ମଧ୍ୟା
ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ଚେଷ୍ଟା ସୁରତେ ଦେବ ଗୋ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଭୂତରଣୀ   ଚୁମ୍ବ ଦେଲେ ପଦ୍ମେ କ୍ଷଣୀ
ଭଣଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଗୋ ॥ ୨ ॥

(ତେର)

— ମଧୁପାନ ସୁରତ ବୋଲି —

(କଂସ ସଂହାର ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ କର   ଧରି ରାଧାର   ସୁରତ କୁଞ୍ଜ ପ୍ରବେଶ
ଅବଲୋକନ   ସୁରତ ସ୍ଥାନ   ଅଧିକେ କାମେ ଆବେଶ ॥ ୧ ॥
ଆକାଂକ୍ଷା ଏବ୍ବ   ପୁଂସର ଥାଇ   ନବୀନା ହତ ଲଜ୍ଜରେ
ଅନଙ୍ଗେ ମତ୍ତ   ହୋଇ ସେ ମତ୍ତ-   କାଶିନୀ ଭଡ଼େ ଭୁଜରେ ॥ ୨ ॥
ଅଯାଚତରେ   ପ୍ରେମ ଚିତ୍ତରେ   ନାୟକ ମୁଖ ଚୁମ୍ବଇ
ଆପଣା ମୁଖ   ସେ ଶିଳୀମୁଖ   ଫୁଲ ଚୁମ୍ବକୁ ଲଭଇ ॥ ୩ ॥
ଆମ୍ରେଶ୍ବରର   ପୀଡ଼ି ଅଧର   ରଦନ ଚିହ୍ନ ରଖଇ
ଅଧର ମଧୁ   ପାନରେ ବଧୂ   ସୁଧା ଭୁଞ୍ଜରେ ଲେଖଇ ॥ ୪ ॥
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ   ପକ୍ଷୀ ନଚୟ   ଧ୍ୱନିତ କଣ୍ଠେ ଶିଖଇ
ଅକ୍ଷି ମୁଦ୍ରିତ   ମୁକୁଳିକୃତ   ଅପାଙ୍ଗେ ଡୋଳା ରଖଇ ॥ ୫ ॥

—ଶ୍ଳୋକ—

ଦାତ୍ୟୂହ ଲାବକମୟୂରକପୋତ ହଂସାଃ ।
ପାରାବତାଦ ଋତକଂ ଧ୍ୱନିତଂରତେଷୁ ।
(ଇତି ରତ୍ନାନ୍ତରେ ଆଦ୍ୟ ଶବ୍ଦାମୃତିକଂ ଗ୍ରନ୍ଥମ୍)

ଆପେ କି ଦେଖାଇ   କି କି କରଇ   କିଛି ଜାଣି ନ ପାରଇ
ଅଧରକ ଧ୍ୱନ   କଲେ ମର୍ଦ୍ଦନ   ସୁଖେ ଚେତନା ହାରଇ ॥ ୬ ॥

ଆଂଗ ନାୟକ   ବେନି ଚୁଚୁକ   କରେ ଘଷି ମରଦଇ
ଆଣ୍ଟରେ ବାଳା   ବଲ୍ଲଭ ଗଳା   ଧରି ଲପନ ଲଦଇ ॥ ୭ ॥

ଆପେ କଦଳୀ   ଜଘନ ବାଳୀ   ମଧ୍ୟସିଂହକୁ ଛନ୍ଦଇ
ଅଳ୍ପ ମର୍ଦ୍ଦନ   କାମ ସଦନ   କଲେ ସେ ଶବ୍ଦ ବନ୍ଦଇ ॥ ୮ ॥

ଅତନୁ ମତ୍ତେ   ପୁରୁଷାଇତେ   ଆପେ କେ ବସି ଝୁଲଇ
ଅବଶ ପୀନ   ଘନ ଜଘନ   ଝଟକତରେ ନ ଚଳଇ ॥ ୯ ॥

ଅଙ୍ଗନା କଟୀ   କିଙ୍କିଣୀ ରଟି   ସୁରତ ଜୟ ଘୋଷାଇ
ଅଶେଷ ଘନ-   ରସ ଜନନ   ସ୍ୱେଦ ଛଳେ ବରଷଇ ॥ ୧୦ ॥

ଅଟଇ ଇଭ   ଉରଜ କୁମ୍ଭ   ସ୍ୱେଦ ମଦ କି ଗଳଇ
ଅଭିଷେକରେ   ଯୁବା ନକରେ   ମାର କଳଶ ଢାଳଇ ॥ ୧୧ ॥

ଅଷ୍ଟାପଦର   ଲତା ସୁନ୍ଦର   ବାତ ଯୋଗେ ଦୋହଲଇ
ଆଲମ୍ବ ବେଣୀ   ବରହ୍ମ ଜାଣି   ନାଟରେ ଗତ ବୋଲଇ ॥ ୧୨ ॥

ଅବଳା ମଧ୍ୟ-   ସିଂହ ପ୍ରସିଦ୍ଧ   ହସ୍ତୀ ଶୁଣ୍ଢ କି ଧରଇ
ଆମୁକ୍ତ କୁମ୍ଭ   ମୁକ୍ତା ଆରମ୍ଭ   ତୋଳେ ଯାଇ ନ ପାରଇ ॥ ୧୩ ॥

ଅକ୍ଷି ଉତ୍ପଳେ   ରତି ବଚନେ   ଷଟ୍‌ପଦ ଭଗ ଭ୍ରମାଇ
ଅମୃତ ପାନ   ନଖ ରଦନ   ଘାତେ ସୁଖ ଜନମାଇ ॥ ୧୪ ॥

ଆରମ୍ଭ ରତେ   କଣ୍ଠ ଧରନ୍ତେ   ହୁଂ ହୁଂ ଶଙ୍ଖ କି ବାଜଇ
ଅତନୁ ହେମ   ଘଟ ସୁଷମ   କୁଚ ପାଣିରେ ମଜ୍ଜଇ ॥ ୧୫ ॥

ଆକରଷଣେ   କେଶ ଧାରଣେ   ପିଠି ଶଯ୍ୟନ ମଣ୍ଡଇ
ଅମ୍ବୁଜ କର   ଯମୁନା ନୀର   ଧାରେ ଏ ଶୋଭା ଖଣ୍ଡଇ ॥ ୧୬ ॥

ଶ୍ଳୋକ— ଗ୍ରହଣମଅ ବଦଧ୍ୟାତ୍ର କଣ୍ଠଦେଶସ୍ତ୍ରନାନ୍ଦ—ଇତି ଗ୍ରନ୍ଥାନ୍ତରେ ।

ଅମ୍ବର ଦୁର   କଣ୍ଠ ଉଦୁର   ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସବେ ଶୁଅଇ
ଅତନୁ ଗେହ   ଶୋଭା ସନ୍ଦୋହ   ବଲ୍ଲଭ ନେତ୍ରେ ଦଅଇ ॥ ୧୭ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ କର	ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତର	କଦମ୍ବ ଭୂତ କରଇ	
ଆତପତ୍ର କ	ତ୍ରକୋଣେ ଟେକ	ପ୍ରେମାଳ ଦଣ୍ଡେ ଧରଇ	॥ ୧୮ ॥
ଅଧିକେ ସ୍ତନ	ଦର୍ଶନେ ମନ	କେଉଁ ଅଙ୍ଗନା ରସଇ	
ଆଣି ଗଳରେ	ପାଣି ବଳରେ	ପୟୋଧରେ ନବେଶଇ	॥ ୧୯ ॥
ଅନ୍ତ ଜଙ୍ଘରେ	ମଦନ ମତ୍ତେ	ରତିରେ ତୃପ୍ତି ଲୁହଇ	
ଅଙ୍ଗ କମ୍ପାଇ	ସୁରତ ପାଇଁ	ମୁକୁଳ ଜଂଘେ ରହଇ	॥ ୨୦ ॥
ଅନ୍ୟେ କେ ଭିଡ଼	ପ୍ରିୟ ନ ଛାଡ଼	ସ୍ତନ ଜଘନ ସଲଇ	
ଅନର୍ଥ ବାଣୀ	ଆପେ ରମଣୀ	ମଦବ ମତ୍ତେ ବୋଲଇ	॥ ୨୧ ॥
ଆଦର କର	ନବ କଣୋଷ୍ଠ	କାନ୍ତ ଯାହା ନ ଶୁଣଇ	
ଆସ୍ୱାଦ•ବନା	କହେ ନଗନା	ପ୍ରିୟ ତା ହୃଦେ ଗୁଣଇ	॥ ୨୨ ॥
ଅଧିକେ ଗୁଚ୍ଛ	ବଚନ୍ତୁ ଗୁଚ୍ଛ	କାମମତ୍ତେ ଯା ଭାଷଇ	
ଅଟଇ ପ୍ରତି-	ଚକ୍ଷୁ ସେ ପ୍ରୀତି	ରସ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବରଷଇ	॥ ୨୩ ॥

—ଗାହା—

(କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ—ଅନବନ୍ଧ)

ଅନ୍ତ ସୁରତେ ଗୋପୀକାମାନେ ଉଭା ହୋନ୍ତି ଟଳଟଳରେ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତରେ ବାସ ପିନ୍ଧନ୍ତି ବାନ୍ଧନ୍ତି ମାଳ ବାଳରେ ॥ ୧ ॥

—ଗୀତ—

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅବ ଦେଖୋ ମାଇ   ମଦନ ନଡ଼ାଇ
ଖୋଲା ବେଣୀ ଉଡ଼ତ ନଶାନ
ଆସେ ଭାଷି ସକଲ   କୁଚ ଢ଼ାଲ ବଗଲ
ରୋମାବଳୀ ଚଳୁଆର ଆନ ॥ ୧ ॥

ଆଙ୍ଗମେ ନଖ ଘାଉ   ପଥ ଦୁଡ଼ଇ ଯାଉ
କଟି ସିଂହେ କଙ୍କିଣୀ ନାଗର
ଅଙ୍ଗୁ ଖସେକ ଚଢ଼ି   ଫିଙ୍ଗି ଆସେ ପଗଡ଼
ବଚ୍ଛେଦ ଉଡ଼େ ମଦନ ପଗ ॥ ୨ ॥

(ଚଉଦ)

— ମଧୁପାନ ରତାନ୍ତ ବୋଲି —

(କଂସ ସଂହାର ବାଣୀରେ)

ଅନଙ୍ଗ ରଙ୍ଗେ   ବେଶ ବଭଙ୍ଗେ   ଗୋପୀକା ଦ୍ୱାର ଗମନ୍ତ
ଅଧୀର ମତ୍ତ   ମାଦକ ମତ୍ତ   ପନ୍ତ ପନ୍ତରେ ଭ୍ରମନ୍ତ   ॥ ୧ ॥

ଅମ୍ଭୋଜ ମାର   କେ ହସ୍ତି ମାର   ଉପମା ଶୋଭା ପାଇଛୁ
ଅଚ୍ୟୁତ ଧ୍ୱଂସ   ଇଭ ବଶେଷ   ମନ୍ଥି ରମି କ ଯାଇଛୁ   ॥ ୨ ॥

ଅନଙ୍ଗ ବାସ   ପତାକା ବାସ   ଖୋଷିଲେ ମାଦ ଫିଟଇ
ଅନ୍ତର ରତ୍ତ   କାଳରେ ଚିନ୍ତ   ପଣନ୍ତ ମହୀ ଲୋଟଇ   ॥ ୩ ॥

ଆଦର କର   କେଉଁ ସୁନ୍ଦରୀ   ପ୍ରବୋଧି ପୁନ ଖୋଷଇ
ଅବଲୋକନ   କୁଚ ଈଶାନ   ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି କେ ହସଇ   ॥ ୪ ॥

ଅଳପ ଦୂର   କର ଅମ୍ବର   ପୁଣ ଯୋଡ଼ାଇ ଦେଖଇ
ଆଣ୍ଠୁ ଜଘନ   ସନ୍ଧି ବସନ   କାଢ଼ି ଚିହ୍ନ ନରଖଇ   ॥ ୫ ॥

ଆନ୍ଦୋଳ କରୁ   କା ଉରୁ ଗରୁ   ଚଳି ନ ପାରି ବସଇଁ
ଅଧିକ ଶ୍ୱାସ   କାମ ହୁତାଶ   ପୁନ ଜ୍ୱଳନେ ରସଇ   ॥ ୬ ॥

ଅସିତ କେଶ   ପତ୍ତ ମାନସ   ଧରି ଭରି କେ ବାନ୍ଧଇ
ଅତସୀ ଧନୁ   ଗୁଣେ ଅତନୁ   ଚମ୍ପାବାଣ କି ସନ୍ଧଇ   ॥ ୭ ॥

ଅର୍କଜା ତୀରେ   ଧୀର ସମୀରେ   ପୁଷ୍ପିତ ବନେ ବସନ୍ତ
ଅତନୁ ରସ   ମନେ ପ୍ରକାଶ   ଅବଶ୍ୟ ଲୋଟି ହସନ୍ତ   ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଗଉଡ଼ ଘଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଜ ମୋର ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ ଏ ବାରୁଣି ଭୋଗେ
ଅବଲୋକ ହେମ ଘଟ ତସ୍କର ଜାଗେ ॥ ଘୋଷା ॥
ଆଓଟରେ ମାଇ ଝାଡ଼ରେ ଛପଇ
ଆଓଟରେ ମାଇ ଝାଡ଼
ଅବ କୈସା ହୋୟେ ଜଗି ଆଓ ଛପି
ବେଗେ ବେଗି ଦେଖି ଲାଗେ ଡର ବଡ଼ ॥୧॥

(ପନ୍ଦର)

— ମଧୁପାନ ବହ୍ୱଳ ବୋଲି —

(କଂସ ସଂହାର ବାଣୀରେ)

ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ	କେ ଗୋପୀ କହୁ	ଚନ୍ଦ୍ରର କଳଙ୍କ ରତ	
ଅନଙ୍ଗ ଯାଇ	ଆଣି ଟେକଇ	ତା ସଙ୍ଗେ ଆରମ୍ଭେ ରତ	॥ ୧ ॥
ଅମାବାସ୍ୟାରେ	ଚନ୍ଦ୍ର ଧ୍ୱଂସାରେ	ତା ସଙ୍ଗେ କଲା ସମର	
ଅନଳ ନେଇ	ଗୃହାନ୍ତେ[୧] ଗାଇ	ଭସ୍ମ ହୋଇଲା ଅମର	॥ ୨ ॥
ଆକାଶେ ତାର	ଭସ୍ମ ନକର	ପୂର୍ବ ଦେବ ଗୁରୁ ଯିବ	
ଅଧରୁ ତାର	ରମଣୀ ତାର	ସୁଧା ଦେଇ ଦେଲା ଜୀବ	॥ ୩ ॥
ଅଙ୍କୁର କଳା	ସକାରେ ହେଲା	ବୋଲଇ ସେ ରତ ମତ	
ଅମୃତ ଧାମ	ସେ ତନୁ ନାମ	ସୁଖେ ବନ୍ଧରେ ଦମ୍ପତ	॥ ୪ ॥
ଆନ କେ କହୁ	ବହ୍ୱଳ ହୋଇ	ସିନ୍ଧୁ ମନ୍ଥି ଗଲେ ହର	
ଆଣ୍ଠୁକ ପାଣି	ବୁଡ଼ଣା ପୁଣି	ଭସି ଭରେ ଥରହର	॥ ୫ ॥

---

୧ । ଗୃହନ୍ତେ (ପୋଥିପାଠ)

ଅନଙ୍ଗ ଯାଇ   ମୀନେ ବସାଇ   ଉଦ୍ଧବ କୃପା ମନରେ
ଆନନ୍ଦ ଶିବ   ଲଭିଣ ଶବ   ସେ ଦିନୁ ବସେ ମାନରେ ॥ ୬ ॥
ଆମ୍ବନା ଶଚୀ   ସେନେହ ସଞ୍ଚ   କାମକୁ କଲ ପ୍ରଦାନ
ଈଷ୍ଟ ସମ୍ଭାର   ବଭୂତ ଘର   ରସେ ଯୌତୁକ ନଦାନ ॥ ୭ ॥
ଅନର୍ଥ ବାଣୀ   ଭିମଣୀ ମଣି   ବଷ ଭକ୍ଷିଲେ ଈଶାନ
ଅରୁଣ ସୁଧା   ଦେଇଣ ବାଧା   ହରିଲ ନୃହରି ସାନ ॥ ୮ ॥
ଆୟୁଧ ଅନ୍ଧ   ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ   ହେବାକୁ ତା ରୂପ ଶିବ
ଅ.ଙ୍ଗରେ ହାର   ପଳାଇ ଡର   ଚନ୍ଦ୍ର ପାଦେ ରହେ ଶିବ ॥ ୯ ॥
ଅନ୍ଧକାରର   ପ୍ରବଳତର   ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ର ଘଉଡ଼ାଇ
ଅସ୍ଥିର ହୋଇ   ପଳାନ୍ତେ ସେନ୍ଧୁ   ସମୁଦ୍ରେ ମାରେ ବୁଡ଼ାଇ ॥ ୧୦ ॥
ଅନଳ ତାର   ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର   ଦେବର ସଂଖ୍ୟା ବିଶେଷ
ଅଷ୍ଟାଧିକରେ   ପଞ୍ଚାଶତରେ   ଭ୍ରମ ଶବ୍ଦପଦେ ଶେଷ ॥ ୧୧ ॥*



* ମୋଟ ପଦ ସଂଖ୍ୟା ୩୫୮ ।

— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ଲେଖନ ॥

ମନ୍ମଥ ବେଶ

(ରାଗ—କଲ୍ୟାଣ ଆହାରି)

ଅନୁପ୍ରାସ—

ଅଟବୀ ଦେବୀ ନିର୍ମାଣି ଆଣି କଳ କୁଟ୍ଟଣି ଯନ୍ତ୍ରରେ ମକର
ଅଙ୍ଗ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କର୍ଣ୍ଣ ମାଳ ରତ୍ନ ଶୁଣ୍ଡ ପ୍ରବାଳ ଦନ୍ତ ହୀରକର
ଅଦ୍ଭୁତ, ଅକ୍ଷି ନିର୍ମିତ ମାଣିକ୍ୟର
ଆନନ ରସନା ପୁଷ୍ପରାଗ ଗୁଚ୍ଛ ଚରଣ ମଳନ ନକର ॥ ୧ ॥

ଅଳ୍ପ ଅଳକ ଉଦ୍‌ଗାର × × ଶୋଭା ନଖରାଜେ ଗୁଚ୍ଛ ମୋତିରେ
ଆସନ ଚରମ ମନୋରମ ହେମ ମଣ୍ଡପ ସେ ମଣି ଜ୍ୟୋତିରେ
ଅଦ୍ଭୁତ, ଆମଣ୍ଡନ ପୁଷ୍ପଛତ୍ରରେ
ଅଣ୍ଡଜ କେତନ ଘଟ ଚନ୍ଦେ ଉଡ଼େ ସ୍ତମ୍ଭ ଚନ୍ଦ୍ର କାନ୍ତ କାନ୍ତରେ ॥୨॥

ଅଟନ୍ତ ସାକ୍ଷାତ ମନ୍ମଥ ମନ୍ମଥ ମନମଥ ଗୋପ ରମାର
ଆରୋହଣ ସେ ମକରେ କରେ କରେ ଫୁଲ କୋଦଣ୍ଡ ପର ମାରୁ
ଆଶୁଗ, ଆ କଳନା ଲଳନା ମାର
ଅକ୍ଷୟ ଉପାସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ କେତକୀ ଛୁରି ଖେଷି କଟୀ ସୀମାର ॥ ୩ ॥

ଅସି କିଂଶୁକ ଅଂଶୁକ ପରେ ଶୋଭେ କୁସୁମ ମେଖଳା ବନ୍ଧନ
ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ପୁଷ୍ପ କଙ୍କଣି ଗୁଟଣି ବଞ୍ଜୁଳ ଚନ୍ଦ ଆରୋପନ
ଆସନ, ଅଙ୍କେ ପ୍ରିୟା ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ
ଅଭିନବ ରତି ରତି ବଲ୍ଲଭରେ ଜାତ ଉଭୟ ପ୍ରେମ ଧନ ॥ ୪ ॥

ଆମନ୍ତ୍ରନ ହାର କେୟୂର କୁଣ୍ଡଳ ପୁଷ୍ପ ଗନ୍ଧ ବସ୍ତ୍ର ବେଶରେ
ଅଳି ଗୁଣ ଧନୁ ଝଙ୍କାର ଝଙ୍କାର ଝୁମ୍ପା ବାନା ପଦ୍ମକେଶରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅନକୁଳ ନାଗ୍ରୀ ନାଶରେ
ଅଟବୀ ଦେବୀ ଯେ କାମଦେବଙ୍କେ ପୂଜେ ଆଗନ୍ତ ବନ୍ଦାଇ ତୋଷରେ ।୬।

ଅନିଳ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ସ୍ଵରେ କଳ କଳ ଯନ୍ତ୍ରେ ଯାନ ଚଳଇ
ଅନଙ୍ଗ ସୁରସ ଅକୂପାର ପାର ନ ପାଇ ଜ ମଧ୍ୟେ ଖେଳଇ
ଆଳୋକ, ଅବଳା ଆବଳୀ ଢାଳଇ
ଅତନୁ ବକାର ଆକାର ଗୃପ୍ତିରେ ଜୃମ୍ଭା ରଚି ଅଗ୍ରେ ମିଳଇ ।୭।

ଅମରଷରେ ବଶେଷରେ ଉରଜ ଶମ୍ଭୁ ପରେ ଶର ପଡ଼ିଲା
ଅଧିକେ ଚମକ ଚମସ୍ତି ନୟନା ମୋହେ ଅବମାରେ ପଡ଼ିଲା
ଅବଳା, ଆବନ୍ଧ କଞ୍ଚୁକ ଛୁଡ଼ିଲା
ଅନ୍ୟ ବାଣ ବୃନ୍ଦେ ଗଣ୍ଡେ ଚୁମ୍ବଦେଲେ ଚେତି ପୁନ ବାସ ଭିଡ଼ିଲା ।୭।

ଅମ୍ବୁଜକର ପୁଲଶର ନକର ପଡ଼ିବା କାକେ କେ ଆଡ଼ିଲା
ଅଞ୍ଜନ ଗୁଣ ଯୋଗ ଭ୍ରୂରୁ କୋଦଣ୍ଡ ଅପାଙ୍ଗ ନାରାଚ ଛୁଡ଼ିଲା
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଗ୍ନି କଂଶୁକୁ ଫେଡ଼ିଲା
ଅଙ୍ଗନା ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ହାସ ଦେଖାଇ ଅଧରେ ରଦନ ଭିଡ଼ିଲା ।। ୮ ।।

ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କେ ହସ୍ତ ନ୍ୟସ୍ତ ଉରଜେ ବାଣ ପଡ଼ନ୍ତେ ଘନ ଘନ
ଅସମ୍ଭାଳ ବାଳୀ ଚରମ ଦେଖାଇ ମୁକୁଳ କୁନ୍ତଳ ସଘନ
ଆଲୋକ, ଆଶୁଗ ନ କରେ ଲଂଘନ
ଅନ୍ତରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରଣୀ କେ ଲୁଚଇ ବକାରେ କମ୍ପେ ଅପଘନ । ୯ ।।

ଅସକତେ କେ ନାସ୍ତି ମଧ୍ୟେ ଲୁଚନ୍ତେ ବାଣ ମନଭେଦ ଭେଦଇ
ଅମ୍ବୁଜ କଳିକା ମୁଦ୍‌ଗରେ ବାଳକା ଛଣ୍ଡି ଭଣ୍ଡି ନେଇ ମୁଦଇ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଗେ କେଳି ସମରଜଇ
ଆଶୁଗ ଆଶୁଗତି କରି ବଦ୍ଧାବ ରଚିଲେ ହେ ପୃଷ୍ଠେ ଖେଦଇ । ୧୦ ।

ଅବିର ଅବିରତ ମୁଷ୍ଟିବନ୍ଧରେ କୁଚ ଶମ୍ଭୁ ପରେ ମାରନ୍ତି।
ଅଜନ୍ତୁର ଘାତ ଅଙ୍ଗରେ ହେବାରୁ କରୁ ଧାରଧାର ଝରନ୍ତି
ଅଧିକ, ଅନୁରାଗ କସେ ଧରନ୍ତି
ଆକାଶ ଅରୁଣ ବିତାନ ବନ୍ଧନ ପରି ମାନସକୁ ହରନ୍ତି ।। ୧୧ ।।

ଆପଦନ୍ତ ଘାର ପନର ପିଚକା ଗୃହଦଗରେ ବଉଷଇ
ଆନନ୍ଦ ସୁଧା କରୁ ସୁଧା ଜନ ନପ ଚଳେ ଶୋଭନ ଦଶଇ
ଅଙ୍ଗନା, ଅଙ୍ଗେ ଏକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଆସଇ
ଆଜ କ ଘନ ଜଘନ। ଘନରସ ବରଷାରେ ମନ ତୋଷଇ ॥ ୧୨ ॥

ଆଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ର ଘାପ ତୁଳା ବର୍ତ୍ତୁଳା ମନ ସର୍ବ ଯାନ ପ୍ରବେଶ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଦଗେ ମିଳନ୍ତେ ଲଜ୍ଜିତା ତାମ୍ବୁଳ ସେବାରେ ଆବେଶ
ଆଲୋକ, ଅଚ୍ୟୁତ ମନମଥ ବେଶ
ଆଘ୍ରାପ ରମଣୀ ଫୁଲ ବାଣେ ଭେଦ ମଣି କୁଚ ଉମା ଗ୍ରାବେଶ ॥ ୧୩ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରମ କରଜ ଚିହ୍ନରେ କସ୍ତୁରୀ ମକର ଗରଳ
ଅମୃତ କର ରଜ ଭ୍ରମ ଦଭୂତ ଅନ୍ଧବର ହାର ତରଳ
ଆମଧ୍ୟ, ଅଚ୍ଛୁ ରୋମାବଳୀ ସରଳ
ଆଲୋଚନା କରି ଉମ୍ଭରୁ ତ୍ରିଶୂଳ କୁଳାଙ୍ଗନା କର ତରଳ ॥ ୧୪ ॥

ଅନ୍ତର ଏମନ୍ତ ରସଗର୍ଭେ ଶୁଣି ଐଶାନ୍ୟେ ବଶାଖା ପାଶରେ
ଆନନ୍ଦ ସମ୍ପତ୍ତି ଦମ୍ପତ୍ତି ଦୃଢେ ସେ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ବଶେଷରେ
ଅବଳା, ଅଗ୍ରେ କଲେ ବସ୍ତ୍ର ଭୂଷଣରେ
ଆଜ ବୃନ୍ଦାରକ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଦୃଷ୍ଟି ରାଧା ଭୋଗ ତୋଷରେ ॥ ୧୫ ॥

ଅମ୍ଭୋଜନମ କୁଳ ବ୍ୟାକୁଳ କରଅ କର ଶରେ ବନ ଉପ୍ସନେ
ଅନୋଚତ ଚିତ୍ତ ଅନ୍ଧକାର ଆଣି ଘୋଟାଅ ଅବଳା ନୟନେ
ଆଲୋକେ, ଆପେ କୁମୁଦ ବିଶପୃନେ
ଅମର ସରସ ଜଳେ କୁଚ କୋକ ଯୁଗ ସଂସ୍ଥିତ ବିଚୟନେ ॥ ୧୬ ॥

ଆପୀଡ଼ିତ କର ପାଣି ପ୍ରବଳରେ ବିହାର ମକର ଅଚ୍ଛୁ ତ
ଅନଙ୍ଗ ବାଣ ସଂଘାତ ବଘାତରେ ଅଧରେ ଆମ୍ଭେ ମୁହୂର୍ଚ୍ଛିତ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଶୁଗ ମାରଣ କୁହିତ
ଆପ୍ୟାୟିତ ଚନ୍ତ ଅମୃତ ନକର ଓଷ୍ଠ ଦେଇ ଅଭିବାଞ୍ଛିତ ॥ ୧ ॥

ଆଳାପ ଆଶ୍ଳେଷ ଶ୍ଳେଷ ଶୁଣି ଚମ୍ପାଲତା ପାଶେ ମିଳି ଉତ୍ତରେ
ଆଲୋକ ଭ୍ରମର ବିଗ୍ରହ ଗୃମର ସେବ କହେ କାମ କାତରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଖଣ୍ଡଳ ବନ ଭିତରେ
ଅଭ୍ର ଦନ୍ତ ବ୍ୟାଜ (?) ମକର ନୂତନ ଶତ ଅଙ୍କେ ପ୍ରେମ ଜାତରେ ॥ ୧୮ ॥

ଅଶନ ବାଣ ପ୍ରହାର ଏଣୁ କୁଚ ଗିରି ବକ୍ଷେ ବଳ ଉଦଟରେ
ଅପଘନ ଘନ ଘନରସ ଯୋଗ କାମଚାପ ନାଶ ବାଦରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଙ୍ଗ ବୁଡ଼େ ମାର ନାଦରେ
ଅବଲମ୍ବ ତବ କୋଇଲ ପିକ କଳ ବାଣୀ ରୁନ୍ଧଇ କଣ୍ଠ ଦରେ । ୧୯ ।

ଅନଳ ଦଗେ ସୁଦେବୀ ପାଶେ ମିତ୍ରଂ ସେବଲେ ସେ ଜଳ ସୁବାସେ
ଅର୍ଚ୍ଚନ ସୁମନ ଅଞ୍ଜଳି ବଚନ ରଚନ ଇନ ପୀତବାସେ
ଆଟୋପ୍ତ, ଅଛ ମକର ସୂତ ବାସେ
ଆମ୍ବୁଭୂ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତେ ତନୁ ମଜ୍ଜନ କରି କର୍ମେ ରଞ୍ଜଭ ବ ସେ । ୨୦ ।

ଅଟ ବୃନ୍ଦାବନ ଦ୍ୱିଜରାଜ ଯେନ ହେମ କୁମ୍ଭ ପାଣି ବହିତ
ଅବସ୍ଥେ ଭଳ ଚନ୍ଦ୍ରଳ ଦାନକୁ ଦେବୁଂ ଯେନ କୋଳ ସହିତ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆମଜ୍ଜନ ଦାନ ଯେ ହିତ
ଆଚରଣ କରି ଯଥୋକ୍ତ ଫଳଦ ନ ପୀଡ଼ିବ ହରି ଅହିତ ।। ୨୧ ।।

ଅରୂପ ତ ଦଣେ ରଙ୍ଗଦେବୀ ପାଶେ ମିତ୍ରଂ ସେବେ ରାଗରଙ୍ଗରେ
ଆପଣେ ଦଗ × × ଚଢ଼ି ମକର କୋଳେ ଗର୍ଭୀ ତରଙ୍ଗରେ
ଆପଗା, ଅଙ୍ଗନା ସେବନ୍ତି ସଙ୍ଗରେ
ଅଟେ କୃଷ୍ଣବେଣୀ ଶୋଭନା କେ ପୁଣି ସ୍ଥିତ ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ଅଙ୍ଗରେ ।୨୨।

ଆନନ ପୁଷ୍କର ଭାସ୍କରଜା କଚ ବକଚ କୁମୁଦ ପ୍ରଭାସେ
ଉଚ୍ଛନ୍ତି ନର୍ମଦା ପ୍ରମଦା କେ ପୁନ ରଙ୍ଗେ ସରସ୍ୱତୀ ପ୍ରଭାସେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅମ୍ଭ ମନକୁ ଏ ଆଭାସେ
ଆପୀଡ଼ିତ ଶର ଶରବ୍ୟ ଏ କୁଚ କଳଶ କ ହେତୁ ନ ଭାଷେ । ୨୩ ।

ଅସ୍ରୁପ ଦଗରେ ତସାର ଆଗରେ ପରବେଶ ପୁନ ହୋଇଲେ
ଅମ୍ବର ନଉଚ୍ଛଳ ବାଳ କରଣ ବାସ ସେବା ସେବ ବୋଇଲେ
ଆପଣେ, ଅତନୁଜତ କ ଅଇଲେ
ଅଙ୍କେ ଅଭିନବ ଗଉର ଧରଣ ମାରଯାନେ ଶୋଭା ପାଇଲେ ।। ୨୪ ।।

ବ୍ୟାଖ୍ୟାନୋପମେୟଂ — ଯଦୁକ୍ତଂ—

ଶ୍ଳୋକ — ନ ପଦ୍ମମୁଖମେବେଦଂ ନ ଭୃଙ୍ଗୋ ଚକ୍ଷୁଷି ଇମେ
ଇତି ବଶିଷ୍ଟ୍ୟାଦୁତ୍ତରୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନୋପମା ଯଥା ।

ଅନଙ୍ଗ ଆଶ୍ରିତ କୃତ ଭ୍ରମେ ପ୍ରହାର କୁସୁମ ସାୟକ
ଅଶୋକ ଅଙ୍ଗୁଳି ସପ୍ରଭା କଳକ ନଖ ମଣ ବାଣ ପ୍ରାୟେକ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆମ୍ର ସଉରଭ କାମୁକ
ଅକ୍ଷି ଉତ୍ପଳ କମଳ ମୁଖ ମଣ ବାଣ ରଖେ ରତ ନାୟକ ॥ ୨୫ ॥

ଅତସୀ ଧନୁ ଭ୍ରୂରୁ ନୋହେ ଭ୍ରମର ଗୁଣ ନୋହେ ଲଞ୍ଜି ଅଞ୍ଜନ
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରସୂ ବାଣୀ ନୋହେ ଶ୍ୱାସ ଏ ନୋହେ ମଳୟ ପ୍ରଭଞ୍ଜନ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଙ୍ଗ ସୁକେତକୀ ରଞ୍ଜନ
ଅନେକ କୁସୁମ ସୁଷମ ଘଜଇ ନୁହଇ ଏ ରତ୍ନ ଘଜନ ॥ ୨୬ ॥

ଅଳକ ହଶରେ ପାଶରେ ମିଳନ୍ତେ ଗୃହିଁ ଭୃଙ୍ଗବଦ୍ୟା ହରଷ
ଅମ୍ବୁଜ କୁମୁଦ ମାଳ ଦେଇ ମୁଦ କଳ୍ପିକା ବାଦନ ସରସ
ଅଙ୍କରେ, ଅଛନ୍ତି ଯା ବାସ ସାରସ
ଅବଳା ଶୋଭା ସରସ୍ୱାନ ଆନ୍ଦୋଳକ ମନ୍ଥନରେ ଜାତ ତରସ ॥ ୨୭ ॥

ଅନ୍ଧବର ପର ମଣିଲେ କ ବେଣୀ ଉରଜ ମଣିଲେ ମନ୍ଦର
ଅଭ୍ରମୁଂ ବଲ୍ଲଭ ଗତ ଦେଖି ଲୋଭ ଲଭରେ ହେବ ପୁରନ୍ଦର
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଧର ଅମୃତେ ସାଦର
ଅପାଙ୍ଗ ଷଷମ ଷପ ମନେକର ସନ୍ଧି ହୋଇବ କ ବ୍ଭତର ॥ ୨୮ ॥

ଅନୁକ୍ରୋଶ କରି ଅକ୍ରୋଶ ବଧିରେ ନ ମନ୍ଥ ଏ ନବ ଅବଳା
ଅଧିକେ ମରମେ ନସରମେ ପଶେ ତବ ନେତ୍ରପାତ ସବଳା
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆମ୍ଭେ ନୋହୁଂ ରଣ ପ୍ରବଳା
ଆଲୋଚନା ସୁଲୋଚନା ଠାରୁଂ ତେଜ ଅଳତା ବ ନା ବନ୍ଧା ବଳା ॥ ୨୯ ॥

ଅଗ୍ନି ହଗରେ ବେଗରେ ପରବେଶ ଇନ୍ଦୁଲେଖା କଲେ ଅର୍ଚ୍ଚନ
ଆଦର ଆଦେଶ ସେବା ଆଚରି କହନ୍ତି ସରସ ବଚନ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଗମ ମଧୁର ରଞ୍ଜନ
ଅଧାହାର ରତ ନାହାର ବସନ୍ତ ବାସ ଆମନ୍ତ୍ରନ କାଞ୍ଚନ ॥ ୩୦ ॥

ଅତ ସୁହୃଦ ପଣ ହେବ ଅପଣ ବାହାରଛ ମିନ ଛବରେ
ଅଶେଷ କୁସୁମ କାଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ ହଅ ପରାଗ କପଟ ଅବରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଯୋଗୀ ଲେଖା ନୋହୁଂ ଯାରେ
ଅସହ ମାନ ମାନବନ୍ତ ହବିର ସହିବେ କ ରହି ହବରେ ॥ ୩୧ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗେ ମାରଜିତ ଉମା ରଖିଲେ ସ୍ମରହରେ ମୁଖ ଧାତାର
ଅକ୍ଷି ସହସ୍ରେ ଆଖଣ୍ଡଳ ଆଲୋକେ ବହୋଗେ ଭସ୍ମେ ବନିତାର
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅମୃତ କର ରମା ତାର
ଅମରବନ୍ତ ହୋଇ ଭୁବ ବହୁବେ ସେ ହିମବନ୍ତ ଜାମାତାର ।୩୨ ॥

ଅସ୍ତୁ ପରମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସଖୀ ଏ ପରଶ୍ଳେଷ ଛଳ ବନ୍ଧ ଭାରତୀ
ଅଧ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଯାନ ଭ୍ରମଣ ରମଣ ମଦନ ପ୍ରିୟା ଶୋଭା ରତି
ଅଚ୍ୟୁତ, ଧର ଧନୁଷ୍ଟାରେ ପୀରତି
ଆନ କେ ବୋଲେ ଉଚିତ ଏ ମକରଧ୍ୱଜ ଧନୁଷ୍ଟାରେ ମୁରତି ।୩୩।

ଅନୋଚିତ କାଞ୍ଚୁବଳୀର ହରଣ ଅତନୁର ବେଶ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଆହ୍ୱର ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖ ହେଲେ ଦୁଃଖ ଏ ହେତୁ ଛେଜନ୍ତୁ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଅବଳା, ଆନ ବୋଲେ ରଙ୍ଗ ପିଶଙ୍ଗ
ଅହୁତ ବହୁତ କଲୁ ଯେଣେ ମାଭ ଶୂନ୍ୟ କରବ ଉପାସଙ୍ଗ ।୩୪।

ଆସି ଜ୍ୟେଷ୍ଠା ପାଶେ ମିତ୍ରଂ ବୋଲେ କ୍ଷମ ଦୋଷ ନୋହେ ଶଠ ରମଣ
ଅଭ୍ର ଇଭ କୁଚ କୁମ୍ଭର ଆରମ୍ଭ ମଧ୍ୟକୁ ଅଶନ ନ ମଣ
ଅରଣ୍ୟେ, ଆସେ ଇନ୍ଦୁ ହୋଇ ଭ୍ରମଣ
ଅପସର ଶଶିକଳା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଗୋପିକା ନାମ ସାର ମଣ ॥ ୩୫ ॥

ଆନ କେ ବୋଲେ କନିଷ୍ଠା ଭୋଗୀ ହୋଇ ଜ୍ୟେଷ୍ଠା ନ କର ପରିଗ୍ରହ
ଅତନୁ ବାସ ପିପ୍ପଳ ମନ୍ଦ ବଦନ ବନା ଅଷ୍ଟରଣ ବଗ୍ରହ
ଆଶ୍ଳେଷ, ଆଲୋକ ରୂପ ଅବଗ୍ରହ
ଆଜ୍ଞୁଁ ମଦନ ଗୋପାଳ ନାମପାଳ ଗୋପୀଙ୍କି ନ କର ବିଗ୍ରହ । ୩୬ ।

ଆସି ମଞ୍ଜରୀଗଣେ ମଧ୍ୟେ ମିଳନ୍ତେ ପୂଜିଲେ ଯୁଗଳ ଚରଣ
ଅତନୁ ବସନ୍ତ ବାସ ହୋଇ କର ଆମ୍ରର ବୃଦ୍ଧ ଆଚରଣ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆମ୍ର କୁଚ କୁମ୍ଭ ବାରଣ
ଆଲୋକ ଖଣ୍ଡ ନଖାଙ୍କୁଶ କମ୍ପାଇ ଗ୍ରେଲେ ହୋଇ ଅପବାରଣ ।୩୭।

ଅକ୍ଷୟ ତୃଣ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନ,ଗତ ବୃଷ୍ଟି ଦେଖି କେନ୍ତୁ କହଇ
ଆଶୁରେ ମଞ୍ଜରୀ କମ୍ପିବା କ ଚନ୍ଦ କୁଚ ଗିରି କମ୍ପ ବହଇ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆମ୍ଭ ମନ ବୋଧ ନୁହଇ
ଅଟ ହରି ହରିଣାକ୍ଷୀ ବକ୍ଷ ଚିର ନଖ କଂଶୁକ ଏ ଶୋହଇ ॥ ୩୮ ॥

ଅକ୍ଷି ବାଣ ଘାତୁଂ ଏ କୁସୁମ ବାଣ ଅଧିକ ନକ କେ ଘଟିଲା
ଅଙ୍ଗ ସ୍ୱେଦ ସାତ୍ତ୍ୱିକରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦେଣୁ ଦ୍ରବୀଅ ଚୋଭଟୀଲା
ଅନଙ୍ଗ, ଅକୂପାରେ ତନୁ ଭାସିଲା
ଅକୋଳବନ୍ତ ହେଲେ କୋଳ ଦେ଼ଇକ ନ ତାରିବାରୁ ଆଭାସିଲା ।୩୯।

ଅର୍କଜା କୂଳରେ ସକଳ ଦୁକୂଳ ଶୋଧି କୂଳ ଘେନ ହରର
ଆଲୋକ ଧବୃଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରାପ ଜ୍ୟୋତି ଜଳମଧ୍ୟେ ଆସେ ଲହର
ଆଳ କେ, ଆଲୋକ ବୋଲେ ଦେଖ ହର
ଅସି ଧରି କାମ ଝମକାଇ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ନ ଓହର ॥ ୪୦ ॥

ଅନ୍ତର ଲବେ ଜାଣିଲେ ଅବଲମ୍ବେ ଏହି ଶସ୍ତ୍ରେ ତନୁ ଭେଦବ
ଅଙ୍ଗୀକାର ଅଙ୍ଗୀକାର ପଟେରି ସିନ୍ଧିଲେ କେ ଜଡ଼ ଛେଦବ
ଅନଙ୍ଗ, ଅ × × ବେ଼ଲେ ଥିଲା ଜୀବ
ଅନୁକମ୍ପା ସ୍ଥାନେ ହୃଦ ସଂସୃଷ୍ଟକେ ଭରି ଏହୁ ଅର୍ଗ୍ ମୁଦବ ॥ ୪୧ ॥

ଆନ କେ ବୋଲେ ଆନ ନୋହେ ମଦନ ବହ୍ନି ଏହା ହୃଦେ ଜ୍ୱଳତ
ଅଶ୍ରୁ ଉତ୍ପଳ ମକରନ୍ଦ ବରଷି ନିଶ୍ଚଳ ନୟନ ଲଳତ
ଅଙ୍ଗରେ, ଅମ୍ବୁ କଣ ସ୍ୱେଦ କଳତ
ଆଲୋକେ ସ୍ତମ୍ଭ ଅମ୍ବୁରୁହ ରୋମାଞ୍ଚ ନାଦସ୍ୱର ଭଙ୍ଗ ମିଳତ ॥ ୪୨ ॥

ଅଧିକ ତରଙ୍ଗେ ବେପଥୁ ବୈବର୍ଣ୍ଣ ଅସିତ ପ୍ରଳୟ ରୂପରେ
ଆନ ବୋଲେ ଆମ୍ଭ ସପତ୍ନୀ ଏ ହ୍ରଦ ଜଳେ ମାନ ଜାତ ରୂପରେ
ଆନ କେ, ଆଣ ଦୃଷ୍ଟି ଏହି ରୂପରେ
ଅମ୍ବୁଦ କୋଟିଂ ଅଭ୍ରମାନେ ବଜୁଲି ଆସି ଲୁଚନ୍ତି ଏ ଆଗରେ । ୪୩ ।

ଆହତ୍ୟ କେ ବୋଲେ ସୂତା ଗର୍ଭେ ଲୁଚି ଦେଖେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଲୀଳାକୁ
ଅମୃତ କର ଶଙ୍କର ସେବ ଦେଖେ ସୁରତେ ରତି କୁଶଳାଙ୍କୁ
ଅଧିକ, ଅଭାଗ୍ୟ ବଶରୁଁ ବାଳାଙ୍କୁ
ଆଲିଙ୍ଗନ ରତେ କେହି ମୋ ପୁରତେ ନାଚହନ୍ତି କାମ କଳାକୁ ।୪୪।

ଅନୁରାଗ ଲତା ବଶେ ମଞ୍ଜୁଳତା କେ ବୋଲେ ଯମୁନା ହ୍ରଦରେ
ଆରକ୍ତକରେ ବୃନ୍ଦା ବୋଲେ ଏ ପକ୍ଷୀ ରୁତ ହୁଳହୁଳି ସାଦରେ
ଆଳି ଯେ, ଅନୁରୂପେ ବାଣୀ ବାଦରେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ଼ରେ ରାଧା ରୂପେ ଅନେକ ମଜ୍ଜନ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ମୁଦରେ । ୪୫ ।

ଅବରୋଧ୍ୱ ଏଷ୍ଣ କାଳରେ ମକର ଯାନ୍ତି କୃଷ୍ଣପ୍ରିୟା ସହରେ
ଅକ୍ଷୟ ତୂଣ ପୃଷ୍ଠ ବାଣ କମାଣ ଵୀରବେଶ ଯେତେ ଦେହରେ
ଆପଣେ, ଅଟବୀ ଦେବୀ ତା ସଂହରେ
ଆଭରଣ ଲଳିତାଦ କାନ୍ତ ଶୂନ୍ୟ ଦେହେ ରାଧା ନେଇ ବହରେ ।୯୭।

ଅଶନ ଦ୍ରୁତ ପକ୍ୱ ଯାହା ଯାକଷ୍ଟିଂ ଆଣିଥିଲେ ଘୃତ ବକାରେ
ଅମୃତକୁ ବାଦ ଆମ୍ର ଫଳ ଆଦ ବୃନ୍ଦା ଦେଲେ ବହୁ ପ୍ରକାରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଧରାମୃତ ରାଧିକାରେ
ଅବଶେଷ ବେନ ଆଚମନ ଅନ୍ତେ ବାଣ୍ଟିଲେ ସବୁ ଗୋପୀକାରେ ।୯୨।

ଆଭରଣ ପୂତ ଅବାରଣ ଆଚରଣ ରଣ ରଣ ହକାରେ
ଆମନ୍ତ୍ରନ କର କବରୀ କୁସୁମେ ବେଶର ମଣ୍ଡି ନାସିକାରେ
ଆଳାପ, ଅଲକ୍ଷ ଏତ ଲସିକାରେ
ଆଦର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ହରପଦ ଭବ ଶଙ୍କାରେ ।। ୯୮ ।।



— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ॥

ବିହାର ସୁରତ

(ରାଗ — ଦେଶାକ୍ଷ)

(ସଜନୀ ଚଉତିଶା ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରିୟା ବସାଇ ଅଙ୍କରେ   ଅଙ୍ଗୁଳି ମଣ୍ଡି ଗୃହ୍ନ ଚିବୁକରେ
ଅଭିନବ ବାଣୀ ଆକାଂକ୍ଷା କରେ   ଆମ୍ର ଆଗମ ଯେମନ୍ତ ପିକରେ
ଅଙ୍ଗନା, ଆଜ ନବ ବାଣୀକି
ଅଳ୍ପ କହିବ ଭଙ୍ଗ ବୀଣା ଆଣିକ ॥ ୧ ॥

ଅଧର ପ୍ରବାଳ ଶୋଭେ ରାଗରେ   ଅଚ୍ଛୁ କୁଚ ତୁମ୍ଭି ବକ୍ଷଭାଗରେ
ଅଳି ଗୁଣାକର କଣ୍ଠ ରାଗରେ   ଆଶ୍ରୟ ତ ସରସ୍ୱଣ୍ଣ ବାଗରେ
ଅବଳା, ଅଦେହର ସଙ୍ଗୀତେ
ଅଭିଳାଷ ମାଦ ବିଳାସ ଗୀତେ ॥ ୨ ॥

ଅଙ୍ଗନା ମଧ୍ୟ ଭାବକୁ ରଖାଇ   ଅମୃତ ହାସ ନେତ୍ରକୁ ଚଖାଇ
ଅରଣ୍ଡି କୋରକ ଭ୍ରୂମେ ଦେଖାଇ   ଆପେ କର୍ଣ୍ଣ କାହା ରୂପ ଯୋଖାଇ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅବଲୋକି ଭାଷନ୍ତି
ଆବଳି ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ଏ ଦଶନ୍ତି ॥ ୩ ॥

ଅଳପ ଆଳାପରେ ଛିଦ୍ର ପାଇ   ଅଙ୍ଗନା ବସେ କହେ ଭ୍ରୂ କମ୍ପାଇ
ଆଳସ୍ୟ ହୃଦେ ବିଚ୍ଛେଦ ନ ପାଇ   ରାଧିକେ ଲକ୍ଷ ନୋହିବ କମ୍ପାଇ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଜ୍ଞା ଦେଲ ବିସ୍ତର
ଅନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ରୂପ ସଂହାର ॥ ୪ ॥

ଆଭାଷ ଶୁଣି ବଲ୍ଲଭ କାତରେ ଆଶ୍ଳେଷ ଦେଇ ଅଶାନ୍ତ ରତରେ
ଅଙ୍କିତ ସ୍ୱାଦୁ ଗଙ୍ଗା ଅମୃତରେ ଅମ୍ବୁଧି ସାର ଲେଖେ ରସୋତ୍ତରେ
ଅବଳା, ଅଷ୍ଟାପଦକୁ ଲଭ
ଆଉକୁ ଟେକ ସେ ନେବ ବଲ୍ଲଭ ॥ ୫ ॥

ଆଲସ୍ୟ ଯେଉଁ ମରାଳ ମାନସ ଆନ ସରସୀର ସେବ ମାନସ
ଅମୃତ ଭୋଗୀ ଯେଉଁ ସୁମନସ ଅତି ସ୍ୱାଦୁରେ ଲେଖେ କି ପନସ
ଅବଳା, ଅଳି ଦେଖାଇ ବନ୍ଧ
ଅଟେ ଏ କୃଜନ ପୁରୁଷ ବନ୍ଦୀ ॥ ୬ ॥

ଅତି ସୁଶାନ୍ତ ଦେଖି ଚାତକର ଆପଗା ଅଛନ୍ତି ପଦ୍ମ ଆକର
ଆତପ ତୃଷା ଦାତା ତାପକର ଆକାଶ ସାର ତା ସୁଖ ନକର
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆପେ କହେ ମଧୁରେ
ଅଳି ଲାଳସୀ ଅଟଇ ମଧୁରେ ॥ ୭ ॥

ଅନ୍ୟାଙ୍ଗନା ବିଯୋଗ ସମାଧାନ ଆନ ସୁମନ ନ କରେ ବିଧାନ
ଅମ୍ବୁଦ ଚାତକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଆକାଶ ସ୍ଥାନ ନସ ଚୈନ୍ୟ ଆଧାନ
ଅବଲା, ଅଳି ପ୍ରାପ୍ତେ ଭ୍ରମଇ
ଆଜନ୍ମୁ ନ ଜାଣଇ ନ ରମଇ ॥ ୮ ॥

ଆଳାପ ଏପରି ପରିଭାଷଣେ ଅତନୁ ସାୟକେ ଲଭେ କଷଣ
ଅଙ୍ଗ ଷଣ ସ୍ପୃଷ୍ଟ କରେ ଦୂଷଣେ ଅମଣ୍ଡନ ହୋଇ ଗୃହ ଭୂଷଣେ
ଅବଳା, ଆଚ୍ଛାଦଲେ ତାରେ
ଅତି ମୁକ୍ତ ଶେଯ ମଞ୍ଜୁଳତାରେ । ୯ ।

ଧୀର ଲଳିତ ନାୟକୋ ଯଥା — ଉକ୍ତଂ ଚ

ଶ୍ଳୋକ — ବିଦଗ୍ଧନବତାରୁଣ୍ୟପରିହାସବିଶାରଦଃ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତୋ ଧୀର ଲଳିତଃ ସ୍ୟାତ୍ ପ୍ରାୟଃ ପ୍ରେୟସୀ ବଶଃ ।୧।

ଅନନ୍ତ ନାୟକ ଧୀର ଲଳିତ ଅପାର ପ୍ରେମ ନୋହେ କଳିତ
ଅଞ୍ଜନରେ ହରିତାଳ ଦଳିତ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଏହି ଶୋଭା ମିଳିତ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆରମ୍ଭିଲେ ରତିକି
ଆପୀଡ଼ନ ସ୍ତନ ହରେ ମସ୍ତକ ॥ ୧୦ ॥

ଆନମିତ କତ ଆକର୍ଷଣ   ଅଦ୍ଭୁତ ସୁଖ ହୋଏ ବରଷଣ
ଅଧିକ ନଖଘାତେ ଘର୍ଷଣ   ଅତନୁ ରସେ ଜାତ ହରଷଣ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆପେ ବନ୍ଧ ମୂରତି
ଆଶ୍ରୟ କାରେ ଆରମ୍ଭି ସୁରତି ॥ ୧୧ ॥

ଆନନ୍ଦେ ରସିଲେ କାମରସରେ   ଅମୃତକର ଉଦେ ଆକାଶରେ
ଅଙ୍ଗନା ଆରତ ନଥା ବାସରେ   ଅମୂର୍ଚ୍ଛିତ ନେହ ତାମରସରେ
ଅବଳା, ଅମ୍ବରକୁ ଲୋଡ଼ଇ
ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ଜାଣି ଗାଢେ ଭିଡ଼ଇ ॥ ୧୨ ॥

ଅଧିକ ବାରେ ହୁଅ ପରସନ   ଆକାଂକ୍ଷା କାମ ଗୃହରେ ଶୟନ
ଆଶ୍ଳେଷ ରସନାରେ ଦଂଶି ଦଶନ   ଆଶ୍ଳେଷ ଜଂଘେ ଛନ୍ଦ କରେ ବସନ
ଅବଳା, ଅଙ୍ଗ ସଉଦାମିନୀ
ଅତି କମ୍ପାଇ ଅର୍ଜୁନ ଯାମିନୀ ॥ ୧୩ ॥

ଆଣି କରେ ଧରି କର୍ପୂର ରଜ   ଆକ୍ଷିପ୍ତ ନାୟକ ଅକ୍ଷି ନୀରଜ
ଆଲିଙ୍ଗନେ ପତି ଧରେ ଉରଜ   ଅତି ବନିତାରେ ବୋଲେ ବରଜ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଜ ଏ ନିଶୀଥରେ
ଆସିବ ନାହିଁ ଜାଣିଥାଅ ଥରେ ॥ ୧୪ ॥

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ବେଗେ କରି ଚରମ   ଅମ୍ବର ପିନ୍ଧେ ହୋଇ ସଭ୍ରମ
ଆମୁକ୍ତ କୁନ୍ତଳ କ ମନୋରମ   ଅମ୍ବୁଦ ଘୋଡ଼ାଇ ଦେଲା ଚରମ
ଅବଳା, ଅକ୍ଷି ସଂକୋଚିତରେ
ଅନାଇବା ଭଙ୍ଗୀ ରହେ ଚିତ୍ତରେ ॥ ୧୫ ॥

ଅଟବୀ ଦେବୀ ଶୀତ ଉପଚାରରେ   ଅଙ୍ଗ ଶ୍ରମ ସ୍ୱେଦ ଶାନ୍ତ ପଚାରରେ
ଆପଣାଗଣ ସ୍ନେହ ସମାଚାରରେ   ଅଷ୍ଟସଖୀ ନିଜ ସେବା ପଚାରରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ଅଙ୍ଗେ ସେବା ତତପରେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଷା ଏ ସମୀପରେ ॥ ୧୬ ॥

ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ଏ କାଳେ ଭ୍ରମଣି   ଆଳି ସଙ୍ଗେ ଘେନ ବର ରମଣୀ
ଅର୍କଜା ଜଘନ ପୁଳିନ ମଣି   ଆସେବିଲେ ଗୋପ ରଜନୀ ମଣି
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅବଲୋକିଲେ କୂଳ
ଅଟେ କେବଳ ବଟପୀ ସଂକୁଳ ॥ ୧୭ ॥

ଅଜସ୍ର ନବଢ଼ ଗଡ କାମର ଅପସରନ୍ତ ଦୂରନ୍ତୁ ଅମର
ଅଟେ ସାଳ ସାଳ ଶୋଭା ଧାମର ଆସ୍ରବ ପ୍ରତିହାର ଏ ଭ୍ରମର
ଅର୍କଜା, ଅଟେ ପରଖା ଧାର
ଅଚଳ ଚଳ ନାହିଁ ବସୁଧାର ।। ୧୮ ।।

ଅଟେ ବସନ୍ତ କାମ ସେନାପତି ଅଶ୍ୱ ମାତଙ୍ଗ ସ୍ୟନ୍ଦନ ସମ୍ପତ୍ତି
ଅଛନ୍ତି ଶକୁନ୍ତ ନଶାଦ ପନ୍ତି ଅଜନ ଯୋନ ଆଦ୍ଧ ସଙ୍ଗେ ପତ୍ତି
ଆନକ, ଅଶୋକାଦ୍ଧ ସ୍ତବକ
ଆସ୍ରବ ରଚତ ପକ୍ଷୀ ସେବକ ।। ୧୯ ।।

ଅଗସ୍ତି କଳ କଳ ଶରାସନ ଅଟେ ପାଟଳ ତୂଣ ପରସନ
ଆମ୍ର ଆଦ ବାଣେ ଦେବ ଶାସନ ଅର ବଞ୍ଜୁଳ ଏ ଅର ନାଶନ
ଆଡ଼େଣି, ଅଟେ ଗୃନ୍ଥ ଚରାଟ
ଅସି କଂଶୁକ ଧରେ କାମରାଟ । ୨୦ ।

ଅଧିକ କୁନ୍ତ କେତକୀ ସ୍ରଜତ ଆୟୁଧ ଚମ୍ପକ ଶଳେ ବଜତ
ଆର୍ତ୍ତିଗଳ ଗଦା ଯୋଟଗ ଅର୍ଜିତ ଅଛୁ ସେବନ୍ତୀ ମୁଦ୍‌ଗର ଊର୍ଜିତ
ଆଲୋକ, ଅଛୁ ପରଘ କୁନ୍ଦ
ଅଳ ପୁଙ୍ଖେ କାହାଳ ମୁଚକୁନ୍ଦ । ୨୧ ।

ଅଦ୍ଭୁକ ଏ ଅଟେ ନଟକାର ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ ଗାୟକ ଆକାର
ଅଛୁ ଶୁକ ପୌରାଣିକ ସ୍ୱୀକାର ଅମାତ୍ୟ ପାରାବତ ଅଧିକାର
ଅଧିକେ, ଅଟେ ଶାରୀ ପଣ୍ଡିତ
ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ଭୃତ୍ୟରୂପ ମଣ୍ଡିତ ।। ୨୨ ।।

ଅଛୁ ଟିଟ୍ଟିଭ କୋଟପାଳ ପଣ ଅଟେ ଡାହୁକ ଡାକୁଆ ଆପଣ
ଆସିବ ବଟର ବାର୍ତ୍ତା ଅପିଣ ଅଧିକାର ହଂସାଦ ପଣ ପଣ
ଅନଳ, ଅଧିକାର ବଗୁରେ
ଅମୃତାଂଶୁ ମିତ ସ୍ୱତୋପଗୁରେ । ୨୩ ।।

ଅନଙ୍ଗ ଦୁର୍ଗେ ଏପରି ଖଟନ୍ତି ଅବଲୋକ ଯୁବା ଧୀର ଭୁଟନ୍ତି
ଅଧିକେ ସର୍ବ ସୁମନ ଫୁଟନ୍ତି ଆଶବ ମତ୍ତେ ମଧୁପ ରଟନ୍ତି
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଭିନବ ମଦନ
ଅଜା ଦୁର୍ଗ କ ଜଣି ସଦନ ।। ୨୪ ।

ଆସି ପକ୍ଷୀ ମୃଗ ସେବେ ସେବାରେ   ଆସବ ଶୁଭ୍ର ସ୍ୱଚ୍ଛ ପିବାରେ .
ଅଗ ନମି ତୋଷ ଫଳ ଦେବାରେ   ଅଶେଷ ପୁଷ୍ପଲବ୍ଧ ଲତା ବାରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆସି ପୁଷ୍ପ ତଳ୍ପରେ
ଆସେବ୍ଧ ପୁଣ୍ଡରୀକ ମଣ୍ଡପରେ ॥ ୨୫ ॥

ଅଷ୍ଟସଖୀ ନିଜ ସେବା ସେବନ୍ତ   ଅଧିକେ ବଳ୍ଲଖି ଶୋଭା ସ୍ତବନ୍ତ
ଅକ୍ଷି ଲାବଣ୍ୟ ପୀୟୂଷ ପିବନ୍ତ   ଆନ ପାନରେ କ୍ଷଣେ ନ ଜିବନ୍ତ
ଅଙ୍ଗନା, ଅଧୀନରେ ଆବେଶ
ଅଙ୍ଗେ ବସାଇ କରନ୍ତି ସୁବେଶ । ୨୬ ।

ଆଣି ପ୍ରସାଧିକ ଗୁରୁ କେଶରେ   ଅଳ୍ପ ଗୃଳ ଜୁଡ଼ା ରଞ୍ଜି ତୋଷରେ
ଆମନ୍ତ୍ରନ ପୁଷ୍ପମାଳ ବଂଶରେ   ଅତି ଶୋଭନ ଝିଗ ତସିସରେ
ଅବଳା, ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଭାଲରେ
ଆପେ ତିଳକ ଲେଖି ମଞ୍ଜୁଳରେ । ୨୭ ।

ଆମନ୍ତ୍ରନ ନାକ ନଥ ବେଶରେ   ଅଳକା ଆଦ୍ଧ ଖଞ୍ଜି ହରଷରେ
ଅର୍ପିତେ ତାଟଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣ ପାଶରେ   ଆଲମ୍ବିତ ହାର ଉରଦେଶରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଙ୍ଘ୍ରି ମଣ୍ଡୁ ହରଷେ
ଅଙ୍ଗନା ନିଷେଧ କର ସାରସେ ॥ ୨୮ ।

ଆଣି କସ୍ତୁରୀ ଦଳ ମକରୀକ   ଅମର ନିବାସ କୁଚ ଗିରି କ
ଅଧିକାର ଚନେ ମାଗୁଂ ଗୋରକ   ଆନନ କମ୍ପାଇ ପାଇ ହରକ
ଅଙ୍ଗନା, ଆଣ୍ଟେ ଟେଳି ଭିଡ଼ଇ
ଅଚ୍ୟୁତ କରଜ ଚିପି ଫେଡ଼ଇ ॥ ୨୯ ।

ଅଳ୍ପ ନଖ କଣ୍ଠ କକ୍ଷ ଦେଶରେ   ଅବଳା ମକ୍ଷିଲ୍ଲ ଅତି ହାସରେ
ଅବକାଶ ପାଇ ଏ ଅପସରେ   ଆଣି ରଖି ଶମ୍ଭୁ ଢଗବାସରେ
ଅଙ୍ଗନା, ଅବଲୋକଇ ନାହିଁ
ଅନ୍ୟେ ଦୋଷ ବ୍ୟାଜେ କରଇ ନାହିଁ । ୩୦ ।

ଆନନ ଶୋଭା ଚୁମ୍ବି ଉସ୍ରୁକରେ   ଅତି ପଦ୍ମମା ତ୍ରିବଧାନ କରେ
ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଇ ଗୁରୁ ଚିବୁକରେ   ଅନୁରାଗେ ବୋଧି ଗୃଣ୍ଠୁ ସ୍ତବକରେ
ଅଙ୍ଗନା, ଅନଙ୍ଗର ଏ ଦୃଶ
ଅଜସ୍ର ଜସ୍ର କଲ୍ପ ତବ ଦୃଶ । ୩୧ ।

ଅନୁସରି ଅଛୁ ଏ ଆଶୟରେ   ଅନୁଗ୍ରହ ଥିବ ତୋ ବିଷୟରେ
ଅମୃତ କରି ନଖି ଆଶ୍ରୟରେ   ଅତୁଳ ମଞ୍ଜୁଳ ନିଃସଂଶୟରେ
ଅଙ୍ଗନା, ଅନ୍ତ ହେଲେ ଯାମିନୀ
ଅହରେ କି ହୋଇବୁ କୁହ କାମିନୀ । ୩୨ ।

ଆଭାସ ଏହିପରି ସରସରେ   ଆବେଷ୍ଟିତ କରି କଣ୍ଠଦେଶରେ
ଅନାବୃତ ହୋଇ କୁସୁମ ଶରେ   ଆସି ପରବେଶ କୁଞ୍ଜବାସରେ
ଅଧିକ, ଅକଥନ ଯେ ଶେଷେ
ଅଛନ୍ତି ମଣ୍ଡି ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜ ବିଶେଷେ ।। ୩୩ ।

ଅଷ୍ଟସଖୀ ଅଷ୍ଟଦଳ କୁଞ୍ଜରେ   ଅଖଣ୍ଡଳ କୁଞ୍ଜେ ଚିତା ସଜରେ
ଅନଳେ ଚନ୍ଦ୍ରରେଖା ବିରାଜରେ   ଅନ୍ତକେ ଚମ୍ପକଲତା ଉଜରେ
ଅସ୍ତ୍ରପ, ଆଗ୍ନେ ରଙ୍ଗେ ଦେବୀ ଯେ
ଅମ୍ବୁପତିରେ ତୁଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ବିଜେ । ୩୪ ।

ଅନଳ ବିଗେ ସୁଦେବୀ ଶୋହନ୍ତି   ଆନ ଲଳିତା ଉତ୍ତରେ ରହନ୍ତି
ଅନଙ୍ଗଜିତ ବିଶାଖା ମୋହନ୍ତି   ଆଗ୍ନେୟ ଅସଖ୍ୟ ଗୁଣା ନୁହନ୍ତି
ଅଦ୍ଭୁତ, ଅନେକ ରୂପ ହରି
ଅନଙ୍ଗ ପରି ନାଗରେ ବିହରି ।। ୩୫ ।

ଆନ ନ ଜାଣେ ଏ କରି ସୁରତି   ଅନ୍ତେ ପାଞ୍ଚ କୃଷ୍ଣ ମୋରେ ପିରତିଁ
ଅଳ୍ପ ପ୍ରକାଶେ କି ଯିବ ବିରତି   ଆଜ ହେବ ପରିହାସେ କିରତି
ଅବଳା, ଅତିଶୟ ଲୁବ୍ଧଇ
ଅଧର ଉରଜ କ୍ଷତ ବଞ୍ଚାଇ । ୩୬ ।

ଅଚ୍ୟୁତ ଅଙ୍ଗ କେ ମଣ୍ଡି କ୍ଷତରେ   ଆପେ ବୋଧେ ପରିହାସ ଛଳରେ
ଆନ ଦେଖିଲେ ଯେ ମାର କାତରେ   ଅଙ୍ଘ୍ରି ଧସ୍ତଇବ କ୍ଷଣ ଭିତରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଳକା କପୋଳରେ
ଅରୁଣ ପଦ୍ମ ସଜବ ବଳରେ ।। ୩୭ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧା ବିଜେ ଶ୍ରୀକୁଞ୍ଜରେ   ଅଧିକ ମଣ୍ଡଣି ଶୋଭା ପୁଞ୍ଜରେ
ଅବରଣ ଚନ୍ଦ୍ରାତପ କଞ୍ଜରେ   ଅମୂଲ୍ୟ ପଲଙ୍କ ପୁଷ୍ପ ଶେଯରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଙ୍କେ ଧରି ବଲ୍ଲଭି
ଆନନେ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ସୁଖ ଲଭି । ୩୮ ।

ଅନିଳ ମନ୍ଦ ପୁଷ୍ପ ଗବାକ୍ଷରେ ଆଗ୍ରତ ଭିନ୍ନ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା, ବଳକ୍ଷରେ
ଆଉଜାଇ ପଟ ଧରେ ବକ୍ଷରେ ଆଶ୍ଲେଷ କରାଇ ମନ୍ଦ ଅକ୍ଷରେ
ଆଲୋକେ, ଅଳ୍ପ ଚନ୍ଦ୍ରାତପରେ
ଆପଣ ବର୍ଣ୍ଣଇ କାନ୍ତ ଉପରେ । ୩୯ ।।

ଅନା ବୋଲୁଁ ନ ଅନାଇ ରମଣୀ ଅଭ୍ୟାସେ ନତ କୁମୁଦ ଦ୍ୟୁମଣି
ଆଜ ନସ୍ଥ ବୋଲୁଁ ନାସିକାମଣି ଅଙ୍ଗ କମ୍ପାଇ ମୁଖ ନଶାମଣି
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆପେ ବନ୍ଧ ଠାଣିରେ
ଆଣି ରଖିଲେ ଶୁଆଇ ଅଙ୍କରେ ।। ୪୦ ।

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ଗୋ ଷୋଷ୍ୱ ଭବନ ଅଭିଳାଷ ଦଅଂ[୧] ସନ୍ତୁ ଚୁମ୍ବନ
ଅମ୍ବୁଜ ରକ୍ଷଣ ଯଥା ଜୀବନ ଅନୁବନ୍ଧ ତଥା ମମ ଜୀବନ
ଅବଳା, ଅକ୍ଲେ ପ୍ରୀତି ଜନନ
ଅଧର ନବେଦଶେ ତ୍ରପୁ ଆନନ । ୪୧ ।

ଅକପ ଦେଲା ନ ଦେଲା ପରରେ ଆମଞ୍ଜନ ହୋଇ ହଣ ବାରରେ
ଆଶ୍ଲେଷ ମାଧବ ବିମ୍ବାଧରରେ ଅଣିମାଦ ଭୋଗ କି ଶରୀରରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅତନୁ ରସେ ରସି
ଅସୀଷ୍ଟେ ହଂସକ ମାନ ସରସୀ । ୪୨ ।

ଆସି ମହାନଶା ପରବେଶରେ ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧା ନଦ୍ରା ଆବେଶରେ
ଅକ୍ଷି ଘୂର୍ଣ୍ଣିତ ତନୁ ଅବଶରେ ଆଉଜ ବକ୍ଷ କୁଚ ଅପସରେ
ଅଚ୍ୟୁତ, ଆଚମ୍ଭିଲେ ଶପ୍ନନ
ଆଲିଙ୍ଗନ ପ୍ରିୟା ମୁଦ୍ର ନୟନ ।। ୪୩ ।

ଅଞ୍ଜନ କି ହରିତାଳେ ମିଶିଲେ ଅସିତ ଘନେ ବିଜୁଳି ଦିଶିଲେ
ଅଷ୍ଟାପଦ ରାଜ ପଟ୍ଟେ କହିଲେ ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଣ୍ଡୁ ହେମେ ବସିଲେ
ଅଙ୍ଗନା, ଆନନରେ ଆନନ
ଅଧିକ ପ୍ରେମରେ ସମ ଆନନ ।। ୪୪ ।

---

୧ । ଦଅଇ (ପୋଥିପାଠ)

ଅରଣ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରାତ ଆଗତରେ ଆରମ୍ଭେ ଶୁକଶାରୀ ଜାଗ୍ରତରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ନାମ ଧରି ତରତରେ ଆଳସ୍ୟ ତେଜ ପଡେ଼ ନିରନ୍ତରେ
ଆଲୋକ, ଆସି ବନି ବିରାମ
ଆମୁଞ୍ଚ ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗ ଅଭିରାମ ॥ ୪୫ ॥

ଛାନ୍ଦ— ଆହେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପାଦ ସଗ୍ଗର ଆରୋରଗ ରାଧା ଡେକବା ବଗ୍ଗର
ଆଶା ନୋଦ୍ଧଂ ଅନୁରାଗୀ ପ୍ରବର ଆଳସ୍ୟ ଗୁରୁ ରତ୍ନତୋପଚର
ଅକାର, ଅପହତ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରେ
ଆଦ୍ୟେ ସମ୍ଭିଳନୀ ଚର ନିଷ୍ଠାରେ ॥ ୪୬ ॥

ଅକ୍ଷି କରେ ମର୍ଦ୍ଦି ଉଠି ଦମ୍ପତି ଅଳ୍ପକେ ନଶିଲା ଇନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପତି
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗ ଭୟେ କମ୍ପନ୍ତି ଆଶ୍ଳେଷ ଆନନେ ଚୁମ୍ବନ ପନ୍ତି
ଅଙ୍ଗନା, ଅନ୍ତରିତ ସଙ୍ଗରୁ
ଅଧିକ କି ଯିବ ଯିବା ଅଙ୍ଗରୁ ॥ ୪୭ ॥

ଅରଣ୍ୟେ ଦେଖି ଜନମାଇ ଦର ଅତି କଷ୍ଟେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ସୁନ୍ଦର
ଆଗ ପଦ କରି ପଛେ ଆଦର ଆସି ପରବେଶ ମନ୍ଦିରେ ଦର
ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଙ୍ଘ୍ରି ନାବ ଭବର
ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ॥ ୪୮ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ପଞ୍ଚମ ସ୍ତବକ ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ସମାପ୍ତ ।



— ପଞ୍ଚମ କୁସୁମ —

ଆଠ ଚଉପଦୀ

(ଏକ)

— ମୁଗ୍ଧା ଲକ୍ଷଣ-ରଢୌବାମା —

॥ ରାଗ—ଭୈରବ ॥

(ଛାଳ—ଷଣ୍ଣମାନ)

ଆହେ ପ୍ରିୟ ସଖା ନବ ରାମା ଶାନ୍ତ ମନ ହରେ ।
ଆଜି ଯେ ଦେହଳି   ବଳାଇଲେ ବାଳୀ
ନ ବଢ଼ାଇ ପାଦ ସନ୍ଦେହରେ । ପଦ ।

ଅତି କଷ୍ଟେ କେଳି ପୁରେ   କଲେ ନ ରହିଲା ପୁରେ
ଗମେ ପୁନ ସଖୀଙ୍କ ସହରେ
ଆଣ୍ଟରେ ପୃଷ୍ଠ କବାଟ   ଦେଉ ନ ପାଇଲା ବାଟ
ଉଭା ପୃଷ୍ଠ କରି ମୋ ମୂର୍ଦ୍ଧରେ । ୧ ।

ଆଣି ବସାଉଂ ଅଙ୍କରେ   ଆଳିଙ୍ଗନ ନିଃଶଙ୍କରେ
ବନ୍ଧିଥିଲା କମ୍ପକୁ ଦେହରେ
ଆଦରଣ ଖଣ୍ଡେ ଦଣ୍ଡ   ଦେଉଥିଲା ଝୁଲ ଗଣ୍ଡ
ଢୁଙ୍କାଇଲା ଚୁମ୍ବ ସମୁଦ୍ରରେ । ୨ ।

ଅବୁଝ ପରାଏ ହୋଇ   ଗୃହ୍ଣୁ କର୍ଣ୍ଣେ ନ ଶୁଣଇ
ବିକାରି ବଢ଼ାଇ ବିଦେହରେ
ଆତୁରେ କାମ କାତରେ   ମାଡ଼ି ଫେଡ଼ୁଂ ଚିରତରେ
ନିଷେଧିଲା କରରେ ପ୍ରହାରେ । ୩ ।

ଅବସ୍ଥବ ସ୍ତକଣ୍ଠରେ ନ ଚଳ ହାର କାଚରେ
ପ୍ରତିବନ୍ଧ ବନ୍ଧ ନର୍ବାହରେ
ଅପାଙ୍ଗ ରଖିଲ୍ଲି ଡୋଳା ଚଳି ନ ହେବାରୁ କଳା
ମୁଖ ନରସେ କାମ ଦାହରେ । ୪ ॥

ଅଙ୍ଗ ମଧ୍ୟକୁ କମ୍ପାଇ ନଖ କ୍ଷତାଙ୍କ ପାଇ
ସ୍ୱରପୁରେ ରଙ୍ଗେ ନ ବହରେ
ଅରଣ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
କ୍ରୀଡ଼ଇ ମୋ ହୃଦସ୍ଥ ଗେହରେ । ୫ ।

(ଦୁଇ)

— ଅଜ୍ଞାନ ସୁରତା —

॥ ରାଗ — ସିନ୍ଧୁ ଦେଶାକ୍ଷ ॥

॥ ତାଳ — ପହପଠ ॥

ଆଜ ମୁଁ ଅଭିନବ ନଧୁ ବନେ ଗୋ ।
ଅତନୁ ମାଦକ ଅନାସ୍ୱତ ପ୍ରିୟ ମୁଖ ମଣ୍ଡିଳ ଚୁମ୍ବନେ ଗୋ । ପଦ ।

ଅଜଣା ଯେଣୁ ବଣା ହେଲ ପନ୍ଥା ମୁଁ ପଡ଼ ରତି ମହା ବନେ
ଅଚଳ ଲାଜ ଚଳଦଳ ଚଞ୍ଚଳ ଉଡ଼େ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ପବନେ ଗୋ । ୧ ।

ଅମ୍ବରହୀନ କପଟ ହେଲା କାମ ନଦୀରେ ଚେତା ପ୍ଲବନେ
ଅସମ୍ଭବ କାନ୍ତ ନେହ ପଡ଼ିଥିବ ପଗ ମଦନ ଉଦବନେ ଗୋ । ୨ ।

ଅଧରୁ ଅମୃତ ହର ନେଲେ ହର ମନସିଜ ସଞ୍ଜୀବନେ
ଅପହୃତ ଜ୍ଞାନ କି କଲି କି ହେଲା ମୀନକେତନ ସେ ବନେ ଗୋ । ୩ ।

ଅପସର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅବସ୍ଥା କାଳରେ ଦେଲି ମୁଁ ଅଛୁ ଜୀବନେ,
ଅଧିକେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ମଜ୍ଜିଲି ଭାବ ଭୁବନେ ଗୋ । ୪ ।



(ଓଡିଶୀ)

— ମାନେ ମୃଦୁ —

॥ ରାଗ — ଧନାଶ୍ରୀ ॥

ଅସୂୟା ସପତ୍ନୀ ବସେ ଏକ ବଦନେ
ଅପରାଧ ହେଜ ମୋ ବସିଲୁ ମାନେ ॥ ୧ ॥

ଅଶ୍ରୁଜାତ ପରି ନେଣ ପୋଛେ ବାସେ
ଅନ୍ତେ ପ୍ରେମ ଜରଜର ଏ ଆଭାସେ ॥ ୨ ॥

ଆଳି ଅତି କହନ୍ତେ ପରୁଷ ବାଣୀ
ଆରକ୍ତ ଚକ୍ଷୁ ହୋଇଲୁ ବାଣାପାଣି ॥ ୩ ॥

ଅଳ୍ପ ପ୍ରକାଶନ୍ତେ ଗୃଢ଼ ଭାନୁକର
ଅମ୍ବୁଜ ମୁଖ ମୁକୁଳ ଶୋଭାକର ॥ ୪ ॥

ଅଙ୍ଗୁଳି କ ପ୍ରେମେ ଦେଇ ଚିବୁକରେ
ଅପସରି ଗଲୁ ମାନ ଲକ୍ଷ ଦୂରେ ॥ ୫ ॥

ଅଞ୍ଚଳ ଧରୁ ଜଟିଳା ସମାଗତ
ଆଳସ୍ୟକୁ ଗମିଲେ ସେ ବରସୁତ ॥ ୬ ॥

ଅମୃତ ଉତ୍ସୁକ ନ ପାଇ ତାପ ସହେ
ଅଳପ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୭ ॥



(ଗ)

— ମଧ୍ୟା ଲକ୍ଷଣ —

ପ୍ରରୂଢ଼ ଯୌବନା

।। ରାଗ — କାଫି ଝିଞ୍ଜିଆର ।।

(ତାଳ— ଝୁଲତାଳ)

ଅମୃତ କର କରଣେ ଘନେ ବ୍ରତ ଆଚରଣେ
କୁସୁମ ଚଳଚ୍ଚେ ମନୋରମା
ଅର୍ଜୁନ ସବେ ଉଦ୍ଯତ ପର ଅଙ୍ଗ ଦ୍ୟୁତ ଦ୍ୟୋତ
କାମେ କମ୍ପୁଥିଲ୍ କେତେ ବରଷ ସେ ।।ଘୋଷା।।
ଅକ୍ଷି ଯୁଗଳ ଅଣିମାଦ୍ଧ ଲାଭ ଲଭୁଥିଲ୍ କେବଳ
ଅଭିମତ ସିଦ୍ଧ ହେଲ୍ କାମ ସଫଳ ।। ୧ ।।

ଅନଙ୍ଗ ମଙ୍ଗଳ ହେମ କୁମ୍ଭ ଉରଜ ସୁଷମ
ପାଣି ପୃଷ୍ଠେ କଲ୍ ଭାଗ୍ୟବଳେ
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ମୁଦ୍ରା ତକ୍ଷ ନଖ ଲେଖରେ ଅଲେଖ
କେଉଁ ସୁଖ ଜାତ ନୋହିଲ୍ ସେ କାଳେ ସେ ।୨।

ଆକରଷଣେ କୁନ୍ତଳ ଫିଙ୍ଗି ଲେଟିଥିଲ୍ ତଳ
ଚଳପ ନ ଚେଜ ଶ୍ୟାମଘନ
ଅରୁଣ ଜୀମୂତ ପର ଉଗ୍ରାନ କର କଣେ।ଙ୍କ
ବଢ ବଢ ଶଙ୍ଖ ଧନୁର ଶୋଭନ ସେ । ୩ ।

ଅମ୍ବର ବହ୍ନେ ସୁର ଅଗାର ନୋହେ ବନ୍ଧୁର
ରାଜେ ମାରକତ ମୀନାଲତା
ଆଖଣ୍ଡଳ ମଳ ହେମ ପଦକେ ବସାଇ କାମ
ବସ୍ତି ରୋମାଳ ଗୁନ୍ଥିଛୁ କଳାସୃତା ସେ । ୪ ।

ଅପସବ୍ୟ ସବ୍ୟେଶର ବନ୍ଧ ଶିଖେ ପଞ୍ଚଶଙ୍କ
ହେନ ଢଙ୍ଗେ ଖେଳାଇ ନୟନ

ଅମୃତ ମୟୂଖ ସୁଧା ଦେଉଥିଲା କରି ଶ୍ରଦ୍ଧା
ତଥା ମନ୍ଦହାସେ ପ୍ରସନ୍ନ ଆନନ ସେ । ୫ ।
ଅଧିକ ମଧୁରେ ନାହିଁ ନାହିଁ ଘଟିବାର ସନ୍ଧି
ଇଚ୍ଛା ବାଣୀ ବୀଣା ଜଣିମାରେ
ଅନ୍ତରେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କରଇ ବର୍ବର
ମଧ୍ୟା ପ୍ରରୂଢ଼ ଯୌବନା ଗୀତ ବାରେ । ୬ ।

(ପାଞ୍ଚ)

— ବ୍ରୀଡ଼ିତା —

।। ରାଗ — ଜସନ ପୁରିଆ ଚୋଡ଼ି ।।

(ଦ୍ରୁତ ଝଡ଼ତାଳ)

ଆଳିମାନଙ୍କୁ ଯେ ଅବଳା ପର୍ଯ୍ୟରେ ହସି
ଅବିରତ ରତି କାନ୍ତ ସେ କେମନ୍ତେ ବିପରୀତ ମାଗେ ହସି ।। ପଦ ।।
ଆନର୍ତ୍ତିତ ପୁଣି ବେଣୀ ସେ ଶ୍ୟାମା କଣ୍ଠ କମ୍ପାଇ ଲପନ
ଆରଦନ କାର କ ରଭସେ ପୁନ ପୁନ କରଇ ଜଳ୍ପନ ସେ ।। ୧ ।।
ଅତି ଝଟିତରେ ଶୁଣି ସେ ଶ୍ୟାମା ଲଜ୍ଜାପଦ୍ମ ଦେଲା ମୁଖେ
ଅହ ଶେଷେ ହନେ ପ୍ରଥିକା କୁସୁମ ମାଳ ମଣ୍ଡି ହୋଏ ସୁଖେ ସେ । ୨ ।
ଆସେ ନଶୀ ସଙ୍କେତରେ ସେ ଶ୍ୟାମାର × × ହଲା ବଚନ
ଅଙ୍ଗନା ରଣି ଜା ଭୂଷଣ ଶୁଣି ସେ ମୋ ଉରେ କଲା ମଣ୍ଡନ ଯେ । ୩ ।
ଅହ ପ୍ରମୁଖରେ ହନେ ସେ ଶ୍ୟାମା ମୋ ପାଶୁଁ ଯିବା ବେଳରେ
ଅଳତା କଂପାଳେ ଦେଖି ଚଞ୍ଚଳରେ ପୋଛିଦେଲା ଅଞ୍ଚଳରେ ସେ । ୪ ।
ଅରୁଣ୍ୟେ ଭ୍ରମନ୍ତେ ହନେ ସେ ଶ୍ୟାମା ବଧି ବଣେ ପୃଷ୍ଠବସ୍ତ
ଆଶ୍ଳେଷେ ଆତୁର ଦେଖି ମୋର ବାସେ ସିନ୍ଦୂର ପୋଛେ ପ୍ରବସ୍ତ ସେ । ୫ ।

ଆକାଂକ୍ଷା ମୋ ଅନ୍ତ ନନ୍ତ ସେ ରମା ଶୁଣି ଅଧୋମୁଖେ ରହୁ
ଅତେ ସେ ମଧୁପ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ଏତେ କହୁ ଯେ ।୭॥

(ଛଅ)

— ପ୍ରରୂଢ଼ ସ୍ମର —

॥ ରାଗ — ମୁଖାରି ॥

(ଏକତାଳି)

ଅଙ୍ଗନା ଯେଉଁ ଭାବ ବହିଲା
ଅନ୍ତେ ଅନ୍ତର ହଣେ ନୋହି ରହିଲା ।ପଦ।

ଅଣି ମୋ ତନୟଷ୍ଟ ହୋଇ ପ୍ରେମ ଲମ୍ପଟ
ରହେ ଚୁମ୍ବନ ଯାତେ ମହିଳା ॥ ୧ ।

ଅମ୍ବର କରି ଦୂର ଦେଖେ କୁଚ ଶଙ୍କର
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ନୟନ ମୋହିଲା । ୨ ।

ଅଳୋକ ଲତାନ୍ତରେ ମିଳଇ ପୁରତରେ
× × ନ ଗ୍ରନ୍ଥି ମଧ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥିଲ । ୩ ।

ଆଲମ୍ବ ଝୁମ୍ପା ବେଣୀ ନାସେ ନାସିକା ମଣି
କହିଲ ନାଚବାର ନୋହିଲା । ୪ ।

ଆନ ମୋର ତରୁଣୀ ଚୁମ୍ବି ସ୍ମର ତରୁଣୀ
ହେବୁ କ ବୋଲି ହୃଦେ ଲାଜିଲା । ୫ ।

ଆଳଙ୍କି ପରୁରଇ ସେ ମାନ କେ ଜାଣଇ
ଅଧିକ କୁ କାଳ ନ ସହିଲା ॥ ୬ ।

ଅଟଇ ଏ ପ୍ରରୂଢ- ସ୍ମର ଚରିତ ଗାଢ
ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହିଲା । ୭ ।

(ସାତ)

— ବିଚିତ୍ର ସୁରତା —

॥ ରାଗ — ସିନ୍ଧୁଡ଼ା ॥

॥ ତାଳ — ରୂପକ ॥

ଅଙ୍ଗନା ବଚନ ସୁରତେ ଧରାଇ ରଙ୍ଗେ ଚିତ୍ରଲେଖା ସ୍ତନ
ଆପଣ କଳାବନ୍ତୀ ବେଗ କରାଇ ହରଇ ମୋହର ମନ ସେ ॥ ଘୋଷା ॥

ଆପେ ରତି କ × × ଦେଇ ଅଭିନବ ମଦନ କରଇ ସେ
ଅତି ଚୁମ୍ବ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଦିଆଇ ସେ, ଅଙ୍ଗେ ଗଜଗ୍ରା ଜଙ୍ଘ ରହଇ ସେ ॥ ୧ ॥

ଅଧିକେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ଭିଷ ନଖରେ ସୁଖ ଲଭେ ଏ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଅଶ୍ୱରଣ ପର ରମ୍ଭା ଚରଣକୁ ଧରାଇ ଏ ବଡ଼ ଲାଭ ସେ ॥ ୨ ॥

ଆମ୍ଭେଇ ମୋତି ନାଟ × × ମୋ ନାକରେ ହୋଇପ୍ତୁ ଆଲୋକ
ଅଶେଷେ ମଦାଳସା ବେଗେ ଲାଳସା ପୂର୍ଣ୍ଣେ ଭୁଞ୍ଜ ସ୍ୱର୍ଗଲୋକ ସେ ॥ ୩ ॥

ଅଳତା କୁଙ୍କୁମ ଅଞ୍ଜନ ଅଙ୍କରେ ମୋ ଅଙ୍ଗେ କରେ ଜର୍ଜ୍ଜର
ଅଙ୍ଗରାଗ ପାନ ପିକା ଦୃଢ଼ ବନ୍ଧରେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ସେର ॥ ୪ ॥

(ଆଠ)

— ରତାନ୍ତ —

॥ ରାଗ — ପୁର ॥

(ତାଳ — ଝଡ଼ତାଳ)

ଅଣି ଦେଖ ଆଦରଣ । ପଦ ।
ଆନନ ଶୋଭା ନରମ,
ଏତ ରାସ କର ବଧୂ ବଧୂନୁଦ ରଖିନାହୁଁ ସୁଧା ରସ ॥ ୧ ॥

ଅରୁଣ ନବ ତରସ,
ଆଶୁଗ ଘାତ ହରଣ ପର ନେତ୍ର ଯୁଗଳ ଲୋଳ ସରସ ॥ ୨ ॥
ଅଧରର ମଧୁ ରସ,
ଅନୁତର୍ପଣେ ସିଠା ଚନ୍ଦ୍ରି ରଖିଛୁ ପୂର୍ଣ୍ଣି କର ତା ତରଷ ॥ ୩ ॥
ଆଳସ ଗତ ସାରସ,
ଅନଙ୍ଗ ଜର ଟୋପିରେ ସୁଚ ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ତନ ଏ ଛବ ସ୍ମରଣ ॥ ୪ ॥
ଆଣ୍ଠ କର ଆକରଷ,
ଆମୁକ୍ତ ବଚନରୁ କେଶ ପଳାନ୍ତ ଖ୍ୟାତଂ ଭୟାନକ ରସ ॥ ୫ ॥
ଅଙ୍ଘ୍ରି ଯୁଗଳ ତାମରସ,
ଅଳ୍ପ ଝୁମୁ ଝୁମୁ ନୂପୁର ଏ ପଦ ଜୟବାଦ୍ୟ ବୀର ରସ ॥ ୬ ॥
ଅମ୍ବର ଚେଳ ହରଷ,
ଅବନ ଲୋଟେ ବୋଲେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଚେଳଦେଲୁ ରସ ॥ ୭ ॥



୧। ଘାତ (ପୋଥିପାଠ)

— ଷଷ୍ଠ କୁସୁମ —

ଚଉତିଶା

॥ ରାଗ—କୌଶିକ ॥

— ଶୁକ୍ଳାଭିସାର —

ଶ୍ଳୋକ—

ଦୁର୍ବାରଦାରୁଣମନୋଭବବହ୍ନିତପ୍ତାଃ
ପର୍ଯ୍ୟାକୁଳାକୁଳତମାନନମୁଦ୍‌ବହନ୍ତି
ନିଃଶଙ୍କିନୀ ବ୍ରଜତି ଯା ପ୍ରିୟସଙ୍ଗମାର୍ଥଂ
ସା ନାୟିକା ଖଳୁ ଭବେଦଭିସାରିକେତି ॥୧॥
(ଇତି ନାୟିକା ଲକ୍ଷଣେ)

ରୂପକ ଶ୍ଳେଷ—

ଆଗତ ପ୍ରଦୋଷ ମଳନ ହସନ୍ତ ପ୍ରୋଷିତା ଯୋଷିତା ପ୍ରାୟେକ
ଅଦୃଶ୍ୟ ହେବାରୁ ବଳପଦ୍ମ ମୁଦେ ନାକ ମଣ୍ଡଳେ କଉଶୀକ
ଆସି ଏ କାଳେ, ଆକାଶେ ଉଦେ ହରିଣାଙ୍କ
ଅବଦାତ କରେ ଶିହ୍ଳାଇ ହସ କ ମୁର୍ଦ୍ଧ କୁମୁଦନୀ ନାୟକ ॥ ୧ ॥

ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା—

ଯଦୁକ୍ତଂ କାବ୍ୟାଦର୍ଶେ—

ଶ୍ଳୋକ— ଅନ୍ୟଥୈବ ସ୍ଥିତାବୃତ୍ତିଶ୍ଚେତନସ୍ୟେତରସ୍ୟ ବା
ଅନ୍ୟଥୋତ୍ପ୍ରେକ୍ଷତେ ଯତ୍ର ତାମୁତ୍ପ୍ରେକ୍ଷାଂ ବିଦୁର୍ଯଥା ॥୧॥*

---

* ଅନ୍ୟୈ ଥୈବ ସ୍ଥିତ ବୃତ୍ତିଂଶ୍ଚ ନେତରସ୍ୟ କଦାଚନ
ଅନ୍ୟଥୋ ତ୍ପ୍ରେକ୍ଷତେ ଯତ୍ର ତାମୁତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା ବଦନ୍ତିବୁଧାଃ । (ପୋଥିପାଠ)

ଅବଣୀରେ କି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସ ଯଶ ପ୍ରକାଶିଲା ସିତ ମୟୂଖ
ଅଳି ଭ୍ରମଇ ନ ଚନ୍ଦ୍ର କୁମୁଦନୀ କୂଜନ ଶୁଣି ହାସମୁଖ
ଅଭ୍ର ଶୁଭ୍ରରେ, ଅସଂଶୟ ଏ ଦୃଷ୍ଟମୁଖ
ଅମର ନଦୀ କର ବ୍ୟୋମକେଶର ତାରାବଳୀ ବଧୂ ଫେନ ଯୋଷ ।୨।

ଅଳକ ପର ଅଚଳର ମଞ୍ଜୁଳ ହର ଆଣିଲେ ସର୍ବ ନଗ
ଅବନୀ ରଜନୀକରକୁ ରଜ ନକର ରଜନକର ଯୋଗ
ଆଜ କି ବର୍ଣ୍ଣ, ଅଙ୍ଗନା ହାସରେ ସରାଗ
ଅଟେ ଦନମଣି କରେ କରେ ପୁଣି ରଜାର ଏ ପ୍ରସନ୍ନ ଭଙ୍ଗ ॥୩॥

ଅଭିସାରକୁ ବେଢ଼ି ସାତ୍ତ୍ୱସାକ୍ଷୀକ ବେଶ କରନ୍ତ ଆଳି ଓଘ
ଅପଘନ ଘନସାର ଚନ୍ଦନରେ ଲେପନ କି ଶରଦ ମେଘ
ଆଜ ସୁତରେ, ଆମନ୍ତ୍ରନ ବେଶ ଅର୍ଘ୍ୟ
ଆଚ୍ଛାଦିଲେ ମଞ୍ଜୁ ମାଳରେ କବରୀ ଅତନୁର ଜୟ ପରଘ ॥୪॥

ଅଳକା ସୀମନ୍ତ ତାଟଙ୍କାଦି ଚୂପସରି ହାର ମୁକ୍ତା ମଣ୍ଡନ
ଅଙ୍ଗଦ ବଳୟ ଚୂଡ଼ ନୂପୁରାଦି ମୁଦ୍ରିକା ହୀରକ ରଞ୍ଜନ
ଆଣି କର୍ପୂର, ଅକ୍ଷିରେ ରଞ୍ଜିତ ଅଞ୍ଜନ
ଅବଦାତ ଚେଳ ନଚେଳ ମଞ୍ଜୁଳ ଭାଲ ଶୋଭେ ବନ୍ଧୁ ଚନ୍ଦନ ।୫।

ଆଣି ସିତପଦ୍ମ ପଦ୍ମ କରେ ବୃନ୍ଦା ଦେଇ ଅଗ୍ରେ ଗମେ ଦବତ
ଅନଙ୍ଗ ଦୂତର ପିପାସିତ ନାୟକ ଓଷ୍ଠ ଅମୃତ ପାନ ପାଞ୍ଚ
ଅଂଶୁ ଚନ୍ଦ୍ରର, ଅଂଶୁକେ ନବାଇ ଉଚ
ଆସି ଯମୁନା ପୁଳନ କୁଞ୍ଜୋଦରେ ଆନନ ନଳନ ବଳତ ॥୬॥

ଆଳି ଜାଣି କଳ୍ପ ପାଦପ ବେଦୀରେ କୁସୁମ ତଳ୍ପ ରଚ୍ଚ ସ୍ୱଚ୍ଛ,
ଅନାଗତ କାନ୍ତ କି କାରଣେ ଚନ୍ତ୍ର ଚିତ୍ତ ତଡ଼ିତ ସମକକ୍ଷ
ଅମୃତ କର, ଆଲୋକେ ନଭେ ନେତ୍ରମଚ୍ଛ
ଅଚ୍ୟୁତ ଗତ ମତେ ଆସି ଗୁପତେ ଭୁଜେ ଭିଡ଼ିଲେ ରଚ୍ଚ ପଛ ।୭॥

ଅଙ୍ଗନା ଚମକ ବଲେକଳା କୁଚ ମୂଳେ ନିପିବାରୁଂ କରଜ
ଅ.ସ୍ୟ ହାସେ ନିଣ୍ଡି କସଗୋ ଏ ବୋଲୁଂ ଚୁମ୍ବିଲେ ଶ୍ରୀମୁଖ ନୀରଜ
ଆଜ ପ୍ରମାଦ, ଆସି ଚୈର ପରି ବରଜ
ଅଳପ ହାସରେ କନ୍ଧ ଜଣୁଥିଲା ଅମୃତଙ୍କ ସ୍ୱାଦୁ ସମାଜ ॥୮॥

ଅଣି କେତକୀ ଦଳ ଦଳ କସ୍ତୁରୀ ଲେଖିଲେ ବର୍ଣ୍ଣ ତହିଁ ମାହିଁ
ଅଛ ବଡ଼ × × ବେନ ବେନ ବର୍ଣ୍ଣେ ଆଦ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣକୁ ପଢ଼ି ବୁଝି
ଅବଲମ୍ବରେ, ଆଚରି ସେହ୍ନ ରସେ ରହି
ଅମ୍ବୁଜ ମୂଦ କେ କରେ ହତ ଦକ୍ଷ ବଚାନ କେ ଯଥା ଅବୁଝି ॥ ୯ ॥
ଆଚରନ୍ତି ରଚିମାନେ କସ ଗୃହ ଅମ୍ଳ ଲବଣେ କ ବର୍ଦ୍ଧନ
(ତପ, କଫ)
ଅର୍ଭକ ନାସ୍ତ ଗର୍ଭରେ କେ କରଇ ବୈ × କ କରଇ ରଚନ
(ରେଚ, ରସ, ଆପଗାବୋଧ)
ଅଟେ କ ନାମ, ଦେଜ ମନ ଖର × × ×
ଅରଣ୍ୟ କେ ଅନଳେ ଦାହ ଦୁଅର କେ ସୁର ସରଣୀ ପ୍ରଧାନ
(ଦାବ, ନଭ) ॥ ୧୦ ॥
ଅବମାଣକୁ କୃଷି କର୍କଶ ଏଏ ଗ୍ରୀଷ୍ମେ ମଧ୍ୟରେ କ ପ୍ରକଟ (କର, ରଜ)
ଅଙ୍ଗନା ପ୍ରଗଲ୍ଭା ଖବକୁ ଆଚରି ମଣ୍ଡି ପ୍ରକାଶ ହାସ ଅଛି
ଅତ ଆନନ୍ଦେ, ଅଙ୍ଗୁ ହରଲେ ହଟପଟ
ଅଚରେ ବଚରେ ଉତ୍ତାନ ଶପ୍ନନେ କ ଶୋଭ୍ର ସ୍ତନ ହେମଘଟ ॥ ୧୧ ॥
ଅନଙ୍ଗ ବାସ ମୁଖରସ ଜଳେ କ ପ୍ରକାଶେ ଜଘନ କମଠ
ଅସିତ ଲୋମ ଜଳ କ ସେ ଶୈବାଳ ଲାଗି ମଞ୍ଜୁଳ ଆସ୍ୟପୃଷ୍ଟ
ଅଚନୁ ବାସ, ଅଛୁ ରୋମାଳ ଦଣ୍ଡକାଷ୍ଠ
ଅବଳା ବଳା ଅବରତେ ଘୋଷିଲେ ଯୁବତୀ ପୁଂସ ରତିପାଠ ॥ ୧୨ ॥
ଅଙ୍କ ମୃଗ ମୃଗରାଜ କୋଳେ ଖେଳେ ତଥା ନୟନ ଲୋଳ ଖେଳ
ଆସିବା ମତ ରେବତୀର ଚଞ୍ଚଳ ପାଦ ଭୁଜ ଭଙ୍ଗା ନବଢ଼
ଆକାଶ ବଟ, ଆସ୍ୟକୁ ଗୃହ୍ଣ ଲଜ୍ୟା ଜଡ଼
ଆଲୋକ ଉଭୟର ବାଦ ପଡ଼ଲା ରସିକେ ଭୁଲ କେହୁ ବଡ଼ ॥ ୧୩ ॥
ଆକରଷଣେ ଗୋବନ୍ଦ ଅରବନ୍ଦ କରକେଶ ଭଙ୍ଗେ ଆରୂଢ଼
ଅକ୍ଷିରେ ଚୁମ୍ବ କଦମ୍ବ ସରଜନ୍ତେ ମୁଦେ କମଳ ଯଥା କଢ଼
ଅଗ୍ର କୁଚଦ୍ୱୟରେ, ଅଣି ରମନା ଭ୍ରମ ବେଢ଼
ଅଦ୍ଭୁତ କୁଚ ଅଚଳ କରପଦ୍ମେ ପୀଡ଼ା ଲଭଲା ମହାଗାଢ଼ ॥ ୧୪ ॥

ଅନ୍ତ ହୋଇନ୍ତେ ରତି ଉଠିଲ ଯୁବତୀ ସ୍ୱପ୍ନ ଶେଯରୁ ସେହିକ୍ଷଣ
ଅମ୍ବର ଅ × × × × ସମ୍ଭ୍ରମେ ଭ୍ରମାଇ ଖଞ୍ଜନ ଈକ୍ଷଣ
ଆଲୋକ ପନ୍ଥ, ଅଧିକ ହାସ ବିଚକ୍ଷଣ
ଆଚ୍ଛାଦ ସ୍ତନେ କର ସ୍ମର ସଦନ ଜଂଘେ ଛନ୍ଦ କରେ ବୀକ୍ଷଣ ।୧୫।

ଆସ୍ୟରେ ହେମଜର ନେତ୍ରାନ୍ତରୁ ଚନ୍ଦ୍ର ବସନ ପିନ୍ଧିଲ ତ୍ୱରିତ
ଅଦ୍ଭୁତ ହାସ ଜନ୍ମାଇ × × × × × ହାସ ଚରିତ
ଅଟେ ଅମ୍ବର, ଆପଣଙ୍କର ସେଣୁ ପୀତ
ଅବଶ୍ୟ ଭ୍ରମ ସମୟରେ ଦେଖିବା ନେକାଳ ଚରିତ କେମନ୍ତ ।୧୬।

ଅଙ୍କେ ବସାଇ ପ୍ରିୟାକୁ ରକ୍ଷପାଇଂ ଅଙ୍କ ବିଲୋକ ସ୍ମରପଥ
ଅପରାଧ କ୍ଷମା କ୍ଷମା ମଞ୍ଜିମା ମୋ କରିବୁ କହେ ବୋଧିନାଥ
ଅସମ ସୋମ, ଆସ୍ୟକୁ ଭୂଳ ଅଯଥାର୍ଥ
ଅଧର ଅମୃତ ନ ପାଇ ସେ ମୃତ ଅମାବାସ୍ୟାରେ ହୋଇ ବ୍ୟର୍ଥ ।୧୭।

ଆନନ୍ଦାନ୍ତିତସ୍ତୁ କୁଟେଶତସ୍ତୁଦୃଗୀ ବଲ୍ଲଭର ପ୍ରେମ ସମ୍ବାଦ
ଆବେଷ୍ଟିତ ଗଳେ ଭୁଜ କେତେବେଳେ ବନ ଭ୍ରମଣ ଲଭି ମୁଦ
ଅର୍କଜା ମଧ୍ୟେ, ଜଳ ତୁମ୍ଭେ ସ୍ଫୁଟ କୁମୁଦ
ଅନ୍ୟେ ସୁମନେ ପୂଜନ ବନେ ଚୁମ୍ବେ ଦେଖି ସୁମୁଖୀ ହସି ମନ୍ଦ ।୧୮।

ଅଧର ଗୋଳ କରନ୍ତେ କାନ୍ତ ଦେଖି ମାନିଲେ ନୂମ୍ଭ କର ସଧ
ଅଗଣିତ ଚୁମ୍ବ ପ୍ରିୟର ଜାଣି ସେ ଗଣି ଦେଲ ନାହିଁ ବିରୋଧ
ଆଳି କୁସୁମ, ଅଣି ତଳ୍ପ ରଚି ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଅନେକ କର୍ପୂର ରଜ ସିଞ୍ଚି କଲେ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟେ ତାକୁ ଅଧ ।୧୯।।

ଅଧୀରେ ଅନେକ ବିଧିରେ କଲେ ସେ ମନସିଜ କେଳି ରଚନ
ଅମ୍ବର ପିନ୍ଧି ବାନ୍ଧି ଚିକୁର କବରୀ ସୁମନରେ କଲେ ମଣ୍ଡନ
ଆଲେକ ପୃଷ୍ଠ, ଆଣନ୍ତି ଚୋଳ ବୁଲି ବନ
ଅତି ସେହେ ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଣ୍ଡନ୍ତି କରି ପ୍ରେମରସ ବର୍ଦ୍ଧନ ।୨୦।

ଆସି ନନ୍ଦାବନେ କୁଞ୍ଜ ଗୃହେ ପଣେ ଶୟନରେ ଦିବ୍ୟ ତଳପ
ଆଶ୍ଳେଷ ହସ୍ତେ ହସ୍ତ ପାଦ ପାଦରେ ଶୋଭା ଯଥା ଲତା ପାଦପ
ଅଷ୍ଟ କୁଞ୍ଜରେ, ଅଷ୍ଟସଖୀ ଗୋପୀ ବିଳାପ
ଅରଣ୍ୟ ଦେବୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଜାଣି ପୁନ ରଜନୀ ଥିବାରୁ ଅଳପ ।୨୧।

ଆଦେଶ ପାଇ ପଂଢ ଶୁକ ଶାରିକା କୁସୁମେ ଝଙ୍କାର ଦ୍ୱିରେଫ
ଅସେ ଜଟିଳା କଖଟୀ ମରକଟୀ ଡ଼ାକେ ଧର ଫଳ ସତେଙ୍ଗ
ଅତ ସାଧଙ୍ଗ, ଆସି ପୂରନ୍ଧ ହୃଦଗୁମ୍ଫ
ଆଶ୍ଳେଷ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ସ୍ୱରେ ଗମନ୍ତେ ପଛକୁ ଆସେ ପଦଗୁଳ୍ଫ ।୨୨।

ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ଲକ୍ଷଣ—

ଶ୍ଳୋକ— ସ୍ମରାନ୍ଧାଗାଢତାରୁଣ୍ୟା ସମସ୍ତରତକୋବଦା
ଭାବୋନ୍ନତ୍ତା ଦରବ୍ରୀଡ଼ା ପ୍ରଗଲ୍‌ଭାଽଽକ୍ରାନ୍ତନାୟିକା
(ଇତି ସାହିତ୍ୟରତ୍ନାକରେ)

ଭାବୋନ୍ନତ୍ତା—

ଅପାର ସମ୍ପତ୍ତି ଦମ୍ପତି ଚେଜଣ ସୁତଲେ ଅପାରରେ ଜବ
ଅଦ୍ଧରେ ହର ବଦ୍ଧରେ ସଖା ମେଳେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ କଲେ ପ୍ରିୟାଭାବ
ଆମ୍ଭ ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ, ଅନୁରାଗେ କେ ଲକ୍ଷ ହେବ
ଅନ୍ତର ପାଶୁଂ ହେଲବେଳେ କାତର ପିଣ୍ଡରୁ ଗଲାପର ଜୀବ ।। ୨୩ ।

ଅରଣ୍ୟ ଗମନ ମୋ ଅଲେକେ ମନ ଆବେହାଇ ଆତୁର ଇଭ
ଅଧି ହରଣୀ ହୋଇ ବନଗୃହଣୀ ଲେଉ଼ଇ କୃଷ୍ଣସାର ଶୋଭ
ଆଗେ ପଡ଼ଲେ, ଆଚରେ ଅଣିମାଦ ଲଭ
ଆନନ୍ଦିତ ଭୂରୁ କର ବାହୁପାଶ ପରନେ ଦେଖାଇ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ । ୨୪ ।।

ଆକ୍ରାନ୍ତ ନାୟିକା—

ଅନ୍ତ ହୋନ୍ତେ ରତ ମୋ ଉରେ ପୀରତ କରଇ ପୀଡ଼ା ଶର ସମ
ଆକରଷଣେ ଭଙ୍ଗି ଦେଲ କବଶ ବାନ୍ଧବାକୁ ମୋତେ ସରମ
ଆଜ ଜାଣିମା, ଆପେ ବାନ୍ଧବ କ ସୁଷମ
ଅପଚନ ଫୁଲ ମାଳିକା କାଳିକା ଲୁଂଚ ମଣ୍ଡ ଗୁନ୍ଥି କୁସୁମ ।। ୨୫ ।

ଅଛୁ ତୁଟି ମାଳ ଗ୍ରନ୍ଥ ମଣ୍ଡ ଗଲ ନର୍ମଳ ଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ
ଅଞ୍ଜନ ସିନ୍ଦୂର ଚୂର୍ଣ୍ଣି ଲଭଇଲ ଶୋଭନେ ଲେଖ ଦେଇ ଲୟ
ଅଙ୍ଗନା ଠାରୁ, ଆଳାପ ଶୁଣି ରସମୟ
ଆବେଶ ବେଶ ରଚନେ ପୁନରତ ରସିଲା ପାଇ ସୁ ସମୟ । ୨୬ ।

ସମସ୍ତ ରତି କୋବଦା—

ଆରମ୍ଭ ବନ୍ଧ ସୁରତ କୋଳେ ଯେବେ ବସି ଭାଷିଲ ମୁଁ ନାଗର
ଅଙ୍ଗନା ଚତୁର ଭୁଜରେ ଉରୁ ମୋ ଉରୁରେ ଯୋଡ଼ ସତ୍ୱର
ଆଶସ୍ଥରେ ମୁଁ, ଆଜ ବୋଲୁଁ ରତି ସୁନ୍ଦର
ଅବଲମ୍ବେ ବେଳରେ ତାକୁ ଆଣି ସଂଯୋଗ କଲ ମୋ ସୁନର ॥୨୭॥

ବନ୍ଧ ଲକ୍ଷଣମ୍—

ଶ୍ଳୋକ— ଉରୁମୂଳୌପରିସ୍ଥିତ୍ୱା ଯୋଷିଦୂରୁଯୁଗଂ ଯଦା
ଗ୍ରୀବାଂ ଧୃତ୍ୱା କରାଭ୍ୟାଂ ତୁ ବନ୍ଧୋ ନାଗରକୋ ମତଃ ।
(ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାମ୍)

ତଥା ତତ୍ରୈବ—

ନାର୍ଯ୍ୟା ପାଦଦ୍ୱୟଂ କାମୀ ଧାରୟେଦୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱଦେଶତଃ
କୁଚୌ ଧୃତ୍ୱା ପିବେଦ୍‌ବକ୍ତ୍ରଂ ବନ୍ଧୋଽୟଂ ରତିସୁନ୍ଦରଃ[୧] ।
ଆତୁର ସ୍ୱର ଗଦ ଗଦ ଉତ୍କଟ ଲଳନା କାମେ ହୋଇ ବ୍ୟାକୁଳ
ଆଲକ୍ତ ପଦ ପଦ୍ମରାଗ ମଦନ ଆଣି ମଣ୍ଡିଲ ହୃଦସ୍ଥଳ
ଅଞ୍ଜନାଦରେ, ଅଙ୍ଗ ମୋ ଚନ୍ଦ୍ରତ କେବଳ
ଅଧର ଉପରେ ଦନ୍ତ ନଖ କର୍ଣ୍ଣରେ ଫିଟଇ ଗ୍ଲେଟଇ କୁନ୍ତଳ ॥ ୨୮ ॥[୨]

ସ୍ମରାନ୍ଧା—

ଆବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ବାଳକାକୁ ଯେବେ ପଚାରୁଥିଲେ ଆଳିସବ
ଅମୃତ କରଣେ ହାର ଅବାରଣେ ରଚିଲୁ ସୁରତ ଉତ୍ସବ
ଅବଳା ହସେ, ଆଳାପେ ବୋଧକଲି ଜବ
ଅନଙ୍ଗ ବିକାର ସଜାଡ଼ିଲି ଧୀର ସହାୟ ପାଇ ନିଶା-ଧବ ॥ ୨୯ ॥

---

୧ । "ନାର୍ଯ୍ୟାପାଦଦ୍ୱୟଂ କାମୀ ଧାରୟେତ୍ ସ୍ତନ ମଣ୍ଡଳେ
କଣ୍ଠେ ଧୃତ୍ୱା ରମେତ୍ତନ୍ତୁ ବନ୍ଧୋଽୟଂ ରତିସୁନ୍ଦରଃ ।" (ପୋଥିପାଠ)

୨ । ଶ୍ଳୋକ— ଯୋ X X X X ସ୍ଥିତ୍ୱା କରାଭ୍ୟାଂ ତାଡ଼ୟେତ୍ କୁଚଂ
ଯଥେଷ୍ଟଂ ତାଡ଼ୟେତ୍ ଯୋନିଂ ବନ୍ଧ ସ୍ମର ପଦସ୍ମୃତୋ । (ପୋଥିପାଠ)
(ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାଂ)

ଅମ୍ବର ଦୂର ହେବାର ନ ଜାଣଇଁ କି ହୋଇଲା କାମେ ଅବଶ
ଆତଙ୍କ ଶରଣ ରଣ ରଙ୍ଗେ କାନ୍ତ କି କଲେ ନ ଜାଣିଲା ଲେଶ
ଅନ୍ତ ସୁରତେ, ଅଟ୍ଟ ଜାଡ଼ିଲା ପିଠି କେଶ
ଅଧର ସ୍ତନ ଜଘନ କ୍ଷତ ଜଣା ସ୍ୱେଦ ଲାଗି ହେଲା ହୁତାଶ ॥ ୩୦ ॥

ଅନୁଭବେ ଜଣା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଏ ବଣା ନାଭିର ଦରଶନେ ପୁଂସ
ଅନ୍ତର ଲତାରେ ରମ୍ଭା ବଧୂ ବଶେ ଶୁଣିଲା ଏ ମଧୁର ଘୋଷ
ଅଗ୍ରେ ମିଳନ୍ତେ, ଅବଗୁଣ୍ଠନ ଦ୍ରାହରଷ
ଆନ ଲକ୍ଷ ନକ ଆନନ କମ୍ପାଇ ଜାତ କଲା ହାସ ପୀୟୁଷ ॥ ୩୧ ॥

ଦରବ୍ରୀଡ଼ା—

ଅଲକ୍ତ ସିନ୍ଦୂରେ ଅଙ୍ଗ ଶଙ୍ଖ ମେର ରଚ ବନ୍ଧ ରତି ସରସ
ଆକାଂକ୍ଷା ପିଧାନେ ସାବଧାନେ ଧରେ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡକୁ କର ସାରସ
ଅନୁରାଗକୁ, ଅଙ୍ଗନା କରିବୁକ ଧ୍ୱଂସ
ଅପାଙ୍ଗେ ଚୁମ୍ବ କମ୍ବୁ କେତେ ଦଶଇ କାନ୍ତ କି ଲକ୍ଷକର କସ ।୩୨।

ଅଧର ରଦ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କି ଉପାସ୍ତ ପ୍ରକାଶ ହେଲାବେଳେ ଅହ
ଆଳାପ ନ କର କଳାପ କୁନ୍ତଳା ତାମ୍ବୁଳ କର ପୁର ସହ
ଆଣି ଭୁଞ୍ଜାନ୍ତେ, ଆଲୋକ ବୋଇଲା କି ସ୍ନେହ
ଆଚ୍ଛନ୍ନ ଔଷଧି ବେନ ବଧୂ ସିଦ୍ଧି ଶୁଣି ଜାତ ହାସ ସମୂହ ॥ ୩୩ ॥

ଗାଢ଼ ତାରୁଣ୍ୟ —

ଆଳସ୍ୟ ବଙ୍କ ବାଣୀରେ ତା ମଙ୍ଗଳ ନାମ ମୋଟ ହୁଏ ଅଲକ୍ଷ
ଅଚଳ କୁଚ କରପୀଡ଼ା ସହଇ ଯେଣୁ ସେ କନ୍ଦନରେ ଦକ୍ଷ
ଆଣ୍ଠୁ ଉଡ଼ାକୁ, ଅଙ୍ଗ ସହେ ସେ ଭୁଲା ଲକ୍ଷ
ଅଧିକେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ପ୍ରଗଳ୍ଭା ରତିକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ।୩୪।।



— ସପ୍ତମ କୁସୁମ —

ଚଗ ଲେଖନ

(ଦଶ ଡ଼ଗ ବୃତ୍ତ)

ଆଗତ ମଧୁ   ସମସ୍ତ ସାଧୁ   ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ ଡାକେ ଷସ୍ତ ବଧୁ
ଅଟବୀ ରମା   ଲାବଣ୍ୟ ଧାମା   ଆରବେ କଳା ରୁଳେ କନ୍ଥ ଅମା ॥ ୧ ॥

ଅର୍କ ପୂଜନେ   ହରଷ ମନେ   ଆସି ଠାକୁରାଣୀ ବଜସ୍ୱେ ବନେ
ଅନ୍ତରେ ରସି   ତେଲଙ୍ଗ ଦେଶୀ   ଅଙ୍ଗନା ସଦୃଶେ ହୋଇ ସୁବେଶୀ ॥ ୨ ॥

ଅସିତ କେଶ   ଖୋଷା ବଶେଷ   ଅଧିକ ବର୍ତ୍ତୁଳ ତାଳ ସଦୃଶ
ଅଚ୍ଛି ଗର୍ଭକ   ସୀର ବ୍ୟାଦକ   ଅଚଳ କର୍ତ୍ତନ ଯୁତେ ଆଲୋକ ॥ ୩ ॥

ଅଶେଷ ପ୍ରଭ   ଗଗିଡ଼ ଶୋଭ   ଆଲମ୍ବିତ କର କୁସୁମ ଗଭ
ଅର୍ଦ୍ଧେନ୍ଦୁ ଭାଲ   ବିନ୍ଦୁ ମଞ୍ଜୁଳ   ଅଚ୍ଛି ଉନ୍ନତତା ମୋତି ସଂକୁଳ ॥ ୪ ॥

ଅନେକ ବାଳୀ   କେଶ ସିଞ୍ଜଳ   ଆଲମ୍ବିତ ଝୁମ୍ପା ତାଟଙ୍କ ଝଳ
ଅଧିକେ ମୋତି   ନଥ ଗଜନ୍ତି   ଅମ୍ବର ତପମାସ୍ତ ଜର ଭାତି ॥ ୫ ॥

ଅନେକ ବାଳା   ଭଦ୍ରା ଶ୍ୟାମଳା   ଆଦରେ ଯେ ଯୂଥେଶ୍ୱରୀ ବିମଳା
ଅମ୍ଭୋଜମୁଖୀ କେ   ଚନ୍ଦ୍ରିଣୀ କେ କେ   ଅନ୍ତେ ଶଙ୍ଖିନୀ ହସ୍ତିନୀ ଠିକେ ॥ ୬ ॥

ଅନନ୍ତ ସାଥେ   ଅରଣ୍ୟ ପଥେ   ଅଚ୍ୟୁତ ଦରଶନ ମନୋରଥେ
ଆତୁରେ ହରି   ବନେ ବିହରି   ଆଲୋକ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଜନିତ ହରି ॥ ୭ ॥

ଅଳପ ହାସ   କରି ପ୍ରକାଶ   ଅଭିନବ ବେଶ ଗୃହି ସହରଷ
ଅଧିକ ରସ   ଦେବ ଏ ବେଶ   ଅଟେ ଇକ୍ଷୁରସ ଯଥା ଅଶେଷ ॥ ୮ ॥

ଅଙ୍ଗନାଗଣ   ଘେନ ଚନ୍ଦଣ   ଅଚ୍ୟୁତ କରନ୍ତି ବନ ଭ୍ରମଣ
ଆଜ କୁସୁମ   ଦୋହଦ ରମ୍ୟ   ଆଲୋକିବା ବୋଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥ ୯ ॥

ଶ୍ଳୋକ— ଶ୍ୟାମା ସଙ୍ଗୀତଗାନ୍ୱେନେ ସ୍ଫୁଟନ୍ତି ବୈ ତନ୍ୱଷତେ କେତକୀ
ନାଗୀଣାଂ ମଧୁପାନମତ୍ତବଚନାଦ୍ୱାନ୍ତେ ତଥା ଚମ୍ପକଃ
ହେନ୍ତାଳାଙ୍ଗନକୃତ୍ତ୍ୟକେ ଚମଣକସ୍ତ୍ରୁତକରସ୍ପର୍ଶନେ
ମାଘଃ ସ୍ତକ୍ଷନଗକ୍ଷତେ ଚ ଫଳମୀ ସମ୍ୟଗ୍ଗୀରେ ଶୀତଳେ ।୧।

ଶ୍ରୁତ୍ୱା କୌତୁକସିନ୍ଧୁବାର ବକତଃ ପୁନ୍ନାଗ ହାସେନ ବୈ
କୁର୍ବିତାଶୋକପାଦଘାତବକୁଳଃ ସ୍ୱାମଦ୍ଧୁସଂସ୍ପୃତେ
ସଂପୀଡ଼ିତଃ କୁରୁଣ୍ଟକଃ କୁଚ ଯୁଗେ ସ୍ୟାତ୍କଣ୍ଟିକାରଣ୍ୟବୈ
ସମସ୍ତୋପର ସ୍ପର୍ଶଣେ ଚ କୁସୁମ ଶିରୋରୁହାସ୍ରାଦନେ ।। ୨ ।

ପୁନ୍ନାଗ ଦୋହଦ—

ଉପୃଷ୍ଟ ଅଗ ପାଶେ ପୁନ୍ନାଗ ଅତି ହାସରେ ଦେଶଭ୍ରଷ୍ଟ ସଙ୍ଗ
ଅନେକ ଫୁଲ ଜାତ ମଞ୍ଜୁଳ ଅଚରେ ଉରେ ମଣ୍ଡି ରଚି ମାଳ ।୧୦।

କୃଷ୍ଣ—

ଅଚ୍ୟୁତ ଗୃହଁ ବଦ ଶ୍ଳେଷ କନ୍ଧ ଆଜ ପୁନ୍ନାଗରେ ସେନେହ ସନ୍ଧ
ଅଟଇ ସ୍ତନ ଯୁଗ ଈଶାନ ଅଣି ରଖିଲୁ ସମ୍ଭାବତ ସ୍ଥାନ ।। ୧୧ ।

ଆମ୍ର ଦୋହଦ—

ଆମ୍ର ମୂଳରେ ମିଳଲେ ଖରେ ଅମୁକୁଳ ଦେଖି ଶାଖି ଶିଖରେ
ଅବଳା କରେ ସ୍ପରଶ କରେ ଅତି ମୁକୁଳ ତୋଷେ ମଧୁକରେ ।୧୨।

ନାୟକ—

ଅଚ୍ୟୁତ କନ୍ଧ ଗୋ ପରଶ ସନ୍ଧ ଅନଙ୍ଗକୁ ଶର ଦେଲୁ ବେଢାଇ
ଆପେ ନିର୍ମିତ କର ଯେମନ୍ତ ଅଙ୍ଗରେ ଶସ୍ତ୍ରକାର ହୋଯ୍ୟେ ହତ ।୧୩।

ବକୁଳ ଦୋହଦ—

ଆସି ବକୁଳ ମୁଳେ ସକଳ ଅକୁସୁମିତ ଦେଖି ଶାଖାକୁଳ
ଅଧର ମଧୁ ହଅନ୍ତେ ବଧ ଆମୋଦ କୁସୁମ ବକାଶେ ସାଧୁ ।୧୪।

ନାୟକ —

ଆଲୋକ ହର ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ନାରି ଅନୁଗ୍ରହ କଲୁ ପ୍ରଚେତ ଶିଖ
ଅଜ୍ଞାନ ଏହି ହେଜଲ ନାହିଁ ପ୍ରଚାରେ ମଧୁପରେ ରତ୍ନସହ । ୧୫ ।

ଅଶୋକ ଦୋହଦ—

ଅଶୋକ ଶାଖି ଶାଖାକୁ ଦେଖି ଅଙ୍ଘ୍ରି ଘାତ କଲା ସରୋଜମୁଖୀ
ଆଶୁ ଜନନ ଗୁଚ୍ଛ ସୁମନ ଅବଳା କବରୀ କର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡନ । ୧୬ ।

ନାୟକ—

ଅଦ୍ଭୁତ ଗୁହିଁ ମାଧବ କହି ପ୍ରଭୁ ପଦଘାତେ ସୁମନ ଏହି
ଅବଳା ମାନ କାଳେ ଯେସନ ଅଙ୍ଘ୍ରି ବଦ୍ଧ ଧ୍ୱଂସ ଲଭେ ସୁମନ ।୧୭।

କର୍ଣ୍ଣିକାର ଦୋହଦ—

ଅକୁସୁମିତ କେ ବୋଲେ ମିତ ଆଜ ଦଖ କର୍ଣ୍ଣିକାର ଅମିତ
ଅବଲାମଣି ସମସ୍ତ ବାଣୀ ଆକର୍ଣ୍ଣି କର୍ଣ୍ଣିକାର ପୁଷ୍ପଶ୍ରେଣୀ ।୧୮।

ନାୟକ—

ଅବଳା ହସି ସେ ନବ ବୟସୀ ଅବଷ୍ଟମ୍ଭ କଲେ କର୍ଣ୍ଣରେ ରସି
ଅଦ୍ଭୁତ ପୁନ ବହୁ ବଚନ ଅମ୍ଭୋଜନ୍ମା କର୍ଣ୍ଣିକାରେ ଶୋଭନ ।୧୯।

ସିନ୍ଦୁବାର ଦୋହଦ—

ଆଲୋକ ସିନ୍ଦୁ- ବାରକୁ ବନ୍ଧୁ ଆଣ ପାଷାଣ ଦେବା ବୋଲେ ବଧୂ
ଅନ୍ତେ ନ ପଶ ଗୋ ଓହର ଆସ ଅବଲମ୍ବେ ଶୁଣି ପୁଷ୍ପ ବିକାଶ । ୨୦ ।

ନାୟକ—

ଆଲୋକ ସନ୍ତ ମଧ୍ୟମା ଦୃଷ୍ଟ ଅଦ୍ଭୁତ ବଦନ୍ତି ପ୍ରମାଣ ଖଣ୍ଟ
ଅଟେ ଶମ୍ବର ସ୍ୱଷ୍ଟସ ସାର ଅବଗାହନେ ନ କର ସାଦର ।୨୧।

କୁରୁବକ ଦୋହଦ—

ଅବଲୋକନ ରହରେ ପୁନ ଅଛି କୁରୁବକ ଦ୍ରୁମ ଶୋଭନ
ଅମ୍ବର ତନୁ କାଢ଼ ସୁତନୁ ଆଶ୍ଳେଷ ଗାଢ଼ରେ ପୁଷ୍ପିତ ଅନୁ ।୨୨।

ନାୟକ —

ଅତ୍ୟନ୍ତ ରକ୍ତ   ରୂପରେ ବ୍ୟକ୍ତ   ଅଶୋକର କିଛୁ ନୋହିଲ କାନ୍ତ
ଅଟେ ଅମ୍ଳାନ   ମହାସିଦ୍ଧା ସ୍ୱନ   ଅତଳ ସତ୍ତ୍ୱ ନୋହିଲ ମଳିନ ।। ୨୩ ।।

କୁସୁମ୍ଭ ଦୋହଦ —

ଅଛି କୁସୁମ   ଗୁଳ୍ମ ସୁଷମ   ଅନୁରାଗେ ପୁଷ୍ପ କଲା ଜନମ
ଆମୁକ୍ତ କଚ   ପିଧାନେ ସଞ୍ଚ   ଅଳି ରସି ସେ କୁସୁମ୍ଭ ବକତ । ୨୪ ।

ନାୟକ—

ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୃଷ୍ଟି   ଗୋ ରକ୍ତ ଲଙ୍କସି   ଅଛୁ କି ଏଣୁ ପ୍ରବଂଶରେ ରସି
ଅଳି କୁସୁମ-   ବକ୍ଷରେ ପ୍ରେମ   ଆଚରାଇ ରଖାଇଲୁ କି ଶମ । ୨୫ ।।

କେତକୀ ଦୋହଦ —

ଆଜ କୁସୁମ   କେତକୀ ଗୁଳ୍ମ   ଅବଳା ସେଣୁ ପୁଲେ ଭର ପ୍ରେମ
ଆସି ରଦନ   କ୍ଷତ ପ୍ରଦାନ   ଅଟରେ ପୁଷ୍ପ କବରୀ ମଣ୍ଡନ । ୨୬ ।।

ନାୟକ—

ଅତ୍ୟନ୍ତ କଣ୍ଟ   ଉଦ୍ଭତ ଏଣୁ   ଅନ୍ତ କଣ୍ଟକେ ଘାତ କଲୁ ସତ୍ତ୍ୱ
ଅଛୁ ମନାଷା   ଏ କିବ ଦଶା   ଆଜ ବରଦ କୃତ ଶ୍ମଶ୍ରୁ ଭୂଷା । ୨୭ ।

ଶ୍ୟାମା ଦୋହଦ —

ଆଲୋକ ଶ୍ୟାମା   ଲତା କେ ରମା   ଆରମ୍ଭେ ସଙ୍ଗୀତ ସେ ମନୋରମା
ଅପୂର୍ବ ଗୀତ   ଶୁଣି ଉଦ୍ଭତ   ଆନନ୍ଦ ଲଭି ହେଲା ମୁକୁଳିତ । ୨୮ ।।

ନାୟକ—

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଙ୍ଗି   ଅଟୁ ଶ୍ୟାମାଙ୍ଗୀ   ଅଙ୍ଗୀକାର ପ୍ରୀତି ସଙ୍ଗୀତ ସଙ୍ଗୀ
ଆଜ ଏ ପିକ   ହୋଇବ ମୂକ   ଆଉଥରେ ଶୁଣି ମୁଞ୍ଜିବ ଓକ । ୨୯ ।।

କାଞ୍ଚନ ଦୋହଦ —

ଅଟ୍ଟ କୁନ୍ଦାଳ   ବଜନ ସ୍ଥଳ   ଆଲିଙ୍ଗନ ସ୍ପନ୍ଦେ କଲା ଚପଳ
ଅଧିକ ଫୁଲ   ହେଲା ମୁକୁଳ   ଅଳି ଲଭିଲା ତା ମଟୁ ଅତୁଳ । ୩୦ ।

କୃଷ୍ଣ—

ଅନ୍ତରେ ରକ୍ତ   ଗୋ ଛନ୍ଦ କାନ୍ତ   ଅଙ୍ଗନା କୋବଦାର ଅଟେ ଏଣୁ
ଆଦ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣକୁ   କର ଲେପକୁ   ଅବଲୋକେ କରଥାଅ ଅଙ୍ଗକୁ ।୩୧

ଚମ୍ପକ ଦୋହଦ –

ଆସବ ଆଣି ସର୍ବ ତରୁଣୀ ଆସ୍ୱାଦତ କଲେ କର ଭ୍ରମଣି
ଅଙ୍ଘ୍ରି ସ୍ଖଳନ ରକ୍ତ ନୟନ ଉଛ୍ୱାସେ ମିଳି ଚମ୍ପକ ବନ । ୩୨ ।

ଅନର୍ଥ ବାଣୀ କହେ ତରୁଣୀ ଅଭ୍ୟାର ରିଜିଲା ଆଜ ତରୁଣୀ
ଆସି ଖଦ୍ୟୋତ କଲେ ମୁକତ ଆଳାପ ଶୁଣି ଚମ୍ପକ ପୁଷ୍ପିତ । ୩୩ ।

ପ୍ରିୟଙ୍ଗୁ ଦୋହଦ –

ଆଲୋକ ପଳ ଲତା କେ ବାଳୀ ଅଟେ ପ୍ରିୟଙ୍ଗୁ ବେକ ବର୍ଣ୍ଣ ଝଳୀ
ଅତ ଶୀତଳ ବାଣୀ ମଞ୍ଜୁଳ ଅବଳମ୍ବେ ହେଲା ପୁଷ୍ପ ମୁକୁଳ ।୩୪।

କୃଷ୍ଣ –

ଅଚ୍ୟୁତ କହ ପ୍ରିୟଙ୍ଗୁ ଏହ × × ମଧ୍ୟେ ହେଲେ ଦ୍ୱିଜ ହୋଇ
ଆପଣେ ବାସ ହରଣେ ତୋଷ ଅଙ୍ଗନା ଶୁଣି କଲା ମନ୍ଦହାସ । ୩୫ ।

କଦମ୍ବ ଦୋହଦ –

ଆସି କଦମ୍ବ ମୂଳରେ ବମ୍ବ ଅରୁଣ ପଲ୍ଲବ ଓଷ୍ଠ କଦମ୍ବ
ଅକୁସୁମିତ କରଜ କ୍ଷତ ଆଚରବାରୁ ଅଚିରେ ପୁଷ୍ପିତ । ୩୬ ।

କୃଷ୍ଣ –

ଅଚ୍ୟୁତ ଭାଷ କଲେ ପ୍ରକାଶ ଆଜ ହୋଇଲୁ ପ୍ରିୟ କରେ ବଶ
ଅନାପ୍ତରେ କାମ କାତରେ ଆଚର ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ ରତ କ୍ଷତରେ ।୩୭।

ଅଙ୍ଗନା ପୁଂସ ହୋଇ ହରଷ ଆଣି ପୁଷ୍ପ ପରସ୍ପର ସୁବେଶ
ଅଟେ ଏ ସର୍ବ ଦୋହଦ ଭାବ ଆଚ୍ୟୁତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ।୩୮।



— ଅଷ୍ଟମ କୁସୁମ —

ବନ୍ଧ ମନାସ

(ରାଗ – ଗଡ଼ମାଳଆ)

ଅଧୋମୁଖ ରତ୍ତ ପାଶ, ଗୌଣ୍ଡ ପ୍ରିୟ ସୁର ଚନ୍ଦ ବିଶେଷ ଯେ
ଅଛୁ ବିପରୀତ ହାସ୍ୟ ।
ଆସ୍ତିକ ଜନ୍ତୁ ପୀଡ଼ନ, କାମପ୍ରଦର ଅପ୍ରିୟ ତୋଷଣ ଯେ
ଅଟେ ଏକାଦଶ ସେନ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଅଧୋମୁଖ ସେ ଧେନୁକ, ପ୍ରିୟ ତୋଷ ଦେବ ହାସ୍ୟ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଯେ
ଅଟେ ଏକ ପାଦ ଟେକ ।
ଅଛୁ ବିପରୀତ ହଂସ, ସୁର ଚନ୍ଦ ପଦ୍ମ କୁସୁମ ରସ ଯେ
ମତ୍ସ୍ୟପୃଷ୍ଠ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨ ॥

ଅଛୁ ବୃଷଭ ହାସ୍ତିକ, ରତ୍ତପାଶ ମତ୍ସ୍ୟପୃଷ୍ଠ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଯେ
ଅଟେ ଗାବଭ ଶୌନକ ।
ଅଧୋମୁଖ ସେ ମାର୍ଜାର, ପ୍ରିୟ ତୋଷଣ ଦେବ ବନ୍ଧ ସାର ଯେ
ପଦ୍ମ ମର୍କଟ ଏ ତେର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ । ୩ ।

ଅଧୋମୁଖ ସେ ସ୍ୱସ୍ତିକ, କର୍ଣ୍ଣାଭରଣ ଗାବଭ ଶୌନକ ଯେ
ଅଛୁ ମାର୍ଜାର ଷର୍ପକ ।
ଅଦ୍ଭୁତ ସର୍ବତୋମୁଖ, କାମପ୍ରଦ ହଂସ ରସକୁ ଲେଖ ଯେ
ଅଟେ ବାର ସଂଖ୍ୟା ଦେଖ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ । ୪ ॥

ଆସ୍ତିକ ସେ ମତ୍ସ୍ୟପୃଷ୍ଠ, ସର୍ବତୋମୁଖ ଶୌନକ ମର୍କଟ ଯେ
ଅଛୁ ବିପରୀତ ପୃଷ୍ଠ ।
ଅଙ୍ଗ ନିପୀଡ଼ନ ଧ୍ୱଜ, ଅଧୋମୁଖ କୂର୍ମବନ୍ଧ ବିରାଜ ଯେ
ଅଦ୍ଭୁତ ଏଗାର ବେଜ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୫ ॥

ଅଦ୍ଭୁତ ବନ୍ଧ ଧେନୁକ, ଉରୁ ପୀଡ଼ନ ଗାବର ଦ୍ଵାନ୍ତିକ ଯେ
ଆବର ବନ୍ଧ ଖର୍ପକ ।
ଅଧୋମୁଖ ବନ୍ଧ ହାସ୍ୟ, ଅଛୁ ଚତ ଦେବ ବନ୍ଧ ବିଶେଷ ଯେ
ଅଟେ ଧ୍ଵଜ ଏକାଦଶ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୭ ॥ *

— ଗୀତ —

(ରାଗ— କେଦାର)

(କି କରିବ ସଖୀ କହ, ଜଳ ଉଠୁଅଛୁ ଦେହ—ଏ ବାଣୀରେ)
ଅଙ୍ଗନା ଚଲ୍ଲ ଚଳରେ ଅଙ୍ଘ୍ରି ଯୁଗଳ ଗଳରେ
ଅଟେ କାମପ୍ରଦ ବନ୍ଧ ଏ ସୁଖଦ ଯେ
× × × ଙ୍ଗ ପ୍ରଚଳରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଉକ୍ତଂ ଚ—
ପାଦୌ ସ୍କଂସ୍କନ୍ଧଯୁଗସ୍ଥା କ୍ଷିପ୍ତ୍ଵା ଲିଙ୍ଗ ଭଗେ ଲଘୁ
କାରୟେତ୍ତୁ କାମୁକଃ କେଳିଂ ବନ୍ଧଃ କାମପ୍ରଦୋ ହ୍ଯ ସଃ ।୧
(ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାମ୍)

---

* ବନ୍ଧ— (୧) କାମପ୍ରଦ । (୨) ବିପରୀତ । (୩) ହାସ୍ୟ । (୪) ରତିପାଶ । (୫) ରସବନ୍ଧ (୬) ପ୍ରିୟତୋଷଣ । (୭) ଅଧୋମୁଖ । (୮) ବୈଚିତ୍ର୍ୟ । (୯) ଉରୁପୀଡ଼ନ (୧୦) ସୁରତ୍ନ । (୧୧) ଆଶ୍ଲେଷ । (୧୨) ସ୍ଵେକପାଦ । (୧୩) ଧେନୁକ । (୧୪) ସ୍ଵସ୍ତିକ (୧୫) ପଦ୍ମବନ୍ଧ । (୧୬) ହଂସବନ୍ଧ । (୧୭) ମତ୍ସ୍ୟପୁଚ୍ଛ । (୧୮) କୂର୍ମବନ୍ଧ । (୧୯) ଦେବବନ୍ଧ (୨୦) ମର୍କଟ । (୨୧) ମାର୍ଜାର । (୨୨) ଶୈଳକ । (୨୩) ଗାବର । (୨୪) ଦ୍ଵାନ୍ତିକ (୨୫) ବୃଷଭ । (୨୬) ଖର୍ପକ । (୨୭) ଅଦ୍ଭୁତ । (୨୮) ସର୍ବତୋମୁଖ । (୨୯) କଣ୍ଠାଭରଣ (୩୦) ଅଙ୍ଗ ନିପୀଡ଼ନ । (୩୧) ଧ୍ଵଜବନ୍ଧ । (୩୨) ଚତବନ୍ଧ । (ପୋଥିପାଠ)

୧ । ପାଦଦ୍ଵୟଂ × ଜେ କୃତ୍ଵା କ୍ଷିପ୍ତ୍ଵା ଲିଙ୍ଗ ଭଗେ ଲଘୁ
କାମୟେତ୍ କାମୁକଂ କାନ୍ତାବନ୍ଧ କାମପ୍ରଦୋ ହ୍ଯସଃ । (ପୋଥିପାଠ)

ଅଙ୍ଗନା ଧବ ଉପରେ   ଆରମ୍ଭେ ରତି ତଲ୍ପରେ
ଅଟେ ବିପରୀତ ସୁବେଶୀ ନର୍ତ୍ତକୀ ଗୋ
ନାମ୍ନାମଣି ସେ ରୂପରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨ ॥

ଅବିଗ୍ରହ ସୁରସରେ   ଅଧିକ ପ୍ରେମ ହାସରେ
ଅଷ୍ଟ ପରକାଶ ବନ୍ଧ ନାମ ହାସ୍ୟ ଗୋ
ଆଚରିବୁ ବିଶେଷରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୩ ॥

ଅବଳାର ରତିପାଶ   ଆବନ୍ଧନେ ରଖେ ପାଶ
ଅଚନ୍ତୁ ରଙ୍ଗେ ପୀଡ଼ନ ଉରୁ ଯୁଗ ଯେ
ବନ୍ଧ ନାମ ରତି ପାଶ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୪ ॥*

ଆରମ୍ଭି ଅଚନ୍ତୁ ରମ   ଅବଳା ଜଂଘ ସରସ
ଆଣି ଉରୁରେ ଦେଇ ଭୁଜେ ଆଶ୍ଳେଷ ଯେ
ରମିଲେ ଏ ବନ୍ଧରସ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୫ ॥

ଅବଳା ବେନି ଚରଣ   ଅର୍ଦ୍ଧ କନ୍ଧରେ ଧାରଣ
ଉପରେ ସ୍ତନେ କର କରି ରମିଲେ ଗୋ
ଏ ବନ୍ଧ ପ୍ରିୟତୋଷଣ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୬ ॥★

ଅରବିନ୍ଦ ଛନ୍ଦେ ମୁଖ   ଆଜ ମୋ ଠାରେ ସୁମୁଖ
ଅଧୋମୁଖ ବନ୍ଧ ଆଚରଣ କରି ଯେ
ହର ସ୍ମର ଶିଳୀମୁଖ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୭ ॥

ଅନଧନ ତୁ ଗଜସ୍ଥି   ଅବମା ଚମ୍ପା ଚର୍ଚ୍ଚିସ୍ଥି
ଆଚରି ଗଜସ୍ଥି ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧ ତୋଷ ଗୋ
ପ୍ରିୟ ମୁଁ ତୋର ଶଜସ୍ଥି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୮ ॥

---

* ପୀଡ଼ୟେଦୂରୁଯୁଗ୍ମେନ କାମୁକୋ ଯତ୍ର ସୁନ୍ଦରୀଂ
ରତିପାଶଂ ତଦାଖ୍ୟାତଂ କାମିନାଂ ତ ସୁଖାବହଃ ।
(ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାଂ) (ପୋଥିପାଠ)

★ ନାର୍ଯ୍ୟାଃ ପାଦୌ କସ୍କନ୍ଧେ ନ ଧାରୟେତ୍ କୁଚୟୋ ଯତ୍ର
ସ୍ତନାପି ତକେରଃ କାମୀ କାମୟେତ୍ ପ୍ରିୟତୋଷଣଃ । (ପୋଥିପାଠ)

ଅବଳା ଉରୁଯୁଗରେ ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ସରାଗରେ
ଅର୍ପିତ ବେଣୀ କନ୍ଧରେ ପ୍ରାଚୀନ ଯେ
ବନ୍ଧ ସମ୍ମତ ନାଗରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୯ ॥

ଅବଳା ପୁଂସ ଭାବରେ ଆଣି ପାଣିକ ଜବରେ
ଅଧର ପରଭ୍ରମି ଚୁମ୍ବନ ସୁରତେ ଗୋ
ଏ ଚକ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରବରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୦ ॥*

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ହସ୍ତ କରେ ଅନ୍ତରେ ମୁଦ ପ୍ରକରେ
ଆଲମ୍ବିତ ପାଦକଣ୍ଠ ଉଡ଼ ଚୁମ୍ବେ ଯେ
× × ପ୍ରେତ ବନ୍ଧ ଆଖ୍ୟକରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।୧୧।

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ଧରେ ପଦ ଆଭ ପଦ ସୁଖପ୍ରଦ
ଆଲମ୍ବି କଣ୍ଠେ ନାୟକର ରତରେ ଯେ
ବନ୍ଧ ନାମ ପ୍ରେଙ୍କ ପଦ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ । ୧୨ ।★

ଅବଳା କର ଗୃହୀତ ଆଦରେ ଉକ୍ତ ବହୀତ
ଅବଳା ସେ ସ୍ତନଯୁଗ କୁମ୍ଭ ଧରି ଯେ
ଧେନୁକ ବନ୍ଧ ଏହି ତ । ଅଙ୍ଗନ ଗୋ । ୧୩ ॥+

---

* ଉକ୍ତଂ ଚ—
ପୁଂ ଭାବ ସଂସ୍ଥିତାନ୍ତି ସୁମୁଖୀ ପ୍ରିୟସ୍ୟ ପଶ୍ଚାତ୍ତୁ ବକ୍ଷସ୍ୟ
କେ × ଷ୍ଟ କରୌ ନିପୀଡ୍ୟ
ଯା ଚକ୍ରବତ୍ ଭ୍ରମତି ଚୁମ୍ବନା × × × × ଚକ୍ରବନ୍ଧମିତି ନିଗୁଣା ବଦନ୍ତି ।
(ଇତି ଚନ୍ଦ୍ରାମଣୌ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

★ ଉତ୍ତିଷ୍ଠତି ପ୍ରିୟ ଗୃହୀତପଦଃ କରେଣ
ସ୍ଥିତ୍ୱା ପଦେନ ଭୁବନାସ୍ଯକକଣ୍ଠଲମ୍ବୀ
ତତ୍ପାଣିପଲ୍ଲବ ଗୃହୀତକୁଚୁତି ଦନ
ପାଣି ରତି ସମୁପଯାତି ଯଦୈକପାଦଂ ।
(ଇତି ଚନ୍ଦ୍ରାମଣୌ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

+ ବନମତି ନନ ଦେହେ × × ×
ସ୍ୱ ଉରୁଯୁଗଗୃହୀତ୍ୱା ବା ରସ ଯାତି ଭାଗଃ
ଭୁଜଯୁଗକୃତହସ୍ତେ ପ୍ରେଚ୍ଛୟା ସଂଗୃହୀତଃ
ସ୍ତନକଳଶଯୁଗସ୍ୟାତ୍ ପ୍ରିୟାଧେ ନୁକଂ ତତ୍ । (ପୋଥିପାଠ)

ଆଣି ଗୁଲ୍‌ଫେ ନିରନ୍ତର ଆଲିଙ୍ଗନ ଦୃଢତର
ଆଚରନ୍ତେ ରତ ସ୍ୱସ୍ତିକ ଏ ଖ୍ୟାତ ଯେ
ଜଣେନା ବନ୍ଧ ଭିତର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୪ ।

ଶ୍ଲୋକଃ— ତଦନୁ ନିକ୍ଷିପ୍ତ ଗୁଲ୍‌ଫେ ଗାଢାଲିଙ୍ଗନମାଚରନ୍
ଆସୀନାର୍ଯାରତର୍କାଂତଂ ସ୍ୱସ୍ତିକଂ ପରିକୀର୍ତ୍ତିତମ୍ ।

ଅଧିକେ ମୃଦ ପ୍ରକାର ଆଣି ଗୁଲ୍‌ଫେ ବେନି କର
ଆଗୃହୀତ କଣ୍ଠପଦ୍ମ ବନ୍ଧ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେ
ସୁଖଦାତା ନାୟକର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୫ ॥*

ଅପସରିବ ତଦେହ ଅଧସ୍ଥିତ ଉର୍ଦ୍ଧ ଦେହ
ଅଙ୍‌ଘ୍ରି ଦ୍ୱୟ ପୃଷ୍ଠୀକୃତ ସୁରତରେ ଯେ
ହଂସବନ୍ଧ ନିଃସନ୍ଦେହ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୬ ॥★

ଆମ୍ରେଶୁଙ୍କ ଜଘନରେ ଅବଳା ପଦ ଘନରେ
ଅଚଳ କୁଚ ନାୟକ ହୃଦେ ନବ ଯେ
ମତ୍ସ୍ୟପୃଷ୍ଠ ବିଧାନରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୭ ।+

ଅବଳା କୁଚ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଅଙ୍‌ଘ୍ରି ରଖି ନିରନ୍ତରେ
ଅଙ୍ଗଭଗେ ନାଗପାଦ କରେ କରଜେ
କୂର୍ମବନ୍ଧ ନିତାନ୍ତରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୮ ॥*

---

* ×× ଗୁଲଫ କରଯୁଗ୍ମେନ ଗୃହ୍ୟ କଣ୍ଠପ୍ରଦେଶେନ ରୁ
ମଣିନୈର୍ଯାରତଃ ହେତେ ପଦ୍ମବନ୍ଧ ମୁଦାହୃତମ୍ ।

★ ଅଧଃସ୍ଥିତୋଽର୍ଦ୍ଧ୍ୱଦେହାଖ୍ୟାଂ ପୃଷ୍ଠୀକୃତ ପଦଦ୍ୱୟୋ
× × × ସୀନେନ କୃତମନ୍ତ୍ୱ ହଂସବନ୍ଧସ୍ତଦୁଚ୍ୟତେ ।

+ ଶଯ୍ୟା ନିବଷ୍ଟ ପଦହସ୍ତ ଯୁଗସ୍ୟ ପୁଂସୋ
ଜଂଘଦ୍ୱୟେ ନିଜପଦ ହସ୍ତୀୟୁଂ ବିଧାୟ
ଘର୍ଷାତ୍ରୁରଜଯୁଗଳଂ ହୃଦ ନାୟକସ୍ୟ
ସମ୍ଭୋଗ ମେତ ଘନ ମତ୍ସ୍ୟସ୍ତଂ ତଦେତି

× କାନ୍ତାକୁଚପ୍ରାନ୍ତନିବଷ୍ଟପାଦ
ସ୍ତସ୍ୟ ପଦଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଦସ୍ଥିତାଙ୍ଗଭଗଃ
କରୌଗୃହୀତ୍ୱା ସ୍ୱକରଦ୍ୱୟେନ
ରମେ ଯତଃ ସୋଽପି ଚ କୂର୍ମବନ୍ଧଃ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

ଅଙ୍ଘ୍ରି ବନ୍ୟସ୍ତ ଉପରେ   ଆଣି କର କୁଚ ପରେ
ଅଟେ ଦେବ ବନ୍ଧ ନାମ ଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୋ
ଚଳ୍ତୁ ସୁଖ ଅନଳ୍ପରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୧୯ ॥*

ଅନଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରକଟ   ଅଭ୍ୟାସ ବିନା ସଂକଟ
ଆଜ ଶିଖାଇବ ରତି ଲାଳସୀରେ ଯେ
ଯେମନ୍ତ ବନ୍ଧ ମର୍କଟ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୦ ॥

ଅନଙ୍ଗ କେଳି କୋବିଦା   ଅଟୁ ସେ ସୁଖ ସଂବଦା
ଅଛୁ ପ୍ରଚୁର ବନ୍ଧ ନାମ ମାର୍ଜାର ଗୋ
ଆଚରିବୁ ରସବିଦା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୧ ॥

ଅଙ୍ଗ ଟେଢା ଦାହ କନକ   ଅକ୍ଷିର ଆସେଚନକ
ଆଜ ମନୋହାରୀ ହରିବୁକି ମନ ଗୋ
ବିରଚ ବନ୍ଧ ଶୌନକ ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୨ ॥

ଅତନୁ କେଳି ସନ୍ଦର୍ଭ   ଆଚର ବନ୍ଧ ଗାବଭ
ଅଛୁ ଅଶ୍ୱପୃଷ୍ଠ ନାମରେ ପବିଷ ଗୋ
ତୃଣରେ ଯେମନ୍ତ ଦର୍ଭ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୩ ॥

ଆଜ କାମ ନାସ୍ତିକରେ   ଆପେ ଦେବ ଶାସ୍ତିକରେ
× × × କୁମ୍ଭୀ କୁମ୍ଭୀ କୁମ୍ଭ ସ୍ତନା ସୁରତ ଗୋ
ବନ୍ଧ ନାମ ହାସ୍ତିକରେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୪ ॥

ଅନଙ୍ଗ ଅଭୟକର   ଅଛନ୍ତି କୁଚ ଶଙ୍କର
ଅବଶ୍ୟ ବୃଷବନ୍ଧ ଯୁକ୍ତ ଉଚିତ ଗୋ
ଚିତ୍ତରେ ବିଚାର କର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୫ ॥

ଅନଙ୍ଗ ଲୀଳା ସଜକ   ଅନ୍ତକେ ପୁଷ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ଆଜ ସାଜ ତନୁ ଅତନୁ କେଳିରେ ଗୋ
ରଚିବୁ ବନ୍ଧ ଷାର୍ଯକ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ   ॥ ୨୬ ॥

---

* ହୃପାର୍ଶ୍ୱପରି ବନ୍ୟସ୍ତ ପାଦୌ ବକ୍ଷୋ × ହସ୍ତଦ୍ୱୟେ
କରୌ ନିକ୍ଷିପ୍ୟ କାନ୍ତାୟାଃ ଦେବବନ୍ଧ ରମେଦ୍ଧ ଯଦଃ ।
(ଇତି ଚନ୍ଦ୍ରାମଣୌ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

ଫେଙ୍କୁ ତୁ ପଞ୍ଚଭୂତ   ଉଧ୍ୱକେ ରସ ସଂଭୂତ
ଅନଙ୍ଗ ରଙ୍ଗରେ ଆଚରିବୁ ଆଜ ଗୋ
ଯେ ବନ୍ଧ ଖ୍ୟାତ ଅଦ୍ଭୁତ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୭ ॥

ଅଙ୍ଗନା କୁଳ ପ୍ରମୁଖ   ଅରବିନ୍ଦ ଗୃହୁ ମୁଖ
ଆଜ ବକଶି ସି଼ତରେ ଆଚର ଗୋ
ବନ୍ଧ ଯେ ସର୍ବତୋମୁଖ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୮ ॥

ଅତି କର୍ଣ୍ଣ ଆଭରଣ × × × କାରଣ
ଅବାରଣ ରଞ୍ଜ ବାରଣ ଗମନା ଗୋ
ବନ୍ଧ କର୍ଣ୍ଣ ଆଭରଣ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୯ ॥

ଅନଙ୍ଗ ପୀଡ଼ା ଖଣ୍ଡନ   ଅଟୁ ମୋ ଶିର ମଣ୍ଡନ
ଅବହେଳ ନବୀନା ରତି ପାଳନ ଗୋ
ଆଚର ଉରୁ ପୀଡନ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୩୦ ॥

ଅଜିତ ମକର ଧ୍ୱଜ   ଆଜ ଜିଣି ଟେକ ଧ୍ୱଜ
ଅବଳା ବଳା × × × ବଜାଇ ଗୋ
ସରଜ ଏ ବନ୍ଧ ଧ୍ୱଜ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୩୧ ॥

ଅଲକ୍ତ ଅଞ୍ଜନେ ଚହ   ଅଲେଖରେ ଅଙ୍ଗ ଚହ
ଅଟୁ ଏ ଯେବନ ଚହକର୍ମ ସୁଗମା ଗୋ
ଆରମ୍ଭିବୁ ବନ୍ଧ ଟହ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୩୨ ॥

ଅଦ୍ଭୁତ ଲୀଳା ବିଭବ   ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଭବ
ଅଳପ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ଯେ
ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଲୀଳା ପ୍ରଭବ । କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୩ ।

ଆଦ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ସୂତ୍ର   ଆଖ୍ୟାତ ଉକ୍ତ ତନ୍ତ୍ର
ଅଷ୍ଟପୋଷି ବେଶ ପେଷଳ ନର୍ତ୍ତିପୁ ଯେ
ଦୂର ଦରଶନ ରତି । କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୪ ॥

ଆଦ୍ୟ ଭାଗ ବୋଲି ପୁନ   ଅଚ୍ଛୁ ସାକ୍ଷାତ ଦର୍ଶନ
ଅତି ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ପ୍ରଦୋଷ ସବତା ଯେ
ନୂତନ କେଳି ବିଧାନ । କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୫ ॥

ଉସିତାଭିସାର ସ୍ୱୟ ଅଛି ଦ୍ୱିଖଣ୍ଡରେ ରସ
ଆଦ୍ୟ ଛନ୍ଦେ କାମ ବେଶ, ଦ୍ୱିଖଣ୍ଡରେ ଯେ
ମଦନ କେଳି ବିଶେଷ । କୋବିଦେ ହେ ॥ ୩୬ ॥

ଅଷ୍ଟ ଚଉପଦୀ ସ୍ଥିତ ଅଛି ମୁଗ୍ଧା ମଧ୍ୟା ଗତ
ଅବଦାତ ଅଭିସାର ଚଉତିଶା ଯେ
ପ୍ରଗଲ୍ଭା ଲକ୍ଷଣ ଖ୍ୟାତି । କୋବିଦେ ହେ ॥ ୩୭ ॥

ଅଛି ଭଙ୍ଗରେ ବୋହଦ ଉଟ୍ଟେଚଙ୍କ ବନ୍ଧ ପଦ
ଅଷ୍ଟମେ ବନ୍ଧ ମନାସ ବନ୍ଧ ପୁନ ଯେ
× × ସୁଖୀ × ଏ ପଦ । କୋବିଦେ ହେ ॥ ୩୮ ॥

ଇତିଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ପଞ୍ଚମ ସ୍ତବକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ।



ଷଷ୍ଠ ସ୍ତବକ

— ପ୍ରଥମ କୁସୁମ —

ଶ୍ରୀ ଯମୁନା ସ୍ତୁତି ଲେଖନ

॥ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାୟ ନମଃ ॥

॥ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ॥

(ରାଗ — ମାଳବ ଗୌଡ଼ା ବାଣୀରେ)

ଉସ୍ୱ ଶନ ଅର୍ଥ—

ଅର୍କ ଆତ୍ମଜାରେ ସଦା ବିନୟ
ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ବିଧୁ ରୂପ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ॥ ୧ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧ ଭଜନ ସନସାର କାୟ
ଅନିମିଷ ରଶ୍ମିରେ ଶୋଭମାୟ ॥ ୨ ॥

ଅବିରତ କମଳାଙ୍କେ ରଞ୍ଜିତ
ଆଖ୍ୟାତ ବିଶ୍ୱରେ କୁମୁଦବନ୍ତ ॥ ୩ ॥

ଆଲୋକରେ ରଜେ ପ୍ରଭା ଚନ୍ଦର
ଆଳୟ ବନଶ୍ରୀ ସୁଖକର ॥ ୪ ॥

ଅଙ୍କ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମକର କୁଣ୍ଡଳୀ
ଅଧ୍ୱ ଶ୍ରମ ତୃଷ୍ଣା ହରଣେ ଝଳି ॥ ୫ ॥

ଅମୃତମୟ ଶରୀର ବିହର
ଅଘ ଘନ ତାପ ବିନାଶକାଶ ॥ ୬ ॥

ଆଦ୍ୟେ ବିବୁଧ ଜନକ ବନ୍ଦନ
ଅଧିକ ଗୋପେ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟମାନ ॥ ୭ ॥

ଅଭଙ୍ଗ ସଭଙ୍ଗରେ ସ୍ନେହ ସାଧୁ
ଅର୍କଜା ଅଗାସ୍ତୁ ତ ବିସ୍ତୁ ବିଧୁ ॥ ୮ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅଭ୍ରମତଦା ଗିରିଜା ସାକ୍ଷାତ
ଆଶ୍ଳେଷ ବକ୍ଷକଣ୍ଠ ଅବିରତ ॥ ୯ ॥

ଆମନ୍ତ୍ରନ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକର ପଥ
ଅଶେଷ ପୁଣ୍ୟ ଜନର ସୁଖଦ ॥ ୧୦ ॥

ଅନୁଗ୍ରହଂ[1] କର ଅର୍କ ନନ୍ଦନା
ଅଧୋକ୍ଷଜ ବ୍ରଜକେଳି ବର୍ଣ୍ଣନା ॥ ୧୧ ॥

ଅତରେ ବାଟରେ ଦେବ ନର୍ତ୍ତେ
ଅନ୍ତରେ ସେ ଯେନ ଶରଣାଗତ ॥ ୧୨ ॥

ଅନାଦୃତ ତାତ ମାତଙ୍କୁ[2] କର
ଆଶ୍ରୟେ ଉଭୟ ଉଭୟଙ୍କୁ ହର । ୧୩ ॥

ଅକସ୍ମାରେ ବ୍ୟକ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛ ନଦାନେ
ଆସ୍ତୁର୍ଣ୍ଣ କମମାଭସ୍ଥ ପ୍ରଦାନେ ॥ ୧୪ ॥

ଆଗତ ପ୍ରାତେ ଭନେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ
ଅଚ୍ୟୁତର ଦରଶନେ ଲାଳସୀ । ୧୫ ॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ବନ୍ଦନ କରାଇ ଯଶୋଦା
ଅତି କୃଶନ୍ତୁଂ ଏ ମମ ଦୁଃଖଦା । ୧୬ ॥

ଅମୃତ ସମ ଅଶନ ନ ରୁଚ
ଆପେ କନ୍ଦର୍ପ ଦେଖ ହୃତ ପାନ୍ଥ ॥ ୧୭ ॥

ଆଣ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ଆଳସ୍ୟ
ଅମୃତାଧିକ ପାକ ସ୍ୱାଦୁମୟ ॥ ୧୮ ॥

ଅଶନରେ ଆପ୍ୟୁବଳ ବର୍ଦ୍ଧନ
ଅନ୍ତର ଦେଖ କଣ୍ଠ ସେ ବଧାନ ॥ ୧୯ ॥

---

୧ । (କ) ଅନୁଗୃହ୍ଣ
୨ । (କ) ମା ଭ୍ରାତଙ୍କୁ
(ଖ) ଭ୍ରାମାତଙ୍କୁ

ଅସମ୍ଭବ ଯାଚ୍ଞା ଜନନୀ ଖେଦ
ଆଶ୍ଳେଷ ଉଦ୍‌ବେଗ କଲା ହୃଦ || ୨୦ ||

ଆତ୍ରପ୍ରାଣ ରକ୍ଷିବ ଆତ୍ରପୁକୁ
ଅର୍କ ରଶ୍ମି ନ ହରିବ ପଦ୍ମକୁ || ୨୧ ||

ଅଲକ୍ଷ ହେବ ସମ୍ୟ ଦାୟିନୀ
ଅଭିମତ ମୋ ତଦନୁଯାୟିନୀ । ୨୨ ।

ଆଯ ନ ଦେଖି ଧନିଷ୍ଠା ବ୍ୟଥିତ
ଆସିବେ ରାଧା ତ ବନ ବସି ତ । ୨୩ ||

ଆଦ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ନାମଧେୟ
ଅଗ୍ରଜନ୍ମା କହୁଛନ୍ତି ବିଧେୟ । ୨୪ ।

ଆତ୍ମଜହୀନା ସ୍ୱେ ଶୋଭା ଶରୀର
ଅଛୁ ଚିନ୍ତାମଣି ବ୍ରଜେଶ୍ୱରର || ୨୫ ।

ଅନୁଗ୍ରହଂ[୧] କଲେ ହେବ କୃତଜ
ଆକାଂକ୍ଷା ଜଟିଳା ପ୍ରୀତି ପେଶଳ || ୨୬ ||

ଆବାଲ୍ୟ ପ୍ରୀତି ସୁଭଦ୍ରା ରମଣୀ
ଆସିବେ ପେଟିଲେ ନାଗ ଗ୍ରାମଣୀ || ୨୭ ||

ଅନ୍ତେ ଯଶୋଦାର ଚୁମ୍ବେ ହରଷ
ଆଣି ନମନ୍ତ୍ରଣ ବଧୂ ସରସ || ୨୮ ||

ଅଶ୍ରାନ୍ତ କୃଷ୍ଣ ପେଷି କୁନ୍ଦଲତା
ଆସି ବୃନ୍ଦା ଭେଟି କହେ ବାରତା || ୨୯ ||

ଅସନମତ ବୃନ୍ଦା ଶୁଣି ଭଣି
ଅହ୍ନ ମଧ୍ୟେ ବଧୂ ପୂଜେ ଦ୍ୟୁମଣି || ୩୦ ||

ଅବଧୂ ହେଲେ ଆପ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାନ୍ତି
ଆଳାପ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ବନ୍ଧୁମତ || ୩୧ ||

---

୧ । (କ) ଅନୁଗ୍ରହ

ଅବଜ୍ଞା କଲେ ବରଣକୁ ଦୋଷ
ଆସି ମୂଖଗ୍ର କହେ ସ୍ୱେଚ୍ଛ ଭାଷ ।୩୨।

ଆଦ୍ୟେ ଗ୍ରନ୍ଥ ପଢେ ରଢ ଅର୍ଚ୍ଛନ
ଅଙ୍ଗୀକାର କଲ ବୃନ୍ଦା ବଚନ ॥୩୩॥

ଆଲୋକ କୁନ୍ଦଲତାରେ ପତ୍ର
ଅବଳା ବଧୂ ବଧୂନୁଦ ହର ॥୩୪॥

ଆସିବ ମାତ୍ର ତାହାକୁ ବଞ୍ଚାଇ
ଅଭ୍ୟାଖ୍ୟାନ କୁନ୍ଦଲତା ବୋଲାଇ ।୩୫।

ଅଭିସଂସନ କହିଲେ ସାଧୂରେ
ଆପଦ ପଦ ପଦକେ ନ ଦୂରେ ॥୩୬।

ଅପଦେଶ ନାହିଁ ଆମ୍ଭର ସଙ୍ଗ
ଅନ୍ତୁ କ ତା ଘର ବଧୂ ପ୍ରସଙ୍ଗ ॥୩୮॥

ଆଦେଶ ଜରଣ୍ଡ ଦେଲ ରାଧାଙ୍କୁ
ଆହୃତ ବ୍ରଜ ଈଶ୍ୱରୀ ରନ୍ଧାକୁ ॥୩୮॥

ଆଳସ୍ୟ ତାଙ୍କ ଆମ୍ଭ ନୋହେ ଭଲ
ଆସିବ ଯାମ କେ ସାରି ରନ୍ଧନ ॥୩୯॥

ଅନ୍ତେ ହରଷ ବାହାରେ ବାମତା
ଆଗତ ଗତକୁ ନୋହେ ମମତା ॥୪୦॥

ଅତି ବୃଦ୍ଧା ବୋଧୁଁ ହୋଇ ସଂଭ୍ରମ
ଆକଳ୍ପ କଳ୍ପନା ଜାତ ବିଭ୍ରମ ॥୪୧॥

ଆଭରଣ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତକୁ ଗୃହିଁ
ଆନ ପ୍ରିତ ମୂଖେ ଚିହ୍ନାଇ କହି ॥୪୨॥

ଅଳ୍ପ ବୟସ ଲଭ ପଥସ୍ମରଣୀ
ଆଳି ମେଳେ ଗର୍ଭାଳସି କରଣୀ ॥୪୩॥

ଆସି ଯଶୋଦାର ପଦ ବନ୍ଦନ
ଅଭିନବ ବଧୂ କ ଆଗମନ ॥୪୪॥

ଆଘ୍ରାଣ ଶୀର ଦ୍ୱରପ ବଦନେ
ଅଣି ପ୍ରବେଶିଲେ ପାକ ସଦନେ ॥ ୪୫ ॥

ଅଛନ୍ତି ଭୁଜା ରୋହ୍ଣୀ ଆଦରେ
ଆଳଚସ୍ଥ ସର୍ବ ନପୋଜ୍ୟ କରେ । ୪୬ ॥

ଅନ୍ନ ମେଞ୍ଜନଂ ପିଷ୍ଟକ ଯେ ବଧି
ଅନେକ ସ୍ପୂକ ଯାମେ ହୋଯ୍ୟୁ ସିଦ୍ଧି ॥ ୪୭ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଗୋ ଦୋହନ ଅନ୍ତେ ବଳେ
ଆସି ଭକ୍ତ୍ୟ ସ୍ନାନ ବଧି ସରଜେ ॥ ୪୮ ।

ଆଭରଣ ଦ୍ୱାଦଶରେ ଛଜିତ
ଅଙ୍ଗ ସୁରେଶ ମାଳ ମାଳଜିତ ॥ ୪୯ ।

ଅମ୍ବର ପୀତ ମଣି କଉସ୍ତୁଭ
ଅହ୍ୱଭୁକ ପିଚ୍ଛ ଚୂଡ଼ା ସୁଶୋଭ ॥ ୫୦ ॥

ଅଟେ ବୈଜୟନ୍ତୀ ମାଳା ରୁଚିର
ଆଲମ୍ବ ବନମାଳା ଗୁଞ୍ଜା ହାର ॥ ୫୧ ।

ଆକୃତ ମକର କୁଣ୍ଡଳ ଶ୍ରୁତି
ଅମୂଲ୍ୟ ଗଜମୋତି ନାକେ ଭାତି । ୫୨ ।

ଅନଦ୍ଧତ ରତ୍ନ କଙ୍କଣ କରେ
ଅମଣ୍ଡନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଘଣ୍ଟି କଟୀରେ ॥ ୫୩ ॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ନୂପୁର ରବ ପୂରେ ପଥ’
ଅଟନ୍ତି ମନମଥର ମନ୍ମଥ ॥ ୫୪ ॥

ଝଣନ ସ୍ଥାନେ ଆସି ପରବେଶ
ଆଳସମେ ଗୋପସୁତ ବଶେଷ । ୫୫ ॥

---

୧ । (କ) ଅର୍ଣ୍ଣ ମେଞ୍ଜନ = ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ

୨ । ‘କ’ ପୋଥିରେ ‘ପଥ’ ନାହିଁ ।

ଆଣି ସମସ୍ତ ବେଣ୍ଟଣୀ ପରଶେ
ଆପେ ରାଧା ପାଶେ ଭରେ ହରଷେ ॥ ୫୬ ॥

ଅନାନ୍ତ ଗବାକ୍ଷ ଜାଲ ରନ୍ଧ୍ରରେ
ଅଗ୍ରେ ଜନମା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ॥ ୫୭ ॥

ଅଛୁ ମୀନ ମୀନକେତନ ଜାଲେ
ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ଭ୍ରମେ କି ଚଞ୍ଚଳେ ॥ ୫୮ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଲାବଣ୍ୟ ସାର ଆଲୋକ
ଅନ୍ତ ଲୋକ ପ୍ରେ ଡେଇଁବ ଚମକ ॥ ୫୯ ॥

ଅନ୍ତ ନେତ୍ର ଗୋବନ୍ଦର ସରସେ
ଅରବନ୍ଦ ମୁଖ ସୁନ୍ଦରେ ରସେ ॥ ୬୦ ॥

ଅଣିମାଦ୍ୟ ସୁଖ ନେନ୍ତେ କେବଳ
ଆଚମନ ଅନ୍ତେ ଭୁଞ୍ଜି ତାମ୍ବୁଳ ॥ ୬୧ ॥

ଅବଶେଷ ପ୍ରେ ଧନଷ୍ଠା ନେଇ
ଅନ୍ତ ଗୁପତେ ପ୍ରିୟାକୁ ଭୁଞ୍ଜାଇ ॥ ୬୨ ॥

ଆଦରେ ଯଶୋଦା ରାଧିକା ଆଣି
ଆରତ୍ର ନେନ୍ତେ କନ୍ଥ ପ୍ରୀତି ବାଣୀ ॥ ୬୩ ॥

ଆଭରଣ ବାସ କଲେ ପ୍ରଦତ୍ତ
ଆତ୍ମଜ ବଧୂକୁ ଯା ସଂଚରତ[1] ॥ ୬୪ ॥

ଆଳ ଅନୁରୂପେ ଭୂଷଣ ବାସ
ନେଲ ଦେଇ କନ୍ଥ ପ୍ରୀତି ହାସ ॥ ୬୫ ॥

ଆନନ୍ଦେ ରାଧା ପ୍ରବେଶ ସ୍ୱବାସେ
ଅନ୍ତ ବୃନ୍ଦା କୁନ୍ଦଲତା ପ୍ରଶଂସେ ॥ ୬୬ ॥

ଅବଧି ନ ବର୍ଜି କଲୁ ପ୍ରବେଶ
ଆଜଠାରୁ ତୋତେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ॥ ୬୭ ॥

---

୧ । (କ) ସଂସ୍କୃତ

ଆଭରଣ ବାସ ଦେଖି ମୋ ଚିତ୍ତ
ଏକ ଚୂଡ଼ା ଅଛି ବଧୂ ପ୍ରେଷିତ ।୬୮।

ଅଚ୍ୟୁତ ଗୋ ଚାରଣ କରେ ବନ
ଅନ୍ତ ଶେଷରେ ବ୍ରଜେ ଆଗମନ ।।୬୯।।

ଆଗ୍ରହେ ପ୍ରଲମ୍ବ ଉଠରେ ବଶାରେ
ଆଳସ୍ୟେ ରହେ ଖେଦ ମମାଷାରେ ।। ୭୦ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ଥାଇ ନ ଗଲାଏ ଭସ୍ମ
ଅନ୍ତେ ପାଞ୍ଚିଲେ ଶୁଣି ତାର ଛସ୍ମ ।୭୧।।

ଅନ୍ତରେ ବଜାଏ ଖଣ୍ଡିର ବନ
ଅଧୀଶସେତୁ କୃଷ୍ଣ ଦରଶନ ।୭୨।

ଅର୍ଜୁନ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱିଶସ୍ୟା ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ
ଅମୃତାଂଶୁ ଲକ୍ଷ ମନେ ଜନମି ।୭୩।

ଅଚ୍ୟୁତର ଶୁଣି ମୁରଲୀ ସ୍ୱନ
ଆସିଲେ ଚେଳଣ ନଜ ଜୀବନ[୧] ।୭୪।।

ଅପହୃତ ହେଲା ଘରରେ ରମ
ଆସିଲେ ମଧୁବନ ତେଜ ଗ୍ରାମ ।୭୫।
ଅର୍ଜନ ଆସନ୍ତେ ଅମା ସେ ବନ
ଅଂଶୁକ ବନାରେ ଢଗ ବସନ[୨] ।୭୬।।

ଅରଣ୍ୟେ ଗମା ତେଜଲ୍ଲ କଙ୍କିଣି
ଆପଣ ତମାଳ ସ୍ୱଦାମେ ପୁଣି ।୭୭।।

ଆଗତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଅନୁମାନ
ଅତି ଜରତ ହେଲା ସେ କାନନ ।। ୭୮ ।।

---

୧ । (ଗ) ଅଧିଶନ୍ତୋ।

୨ । (ଗ) ବନ

୩ । 'ଙ' ପୋଥିରେ ଏହି ପଦଟି ନାହିଁ ।

ଅଟବ ସୁରଭି ବୃଷଭ ତେଜେ
ଅରଣ୍ୟ ରଥ ବେଂଣି ଜଳ ଘାଟେ ।। ୭୯ ।।

ଅନ୍ତର ସେଣୁ ସେ ବନ୍ଧୁଅ ପରେ
ଅନ୍ୱହନ ଦେବ ପ୍ରଷ୍ଠ ପୃଷ୍ଠରେ ।। ୮୦ ।।

ଅରଣ୍ୟ ନ ତେଜଲା ମହାବଳ
ଅସୁର ତା ରୂପ ହେଲା ଚପଳ ।। ୮୧ ।।

ଆରମ୍ଭିଲେ ଖେଳ ହୋଇ ଯୁଗଳ
ଅବଶ୍ୟ ହାରିଲେ ବନ୍ଧବ ଗଳ ।। ୮୨ ।।

ଅବଧି ଭାଣ୍ଡୀର ବଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ
ଆସନ୍ତି କନ୍ଧେ ବନ୍ଧୁ ହୋଡ଼ମତେ ।। ୮୩ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ହାରି ବହିଲେ ସୁଦାମ
ଅସୁର କନ୍ଧରେ ବହିଲା ରାମ ।। ୮୪ ।।

ଅନ୍ତେ ଚିନ୍ତାକରେ ସୁ ମହାବଳ
ଆଜ କଂସକୁ ଦେବି ପ୍ରେତ ବଳ ।। ୮୫ ।।

ଅତିକ୍ରମି ଗଲା ଭାଣ୍ଡୀର ବଟ
ଆକାଶେ ରୂପ ଧଇଲା ବିକଟ ।। ୮୬ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ଡାକିଲେ ଅସୁର ମାର
ଆପଣ ଶୁଣି ହେଲେ ମେରୁ ଭାର ।। ୮୭ ।।

ଅନନ୍ତ ମହିମା ଯେଉଁ ଅନନ୍ତ
ଅନନ୍ତରେ କଲେ ଦନୁଜ ଅନ୍ତ ।। ୮୮ ।।

ଆଣ୍ଠ ମୁଷ୍ଟିରେ ବମନ ରୁଧିର
ଅବନୀ ପାତ ହୋଇ ଭଗ୍ନ ଶିର ।। ୮୯ ।।

ଆକାଶେ ତୁରଇ ଦୁନ୍ଦୁଭି ସ୍ୱନ
ଅମ୍ବରେ ବରଷା କଲେ ସୁମନ ।। ୯୦ ।।

ଆନନ୍ଦେ ବ୍ରଜକୁମାରେ ଗ୍ରାମରେ
ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ଅତି ପ୍ରେମରେ ।। ୯୧ ।।

ଊଦ୍ଧ ଟେଟେ ବ୍ରଜେ ବେଂଶୀ ନାଦିତ
ଆକର୍ଣ୍ଣିତେ ଗୋପାଙ୍ଗନା ମୋଦିତ ॥ ୯୨ ॥

ଆଳସ୍ଥ ତେଜ କେ ପୁର ପ୍ରାସାଦ
ଆରୋହି ନାଶେ ବିଚ୍ଛେଦ ବିଷାଦ ॥ ୯୩ ॥

ଅକ୍ଷି ପକ୍ଷୀର ଚିର ତୃଷା ନାଶ
ଅଧିକ ପାନେ ଲାବଣ୍ୟ ପୀୟୂଷ ॥ ୯୪ ॥

ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ ଖଞ୍ଜନ ଦୃଶେ
ଅଞ୍ଚଳରେ ରାଧା ଦେଖନ୍ତି ତୋଷେ ॥ ୯୫ ॥

ଅତ୍ରପ ପ୍ରଳମ୍ବ ନିଧନ ଶୁଣି
ଅଦ୍ଭୁତ ଶୁଣିଲେ ଗୋପାଳ ଶ୍ରେଣୀ ॥ ୯୬ ॥

ଅଶ୍ରୁ ନେତ୍ର ମାତ ସ୍ରବତ ସ୍ତନ
ଆନନ୍ଦେ କୃତ ନନ୍ଦନ ପାଳନ ॥ ୯୭ ॥

ଆସ୍ୱାଦ ପଦାରବିନ୍ଦ ଆସବ
ଅତି ମତ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥ ୯୮ ॥



— ଦ୍ଵିତୀୟ କୁସୁମ —

ଆଠ ପୋଇ

॥ ନ ପୋଇ ବାଣୀରେ ॥

(ଏକ)

ଶ୍ଳୋକ—

ଆସି କୃଷ୍ଣ ବଂଜ ବନେ ରାଧା ରୂପ ଧ୍ୟାନେ
ରାଧାକୁଣ୍ଡ କୂଳେ ପ୍ରେମିକା ରଙ୍ଗ
ଅଟେ ହଂସାବଳି ବାସ ସୁଷମା ବିଶେଷ
ପଦ୍ମାବଳି ଓଢଣୀରେ ଶୋଭା ॥ ୧ ॥

ଅତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଘନ ରସେ ପୁଣ୍ଡରୀକ ଆସ୍ୟେ
ହସି ଗୃହେଁ ଇନ୍ଦୀବର ନେତ୍ରେ
ଆସେ ସେ କାଳେ ଶ୍ରୀମତୀ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମେ ମତ୍ତ
ସଜନୀ ପୁଞ୍ଜରେ ଗୃରୁ ଗାତ୍ରେ ॥ ୨ ॥

ଅନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ ଗୋବିନ୍ଦ ମୁଖ ଅରବିନ୍ଦ
ମଧୁ ଦେଖି ଲୋଭ ମଧୁ ପାଳି
ଆଲିଙ୍ଗନ ସେହେ କରୁ ଦୁହିଁଲେ ରମ୍ଭୋରୁ
ଓଗାଳ ବୋଲନ୍ତ ଆଳି ଆଳି ॥ ୩ ॥

ଶ୍ଳୋକ—

ଆମ୍ଭ ସଜନୀ ପ୍ରତିପ ଦରଶନୀ ରୂପ
ଅଧର ଅରୁଣ ବିରଜିତ
ଅସି ତମ ଭ୍ରୂରୂପରେ ତ୍ରାସ ଛଡପରେ
ନେତ୍ର ଶର ଫିଟି ସେ ଅଙ୍କିତ ॥ ୪ ॥

ଆଜ ଗ୍ରହଣକୁ ଅବକାଶ ନାହିଁ ଲବ
ପ୍ରେକ ବାଶି ଯୋଗ ହେଲା ଭଙ୍ଗ
ଆନ କେ ବୋଲେ ଅବଳା ଧରାଧରେ ବଳା-
ନୁଜ ହୋଇବାରୁ ବଳେ ଭୃଙ୍ଗ । ୫ ।

ଅଭିମନ୍ୟୁ ମାତା ଯେଣୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ତେଣୁ
ନରକ୍ତ ଭୂମିରେ ଜନମ ଥାଇ
ଆଖ୍ୟା ଭୂଷିତ ଦୁଃଖିଲେ ପଡ଼ିଲେ କ୍ଲେଶକେ
ଆସି ପାରିବ କ ଭଲ ହୋଇ । ୬ ।

ଆଳ ବଚନେ କାତର ହୋଇ ତରତର
ତୃଷିତ ଅଧରାମୃତ ଧାପି
ଅତି ଅନଙ୍ଗ ବକାର ଘୋର ଅନ୍ଧକାର
ଯୋଟିବାରୁ କିଛି ନ ଦିଶଇ । ୭ ॥

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ଆତୁରକୁ ବର୍ଦ୍ଧନ ହେତୁକୁ
ଚମ୍ପକ ମୂଳ କୁଞ୍ଜିମେ ରହେ
ଅନ୍ୱେଷଣା କଲେ ହରି ଡାକ ଗୀବେଶ୍ୱରୀ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ । ୮ ।

—ଗୀତ—

(ରାଗ—ବରାଡ଼ି)

॥ ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ ॥

ଅଙ୍କ ଚରଣେର ମହୀ ଦେଶରେ
ଅବଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଊନବିଂଶରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ସେହି ମାଗ ଅନୁସରେ
ଆତୁର ହୋଇ ଚୁମ୍ବ ଆଶ୍ଳେଷରେ
ଅଙ୍କ ଅଙ୍କୁଶରେ,
ଅଛିନ୍ନ ପୁନ ତୃଣ ବିଶେଷରେ ॥ ୧ ॥

ଶ୍ଳୋକ—

ଛତ୍ରାଶ୍ୱଧ୍ୱଜପୁଷ୍ପବଲ୍ଲୀବଳୟାନ୍ ପଦ୍ମୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେଖାଙ୍କୁଶାନ-
ଅର୍ଦ୍ଧେନ୍ଦୁଂ ଚ ଯବଂ ଚ ବାମମନୁଜାଂ ଶକ୍ତିଂ ଗଦାଂ ସ୍ୟନ୍ଦନମ୍ ।
ବେଦୀକୁଣ୍ଡଳମତ୍ସ୍ୟପର୍ବତଦରାନ୍ ଧତ୍ତେଽପସବ୍ୟଂ ପଦଂ-
ତାଂ ରାଧାଂ ଚିରମୂନବିଂଶତିମହାଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟାର୍ଚ୍ଚିତାଙ୍ଘ୍ରିଂ ଭଜେ ।୧।

ଅନାଦ୍ୟ ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରତିଆଶାରେ
ଅଙ୍ଗନା ଆଲୋକ ପ୍ରତି ଆଶାରେ
ଅନୁରୁଦ୍ଧ ଗନ୍ଧ ପାଇ ଯୋଷାରେ*
ଅଳ ବେଷ୍ଟିତ ଚମ୍ପକ ପ୍ରସାରେ
ଅଙ୍କୁରିତ ରସାରେ,
ଆଲୋକ ଗତ କୃଷ୍ଣ ମନସାରେ ।। ୨ ।।

(ଦୁଇ)

ଆଗମନରେ ପଂପୁଷକର ଯଥା ଦଶ
ମାରକତ ଦ୍ୟୋତେ ସୁଧା ଦଶ
ଅଛୁ ଯେଉଁଠାରେ ରମଣୀ ଜାଣି ପୁଂସମଣି
ଗଢ଼ିଲ ଦଶଇ ବନ ଶିରେ★ ।। ୧ ।।
ଆଣୁ ଧରଣ କାହିଁଲୁ ସେ ବମ୍ବ ପାଚିଲା
ଅଧର ଉଚ୍ଚ ହାସରେ ବଶ
ଆସ୍ୟ ପ୍ରେମିକ ଚେଷ୍ଟିକ ପ୍ରେମାଙ୍କ ଆଣିକ
ଜଣି ଦେଉଥିଲା ସୁଧା ରସ ।। ୨ ।।

---

* (କ) ଅନୁରୁଦ୍ଧ ଗନ୍ଧ ପାଇ ଯୋଷାରେ
ଅଙ୍ଗନା ଆଲୋକ ସ୍ତୁତ ଆଶାରେ । (ପୋଥିପାଠ)

★ ବନକ୍ଷିତ (ପୋଥିପାଠ)

ଆପେ ପାଣିକ ଛଡ଼ାଇ ଲୋଡ଼ନ୍ତେ ଜନ୍ମାଇ
ଅଂଶୁଗ ଯୋଗେ କି ହେମ ବଲ୍ଲୀ
ଅଗୋଚର କି ଭ୍ରମରେ ଅମ୍ବୁଜ ଅମ୍ବରେ
ଗୋପ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ।। ୩ ।

ଅଳ୍ପ ତପି ଶ୍ରମା କହ୍ନ ତୁମ୍ଭ ରୂପ ସେହ୍ନ
ତାଙ୍କ ସ୍ୱଭାବକୁ ତୁମ୍ଭେ ଧର
ଅଚ୍ଛୁ ମିଶତା ସ୍ୱେଚ୍ଛନ ତବ ସୁଖଦାମା
ଚାହାଇଂ ଦେଲେ ଚମା ଲୁଚବାର । ୪ ।

ଅଳ ଦକ୍ଷିଣ ନାୟକ ସୁମନ ସାୟକ
ଗୁଣବନ୍ତ ଯାହା ଯୋଗୁଁ ଦେଖ
ଆସ୍ୱାଦନ୍ତ ସବ ମଧୁକର ତନ୍ତ୍ରେ ସାଧୁ
ରସାଳ କାଳ ବନା କି ସୁଖ ।। ୫ ।।

ଅଧୋକ୍ଷଜ ବାଣୀ ଶୁଣି ପ୍ରିୟା ପ୍ରତିବାଣୀ
ରସାଢ୍ୟ ପ୍ରେମ ନ ସୁମରେ
ଅତି ବରଷାରେ ପ୍ରାନ୍ତି ବଢ଼ାଇ ମାଳତି
ଗଣିକା ସଙ୍ଗରେ ଯେ ବହରେ ।। ୬ ।।

ଅଟେ ଧନ୍ୟ ଜୀବଂଜୀବ ସୁଧାପାନେ ଜୀବ
ତୋଷଇ କେମନ୍ତ ଦୃଢ଼ ବ୍ରତ
ଅନ୍ୟେ କରଇ ଆହାର ପ୍ରୀତି ଯେ ଯାହାର
କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ହେଜ ସେହ୍ନ ମତ । ୭ ।

ଆସି ଭଷି ଯେଉଁପର ପରସ୍ପରେ ପର-
ରମ୍ଭ କଲେ କୃଷ୍ଣ କାମ ବଶେ
ଅଳ ବଳତ କେତକୀ ଚୁମ୍ବଇ ଜଡ଼ କି
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷେ ।। ୮ ।।

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଅଷ୍ଟସଖୀ ବୃନ୍ଦା ମଞ୍ଜରୀ ବାର
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟ ଉପମାରେ ଛଳିବାର
ଆଳସ୍ଯ କ ନ କର ରଣ ରଣ
ଆଖଣ୍ଡଳ ପାଳ କ ଆଭରଣ
ଅସିତ ତମାଳ,
ଆଶ୍ଳେଷ କୁସୁମିତ କୃତ ମାଳ ॥ ୧ ॥
ଅର୍କଜା ଶୋଭନ ପଦ୍ମ ପରାଗେ
ଆସ୍ୟ ବଧୂ ସାଧୁ କ ଉପରାଗେ
ତାଙ୍କୁ ପାଇ ଶୋଭା ଅସାଧାରଣ
ଆମ୍ଭ ସଖୀ କୃତର ସାଧାରଣ
ଅଚ୍ୟୁତେ ମନ୍ଥନ,
ଅମୃତ ଆଦି ଲାଭ ଏକଥନ ॥ ୨ ॥

(ତନି)

ଅଳି କେ ବୋଲଇ ଆମ୍ଭ ପ୍ରାଣସଙ୍ଗୀ ଅମ୍ଭ-
ଛୁଦ ନେହୀ ଅତ ତାର ଶୋଧି
ଆଖ୍ୟା କୃଷ୍ଣ ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୋଭାବନ
ନ ତେଜନ୍ତି ଯୋଗେ ଲଭି ଲୋଧି ॥ ୧ ॥
ଆରେ ରାଧା ହୋଇ ସ୍ୱାନ୍ତ ତାରେ ତନୁ ଖାତ
ପ୍ରେମ ଆରବ୍ଧା ଅନଙ୍ଗ ବସ୍ତୁ
ଅଭିଷେକ ଯୋଗେ ରାଜେ ପୂର୍ବ ଉତ୍ତରେ ଯେ
ସୀତଦା ତତାଙ୍ଗୀ ଶୋଭା ବସ୍ତୁ ॥ ୨ ॥

ଅଟେ ହସ୍ତରେ ମଞ୍ଜୁଳ ଶାବ ଭବ ମୂଳ
ଅଛୁ ଭ୍ରୂରୁ ଶୋଭାରାଶି ପୁଛ
ଆନ ବୋଲେ ହର-ଚାଳ ବୋଳୁଚରେ ଢୁଳ
ମନସିଜ କଳାରନ୍ଧ୍ର ବ୍ରାତ ॥ ୩ ॥

ଆଣ୍ଠ ଭୁଜର ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇବା ମନ
ପ୍ରିୟା ଗୁଞ୍ଜ ରୂପ ପରକଟ
ଅନ୍ତେ ପୃଷ୍ଠି ଅନୁରାଗ ମୂଖେ ତମ ଯୋଗ
ଗୁଡ଼ ବୋଲୁ କୃଷ୍ଣ ମାଗେ ଘଟ ।୪।

ଅଛୁ କାମନଗା ଚଷ ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ଭର
ଅଛୁ ମୋତି ମାଳ ପ୍ରବାଳକୁ
ଆନ ଲେଉଡ଼ା ନାହିଁ ଘଟ ବେନ ଦଅ ଘଟ
ଫାଣିସ୍ଥିତ କୃଷ୍ଣା ପ୍ରବଳକୁ ॥ ୫ ॥

ଆସି ଲଳିତା ବଦନ୍ତି ଗୁଡ଼ କୁନ୍ଦଦନ୍ତୀ
ସୂର୍ଯ୍ୟପୂଜା ଅନ୍ତେ ନେମ ଘଟ
ଆଜ କାମ ଘଟୁଆଳ ହେଲ ଯେବେ ମୁକ
ମୂଲ୍ୟ କର ଦ୍ରବ୍ୟ କର ଲଟ ॥ ୬ ॥

ଆଲିଙ୍ଗନ ଚେଜ ହର ଜଙ୍ଘ ହେଲେ କ୍ଷଣ
ଜାତ ଉରଜ କୁଙ୍କୁମାଙ୍କିତ
ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗଦ ବଳୟ ଚାହ୍ନକୁ ବଳୟଁ
ଦୃଶୀ କଙ୍କଣ ଚାହ୍ନରେ ସୂଚ ॥ ୭ ॥

ଅନାଅନ ପରସ୍ପରେ ହାସ ଆନନରେ
କୃଷ୍ଣ ଉଗାଳିଲେ ଅଗ୍ରେ ରହୁ
ଆସୁ ଅବଧିକ କରି ଗଲେ ବର ନାରୀ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହୁ ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

ଅଚ୍ୟୁତ ରହିବ ସଂକେତ କୁଞ୍ଜରେ
ଆଗେହ୍ବ ଆଶା ବଢତ କୁଞ୍ଜରେ
ଆଗତ ନ ହୋଇ ଆମ୍ର କଞ୍ଜରେ
ଆସି ଆଶୁଗ ଭେଦଇ ଖଞ୍ଜରେ
ଅନଳ ପୁଞ୍ଜରେ,
ଆସନ ତାପ ପଲ୍ଲବ ଶେଯରେ ॥ ୧ ॥

ଆଜ କ ଭେଟିବ ଚମ୍ପା ଗୋରକ
ଆଲିଙ୍ଗନେ ଲଭିଅଛୁ ହରିକ
ଆଳ ପୁରେ ନେଲେ ସହଚରିକ
ଆଜ ଅଦ୍ଧ ଦଣ୍ଡ କଣ୍ଠପାର କ
ଆସେ କଣ୍ଠୋଷ୍ଠ କ
ଅନ୍ତ ମନେ ବନ୍ଧୁ କୁଚ ଗିରିକ ॥ ୨ ॥

(ଗୃଢ)

ଅତ ଆତୁର ବର୍ଦ୍ଧନ ପ୍ରେମରେ ବନ୍ଧନ
ସସଂଭ୍ରମେ ଭ୍ରମେ ବୃନ୍ଦାବନ
ଆହା ରମଣୀଙ୍କ ମଣି ମୁଖ ନଶାମଣି
ଦେଖା ବାରେ ହୋଇ ପରସନ୍ନ ॥ ୧ ॥
ଅସି ପ୍ରେକ୍ଷି କାଳେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳି ଚନ୍ଦ୍ରା
କୃଷ୍ଣ ଭେଟି ବାଟେ କହେ ବାଣୀ
ଆମ୍ଭ ସଜନୀର କାମ ବ୍ୟାଧି ଯେ ନବମ
ଗୋପ ବୈଦ୍ୟ ସାଧ୍ୟ କହ ବାଣୀ ॥୨॥
ଅପେ ନାୟକ ସେ ଧୀର ପ୍ରଶାନ୍ତ ବେଭାର
ବୋଲେ ସାଧ୍ୟ ଜଣା ଅଛୁ ପୂର୍ବେ

ଆତ୍ମ ବେଦନା ଜଣାଇଁ ଆଣିବ ମଣାଇଁ
ଭେଟିବୁଁ ଗଉରୀ ଘାଟେ ଯେବେ ।। ୩ ।।

ଆଳି ସଙ୍ଗେ ତେଣେ ଗ୍ରଧା କାମ ଶରେ ବାଧା
କୃଷ୍ଣ ବଚ୍ଛେଦରେ ଫୁଲ ତୋଳି
ଅଙ୍କ ଅବଣେ ପୂଟଇ ଗମନେ ଝୁଣ୍ଟଇ
କାନ୍ତ ଥିବା ଦିଗେ ନେଇ ଡାଳି ।। ୪ ।।

ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ଅଙ୍ଗୁଳରେ ଉଭା ବନ୍ଧ ଗ୍ରୀବ ଶୋଭା
ମୁଖ ଟେକ ଦେଖେ ସେହି ଦିଗେ
ଅଛୁ ଉଉରେ କୁସୁମ କହ୍ଵ ଅଧେ ଭ୍ରୁମ
ଚଡ଼ି ନେଇ ନରୂପର ବେଗେ ।। ୫ ।।

ଅଙ୍ଗି କୁସୁମ ପଡ଼ଇ ମୂଳରେ ଲେଉଡ଼ଇ
ଫୁଲ ଭାବ ତୋଳେ ପଲ୍ଲୀସକୁ
ଅଶ୍ରୁ ପୋଛେ ପୁଷ୍ପ ରଜ ପଡ଼ିବାର ବ୍ୟାଜ,
ଉର କମ୍ପେ ତେଜ ଉଲ୍ଲାସକୁ ।। ୬ ।।

ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ଲୁଚି ସଜଣୀକ ବଞ୍ଚି
ସଂକେତ କୁଞ୍ଜକୁ କଲେ ଗତ
ଆତ୍ମେଶ୍ଵରକୁ ନ ଦେଖି ପଦ୍ମମୁଖ ଶୁଖି
ଲୁଳିତ ମନ୍ଦାର ଓଷ୍ଠ ଭାତ ।। ୭ ।।

ଅଧୋକ୍ଷଜ ପାଦ ଧୂଳି ଉରଜରେ ବୋଳି
କୃଷ୍ଣର ଶଉ ପଲ୍ଲବ ଶେଯ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଶୋଇ ବିରହ କହଇ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବରାଜ ।। ୮ ।।

—ଗୀତ—

ଅତି ଗୁରୁ ପୟୋଧର ଅନ୍ତରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ତୁମେ ଧର ନଇନ୍ତରେ

ଆଲୋକ ଶାରିକା ଶୁକ କାଚରେ
ଆଳାପ ଦେଖିଛ ବନ ଭିତରେ
ଅଙ୍ଗନା ବ୍ରାତରେ,
ଅଭିହାର କେ ଚତୁ ଚରଚରେ ॥ ୧ ॥
ଅଗ୍ରେ ବସି କୀର କହେ ସରସେ
ଅଭ୍ୟାଖ୍ୟାନ କହ ନାଶ ସାରସେ
ଅଛ ଲୋଳ ବହୁ ନେହ ସାରସେ
ଅଧିକ କେ ତୁମ୍ଭଠାରୁଁ ସେ ରସେ
ଆଲୋକ ହରଷେ,
ଅଳ୍ପଦୂରେ ଚତୁ ଚାପ ହର ସେ ॥ ୨ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ମତି କୃଷ୍ଣ ମନେ ଚିନ୍ତି
ଚପଳେ କରିବ ଆଲିଙ୍ଗନ
ଅଣିମାଦି ସୁଖମାନ ହେବ କି ସମାନ
ଚୁମ୍ବନ ଗୋଟିକ ଲଭ ଦାନ ॥ ୧ ॥
ଆସ୍ୟ କମ୍ପାଇବ ପରା ସେ ଲଜ୍ଜା ଆତୁରା
ପୃଷ୍ଠପର ପରୁଷରେ ଭଜି
ଅବଲମ୍ବେ ଦେବ କୋଳ କହିବ ଆକୁଳ
ମଦନ ସଙ୍ଗତେ ଗଲି ଭିଜି ॥ ୨ ॥
ଆସି ଦେଖି ଆଳିଚୟ କୁସୁମ ସଞ୍ଚୟ
ହରିଣାକ୍ଷୀ ହନା ଦୁଃଖୀ ହରି
ଅଟେ ସର୍ବ ଶୋଭାକର ଯଥା ପଦ୍ମାକର
ଜୀବନ ହନା ଜୀବନ ହରି ॥ ୩ ॥
ଅଛ ସକଳେ ମୋ ପ୍ରାଣ ଈଶ୍ୱରୀ ହକଳେ
ଖୋଜଇ ନ ହଣେ ଗଲେ କାହିଁ
ଅତି ଅଧୀର ଗୋବିନ୍ଦ ଶୁଣି ଆଳିବୃନ୍ଦ
ବୋଲନ୍ତି ସେଠାରେ ଥିଲେ ରହି ॥୪॥

ଅପେ ଆଦରରେ ମାଳ ଅମ୍ଳାନ ମୁକୁଳ
ତୋଳୁଥିଲେ ଶିଖ ଗୁନ୍ଥି ଗୁନ୍ଥି
ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ନ କହି ଗଲେ ପୁନ କାହିଁ
ମଦନ ବାଧା ନ ସହି ସହି ॥ ୫ ॥

ଆଳ ମୁଖୁଂ ପ୍ରେହା ଶୁଣି ପୁଲଗୁପ ପାଣି
ପୁଲଶରର ଭେଦୁଅଛୁ ହୃଦ
ଆସି ପ୍ରେକାଳେ ସୁବଳ ସେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ
ଦେଖିଲେ ବଢେଷେ କୃଷ୍ଣ ଖେଦ ।୬।

ଆଳାପରେ କହେ ଧୀର ନୁହସି ଅଧୀର
ଚକୋର ନ ଭେଷି କ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ଅସ୍ତାଚଳକୁ ମଣ୍ଡଇ ସମ୍ଭାବତ ନୋହି,
ଖୋଜୁଥିବେ ବନେ ନୃପ କେମା ।୭।

ଅନୁରାଗ ବହନ୍ତା ସେ ମନକୁ ପ୍ରେ ଆସେ
ନ କହି ସଂକେତ କୁଞ୍ଜେ ଗଲେ
ଆତୁରତ ସେ ଚତୁର ହୋଇ ଭୁମ୍ଭ ପଣ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ।୮।

—ଗୀତ—

ଆଳ ଖୋଜ ଭେଟି ନବବୟସୀ
ଅଛନ୍ତି ସଂକେତ କୁଞ୍ଜରେ ବସି
ଅଶ୍ରୁନେହ ମୁଖ କୁଚେ ନବେଶୀ
ଅସ୍ତାଚଳେ ବଧୂ ଗଲ୍ଲ କ ଘଣି
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ନ କହି,
ଆସିଲୁ ଜୀବନ ଅଙ୍ଗେ ନ ରହି ।୧।

ଅମ୍ନେଶ୍ୱର ଭୁମ୍ଭ ଚହୁଁ ଅଧିକେ
ଆତୁର ହୋଇ ବୋଲନ୍ତି ରାଧିକେ

ଆସ ଭେଟାଇବୁ ଅଚିରେ ନେଇ
ଅକାରଣେ ଶ୍ରମ ଲଭ କପାଇଁ
ଅନଙ୍ଗ କପଟୀ,
ଆଗ୍ରହରୁ ଆନ୍ତୁ ଛନ୍ଦେ ଲମ୍ପଟି । ୨ ।

(ଛଅ)

ଆଣି ମାନସ ଚଉର ଭୁଜ ପାଶେ ଚୋର
ବନ୍ଧାଇବୁ ଶେଷ ନଂଖେ ଭେଦ
ଅଳମାନେ କର ଧରି ଆଣେ ଜବାଧରି
ନ ଚଳେ କାନ୍ତ ବଚ୍ଛେଦ ଖେଦ ।୧।
ଆସି ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳ ପ୍ରେ ସମପ୍ରେ ମିଳ
କୁଶଳ ପଚ୍ଚାରି ବୋଲେ ଶୁଭ
ଅତ ବନଅକ କହ କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ସହ
ଆଣ ଉମା ଶେଷାର୍ଥ ସୁଖ ଲଭ ॥ ୨ ॥
ଅନ୍ତରତ ସେ ପ୍ରେମନ୍ତ ବଚନ ଶ୍ରବନ୍ତ
ରାଧା ପଦ୍ମମୁଖ ସ-ମଳନ
ଅଶ୍ରୁ ଅନାପୃତେ ଜାତ କଂକଣାଦ ପାତ
ଭାର ବସନ ଭୂଷଣେ ମାନ ॥ ୩ ॥
ଆଳ ବୋଧେ ସପଟଣି ଛନ୍ଦକୁ ନ ଜାଣି
ତାପ ଉଦଧିକ ହୋଇ ଶୀଳ
ଆନ୍ମ ଆଳୟକୁ ଗଲେ ଭେଟାଇବେ ଭଲେ
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କୃଷ୍ଣ ରତଶୀଳ ॥ ୪ ॥
ଆସ୍ଯଂ-ମସ୍ଥ ବସ୍ତ୍ରୁ ପଦ ଚନ୍ଦ୍ରର ଆସ୍ପଦ
ଅଙ୍ଗୁଳ ଦେଖି ନ ଚଳେ ତଳେ
ଅଣି ସେ ରଜ ଉରଜ ମଣ୍ଡଇ ମାରଜ
ଦାସୀ ଦାଢ ହୋଇ କାମାନଳେ ।୫।

ଅଚଳର ଭୂତ ଦେଖି ଚଞ୍ଚଳରେ ସଖୀ
ମାଳ ଦେଇ ପେଷେ କୃଷ୍ଣ ପାଶେ
ଅସ୍ତୁ ଖଣ୍ଡଦୁନ୍ଥ ହର ବୋଲେ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ
ସ୍ଥିତ ଯେ୍ତ ହଗେ ତୁଳସୀ ଅସେ ।୬।

ଅଞ୍ଜଳରେ ଫୁଲମାଳ ଧଇଲେ ତାମ୍ବୁଳ
ପୁଚ୍ଛେ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା କାହିଁ କହ
ଆଳି ବୋଲଇ ତୁମ୍ଭର ଷ୍ମରଣ ଅମ୍ବ ବି-
ନାରେ ମଦନ ଦହେ ଦେହ ।। ୭ ।।

ଆଲିଙ୍ଗନ ଅବଲମ୍ବ ବିନା ସେ ପ୍ରଳମ୍ବ
କେଶୀ ନ ଉଠଇ ହୋଇ ଧୀର
ଅନେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବହଇ ବିଚ୍ଛେଦ କହଇ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧୀର ।। ୮ ।।

—ଗୀତ—

(ଅଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଳି ବୋଲେ ନଶାପତି ନଶାରେ
ଆନନ୍ଦ କରେ କୁମୁଦ କାସାରେ
ଆନ କେ ଗତି ନଶାକୁ ରସାରେ
ଆମ୍ଭ ସଜନୀ ତୁମ୍ଭ ଭରସାରେ
ଅମ୍ବର ଆଶାରେ,
ଅନ୍ୱେଷଣା ମୃଗତୃଷ୍ଣା ଗ୍ରସାରେ ।। ୧ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ଗୃତକ ତରସି
ଆକାଶ ଘୋଟି ମେଘ ନ ବରଷି
ଅମ୍ବୁଜ ମଣ୍ଡନ ମ୍ଳାନ ସରସୀ
ଅଛ ଶୁଣି କ ତା ମାନସ ଭସି
ଅଛୁ ଆକରଷି,
ଅଧିକେ ମୋ ମନ ମନୁ ବରଷି ।। ୨ ।।

(ସାତ)

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଆଳ ପେଷି ଆଣ ଶୁଭ୍ରକେଶୀ
ତପକୁଞ୍ଜେ ଆମ୍ଭେ ଅଛୁ କହ
ଅନ୍ତେ ରାଧିକା ପ୍ରେ'କାଳେ ଚାହଇ ବ୍ୟାକୁଳେ
କୃଷ୍ଣ ନ ଦେଖିଲ୍ଲ ପରା ସହ ॥ ୧ ॥

ଆଳ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀଙ୍କର ସତ୍ୟ ହେଲ ଗିର
ଗଉଷ ଷର୍ଥକୁ ଗଲେ ହର
ଆଜ କୃଷ୍ଣ ପରସନ ମୁଖ ଦରଶନ
ହନା ପ୍ରେ ବନେ ଜୀବନ ହାର ।୨ ।

ଅନାୟାସରେ ଦୁର୍ଲଭ ହୋଇଥିଲ ଲଭ
କ୍ଷଣେ ନ ରହିଲ ଭୂଜବନ୍ଧେ
ଅଙ୍ଗୁଳକ ମୋ ଚବୁକ ମଣ୍ଡିଣ ମସ୍ତକ
ଆଘ୍ରାଣ ଚୁମ୍ବନ କାମ ଅନ୍ଧେ । ୩ ।

ଆଳ ନକର ପରୁଷ ବଚନ ପ୍ରକାଶ
କଳବେଳେ ଟୁମ୍ଭେ ଥିଲେ ଗଣ୍ଡେ
ଅତ ସୁଖ ନାବ ଛାଡ଼ ମରୁଅଛୁ ବୁଡ଼
କାମ ସରତ ଗମ୍ଭୀର ଗଣ୍ଡେ ॥ ୪ ॥

ଅସେ ପ୍ରେ କାଳେ ପ୍ରେକାଙ୍କ ସଖୀକ ଆଲୋକ
ପ୍ରାକେ ବୋଲଇ ଶଶୀମୁଖୀ
ଅବଳମ୍ଭେ ରହ ଗଳେ ପିବଟି ଚପଳେ
ରହ ନ କରବ ମନେ ଦୁଃଖୀ । ୫ ।

ଆସ୍ୟ ପ୍ରସନ୍ନ ତୁଳସୀ ଆସି ପାଶେ ଭାଷି
ଦେଖିଲ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସଖୀ ସହ
ଆଣି କେତକୀ ତୋ ଅଙ୍ଗ ପର ହୃଦେ ସଙ୍ଗ
ହୋଇଥିଲ ନେହ ବାର ବାହ । ୬ ।

ଆଗେ କୋକିଳର କଳ ତୋ ବାଣୀ ମଞ୍ଜୁଳ
ଆଦରେ ମାଳ ତାମ୍ବୁଳ ଯେନ
ଅମ୍ଳହୃଦ ଫୁଲ ମାଳ ଦେଇ ବନମାଳୀ
ବୋଲେ ଆଣ ନେଇ ସୁଖଦାମା ।୭।
ଅବଲମ୍ବ ହେଲା ମାଳ ଉଠି ମଣ୍ଡେ ଗଳ
ଆଲିଙ୍ଗନ ମଣେ କୃଷ୍ଣ ଭୁଜ
ଆସି ଗୋବନ୍ଧ ଭେଟଇ ସାନନ୍ଦେ କହଇ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବରାଜ ॥୮॥

—ଗୀତ—

ଅଳପ୍ପେ ଛଳ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କାନ୍ତ
ଆଲୋକନରେ ତାଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ
ଅଟ ଛନ ସେହ୍ନ ମଣି ପ୍ରକାର
ଅନଙ୍ଗ ଚାପ ମଦନ ବକାର
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଜଳାଅ,
ଅଖିଷ୍ଟ ସମାରେ ମତ୍ତ ବଳାଅ ।୧।
ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ଉଚତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ
ଅକ୍ଷୀଣ କ୍ଷୀଣ ବା ହେଲେ ନତାନ୍ତ
ଅମୃତ କର କାନ୍ତ ରୂପ ଜନ
ଆନ କେ ହୋଇବ ଧନା ରଜନୀ
ଅଧ ମୁଖେ ତାର,
ଆବେଷ୍ଟନେ ଥିଲେ ହୋଯ୍ୟେ କ ତୋର ।୨।

(ଆଠ)

ଅକ୍ଷି ଶେଷେ ଗୃହ୍ଵଁ ମତ୍ତ ହରଇ ଶ୍ରୀମତୀ
ସସଂଭ୍ରମେ କୃଷ୍ଣ ଆଲିଙ୍ଗନ
ଅନୁକମ୍ପା ଶିବେ ଚମ୍ପା କୋଟି ଦେଇ ଶମ୍ପା
ଗୋରୀ ମୁଖେ ପ୍ରେକ ଚୁମ୍ବ ଦାନ ।୧।

ଅଣିମାଦ୍ୟ ସୁଖ କେତେ ପ୍ରେମ ଦ୍ରବ ଚତ୍ତେ
ମନର ଯୁବତୀ ଦେଲେ ଚୁମ୍ବ
ଅନାସ୍ଵାଦ୍ୟ କାମେ ହୋଇ ପୀୟୂଷକୁ ପିଇ
ରଦେ ପିଡ଼ି ଓଷ୍ଠ ପଦ୍ମ ବମ୍ବ ।। ୨ ।।

ଅତ ଅନୁରାଗ ଗୃହୁଁ ପ୍ରକାଶନ୍ତି ଅଟୁ
ଜୀବର ଜୀବନ ମୋର ସଖୀ
ଅମ୍ବୁ ବିନା ଯଥା ମୀନ ନ ରଖେ ଜୀବନ
ତଥା ମୁଁ ତୋ କଥା ବିନା ଦୁଃଖୀ ।୩।

ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ଵପ୍ନ ଦୋଳୀ ପରେ ପୁଂସ ବାଳୀ
କେତେବେଳେ କୁଞ୍ଜେ ପଶା ଖେଳ
ଅଳ ମାତକ ଅନାଇ ଭାନୁ ଜେମାଦେଈ
କୃଷ୍ଣ ଗୃହ୍ଵଁ କହେ ବହେ ଛଳ । ୪ ।

ଅବଲୋକ ପ୍ରେ ମଧୁପ ମଧୁରେ ଲୋଲୁପ
ପ୍ରେକ ରସେ ବନ୍ଧ ନୋହେ ଚତ୍ତ
ଅଙ୍କ ଯଥା ସାଗ୍ରସାର ମଣେ ପ୍ରେକାକାର
ରଙ୍ଗକୁ ମଣାଇ ପ୍ରେ ରଜତ ।। ୫ ।।

ଆସି ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳ ପ୍ରେ ସମୟେ ମିଳ
କଖଟୀ ଦ୍ଵାରେ ନ ପାଇ ରହି]*
ଅପହତ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଜ ଯାବଟରେ ବ୍ୟାଜେ
କୁଡ଼େ ପଦ୍ମାବଳୀ ଗଲେ ଲଭି । ୬ ।

* 'କ' ପୋଥିରେ ବନ୍ଧନୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପଦ ହସ୍ତ ନାହିଁ ।

ଆସି ଚାନ୍ଦମୁଖୀ ଚନ୍ଦୁମନ୍ତ ବୋଲେ ଇନ୍ଦୁ-
ମୁଖି ଚଳ ନିଜ ନିବାସରେ
ଅମରଷେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳି ଗଲେ ଭଳି
ଅନସ୍ତ ଝଗୃର ମାନସରେ ॥ ୭ ॥

ଅର୍କ ଅର୍ଚ୍ଚନ ନିମିତ୍ତ ସାର ସେ ଅମିତ
ଶୋଭାରେ ମନ୍ଦରେ ନାସିଗଟ
ଅଟେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ସ୍ୱେ ସୁନ୍ଦର
ଚରିତ କମଳେ ମଧୁଲିଟ ॥ ୮ ॥



— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

॥ ଆଦ୍ୟ ବିଭାଗ ॥

ବୋଲି ଲେଖନ

(ଖେମଟା* ବୃତ୍ତେ)

ଅଢମୁଖେ ଉଠି ବୃଦ୍ଧା ଦୃଷ୍ଟି ବର୍ଣ୍ଣାବଳରେ
  ଅଚ୍ଛି ଲବ୍ଧ ସୁଧା ବାଢ଼େ ମୃଗମଦ କାଳରେ ।୧॥
ଅଟେ ବଧି ଯେ ବଧୁର ସଦା ଗତି କାନନେ
  ଅଭିମନ୍ୟୁ କହ୍ନ ନିଷେଧ ନ ଯାଉ ସେ ବନେ ।୨।
ଅତି କୋପମୁଖ ମୂର୍ଖକୁ ଗଲା ସେ ଅଣି
  ଆପେ ପୁଣ ସୂତାଂଶ କହନ୍ତି ସେ ସାଧୁବାଣୀ ॥୩।
ଆଳଚୟ ଆସି ପଡ଼ିଣ ହୋଇଲେ ବସ୍ତୁୟ
  ଅନୁସାର ଦେଲେ ଭୃଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ଚେକ ସଂଶୟ ।୪।
ଆଣି ମୂର୍ଖକୁ ବୋଲେ ପଢ଼ି ଲେଖା ଚରିତ
  ଆଜ ଭାସିଲା ଗୋପେ କଳଙ୍କ ସହିତ ସ୍ରୋତ ॥୫।
ଅର୍ଥ ହେଲା ଅଭିମନ୍ୟୁ ନ ଯିବ ସେ କାନନେ
  ଅଚ୍ଛି ବଧୁର ବଧୁର ସଦା ଗତି ତ ବନେ ॥୬॥
ଅଦଭୁତ ମଣେ ବୃଦ୍ଧା କେହ୍ନେ ହୋଇଲା ଆନ
  ଅଚ୍ଛି ଯଥା ସ୍ୱରୂପରେ ବର୍ଣ୍ଣାବଳ ରଚନ ॥୭॥
ଅଂମ୍ବୁଜକୁ ବୋଲେ ବାବୁ ନ ଯିବୁ ବୃନ୍ଦାବନ
  ଅଂମ୍ବ ହିତେ କଉଁ ଦେବ କରିଗଲେ ଲେଖନ ॥୮।

---

* ଖେମଟା (ପୋଥିପାଠ)

ଅତ ଭ୍ରତ ହେଲା ତାହାଙ୍କ ଅଦ୍ଭୁତ ବିଧାନ
ଆନ ବନେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଟୋଷ୍ଟୁ କଲେ ସ୍ଥାପନ ।୯।।
ଅଭିସାର ସାକ୍ଷସାକ୍ଷୀ ହନେ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଣିରେ
ଆସି ପୂର୍ବ ପର କୃଷ୍ଣ ଭେଟି ଘନକେଳୀରେ ।୧୦।
ଆଳମ୍ବିତ ଗୁଞ୍ଜାହାର ଦେଖି ହସେ ବନିତା
ଅଛୁ କର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ ଯେଣୁ କର ପ୍ରୀତି ଜନିତା ।୧୧।
ଅନୁରାଗ ଭୂମି ପର ହର ବୋଲେ ଯେହାର
ଅଙ୍ଗରାଗେ ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଖେ ଚମ ଯେ ହେତୁ ହାର ।୧୨।
ଆଳ ବୋଲେ ତଥା ନୋହେ ଅନ୍ୟ ବିଷୟେ ଚମ
ଅଟେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଠାରେ ଧର ଯେ ରାଗ ଚମ ।୧୩।
ଆନ କେ ବୋଲେ ଯେ ତାର ମୌକ୍ତ ବିହାର ହାର
ଅଛୁ ଅଞ୍ଜନ ସିନ୍ଦୂରେ ଲଗି ଯେ ଅଧାହାର ।୧୪।
ଆଳ ବହୁ ଭାଷ ଶୁଣି ଆଲିଙ୍ଗିତ ପ୍ରିୟାରେ
ଆନ ଲକ୍ଷନ୍ତି ଯେ ଆମ୍ଭ ସ୍ୱେଦ ସୁହୃଦୟାରେ ।୧୫।
ଅବଦାତ ଚନ୍ଦ୍ରୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ପର ଯେ ଫଳ ଯେତେକ
ଅବଲୋକ କରାଇବ ଧନ୍ୟ ବୋଲିବା ତେବେ ।୧୬।
ଅନ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପ୍ରେମ ରାମା ବୋଲେ ଉଚନେ
ଆନ ସେ ବନା ଉପମା ନ ଉଚ୍ଚରେ ବଚନେ ।୧୭।
ଆଳାପରେ ପରିହାସ ଛଳ ବହୁ ଶ୍ଳେଷରେ
ଅଲଘାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସରେ ।। ୧୮ ।।
ଆରମ୍ଭନ୍ତେ ବନ୍ଧ ରୂତ ଛୁଡ଼େ ଗୁଞ୍ଜା ମାଳିକା
ଅନ୍ୟ ସ୍ୱରତେ ସ୍ତୁତଲେ କୃଷ୍ଣ ନବ ବାଳିକା ।୧୯।।
ଆସି ଯେବେ ଗୁଞ୍ଜ ରାମା କୁଚ ଚନ୍ଦନେ ପଶେ
ଅଙ୍କୁରିତ ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସ ମିଥୁନ ବଶେ ।। ୨୦ ।
ଆଳୟରେ ଗ୍ରେଲ ଯେଉଁ ଦେଖେ ଗୁଞ୍ଜ ଅଙ୍କୁର
ଆପେ ରୋପେ କେଳ ବଚନ ଘେନ ସଖୀ ନକର ।୨୧।

ଆଳବାଳ କର୍ପୂର କସ୍ତୁରୀ ପଙ୍କ ବିଧାନେ
ଆଗ ଦେଇ ପାଳେ ମାଳକ ବାଳୀ ସାବଧାନେ ।୨୨।

ଅନୁଦିନ ବଢ଼ି ପୁଷ୍ପ କ୍ରମେ ହେଲା ସଫଳ
ଅବଦାତ ଚିତ୍ର ରଚି ଶ୍ୟାମ ସୂତ୍ରରେ ମାଳ ।୨୩।

ଆଲମ୍ବିତ କରି ଉରରେ ବିଜେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂଜନେ
ଆସି ସେହିକାଳେ ଭେଟିଲେ କୃଷ୍ଣ ବନ ଭଜନେ ।୨୪।

ଅବଲୋକ ବୋଲନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ବନ ଦ୍ୱାଦଶେ
ଅଛୁ କେଉଁଠାରେ ଦେଖାଅ ମୋ ସୁଖପ୍ରଦ ସେ ।୨୫।

ଅମୃତ ମୃତ ବା ଇଚ୍ଛା କରୁଁ ହାର ତପସ୍ୟ
ଆମ୍ଭ ମୋତି ମାଳକୁ ଅଥବା ପାଳଟ ଦସ୍ୟୁ ॥ ୨୬ ।

ଆଚ୍ଛନରେ କାଞ୍ଚନଗୋରୀ ନ ଶୁଣି ଗମେ
ଆଗେ ଓଗାଳ ବୋଲନ୍ତି ବାଳୀ ଗଛ ଉଦ୍ୟମେ ।୨୭।

ଆନ ଅନଙ୍ଗ ଗୃହେ ପାଦେ ନ ଯିବ ଆଜ
ଅବମାଣ ଭାଗ ବିନା ନବ ଫଳକୁ ଭୁଞ୍ଜି ॥ ୨୮ ॥

ଅବଗଣିତେ କେଶରୁ ଚୋଳେ ମୀନ ଲକ୍ଷଣୀ
ଅଳି ନଳିନ ଗନ୍ଧରୁଁ ମୁଖେ ପାତ ସେକ୍ଷଣି ।୨୯।

ଅନାସ୍ଥିତେ ଭୃଙ୍ଗ ଖୁଲେ କାନ୍ତେ କଲା ଆଶ୍ଳେଷେ
ଅତି ଦରଦ୍ରୁରେ ଅଣିମାଦି ଲଭି ବିଶେଷ ।୩୦।

ଆପେ ବାହୁ ବନ୍ଧନେ ଯତନେ ରଖି ବନିତା
ଆଜ କେହୁ ମୁକୁଳକ କହୁ କୋପ ଜନତା ।୩୧।

ଅମାନଆ ଗୋ ମାନଆଶୋଭି ହେଲ କାମରେ
ଆନ ମେଣ୍ଟି ରାଜଭାଗକୁ ନ ଦେଲ ଭ୍ରମରେ ।୩୨।

ଅଚ୍ୟୁତର ଭୁଜବନ୍ଧ ରାମା ଲେଉଡ଼ି ଫେଡ଼ି
ଆସ୍ୟ କମ୍ପାଇ ପରୁଷେ ଭାଷେ ଦଣ୍ଡ ଦେ ଗୁଡ଼ି ।୩୩।

ଆଳି ବୋଲନ୍ତି ଗୁଡ଼ ସେ ଶିଖିଛ ସୁକୁମାରୀ
ଆଣ୍ଠି ଭୁଜ ତବ ଜାଣ କଂସ ମଲ୍ଲଙ୍କୁ ମାରି ।୩୪।

ଅଟମୀ ଦେବା ବୋଲେ ସ୍ୱେ କାଳେ ସାରିକା ଶିଷ
ଆଜ ବୋଲେ ସେ ବସ୍ତ୍ରୁ ଶୃଙ୍ଖଳ ଯୋଗ ବିଶେଷ ।୩୫।

ଶ୍ଳେଷ—

ଆନନ୍ଦଦା ନନ୍ଦା ଭଦ୍ରା ଭଦ୍ର ଅନଙ୍ଗ ରସେ
ଅଟନ୍ତି ସ୍ୱେ ହର ଚଷବାଣୀ ଜାତ ରଭସେ ।୩୬।
ଅଛନ୍ତି ରାଧିକା ବନ୍ଧନରେ ବସ୍ତ୍ରୁ ଶୃଙ୍ଖଳ
ଅଧର ପୀୟୂଷ ପାନେ ଉପବାସର ଫଳ ।। ୩୭ ।।
ଅଚନ୍ତୁ ରସେ ଜାଗରବର୍ତ୍ତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଯୋଗ
ଅଘ ହତେ ବନ୍ଧନରୁ ଫିଟି ଲଭିବେ ଶ୍ଳେଗ ।୩୮।

ଶ୍ଳୋକଃ—

ନନ୍ଦା-ଭଦ୍ରାଦ୍ୱୟୋର୍ଯତ୍ର ବସ୍ତ୍ରୁଗ୍ରୀକ୍ଷେଣ ସଂଯୁତା
ତଦ୍ବସ୍ତ୍ରୁ ଶୃଙ୍ଖଳଂ ଯୋଗ ଉପୋଷ୍ୟମୋକ୍ଷକୃଦ୍ଭବେତ୍ ।

ଆନନ୍ଦେ ସକଳେ କୋଲେ ସ୍ୱେବେ ପଡ଼ ହେ କାର
ଅତ ମଧୁରେ ସେ ଭାଷେ ରୂପକ ଗିର ।। ୩୯ ।।
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ନାକ ଶୋଭେ ଯୋତି ମୋତି ବେହ୍ନଣୀ
ଅଟେ ପ୍ରତିପଦରେ ମଞ୍ଜୁଳ ସୁଯୋଗ ଜାଣି ।୪୦।
ଅଦୂର ସପାଗରେ ନାଗରୀ ହେବ ମଜ୍ଜନ
ଆଦ୍ୟେ କୂଚ ଶୈଳ କରେ ଧରି କରହେ ଦାନ ।୪୧।*

ଅଧର ମାଣିକ୍ୟ ପାତ୍ରେ ଭରି ଶୁଦ୍ଧ ଅମୃତ
ଅର୍ଘ୍ୟ ଦିଅ ରାଧେ କୃଷ୍ଣେ ହୋଇ ହରଷ ଚିତ୍ତ ।୪୨।+

---

* ଯଦଯଦ୍ଧିନେ ନଣାସ୍ତୁଂ ବଚାର୍ପିତଂ ନୂର ତାପେଽନ୍ତଂ
ତସ୍ତ୍ରବଂ ଶ୍ୱଳସ୍ତୁଂ ଯାନ୍ତି ; ସ୍ନାନେନ ସୁରସାନ୍ତସି ।   ପୋଥିପାଠ)

+ ବେହ୍ନଣୀ ପ୍ରତିପଚ୍ଚନ୍ଦ୍ରେ ଅର୍ଘ୍ୟଦାନଂ ସକାମଦମ୍ ।
'ତସ୍ମାଦର୍ଘ୍ୟଂ ମୟାଦତ୍ତଂ ଗୃହାଣ ନନ୍ଦ-ନନ୍ଦନ ।। (ପୋଥିପାଠ)

ଅଶନକୁ ଦ୍ରାକ୍ଷା ଦେଇ ଛନ୍ତି ହରଷେ ମନ୍ଦେ
ଆସି ଅଙ୍ଗନା ସଭାରେ ରାଧା ମାଧବ ବନ୍ଦେ ।୪୩।।

ଆମ୍ଭ ଉଭୟର ନ୍ୟାୟ କର ତୁମ୍ଭ ସଭାରେ
ଅଳ୍ପ ପକ୍ଷ କହିଲେ ମଦନ ଦଣ୍ଡ ବେଶରେ । ୪୪ ।

ଅବଜ୍ଞାରେ ରାଜଭାଗକୁ ନ ଦେଇ ଦୁଷ୍କର
ଆନ ମେଣ୍ଢିଗଲେ ପଥେ ଲୁଟିନେଲେ ତସ୍କର ।୪୫।

ଆସି ପକାଇ ଆଶ୍ରୟ ପୁନ ସେହ୍ନ ନରେଶ
ଆଣ୍ଟି ବନ୍ଧନରେ ରଖେ ଦେଖ ସେଥି କ ଦୋଷ ।୪୬।

ଆନ କେ ବୋଲେ ଶରଣ ଠାରେ ବନ୍ଧନୋଚିତ
ଅଟେ ଲୋଭୀ ନୃପ ପ୍ରଜା ଧନ ହରଣେ ରତ ।। ୪୭ ।।

ଆନ କେ ବୋଲେ ଦୋଷକୁ ଦଣ୍ଡ କର ବିଧାନ
ଅଛି ପ୍ରେମରତ୍ନ ନଅ ବାସ ଅଙ୍ଗ ପିଧାନ ।। ୪୮ ।।

ଆକରଷଣେ କୁନ୍ତଳ ପରାଭବେ ଶଙ୍କିତ
ଅଙ୍ଗେ ନଖଘାତ ନୃପଦଣ୍ଡ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍କିତ* ।।୪୯।।

ଅଳାପରେ ପରିହାସ ପ୍ରେମପର ରଚିତା
ଆପେ ଅଙ୍ଗନା ଯେନ ବଧିର ହୋଇ ଅଛନ୍ତା ।୫୦।

ଆସି କୃଷ୍ଣ ଭେଟି ବୋଲେ ଧନେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଅଟେ ବନଫଳ ଗୁଞ୍ଜ ନୋହେ ରତ୍ନ ଆବଳି ।।୫୧।।

ଅଦଭୁତ ସ୍ନେ ପ୍ରୀତି ଲାଞ୍ଛନ ନ ଦେଲେ ରାଧା
ଅଛି ଲଘୁ ଦ୍ରବ୍ୟେ କରିଥିଲ ଯେତେକଟି ଶ୍ରଦ୍ଧା ।୫୨।।

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତି ବୃନ୍ଦା କହ ଗୁଞ୍ଜ ମହିମା
ଆମ୍ଭ ସ୍ନେହ ବନ୍ଧ ନ ଦେଲେ ତା ଭାନୁର ଜେମା ।୫୩।

ଅଟବୀ ଦେବୀ ବୋଲେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସ ଜନନ
ଅମୃତାଂଶୁ ତାର କ୍ଷୀରାମ୍ବୁଧି ଶ୍ୱେତ ଯତନ । ୫୪ ।

---

* 'ଢ' ପୋଥିରେ ଏହି ଧାଡ଼ିଟି ନାହିଁ ।

ଅବଦାତ ଧାମ ଶିବ ରୂପ ଗିରି କୈଳାଶ
ଅମ୍ବରଜ ଆଦ୍ଧ କୃଷ୍ଣ ଶୁଚି ରସର ଯଶ ॥ ୫୫ ॥

ଅଙ୍କୁରିତ ଗୁଞ୍ଜା ରୂପେ ହୋଇ ଅଦଭୁତରେ
ଆଣି ପ୍ରେମେ ରାଧା ହୃଦେ ମଣ୍ଡି ସ୍ୱେବଂଭୂତରେ ।୫୬।

ଅତ୍ୟାଜ୍ୟ ସର୍ବଥା ବୋଲି ପ୍ରେମେ ନ ଦେଲେ ହାର
ଅଷ୍ଟରତ୍ନ କୃଷ୍ଣ ବକ୍ଷସ୍ଥରେ ଭୁକ୍ତ ଯାହାର ॥ ୫୭ ॥

ଅତି ମାନ ଭଙ୍ଗ ଶୁଣି ଗଲେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଅଙ୍ଘ୍ରି କୃଷ୍ଣର କାନ୍ତେ ନିର୍ମାଣି ଆଳିରେ ଭଳି ।୫୮।

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଲକ୍ଷଣରେ ଯୁକ୍ତ ନିଶିରେ ଆସି
ଅପଦ୍ମିତ କଲେ ଗୁଞ୍ଜି ଛନ୍ଦୁ ପାଦ ନବେଣୀ ॥ ୫୯ ॥

ଅଙ୍ଗଜାର ରକ୍ତ ଚିହ୍ନ ଯଥା ଯତ୍ନେ ପିଧାନ
ଅଙ୍କ ଆପଣା ପାଦର ତଥା ଲେପ ବିଧାନ ॥୬୦॥

ଅଦ୍ଧ ମୁଖେ ରାଧାରେ ଜଣାଇ ମାଳକ ବାଳ
ଆଗମେ କଲେ ବିକଳ୍ପେ ଶୁଣି ସଙ୍ଗରେ ଆଳି ॥୬୧।

ଅଙ୍ଘ୍ରି ଚିହ୍ନ ଦେଖି ପାଞ୍ଚିଲେ ସେ କୃତ୍ୟ କପଟ
ଅଚ୍ଛି ବକ୍ଷେମ ଚିହ୍ନ ସୁବାସ ନୋହେ ପ୍ରକଟ ॥୬୨ ॥

ଆଶ୍ୱାସିଲେ ପାଣିକେ ସଚ୍ଛିନ୍ନ ଦେଖିଣ ଲତା
ଆସି ଆଳୟରେ ଗୁଞ୍ଜା ଲେଖ ବକ୍ଷସ୍ଥ ଚିତ୍ରା ।୬୩।

ଆଳି ପଦ୍ମା ସେବ୍ୟା ଯେ ସମୟେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀର
ଆସେ ଯା କଣ୍ଠେ ଶୋଭନ ଉର ଗୁଞ୍ଜମାଳର ।୬୪।

ଅଧ୍ୱେ ମାଧବ ପୁଚ୍ଛିଲେ କାହୁଁ ଲଭିଲ ଗୁଞ୍ଜି
ଆଣି ବୋଲେ ରାଧା ଦେଲେ ରଚି ପୀରତି ପୁଞ୍ଜି ।୬୫।

ଆପେ କୃଷ୍ଣ ଜାଣି ବୋଲେ ସେହୁ ପଦ୍ୟାବଳୀ କି
ଆନେ ନ କହ କହିବ ରହେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀକି ॥୬୬॥

ଯେ ପଦ୍ୟାବଳୀ—

ଆନନ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ସଖୀ ବଦନେ ବଦର
ଅଦ୍ଭଦ୍ୱାରେ ଶୋଭମାପ୍ୟ କୁଚ ଯୁଗଳ କର ।୬୭ ॥

ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ସେ ବେନ ଯାବନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ
ଆଳି ମେଳରେ ବଜଯେ ସଖୀ ହୋଇ ସୁବେଶ ।୬୮।

ଯେ ରୂପ ଗର୍ବିତା—

ଆସି ପଦ୍ମରନ୍ତେ କୁଶଳ ଲଳିତା ବଦନ୍ତ
ଅଟେ ସର୍ବଶୁଭ ସଖୀପ୍ରିୟ ପ୍ରିୟ ଭାରତୀ ।୬୯ ॥

ଆମନ୍ତ୍ରନ ଶୂନ୍ୟକାଳେ କୋଳେ ବସାନ୍ତି ଧର
ଆସେ୍ୟ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ବମ୍ବ ଅଧର ।୭୦।
ଆଭରଣରୁ କ କାର୍ଯ୍ୟ ରୂପ ସୁମଞ୍ଜୁଳତା
ଅଙ୍ଘ୍ରି ତଳ ମାଜ କରନ୍ତି ଧରନ୍ତି ଲଭେ ଅଳତା ।୭୧।

ଯେ ସ୍ନେହ ଗର୍ବିତା—

ଅଟେ ତବ ସର୍ବଶୁଭ ଶୁଣି ସେ ବେନ ଭାଷ
ଅତି ଶୁଭ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କାନ୍ତ ସ୍ନେହ ବଶେଷ ।୭୨।
ଆନନ ବନା ଆନକୁ ନ କରନ୍ତି ଲୋକନ
ଆଳାପରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ନେତେ ରୂପ ଲେଖନ ।୭୩।
ଅନ୍ତେ ସଦୁ ଦେଇ ପଦ୍ମମୁଖୀ ଭାବ ଗୁଣନ୍ତି
ଆଜ ଗୁଞ୍ଜହାର ଦେଇ ଗୁପ୍ତ କର ବୋଲନ୍ତି ।୭୪।
ଆପେ ପଦ୍ୟାବଳୀ କହୁଛନ୍ତି ବନସୂତର
ଆଳ୍ପ ପଢ ବୋଲନ୍ତି ପଢ଼ିଲ ସେ କୃଷ୍ଣ ଉତ୍ତର ।୭୫।

ଯେ ବଶୋକ୍ତ ଗର୍ବିତା—

ଅର୍ଥ କର ଚଉଷ ହୋଇ ବନ ଉକ୍ତରେ
ଅତି ସୁଖ ଶୀଳାଭାସ କାନ୍ତ ସରସ୍ୱତରେ ॥ ୭୬ ॥

ଅନୁମତ ପର ରାଧା ମୁଖ ହୋଇସୁ ଅଧର
        ଅପୂର୍ବ ଭାବ ବଶରେ ହୋଇଣ ଜରଜର ।୭୭ ॥
ଅର୍ଥ କହ ବୋଲୁଁ ପଢ଼ିଲେ ସେ ପୁଣ ଆନନ
        ଆପେ ହସନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ସଖୀ ବମନ ॥ ୭୮ ॥
ଅଭ୍ର ସର୍ବତୋ ଭାବରେ ହାରେ ଶୋଭା ଉରଜ
        ଆଳି ଅର୍ଥ ଶୁଣି ସେହୁ ବେନ ଲଭିଲେ ଲାଜ ।୭୯॥
ଅତି ମନ୍ଥରେ ପଥରେ ଯାଇଁ ସଖୀରେ କହେ
        ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ଶଠ ଖାତି ବନ୍ଧି ହୃଦୟ ଦହେ ।୮୦।
ଆମ୍ର ସେବକ ଭାଗବନ୍ତ ଦେଇ ଦୂତର କରେ
        ଅଚ୍ୟୁତ ପାଶେ ପେଷେ ସେ ଦେଇ ରହେ ମୂକରେ ।୮୧।
ଆପେ ଧୀର ପ୍ରଶାନ୍ତ ନାୟକ ଗୁଣ ଦେଖାଇ
        ଅହ ମୂଖରେ ବୁଝିବା ବୋଲେ ମୂଖ ଶୁଖାଇ ।୮୨।
ଅର୍କ ପୂଜ ପୂର୍ଣେ ରାଧା ମିଳେ ମଧ୍ୟବେଦରେ
        ଅନାଗତ କୁଞ୍ଜେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳିଙ୍କ ଦରେ ।୮୩।
ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ବୃନ୍ଦା କହେ ରାଧା ବଳୟ ପୁରେ
        ଅପହୃତ ଗୁଞ୍ଜା କଲ ରାଧା ହୃଦରେ ପୂରେ ॥୮୪।
ଅଛ ଦେଇ ପଦ୍ୟାବଳୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀରେ ବନ୍ଧ
        ଅର୍ଥ ନ ବିଚାରିଲ କି କେଣ୍ଟ ଗୋବିନ୍ଦ ବନ୍ଦ ॥୮୫॥
ଅଛୁଁ ଜାଣି ସର୍ବ ସର୍ବଥା ନ ଥିଲେ ହେ ଦୋଷ
        ଆଜ ଦୁଷ୍କର ପୁଷ୍କର ନେହା ଭେଟ ବଦେ ସେ ।୮୬।
ଅସ୍ତ ରବ ଆଶା ପର ଆଶା ମ୍ଳାନ ହରର
        ଅର୍କଜାରେ ପ୍ରାତେ ହେବା ଚେବେ ଶୁଦ୍ଧ ଶରୀର ।୮୭।
ଅଙ୍ଗ ଅନଙ୍ଗେ ଅବଶ ବଶୁଁ ଆସୁ ମନ୍ଥରେ
        ଅବଲୋକନ ଗାବ ବାଳକ ମୃତ ପଥରେ ॥ ୮୮ ।
ଅଭିଳାଷ ଦେଖି ହଂସ ବିଷ ଗ୍ରାସ ନଦକ
        ଅତି ତୃଷିତରେ କଲେ ପାନ ବିଷ ଉଦକ ।୮୯।

ଅଶ୍ରୁ ଭେଜନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନ୍ତ ଗୁଣ ଗୁଣ ଗମ୍ଭୀର
ଆଜ କ ହେବେ ଶ୍ରବଣେ ବ୍ରଜବାସୀ ଆଭୀର ।୯୦।
ଆଦ୍ୟେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ମଲ୍ଲ ଦେବା ପାଦୁକା ଯଷ୍ଟି
ଆପେ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରଣ ପିଠୀ ।। ୯୧ ।।
ଅକ୍ଷି ମଳନ ନଳନ ମୁକୁଳ ପରି ସେ ଉଠି
ଆମ୍ଭ ନଦ୍ରା ଭଙ୍ଗ କଲ ବୋଲେ ଶ୍ରୀଦାମଙ୍କ କାଠି ।୯୨।
ଅଗ୍ରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ସୁବଳ କହେ ବିଷୟ
ଆଲିଙ୍ଗନ କୃଷ୍ଣେ ଦେଲେ ଶୁଣି ଗତ ସଂଶୟ ।।୯୩।
ଆସି ନର୍ମ ସଖା ସଙ୍ଗେ ରହେ ପ୍ରିୟା ବିରହେ
ଆଜ ଉତ୍ପନ୍ନ ଶ୍ୱେତ ସ୍ୟାନ୍ତକ ପାଞ୍ଚ କର ହେ ।।୯୪।
ଆଲୋଚନା ସୁଲୋଚନା ମାନଙ୍କରେ ଯେ ମାନ
ଆମ୍ର ଦେଲେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଚିତ୍ତ ହୃଦ ସମାନ ।।୯୫।।
ଅଚ୍ଛୁ କାମଶାସ୍ତ୍ରେ ବିଳାସିନୀ ମାନୋପଶମ
ଅପରାଜିତ କାନ୍ତ ପରେ ଯେବେ ପଢ଼େ ବିଷମ ।୯୬।
ଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରେ କେନ ପ୍ରିୟତମା କାରଣେ
ଅର୍କସୁତା ଅମୃତ ସଞ୍ଜୀବ ବିଷ ହରଣେ ।। ୯୭ ।।
ଆସି ବ୍ରଜେ ଖ୍ୟାତ ଗୋବ ବାଳ ଲଭିବା ଯିବ
ଆଭୀରଙ୍କ ମୋଦ କହେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ।୯୮।



— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଭାଗ ॥

ବୋଲି ଲେଖନ

(କଣ୍ଠ ବୋଲ ବାଣୀରେ)

ଆଦେଶ କଂସର ବ୍ରଜ ସଞ୍ଚାର
ଅନିରୁଦ୍ଧ ଦେବ ସହସ୍ର ଶର ॥ ୧ ॥

ଅଛି ବିଟ ସେ ବିଷ ଉଦକରେ
ଅନ୍ତେ ଆଶ୍ରୟ ଗରୁଡ଼ରେ କରେ ॥ ୨ ॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଛାତ ବୋଧେ ତୃଣ୍ଣରେ
ଅଟେ ପ୍ରସୂତ ଯେଣୁ ସୁପର୍ଣ୍ଣରେ ॥ ୩ ॥

ଅଭୟ ଯେଣୁ ବିଷ ପ୍ରସୂନରେ
ଅମୃତରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତନ ଘନରେ ॥ ୪ ॥

ଆନ ଆଶୀର ବୋଲେ କେ ଦୁଷ୍କର
ଅବସ୍ଥିତ ପୁଷ୍କରେ ଯେ ପୁଷ୍କର ॥ ୫ ॥

ଆଣି ପାରିବ କେ କର ବଢ଼ାଇ
ଅଞ୍ଜନେୟ ଶିର କାହା ବଡ଼ାଇ ॥ ୬ ॥

ଅତି ଖେଦ ବ୍ରଜେ ଧ୍ୱଂସ ରମଣୀ
ଅନୁରାଗୀ ପୂର୍ବ କଲ୍ପ ଦ୍ୟୁମଣି ॥ ୭ ॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଉଦବେଗ ମତରେ
ଆସି ପ୍ରବେଶ ଯମୁନା ପ୍ରାନ୍ତରେ ॥ ୮ ॥

ଆନେକ କଲେ ବିଷ ଜଳ କଲ୍ଲୋଳେ
ଅଳସାକ୍ଷ ପତଙ୍ଗ ପାତ ନେଲେ ॥ ୯ ॥

ଅନୁଚିତ ପତଙ୍ଗ କନ୍ୟକାରେ
ଅପହୃତ ପତଙ୍ଗ କୂଳକ ରେ ॥ ୧୦ ॥

ଆସେ ରଥାଙ୍ଗୀ କେ ପଞ୍ଚ ପ୍ରାଣକୁ
ଅର୍ଥନାରେ ହୋଇ ଚଞ୍ଚୁ ତୃଣକୁ ॥ ୧୧ ॥

ଅବଲୋକ ଥିଲା ବାଳ ଗାବର
ଅପହୃତ ବସ ହରିତାମ୍ବର ॥ ୧୨ ॥

ଆଶ୍ୱାସିଲେ ଜାଣି ସଖା ବଚନେ
ଆଜ ଲଭ କାନ୍ତ ବସ ମୋଚନେ ॥ ୧୩ ॥

ଅମୃତ ପତଙ୍ଗଗଣ ହରଣ
ଆଣି ନପେ କରିଥିଲେ ଧାରଣ ॥ ୧୪ ॥

ଅଚ୍ଛି ପେଣୁ ସେ ତନ୍ତୁ ସଂଜ୍ଞାବନେ
ଆବେକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲେ ଜୀବନେ ॥ ୧୫ ॥

ଅମୃତ ପେ ବସ ଯୋଗେ କଷଣ
ଅନ୍ତ ଖଳ ସଙ୍ଗେ ସାଧୁ ଦୂଷଣ ॥ ୧୬ ॥

ଅନେକ ନାଗ ସେ ବନେ ବିହର
ଅମରଷେ ଡେଇଁଲେ ପେଣୁ ହର ॥ ୧୭ ॥

ଆୟୁଧ କରି ମୃନାଳ ପ୍ରହାର
ଅଶେଷରେ ନାଗବଳ ସଂହାର ॥ ୧୮ ॥

ଆସେ କାଳୀୟ ଚନ୍ତ୍ର ଅଭ୍ରମଦ
ଅଟେ ନୃଥପ କ ସେ ବନ୍ଧ୍ୟ ନଦ ॥ ୧୯ ॥

ଅଗ୍ରେ ଅପ୍ରିୟା ନିଷେଧ ତାରକ
ଆମ୍ଭେ ନାଗ ହୋଇ ବଳେ ଧର କ ॥ ୨୦ ॥

ଅନ୍ତ୍ରଭୂକ ବାଦ ରଚ ପୂର୍ବରେ
ଆସି ଲୁଚନ୍ତ ହାରି ଆହବରେ ॥ ୨୧ ॥

ଅଧୀର ଗଜ ବଧିର ପରି ରେ
ଆଜ ଆରମ୍ଭିଲା କୋପେ ହରି ରେ ॥ ୨୨ ॥

ଅଚେତ୍ରି ତ କୃଷ୍ଣ ନାଗରମଣି
ଏତ ଭୋଗାସକ୍ତ ନାରୀ ରମଣୀ ॥ ୨୩ ॥
ଅବଲୋକନ ପ୍ରଧାପନ ରସରେ
ଅଧିକ ବନ୍ଧେ ଶୋଭା ବିବାସରେ ॥ ୨୪ ॥
ଅଙ୍ଗ ମର୍କତ ଲଙ୍ଗ ମଞ୍ଜୁଳରେ
ଆବେଷ୍ଟିତ କି କୁସୁମ ମାଳରେ ॥ ୨୫ ॥
ଅନଷ୍ଟ ବ୍ରଜେ ତ୍ରିବଧିରେ ପାତ
ଅନ୍ତସ୍ଥାଷ ଦବ ଭୂବ ଜପ୍ରାତ ॥ ୨୬ ॥
ଅଶ୍ରୁ ବରଷାରେ ମଗ୍ନ ପଙ୍କିଲ
ଅତି ଝଂଝା ମରୁତ ଶ୍ୱାସ କଳ ॥ ୨୭ ॥
ଅଙ୍ଘ୍ରି ସ୍ଖଳନ ପୁରୁଷ କାମିନୀ
ଅମାନ ସମନ ସଉଦାମିନୀ ॥ ୨୮ ॥
ଅନ୍ଧ ତମ ତାପ ଘୋଟେ ଅନଣେ
ଅଟେ ତନତ ସଦନ ଧ୍ୱନ ସେ ॥ ୨୯ ॥
ଆକାଶ କର ବ୍ରଜକୁ ବଢ଼କଲେ
ଆସେ ପିତାମାତା ଆଦ ସକଳେ ॥ ୩୦ ॥
ଆସୁଂ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଉମା ତୀର୍ଥରେ
ଅଚ୍ୟୁତ ଖତ ଶୁଣିଲେ ପଥରେ ॥ ୩୧ ॥
ଅଭିଷେକ କୁଚ ନେତ୍ର ଲୋଚନ
ଅଧାସ୍ଥ କି କୃଷ୍ଣ ଦେବେ ମୋଚନ ॥ ୩୨ ॥
ଅବମା ପାତ ଶୋକେ ମୂରୁଛିତ
ଅମର ତରୁ ତରୁଣୀ ବାଞ୍ଛିତ ॥ ୩୩ ॥
ଅଟ ହୃଦ ମୃଗମଦ ତିଳକ
ଅବମା ମଣ୍ଡନ ଯୁବା ତିଳକ ॥ ୩୪ ॥
ଅଭିନବ ଘନ କାମଦା ବରେ
ଅଖିଳ ରମଣୀ କାମ ଦାବରେ ॥ ୩୫ ॥

ଆମ୍ଭେକ ପେଢିଲା ଅଭିମାନରେ
ଅଛି ପରୁଷ ହୃଦ ସମାନ ରେ ॥ ୩୬ ॥
ଆନନ ଶୁଖାଇ ଦେଖି ରହିଲେ
ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରାଣେ ତୁଟିବା କହିଲେ ॥ ୩୭ ॥
ଅହି ସଉତ ଧାସ ବଉତତ
ଅପମାନ ମୋ ନ ସହେ କଂଚତ ॥ ୩୮ ॥
ଅନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରେ ଯେ ଗୁଣ ସୁମରଣେ
ଅଭିବାଞ୍ଛିତ କରଇ ମରଣେ ॥ ୩୯ ॥
ଆସି ଭଦ୍ରା ମଙ୍ଗଳାଦ ପ୍ରେମରେ
ଅନୁରାଗ ସିନ୍ଧୁ ଭାସ ସୁମତେ ॥ ୪୦ ॥
ଅର୍କ ସ୍ଥଳକୁ ରାଧା ଆଗମନ
ଅଚ୍ୟୁତ ଦରଶନେ ଦେଇ ମନ ॥ ୪୧ ॥
ଅଦରଶନରୁଁ କରେ ବଗୃର
ଆଜ ନାହିଁ କୃଷ୍ଣ ବନେ ସଂଗୃର ॥ ୪୨ ॥
ଅନାଗତ ହେଲ ଗତ ଅହରେ
ଆସିଲେ ନାହିଁ ଦୁଃଖ ସଂଗ୍ରହରେ ॥ ୪୩ ॥
ଅସମ୍ଭାବତ ପାଞ୍ଚେ ସେ ଚତୁର
ଆଶ୍ଳେଷକୁ ହୋଇଥାନ୍ତେ ଆତୁର ॥ ୪୪ ॥
ଅବଗ୍ରହେ ଘନ ଅବୃଷ୍ଟି କର
ଆଶା କ ଭଙ୍ଗ ହୋଏ୍ ଗୃତକର ॥ ୪୫ ॥
ଅନେକେ କ ଷ୍ଟାଳ ଧୂମ ସରସେ
ଆକାଶୁ ପାଂଶୁ ରୁଧିର ବରଷେ ॥ ୪୬ ॥
ଅରଣ୍ୟ ମାରସ ଝଡ଼େ ସୁମନ
ଅଶ୍ରୁ ପୂରେ ନେହେ ବ୍ୟାକୁଳ ମନ ॥ ୪୭ ॥
ଅଙ୍ଗ ଦକ୍ଷିଣ କମ୍ପଇ ଅଯୁନେ
ଆସି ଭେଟେ ବୃନ୍ଦା ଅଶ୍ରୁ ନୟନେ ॥ ୪୮ ॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ସ୍ଥିତ ବନ୍ଧ ଭୁବନ
ଅନ୍ଧ ରମଣୀ ଭୋଗେ ଲୋଭ ବନ ॥ ୪୯ ॥

ଅଧିକ ବନ୍ଧର ସେ ପ୍ରଦୀପନ
ଆଜ ଯେ୍ତ ଭବ କାରଣେ ଉତ୍ପନ୍ନ ॥ ୫୦ ॥

ଆସି ମୁଁ କାଲ କନ୍ଦଳ ହେ ହର
ଆପଣେ ଗୁଞ୍ଜା ନେଲ ଅପହର ॥ ୫୧ ॥

ଅନ୍ତରେ ଯେନ୍ଧୁ ହେତୁରେ ମାନସ
ଆସିବେ କ ଆବରଣ ଆନସ ॥ ୫୨ ॥

ଅବଶ୍ୟ କାଲ ବୁଝିବା କନ୍ଧଲେ
ଆଜ ପ୍ରାଭୁ ଯେ୍ତ ଚରିତ ବନ୍ଧଲେ ॥ ୫୩ ॥

ଅଙ୍ଗନା ହରଷ ପୀୟୂଷ ଭାନୁ
ଅତ ଗ୍ରାସିଲ ଯେ୍ତ ଗିର ସ୍ୱର୍ଗନୁ ॥ ୫୪ ॥

ଅଦୋଷେ କମ୍ପା ଚେଜଲ ବେଗରେ
ଆସକ୍ତ ହୋଇ ସପତ୍ନୀ ଭୋଗରେ ॥ ୫୫ ॥

ଅଙ୍ଗଦ ଆଦ୍ଧ ଖସେ ଅଯତନ
ଅଞ୍ଜନରେ ଘମା ମଞ୍ଚ ପତନ ॥ ୫୬ ॥

ଅର୍ପିତ କଲ ଜୀବନ କାନ୍ତରେ
ଆଳ ଆବେଷ୍ଟିତ ହେଲେ କାତରେ । ୫୭ ।

ଅଛୁ କେବଳ ପ୍ରତିମା ପୁରଟ
ଅଧିକେ ବ୍ୟାପିଲ ସ୍ପନ୍ଦନ ରଟ ॥ ୫୮ ॥

ଅନଳ ପରୀକ୍ଷ କର ନାସାରେ
ଆଣି ଭୁଳା କେ ଡାଳଇ ରସାରେ ॥ ୫୯ ।

ଅନାଡିକା କେତ୍ତ କଲ ବାଚକ
ଅଛୁ ଯେତେ ମାଜ ଶୁଦ୍ଧ ସୂଚକ ॥ ୬୦ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ନାମ ଶୁଣାନ୍ତେ ସରସ
ଅଳ୍ପ ଶ୍ରୁତିମୂଳ ରୋମ ହରଷ ॥ ୬୧ ॥

ଆଜି ଭୃଙ୍ଗବଦ୍ୟା ସାଜଲେ ସାଣା
ଆଳାପ କେଦାର ରାଗ ପ୍ରବୀଣା ॥ ୬୨ ॥

— ଗୀତ —

(ରାଗ – କେଦାର *)

ଅନା ଅନା ମୀନ-ଦୃଶି ଗୋବନ୍ଦ ମନ୍ଦରେ ହସି
କାଳିନ୍ଦୀ ତୀରେ କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ଗୋ
ଅମ୍ବୁଜ ଚରଣ ମଣି ଜ୍ୟୋତିରେ ରୁଚିର ମଣି
ନଭେ ଶୋଭେ ଯେମନ୍ତ ଆଦିତ୍ୟ ଗୋ । ଅଇ ଅଇ ॥୧॥

ଅଧିକ କମଳ ପାଣି ଯୋଗରେ ମୁରଲୀ ପାଣି
ଦୃଢ କୁଚ ମଦନ ଅସ୍ତ୍ର ଗୋ
ଅଧରୁଁ ପୀୟୂଷ ପାନ ଦେଇଛୁ ସ୍ୱାମୀ ରତନ
କାଳିନ୍ଦୀ ବକ୍ଷକୁ ନାହିଁ ଭକ୍ତି ଗୋ । ଅଇ ଅଇ ॥୨॥

ଅମୃତ ଦୃଷ୍ଟିକ ଚୋର ପରକାଶି ବକ୍ଷ ହାର
କାମ ଅସ୍ତ୍ର ବକ୍ଷ ଘାତେ ଧାର ଗୋ
ଆଲିଙ୍ଗନ ଆସେ କର ଟେକ ଦୁଅନ୍ତି ଆତୁର
ପଦ୍ମ ତୋଳି କୁଣ୍ଡଳ ସହାର ଗୋ । ଅଇ ଅଇ ॥୩॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଗୁଣ ପ୍ରେମ ଶୁଣି ରୋମ ଉଦଗମ
ଚେତା ଲଭି ଭଲେ କୃଷ୍ଣ ଭାବ ଗୋ
ଆନେ କି ଦ୍ରବଇ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣି ନ ଦେଖିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର
କହଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଗୋ । ଅଇ ଅଇ ॥୪॥

ବୋଲି—

ଅକ୍ଷି କମଳ କଣ ମୁକୁଳିତ
ଅର୍କ ସୁତା କୃଷ୍ଣ ରୂପ କଳିତ ॥ ୬୩ ॥

* (ଗ) କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ

ଆସ୍ୟ କମଳ ନେତ୍ର ଇନ୍ଦୀବର
ଆଶ୍ଳେଷ ଇଚ୍ଛଇ ରମଣୀବର ॥ ୬୪ ॥

ଅଶ୍ରୁ ନୟନ ମୁଞ୍ଚଇ ବମନ
ଅଳି ମକରନ୍ଦ କରେ ବମନ ॥ ୬୫ ॥

ଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭାବ ରମଣୀ
ଅଶ୍ରୁ ଛଳେ ଦ୍ରବେ କି ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ॥ ୬୬ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ କହୁଥାଅ ତୋର ବିନା
ଆନ ଭୋଗେ ଇଚ୍ଛା ନୋହେ ନବୀନା ॥ ୬୭ ॥

ଅନ୍ୟ ରମଣୀ ଭୋଗବନ୍ଧେ ରହି
ଅଳ୍ପ ହି ମୋ ପ୍ରୀତି ଚଞ୍ଚଳ ନାହିଁ ॥ ୬୮ ॥

ଅସ୍ଥି ପ୍ରତିମା ତୁ ମୋର ହୃଦୟ
ଅସହ୍ୟ ହେଲା ଯେ ଗିରି ସଦୟ ॥ ୬୯ ॥

ଆପଣ ବିଷ ଦାହ କଳେବର
ଅଛି ମୁ ନିର୍ବିଷ ଶୋଭା ପ୍ରବର ॥ ୭୦ ॥

ଅହି ଦଂଶିଲେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରରେ
ଅବୟବ ବିଷ ବ୍ୟାପେ ବ୍ୟଗ୍ରରେ ॥ ୭୧ ॥

ଅଛି ଯେପରି ମାତ୍ର ଦେଖିବାର
ଅତଥ୍ୟ ଯେଣୁ ତବ କହିବାର ॥ ୭୨ ॥

ଆପଣ ମନ୍ମଥ ମନମଥର
ଅନଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ଖ୍ୟାତ ଯେଥିର ॥ ୭୩ ॥

ଅଙ୍କନ ଧ୍ୱଜ ଅର୍କ ରହିତରେ
ଆଲୋକବନ୍ତ ଲୋକ ରହିତରେ ॥ ୭୪ ॥

ଅମୋଘ ଦୃଢ଼ ଆୟୁଧ ନାଶରେ
ଅଙ୍ଗନା ସାଧ୍ୟ କି କୁସୁମ ଶରେ ॥ ୭୫ ॥

ଅପହୃତ କଳା ରୂପ ସଂସାର
ଅଯୋଗ୍ୟ ରତିକ ଯୁବତୀ ସାର ॥ ୭୬ ॥

ଅଳତା ଦଳ ବନେ ଧରି ପଦ
ଆତପ ବୋଇଲେ ମୋ ସୁଖ ସଂପଦ ॥୭୭॥

ଆଚ୍ଛାଦିଲ ବାସେ ନୋହେ ଉଚିତ
ଆଭୁଟରେ କେତେ ବନସ୍ତ ରଚିତ ॥ ୭୮ ॥

ଅରୁଣ ପଦକ ପ୍ରେ ରାଗ ପଦ
ଆଭରଣ ବନା ହୃଦ ବପଦ ॥ ୭୯ ॥

ଅମରନ୍ତେ ଅନୁରାଗ ସୁମର
ଆନ କେ ଥାନ୍ତା ମୋ ବନା ନ ମର ॥୮୦॥

ଅତି ବୃଦ୍ଧ ଅନୁରାଗ କବନ୍ଧ
ଅବଶ୍ୟ ଭଙ୍ଗିବ ହୃଦୟ ବନ୍ଧ ॥ ୮୧ ॥

ଆତ୍ମଭୂରେ ମାଗେ ପ୍ରେତେ କରବ
ଅଚ୍ୟୁତ ଘଟେ ଜୀବନ ଭୈରବ ॥ ୮୨ ॥

ଆସି କରୁଣ ରସ ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ
ଅଟେ ପ୍ରେ ରସେ ସମାଧି ଦୈବତ ॥ ୮୩ ॥

ଅଙ୍ଗ ତାଙ୍କ ପୋତ ବର୍ଣ୍ଣ ରଚନ
ଅନୁଭବ ଦେବ ନନ୍ଦା ବଚନ ॥ ୮୪ ॥

ଅବମା ପତନ ଆଦ୍ୟ ରେଦନ
ଅଙ୍ଗ ବୈବର୍ଣ୍ଣ ସାରସ ବଦନ ॥ ୮୫ ॥

ଅଧିକ ଉଶ୍ବାସ ଶ୍ବାସ ପ୍ରଲାପ
ଅବିରତରେ ଜନତ ବଳାପ ॥ ୮୬ ॥

ଆଗତ ପ୍ରେ ସମପ୍ରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ
ଆଳାପ କଳ ପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ॥ ୮୭ ॥

ଅଷପ୍ର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରକାଶ
ଅମୃତ ଅବ୍ଧି କର୍କଟେ ନକାଶ ॥ ୮୮ ॥

ଆଜ ମୃଳ ଧନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ମାତାର
ଅସ୍ତମ ନଧନ ଦୂବକତାର ॥ ୮୯ ॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ବନ୍ଦ ସର୍ବେ କଲେ ପ୍ରସନ୍ନ
ଆରାଧ ସେ ବୋଲେ ବିଶ୍ୱକସେନ ॥ ୯୦ ॥

ଅନ୍ତର କଣ୍ଠ ପ୍ରେଚେ ଭଗବନ୍ତ
ଆଶ୍ରିରେ ତଥା ସେ ଦେବ ସୁବନ୍ତ । ୯୧ ।

ଆରାଧି ପୁନ ଶିବରେ ଶରଣ
ଆରମ୍ଭି ଗୀତ ଶଙ୍କରାଭରଣ ॥ ୯୨ ।

—ଗୀତ—

(ରାଗ – ଶଙ୍କରାଭରଣ)

ଆହେ ଅନଙ୍ଗ ପର । ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ଅନନ୍ତ ଜରେ ହାର ॥ ପଦ ॥
ଅଟ ଦେବଙ୍କର ଦେବ ଶଶି ଶିର । ଆଜ୍ଞାରେ ବରନ୍ତୁ ସୁଧା ସୁନାଶିର ॥ ୧ ॥
ଅପାର ଅକୃପାରର ଭବ ପାର । ଅସିତ କଣ୍ଠ ଯଶରେ ତତପର ॥ ୨ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ବିଷମ ବିଷ ହର ହର । ଆନନ୍ଦ କନ୍ଦ ଦେବ କନ୍ଦର ନର ॥ ୩ ॥
ଆଲୋକ ପ୍ରେ କର ଯଶେ ଦେବ ମୂଢ଼ । ଅମୃତ ପତନ କରୁ କି ଜମୋଦ ॥ ୪ ।
ଅନ୍ତ୍ୱ ବାଧା ଖଣ୍ଡ ଗୋବନ୍ଦ ରବ । ଶରଣ ପଶେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥ ୫ ।

ବୋଲି* –

ଅନ୍ତ୍ୱବୁଣ୍ଡି କେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ବିଧାନ
ଅଣି ଗଦ ମନ୍ତ୍ର କରେ ବିଧାନ ॥ ୯୩ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ କାଳପୂ ଭୋଗ ବନ୍ଧରେ
ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧ ପ୍ରଷ୍ଟକକୁ ଧରେ ॥ ୯୪ ॥

ଅନ୍ତ୍ୱ ଭଟ୍ଟୋଜ ମୁକ୍ତ ବନ୍ଧନ
ଅଦଶନ ଦଂଶି ବୋଧ ବର୍ଦ୍ଧନ ॥ ୯୫ ॥

---

* ଶ୍ରୀମସେବକବଦୈଷ୍ଣବ୍ୟାସ୍ମଣ୍ଣାପି ବେଷକୈତବାଦ ଯୁକ୍ତ ଧୀରୋଧରଃ । (ପୋଥି ଟୀକା)

ଅମର ଗିରି ଯଥା ସୁର ନାଗ
ଅନ୍ତ କଳ୍ପଲେ ତେମନ୍ତ ପୁଂ ନାଗ ॥ ୯୬ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ ଧୀରେନ୍ଦ୍ରତ ଲକ୍ଷଣେ
ଆଣ୍ଟରେ ଚଳ ପ୍ରହାର ସେକ୍ଷଣେ ॥ ୯୭ ॥
ଆରେନ୍ଧ ରଙ୍ଗଭୂମି ମସ୍ତକରର
ଅଟେ କି କୁଟ୍ଟିମ ମଣି ପ୍ରକାରେ ॥ ୯୮ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅମୃତ ବୃଷ୍ଟି କରେ ଆଖଣ୍ଡଳ
ଆନକ ଧ୍ୱନ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳ ॥ ୯୯ ॥
ଅନ୍ଧଭୁକ ଗୃହୁ କୃଷ୍ଣ ଉଲ୍ଲାସ
ଅଚଳ ଶିଖରେ ରଚେ କି ଲାସ୍ୟ ॥ ୧୦୦ ॥
ଅଟେ ଫଣି ମଣି ବଦ୍ୟୁତ ଦ୍ୟୋତ
ଆଭରଣ ରତ୍ନ ବ୍ରାତ ଖଦ୍ୟୋତ ॥ ୧୦୧ ॥
ଅନେକ ଗିରି ଶୃଙ୍ଗ ଫଣା ଧାର
ଆରେନ୍ଧ ନାଟ ରଚ ବାର ବାର ॥ ୧୦୨ ॥
ଅଛୁ ପୁଚ୍ଛ କେକୀ ପିଚ୍ଛ ଅଟେ କି
ଆପେ ଧରି କରେ ନାଚନ୍ତି ଟେକି ॥ ୧୦୩ ॥
ଅନ୍ଧ ମଣି ନବ ଦ୍ୟୁମଣି କରେ
ଅରବନ୍ଦ ପଦ ବକାଶ କରେ ॥ ୧୦୪ ॥
ଅପୂର୍ବ ନୃତ୍ୟେ ନରେପି ନୟନ
ଆକାଶେ ଗନ୍ଧର୍ବ ଗୀତ ଗାୟନ ॥ ୧୦୫ ॥

—ଗୀତ—

(ରତ୍ନମାଳା କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଜ ରାଜେ ହରି ନର୍ତ୍ତନରେ । ଅକ୍ଷି ଠାରେ କରି ଅର୍ଦ୍ଧନରେ ॥୧॥
ଅଙ୍ଘ୍ରିର ନୂପୁର ରଣିତରେ । ଅନଙ୍ଗ ତେଙ୍ଗୁ ବ ମଣି ତରେ ॥୨॥

ଅପସର ଧୀର ଦୂରତରେ । ଆପୀଡ଼ିତ କାମ ଦୂରନ୍ତରେ ॥ ୩ ॥
ଅଭ୍ରମତ କର ସୁରତରେ । ଆମନ୍ତ୍ରନ ସୁର ସରତରେ ॥ ୪ ॥
ଆଖିଖ ନସ୍ତନ ଉତ୍ସବରେ । ଆଲୋକନେ ଆନ ତୁଚ୍ଛ ବରେ ॥ ୫ ॥

ବୋଲି—

ଆପେ ଗୋଧା ଯେନ ବପୁସୀ ବାର
ଅଞ୍ଜନ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କ ଦେବାର ॥ ୧୦୬ ॥
ଅକ୍ଷିରେ ରଞ୍ଜି ଶୋଭା ନର୍ତ୍ତନର
ଅବଲୋକେ ମହୋତ୍ସବ ମନର ॥ ୧୦୭ ॥
ଅତ ଗୁରୁତ୍ୱରେ ପଦ କମଳ
ଆସ୍ୟ ରୁଧିରେ ଯମୁନା ଧୂମଳ ॥ ୧୦୮ ॥
ଆସି ସ୍ତବ ରଚେ ନାଗରମଣୀ
ଅନୁକ୍ଷୋଣ ଗୋପ ନାଗରମଣି ॥ ୧୦୯ ॥
ଅଧୂନା କହିଲେ ଯମୁନା ତେଜ
ଅସହ୍ୟ ନାଗର ହରିର ତେଜ ॥ ୧୧୦ ॥
ଅବଲୋକଲେ ଶିରେ ବସ୍ତୁ ପଦ
ଅଧିକେ ଦ୍ୱିଜଗଜ ସୁଖପ୍ରଦ ॥ ୧୧୧ ॥
ଅନ୍ତ ରସନା ସୋପାନେ ଚରଣ
ଅବରୋହି ଚନ୍ଦ୍ର ପରେ ଧାରଣ ॥ ୧୧୨ ॥
ଅରି ଯୁଗେ ପରାଭବ ଜଡ଼ିତ
ଆଭରଣ ମଣି ରତ୍ନେ ଅର୍ଚ୍ଚିତ ॥ ୧୧୩ ॥
ଅର୍କ ନନ୍ଦନା ରହିତ ନାଗରେ
ଆସ୍ୟ ନଳିନ ମଳିନ ବେଗରେ ॥ ୧୧୪ ॥
ଅନେକ ଯେ ମୃତ ପକ୍ଷୀ ପଶବ
ଅମୃତ ବଳେ ସଜୀବ ସେ ଶବ ॥ ୧୧୫ ॥
ଅଧୀଶ୍ୱର ଯେଣୁ ହରି କମଳେ
ଅନାୟାସେ ବଶ ଥିଲେ କମଳେ ॥ ୧୧୬ ॥

ଅର୍କ ସୁତା ତୀର ପୂର୍ବ ପର୍ବତ
ଅକ୍ଷୀଣରେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବତ ॥ ୧୧୭ ॥
ଆନନ୍ଦିତ ପ୍ରିୟା ଗୋପୀ କୁମୁଦ
ଆଖିର ପିତର ଚକୋର ମୁଦ ॥ ୧୧୮ ॥
ଶ୍ଳେଷ —
ଅସ୍ତ ଘନବନ୍ଧୁ ପ୍ରେ ସମୟରେ
ଆନନ୍ଦଦା ନଶାଚର ଚୟରେ ॥ ୧୧୯ ॥
ଆସି ବଶ ପ୍ରଦୋଷରେ ଦୁଷିତ
ଅବନୀ ସୁର ମନ୍ତ୍ରେ ବିନାଶିତ ॥ ୧୨୦ ॥
ଅନ୍ଧକାର ଆସି ବ୍ୟାପେ ବିପିନ
ଆଖିର ସର୍ବେ ରହିଲେ ବିପିନ ॥ ୧୨୧ ॥
ଅର୍ଦ୍ଧ ନିଶା ଗତ ଦେଖେ ଘସ୍ମର
ଆଲୋକ ପୂରିତ ବିଶ୍ୱବସୁର ॥ ୧୨୨ ।
ଅଦ୍ଭୁତ ଦେଖି ସକଳେ ଆକୁଳ
ଅଗ୍ରେ ଉଭା ହେଲେ ପୀତ ଦୁକୂଳ ॥ ୧୨୩ ।
ଅପସରି କୃଷ୍ଣ ଦରଶନରେ
ଅବସ୍ଥିତ ସିନ୍ଧୁ ହୁତାଶନରେ ॥ ୧୨୪ ॥
ଅଦ ରମଣୀର ପ୍ରାଚୀ ଲପନ
ଅରୁଣ ରାଗ କୁଙ୍କୁମ ଲେପନ ॥ ୧୨୫ ।
ଆଲୋକ କମଳ ଯୋନି ହସିଲେ
ଅପବାଦ ରବ କାକ ଘୋଷିଲେ ॥ ୧୨୬ ॥
ଆଳସ୍ୟକୁ ସର୍ବ ଉତ୍ସୁକ ମନ
ଅଗ୍ରତୁ ଯଶୋଦା କଲେ ଗମନ ॥ ୧୨୭ ॥
ଆକୁଳ ତନୟ ଉପବାସରେ
ଅରଣ୍ୟେ ରହିଲେ ଉପବାସରେ । ୧୨୮ ।
ଆପଣେ ପେଷିଲେ କୁନ୍ଦଲତାକୁ
ଆଣ କହି ବୃଷଭାନୁ ସୁତାକୁ ॥ ୧୨୯ ॥

ଆଗତ କୃଷ୍ଣ ବୟସ୍ୟ ଆରତେ
ଆପଦ କହେ ଜଟିଳା ସ୍ୱରତେ ॥ ୧୩୦ ॥

ଅଙ୍ଗୀକାରକୁ ଯେଣ ଅବାଧାରେ
ଅଟବୀରେ ସର୍ବ କହେ ରାଧାରେ ॥ ୧୩୧ ।

ଆନନ୍ଦେ ଗମନ ନନ୍ଦ ନିବାସ
ଆସେ ନନ୍ଦ ଯେଣ ଜଗନ୍ନିବାସ ॥ ୧୩୨ ॥

ଅବକାଶ ଦୂତ ଓଗାଳେ ସ୍ୱରେ
ଅମ୍ବୁଜ ଯେଣ ଚଳ ମଧୁପୁରେ ॥ ୧୩୩ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଅଭିଷ୍ଟ ରାଧା କେଳିରେ
ଆକାଶ ବ୍ୟାପକ ଘନାବଳିରେ ॥ ୧୩୪ ॥*

ଆସି ଭାଷେ ଦେଖି ଆଳି ବୃନ୍ଦରେ
ଆମ୍ବୁଜ ରାଧେ ପ୍ରବେଶ ଗୃହରେ ॥ ୧୩୫ ।

ଅମ୍ବର ମେଘରେ ମେଦୁର ତମ
ଅରଣ୍ୟ ଭୂବ ତମାଳରେ ତମ★॥ ୧୩୬ ॥

ଅନ୍ଧକାରକୁ ସେ ଡରେ ବଧିରେ
ଆଦେଶ ନନ୍ଦର ପାଇ ସଧୀରେ ॥ ୧୩୭ ॥

ଅର୍କଜା ତୀର ମାର୍ଗ କୁଞ୍ଜେ ରହେ
ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧା କେଳି ରତେ ରହେ ।୧୩୮।

---

* ମେଘୈର୍ମେଦୁରମମ୍ବରଂ ବନଭୁବଃ ଶ୍ୟାମାସ୍ତମାଲଦ୍ରୁମୈ-
ର୍ନକ୍ତଂ ଭୀରୁରୟଂ ତ୍ୱମେବ ତଦିମଂ ରାଧେ ! ଗୃହଂ ପ୍ରାପୟ ।
ଇତ୍ଥଂ ନନ୍ଦନିଦେଶତଶ୍ଚଲିତୟୋଃ ପ୍ରତ୍ୟଧ୍ୱକୁଞ୍ଜଦ୍ରୁମମ୍
ରାଧାମାଧବୟୋର୍ଜୟନ୍ତି ଯମୁନାକୂଳେ ରହଃ କେଳୟଃ ॥ ୧ ॥
(ଗୀତଗୋବିନ୍ଦେ) (ପୋଥିପାଠ)

★ 'କ' ପୋଥିରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଦ ନାହିଁ ।

ଆପେ କୁଚ ଶମ୍ଭୁ, ଧରି ଶପଥ
ଅଚ୍ଛୁ କି ଦୋଷ ପାଞ୍ଚ ହୃଦ ପଥ ॥ ୧୩୯ ॥

ଅଧରେ ହୃଷ୍ଟ ଚତୁର ମୁଖରେ
ଆବେଗେ ସୁଧା ଚତୁର ମୁଖରେ ॥ ୧୮୦ ॥

ଅବାଧା ଅନଙ୍ଗ ଆସି ବଷରେ
ଅନଙ୍ଗ ପ୍ରେମ ଭରେ ଆସି ବସରେ ॥୧୮୧॥

ଆସି ସୁବଳ ଆଭରଣ ମଣି
ଅର୍ପିତ ଦେବାର ଅନ୍ୱ ରମଣୀ ॥ ୧୮୨ ॥

ଆମନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରିୟା କଲେ ଚନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଟା
ଆଣେ ମନ୍ଦରୁ ଭୋଜନ ଧନଷ୍ଠା ॥ ୧୮୩ ॥

ଆନନ୍ଦ ଲଜ୍ଜାରେ କାମି କାମିନୀ
ଅମୃତ ପଚ୍ଛେ କି ସଉଦାମିନୀ ॥ ୧୮୪ ॥

ଆସନ୍ତେ ଲୋକ ନୟନ ସମ୍ପତି
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମଣିଲେ ନବ ଦମ୍ପତି ॥ ୧୮୫ ॥

ଅମୃତାଂଶୁ ସେ ମୁଦ ସଙ୍ଗ ଗାବେ
ଅସୁଖଦା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ରାଜବେ ॥ ୧୮୬ ॥

ଆସି ପୁତ୍ରର ମିତ୍ରଂ ଦେଖି ସୁଷମ
ଆଦର ମାତା ପୁତ୍ର ବଧୂ ସମ ॥ ୧୮୭ ॥

ଅପୂର୍ବ ପାକେ ତୋଷି ପୂର୍ବବତ
ଅଗ୍ରଜାଦି ହେଲେ ହରଷବନ୍ତ ॥ ୧୮୮ ॥

ଆସେ ଜୃମ୍ଭିକା ତାମ୍ବୁଳ ଦେବାରେ
ଅଛନ୍ତି ରକ୍ତପତ୍ରକ ସେବାରେ ॥ ୧୮୯ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଭୁକ୍ତ ଶେଷ ଘେନ ଯାଇ
ଆପେ ଧନଷ୍ଠା ରାଧାଙ୍କୁ ଭୁଞ୍ଜାଇ ॥ ୧୯୦ ॥

ଅମ୍ବୁଜ ଘେନାଇ ସହସ୍ର ଦ୍ୱାରେ
ଆସେ ନନ୍ଦ ଦେଇ ନୃପ ସଭାରେ ॥ ୧୯୧ ॥

ଆଣିମାର ଖଣ୍ଡ ପସ୍ୱ ବକାରେ
ଆତ୍ମଜ ଛାଡ଼ିଲା ବନ୍ଧୁ ଡ଼କାରେ ॥ ୧୫୨ ॥
ଆଦର ସମ୍ମାନ* ଭାନୁ ଜେମାରେ
ଅମ୍ବର ଭୂଷାଦ୍ୱ ପ୍ୟେ ସୁଷମାରେ ॥ ୧୫୩ ॥
ଅନେକ କଳ୍ପବ ଶ୍ରମୂ ଆଳାପ
ଅଘୋରେ ପେଷିଲେ ଶୋଭା କଳାପ ।୧୫୪।
ଅରଣ୍ୟେ ଢନେ ସଖା ମେଳେ ହରି
ଆମ୍ର ଆଦ୍ୱ ଭୁକ୍ତ ଲୀଳା ବହରି ॥ ୧୫୫ ॥
ଅଭ୍ୟାନ୍ତର ନାହିଁ କବଳେ ଖାଇ
ଅତି ମଧୁର ଆନକୁ ଚଖାଇ ॥ ୧୫୬ ॥
ଆସେ ଋଷିଚୟ ମନ ପ୍ରମନ୍ନେ
ଆକାଙ୍କ୍ଷା କରି କୃଷ୍ଣ ଦରଶନେ ॥ ୧୫୭ ॥
ଅଭିନ୍ନ ରୂପ ଦେଖି ପ୍ୟେକାଗ୍ର
ଅଚ୍ୟୁତ ନାହାନ୍ତ୍ର କଲେ ବଗ୍ର ॥ ୧୫୮ ॥
ଅଖିଳ ନାୟକ ଆଜ ନାଗତ
ଅଭାଗ୍ୟ ନେବେ ନୋହିଲେ ସଙ୍ଗତ । ୧୫୯।
ଅଧୋକ୍ଷଜ ଜ୍ଞାନ ଅନୁବାଧରେ
ଆରମ୍ଭ ପଞ୍ଚସାନ୍ଧ୍ୱ କପର୍ଦ୍ଦରେ ॥ ୧୬୦ ॥
ଅର୍ଭକ ପ୍ରାକୃତ ଖେଳ ବତ୍ସର
ଆକାଶ ମାର୍ଗେ ଋଷି ପଥଗ୍ରର ॥ ୧୬୧ ।
ଅଷ୍ଟ ଲୋଚନେ ସର୍ବ ନିବେଦନ
ଆଳାପ ତା ଶୁଣି ବେଦ ବଦନ ॥ ୧୬୨ ।
ଆଶିଷ୍ୟ ଦେଇ ଘେନ ନମସ୍କାର
ଆସିଲ ହରି କଲେ ପୁରସ୍କାର ॥ ୧୬୩ ॥
ଅନ୍ତର୍ ପାଣ୍ଡବ ରୁ ଅପ୍ରକଟ
ଆଚରି ପୂର୍ବେ ଲଭିଲ ସଂକଟ ॥ ୧୬୪ ॥

---

* ସନ୍ମାନ (ପୋଥିପାଠ)

ଅନେକ ଜ୍ଞାନ ବିଚାର ଖେଳରେ
ଆପେ ବୁଝାଇଲେ ଋଷି ମେଳରେ । ୧୬୫ ।
ଅବନୀ ଦେବେ ଧାତା ପ୍ରଶଂସିତ
ଆମ୍ଭେ ହେଲୁ ତପ ଗର୍ବେ ଦୂଷିତ ॥୧୬୬॥
ଆପଣେ ବୋଧା ପେଷିଲେ ନାରଦ
ଆଗର କର୍ମାରେ ହେବ ବରଦ । ୧୬୭ ।
ଅନନ୍ତ ଦଣ୍ଡକ ଋଷି ନାମରେ
ଅବଶ ସ୍ୱେ ଗ୍ରାମ ଅଭ୍ୟାସରେ ॥ ୧୬୮ ॥
ଅନ୍ଧ ବର ଦେବେ ସ୍ୱେ ଯୁଗେ ବର
ଆପେ ନବାହ ତା ତପୀ ପ୍ରବର ॥ ୧୬୯ ॥
ଆଜଠାରୁ ତୁମ୍ଭେ ଋଷି ବ୍ରଜରେ
ଆସ୍ଥିତ ଗୋପାଳ ମନ୍ତ୍ରରାଜରେ ॥ ୧୭° ।
ଅନୁଜ୍ଞା ଯେନ ଆସୁ ପଥେ ଚଳ
ଆଲୋକରେ ସୁଖୀ ଦେଖିବ କଳ ॥ ୧୭୧ ॥
ଅନନ୍ତ ପୁଣ୍ୟ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନରେ
ଅନାୟାସେ ମୋକ୍ଷ ଲଭ ଜନରେ । ୧୭୨ ।*
ଅଟେ ସାଧୁ ମାତ୍ର ଗୁଣ ଲେଶକୁ
ଆଦର ମୂଳନ୍ତ୍ର ବହୁ ଦୋଷକୁ ॥ ୧୭୩ ॥
ଆପଣେ କଷ୍ଟେ ସଂଗ୍ରହ କଳକ
ଆଖ୍ୟା ସଂକଟାଡ଼ା ସାର ପାଳକ ॥ ୧୭୪ ।
ଅପି ସ୍ୱେ ସମସ୍ୱେ ଭଗବତ୍ତାରେ
ଅଟେଷ୍ଟା ଦେଖା ଜାତ୍ୟେ ନତରେ ॥ ୧୭୫ ॥
ଅବୋଧ ଗୋପକନ୍ୟା ନବତରେ
ଅଚ୍ୟୁତ କେଳ୍ପ ଦେଖିଥିବ ରହରେ ॥ ୧୭୬ ॥

---

* କଳେର୍ଦୋଷ ନିଧେରାଜନସ୍ତି ହ୍ୟେକୋ ମହାନ୍ ଗୁଣଃ ।
କୀର୍ତ୍ତନାଦେବ କୃଷ୍ଣସ୍ୟ ମୁକ୍ତବନ୍ଧଃ ପରଂ ବ୍ରଜେତ ॥୧॥
(ଶ୍ରୀ ଭାଗବତେ ॥ ଦ୍ୱାଦଶ ପାଠ)

ଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ିବା ସେଁନେହ ବଳାନ୍ତି
ଆଦରରେ ଯୋଗେ ପଢ଼ିଲେ ପଳାନ୍ତି ।୧୭୭॥
ଅଗାଧ୍ୟ ଡାତ ମାତଙ୍କର ବର
ଆନ ନୋହିବ କୃଷ୍ଣ ବଳା ବର ॥ ୧୭୮ ॥
ଆକଳ୍ପରେ ପୋଷେ ନନ୍ଦ ବାସରେ
ଆସନ୍ତ ହୋଇ ଆନନ୍ଦ ବାସରେ ॥ ୧୭୯ ॥
ଅପସର ସର ନୋହେ ରୂପରେ
ଆତ୍ମଜ ସ୍ନେହ ବର କ ରୂପରେ ॥ ୧୮୦ ।
ଅଟଗା ଦେବାର ଶୁଣି ଆଖ୍ୟାନ
ଅନ୍ତରେ କଲେ ଦେବ ଋଷି ଧ୍ୟାନ । ୧୮୧॥
ଅନ୍ତକେ ମିଳନ୍ତେ କଲେ ଅର୍ଚ୍ଚନ
ଆପଣେ କହିଲେ ବେଧା ବଚନ ॥ ୧୮୨ ॥
ଆଳାପ ଦେବାର ସେହି କାରଣ
ଆମ୍ଭେ ଭଦ୍ରୁକେ କଲୁ ସୁମରଣ ॥ ୧୮୩ ॥
ଆତୁର ଭଯୁ ଯେନ ଶେଷ ପ୍ରେ ଯୁଗ
ଅନ୍ତରେ ବା ଚରେ କରବ ଯୁଗ ॥ ୧୮୪ ॥
ଅଙ୍ଗନା ଭାବରେ ଭଜ ଭାବିଲେ
ଅଙ୍ଗେ ଗାନ୍ଧର୍ବିକା ମନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାସିଲେ । ୧୮୫ ।
ଆରାଧ୍ୟ ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ରାଧା କୁଣ୍ଡରେ
ଆମନ୍ତ୍ରନେ ନାଶ ଭବ ଖଣ୍ଡରେ ॥ ୧୮୬ ।
ଆପଣେ ନାରଦ ନାଟକୁ ପାଇ
ଅନୁସରେ କନ୍ୟା ମିଳନ ପାଇଁ ॥ ୧୮୭ ॥
ଅନ୍ତେ ଚିନ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ଆଲପିଚ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥ ୧୮୮ ॥



— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ଲେଖନ ॥

(ରାଗ – ବରାଡ଼ି । ଗୋପଜୀବନ ବାଣୀରେ)

ଅଳଙ୍କାର ରୀତି ଶୁଣ   ବୁଧ ମେଧାବୀ ସଗୁଣ
ନିପୁଣ ଯେ ସାହିତ୍ୟେ ପ୍ରମାଣ
ଆସନ୍ତି ଗୋପ କୁମାରୀ   ଅଭିନବ ସୁକୁମାରୀ
ପୁଷ୍ପେ କରି କବରୀ ନିର୍ମାଣ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅବନୀର ହୋଇ ଆଭରଣ,
ଅଦ୍ଭୁତ ଶୋଭା ଧାରଣ   ରଣ ନୂପୁର ଚରଣ
ଡାକେ ନିଶ୍ଚେ ରଣ ରଣ ରଣ ସେ ॥୧॥

ଶ୍ଳୋକଃ —

ଅଳଙ୍କାରସ୍ତ୍ୱଥ ଭାବ-ହାବ-ହେଳା ସ୍ୟୋଙ୍ଗଜା ।
(ଇତି ସାହିତ୍ୟେ)

ଭାବ—

ଅବିକାରି କାହା ଚିତ୍ତ   ଚିତ୍ତଜ ହୋଇ ଆଗତ
ପୀଡ଼ିବାରୁଁ ଛନ ଛନ ମନ
ଆକରଷଣରେ ଭୂତ   ଯଥା ଅନର୍ଥ ସଂଭୂତ
ସଙ୍ଗ ଦୋଷେ ସଜ୍ଜନ ଶମନ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଆଶୁଗ ମନ୍ଦ କୋକିଳ କଳ,
ଅଙ୍କୁରିତ ଯଉବନୀ   ଭାବ ବୃଦ୍ଧି ସଂଜୀବନୀ
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଧନ ତା ସକଳ ସେ ॥୨॥

ଦ୍ୱାବ—

ଅଚ୍ୟୁତ ଅବଲୋକନ   କନକାଙ୍ଗୀର ପ୍ରେମ ମନ
ବେଗେ ବେଢ଼ାଇ ବଗଲ କରେ
ଅପାଙ୍ଗ ଶରକୁ ଭ୍ରୂନ୍ତ   ଶରାସନେ ସନ୍ଧି ଧିରୁ
ବନ୍ଧିଲା କ ବେଗରେ ବକ୍ଷରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅନାନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ବଞ୍ଚାନ୍ତ ଲଭି,
ଆନନ ପୋତି ହସରେ   ପୁନ ପାଲଟି ଦରରେ
ବକ୍ର ଗ୍ରୀବେ ବଲୋକେ ବଙ୍କିମ ସେ ।୩।

ଦେଳା—

ଆସୁ କେ ଦେଖି ଦରକ   ଫେଡ଼ ବାନ୍ଧେ କବରୀକ
ଆଲିଙ୍ଗନ ବଞ୍ଚିଲ ଆନରେ
ଅଳପ ଦେଖାଇ ସ୍ତନ   ସଂପୁଟକେ ଭରେ ମନ
ଦୃଢ଼େ ନୀବ ବାନ୍ଧେ ଯତନରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅତି ସୁଖ ଭଙ୍ଗୀ ସରଜଇ,
ଅଙ୍ଗୁଳ ଚିବୁକେ ଦେଇ   ଗୃହେଁ ଝଲକା କମ୍ପାଇ
କାଢ଼ି ପାଦେ ନୂପୁର ଖଞ୍ଜାଇ ସେ ।୪।

ଶ୍ଳୋକଃ —

ଶୋଭା କାନ୍ତିଶ୍ଚ ଦୀପ୍ତିଶ୍ଚ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟଂ ଚ ପ୍ରଗଲ୍‌ଭତା
ଔଦାର୍ଯ୍ୟଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟମିତ୍ୟେତେ ସପ୍ତୈବ ସ୍ୟୁରଯତ୍ନଜାଃ ॥
(ଇତି ସାତ୍ତ୍ୱିକ୍ୟେ)

ଶୋଭା—

ଆସି ବୟଃସନ୍ଧି ସନ୍ଧ   କ୍ଷୀଣ ପୀନ କୁଚ ବୃଦ୍ଧି
ହେଲା ବଧି ରୂପାସ୍ତୁ କାମରେ
ଅଙ୍ଗ ଯୌବନ ଶୋଭାରେ   ଶାଣିତ ହେଲା ବେଗରେ
ହର ନକ ଅରହ ସମରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ
ଅକ୍ଷି ପକ୍ଷୀ ବନ୍ଦୀ କ ପଞ୍ଜର,
ଆଭରଣେ ରତ୍ନ ମୋତି   ଥିବାରୁଁ ସୂଚନୁ ଖ୍ୟାତି
ଧଡ଼ୁକୁ ବସନ ହେମ ଜର ସେ ।୭।।

କାନ୍ତି—

ଅନୋପମା ଜଉ ରମା   ଘଉଡ଼ାଇଲା ଉପମା
କାନ୍ତି ଲଭିବାରୁଁ ଉଭସଂରେ
ଆସ୍ୟ ଝଳ ସୁଷମାରେ   ଢ଼ଙ୍କା ପଦ୍ମ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ
ମାର ଗୃପେ ଭୃକୁ ବଳାସରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅକ୍ଷି ଚଞ୍ଜେ ଚଞ୍ଚଳେ ସ୍ୱେଣୀ କ,
ଆଲୋଚନା କୃଷ୍ଣକାନ୍ତି   ସ୍ୱେ କାନ୍ତି ଯୋଗ ସ୍ୱେକାନ୍ତ
ଶୁଦ୍ଧ ଲାଭ ହେବାର ସ୍ୱେଣିକ ସେ ।।୭।

ଘାପ୍ତି —

ଆସି ଲାବଣ୍ୟ ଯୌବନ   ମଦନ ମଦ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଚୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପଦକୁ ଅଟ୍ଟ ପାଇ
ଅନଙ୍ଗ ଚତୁର ବର୍ଗ   ଲଭି ସନ୍ତ୍ୟଲୋକେ ବେଗ
ଷାରପ୍ରଭା ନୋହିବ କପାଇଁ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅନର୍ଥ ସ୍ୱେ ଜାଣ ସ୍ୱେକ ସ୍ୱେକ,
ଅଦ୍ଭୁତ କ ଯୁବା ଧୀର   ବଗୃର ସ୍ୱେ ଗୃର ଦୁର
ମଣି ମନ୍ତ୍ର ଔଷଧି ପ୍ରାସ୍ୱେକ ସେ ।।୭।।

ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ—

ଅଟବୀ କୁଞ୍ଜରେ ଲୁଚ   ଯୁଗଳେ ଖେଳନ୍ତି ପୁଚ
କିଙ୍କିଣୀ ରଟେ ଚଳ ଜଘନ
ଆନନରୁ ସ୍ୱେଦ ଗଳ   ମଣ୍ଡନ ହୋଇଛୁ ଧୂଳ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ସୁଅଳକା ଘନ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅପଲକ ନେତ୍ର ଶୁହୁଁ ହର,
ଅତନୁ ଶରେ ତାପିତ   ଚନ୍ଦ୍ରମା ଅଙ୍କ ଦୂଷିତ
ହେଲେ ହେ ଚକୋର ମନ ହର ସେ ।୮।

ପ୍ରଗଲ୍‌ଭତା—

ଆଲୋକ କୃଷ୍ଣ ମୂରତି   କେ କାମେ ହେଲ କରନ୍ତି
ଆନ ରମା କୁଚ ଧର କରେ
ଆଣ୍ଠରେ କରେ ମର୍ଦ୍ଦନ   ଅଧରେ ପୀଡ଼ି ରଦନ
ମୁଖ ମଣ୍ଡେ ଚୁମ୍ବନ ନକରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅଟ୍ଟହାସ କର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରକାଶ,
ଆଶ୍ଳେଷ ଦେଉଣ ଶ୍ଳେଷେ   କହେ ଦହେ ସ୍ୱକଣ୍ଠ ସେ
ଶୁଚି ରସ ଶୁଚିର ସଂକାଶ ସେ ।୯।

ଔଦାର୍ଯ୍ୟ—

ଅଧୀର କେ ଧୀର ଗତି   ମଦନେ ଦ୍ୱୈଅନ୍ତ ଅତି
ଆନ ବେଶେ କରନ୍ତେ ଭଜନା
ଅରୁଣ ନ କଲ ନେତ୍ର   ଧର ଲୀଳା ଶତପତ୍ର
ନ ପ୍ରହାର ବନସ୍ତ ସର୍ଜନା ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅଳକା ସେ ଅଶୋଭ ତାହାର,
ଆପଣା ନଖରେ ମାଙ୍ଗ-   ଭଙ୍ଗକୁ ସାମଳ ବେଗ
କହ୍ଲାକ ମଧୁର ବ୍ୟାହାର ସେ ।୧୦।

ଧୈର୍ଯ୍ୟ—

ଅଭିନବାଙ୍ଗନା ଅଙ୍ଗ ଅନଙ୍ଗ ନାୟକ ସଙ୍ଗ
ଶରବ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟ ଉପାସଙ୍ଗ
ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ବାଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପଥେ ସମ୍ଭାଳ
ଅପ୍ରକଟ ବିକାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅନଳ ଦହନ୍ତେ ତା ସହ୍ୱଳ,
ଅଶନ ପତନ ବନ ପ୍ରିୟ କୋଳେ ନୋହି ଛନ,
କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ନିବାସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସେ ॥୧୧॥

ଶ୍ଳୋକଃ—

ଲୀଳାବନ୍ତାସୋବଞ୍ଚିତ୍ରିବ ଭ୍ରମଃ କଳକଂଚିତମ୍
ମୋଟ୍ଟାୟିତଂ କୁଟ୍ଟମିତଂ ବିବ୍ବୋକୋ ଲଳିତଂ ତଥା
ବିହୃତ ଚେତି ବିଜ୍ଞେୟ୍ୟୋ ଦଶସ୍ତ୍ରୀଣାଂ ସ୍ୱଭାବଜାଃ ।
(ଇତି ନାଟ୍ୟଲୋଚନେ)

ଲୀଳା—

ଆକାଙ୍କ୍ଷା ନାୟକ ବେଶେ ପ୍ରବେଣୀ ଭଙ୍ଗି ବିଭବେ
ଚୂଡ଼ା ରଚି ମୟୂର ପିଞ୍ଛରେ
ଅଙ୍ଗେ କସ୍ତୁରୀ ମଞ୍ଜୁଳ ଚାଟଙ୍କ କାଢ଼ି କୁଣ୍ଡଳ
ଉର ଶୋଭନ ଗୁଞ୍ଜା ଗୁଚ୍ଛରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅମ୍ବର ପିନ୍ଧି କୃଷ୍ଣ ସଦୃଶ୍ୟ,
ଆଦରଣ ବଦନେ ବମ୍ବ ହିଦ ବାସେ ଦେଉ ଚୁମ୍ବ
କୃଷ୍ଣ ଦେଖି ସଂକୋଚିତ ଦୃଶ୍ୟ ସେ ।୧୨।

ବିଳାସ—

ଅଧରେ କାଳିକା କାନ୍ତ   ଦେଖି ନବ ଗଜସ୍ଥ ଦାନ୍ତ
କରିବାରେ କଲି ଅଭିଳାଷ
ଆଦିତ୍ୟ ଦେଖି ସାରସ   ଯଥା ସୁବାସ ବ୍ୟାକୋଷ
ତଥା ଆସ୍ୟ ପ୍ରସନ୍ନ ଉଲ୍ଲାସ ଯେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭା !
ଅପାଙ୍ଗ ସୀମା ଲଂଘେ ଈକ୍ଷଣ,
ଅପଘନ ସ-ପୁଲକ   ହରଷେ ଗ୍ରୀମା ଭଳକ
ହୃଦେ ଦେଲା ଆସନ ସେକ୍ଷଣି ଯେ ।୧୩।

ବିଚ୍ଛିତ୍ତି—

ଆଗତ କଉଁ ସୁନ୍ଦରୀ   ସାଜନ୍ତି ମାତ୍ର କବରୀ
ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁ ଯେ କପୋଳରେ ସେ
ଅଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ ନେତ୍ର   ରଜନୀ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଗାତ୍ର
ଓଷ୍ଠ ରଙ୍ଗ କରି ତାମ୍ବୂଳରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭା !
ଅଚ୍ଛ ପିନ୍ଧି ସୂକ୍ଷ୍ମୀନ ବସନ,
ଅଳ୍ପ ଆକଳ୍ପରେ ହର   ମଣ୍ଡକ ହରିଲା ହର
କଳା ତୋଷେ ଚକୋରେ ଯେସନ ସେ ।୧୪।

ବିଭ୍ରମ —

ଅଚ୍ୟୁତ ବନାଗମନେ   ଲୁମାଣି ଯେ ତୋଷ ମନେ
ଧାଇଁଲେ ଆଲୋକ ଉତ୍ସୁକରେ ସେ
ଆଭରଣ ପୂରେ ରଖି   ବେଶ ହୋଇଲେ କେ ସୁମୁଖୀ
ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ଭୂଷଣକୁ କଟିରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭା !
ଅନୁରାଗ ହର୍ଷ ସଂଭ୍ରମରେ,
ଅଳକ୍ତ କଲି ଅଞ୍ଜନ   ଅଞ୍ଜନ ଘଲେ ରଞ୍ଜନ
ପାଦ ମଣ୍ଡେ ହାର ଉତ୍ତମରେ ସେ ।୧୫।

କିଳକିଂଚିତ—

ଅନୁରାଗ କୃଷ୍ଣ ସଙ୍ଗେ   କେ କୁମାରୀ କରୁ ରଙ୍ଗେ
ଜଣାନ୍ତ ନଷେଧେ ଗ୍ରହଣରେ
ଅଶ୍ରୁ ମ୍ଳାନରେ ରୋଦିତ   ମୁଖେ ବାସ ଆଚ୍ଛାଦିତ
ହସେ ଚିନ୍ତି ତା କଥା ମନରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅମର୍ଷ ହୃଦରେ ବଢ଼ିତ,
ଆତଙ୍କିତ ହାସ ପୁନ   ଦେଖିବ ପର କେ ଆନ
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖି ହୋଏ ମୋହିତ ସେ ।୧୬।।

ମୋଟ୍ଟାୟିତ—

ଅଚ୍ୟୁତର କର୍ମଗୁଣ   କେ ରମା କର ଶ୍ରବଣ
ପ୍ରେମ ଚିତ୍ତେ ସେ ଭାବ ଭାବନା
ଅଭିକ୍ଷଣ ବିଜୃମ୍ଭିତ   ତନୁ ପୁଲକେ ପୂରିତ
କରେ ମନୋଭବ ସମ୍ଭାବନା ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଆରମ୍ଭେ କର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଡୂ ଉଦ୍ଗତ,
ପ୍ରବଚନ ସେ ସମୟେ   ଜଡ଼ ଆଶ୍ରିତ ପର୍ଯ୍ୟୟେ
କାମ ଚେଷ୍ଟା ନୁହଇ ବାରିତ ସେ ।୧୭।

କୁଟ୍ଟମିତ—

ଅବଳା ପଲ୍ଲବ ଶେଯେ   ସ୍ୱପ୍ନ କଳ୍ପ କେ କୁଞ୍ଜେ
ଆନ ଦେଖି ମଦନେ ପ୍ରମତ୍ତ
ଅଚ୍ୟୁତ ସ୍ୱୈପର ତତ୍ତ   ଆଚରିବେ କର ରତି
ଚିନ୍ତ କଳ ପ୍ରବୃତ୍ତର ମତ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଅଧର ଦଂଶିଲ ବଦନରେ,
ଆପୀଡ଼ିତ କଲେ କୁଚ   ଆଉ କରେ ଧରି କଚ
ସସଂଭ୍ରମ ହସ ମନରେ ସେ ।। ୧୮ ।

ବିବ୍ବୋକ—

ଆଳାପ ନବ-ବୟସୀ ପାଶେ କଲ କେ ବୟସୀ
ଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରୀତି ତୋ ଅଭିମତ
ଆତୁର ଯା' ଦରଶନେ ଗୃହୁ କହିଲେ ତ୍ରସନେ
ନ ଗୃହ୍ଣ ନ ହସ୍ତ ଅଙ୍କ ମତରେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆଦରେ ଯାଚିଲେ ପୁଷ୍ପହାର,
ଅବଲୋକନ କରୁ କୋପ ନାମକୁ ଖରୁ
ସାର୍ଥକରୁ ସତ୍ୟ ସ୍ୱେ ବ୍ୟାହାର'ରେ ।୧୯।

ଲଳିତ—

ଆସେ କେ ଗୋପ କୁମାରୀ ସୁକୋମଳା ସୁକୁମାରୀ
ମାର୍ଗେ ପୁଷ୍ପ ଦଳର ପତନେ
ଅଙ୍ଗ୍ରିର ହଂସକ ଧ୍ୱନ ଯୁବାରେ କରେଣ ଦାମୀ
ଭ୍ରୂ-ସ୍ଥଳପଦ୍ମେ ପୂଜେ ଯତନେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅଳ ପଦ୍ମେ ସୁବାସରୁ ଧାମେ,
ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀରେ ନବାଦରେ ରଞ୍ଜିତ ବଳୟ କରେ
ନାଚେ ଭୂରୁ ମୁଖ ସୁଧା ଧାମେ ସେ ।୨୦।।

ବିହୃତ—

ଅବଳାକୁ ବରହରେ ହରି କହେ ବରହରେ
ଅଙ୍ଗ ତୋ ଶିରିଷ ସୁକୁମାର
ଅତି ପୀଡ଼ା ବିଭବରି ସହୁଛୁ ମତେ ନ ବରି
ନିରନ୍ତରେ ଶର ମାରେ ମାର ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅଧୋମୁଖେ ନୟନ ଢେଳାଇ,
ଆଘ୍ରାଣ ନଳା କମଳ କରନ୍ତେ ଶୁଖିଲା ଦଳ
ଗନ୍ଧ ପୂରର ପକାଇ ପକାଇ ସେ ।।୨୧।

ଶ୍ଳୋକଃ—

ମଦଶ୍ଚ ତପନଂ ମୌଗ୍ଧ୍ୟଂ ବାଂଷ୍ପଶ୍ଚ କୁତୂହଳମ୍ ।
ହସିତଂ ଚକିତଂ କେଳି ଋଷ୍ଟ୍ରୋପ୍ତାଣାମନୁହ୍ଦବକାଃ ॥

ମଦ—

ଅଙ୍କୁରିତ ଯଉବନୀ   ଦନେ ସଂପୁଟକ ଯେନ
କୁଚ ଭୁଲେ ଭୁଲେ ବଜନରେ
ଅସମ ଜାଣି ଲଳନା   ପାଞ୍ଚେ ପ୍ରେ ମେରୁ ତୁଳନା
ମୁଁ ବଢ଼ିଛୁ ବକ୍ଷେ ଯତନରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆଲମ୍ବନ ସ୍ତନାକୁ ଅନାଇଁ,
ଅନଙ୍ଗ ସୌଭାଗ୍ୟ ମଦ   ଅତ ଯୌବନ ସମ୍ପଦ
ଲଭି ହାସେ ଭୃଙ୍ଗରେ ଯେନାଇଁ ସେ ॥୧୨॥

ତପନ—

ଅଚ୍ୟୁତ ବନ ଗମନେ   ବଚ୍ଛେଦ ତାପିତ ମନେ
ଲୋଟଇ ପଲ୍ଲବ ଶଯ୍ୟନରେ
ଅନଳ ତାପକୁ ପାଇ   ପୁନ ଉଠଇ ବସଇ
ଅଙ୍ଗ ଲେପେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦନରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅଧିକରେ ଦହେ ସେ ଲେପନ,
ଅମୃତାଂଶୁ ପୁନ ରାହେ   ତପଭାନୁ ହେଲା ଗାହେ
ଇଚ୍ଛା ନଦ୍ରା ଦେଖିବ ସ୍ୱପନ ସେ ॥୧୩॥

ମୌଗ୍ଧ୍ୟ—

ଆଳକ କେ ବମ୍ଭାଧସ୍ତ କହଇ ପଦକ ଧରି
ରତି ନାୟକ ବୋଲି କାହାରେ
ଅଛୁ ଶୁଣି ଭୁଲେ ରତି ନାୟକ ରମ୍ଭେ ବୋଲନ୍ତି
ସ୍ୱେ ସଂଶୟ ଛେଦ ଭୁ ବ୍ୟାହାରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆଳି ବୋଲେ ନଧ୍ୱନେ ରତି,
ଅଟେ ନାୟକ ଦୟିତ ରତି ନାୟକ ବଖ୍ୟାତ
ମଦନ ଯେ ହୃଦୟ କରନ୍ତି ସେ ॥ ୨୦ ॥

ବକ୍ଷେପ—

ଅତର୍କିତେ କୃଷ୍ଣ ଆସି ପ୍ରବେଶ ପ ଣେ ସୁକେଶୀ
ବସିଥିଲା ବେଣୀ ରଚନରେ
ଅଞ୍ଜନ ଲଞ୍ଜି ହସ୍ତେନେ ରଞ୍ଜିଲା କଞ୍ଜ ନୟନେ
ଭାଲ ଅର୍ଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୋଭନରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅଧେ ପୁଷ୍ପହାର ସୁବେଣୀରେ,
ଅତି ସସଂଭ୍ରମେ ଉଠି ବସ୍ତ୍ରୀରେ ପଲ୍ଲବୋଷ୍ଠୀ
ବୋଧ କଲା ରହସ୍ୟ ବାଣୀରେ ସେ ॥୨୧॥

କୁତୂହଳ—

ଅଙ୍ଗନା ଅଙ୍ଗ ଲେପନ କୁଙ୍କୁମ ଉପଲେପନ
ହଉଥିଲା ବସି ଭଦ୍ରାସନେ
ଅହ ଶେଷରେ ଗୋବନ୍ଦ ଘେନ ଗାବ ସଖାବୃନ୍ଦ
ଆସନ୍ତେ ଚଞ୍ଚଳ ବଂଶୀ ସ୍ୱନେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆସେ ମଞ୍ଜୁ ଚରଣ ଅଙ୍କରେ,
ଉମ୍ମୁକ୍ତ ରୂପସୀ ପଡନ ପରି ରେ ମାର୍ଗ
ମଣ୍ଡେ ମୁଖ ଘଷି ଘଷି କରେ ସେ ॥୨୨॥

ହସିତ—

ଅଭିନବ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ ଦେବା ଛଳରେ ସୁବନ୍ତ
ପୁଷ୍ପ ବାଣ ଦେଲା କାମ କରେ
ଅଙ୍ଗଦେଶେ ଅଧିକାର ଦେଲ କର ଅଙ୍ଗୀକାର
କଣ କହୁ ଅଜସ୍ର ଶଙ୍କରେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆରୋହିଲା ଉଭଜ ଅମାତ୍ର,
ଅନ୍ତେ କାମ ବଢ଼ ପଣ ଚନ୍ଦ୍ର ହସଇ ଆପଣ
ଚରଣକୁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ମାର ସେ । ୨୭ ।।

ଚକିତ—

ଅଟବୀରେ ପୁଷ୍ପ ତୋଳ ଭ୍ରମୁଥିଲେ ନବ ବାଳୀ
କୃଷ୍ଣ ରହୁ ଦେଖନ୍ତି ଚରମେ
ଆନ କେ ବୋଲେ ନାଗର ଶୋଭ ତୋ ପୁଷ୍ପଭାରର
ଶୁଣି ଚମକିଲା ସଭ୍ରମେ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଆଳରେ ଆଲିଙ୍ଗକୁ କରେ,
ଅଭିମଣି ସୁବେଣୀରେ ସିଞ୍ଚାଡ଼ ଦସ୍ତେ ପାଣିରେ
ଅବଲୋକେ ଚଞ୍ଚଳ ଦୃକରେ ସେ ।୨୮।

କେଳି—

ଅଟବୀରେ ଅଟନ କେ କରୁ ଚରଣ କଣ୍ଟକେ
ବ୍ୟଥା ଲଭ୍ ଦେଖାଇ ଆଳକ
ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରେକାଳେ ଭଣି ମୁଁ କାଢ଼ି ଦେବ ସୁକେଶୀ
ବୋଲୁ ଚନ୍ତେ ଦୟିତ କେଳକ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭି !
ଅଙ୍କାସନ କର ବଲ୍ଲଭର,
ଆଉଜ ବକ୍ଷ ସୁଦନ୍ତି ପ୍ରିୟତମ ପାଦ ଧର
କାଢ଼ିବାର ହୋଇ ହେନ୍ଦକର ସେ ।।୨୯।।

ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୁଗ୍ଧା କନ୍ୟକା ଗୋବିନ୍ଦ ଦେଖିଲେ ଯେବେ କା
ସଲଜ୍ଜେ ନ ଚାହାନ୍ତି ସମ୍ମୁଖରେ
ଅଧୋମୁଖେ ରହି ବାଣୀ ନ କହନ୍ତି ଚାହିଁ ଶୁଣି
ଇଷଦ୍ଧାସ ଜାତ କରି ଖରେ ସେ
ଅନ୍ତହାସେ !
ଆଲୋକନ୍ତି ରହି ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନରେ,
ଅନ୍ୟେ ହୋଇ ଦତ୍ତ ଅକ୍ଷି ଗୁଣ କର୍ମକୁ ସୁମୁଖୀ
ସାଦରେ ଶୁଣନ୍ତି କଥନରେ ସେ ॥୩୦॥

ଅବଳା ସକଳେ ମିଳି ବନେ ଧୂଳି ଗୃହ ଖେଳି
ଦୈବ ସମୟେ ମିଳିଲେ ନାରଦ
ଅଚ୍ୟୁତ ଗୁଣ ମହତ ବୀଣା ନିଗମେ ବଦନ୍ତି
ଦେଖି ବାଳୀ ପାଞ୍ଚିଲେ ବରଦ ସେ
ଅବିଳମ୍ବେ !
ଆରୋହାଇ ଧୂଳି ଆସନରେ,
ଅର୍ଘ୍ୟ ଆଦି ଷଡ଼ଧୂଳି ଅଭିଥି ଗୌରବରେ ବାଳୀ
ତୋଷ କଲେ ଧୂଳି ଅଶନରେ ସେ ॥୩୧॥

ଅତି ଆନନ୍ଦେ ବିରଜ ରଜ ଭୁଞ୍ଜି ତପୀରାଜ
ମନୋରଥ ସିଦ୍ଧି ରସ୍ତୁ ବଦ
ଅପରାଧ ହେଲା ସତ୍ୟ ଧୂଳି ଭୁଞ୍ଜିଲ ପ୍ରସକ୍ତା
ଗୃହେ ଦେଲୁଁ ବୋଲି ପାଦ ବନ୍ଦ ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଆଗ୍ରେ ଦେଖି କହେ ତପୀବର,
ଆଶିଷ୍ୟ ହୋଇ ବଶ୍ୟ ବଶରେ ହୋଇଲୁଁ ବଶ
କୃଷ୍ଣ ବର ହେବେ ଯେଣୁ ବର ସେ ॥ ୩୨ ॥

ଅଭିବାଞ୍ଛିତକୁ ଶୁଣି   ମୁଦେ ବୋଲନ୍ତି ତରୁଣୀ
ଅନୃତ ଆମ୍ଭର ସମ୍ଭାବନା
ଅସମ୍ଭାବିତ ବଚନ   ଭେଟିବ କି ବର୍ତ୍ତମାନ
ଇଷ୍ଟି ବୋଲେ ଚେତ ସ୍ୱେ ଭାବନା ଗୋ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଆମ୍ଭେ ଖେଳ ଯାଉଛୁ ଖେଳାଇ,
ଅଟେ ନାମ ଶକଟାଦା   ଖେଳନ୍ତେ ଭେଟିବ ନାଦା
ସତ୍ୟା ବୁଝ ନ ପିବ ପକାଇ ଗୋ ॥୩୩॥

ଆପଣେ ସେ ପାଲ୍ଲି ସାରି   ଦେଇ ଖେଳର ବେହାର
କଣ୍ଠ ସବ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର
ଆରମ୍ଭିବା ବେଳେ ଖେଳ   ଆସି ମଦନ ଗୋପାଳ
ଲୁଚି ଦେଖି ମଦନେ କାତର ସେ
ଅଧୋକ୍ଷଜ !
ଅବଲୋକ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ,
ଅଙ୍ଗନା ବ୍ରୀଡ଼ା ଚଢ଼ାଇ   ତୁମ୍ଭେ ସେ ପାଇ ଖେଳାଇଁ
ଯାଇ ବେଗେ ଦଣ୍ଡ ମଙ୍ଗଳକୁ ସେ ॥୩୪॥

ଆସେ କାସ ଶ୍ୱାସ ତଜ   ଅଦୃଶ୍ୟ ପରି ସେ ଦ୍ୱିଜ
ନେଇ ଅଗ୍ରେ ଦସ୍ତେ ଅଙ୍ଗୁଳିକ
ଅଧୋକ୍ଷଜ ନାମେ ଡାକ   ଚରଣ ଖଞ୍ଜେ ବିଲୋକ
ଖେଳ ଯେନ ବୋଲଇ ବାଳୀଙ୍କି ସେ
ଅଙ୍ଗଶୋଭ !
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣି ସକଳେ ହସି,
ଅଗ୍ରଜ କୃଷ୍ଣ ସ୍ୱେ ସାର   ବେନି ଚନ୍ଦ୍ର ଅଳଙ୍କାର
ପାରି କୁଞ୍ଜେ ଖେଳୁଛ ରହସି ଗୋ ॥୩୫॥

ଆମ୍ଭେ ହେଲୁଁ ପୁଣ୍ୟବ୍ରତ   କରିବୁଁ ଯେ ଉବ ବ୍ରତ
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବରାଇବ ଖେଳରେ
ଆମ୍ଭ ଉରେ ରଖି ଆଣି   ଗଜମୋତି ମାଳ ଜଣି
ମଣ୍ଡାଇବ ଉରଜ ସ୍ଥଳରେ ସେ
ଅଧୋକ୍ଷଜ !
ଆସି ପରବେଶ ହେଲେ କାଳରେ,
ଅଧୋମୁଖେ ରହି ହସି   ଲଭି ଅବ କୁଚଣାଦଶି
ନାରିକେଳ ଲକ୍ଷ ଚଉଳରେ ସେ ।। ୩୬ ।।

ଆଲୋକ ବାମତା ଦ୍ୱିଜ   ବୋଲେ ନ ଚେଜନ୍ତୁ ଲଜ
ଜଳରେ ରହିବ ପୂରତରେ
ଅଙ୍ଗନା ଶୁଣି ତରସ୍ତ   ଖେଳଲେ ସେ ବଂଶୀହସ୍ତ
ବଧିକ ବଧି ଚନ୍ଦ୍ର ଚତ୍ତ୍ୱରେ ସେ
ଆଦ୍ୟ ଖେଳେ !
ଅବଳା ହାରନ୍ତେ ମେ,ତି ହାର,
ଅଧୋକ୍ଷଜ ଉରେ ମଣ୍ଡେ   ବୋଲଇ ପ୍ରେଥର ହୋଇଁ
ପାଲଟା ବାସ ବହି ବାହାର ସେ ।।୩୭।।

ଆରମ୍ଭନ୍ତେ ଖେଳ ପୁନ   ହାରିଲେ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ
ବନ୍ଧୁ ହସ୍ତ କନ୍ୟା ଜଣିମାରେ
ଆସି ପ୍ରେକାଳେ ଜରତ   ଚମ ତା କନ୍ଧୁ ଭାରତି
ଗ୍ରାସ କଲା ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ ସେ
ଅଭ୍ର ପଥ !
ଅନଳରେ ଭ୍ରମେ ସବୁ ଜଣ
ଅଙ୍ଗନା ଗମିଲେ ଜବ   ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବଳ କେବଳ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସେ । ୩୮ ।



— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ॥

ହିମନ୍ତ ଋତୁ-କୁମାରୀ ବରଲାଭ

॥ ରାଗ – ବସନ୍ତ ॥*

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

— ଗୀତ —

ଆଗତ ହୋଇଲା ହିମନ୍ତ ଋତୁ
ଆରମ୍ଭେ ବଶ୍ୱକେତୁ ଜପ୍ୟ ହେତୁ
ଅନଳଂ ସ୍ଥାପିତ ହୃଦ କୁଣ୍ଡରେ
ଅଧିକେ ଜନମ ଧୂମ ତୁଣ୍ଡରେ
ଆଜ୍ୟ ହିମକଣ,
ଆହୁତି ତରୁଣ ପଣ୍ଣୁ ପ୍ରୋଷଣ ।୧।

ଅନିଳ ଉତ୍ତରୁ ଆସି ସହାୟ
ଅଗ୍ନି ବୃଦ୍ଧି ଦେହେ ସମିଧ କାୟ
ଅନଙ୍ଗ ନର୍ଦ୍ଧ ସ୍ପୃପଣ ଆଲୋକେ
ଅପଘନେ କର୍ମ ବନ୍ଧିଲେ ଲୋକେ
ଆମୋଦ ସେବନ୍ତି,
ଅଳି ଚୁମ୍ବିଲେ ଦେଖି ରସବନ୍ତୀ ।୨।

---

* ରାଗଲକ୍ଷଣମ୍ ଶ୍ଲୋକଃ—
ବନୋଦଯ୍ୟତ ପୁନଃରବ ଗୌଷ୍ଠ ସୁକଙ୍କଣା ଶ୍ୟାମରଶ୍ମିଲନେନ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ଦଧାନା ସୁରପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛଂ ବସନ୍ତନେଯଂ କଥିତା ବସନ୍ତ ॥ ୧ ॥
(ଇତି ବୃହତ୍ସଙ୍ଗୀତକୌମୁଦ୍ୟାଂ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

୧ । (କ) ଅନଳ

ଅତନୁ ତ ସାର ବ୍ରତେ ଦୀକ୍ଷିତ
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର କୃପ କୁଣ୍ଡେ ରକ୍ଷିତ
ଅନୃତ ନୋହେ ଯେବ ଧୂମ ଉତ୍ତମ
ଅନ୍ଧ ମୁଖେ ହୋଇଥାଇ ଜନମ
ଅନ୍ତ ପ୍ରଭା ବଳ,
ଅପସରିଲେ ସ୍ୱମନ ଆବଳ ।।୩।।

ଅପହୃତ ହେଲା ଧନ ରକ୍ଷଣ
ଆନ କେ ନୋହିଲେ ଧାନ ରକ୍ଷଣ
ଅମ୍ବର ବହ୍ନାନ ମାତନ ବଧିରେ
ଆତର ବଞ୍ଚିଲେ ମାନ ବଧିରେ
ଆହେ ଚଣ୍ଡଭାନୁ,
ଆଶ୍ରିତ ସହେ ତଥା ଚଣ୍ଡଭାନୁ ।। ୪ ।

ଅଭୂତ କ ଯେବ ହେବାର ଯେପର
ଅର୍କ କମଳା ନନ୍ଦକାଶ ହର .
ଆପଣ ରଜନେ କ୍ଷୀଣ ବାସରେ
ଅନଙ୍ଗ ଧଣ ସେବଲେ ବାସରେ
ଅହିଷ୍ଣୁ ତେଜ,
ଅଟେ ଯେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ଗ୍ରହରାଜ ।। ୫ ।।

ଅଳ୍ପ ଲୋକର ଉଦୟେ ନଷ୍ଟୟ
ଅଧିକେ ଧାତ୍ରିମୟ ମାଟମୟ
ଆତଙ୍କେ ତେଜହୀନ ମହତର
ଅଶିଷ୍ଟ ବାର ତଥା ରୁଚତର
ଅର୍କ ତେଜହୀନ,
ଅହରସେ ଅହରଷେ ପ୍ରକ୍ଷିନ । ୬ ।।

ଅଙ୍ଗ ଅଧିକାର ହେଲେ ସମୃଦ୍ଧି
ଅବଶ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟଲୋକ ମଦ ବୃଦ୍ଧି

ଅତି ବୃଦ୍ଧି ତମ ନିଶି ସମ୍ପଦ
ଆଚରନ୍ତି ନିଶାଚର ମୂଢ଼
ଅଦୃଶ୍ୟ ଉତ୍ତମ,
ଅପସରି ଗଲେ ସଜ୍ଜନ ସମ ॥ ୭ ॥

ଆଲୋକନ୍ତି ଯେବେ ସାଧୁ ବିପଦ
ଅତି କୋବିଦ ବିସ୍ମୃତ ଆସ୍ପଦ
ଅତିର ବିଲୋକ କ୍ଷୀଣ ସମ୍ପଦ
ଆକୁଳେ ଚକ୍ର ଚକ୍ରବାକୀ ଖେଦ
ଅସାଧୁ ହସନ୍ତି,
ଅବଲୋକି ପ୍ରତି ସ୍ୱରେ ହସନ୍ତି ॥୮॥

ଅତି କ୍ଷୀଣ ଦିନେ କଥା ଅଦ୍ଭୁତ
ଆଦି ଫଳେ କମଳା ସମ୍ଭୂତ
ଅଧିକ ଉତ୍ପଦ ସିତ ଶମ୍ବର
ଅର୍ଥ ହୋଇଲା ନରଙ୍କୁ ଶମ୍ବର
ଅରି ମିତ୍ର ସମ,
ଅମ୍ବୁ ଶୋଷଣ ହେଲା ଗାତ୍ର ସମ ।୯।

ଆଗାରେ ବାତ ଚନ୍ଦନ ବଧୁରେ
ଅନାଦରେ ବହ୍ନି ଚନ୍ଦ୍ର ବଧୁରେ
ଆକାଂକ୍ଷା ସୁଖ ଭବ ମନ୍ଦାଷାରେ[1]
ଅଙ୍ଗ ଆଚ୍ଛାଦ ସୁଷମ ନିଶାରେ
ଅଗନ କରନ୍ତି,
ଆଖ୍ୟାତ ମଧୁରେ ଯେଣୁ କରନ୍ତି ॥୧୦॥
ଅନଙ୍ଗ ଭ୍ରମ ଆଶୁଚ୍ଛନ୍ତି ଧରି
ଆଧୂତ ଅଙ୍ଗେ ପଦ୍ମବାସୀ ଧରି

---

୧ । 'କ' ପୋଥିରେ ଏ ଧାଡ଼ିଟି ନାହିଁ ।

ଅରଣ ଭୂଷଣ କୃଶ ଜଦସ୍ତ
ଅତ ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ କୁଚ ଗିର ବର
ଆଶ୍ଳିଷ୍ଟ୍ୟ କଣୋସ୍ତ,
ଅଚରେ ଦେଲେ ସେ ଭସ୍ମ ପାଶୋର ॥୧୧॥

ଅମରେ ଅସ୍ତ୍ର ଭସ୍ମରେ ଯଥା
ଆଶ୍ରୟ ମେରୁ ଗୁହାକୁ ସ୍ୱେ ତଥା
ଆଶ୍ଳେଷ କ୍ଷୀର ମାର ମାତ ସାର
ଅଙ୍ଗ ହେମାଙ୍ଗୀର ଜର ନସାର
ଆଲେପ ନଶାରେ,
ଅବସ୍ଥବ ପର ରଜମା ସାରେ ॥୧୨॥

ଅଗୁରୁ ଧୂମ ଧୂପିତ ସ୍ୱରଭ
ଅନେକ ଔଧ ସୁରତ ଆରମ୍ଭ
ଅଙ୍ଗନା କଣ୍ଠ ଶବଦକୁ ଶୁଣି
ଅହେ ଶିଖୀ ଡାକେ କପୋତଶ୍ରେଣୀ
ଅଧିକଜା ନଶି,
ଆଦରେ ନାସ ପୁଂସ ପରଶଂସି ॥୧୩॥

ଅଟେ ସ୍ୱେକାଙ୍କ ଯେ ପୁଂସ କାମିନୀ
ଅଙ୍ଗ ଦହେ ହିମାନଳ ଯାମିନୀ
ଅକ୍ଷି କମଳ ନ କର ମୁଦ୍ରିତ
ଅଶ୍ରୁ ଧାରେ କର ବକ୍ଷ ପୂରିତ
ଆସି ଗତ ପ୍ରୀତି
ଅନ୍ତ ନୋହିବାରୁଁ ଅନ୍ତ କରନ୍ତି ॥୧୪॥

ଆଗ୍ରହ କୁମାରଙ୍କି ସ୍ୱେତୁ କାଳ
ଅଚ୍ୟୁତ ସଙ୍ଗ ବନା ହେଲ କାଳ
ଅନଙ୍ଗେ ଚାପିତ ହୋଇ ସକଳେ
ଆହୂତ ଉତ୍ତର ବାତ ଅନଳେ

ଅଛନ ଅଟେଷା,
ଅନ୍ତେ ଯେତେ ସୁଖ କହୁ ନ ଶ୍ରବ ।୧୫।

ଆସି ଦରଶନ ଦେଲେ ନାରଦ
ଅବଳା ବୋଲନ୍ତି ଆହେ ବରଦ
ଅଶନ ଦୃଢ ପକ୍ୱ ନବହରେ
ଆଲୋକ ମାତ୍ରେ କ୍ଷୁଧାକୁ ନ ହରେ
ଅଧିକ ତାପିତ
ଅଲଭ୍ୟ ଦେଖି ହୋଇଲେ ପ୍ରାପତ ।୧୬।।

ଆକାଶେ ଉଦେ ହୋଇ ନବଘନ
ଅବରଷଣେ କମେ ଉପଘନ
ଅଙ୍କୁରିତ ପ୍ରେମବଲ୍ଲୀ ନବୀନା
ଆନ କେ ରକ୍ଷା ଘନରସ ବିନା
ଅଟେ ତପୀବର,
ଆପଣା ସ୍ଥାନ ଆନ ହେଲେ ବର ।୧୭।

ଅମ୍ବୁଭୁଜ ବୋଲେ ଆଦ୍ୟରେ କଷ୍ଟ
ଅନୁଭୂତରେ ଲଭ ଫଳ ଇଷ୍ଟ
ଆଦ ହ୍ୱମନ୍ତ ବ୍ରତ ହବିଷ୍ୟାଶି
ଆକଣ୍ଠ ମଗ୍ନ ଯମୁନାରେ ପଶି
ଆଚର ଅଚରେ,
ଅଦ୍ଭୁମତ ଲଭ ଦେବ ଅଚରେ ।।୧୮।।

ଅନ୍ତର ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ତପରୂଷୀ
ଅଙ୍ଗନା ଦ୍ୱାର ଦେଲେ ବ୍ରତରୂଷୀ
ଅବଶେଷ ଯାମେ ଥାଉଁ କ୍ଷଣଦା
ଅର୍କଜା ଘଟରେ ମିଳିଲେ ପ୍ରମଦା
ଆଲୋକ ହରଷ,
ଅଟେ କୃଷ୍ଣ ଘନ ରସ ସରସ ।।୧୯।।

ଅସଂଶୟ ଚନ୍ଦ୍ର କୃଷ୍ଣ ମୂରତି
ଅମ୍ବର ତେଜ ଆଲିଙ୍ଗନେ ରତି
ଆତସ ଶତ ଛୁଟ ମାଣି ଯେ ମଣି
ଆଶ୍ଳେଷ ସୁଖ ଲଭିଲେ ରମଣୀ
ଅଧ୍ୟାନ ପ୍ରେମରେ,
ଅବିରତ ରତ କୃଷ୍ଣ ନାମରେ ।୨୦।।

ଅଧିକ ଶୀତେ କମ୍ପେ କଳେବର
ଅନଙ୍ଗ ବାଧାରୁଁ ଯେ ନୋହେ ବର
ଆଶା ନାହିଁ ବର ଯୋଷା ଜୀବନେ
ଅନନ୍ତେ କି ବାହୁଡ଼ିବେ ଜୀବନେ
ଅର୍କ ଉଦୟରେ,
ଅମ୍ବିକା ପୂଜ ଗତ ନିଳୟରେ ।।୨୧।।

ଆଚରି ସ୍ୱେଚ୍ଛାପରି ତପ ବ୍ରତ
ଅଛିଦ୍ରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଆଗତ
ଅସ୍ଥିର ଯେ ତପେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ଅଙ୍ଗନା ବରଦାନକୁ ସମ୍ଭ୍ରମ
ଆଗତ ଉଷାରେ,
ଅନମ୍ବର ଦେଖି ବର ଯୋଷାରେ ।୨୨।

ଅମ୍ବର ମଣ୍ଡିଲେ ନିପ ଡାଳରେ
ଆରମ୍ଭି ଗାୟନ ବଂଶୀ କଳରେ
ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ନେତ୍ର ଶ୍ରୁତି ଚଞ୍ଚଳ
ଅନ୍ୱେଷଣା କରେ ଦଶ ସକଳ
ଅର୍ଜୁନ ଯୋନକ,
ଆକଣ୍ଠରେ ନୀଳ ଡାଳି ଘଣ୍ଟିକ ।୨୩।।

ତାପ ହତ ହୋଇଥିଲା କମଳ
ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ମୁଖ ପଦ ବିମଳ

ଅନଳ ଯୋଗରେ ଚଳିଲା ପ୍ରାୟେ
ଆନନ ବର୍ଣ୍ଣ ତଥା ଶୋଭା ପାୟେ
ଆଲୋକିଲେ କୂଳ,
ଉପଦ୍ରୁତ ହୋଇଅଛି ଦୁକୂଳ ।୨୪ ।।

ଅନଳ ବିନା ପ୍ରେ ବୃତ୍ତି କାହାର
ଅଦ୍ଭୁତ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ସ୍ଫୁରେ କ୍ୟାହାର
ଅବଲୋକନ କେ କଲା କଦମ୍ବ
ଆମନ୍ତ୍ରଣ ଶୋଭା ବାସ କଦମ୍ବ
ଅନନ୍ତ ଗୋବିନ୍ଦ,
ଅତି ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଖ ଅରବିନ୍ଦ ।।୨୫।।

ଅପହୃତ ହେଲା ମୂର୍ଚ୍ଛା ସ୍ୱଭାବ
ଅନାୟତ୍ତେ ଧର ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ ଭାବ
ଅଳ୍ପ ବାଣୀ ଶୁଣିମାତ୍ରେ ସାଦର
ଅତି ସ୍ପଷ୍ଟରେ ନ ଶୁଣେ ନାଗର
ଅନେକ ଭାରତୀ,
ଅନାୟାସେ ଶୁଣେ ଅଚ୍ୟୁତ ଶ୍ରୁତି ।୨୬।।

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ଯଥା ଉଚାନ୍ତ କାଳେ
ଅମ୍ବର ଲୁଚଇ କୁତୂକ ବଳେ
ଆପଣେ ପିନ୍ଧାଇବା ଅଭିଳାଷୀ
ଆତୁର ଲଜ୍ଜ୍ୟାରେ ପ୍ରେମ ଲାଳସୀ
ଅତି ଯତନରେ,
ଅମ୍ବର ମାଗେ ମଞ୍ଜୁ ଭାରତୀରେ ।୨୭।।

ଅଳ୍ପେ ସେ ହରଷ ଚିନ୍ତ ପ୍ରକାଶା
ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ଜଣିମାରେ ବାଣୀ ଭାଷା
ଅମୃତ ମଧୁର ଭୁଞ୍ଜ ନମିତ୍ତେ
ଅମ୍ବର ମାଗନ୍ତି ବନସ୍ତୁ ମତେ

ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟଙ୍କୁ,
ଆଜ ବନୁ ଦୂର କର ଦେବାକୁ ॥୨୮॥

ଅନୁରୁଦ୍ଧ ନେହ ହୋଇ ପ୍ରସନ୍ନ
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କର ବସନ
ଅବନୀପାଳ ପୁତ୍ର ଗୋପେ ହୋଇ
ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରିବା ନ ଯୋଗାଇ
ଆନେ ନୋହୁ ଜଣା,
ଅଧିକେ ହେବ ମହତକୁ ଊଣା ॥୨୯॥

ଅବାଲ୍ୟ କାଳୁଁ ଜଣା ଏଭଦ୍ରାର
ଆମିସାଦ୍ଧ ଯେତେ ହୃତ ହେବାର
ଅଳ୍ପ ତରୁଣ ଅବସ୍ଥାକୁ ପାଇ
ଅଛୁ କୁଳବଣ୍ଟି ମନ ଗେରାଇ
ଅଦୃଷ୍ଟ ଅଶ୍ରୁତ,
ଆଜ ନାଶି ଥିବା ବାସ ବହୁତ ॥୩୦॥

ଆଦ୍ୟରୁଁ କର୍କଟି ଆଢନର ଫଳ
ଅପହୃତ କଶ ହୋସ୍ୟେ ପେଷଳ
ଅଭ୍ୟାସ କର ଭୂମ୍ଭେ ସେହ୍ୱ ମତ
ଅବଳା ବସନେ ବଳାଇ ମତ
ଅଟୁଁ ତବ ଦାସୀ,
ଅମ୍ବର ଢଅ କେ ନ ଦେଖୁ ଆସି ॥୩୧॥

ଆଜ ଲଜରୁଁ ରଖିଲେ ଲଳନା
ଆଜ୍ଞା ଅବଶ୍ୟ କରିବୁଁ ପାଳନା
ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତ ରମଣୀମଣି
ଅଭ୍ୟାଖ୍ୟାନ କର ନ ବୁଟି ମଣି
ଆଣେ ପବମାନ,
ଅଛନ୍ତ ଶାଖୀ ସାକ୍ଷୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ॥୩୨॥

ଆଣେ ଯେ ହର ପୃଷ୍ପବର୍ଣ୍ଣ ବାସ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କ ସେ ତା'ଠାରେ ବିଶେଷ
ଆମ୍ଭେ ନ ଧରୁଁ ନିଅ ସେ ଦୁକୂଳ
"ଅନାଶ୍ରନ୍ନ ଶୁଣି କନ୍ୟା ସକଳ
ଆଣିମା ଅମ୍ବର,
ଆନନ୍ଦୁ ଶ୍ରେୟ କୃଷ୍ଣ ଦେଖିବାର ।୩୩।

ଅନଙ୍ଗ ଆଗାରେ ନ'ବଣି କର
ଆଛାଦ ଭୁଜବଲ୍ଲୀ କୁଚ ଧର
ଅଭିଷେକ ହେବ କ ମାର-ରାଜ
ଅନେକ ହେମ କୁମ୍ଭ ନେଇ ଆଜ
ଆପରେ ବୁଡ଼ାଇ,
ଅଣି ମାର ସେ ଆଣନ୍ତି ଛଡ଼ାଇ ।୩୪।

ଅଟକ ପର ବିଷଜ୍ୱାଳା ଉରେ
ଆମଗ୍ନି ଥିଲେ କ କାଳନ୍ଦୀ ନୀରେ
ଅଙ୍ଗନା କ ମନୋରଥ ଆଶାସ୍ମୀ
ଆରମ୍ଭି ଥିଲେ ଶମ୍ଭୁ ଜଳଶାୟୀ
ଅଭିମତ ଲଭ,
ଅଚ୍ୟୁତ ପାଣି ହୋଇବ ସୁଲଭ ।୩୫।

ଅମ୍ବୁକଣ ସୁବେଣୀରୁ ପତନ
ଅଶ୍ରୁ କରଇ ଗରଳ ବମନ
ଅବଧୂତ ତ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚମ୍ପକ
ଅତ ବିନ୍ଦୁ ମକରନ୍ଦ ପ୍ରାସ୍ୱେକ
ଅଙ୍ଗ ତପମାସୁ,
ଅନଙ୍ଗ ଦଣ୍ଡ ମଣ୍ଡାଇ ପମାସୁ ।।୩୬।

ଅଣୁ ଉଦର ବନ୍ଧିଅଛି ଯେତୁ
ଅଷ୍ଟନେତ୍ର ଶତକର୍ମା ପଣରୁ

ଅନୁମାନ ନାଭି ଗର୍ତ୍ତ ପ୍ରେ ଭ୍ରାନ୍ତ
ଅସିତ ରୋମାବଳୀ ସ୍ତମ୍ଭ ପୋତ
ଅଛୁ ସ୍ତନ ଗଣ୍ଡି,
ଅନ୍ୟଥା ହେଲେ କଟି ଯାତ୍ରା ଭଜ ।୩୭।

ଅନେକ ଦାହ ହେମ ସିଂହାସନ
ଅନୃତ ନୋହେ ଶୋଭନ ଜଘନ
ଅଛୁ କଟି ସିଂହ ଉଦ୍ଧେ ବଂକତ
ଆତପତ୍ର କୁଚଦ୍ୱୟ ମୁଦ୍ରିତ
ଅନଙ୍ଗ ନୃପର,
ଅଟେ ଛତ୍ର ସିଂହାସନ ଛୁଟିଏ ।୩୮।।

ଆସନ୍ତେ ସମା ଚରଣ ବିମଳ
ଅବନୀରେ ଫୁଟେ ସ୍ଥଳ କମଳ
ଅଙ୍ଗନା ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ଶୋଭା ଈଦୃଶ
ଅପଲକ କଲ୍ପ କମଳଦୃଶ,
ଅନଙ୍ଗ ନିବାସ,
ଆଲୋକନ ଇଚ୍ଛା ଜଗନ୍ନିବାସ ।୩୯।

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତି ନବରମଣୀ
ଆଗ ନମସ୍କାର କର ଦ୍ୟୁମଣି
ଅମ୍ବୁଜାରେ ଅରଜିଲ ଅପ୍ରାଧ
ଅମ୍ବର ବିନା ମଜ୍ଜନ ବିରୋଧ,
ଅଧିକରେ ଲାଜ,
ଅନା ଅନ ହେଲେ ସମା ସମାଜ ।୪୦।।

ଆରମ୍ଭ ପ୍ରେକ କରେ ନମସ୍କାର
ଅମ୍ଭୋଜମାରେ କି ପୂଜ ଭାସ୍କର
ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ମନ୍ଦ କୃତ୍ୟ କର
ଅଭ ଅଧିକେ ଅଞ୍ଜଳି ସୁନ୍ଦରୀ

ଅଞ୍ଜଳି କବନ୍ଧ,
ଉଚରେ ଶିରେ ଦେଇ ରବ ବୋଧ ॥୪୧॥

ଅଟେ ରମଣୀ ଶିରୋମଣି ରାଧା
ଅର୍କ ପୂଜନେ ହରେ ମନ ବାଧା
ଅନ୍ତରେ କଟୁ ବଚନ ସୁନ୍ଦର
ଅନାଦୃତରେ ବରଜ କ୍ଷମାଶ
ଅଣି ବେନ କର
ଅଷ୍ଟି ମୁଦ୍ରତେ ମଣ୍ଡି ମସ୍ତକର । ୪୨ ॥

ଅଂଦେହ ଗେହରେ ନେହ ପଥିକ
ଆଲସ୍ୟକୁ କର ମଣିଲୁ ନାକ
ଅଲକ୍ଷ ହେଲେହେଁ ଲକ୍ଷ ବତ୍ସର
ଅଙ୍କୁର ରୋମାଳି ଲେଖା କସ୍ତୁରୀ
ଅଟେ ହେମ ଝୁଲି,
ଅଧିକେ ମର୍କତ ମୀନା ଆବଳି ॥ ୪୩ ॥

ଅଷ୍ଟାପଦ ପଦକରେ ନାୟକ
ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଳ ଭତ୍ତ ନାୟକ
ଆଲମ୍ବିତ ଉରେ କଞ୍ଚବ ଘଳି
ଅସିତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଉଦର ରୋମାଳି
ଅଳି ଶିଶୁ ବ୍ରାତ
ଅମ୍ବୁରୁହ ପ୍ରେ କରେ କ ବେଷ୍ଟିତ ।୪୪॥

ଅତନୁ ବବାହ ବେଦୀ ଜଘନ
ଅଙ୍କୁର ତମାଳ ତୋରଣ ଘନ
ଆନନ ପୋତଟୁ ଜଘନ କୂର୍ମ
ଅସିତ ପଙ୍କ ଯୋଗେ ମନୋରମ
ଆସି ଭଗ ରୁକ୍ଷେ,
ଆଦତ୍ତା ସ୍ୱତ କ ରହେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ।୪୫॥

ଅଚ୍ଛ ଇନ୍ଦୀବର ହେମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ
ଅନଙ୍ଗ ସଙ୍କଳ୍ପ ଜୟ ମନ୍ତ୍ରରେ
ଅନାଙ୍କୁର ଖେଳେ (?) ଅବଲୋକ
ଅଟେ ହେମ ଚଳ ଦଳ ଦଳକ
ଅର୍ଭକ କାଳରେ,
ଅତନୁ କ ମଣ୍ଡିଥିଲା ଭାଲରେ ।୭୬।
ଆଲୋକ ପ୍ରେମନ୍ତ ଶୋଭା ଉଦୟରେ
ଆତୁର କେ ନୋହିବ ବଦୋଦ୍ଧରେ
ଅଟେ ହର ଧୀରୋଦାତ୍ତ ନାୟକ
ଅନାତୁର ବନ୍ଧୁ କାମ ସାୟକ
ଅନ୍ତରେ ବିଷାଦ,
ଆରାଧି ନାହାନ୍ତି ରାଧିକା ପାଦ ।୭୭।
ଅନୁଗ୍ରହ ରାସେଶ୍ୱର ଦେବ
ଆସ୍ମରେ ପ୍ରେମିକା ରାସ ଅସମ୍ଭବ
ଅଭିଜ୍ଞା କାମକଳାରେ ନବୀନା
ଅଟନ୍ତି ମନ୍ତ୍ର ଉପାସନା ହୀନା
ଅଯୋଗ୍ୟ ଚିତ୍ତ କ,
ଆମ୍ଭେ କହିବା ହିତ ଭାରଣକ ।୭୮।,
ଉକ୍ତ ଶୋଭନ ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ନ ପାରି
ଅମ୍ବର ବଳମ୍ଭେ ଦିଅନ୍ତି ହରି
ଆତୁର ହୋଇ କେ ଲଜ୍ଜା କାତରେ
ଆନତ ଚାରୁ ପିନ୍ଧେ କଉତରେ
ଉବଗେଛି କୃଷ୍ଣ,
ଅଚ୍ୟୁତ ମୁରଲୀ ବାଦନେ ଦକ୍ଷ ।୭୯।
ଅଟବୀ ଦେବୀ ଆଦେଶରେ ଶୁକ
ଅଯ ହେଲା ବୋଲେ ପୀତ ଅଂଶୁକ
ଅନଙ୍ଗ ସ୍ତୁତି ମଠ ପ୍ରାପ୍ତଷ୍ଠିତ
ଆସ୍ୟ ଦ୍ୱିଜବରେ ଚୁମ୍ବନ ଦତ୍ତ

ଅମ୍ବୁରୁହ ପାଣି,
ଅର୍ଚ୍ଚନ ଉରଜ ପିନାକ-ପାଣି । ୫୦ ।।

ଅବେଷ୍ଟିତ ସ୍ୱମା ଘରଦ ଅଙ୍କ
ଅଷ୍ଟାପଦ ଶକ୍ତି ମର୍କତ ଲଙ୍କ
ଆମ୍ର ଉଲଗ୍ନ ଦେଖା ଦୋଷ ହତ
ଆଜ କହିଲେ ଶୁକ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ
ଆଚରନ୍ତୁ ଋଷି,
ଆଗତ କାର୍ତ୍ତିକ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ନିଶି ।୫୧।।

ଅଟେସୀ ଦେବୀ ନାଦମୂର୍ତ୍ତି ଠାରୁ
ଅଭ୍ୟାସ ରାସ ମନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷାଗୁରୁ
ଆରାଧନା କର ରାଧା ପଦ୍ମର
ଆଗତ ଶରଦ ନିଶି ବିହାର
ଆପେ ବଂଶୀ ଧର,
ଅନ୍ୟଥା ନୋହେ ପ୍ରମାଣକୁ କର ।।୫୨।।

ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ଖୋଜ ମଧୁମଙ୍ଗଳ
ଆସି ଭେଟି ବୋଲେ ତବ ମଙ୍ଗଳ
ଆମଧ୍ୟ ପୃଥୁଳ ଅତନୁ ଆଣି
ଅଭ୍ରଭେଦ କୁମ୍ଭ କୁଚ ନର୍ମାଣି
ଅଧିକରେ ଶୋଭା,
ଆରମ୍ଭ ସ୍ତୁଭରେ ଜଘନ ରମ୍ଭା ।।୫୩।।

ଆଡ଼ମ୍ବର ପୃଥୁ ନିତମ୍ବ ୱାଶା
ଆଣେ ନେତ୍ର ଲୋଳ ମୃଗ ଲକ୍ଷଣା
ଅତନୁ ଧନୁ ଜିଣିଲାନି ଭ୍ରୂରୁ
ଆଦରଣ ଫୁଲ୍ଲ ଆନନ ଗୁରୁ
ଅଧରେ ଝଲକ,
ଅଳପ ହାସ ହୀରକ ଭୁଲକ ।। ୫୪ ।

ଅଲଭ୍ୟ ବହ୍ନ ପାଲଟା ବସନ
ଆଜ ସହସ୍ରଯୋଜନ ପରସନ

ଅଗନ୍ନ କଟି ଗତ କଣ୍ଠବର
ଅତନୁ ସମ୍ପତ୍ତି ସନ୍ତତେ ବର
ଅଛ ଆଜ ପାଇ,
ଆଖିର ମେଳ ରୁଚକ କମ୍ପାଇ ।। ୫୫ ।।

ଯେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଯୌବନ ସନ୍ଧିର —
ଆଖିର କୁମାରୀମାନେ ଯେ କାଳେ
ଆନନ୍ଦେ ବର ଲଭ ଗୃହେ ଚଳେ
ଅପାଙ୍ଗ ଜିଣି ନେତ୍ର କରେ ଗତି
ଅଳ ପ୍ରାପ୍ୟେ ମଣି ନବାରେ ଖ୍ୟାତି
ଆଲୋକ ଶ୍ରେମାଳ,
ଅପଗା ଶୈବାଳ ଲୋଲେ ବୋଲି ।। ୫୬ ।।

ଆଳକ ପଟ୍ଟରେ ମନ୍ଥର ଗତି
ଅଙ୍ଗକୁ ଭାର ନକ ହୋଇଲା ଅତି
ଅନା ବୋଲେ ବକ୍ଷେ କୁଚ ଅଚଳ
ଅଧିକେ ନିତମ୍ବ ଜଂଘ ଯୁଗଳ
ଆଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅପାର,
ଅନଙ୍ଗ ବସିଛି ବ୍ରଜକୁମାରୀ ।। ୫୭ ।।

ଚୈତ୍ର—
ଅଜ ଗୌରୀ ପ୍ରିୟ ହରଚାମ୍ବର
ଅତି ସୁମନ ପୂଜ୍ୟ ଦେବବର
ଅଖିଳ ଭୂତେଶ ସ୍ତୁତି ଗାବକ
ଅଶ୍ରପ୍ତୁ ବସ୍ତ୍ର ସୀତ କଳେବର
ଅଙ୍ଘ୍ରି ସେ ଦେବର,
ଅରଣ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ।। ୫୮ ।।



— ପଞ୍ଚମ କୁସୁମ —

ଆଠ ଚଉପଦୀ

(ଏକ)

— ପୂର୍ବାନୁରାଗ —

|| ରାଗ—ମୁଖାରି । ଏକତାଳି ||

ଅରୁଣ ଅଧର ଗୋ, ଅନୁରାଗ ଧର ଗୋ ।
ଅଧୀନ ପରେ କଣୋଷ । ଅନୁ ନ ପାରୁ ପାଶୋର ||ପଦ||

ଆଗାରେ ପଞ୍ଜର ଶାରି । ଅଲୋକକୁ ସୁକୁମାରି ।
ଆନର ଶୁଣି ସମ୍ବାଦ । ଅଙ୍ଗଣରେ ମଣ୍ଡୁ ପାଦ ||୧||

ଅନଙ୍ଗ ବାଣେ ଉଛନ୍ନ । ଅଲୋକକୁ ଛନ ଛନ ।
ଆସିଥିବେ ପରା ପ୍ରେଣେ । ଆପେ ଯେନ ସଖୀ ଜଣେ ||୨||

ଅଧିକେ ବରଦ ଜନ । ଅଶେଷ ସୁଗ ରଜନୀ ।
ଅତି କୃଶ ବସ୍ତ୍ର ଭାର । ଅଟେ କୁଚ ଧରାଧର ||୩||

ଅନ ଆଗେ ପ୍ରେ ଚରିତ । ଆଖ୍ୟାତକୁ ଖ୍ୟାତବନ୍ତ ।
ଅନଳ ଭସ୍ମରେ ଯଥା । ଆଚ୍ଛନ୍ନରେ ଥାଇ ତଥା ||୪||

ଅତି ଭରେ ଚତୁରାଷ୍ଟ । ଆଲୋକ ସୁଖ ଅଲକ୍ଷ ।
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ । ଆଖ୍ୟାତେ କସ ସରବ ||୫||



(ଦୁଇ)

— ଅତିଶୟାନୁରାଗ —

(ରାଗ — ଆଶାବରୀ । ତାଳ — ଝଡ଼ତାଳ)

ଆରେ ଅଙ୍ଗନା ! ଅଧିକ ପ୍ରାଣରୁ ତୁ ମୋ ସଙ୍ଗ ।
ଅନଳେ ନୋହିଲେ ଜଳେ ବୁଡ଼ିବ ମୁଁ ଅନୁକୂଳେ
ତୋ ବିଚ୍ଛେଦକୁ ନ ପାରି ସହ୍ଚ ।ପଦ ।

ଆସୁଁ ଆସୁଁ ମୋର ରତି ମାନ୍ତରେ କର ପ୍ରୀତି
ଲଲାଟ ଲେଖନ ଜଣା ନୋହିି
ଅଶୁଦ୍ଧ ହେଲେ କାତର ନୋହି ମୁଁ ପ୍ରେତେ ମାତର
ମାଗୁଅଛି କରିବାକୁ ବନ୍ଧ ।। ୧ ।।

ଅବଶ୍ୟ ଭୂତ ପଞ୍ଚକ ନିଜ ଅଂଶରେ ବ୍ୟାପକ
ତୋ ଗମନ ମାର୍ଗେ ରହୁ ମନ୍ଦ
ଆପ ତୋ କେଳି ସରସି ଆଧାରଶେ ତେଜ ମିଶି
ବାତ ବିଞ୍ଚଣୀରେ ତୋହ୍ନ ଗନ୍ଧ ।।୨।।

ଅଙ୍ଗରେ ରହୁ ଆକାଶ ଦେହାନ୍ତେ ପୁନ ହରଷ
ନ ଦେବେ କି ସେ ବିଧିରେ ସ୍ୱେଦ
ଆଳସ୍ୟ କରନ୍ତୁ ହୃଦେ ଧ୍ୟାନେ ବଶିବୁ ପ୍ରମୋଦେ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ବା ନ ପାରିବ ଗୃଦ୍ଧି ।। ୩ ।।

ଅବଲୋକନେ ନୟନ ଶ୍ରବଣ ଶୁଣି ବଚନ
ତନୁ ସୁବାସେ ନାସିକା ମୋହି
ଆଶ୍ଲେଷେ ତ୍ୱକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଓଷ୍ଠ ମଧୁ ସ୍ୱାଦୁମୟ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହି ।।୪।।୦।।

(ତିନି)

— ସାବଧାନାନୁରାଗ —

(ରାଗ—କଳହଂସ । ତାଳ—ଝଡ଼ତାଳ)

ଅରଣ୍ୟେ ପୁଷ୍ପ ତୋଳନ୍ତି ବେନି ଯୂଥେଶ୍ୱରୀ
ଅନ୍ୟେ ଧନ୍ୟା ଶ୍ୟାମଳା ନାମେ ମନୋହାରୀ । ସେ ଅଙ୍ଗନା ॥୧॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଚରଣେ ଆସି ଧନ୍ୟା ନେତ୍ର ବୁଜି
ଆସ୍ୟ ବନ୍ଦେ ଶ୍ୟାମଳା ଗଣ୍ଡରେ ଚୁମ୍ବ ସଜି ॥ ୨ ॥

ଆଳି ଜଣେ ଅଚ୍ଛି ବୃନ୍ଦ ଦେଖି ତା ଉରଜ
ଅଳପ ହସି ଦେଖାଇ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ କରଜ ॥ ୩ ॥

ଅନଙ୍ଗ ସାୟକେ ବିଦ୍ଧ ହେଲା ତା ହୃଦୟ
ଆରମ୍ଭିଲେ ଖେଳ ଦେନ ସଖୀ ସମୁଦାୟ ॥ ୪ ॥

ଅସ୍ତ୍ରପ ରାମକୁ ନେଇ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ମାର
ଆସ୍ୟ ଦେଖି କହିଁ କୁଞ୍ଜେ ପିରତି ରାମାର ॥ ୫ ॥

ଅଳି ନେତ୍ର ଚୁମ୍ବୁ ଅଛି ତା ମୁଖ ସାରସ
ଆଖ୍ୟାତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କରେ ରସ । ୬ ।

(ଚାରି)

— ଅଭିସାରାନୁରାଗ —

(ରାଗ—ମୁଖାରି । ତାଳ—ଝଡ଼ତାଳ)

ସେ ଅଙ୍ଗନା, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ରାତ୍ର
ଅଭିସାର ନିଶୀଥରେ ପ୍ରେମେ କରନ୍ତି ।ପଦ।

ଅଧିକ ସୁଧା ଅଙ୍ଗଣ । ଚଳନ୍ତି ପଦରଞ୍ଜଣ
କଣ୍ଟକ ନିର୍କରଣ । ମାର୍ଗେ ଢଳତ ॥ ୧ ॥

ଅବ ଚଢ଼କୁ ଖାଣ୍ଡରେ । ଦେଖି ଚମକେ ଖାଣ୍ଡରେ
ତା ମଣି ଦୀପ ଜ୍ୟୋତରେ । ସୁଖେ ଗମନ୍ତ ॥ ୨ ॥

ଅଟେ ଯେ ରମ୍ୟ ଭବନ । ତାହାକୁ ମଣନ୍ତି ବନ
ରକ୍ଷଣ ହୋଇ୍ଥ ଜୀବନ । ସର୍ବେରେ ପଡ଼ନ୍ତ ॥ ୩ ॥

ଅଲଭ୍ୟ କାନ୍ତ ପ୍ରସାଦ । ଲଙ୍ଘେ ପ୍ରାଚୀର ପ୍ରାସାଦ
ନଷାଦେ ନୋହ୍ଵ ବିଷାଦ । ମନେ ଉଲ୍ଲସନ୍ତ ॥ ୪ ॥

ଅଣଜ ଯାତେ ବଦର । ଗୃହକ ମୀନ୍ତ ଆଦର
ପ୍ରେମାନୁରାଗ ହୃଦର । ଜନଚ ଉତ୍ତ ॥ ୫ ॥

ଅଙ୍ଗନା କାନ୍ତ ବସନ । ବକ୍ଷଭ ପିନ୍ଧି ପ୍ରସନ୍ନ
ରମଣୀ ପିନ୍ଧେ ତେସନ । ନାୟକ କାନ୍ତ ॥ ୬ ॥

ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେବ । ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବୋଲଇ କେ ଲକ୍ଷ ଦେବ । ସେ ରାଗ ମନ୍ତ ॥ ୭ ॥

——

(ପାଞ୍ଚ)

— ପୁଂସାଭିସାରାନୁରାଗ —

(ରାଗ— ଆହାରି । ତାଳ—ରୂପକ)

ଅମ୍ବୁଜ ମୁଖି, ଅଧିକେ ମୁଁ ଦୁଃଖୀ ।
ଆସିବାକୁ ନଶି କେତକାରେ ଥିଲ ଲେଖି । ପଦ ।

ଅନ୍ଧକାର ଆଗତରେ ପ୍ରାଚୀର ଲଂଘି ଭିତରେ
ପଶିଲ କାମ କାତରେ ଦ୍ଵାର ଥିଲ ଦେଖି ॥ ୧ ॥

ଅଳପ କବାଟେ ପାଣି ଚୁକିବାରୁ ଘଣ୍ଟା ବାଣୀ
ଉଠିଥିଲୁ ଚଉ ଜାଣି ଜାଣେ ମାତ୍ର ସଖୀ ॥ ୨ ॥

ଆରବ କରୁଁ ନୂପୁର ଚେତ ଶାଶୁ ବୋଲେ ଘ୍ରେର
ଶୁତଲୁ ପଲଙ୍କ ପର ଡରେ ବୁଜ ଆଖି ॥ ୩ ॥

ଆଶା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଆରୋହି — ବଦରୀ ମୂଳରେ ସହି
କି କଷ୍ଟରେ ଥିଲି ରହି — ଯେହି ଶାଖୀ ସାକ୍ଷୀ ।୪।
ଅଶ୍ରୁ ଯୋଗେ ଜଣା ଥିବ — ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବୋଲେ ପଦ୍ମ କଇରବ — ଆସିଥିଲି ରଖି ॥ ୫ ॥

(ଛଅ)

— ପ୍ରୀତି ଅନୁରାଗ —

(ରାଗ – ଚିନ୍ତା ମୁଖାରି । ତାଳ – ପଡ଼ତାଳ)

ଅଙ୍ଗନା !
ଅଙ୍ଗ ମୋ ଖଟଦୋଳି, ଅଙ୍ଗ ମଣ୍ଡି ହେମ ଛବି ଝୁଲି । ପଦ ।

ଆଜି ବରଜ ଲଜ ବରଜ ରାମା ଶିଖି ମନସିଜଂ[1] କେଳି
ଅଜଣା ଯେବେ ଜାଜଣା ତେବେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଘଣ୍ଟି କଟି ରୁଳି ରୁଳି ॥ ୧ ॥
ଅମୃତ କର ଝଟକ ଚର ମୁଖ ଝଟତରେ ଦେଖାବାଳି
ଅନମିଷର ସମ୍ପଦ ସାର ନେତ୍ରେ ଦଅ କମ୍ପାଇଣ ବାଳି ।୨।
ଅଳପ ବ୍ରୀଡ଼ା ବଞ୍ଚାର ଲୋଡ଼ା ଦେଖିବ ନଚୁଅ ଭ୍ରୂଲତା ବଲ୍ଲୀ
ଆନନେ ମନ ହଂସରେ ମନ୍ଦ- ଗମନା ମନ ବନ୍ଧନ ଶାଙ୍କୁଳି ।୩।
ଅଧିକ ଦୋଷ ମୋ ପ୍ରୀତି ବଶ ବିଶେଷରେ କରୁ ଗୁଣାବଳି
ଅନୁରାଗର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ପ୍ରୀତିରୁ କେ ବଳି ।୪।

(ସାତ)

— ରତି ଭୀତାନୁରାଗ —

(ରାଗ – ପାହାଡ଼ି । ତାଳ – ତ୍ରିପୁଟା)

ଅଚ୍ୟୁତ ଦେଖି ସଖୀ ବେନି ପଚାରି ଆସ ବରଷା କାଳ ମାତରେ
ଅଙ୍ଗ ସ୍ୱେଦ ମାରୁ ଅଳକା ଚନ୍ଦନ ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ କରକା କ୍ଷିତିରେ ॥ ୧ ॥

---

୧ । (କ) ମନସିଜ

ଅନ୍ତୁଟ ପିକ ବଚନ ନୃତ୍ୟ କରୁଅଛୁ କେମ୍ପା ଦମକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ
ଅଚଳ କୁଚ ଘୋଡ଼ାଇଥିଲ କରେ ପଦ୍ମାବଳ ଛୁଟା ବଚଡ଼ରେ ॥ ୨ ॥
ଅନଳ ଝଞ୍ଜା ଶ୍ୱ ସ ସୁମନା ସୁବାସ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତା କଂପେ ଖ୍ରନ୍ତରେ
ଆଶୁଗ ଘାତ ହରଣ ପର ଭସ୍ମେ ଗୃହ୍ଵଂ ଦେଉଛ ଚଳକନ୍ତରେ ॥ ୩ ॥
ଆଳାପ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତ ବେଣୁପାଣି ଭସିଥିଲ ଗ୍ଭେର ରନ୍ତରେ
ଆଗତ କେ ପୁର ବୋଲେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଆସିଲ ସ୍ୱେ ଘନ୍ତରେ ॥ ୪ ॥

(ଅ:ଠ)

— ନବାନୁରାଗ —

(ରାଗ—କାମୋଦୀ)

ଅନୁରାଗୀ ନବ ନବ ସୁକୁମାରୀ ସେ ବୃଷଭାନୁର କୁମାରୀ
ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ଦେଖାଇ ଦେହଳରେ ଥାଇ ସ୍ନେହ ନେହ ଶର ମାର ॥ ପଦ ॥
ଅଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ରହି ସେ ବରହ କେଶୀ ନବେଶି ନୟନ
ଅନ୍ତକେ ଦେଖି କାନ୍ତ ଦନ୍ତ ରସନା ଦଂଶି କରେ ପଳାୟନ ॥ ୧ ॥
ଅଜାଗେ ପନ୍ଥରେ ଭେଟ ହେଲେ ଥରେ ପୋଛ ମୁଖ ନଶାପତ
ଆମଣା କର ବଳସ୍ଥ ରତ୍ନାକର ରହେ ବମ୍ଭ ଗୃହିଁ ପତ ॥ ୨ ॥
ଅପାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷଣେ ବାଣ କ କାରଣ[୨] ବନ୍ଧିଲୁ ଶୁଣି ସ୍ନେମନ୍ତ
ଅଧର କୋଷରୁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ସରୁ କାଢ଼ି ଦେଖାଇ କେମନ୍ତ ॥ ୩ ॥
ଆନରେ ନୟନ ଦେଇ ସାବଧାନ କୃଷ୍ଣ ଗୁଣ କୀର୍ତ୍ତନରେ
ଅନ୍ତର ମନ୍ତର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ଭଜନରେ ॥ ୪ ॥



---

୧ । (କ) କାମ୍ବାଦ
୨ । (କ) ବକାରଣ

— ଷଷ୍ଠ କୁସୁମ —

ଚଉତିଶା ଲେଖନ

। ରାଗ— ଶଙ୍କରାଭରଣ ।

(ସୀତା ହରଣ ଚଉତିଶା ବାଣୀରେ)

ଆସି ଶିଶିର ଦାସୀର ଶୋଭ କଲା ଛେକ
ଆଗପା ନଳିନ ମୁଖ ମଳିନ ବ୍ୟାପକ
ଅଳ୍ପ ହାସରେ ରଞ୍ଜକ,
ଆଶ୍ରମ ରାମା ଦେଖାଇ କୁନ୍ଦଦନ୍ତ ସ୍ତୋକ ॥ ୧ ॥

ଅମ୍ଭୋଜନୀ ବରହରେ ପ୍ରଖର ମୟୂଖ
ଆଗେ କବଳିତ ହେଲେ କୁଜ୍‌ଝଟିର ମୁଖ
ଅଧିକରେ ଲଭି ସୁଖ,
ଆଚାରେ ଦମନ୍ତ ରତ ପ୍ରଭାତେ ଅଲେଖ ॥ ୨ ॥

ଅଦୃଶ୍ୟ କମଳ ଗିରି ଯୋଡ଼ାଇଲା ବେଗ
ଅବନୀ ବନିତା କୁଚ ଚନ୍ଦନେ କି ଯୋଗ
ଅଭିସାରି ଜାରି ସଙ୍ଗ,
ଆପଗା ଘାଟରେ ବାଟୀରେ ନିଃଶଙ୍କେ ବିଭୋଗ ॥୩॥

ଆତଙ୍କ ରଥାଙ୍ଗ ମୁଦ ନିଶାଚର ଓଘ
ଅନଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱ ଯାନ ମକର ଦେଲା ମାଘ
ଆଟୋପ୍ପ ସେ ଖର ବାଘ,
ଅଦ୍ଭୁତ ଆଲୋଚନା ତରୁଣ ପରିଘ ॥ ୪ ॥

ଅଷତ ତନ୍ତୁ ଲୋଧ୍ରକ ବ୍ୟାଜରେ ପ୍ରଦାନ
ଅପ୍ରସର ଇଚ୍ଛା ତନୁ ସେ ତନ୍ତୁ ରାଜନ

ଅଙ୍ଗନାର ଅପଘନ,
ଅଙ୍ଗକୁ ଶୋଚକ ଯଥା ହେମନ୍ତ ତପନ ॥ ୫ ॥

ଆପରେ ତପରେ ସ୍ନାନ ମଦନ ପ୍ରେକ୍ଷ ପାଞ୍ଚ
ଅନେକ ଜନମେ ମିତ୍ର ଶ୍ରମା ରମ୍ୟ କୁଚ
ଅଙ୍କ ପୀଠ ଉର ମଞ୍ଚ,
ଅବିରତ ରତ ସୁରତରେ ବନ୍ଧ ନଚ ॥ ୬ ॥

ଆସେ ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀ ଶୀତ ଲତା ଗଚ୍ଛ
ଅଶ୍ରିମ ଅଶ୍ରୁ ଆବେଢ଼େ ନଖାପନ୍ତି ସ୍ୱଚ୍ଛ
ଅଚ୍ଛୁ ଅନଙ୍ଗର ପଚ୍ଛ,
ଅନଳେ ବୋଲେ ତ୍ରିଗୁଣ ଧରି ଆଗେ ଗଚ୍ଛ ॥୭॥

ଆଜ ଆରମ୍ଭି ମାଣିବା ଶୈର ପଣେ ଆଜ
ଅଜାଗ୍ରତେ ଭଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ତରୁଣ ସମାଜ
ଅଷ୍ଟ ପାଞ୍ଚେ ଦେଲେ ସଜ,
ଅବିର ବ୍ୟାଜେ ଆଶୁଗ ବଧାନ୍ତ ଷଟଜ ॥ ୮ ॥

ଆନନ୍ଦ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ପ୍ରେ ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଅର୍ଥ ବୃଦ୍ଧି
ଅଧିକେ ବସନ୍ତ ବେଶ ଶିଖି ଯୋଗେ ଶୁଦ୍ଧି
ଆଣି ଲେମ୍ବୁ ରସ ମର୍ଦ୍ଦି,
ଅଭୁକ ହରିଦ୍ରା ପେଷି କାନ୍ତ ତନୁ ଶୁଦ୍ଧି ॥ ୯ ॥

ଆଲେପିତ ସେ ହରିଦ୍ରା ଅଙ୍ଗେ ଶ୍ୟାମା ଶଙ୍କା
ଅନେକ ବସନ୍ତ ବୃନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଅବଙ୍କା
ଅମଳିନ ପୃଷ୍ଠ ସଂଙ୍କା,
ଆମନ୍ତ୍ରନ ମାଳ ବନ୍ଧ୍ୟ କେଶ ଘନେ ବଙ୍କା ॥ ୧୦ ॥

ଅଭିନବ ବାସ ହରିଦ୍ରାର ରସେ ସ୍ଫୁଟ
ଅଙ୍ଗେ ଥିବାରୁ ସନ୍ଦେହ ଅତନୁ ପୁଟ
ଆଦ୍ୟ ଉତ୍ସବ ପ୍ରକଟ,
ଆଣି ବସନ୍ତ ତିଳକ ଲେଖି ଭାଲପଟ ॥ ୧୧ ॥

ଅତି ମୃଦୁ ଶେଯେ ବାସ ବେଶେ ବିମ୍ବଓଷ୍ଠୀ
ଅଙ୍କୁରିତ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଅଚ୍ୟୁତ ଆପନ୍ତେ କ ଉଠି
ଆଲିଙ୍ଗିତ ହେବନ୍ତି କଣ୍ଠ,
ଆଧ୍ୟାନ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ବୈକୁଣ୍ଠ ।୧୨।।

— ଗୀତ —

।। ରାଗ — ଚକ୍ରା ।।

(ରସକୁଲ୍ୟା ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧେ ପଲଙ୍କ ପହୁଡ଼
ଆଚ୍ଛାଦିତ କଳ୍ପ ଅଗରୁ ଧୂଡ଼ ।
ଅନଙ୍ଗ ସବଳେ ପଡ଼ିଲା ମାଡ଼
ଅପମାନ ହେଲେ ସଖୀଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ ସେ ।
ଅନ୍ତେ ରାଧା ଖୋଜା ଜଡ଼ ସେ,
ଅନ୍ଧାରେ ବନ୍ଧୁର ପନ୍ଥେ ପଥ ଧୁଡ଼ି
ଆସନ୍ତି ଜାବଟ ଲେଉଡ଼ି ସେ ।୧।

ଆଗାରକୁ ଅଛି ପ୍ରାଚୀର ବେଢ଼ି
ଅଲଂଘ୍ୟ ଲଂଘାଇଲା ଉଦ୍ଧ୍ୱ ବଢ଼ି ।
ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନୋରଥ ରଥ ଚଢ଼ି
ଅଜଣା ଯେ କାମ ଶାସ୍ତ୍ର ନ ପଢ଼ି ସେ ।
ଅସ୍ପନେଷ ଅଛି ଗଢ଼ି ସେ,
ଅଳି ଅରଣ୍ୟରୁ ଆସି ରମେ ସରେ
ଆଇ ପଡ଼ ଫୁଲକଢ଼ି ସେ ।।୨।।

ଅଛି ଗୋଡ଼ାଇ ପଛେ ରଣ ରଣ
ଅଚ୍ୟୁତ ଆସି ରାଧାରେ ଶରଣ ।
ଆଚ୍ଛନ୍ନ ନଣାର ମଧ୍ୟ ଚରଣ
ଆପଣ ପାଣିରେ କଲେ ଗୃହଣ ସେ ।

ଉଠେ ଚେଟି ଆଚରଣ ଯେ,
ଆଳସ ନିଦ୍ରାରେ ନିଷେଧିଲେ ସୀତ
କର ବିମୁଖ କାରଣ ଯେ ।୩।

ଉଠିରେ ହୋଇ ନିଦ୍ରା ଉପହତ
ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ଅବଲୋକ ବସିତ ।
ଆଦରେ ପାଦରେ ହୋଇ ପ୍ରଣତ
ଅଙ୍ଗ ପୋଛିଦେଲେ ଧରି ପଣତ ସେ
ଆଣି ବସନ୍ତ ପୁଷ୍ପତ ଯେ,
ଅଗୁରୁ ଧୂମେ ଧୂପିତ ପୁର କରି
ପରସ୍ପର ଆଲିଙ୍ଗିତ ଯେ ।।୪।

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତି ଆଜ ମନ୍ମଥ
ଆଜ ମାରକ ମୋର ମନୋରଥ ।
ଅବଶ୍ୟ ବନ୍ଧ ପକାନ୍ତା ଯଥାର୍ଥ
ଅଙ୍କେ ତୋ ବସିବାର ହୋନ୍ତା ବ୍ୟର୍ଥ ସେ ।
ଆସିଲ ଭଜବ ପଥ ଗୋ,
ଅବଳାମଣି ଆଶ୍ୱାସେ ଦୁଃଖ ଶୁଣି
କର ମାର ହୃଦ ପଥ ଗୋ ।୫।।

ଆରମ୍ଭିଲେ ରତି ମଦନ ବାଦ
ଅଧିକ ବଜାଇ ମଞ୍ଜୀର ବାଦ୍ୟ ।
ଅତି ଦୂର ଗଲା ଶୁଣି ସେ ନାଦ
ଅଚ୍ୟୁତ ଶୁଖାଇଲେ ଦେଇ ଖେଦ ସେ ।
ଅନ୍ତରେ ଲଭି ପ୍ରମୋଦ ଯେ,
ଅଙ୍କେ ବସାଇ ବସନ୍ତ ବେଶ ଛବି
ପରଶଂସି ପଦ ପଦ ଯେ ।୬।

ଅଙ୍ଗନା ବୋଇଲେ କୁଞ୍ଜ ଅବରୋଧ
ଅନୁଭବ କେଳି ହୋଇଲା ବୋଧ ।
ଆଜି ପ୍ରେମିକ ପରବାସେ ସଧ
ଆଲୋକ ଅଟବୀ ଭଟିମା ରୋଧ ସେ ।

ଅତନୁ ଲୀଳା ଲବଧ ଯେ,
ଅଙ୍ଗୀକାର କର ଧର ବୋଲେ ପିବା
ନକଟେ ନାହିଁ ବରୋଧ ଯେ ।୭।

ଅଧିକ ପିନ ଉରେ ଆଲିଙ୍ଗନ
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଦୁଗ୍ଧ ଜଳ ବଧାନ ।
ଅଚଳ ଉରଜ ହୃଦେ ନଧାନ
ଆଣି କୌଶେୟ ନଶାର ପିଧାନ ସେ
ଅଲେଖ ସୁଖ ଶପୂନ ଯେ,
ଅଟରେ କୁକୁଟ ମୁକୁଟ କୁଟେ କ
ନନଦେ କଳ୍ପ ଛେଦନ ଯେ ।୮।
ଅଚ୍ୟୁତ ସଭୟେ ତେଜ ତଳପ
ଆପଗାକୁ ଗଲେ ଜନ କଳାପ ।
ଅନୁଗତ କଲେ ମୂଞ୍ଜଣ ଚାପ ସେ
ଆଳଚପୁ ମିଳ ଗାଧା ସଙ୍ଗୀତ ଯେ ।
ଆସ୍ୟରେ ହାସ ଅଳପ ଯେ,
ଅନ୍ୟେ ଇଙ୍ଗିତ ଚେଷ୍ଟାରୁ ଜାଣି ଗୁଢ଼୍
କ୍ଷତ ହୋଇନାହିଁ ଲୋପ ଯେ ।୯।
ଆଜ ଦେହର ପଣେ ମଦନ ରେଫ
ଅଭିନବ ଗୁଣ ସାଜ ଦ୍ୱିରେଫ ।
ଆଲୋକ ଭୟୁ ଧର ହୃଦ-ଗୁମ୍ଫ
ଆସିଥିବେ ପୀଡ଼ା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଲ୍ଫ ସେ ।
ଅଚଳ ଉରଜ ଗୁମ୍ଫ ଯେ,
ଆଶ୍ରୟ କରଥିଲ ନାଭି କୁରଙ୍ଗ
ଦେଖ ଚାର ଚନ୍ଦ୍ରଶଫ ଯେ ।୧୦।।

ଆନ ବୋଲେ ଆଜ ଯାପେ ରାଜୀବ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମାତ ଚୋଷେ ଅଳ ଧବ ।
ଆଜ ନ ବଶୋର ପଦ୍ମମା ଭାବ
ଆସି ନନ୍ଦିତ ରୂପ ଦେଖିଥିବ ସେ ।

ଆତୁରରେ ଦେଇ ଚୁମ୍ବ ଯେ,
ଅଧିକେ ବସନ୍ତ କେଶର ସୁଷମା
ବନ୍ଧୁଥିବ ଅବୟବ ଯେ ॥୧୧॥

ଆନ ବୋଲେ କାଳ ବେଶ ଆରମ୍ଭ
ଅନ୍ୟଥା ବୃଥା ନୋହୁ ହେଲ ଶୁଭ ।
ଅଟେ ଗୌର ରତି ଯେ ସୁଖ ଲଭ
ଅମର ନାଗ ଆଦରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସେ ।
ଅନୁଭବ ପଦ୍ମନାଭ ଯେ,
ଅଟେ କବିବର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
ଦେବ ବର୍ଣ୍ଣନେ ସୁଲଭ ଯେ ।୧୨।

— ଗୀତ —

॥ ରାଗ – କାମୋଦୀ ॥[୧]

(ଯଦୁସିଂହ ଚଉତିଶା ବାଣୀରେ)

ଅନୁକୂଳ ଆରମ୍ଭ ସ୍ଥାପେ ମଙ୍ଗଳ କୁମ୍ଭ
ଫାଲ୍‌ଗୁନ ମନୋରମ ଯେ
ଅରୁଣ କିଶଳୟ ଧଣ୍ଡା କଲେ ଉଦୟ
ବସନ୍ତ ନୃପ କାମ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଆରାମ ଲତା ଦ୍ରୁମେ ଯେ,
ଆଶ୍ୱାସି ସୈନ୍ୟରାଜ ପ୍ରସାଦ ଦେଇ ସାଜ
ବଶ କଣିମା କାମରେ ॥ ୧ ॥

ଅବଳା ବୟଃସନ୍ଧି ପରି ବସନ୍ତ ବଧି
ଆରାମ ଶୋଭାମୟ ଯେ
ଅଙ୍କୁରିତ ଉରଜ ନବଗୁଚ୍ଛ ବରଜ
ଶୋଭା ବୃଦ୍ଧି ଉଦୟ ଯେ

---

୧ । (କ) କାମ୍ଭୋଦ

ଆହେ ଧୀରେ, ଅଟେ କେତକୀ କାମ୍ୟ ଯେ,
ଅଳି ନେତ୍ର ଚଞ୍ଚଳ   ହାବ ଯୁତେ[1] ମଞ୍ଜୁଳ
ବଚନ ବନ ପ୍ରିୟ[2] ଯେ ॥ ୨ ॥
ଆସି ପ୍ରବେଶ ଶିବ   ବହିରେ ଯୋଗ ଶିବ
ଶ୍ରବଣା ସୋମବାର ଯେ
ଅନ୍ତ ଯୋଗ ଆଗତ   ଷଷ୍ଠ ବରଷେ ଖ୍ୟାତ
କଲେ ଚଣକ ବାର ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଆଶ୍ୱିର ନୃପବର ଯେ,
ଅମ୍ବିକା ବନ ସର୍ବେ   ଗମେ ଯାହା ଉତ୍ସବେ
ଶୁଣି ହେଲେ ତତ୍ପର ଯେ ॥ ୩ ॥
ଅନମାନ କେ ଦ୍ରବ୍ୟ   ଭରି ବାହାର ଜବ
ବ୍ରଜବାସୀ ସକଳ ଯେ
ଅଚ୍ୟୁତ ରାମ ଆଦ୍ୟ   ପନ୍ଥେ ଭୋଜନ ରାନ୍ଧ
ପ୍ରବେଶ ଶିବ ସ୍ଥଳ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଅରଣ୍ୟର ମଞ୍ଜୁଳ ଯେ,
ଆଲୋକ ପରଶଂସି   ସ୍ପଷ୍ଟ ଫଳ ବିଶେଷି
ରାଧାଦି ରାମା କୁଳ ଯେ ॥ ୪ ॥
ଅନାଶନରେ ଶିବ   ଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାନ ନବ
ବ୍ରଜ କୁମାରୀ ସର୍ବେ ଯେ
ଆରାଧି ବୃନ୍ଦା ନାନ୍ଦୀ-   ମୁଖୀ ଚରଣ ବନ୍ଦ
ମନ୍ତ୍ର ଗ୍ରହଣ ଜବ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଅଚ୍ୟୁତ ଯୋଗ୍ୟ ହେବ ଯେ,
ଅଙ୍ଘ୍ରି ରାଧାର ସେବ   ଅନୁଗ୍ରହକୁ ଲଭ
ଯେବନଲେ ଭକ୍ତି ଭାବ ଯେ ॥ ୫ ॥

୧। (କ) ହାସ ଯୁତେ
୨। (କ) ପ୍ରିପ୍ରିୟ

ଆନନ୍ଦ ସାଣା ଗୀତ ଆନନ୍ଦ ରସ ସଙ୍ଗୀତ
ବୃନ୍ଦା ଶିକ୍ଷାରେ ବଶ ଯେ
ଆସିର ନୃପ ଆଦ ରତ ନାଗର ବଧି
ଚୋଷି ଅମ୍ବିକା ଈଶ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଅଙ୍ଗନାଙ୍କୁ ବସ୍ତୁ ବେଗେ ଯେ,
ଅନେକ ଦେଶୁଁ ଆସି ଅନିମିଷରେ ରସି
ଆଲୋକ ହୃଷିକେଶ ଯେ ॥ ୬ ॥

ଅନ୍ଧ ନଶିରେ ନନ୍ଦ ଶୟନେ ଥିଲେ ପଦ
ଗିଳନ୍ତି ଆଶୀବିଷ ଯେ
ଆଗିରଙ୍କ ଆୟୁଧ ଘାତରେ ନୋହେ ବଧ
ଅଧିକେ ଅମରଷ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଆକୁଳିତ ବିଶେଷ ଯେ,
ଅଚ୍ୟୁତ ନନ୍ଦ୍ରା ହତ କରନ୍ତେ ପଦଘାତ
ମଳ୍ଳ ନନ୍ଦ ନିର୍ବିଷ ଯେ ॥ ୭ ॥

ଅନ୍ତେ ଗନ୍ଧର୍ବ ପତ ଶାପୁଁ ହେଲା ମୁକତ
କୃଷ୍ଣ ପାଦ ସାରସ ଯେ
ଅର୍ଚ୍ଚନରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ବିଦ୍ୟାକୁ ଦେଇ ସର୍ବ
ଗଲା ନିଜ ନିବାସ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଆଲୋକ ଅବକାଶ ଯେ,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧି ରୁଁ ମାଗି ବିଦ୍ୟା କୁମାରୀ ବାରେ ବୃନ୍ଦା
ବାଣ୍ଟି ଦେଲେ ସରସ ଯେ ॥ ୮ ॥

ଆପେ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ଶ୍ୱେନ ପୃଷ୍ଠ ଚନ୍ଦନ
ସେ କୁମାରୀ ନିବହ ଯେ
ଆଚରିଇଲେ ନାନ୍ଦୀ- ମୁଖୀ ସହ ବୃନ୍ଦାହ
ସେ ଗାନ୍ଧର୍ବ ବିବାହ ଯେ
ଆହେ ଧୀରେ, ଅଟବୀ ଶୋଭାବହ ଯେ,
ଅଚ୍ୟୁତ ରହ କେଳି ରାଧା ବଚନ ପାଳି
ଜାତ ସୁଖ ସନ୍ଦୋହ ଯେ ॥ ୯ ॥

ଅଷ୍ଟମୀ ଦେଖା ପୂର୍ବ   ପର ନବାନ୍ଦେ ସର୍ବ
ଯେ ବିଧାନ ଅସଂଖ୍ୟ ଯେ
ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରିୟ ବାଳୀ   ଶ୍ରୀରାଧା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ବିଦେଶୀ ରାମା ଲକ୍ଷ ଯେ
ଆସି ତହିଁ, ଆରାଧିଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଯେ,
ଶ୍ରୀଅଷ୍ଟ କୃଷ୍ଣ ବର   କହେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
ଦେବ ଛନ୍ଦ ପଦ୍ମାକ୍ଷ ଯେ ।। ୧୦ ।।



— ସପ୍ତମ କୁସୁମ —

ଡଗ ଲେଖନ

। ଦଶ ଡଗ ବୃତ୍ତେ ।

ଅମ୍ବିକା ବନ   ଗହଳ ଜନ
ଅତୁଳ ହାଟକୁ ସ୍ୱର୍ଗ ସମାନ ।
ଅଙ୍ଗ ଓଡ଼୍ରଙ୍ଗ   ବଙ୍ଗ ତେଲଙ୍ଗ
ଆସି ଛପନ ଦେଶ ଲୋକ ସଙ୍ଗ ।୧।

ଆଲୋକ ପାଠ-   ଗ୍ରଣୀ କେ ଝଟ
ଅନ୍ତକେ ମିଳ ବାଣୀ କଲ୍ପ ସ୍ଫୁଟ ।
ଅବମା ଭୂତ   ବକ୍ଷରେ ସ୍ଥିତ
ଆସିଛୁ କର କରିବାକୁ ଦତ୍ତ ।୨।

ଅଙ୍ଗନା ଚିତ୍ତ   ଜାଣି କଥିତ
ଅନୁଗ୍ରହ ନେମୁ ପାଠ ବରତ
ଆତ୍ମଜା ବର   ଗିର ସୁନ୍ଦର
ଆଲୋକ କେ ଝଟ କହଇ ଗିର ।୩।

ଆସିଛୁ ପୀତ   ଅଙ୍ଗ ନମିତ
ଆତୁର ଯା ମାରେ ହୁଅଇ ଚିତ୍ତ ।
ଅମ୍ବୁଜ ଦୃଶୀ   କଣ୍ଠେ ଦେ ଘଷି
ଅଚ୍ଛୁ ତ୍ରିଯାମା ମଧ୍ୟ ଦେଖ ଆସି ।୪।

ଅତି ଜଭିତ   ସୁହରେ ଘାତି
ଆଲୋକ ନାଗର କହେ ଘରଣି ।
ଅଚ୍ଚୁ ବିବେକ ଗୋ   ଆଣ ମସ୍ତକ
ଅନ୍ୱେଷଣା ଦ୍ରବ୍ୟ ସୁହକାରକ ।୫।

ଆଳାପ ଶୁଣି　　ଜରତ ଭଣି
　ଅନେକ ସୂତ୍ର ଅଛୁ ମୁହିଁ ଜାଣି ।
ଅଛୁ ବେଶରେ　　ସୂତ୍ର ମୋ ଠାରେ
　ଅଦଭୁତ ଦେଖାଇ ବିବାସରେ ।୬।

ଅଳେକ କର　　ସୁନାର ନାଷ୍ଟ
　ଆଦର କର ନାଗର ପତ୍ୟର ।
ଅଛୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ　　କେତକ ବାନ
　ଅଧିକ ରଞ୍ଜ ଇଚ୍ଛା ବର୍ତ୍ତମାନ ।୭।

ଅବଳା ବାକ୍ୟ　　ଅଛୁ ପଦକ
　ଅନରୁପେ ନ ମିଳଇ ନାୟକ ।
ଆଗରେ ମିଳ　　ତାମ୍ବୁଳ ବାଳ
　ଅଳ୍ପ ବୟସୀରେ କହେ କେ ଭଲ ।୮।

ଅଧର ସ୍ୱାଗ　　ପାଇ ସରାଗ
　ଅଧିକ ସ୍ୱାଦୁ ପାନ ହିଅ ବେଗ ।
ଅଛୁ କି ସୁଧା　　ପୁଙ୍ଗରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା
　ଅଟରେ ସ୍ୱାଦୁ ବୁଝ୍ ବୋଲେ ମଧ୍ୟା ।୯।

ଅଳେକ ମାଳା-　　କାର ଅବଳା
　ଆସି କେ କହେ ଦେଖି ଅଳଅଳା ।
ଆସିଲି ଖଟେର　　ଗୋ ଚନ୍ଦ୍ରା ମନରେ
　ଅନୁଦିନ ମଲ୍ଲି ସୁମନ ଶରେ ।୧୦।

ଅବଳା କନ୍ଧି　　ଜାନ୍ତି ତ ନାହିଁ
　ଅମ୍ଳାନ ଯୋଗ ସର୍ବଦାରେ ମୁହିଁ ।
ଆବାସେ ମୋର　　ପ୍ରେକ୍ଷ ବେଷର
　ଅନବରତେ ଶୋଭା ସୁଂ ନାଗର ।୧୧।
ଆଳୋକ ଘଷ　　କେ କଲା ପ୍ରକାଶ
　ଆସି ଗୁଡ଼କାର ରମଣୀ ପାଶ ।
ଅଛୁ ମନାସି　　ଗୋ ଦେବଙ୍କୁ ଆସି
　ଆଜ କରିବ ଭୋଗ ଚଉ ରସି ।୧୨।

ଅବଳା ଧୀରେ ବୋଧିଲ ଶିରେ
ଆମଧୁର ସାକର ସୁଖ ଜାରେ ।
ଆଶ୍ୱାସ ପାଶେ ଯାଇ କେ ଭାଷେ
ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ଗୋରସ ଦେବୁ ବଶେଷେ ॥୧୩॥

ଅବଳା ଶୁଣି ଇଙ୍ଗିତେ ଭଣି
ଅଧରେ ରଖିଅଛୁ ଆଗୁ ଜାଣି ।
ଆନ୍ତର ପଦ୍ମ କଳସ ଦ୍ୱଦ୍ମ
ଅଛୁ ଉଦ୍ଧେ ଯ,ହା ଛୁଟବ ନଦ୍ମ ॥୧୪॥

ଅମ୍ବର କାର ବନିତା ସାର
ଆଗେ କେ କହେ ଥାନ ଲୋଡ଼ା ମୋର ।
ଅବଳା ବୋଲେ ଥାନ ନ ମିଳେ
ଆସ ବାସକୁ ଦେଖା,ଇବ ଭଲେ ॥୧୫॥

ଆଳାପ ଯେତେ କେ କାମ ଆରତେ
ଆସି ଲୋହକାର ସୀମା ପୂରତେ ।
ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ମୋର ଗୋ ଯେତେ ମାତର
ଅବଲୋକବ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଚୋର ॥୧୬॥

ଅବଳା ବୋଲେ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବଳେ
ଆସିଲେ ରହ ଦେଖାଇବ ଭଲେ ।
ଆସି କୁସଳ ସୀମା ମଞ୍ଜୁଳ
ଅବଲୋକ କେତୁ କହେ ଶୀତଳ ॥୧୭॥

ଅଛଇ କାହ୍ନିଁ ଗୋ ଲୋଡ଼ଇ ମୁହିଁ
ଅଧିକ ସେହ ପାଣ ଥିବ ଯହିଁ ।
ଆଳାପ ଧୀର କଲ ପସର
ଆଲୋକ ଯେଠାରେ ମହତ ସର ॥୧୮॥

ଆସି ନାଗର ରଙ୍ଗା ଶାବର
ଅବଳାକୁ ବୃହିଁ କହଇ ଗିର ।
ଅଛୁ କ ଚହ ଦେଖନ୍ତା ନେହ
ଅଧିକ ସରେ ସୁଶୋଭନ ଗାହ ॥୧୯॥

ଅବଳା ଭଣେ ଶଙ୍ଖ ମୁଁ ଜାଣେ
ଆଲୋକ ରାଗ କୁଙ୍କୁମ ପ୍ରମାଣେ ।
ଅମ୍ବୁଜ ମୁଖ ଚନ୍ଦ ଦୃଷ୍ଟ୍ୟେଷ
ଆଜ ସର୍ବତୋମୁଖ କୁଞ୍ଜେ ଦେଖ ।୨୦।

ଆରକୁଟାଦ ରାସ ସମ୍ବାଦ
ଅବଳା ରଖିବା ଦେଖି କେ ବଦ ।
ଅନ୍ତୁ କ ଜାଣି ଗୋ କୁଣ୍ଡ ନର୍ମାଣି
ଆଗ୍ରହେ ସେ ବଜାରେ ନାହିଁ ଆଣି ।୨୧।

ଅର୍ଛଦ ମାଳ ଚନପ୍ପା ବାଳ
ଆଲୋକ ରୂପ କେ କହଇ ଭାଳ
ଅଧରଶନ ଦେଲେ ଈଶାନ
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ କରନ୍ତୁ ମନ ।୨୨।

ଅଙ୍ଗନା କନ୍ଥ ସେ ରାଜା ଯାଇ
ଆନ ରାଜା ଦେଲେ ପାରନ୍ତୁ ଦେଇ ।
ଅଶ୍ୱ ବାନ୍ଧୁର କରି ବର୍ବର
ଅଶ୍ରୁ କଣ୍ଡଆଳେ ଦେଲେ ସୁନ୍ଦର ।୨୩।

ଅନେକ ମାତି ପାଦ ପ୍ରକଟି
ଅରୁଣ ରୁଚି ଫୁଲ ଯେବେ ଫୁଟି ।
ଆପି ବନ୍ଧଙ୍କ ସ୍ବଂସ ଆଲୋକ
ଆମ୍ର ମୂଳେ ବୋଲେ ଅଛୁ ଲୋକାଙ୍କ ।୨୪।

ଆମ୍ବ ଦୃପତ ପାଖରେ ଗତ
ଆସି ଜଗନ୍ତ ଯେ ଦେବର ପତ ।
ଆସନ୍ନ ଗୌର ଚେଷ୍ଟା ମୋହର
ଅଦୃଶ୍ୟ ଚକ୍ଷୁ ନଶାରେ ଅମ୍ବାର ।୨୫।

ଅଟନ୍ତି ଆସି ଅନେକ ଦେଶୀ
ଉଦ୍ଭଳାସ ଦେଖି ଭାଷା ନ ଆସି ।
ଆଣି ଚଟକ କରେ ଆଲୋକ
ଅଧିକ ନଖ କ୍ଷତ ବଢ଼ିତକ ।୨୬।

ଅବଳା ସ୍ତନ   କାଞ୍ଚନ ଘଟ
ଅଳପ ଫେଡ଼ ବସନେ ସଘନ ।
ଅମ୍ବୁଜ ବେ   ତୁମ୍ଭେ ଆଲୋକେ
ଅବଳା ବୋଧେ କଣ୍ଟ୍ରସ୍ଥ ତିଳକେ ।୨୭।*

ବହୁଷକ—
ଅବମାଣ ବେ   କାମ ଆଡଙ୍କେ
ଆଗଳକା ଦାବେ ହଷି ନିଃଶଙ୍କେ ।
ଅନ୍ୟ ଦେଶର   ରାମା ରୁଚର
ଆଣି ରମଣେ ଘେନ ସାଡ଼ିଘର ।୨୮।

ଆଳାପ ଗୀତେ   ସେ ରତେ ଭୂରତେ
ଅମୃତ କେ ଭୁଞ୍ଜାଇଲ ଦର୍ପିତେ ।
ଆପେ ମନ୍ଥଷୀ   ପେଷିଲ ଦାସୀ
ଆସି ବୁଝି ସବ ଚରିତ ରସି ।।୨୯।।

ଆପେ ବାର୍ତ୍ତା କ   ସେ ପୁଚ୍ଛି ବଳକ
ଅଳ ପଦ୍ମ ଭେଜ ତୁମ୍ଭେ ବାର୍ତ୍ତା କ ।
ଆଲୋକ ନୃପ   ସେ କଦେ କୋପ
ଅଳସ୍ତୁ ହଂସର ପଦ୍ମ କଳାପ ।୩୦।

ଅଛୁ ବଡ଼ତ   ଚହାନ୍ତ ସୃତ
ଅଭସ୍ଥ ଯୋଗୀ ସେ ଉଛିଷ୍ଟ ଗର୍ତ୍ତ ।
ଅଙ୍ଗ୍ରିରେ ନତ   ହେଲ ନୃପତ
ଅବୋଧ ରମା ନୋହିଲ ଭୂପତ ।୩୧।

ଆକ୍ରସିକା ଯେ   ଦୁଷ୍ଟ ସତକେ
ଅଙ୍ଗ ଭୁଣ୍ଡିକ ଫେଡ଼ ଫେଡ଼ ଶେଯେ ।
ଆସନ୍ତେ ଅଙ୍ଗ   ସେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମୁଣ୍ଡି
ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁ ହରଷ ଗୁଣ୍ଠି ।୩୨।।

* "ଶୃଙ୍ଗାରେଽସ୍ୟ ସହାୟା ବଟଭେଽବଦୂଷତାଦ୍ୟାସୁ ।।"
(ଭଡ ସାହିତ୍ୟେ) ।। ପୋଥିପାଠ ।।

ଆରମ୍ଭେ ନୃତ୍ୟ କଲ ସେ କୃତ୍ୟ
ଅଧିକେ ଚାଲ ଚାଳି ହେଲ ସତ୍ୟ ।

ପୀଠମର୍ଦ୍ଦ । ସେ ପୀଠମର୍ଦ୍ଦ କଳା କୁଶଳା—

ଆଳି ସକଳ ଆଗେ ପେଷଲ
ଆସି କହଇ ସେ ନୋହେ କୁଶଳ ॥୩୩॥
ଅମରଷ କ କର ପଣ୍ଡିକା
ଅଳଙ୍କାର କାବ୍ୟ ଅଛୁ ବାଂଲକ ।
ଅପୂନେ ଯାଇ ଶପ୍ତନେ ଥାଇ
ଅଙ୍ଗନା ପୃଷ୍ଠ ନ ଥିଲ ଦେଖାଇ ॥୩୪॥
ଅରି ମଦନ ଥାଉ ସେ ମାନ
ଅନେକ ଛଦ୍ମ ହେବ ହୃଷ୍ଟ ମନ ।
ଆଶୁଗ ଘାତ ହୋଇଲେ ପତ
ଆତୁରେ ଭଜବ ଆନ ଯୁବତ ॥୩୫॥
ଅଛନ୍ତି ଆସି ଯାହା ଉର୍ବଶୀ
ଅମୂଲ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ନବ ରୂପସୀ ।
ଅବଳାମଣି ସଖୀ ମୁଖୁଁ ଶୁଣି
ଅପହତ ମାନ ହେଲ ସେ କ୍ଷଣି ॥୩୬॥

ଉଟ—

ଅମ୍ବୁଜାନନ କାନ୍ତେ ମାନନ
ଆସି ସେକ ଦାଷ କହଇ ଯେନ ।
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱରକୁ ଗୋ କର କୋପକୁ
ଅକାରଣେ ଚନ୍ଦ୍ର ମନ୍ଦ ଦେହକୁ ॥୩୭॥
ଅମ୍ଭ ଛନ୍ଦକୁ ଜନମ କଷ୍ଟ
ଆପସେ ଶୁଣା ନ ଥିଲ ଇନ୍ଦ୍ରୋରୁ ।
ଅବ କଳନା କର ଭୂଳନା
ଅଛୁ କେତେ ପତ ପ୍ରେମ ଲଳନା ॥୩୮॥

ଅଧିକ ରୂନ ହୋଇଲେ ପାନ
ଅବଶ୍ୟ ତାପ କରଇ ବର୍ଦ୍ଧନ ।
ଅବଳା ଦେଖ ସୀତ ମୟୂଖ
ଅବଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ର ପରାଗ ମୁଖ ।୩୯।
ଅଚ୍ଛୁ ତା ଆଣି ଗୋ ତୋ ମୁଖ ଜିଣି
ଅନା କାନ୍ତ ମୁଖ ରଜନୀ ମଣି ।
ଅବଳା ହାସ କଲା ପ୍ରକାଶ
ଆଳାପ ଶୁଣି ତେଜିଲା ବରସ ।୪୦।
ଚେଟ—
ଅଟେ କୋପିନୀ କେ ମତ୍ତ କାଶିନୀ
ଆସି କେ ଚତୁର ବୋଲେ କାମିନୀ ।
ଅନଙ୍ଗ ପର ଦେଖିଲ ଠାର
ଆନ ନଶି ଜନଗହଳରେ ।୪୧।
ଆଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ର- ଜିବସ୍ତା ଚନ୍ଦ୍ର
ଅନେକ ବଧି ବାଣଗଣ ସାନ୍ଦ୍ର ।
ଅନେକ ଦେଶ ଅବନୀ ଈଶ
ଅତୁଲ ହାଟ ନୋହିଥିଲା ଦୃଶ ।୪୨।
ଆସ ସୁକେଶି ଦେଖିବୁ ବସି
ଅବନୀ ଗୃହଁକୁ ଯାବାକୁ ଆସି ।
ଅଛୁ ସୁମନ୍ଥ ନେମି ଯଥାର୍ଥ
ଅବଳା ଗମେ ବାଣୀ ମଣି ତଥ୍ୟ ।।୪୩।
ଅଗ୍ରେ ପେଷଲ ଜନ ଗହଳ
ଆଣି ଦେଖାଇଲା ଭଗ୍ନ ଦେଉଳ ।
ଅନ୍ତର ହୋଇ ଚତୁର ଯାଇ
ଅବଳା ଛନ୍ଦ ଚତୁରେ ଅନାଇ ।୪୪।
ଆସି ବଲ୍ଲଭଂ ମଣେ ସୁଲଭ
ଆଲିଙ୍ଗନ କଲାବେଳେ ଆରମ୍ଭ ।

୧ । (କ) ଭଲଭ

ଆକାଶେ ଆସି ହାବେଳି ମିଶି
ଅଧିକେ ଚମକେ ଚମରୁଦ୍ଧୃଣୀ ।୪୫।
ଆଶ୍ଳେଷ ବେଳ ମନେ ସୁଖ ଘେନ
ଆନନ ହିଜରାଜେ ଚୁମ୍ବଦାନ ।
ଅନ୍ତରେ ଚିନ୍ତ ବର ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଆରମ୍ଭିଲ ଚେଟ କେମନ୍ତ ଘାତ ।୪୬।
ଅତି ଗହଳ କୁଚ ଯୁଗଳ
ଅଙ୍ଗେ ଲଗୁ କେ ମଣିଲ ଶୀତଳ ।
ଅଭିଲାଷରେ ଚୁମ୍ବ ମୁଖରେ
ଅନାୟାସେ ସ୍ତନ ରସିକ ଧରେ ।୪୭।
ଅଧୋକ୍ଷଜ ସେ ରାଧାରେ ରାଜେ
ଅନ୍ତ ହୋଇଲେ ଯାହା ବଜାଯ୍ୟ ବ୍ରଜେ ।
ଅମର ବର ହରିଚାମ୍ବର
ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ।୪୮।

— ଅଷ୍ଟମ କୁସୁମ —

ଭୋଜି ମନାସ ଲେଖନ

॥ ରାଗ—କେଦାର ॥

(ନୀଳାବନ୍ତ, କ କରବ ସଖି କହ—ପ୍ରେ ବାଣୀରେ)

ଅଛୁ ଝିଲ ହଂସକେଳି ଛେନା ଲଡ଼ୁ ସରପୁଳି
ଅଧାମ ଗୋଟିକା ପାରିଜାତକ ଯେ, ଛାଟଡ଼ା ସରପାପୁଡ଼ି ।
ଅମୂଲ୍ୟ ସର ବଟ୍ଟୁଳ ମୋହନ ଭୋଗ ରମ୍ଭାଳ
ଅମୃତ କେଳି ଖଇର ଚୁର କୋର ଯେ, ନଳାଦ୍ରି ବଲ୍ଲଭ ଶୋଳ ।୧।

ଅଧାମ କର୍ପୂର କେଳି ଦୁଧ ଲଡ଼ୁ ସରପୁଳି
ଅମୃତ ସାଗର ପାରିଜାତକ ଯେ, ସରମଣ୍ଡା ହଂସକେଳି ।
ଅମୃତ କେଳି ମୁଗୁଡ଼ି ମୋହନ ଭୋଗ ତିପୁର
ଅଛୁ ନାଗଫୁଣ ବଲ୍ଲଭ ଝିଲ୍ଲି ଯେ, ମିଠାଇ ସରପାପୁଡ଼ି ॥୨॥

ଅପୂର୍ବ ଖଇର ଚୂର ଛେନା ଲଡ଼ୁ ମୋତିଚୁର
ଅଛୁ ଝିଲ୍ଲି ଦୁଧ ଲଡ଼ୁ ଗୋଟିକା ଯେ, ସର ଚାପୁଡ଼ି ଯେ ସାର
ଅଛୁ ନବମାତ ପୁଳି ପାରିଜାତ ହଂସକେଳି
ଅମୃତ କେଳି ଛାଗଡ଼ା ମୁଗୁଡ଼ି ଯେ, ମିଠାଇ ବଫା ତିପୁର ।୩।

ଅଧାମ ଖଇର ଚୂର ବଫା ଅମୃତ ସାଗର
ଅଛୁ ଗୋଧୂମ ଫେଣି ଦଧି ରମ୍ଭାଳ ଯେ, ସାଠ କୋର ମୋତିଚୂର
ଅମୂଲ୍ୟ କର୍ପୂର କେଳି ମୋହନ ଭୋଗ ତିପୁର
ଅମୃତ କେଳି ଦଧି ଲଡ଼ୁ ମିଠାଇ ଯେ, ଗୋଟିକା ସରପାପୁଡ଼ି ।୪।
ଅଛୁ ଝିଲ ସରମଣ୍ଡା ପାରିଜାତକ ଛାଗଡ଼ା
ଅମୃତ କେଳି ମୋତିଚୁର ମିଠାଇ ଯେ, ଝିଲ୍ଲି ମିସର ଖରଡ଼ା
ଅମୂଲ୍ୟ ସର ବଟ୍ଟୁଳ ଛେନା ମୁଗୁଡ଼ି ରମ୍ଭାଳ
ଅମୃତ ସାଗର ମୋହନ ଭୋଗ ଯେ, ଫେଣି ଖୈରଚୁର ଶୋଳ ।୫।

— ଗୀତ —

(ରାଗ — ଗଡ଼ମାଳଶ୍ରୀ)

ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଳ କେଶି,
ମାଳଃଦ୍ରି ବକ୍ଷରେ ତୋ ମନ ରସି ଯେ
ଆଜ ନର୍ମାଣିମି ବସି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୧।

ଅଧିକେ ତବ ବକ୍ଷଭ,
ନାଗବର ନାଗପୂଣ ବକ୍ଷଭ ଯେ
ଅଗାରେ ନୋହେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୨।

ଆସ୍ୟ ନନ୍ଦେ ସରସିଜ,
ସରସ୍ଥଳରେ ତୋ ସେନେହ ଆଜ ଯେ
ଅଛୁ ପରା ସ୍ତରେ ହେଜ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୩।

ଅଙ୍ଗ ନନ୍ଦେ ନବମାତ,
ନବମାତ ସ୍ଥଳ ପାଇଁ ତୋ ଚିତ୍ତ ଯେ,
ଆଜ କରବ ରଚିତ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୪।

ଆଣି ଉରେ ଉର ଯୋଡ଼ୁ,
ଚେତନା ଲଡ଼ୁକୁ ତୁ ମନରେ ନୋଡ଼ୁ ଯେ
ଆଣିଦେବ ପସ୍ତୁ ଛୁଡ଼ୁ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୫।

ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ତୋ ଦୁଧ ଲଡ଼ୁ,
ଦୁଗ୍‌ଧ ଜଳ ପରି ବପୁରେ ଜଡ଼ୁ ଯେ
ଆଣିମି ନପୁ ବେନ ବଡ଼ୁ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୬।

ଆଳସ ହଂସ-ଗମନା,
ହଂସ କେଳ ପାଇଁ ନୁହ ବମନା ଯେ
ଆଜ ହୋଇବ ଚେତନା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୭।

ଇଚ୍ଛୁ ତୁ ଶୋଭା ଉଦଧି,
ଦଧି ଲଡ଼ୁ ପାଇଁ ବଳରୁ ବୁଦ୍ଧି ଯେ
ଅଳପ କେ ହେବ ସିଦ୍ଧି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୮।

ଅମଣ୍ଡନ ଆଚ ଦାଗ,
ସାଚ କୋଦ୍ର ପାଇଁ ଦେଉଛୁ ଚୋଗ ଯେ
ଆଣିମି ନୟନ ଚାଗ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୯ ॥

ଅଟୁ ତୁ କର୍ପୂର ଦାସୀ,
କର୍ପୂର କେଳରେ ଶତ୍ରୁ ଲାଳସୀ ଯେ
ଅନ୍ତ ଶୀତଳେ ସେ ଶଶୀ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୧୦।

ଆଣିମି କନ୍ୟା ଲଲାମ,
ଲୋଡ଼ା କରଅଛୁ ଗୃହୁ ଅଧାମ ଯେ
ଅଧିକ ସ୍ୱାଦୁର ଧାମ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୧୧ ॥

ଅନଫା ଯୋଗ ଜାତକ,
ବଫାକ୍ସ ପାଞ୍ଚିଲ୍ ମନେ ବବେକ ଯେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତୋ ପୁରେ ନକ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ।୧୨।

ଅବଳା ତୁ ମୋ ନାୟିକା,
ଲାଳସା ରସାଳ ସାର ଗୋଟିକା ଯେ
ଆସି ବଢ଼ ଘଟିକା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୧୩ ॥

ଆମଣ୍ଡନ ଛନ ପୁଷ୍ପ
ଭାବନା କରନ୍ତୁ ମନେ ତପୁର ଯେ
ଆଳୟରେ ଅଛୁ ପୂର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୪ ।

ଅବଳା ନ କନ୍ତୁ ଫେଡ଼,
ଚନ୍ତା କରଅଛୁ ସର ପାପୁଡ଼ ଯେ
ଅଣାଇମି ଆଜ ଲୋଡ଼ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୧୫ ।

ଆକଳ୍ପ ତୋ ଧୀର ବୁଡ଼ା,
ଗାଞ୍ଚ କରଅଛୁ ସର ଖରଡ଼ା ଯେ
ଅଛୁ ରମ୍ଭା ଦଳ ପୁଡ଼ା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! । ୧୬ ।

ଅନ୍ତେ ଦରଷ ସଂଗ୍ରହ,
ସର ବଦ୍ଧୁଳକୁ କନ୍ତୁ ବିଗ୍ରହ ଯେ
ଅଛୁ ସଖୀରେ ପଗ୍ରହ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! । ୧୭ ।

ଅପାଙ୍ଗ ତୋ କାମ ଖଣ୍ଡା,
ମନେ କରୁଅଛୁ ସ୍ନେହ ସର ମଣ୍ଡା ଯେ
ଅଛୁ ପର କେତେ ଗଣ୍ଡା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୧୮ ॥

ଅବଳା ବଳ ବୁଝିଲି,
ମାନସରେ କ୍ରୀଡ଼ା କରଇ ଝିଲ୍ଲି ଯେ
ଅବଧି ଆଣିମି ଢାଲି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୧୯ ॥

ଅଧିକରେ ହୋଇ ପ୍ରେମୀ,
ଇଚ୍ଛା କରୁଅଛୁ ସଜ ଝୁଲିମି ଯେ
ଅଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆଣିମି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୨୦ ॥

ଅନ୍ତରେ ନ ରଖ ବ୍ରୀଡ଼ା,
ଇଚ୍ଛା କରୁଅଛୁ ପର ତାଗଡ଼ା ଯେ
ଅନ୍ୟ ଭାବ ପଦ୍ମ ଲେଡ଼ା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୨୧ ॥

ଅଚଳୁର ରସ ଫେଡ଼ି,
ତୋ ମନ ହରଇ ଛେଳା ମୁଗୁଡ଼ି ଯେ
ଅବଶ୍ୟ ଦେବ ସଜାଡ଼ି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୨୨ ॥

ଆମ୍ବୁଦୁ ରସ ଜାତକ,
ଅଧିକ ଲୀଳାରେ ପାରିଜାତକ ଯେ
ଆକାଙ୍କ୍ଷା ଭାରଜାତକ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୩ ॥

ଅପଦୃଶ୍ୟ ରସାଳସି,
ରୋଧୂମ ଫେଣିରେ ମତ୍ତ ଢଳସି ଯେ
ଆଣିମି ଅଗାରେ ପଶି । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୨୪ ॥

ଅପୂର୍ବ ରମ୍ଭା ଜଘନା,
ରମ୍ଭାଳ ଦଧିକ କରୁ ଶୋଚନା ଯେ
ଆଶୁ କରୁଛୁ ରଚନା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥ ୨୫ ॥

ଅଟଇ ମନୋହର ସେ,
ଅମୃତ ସାଗରେ ତୋ ମନ ରସେ ଯେ
ଅଧିକରେ ତୃଷ୍ଣା ନାଶେ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୬ ॥

ଅଖିଳ ମନ ମୋହନା;
ମୋହନ ଭେଗକୁ ଜଳୁ ସ୍ୱଜନା ଯେ
ଅଚଳେ ଦେବ ନୟନା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥୨୭॥

ଅମୂଲ୍ୟ ମୋତି ଦଶନା,
ମୋତିଚୁର ପାଇଁ ରୁଷି ବସନା ଯେ
ଆଜ ଗୃଖିବ ରସନା । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥୨୮॥

ଆଲୋକ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ଚୂର,
ଆଦର କରନ୍ତୁ ଖଇର ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ
ଅଛି ମନ୍ଦରେ ପ୍ରଚୁର । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥୨୯॥

ଅତନୁ ଦେଉ ଉଠାଇ,
ଅଛି ତବ ମନେ ଗୃହ୍ଣ ମିଠାଇ ଯେ
ଅବଧି ଦେବ ପଠାଇ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥୩୦॥

ଅମୃତ ଅଧରେ ଗୃହ୍ଣ,
ମଧୁ ବନ ରଙ୍ଗେ ମୁଖ ପ୍ରଗୃହ୍ଣ ଯେ
ଅମୃତ କେଳି ବଗୃହ୍ଣ । ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ! ॥୩୧॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଲୀଳା ରସ,
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ଭାଷ ଯେ,
ଅବରତ ମନେ ଘୋଷ । କୋବଦେ ହେ ! ॥୩୨॥

ଆଦ୍ୟେ ଶ୍ରୀ ଯମୁନା ସୂତ୍ର,
ନନ୍ଦ ପୁରେ ରାଧା ପାକ ରଚନ୍ତି ଯେ
ଅପ୍ରୂପ ପ୍ରକଳ୍ପ ହନ୍ତ । କୋବଦେ ହେ ! ॥୩୩॥

ଅଷ୍ଟ ପୋଷ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନେ,
ରାଧା କୃଷ୍ଣ ବେନ ବଚ୍ଛେଦ ବନେ ଯେ
ଆଶ୍ଳେଷ ଶ୍ଳେଷ ବଚନେ । କୋବଦେ ହେ ! ॥୩୪॥

ଆଦ୍ୟ ବୋଲି କୁଞ୍ଜ ରେତ,
ଦ୍ୱିଷ୍ଟପ୍ରେ କାଳୀପ୍ନ ଦର୍ପକୁ ହରି ଯେ,
ଅନନ୍ତ ଗୋପଙ୍କୁ ତାରି । କୋବଦେ ହେ ॥୩୫॥

ଅଳଙ୍କାର ଆଦ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ,
ଦ୍ୱିଷ୍ଟପ୍ନେ ଶ୍ୱମନ୍ତ କନ୍ୟା ବରଦ ଯେ
ଅଷ୍ଟ ସଗେ ଚଉପଦ । କୋବଦେ ହେ ! ॥ ୩୬ ॥

ଅଚ୍ଛୁ ଚଉତିଶା ରସ,
ଶିଶିରେ ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀ ବେଶ ଯେ
ଅମ୍ବିକା ବନ ପ୍ରବେଶ । କୋବିଦେ ହେ ! । ୩୭ ।

ଅଷ୍ଟ ଢଗରେ ବିଶେଷ,
ପୀଠମର୍ଦ୍ଦ ଆଦି ବାଗ ବିଳାସ ଯେ
ଅଷ୍ଟମେ ଭୋଜ ମନାସ । କୋବଦେ ହେ ! । ୩୮ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ବସ୍ତୁ ପ୍ରବନ୍ଧ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

॥ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ ॥



ସପ୍ତମ ସ୍ତବକ

— ପ୍ରଥମ କୁସୁମ —

ସ୍ତୁତି ପ୍ରକାଶ ଲେଖନ

।। ରାଗ—ମଙ୍ଗଳ ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ ।।*

(ଦ୍ୱଳଦ ଘେନଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଅନ୍ତଃପୁର ନାରୀ — ଯେ ବାଣୀରେ

ଶ୍ଳେଷ—

ଅଜସ୍ର ନମାମି ଈଡ଼୍ୟ ଦେବୀ ଭାର୍ଗବୀରେ
ଅଜ ମଣ୍ଡଳ ସୁମନ ମାଳିକା ଛନ୍ଦରେ ।। ୧ ।।

ଆଳସ୍ୟ କମଳ ଧୀରେ ଗାତରେ ଶୋଭନ
ଅମ୍ବୁରୁହ ଧର ହର ମୁଦ ବର୍ଦ୍ଧନ ।। ୨ ।।

ଆଶ୍ୱ ଆଶ୍ରିତ ଜନର କଦନ ଛେଦନ
ଅଗାଧ ଅପରିଶ୍ରାନ୍ତ ମହିମା ବଦନ ।। ୩ ।।

ଅଧିକେ ବାରଣ ଇନ୍ଦ୍ରେ ହୋଇ ସେବମାସୁ
ଅଷ୍ଟାପଦ କଟକ ଭେଦନେ ରମଣୀସୁ ।। ୪ ।।

ଅଖିଳ ଜନ ବନ୍ଦନ୍ତୁ ରୂପ ବରଦରେ
ଅନଘା ଯେ ପରିଶୁଦ୍ଧା କ ସ୍ତୁତି ତତ୍ତ୍ୱରେ ।। ୫ ।।

ରାଗ ଲକ୍ଷଣମ୍ ଶ୍ଳୋକଃ—
ଶ୍ୟାମା ସୁକେଶୀ ମଲୟଦ୍ରୁମାଣାଂ ମୃଦୁଲ୍ଲସତ୍ପଲ୍ଲବତଳ୍ପମଧ୍ୟେ ।
ଶ୍ରୀତେ ସ୍ୱରାଣାଂ ଦଧତୀ ବକ୍ଷ୍ରଗଂ ତନ୍ୱୀମୁଖୀ ମଙ୍ଗଳଗୁର୍ଜ୍ଜରୀୟଂ ।।
(ଇତି ବୃହତ୍ସଙ୍ଗୀତକୌମୁଦ୍ୟାଂ) ।।ପୋଥିପାଠ।।

ଅଷ୍ଟୁଣ୍ଡବାଦରେ ନୋହେ ମହିମା ଗୋଚର
ଅଳ୍ପ ବର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଶକ୍ୟ ହେବ କ ମୋହର ।୭।
ଅତରେ ବଗୁଣ ହୋଏ ଶୀଳାଦ ଯେ ଗୁଣ
ଅଷ୍ଟ ଯାହା ବକ୍ଷସ୍ଥରେ ବମୁଖୀ ଆପଣ ॥ ୭ ॥*
ଅନୁରାଗ ପାଦର ଯେ ଗୁଣ ହୋଏ ଦୋଷ
ଆଳସ୍ୟ ଦୋଷ ହୁଅଇ ସ୍ୱରଭ ପ୍ରକାଶ ॥ ୮ ॥
ଅତ ଭୃଙ୍ଗଙ୍କ ପୁରୁଷ ଉଦ୍ୟମୀ ଉତ୍ତମ
ଅଙ୍ଗ ଗଣନାରେ ଧୀର ମହତ ଅଧମ ॥ ୯ ॥
ଅନୁରାଗ ନଗରରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛର ଅନେକ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖାଇ ପାଳନା କର ଲୋକ ॥୧୦।
ଅବରତ ସେ ଦେବାର ଚରଣେ ବନନ୍ତ
ଅମୃତାଳପ୍ତା ଗଙ୍ଗାରେ ଆରମ୍ଭିଲ ଗ୍ରନ୍ଥ ।୧୧॥
ଆହେ କୃପା ଅକୂପାର ଦେବ ନାରାୟଣ
ଅନୁକମ୍ପା କର ପ୍ରେମ୍ବା ସହତ ଆପଣ । ୧୨ ॥+
ଅବରତ ହୃଦ ସ୍ଥାନ ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧ୍ୱନ ହେବାରୁ
ଅମ୍ବରୁଦ ସଜମାତ ହୋଇଲ ନାଭରୁ ॥ ୧୩ ॥
ଆଳସ୍ୟ କରାଇ ତନ୍ୱୀ ମନୋରମା ରମା
ଅବଲୋକନରେ ହୃଷ୍ଟ ଅସମା ସୁଷମା । ୧୪ ।
ଅଭ୍ର ବପୁରେ ଚଞ୍ଚଳା ଚଞ୍ଚଳାର ଛବ
ଅରବନ୍ଦ ପଦ ମକରନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ଦେବୀ । ୧୫ ॥

ଶ୍ଳୋକ —
* ଯଦେବୀ ବୈଗୁଣ୍ୟମାସ୍ୱାଦ ଶୀଳାଦ୍ୟାସକଳାଗୁଣାଃ ।
ପରାଙ୍ମୁଖୀ ଜଗଦ୍ଧାତ୍ରୀ ଯସ୍ୟ ତ୍ୱଂ ବକ୍ଷବସ୍ତ୍ତଭ ॥ ୧ ॥
(ଇନ୍ଦ ବକ୍ଷୁ ସୂତ୍ରେ) ॥ ପୋଥପାଠ ॥

+ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ ଗଙ୍ଗାତପ୍ରୋଗ୍ଧର୍ଯାଃ ହରେଃ ମତା ।
(ଇନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତେ) ॥ ପୋଥପାଠ ॥

ଅବଲମ୍ବ କର ହରିବାକୁ ଭବ ଦୁଃଖ
ଅନ୍ତରେ ଗଲି ଶରଣ ଅନୁଗ୍ରହ ରଖ ॥ ୧୬ ॥

ଶୃଙ୍ଗାର ଉଦ୍ଦୀପନ—

ଅଥ ଉଦ୍ଦୀପନ ଭାବ କରିବ ପ୍ରକାଶ
ଅତି ରମ୍ୟ ବୃନ୍ଦାବନ କୁସୁମେ ସୁବେଶ ॥ ୧୭ ।

ଅଳି ଝଙ୍କାର ଚୂମ୍ବରେ ବିକାର ବର୍ଦ୍ଧନ
ଅତନୁ ଗୁଣ ଟଙ୍କାର ଶଂକା ରହେ ମନ । ୧୮ ॥

ଅତିକାଷ୍ଟେ ଜାତ ହୋଇ ହସେ ଛୁରିଅନା
ଅଳି ବୋଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଣକୁ କାମ ଛୁଷଅନା । ୧୯ ।

ଅତି ମୁକ୍ତ ଧନୁ ମୁକ୍ତ ଆଶୁଗର ପ୍ରାପ୍ତେ
ଆମୋଦରେ ହୃଦରେ ଭେଦନ୍ତେ ଭସ୍ମ ଦସ୍ତେ । ୨୦ ।

ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ ଗଣକ ବୋଲେ କୁହୁ କୁହୁ
ଅନଙ୍ଗ ଅନ୍ଧାର ନେଟେ ଘୋଟେ କହୁ କହୁ । ୨୧ ।

ଅନିଳ ମଳୟ ଅଚଳରୁ ଡେଇଁପଡ଼ି
ଅତି ମନ୍ଦେ ଆସେ ରେବା ନଦୀ ଜଳେ ବୁଡ଼ି । ୨୨ ।

ଅଙ୍ଗୁ ଚନ୍ଦନ ସୁବାସ ଜାଣି ପୁରାତନ
ଆତୁରେ ହରଇ ପୁଷ୍ପବନ୍ତି ବାସ ପୁନ ॥ ୨୩ ॥

ଆଲେକ କାନ୍ତ ବିକଚ ମୁଖ ପଦ୍ମକାନ୍ତ
ଅର୍ଘ୍ୟ ମକରନ୍ଦ ହୃଷ୍ଟ ସଂଗୃହ ପ୍ରେକାନ୍ତ । ୨୪ ।

ଅର୍କଜା ପୁଳିନ ବନ କୁଞ୍ଜ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ
ଆମୋଦିତ ପୁଷ୍ପ ତଳୁ ଅନଳୁ ବନ୍ଦିତ ॥ ୨୫ ॥

ଅରୁଣ ପଲ୍ଲବ ଦ୍ରବ୍ୟ ସୁରଙ୍ଗ ବିତାନ
ଅଟେ ମୋତି ଝାଲର କଳିକା ବିଦ୍ୟମାନ । ୨୬ ।

ଆମନ୍ତ୍ରିନ କୁସୁମଂ ତୋରଣ ଯେ ପୃଷ୍ଟିତ
ଅତିର ସେ ପୁଷ୍ପରସେ ହେବାର ସିଞ୍ଚିତ ॥ ୨୭ ॥

---

୧ । (କ) କୂମ'

ଆକଲ୍ପରେ ନବ ବରାଙ୍ଗନା ଶୋଭମାପୁ
ଅନଙ୍ଗ ଜପୁ ପଞ୍ଚସ୍ୱ ବେଣୀ ରଚମାପୁ ।। ୨୮ ।।

ଅନୃତ ନୂହଇ ଝୁମ୍ପା ବାନା ଥାଇ ବାନ୍ଧ
ଅତନୁ ମୁଦ୍‌ଗର ଖୋସା କେତେବେଳେ ସିନ୍ଧି ।। ୨୯ ।

ଅନ୍ତ ରହସ୍ୟ ବଶରେ ଚୂଡ଼ାକୁ ନିର୍ମାଣି
ଅକ୍ଷି ମୀନ ଧରେ ମାର ମର୍କଟକୁ ବେଣୀ । ୩୦ ।

ଆବେଷ୍ଟିତ ସେବତ୍ତି ମାନଅଁ ଫୁଲମାଳ
ଆଲମ୍ବିତ ଝୁମ୍ପି ଝରା ଦଶଇ ମଞ୍ଜୁଳ ।। ୩୧ ।।

ଆଙ୍ଗ ମାଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗ ସାଜ ତିଳକ ରଚନା
ଅଞ୍ଜନ ଲଞ୍ଜି କୁନ୍ତରେ ହରଣ ଲୋଚନା । ୩୨ ।।

ଅଧର ରଙ୍ଗ ତାମ୍ବୁଳେ ଶୋଭେ ମନ୍ଦ ହାସ
ଅମୃତାଂଶୁ ନନ୍ଦେ ମୁଖ ଝଳର ପ୍ରକାଶ । ୩୩ ।।

ଆଲାପ କଣ୍ଠ ହଲଇ ମୁଖ ଶଶଧର
ଆଧୂତ ଝୁମ୍ପି ଝଲକା ଅଳକା ଦେଶର । ୩୪ ।

ଅସିତ ସୁଚ୍ଛୀନ ସାଢ଼ି ଧଡ଼ି ଫୁଲ୍ଲି ପଡ଼ି
ଅସ୍ୟ ଜରି ଲତା ଅଙ୍ଗେ ଯାଇଥାଇ ଜଡ଼ି । ୩୫ ।

ଅତରେ ମାର୍ଜନା କରି ବୃନ୍ତ ଅବସୂବ
ଅତନୁ ପଟ୍ଟହ ପାଦ ନୂପୁରର ରବ । ୩୬ ।।

ଅଚ୍ୟୁତର ନଟବର ବେଶ ହରେ ଚିତ୍ତ
ଅଙ୍ଗ ନୀଳ ଜଳଦରେ ଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ।। ୩୭ ।

ଅବତଂସ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରକ ଚୂଳ ବନମାଳ
ଆଲମ୍ବିତ ଗୁଞ୍ଜାହାର ବସନ୍ତ ଦୁକୂଳ ।। ୩୮ ।।

ଅରୁଣ ଅଧରେ ହାସ କଳବଂଶୀ ଗୀତ
ଅଷ୍ଟଦଶ ଚିହ୍ନ ପଦ ଅବନୀ ଅଙ୍କିତ ।। ୩୯ ।।

ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀରେ ବୟସ ମେଳରେ ତାଣ୍ଡବ
ଆପେ ଗୋ ଦୋହନେ କ୍ଷୀର ବନ୍ଦୁ ଅବପୂବ । ୪୦ ।

ଅଙ୍ଗ ସୌରଭ ଅସ୍ତ୍ରପ ବନାଶାଦ ଗୁଣ
ଅଧିକେ ଧୀର ଲଳିତ ନାୟକ ଲକ୍ଷଣ ॥ ୪୧ ॥

ଅସ୍ତମିତ ଦ୍ରାଗଙ୍ଗନା ସଙ୍ଗତ ପ୍ରକାଶ
ଅବଲୋକ ତାରକାର ସୁ ଝଲକ ହାସ ॥ ୪୨ ॥

ଅମୃତ କର କରରେ କୁମୁଦ ରମାରେ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁ ହସେ ଛୁଟି ସୁଷମାରେ ॥ ୪୩ ॥

ଅତି ଘାଗ୍ରିମୟ ନଭେ ହରିଣ ଲାଞ୍ଛନ
ଅରଣ୍ୟ କୁଞ୍ଜ ଧବଳ ଛବିରେ ଶୋଭନ ॥ ୪୪ ॥

ଆଶବ ପାନରେ ସୁଖ ପ୍ରଣବ ମାନସ
ଆଗତ ଗତରେ ଦୁତ କହ ପ୍ରେମ ଭାଷ ॥ ୪୫ ॥

ଅଥ ଶ୍ରୀରାଧାର ଯେ ସ୍ୱପକ୍ଷ ପ୍ରତିପକ୍ଷ
ଅଟନ୍ତି ତଟସ୍ଥ ପୁନ କେ ସୁହୃଦ ପକ୍ଷ ॥ ୪୬ ॥*

ଅଷ୍ଟସଖୀ ଯେ ପରମ ପ୍ରେଷ୍ଠ ସେ ସ୍ୱପକ୍ଷେ
ଅଟେ ଶ୍ୟାମଳାଦ ପାଳି ପ୍ରେ ସୁହୃଦ ପକ୍ଷ ॥ ୪୭ ॥

ଆଖ୍ୟାତ ତଟସ୍ଥ ମାତ୍ର ଅଟେ ଭଦ୍ରାବାଳୀ
ଆପଣ ଯେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଜାଣ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ॥ ୪୮ ॥

ଅଥ ସୁ ରମଣୀୟ ଯେ ପ୍ରେ ରମଣୀତୟ
ଆଖ୍ୟାତ କରିବ ଶୁଣ ଯୌବନ ବୟସ ॥ ୪୯ ॥

ଅଛନ୍ତି କଳାବତ୍ୟାଦ ସ୍ଥିତ ବୟଃସନ୍ଧି
ଅଭିନବଂ ଯୌବନରେ ଧନ୍ୟାଦ ଯେ ବଧି ॥ ୫୦ ॥

ଅତି ରମ୍ୟ ଶ୍ରୀରାଧା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଯୌବନରେ
ଅଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରାବଲ୍ୟାଦ ଯୌବନ ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ॥ ୫୧ ॥

---

* ସ୍ୟାତ୍ ସ୍ୱପକ୍ଷ ସୁହୃତ୍ପକ୍ଷ ତଟସ୍ଥ ପ୍ରତିପକ୍ଷକଃ ।
ବୟସ୍ୟାଷ୍ଟଃଶ୍ୟାମଳାଦ୍ୟୌ ଭଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କ୍ରମାତ୍ ॥୧॥
(ଇତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳନୀଳମଣୌ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

୧ । (କ) ଅଭିନବ୍ୟ

ଆଦ୍ୟ ସ୍ତବକରେ ରାଧା ଦେବୀଙ୍କର ରତି
ଅନୁରାଗ ଭାବ ରାଗ କରିଥାଇ ଖ୍ୟାତି ॥ ୫୨ ॥

ଅଟଇ ସମର୍ଥା ରତି କୃଷ୍ଣ ସୁଖେ ସୁଖୀ
ଅଣୁମାତ୍ର ସେ ସମ୍ବନ୍ଧ ବିନା ମହାଦୁଃଖୀ ॥ ୫୩ ॥

ଅଧିକରେ କୃଷ୍ଣ ସୁଖ ତାତପର୍ଯ୍ୟବନ୍ତି
ଅଟେ ମଧୁ ସ୍ନେହ ବର ମଞ୍ଜିଷ୍ଠାରେ ହତି ॥ ୫୪ ॥

ଅଧିରୂଢ ରୂଢ ଆଦ ନ କଲି ଉଚିତ
ଅତି ଗ୍ରନ୍ଥ ବିସ୍ତର ଭୟରୁଁ କରି ଚିତ୍ତ ॥ ୫୫ ॥

ଆଲୋକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନୀଳମଣି ମାଧବାଢ
ଅଶେଷରେ ବୁଝିବ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରେମବାଦୀ ॥ ୫୬ ॥

ଅଭିନବ ଉତ୍ପଳ କୋମଳ ବପୁ ସାଧୁ
ଆସ୍ୱାସ ଚକୋର ନେତ୍ର ସୁଖକାରୀ ବିଧୁ ॥ ୫୭ ॥

ଆଶ୍ରୟ ସେହି ଦେବର ଚରଣ ରାଜୀବ
ଅନ୍ତରେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ରାଜବ ॥ ୫୮ ॥



— ଦ୍ୱିତୀୟ କୁସୁମ —

ଆଠ ପୋଇ – ବସନ୍ତ ଋତୁ

(ଏକ)

ଆସି ପରବେଶ ମଧୁ କାଳ ହେଳା ମଧୁମତ୍ତରେ ବାଉଳ ହୋଇବାତ ।
ଅତି ଭୃଙ୍ଗ ସ୍ଥୂଳ ଶିଳି ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ଅଚଳ ଚଞ୍ଚଳରେ ଡେଇଁ ମନ୍ଦାପାତ ॥ ୧ ॥

ଅଣ୍ଡି ଭ୍ରଜ ନନ୍ଦନନ୍ତ କାବେଶ ବଢନ୍ତି ସ୍ରୋତରେ ମଳି ଆସଇ ଧୀରେ ।
ଅଣି ଋତୁ ଯେ ଅଂଗମ ବମାକୁ ସୁନେମ ପୁଷ୍ପବର୍ଣ୍ଣ କଳା ଔଷଧିରେ ॥ ୨ ॥

ଅଧ୍ୱେ ଣେକ କୋକିଳଠାରୁ ବାର୍ତ୍ତାକଳ ଶୁଣି ସେ ଚନ୍ଦନ କ୍ଷୀଣ ବାସେ
ଅତି ଆତୁରତା ମତ ହର ପୁଷ୍ପବର୍ଣ୍ଣ ସୁବାସ ବେଶରେ ଭ୍ରମି ଆସେ ॥ ୩ ॥

ଅବଲେକ ଉଦଭୂତ ହାସକୁ ସଂଭୂତ ଦର ମୁକୁଳରେ ମୁଦ୍ଧା ହସେ
ଅଙ୍ଗ ମୁକୁଳରେ ମଧା ପ୍ରଲେପ ଭ୍ରସିଦ୍ଧା ଅତି ସ୍ଫୁଟ ହାସ ପରକାଶେ ॥ ୪ ॥

ଅପହୃତ ବାସ ମଧୁ ଯୋଗରେ ସେ ସାଧୁ ଅଧୃତ ବାତେ ଅସ୍ଥିର ପଦ ।
ଅଳିକାଳ ବାଣୀ ପ୍ରେମେ ମଧୁ ପିଇ ଭ୍ରମେ ଝଙ୍କାର ନୋହେ ଅନର୍ଥ ପଦ ॥ ୫ ॥

ଅଭିନବ ଦଳ ତଳପରେ କେ ମଞ୍ଜୁଳ ବାସ ମଲ୍ଲୀ ପୁଷ୍ପ ଭସେ ବେଶ ।
ଆଗମନ କୁଞ୍ଜ ଭୃଙ୍ଗର କରଇ ବସ୍ତର ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ଭାବେ ଗୃହେଁ ବଶ ॥ ୬ ॥

ଅଙ୍ଗ ଅନଳେ କମ୍ପିତ କେ ଖଣ୍ଡିତା ବତ ପରାଗ ଅଙ୍କିତ ବପୁ ଦେଖି
ଅତି ଗୁଞ୍ଜନ ଛଳରେ ଗୃହେଁ ମଞ୍ଜୁଳରେ ବୋଧି ମାନ ବ୍ୟାଧି ହତେ ସୁଖୀ ॥ ୭ ॥

ଅଚ୍ଛୁ ଆଚର ଉଲଠ ରତି ମଧୁଲଠ ତଳେ କେ ଫୁଟି ଉପରେ ବଶେ ।
ଅଟେ ଦୋଳିତ ଆଶୁରେ ଚଢି ରି ପରରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଅନଙ୍ଗ ବସନ୍ତ ସଖା ସାକରେ
ଅନ୍ତେ ବିଶ୍ୱ ଜୟ ଭରସା କରେ
ଆମ୍ର ସପ୍ତଚ୍ଛାଦ ବାଣ ପ୍ରକରେ
ଅଶୋକ ଅମ୍ବରୁହ କ୍ଷିପ୍ର କରେ ।
ଆଣି ଦର୍ପକରେ,
ଅର୍ପିତ କରିବାରୁ ଦର୍ପ କରେ ॥ ୧ ॥

ଆତପତ୍ର ରୁଚ ପୁଣ୍ଡରୀକରେ
ଆଖ୍ୟା ଶିରୀଷ ଗୃମରେ ନକରେ
ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇ୍ଲେ ଚନ୍ଦ୍ର କିଂକରେ
ଅତୁଳା କେତକୀ ଶବଳା କରେ ।
ଆସି କିଂଶୁକରେ,
ଅଭିନବ ଦଳ ମେଖଳା କରେ ॥ ୨ ॥

(ଦୁଇ)

ଶ୍ଳେଷ—
ଅଛି ମନ୍ତ୍ରି ନୃପେଶ୍ୱର ଦନ୍ତି ବାସେ ମାର ଚ୍ୟୁମଗଣ କାନ୍ତେ ବୀରୁ ବେଶ
ଆଶୀବିଷ ବିଷରେ ଯେ ଆଶୁଗ ବିରଜେ ବିରହୀ ବିନାଶେ ପରବେଶ ॥ ୧ ॥
ଅଗ ମାତଙ୍ଗ ପ୍ରକରେ ଢକ୍କା ସ୍ତବକରେ ଭୃଙ୍ଗନାଦ ବାଦ୍ୟ ସ୍ଥିରେ ବେଗ ।
ଆଖ୍ୟା ପ୍ରିୟ ଯେ ବନରେ ଭେରୀ ପଞ୍ଚସ୍ୱରେ ବାତନ ରଚ କର୍ମାଟପୁ ହଗ ॥ ୨ ॥
ଆପେ ଚଢ଼ି ମୀନ ଯାନ ଅତନୁ ଶୋଭନ ଆଶୁଗ ସଗୁଣ ରୂପପାଣି
ଆଦ୍ୟ ଅଭ୍ରମଧ୍ୟେ ପୂନ କରି ସାରପାନ ତରୁଣଙ୍କ ଦଶା ନୋହେ ଜାଣି ॥ ୩ ॥
ଆଳି ଆଶବରେ ମତ୍ତ ତଥା ପରଭୃତ ପୁଷ୍ପ ମଧୁ ଯୋଗ ସଖା ମଧୁ
ଆସି ମନ୍ଦ ସଦା ଗତ ବାତୁଳ ଯେ ଖ୍ୟାତ ବାନ୍ଧୁଣି ସେବନ ମିହ ବିଧୁ ॥ ୪ ॥

ଅତ ନୋହିଲ ଅଛନ୍ତି ମହାଷର ହତ ବରହ୍ମି ବନାଶ ସମୂଳରେ
ଅଛୁ ରାଜ୍ୟଙ୍କ ସମୂର୍ଦ୍ଧ ସ୍ୱାମୀ ଚେଜ ବୃଦ୍ଧ ଅମାତ୍ୟ ସୁହୃଦ ପ୍ରବଳରେ ।। ୫ ।।
ଅଥ କୋଷ ଚତୁଃଷଷ୍ଟି କଳା ବମ୍ବଓଷ୍ଟୀ କୂଟ ଦୁର୍ଗ ରାଷ୍ଟ୍ର ପୁର ଭନ
ଅଟେ ବଳ ଗ୍ରାମଗଣ ଭନ ଶକ୍ତି ଜାଣ ପ୍ରଭବ ଉତ୍ସାହ ମନ୍ତ୍ର ଯେନ ।। ୬ ।।
ଅତ ଅମାନଆ ଯୋଗୀ ସକଳ ବଯୋଗୀ ହଗ ବଳେ ଦେଖିଲ ଭେଦର
ଅମ୍ବୁଜହ ହୃଦେ ହର ଆସନକୁ କରିଥିଲେ କରାଇଲେ ଯୋଗୀ ଦୂର ।। ୭ ।।
ଅଣି ଅବଳା ବସାଇ ମାନସ ରସାଇ ହରଣାକ୍ଷୀ ହେଲ ହର ବାଣୀ
ଅଙ୍ଗେ ବଭୂତର ଛଳ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ମଞ୍ଜୁଳ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭଣି ।। ୮ ।।

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଲୋକ ବଯୋଗୀ ବଦେଶ ଛୁଡ଼ି
ଆସନ୍ତି ରମା ଧ୍ୟାନେ ପଥ ଦୃଢ଼ି
ଆକଣ୍ଠଧାର ଭବ ଅକୂପାର
ଅନ୍ତରେ ପଥିକ ନ ପାଇ ପାର ।
ଅଶୋକ କାଣ୍ଡରେ,
ଆସୁ ଆସୁ ପଡ଼ି ପଳାଇ ଡରେ ।୧।।
ଅପି କଂଶୁକକୁ ଗୃହ୍ବଁ ବସିଛି
ଅରୁଣ ହଶେ ପ୍ରେ କାମୀ ରକତ
ଆମ୍ରକାଣ୍ଡ ଦେଖି ହୃଦ କରନ୍ତି
ଅଙ୍ଗନା ବର କ ଥିବ ବରନ୍ତ ।
ଅବଧି ବାସର,
ଉତ୍ତରମିଲେ ଭେଦବ ପ୍ରେ ଶର ।୨।।

---

୧ । (କ) ପଦ ଦୃଢ଼ି

(ଭଜନ)

ଆସୁଁ କେ ଦେଖେ ମାର୍ଗରେ ଚର୍ଚ୍ଚର ରଙ୍ଗରେ ଖେଳ ରଚେ ଅତି ମନୋହାରୀ
ଅନ୍ତେ ସେହି ରାଗ ଜଡ଼େ ଗତ କରେ ବୃନ୍ଦେ ପ୍ରିୟା ଖେଳ ସଙ୍ଗ ଇଚ୍ଛା କରି ॥ ୧ ॥

ଅରେ ନାଗେଶ୍ୱର କଳ ମଦନ କାହୁଳି ଦେଖି କେ ଚମକ କରେ ରତି
ଆଲୋଚନା ପୂର୍ବପରି ପୟୋଧର ଧରିଥିଲା ହୋଇଥିବ ପୁଷ୍ପବତୀ ॥ ୨ ॥

ଅଟେ ତୁଙ୍ଗ ଧରାଧର କାହା ପୟୋଧର ଆରୋହଣରୁ ମନ୍ଥର ଗଳି
ଅଷ୍ଟ ପଦ୍ମ ଅଶ୍ରୁଧାର ଦେଇଥିବ ପଦ ଲଦାଇ ଅଙ୍ଗୀ ତ ନଖ ଭଳି ॥ ୩ ॥

ଆସିଥିଲି ଯେ ନର୍ମଣି ରାମା ରମ୍ୟ ବେଣୀ ଫିଟାଇ ନ ଥିବ ଟମା ପ୍ରେମରେ
ଅବଲୋକ ମାନବତୀ ହେବାର ଯୁବତୀ ଲେଖିଥିଲି ବନ୍ଧ କରମରେ ॥ ୪ ॥

ଅନୁଭୂତ ଭୃତପତି ପରଶର ଖାତ କୁଚ ଶମ୍ଭୁ ଛୁଇଁଥିବ ଭ୍ରାନ୍ତି
ଆଜ୍ଞ ଥିବାରେ ଜୀବନ ନୋହିବ ଜୀବନ ଭବମୁଖୀ କେବେ ପରବାସୀ ॥ ୫ ॥

ଅବଧିର ଦିନ ଗଣି କୈବର ତରୁଣୀ ସୁବେଶ ସଜାଡ଼େ ଅନ୍ନଥାଳି
ଆଣି ଗଣକ ପଚାରି କେ ମନେ ବିଚାରି ବଳିଭୁକରେ ଦିଅଇ ବଳି ॥ ୬ ॥

ଆସି କଉଁ ପରବାସୀ ଅଙ୍କରେ ସୁକେଶୀ ଧରି ବୋଲେ ଥିଲୁ ଭାଗ୍ୟ ବଳେ
ଅନଙ୍ଗର ଚ୍ୟୁତ ଶରୁ ବଞ୍ଚିଲି ରମ୍ଭୋରୁ ଶୁଣି ସେ ବୃନ୍ଦେଁ ଲ ଅଶ୍ରୁ ଢୋଳେ ॥ ୭ ॥

ଆର୍ତ୍ତି ଆର୍ତ୍ତିବରେ କାହା ନାରୀ ଦେଖି ନାହା ଦୁଃଖେ ଭଙ୍ଗ ଭାଗ୍ୟ ପରଶଂସେ
ଅଭିନବ ଯୋଗ ସିଦ୍ଧି ଚେତିଲା କେ ବିଧି ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଅଳଙ୍କାରେ ଶଠ ନାୟକ ଧୃଷ୍ଟ
ଅନୁକୂଳ ଯେନ ଦକ୍ଷିଣ ପୃଷ୍ଠ
ଅଚ୍ୟୁତ ସେହିଁ ଲକ୍ଷଣାକୁ ଧରି
ଅମୃତ ମାଣ୍ଡରେ ରସିଲେ ନାରୀ

ଆପେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ,
ଆଦରେ ମଙ୍ଗଳା ଶ୍ୟାମଳା ପାଳ ।୧।

ଅଟେ ଧୀର ମଧ୍ୟା ଅଧୀର ମଧ୍ୟା
ଅଖ୍ୟାତ କେହ୍ନ ଧୀରା ଧୀର ମଧ୍ୟା
ଅଛନ୍ତି ଧୀର ପ୍ରଗଲ୍ଭା କେ ରାମା
ଅଧୀର ପ୍ରଗଲ୍ଭା କେ ମନୋରମା
ଅଧିକରେ ତହିଁ,
ଅଟେ ଧୀରା ଧୀର ପ୍ରଗଲ୍ଭା କେହ୍ନ ।୨।।

(ଗୀତ)

ଶଠ ନାୟକ—
ଅଧୋକ୍ଷଜ ପୁଷ୍ପାୟୁଧ ବାଣେ ହୋଇ ବଦ୍ଧ ଯେକ ଗୋପୀରେ ସୁରତେ ରସି
ଅଙ୍ଗ ତାଳ ତା କୁଙ୍କୁମ ଅଙ୍କରେ ସୁଷମ ଯେକ ରମଣୀ ଭେଟିଲେ ଆସି ।୧।

ନାୟିକା ମଧ୍ୟା ଧୀରା—
ଅବଲୋକ ସେ କଥିତ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ସତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦେ ହେଲାପରି ଦଶ
ଅଭିନବ ଯେ କୁଙ୍କୁମ ଅରୁଣ ସୁଷମ ଅଙ୍କିତ ହୋଇଛୁ ତନୁଦେଶ ।। ୨ ।।
ଆନନ୍ଦିତ କୁମୁଦିନୀ ପରି ରେ ମୋଦିନୀ ହେଲାକ ସମ୍ଭୋଗ ମୋହିତ
ଅନୁକମ୍ପାରୁ ବ୍ରସନ ଦେଲା ପରା ଘନ ପିରିତିରେ ନୋହି ଆଚ୍ଛାଦିତ ।। ୩ ।।

ଦକ୍ଷିଣ ନାୟକ—
ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ ଯେକ ବାଳା ସଙ୍ଗେ ରତି କେଳି ଅନ୍ତେ ପୁନ ଯେକ ରାମା ପାଶେ
ଅନୁରାଗ ପ୍ରବଳରେ ଗୃହ ପଟଳରେ ତୋଷନ୍ତେ ନ ଯେନ ରୋଷେ ଭାଷେ ।। ୪ ।।

ନାୟିକା ମଧ୍ୟା ଅଧୀରା—
ଆସିବାକୁ କେହି ସତ ବଳିଲା ଅଚ୍ୟୁତ ସେ ପ୍ରେମ ରମଣୀ ପାଶ ଛାଡ଼ି
ଅବକାଶ ମୋର ଭାବ ହୃଦେ ନକ ଲବ ପୂରି ରହିଛୁ ତା ପ୍ରୀତି ଜଡ଼ି ।। ୫ ।।

ଆସ କରବ ସୁବେଶ ବୋଲ ଯାହା ଭାଷ ଭ୍ରମେ ସେ ରମଣୀ ପରା ମଣି
ଆଲେକରେ ବଣେ ବଣେ ସେହ୍ନ ରମା ବସେ ମୋ ବଷୟେ ହୋଇ ସୂର୍ଣ୍ଣମଣି । ୬ ।

ଧୃଷ୍ଟ ନାୟକ—

ଅଧରରେ ଅଞ୍ଜନକୁ ଦେଖି କେ ଶ୍ଳେଷକୁ କରବା ସ୍ୱହ୍ନି ବଲ୍ଲଭ ଭାଷେ
ଅନ୍ତେ କହିଁ ହେତୁ ଯେନ ହୋଇଛୁ ମାନିନୀ ମୁଖ ଟେକ ଅନା ସବରଷେ ॥ ୭ ॥

ଅଶ୍ରୁଜାଳରେ ପଙ୍କିଳ କରୁ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ବୋଧିଲେ ନ କହ ପ୍ରୀତି ବାଣୀ
ଅବସ୍ଥିତ ତୋହପର କେତେ ମୋ ସୁନ୍ଦରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭଣି ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ନାୟିକା ମଧ୍ୟା ଧୀର ଅଧୀରା—

ଅବଳା କହେ ଅପରାଧୀ ମୁହିଁ
ଅଛନ୍ତି ମନୋହାରୀମାନେ କହି
ଆଳାପ କା ଆଗେ କରବ ବସି
ଅନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର କଥା ଅଶ୍ରୁ ବରଷି
ଅତ ବଙ୍କ କାନ୍ତ,
ଆସି ପ୍ରବୋଧନା କଲେ ନିତାନ୍ତ ॥ ୧ ॥

ଅଛୁ ସମସ୍ତ ବଷୟ ଗୋଚର
ଅଶ୍ରୁ ମୁଞ୍ଚିଲେ କ ଗଳ ଭୂମର
ଅଛନ୍ତି ରମଣୀ ମସ୍ତକ ମଣି
ଅନ୍ତର ଲବ ଯାର ଯୁଗ ମଣି
ଅନ୍ତେ କ କାରଣ,
ଅଧିକ ତାପ ହେବ ଅକାରଣ । ୨ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ ଧୀରା—

ଅବଲୋକି ବନମାଳୀ ଭଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଉଦାସୀନ ହୋଇ ସୁରତରେ
ଆଦରକୁ କରିନେଇ ଆସନେ ବସାଇ ତୋଷନ୍ତି କୁସୁମ ତାମ୍ବୂଳରେ ॥ ୧ ॥
ଅନ୍ତେ ସାନ ଥାଇ ପୁରି ଅପ୍ରକଟ କରି ବଞ୍ଚାଇ ବିଳମ୍ବ କରେ କାଳ
ଆଲିଙ୍ଗନ ଯେ ଚୁମ୍ବନ ନ ଦେଇ ବଚନ ରଚନେ ଛୁପି ନ କରେ କୋଳ ॥ ୨ ॥

ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ଅଧୀରା—

ଆସି ଶ୍ୟାମଳା ପାଶରେ ମିଳୁ ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ନ ଗୃହ୍ଣି ଅବମା ନଶ୍ୱାସଇ
ଅଧୋକ୍ଷଜ ଗୃଷ୍ଟୁ ବାଣୀ ରମଣୀ ନ ଶୁଣି ନିଷ୍ଠୁର ବଚନ ପ୍ରକାଶଇ ॥ ୩ ॥
ଅଟେ ସହଜେ କୋପନା କରଇ ତର୍ଜନା ବିଶେଷେ ମାନ ନିଦାନ ପାଇ
ଆଣି କର୍ଣ୍ଣ ମାଳୋତ୍ପଳ ଅବତଂସ ଫୁଲ ଗୋବିନ୍ଦ ବପୁରେ ପ୍ରହାରଇ ॥ ୪ ॥

ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ଧୀରା ଅଧୀରା —

ଅନ୍ୟ ରମଣୀ ସୁରତ ଚିହ୍ନରେ ଅଙ୍କିତ ହେବାର ଦେଖି ମଙ୍ଗଳା କହି
ଅଟ ନାୟକ ବିଧିରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତନୁରେ ଜଡ଼ିବା ଅନ୍ତର ହେଲ କହି ॥ ୫ ॥
ଅଟେ ସୁନାରି ସେ ଯେଣୁ ମରକତ ତନୁ ରତି ଚିହ୍ନ ନଖ ରେଖା ଦେଇ
ଅଧିକରେ ତ ମଞ୍ଜୁଳ ହେଲ ବହୁମୂଲ୍ୟ ଯେଣୁ ମୋ ମାନସ ମୋହ ହୋଇ ॥ ୬ ॥

ମୁଗଧା ମାନ—

ଆସି ମୁଗ୍‌ଧା ମନୋହାରୀ ପାଶେ ମିଳୁଂ ହରି ନ କହି ବଚନ ମାନ ଜାତେ
ଅଶ୍ରୁ କରଇ ଜନନ ପଙ୍କଜ ନୟନ ମୁଖ ପୋଛି ପୋଛେ ବସନାନ୍ତେ ॥ ୭ ॥
ଅଟେ ମଧ୍ୟା ପ୍ରଗଲ୍‌ଭାର ଲକ୍ଷଣ ବେଭାର ଭିନ ଭିନ ବୁଝ ବିଜ୍ଞ ବାର
ଏଣୁ ମୁଗ୍‌ଧା ମାନ ଯେକ ବିଧି କହେ ଠିକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧୀର ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଅଳି ଚୁମ୍ବି ଦେଉ ସୁମନସରେ
ଆପୀଡ଼ିତ ହୋଇ ସୁମନ ଶରେ

ଅଲ୍ପ ନ ରଖି ମାନ ମାନସରେ
ଅକଥନ ଲୀଳା ମାନ ନ ସରେ
ଆଶ୍ଳେଷ ବେଶରେ,
ଅନୋନ୍ୟହେ ପୁଂସ ଭ୍ରାନ୍ତ ବଶରେ ।୧।

ଅତ ଉଲ୍ଲାହ ଚର୍ଚର ଖେଳରେ
ଆପେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳି ମେଳରେ
ଅଛନ୍ତି ଶ୍ୟାମଳା ମଙ୍ଗଳା ପାଳି
ଆଖିଖ କନ୍ୟା ଧନ୍ୟା ଭଦ୍ରା ବାଳି
ଅଚଳସ ମୁଣା (?)
ଅବର ଭର କୁରଙ୍ଗୀ ଈକ୍ଷଣା । ୨ ।।

(ଛଅ)

ଅବଲୋକ ଥିଲେ ବହୁ ବେଶ ରାମା ସେତୁ ଭନେ ଛବରେ ଅମ୍ବିକା ବଚନ
ଅତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଶତ୍ତେ ମଧ୍ୟା ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ସୁମଧ୍ୟା ମୂର୍ଦ୍ଧା ସେହୁ ବେଶ ସୁଶୋଭନେ । ୧ ।।
ଅଟେ କେ ଉତ୍କଳ ରମା ସୁବେଶ ସୁଷମା ଗଉ୍ଡା ଯୁଡ଼ା କେ ଲୋଟଣୀ ଜୁଡ଼ା
ଆମଣ୍ତ୍ରନ ମାଳ ଝରା ମାନଆଁରେ ଚୋରା ତଥା ମଥା ବାନ୍ଧି ଲଭେ ବ୍ରୀଡ଼ା ।। ୨ ।।
ଅଟେ କେ କଳଙ୍କ ବେଣୀ କର୍ଣ୍ଣାଟ ସୁକେଶୀ ସୁ ଖୋସା ଟେକ ବନ୍ଧ ଖୋସା ରାନେ
ଅର୍ଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ର ରତ୍ନ ହେମ ଶଚା ମନୋରମ କର୍ଣ୍ଣଫୁଲ ଝୁମ୍ପି କାଞ୍ଚୀ ଖଞ୍ଜେ । ୩ ।।
ଆଣି ଅଣି ଗୁର୍ଜ୍ଜରଜା ମହାରାଷ୍ଟ୍ରଜାତ ରତ୍ନ ବେଣୀ କେ କୁସୁମେ ଶୋହେ
ଅଙ୍ଗ ଆଦ ବଙ୍ଗ ଯେତେ ଛବ ଅନୁମତେ ଗୋବନ୍ଦ ନୟନ ମନ ମୋହେ ।। ୪ ।
ଅଭିନବ ବେଶ ଦେଖି ଅପଲକ ଆଖି ବନ୍ଧନ ହୋଇ ଲାବଣ୍ୟ ପାଶେ
ଅବଳା ଯେ ଲାଜ ନଜମୁଖ ସରସିଜ ମୁକୁଳ କର ପ୍ରବେଶ ପାଶେ । ୫ ।।
ଆବେଷ୍ଟିତ ମନୋହାରୀ ବୃନ୍ଦ ହେଲେ ହର ଅବର ଉଣାଇ ହସି ମନ୍ଦେ
ଅଙ୍ଗ ହୋଇ କମ୍ପମାନ ପାଠ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ଘନ ବପୁରେ କ ରାଗ ଉଦେ ।। ୬ ।।

ଅତି ରଣିତ କଙ୍କଣ କବା ରଣ ରଣ ରଣରେ ବଜାଇ ଖାଇ ବାଦ୍ୟ
ଅପାଙ୍ଗରେ ଖର ବାଣ ଭ୍ରୂଲତା କମାଣ ସନ୍ଧି ବନ୍ଧ ଗମା ଲବ ବାଦ ॥ ୭ ॥

ଅଚ୍ୟୁତଙ୍କୁ ହୋଇ ବଳ ସେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ସୁବଳ ଫଗୁ ନଯୋଜ ଲଭେ
ଆରକତ କ ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ କୁଚ ମାତୁଳଙ୍ଗ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆପଣେ କଳ କୁଟ୍ଟୁଣି ସନ୍ତରେ
ଅବର ବରଷାଇ ନିରନ୍ତରେ
ଅଧିକେ ଘନ ଜଘନ ସନ୍ଧରେ
ଅଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୁଚ ଅସନ୍ଧରେ
ଅରୁଣ କ ରମ୍ଭା,
ଅରୁଣ କରେ ଉଦେ ଗିରି ଶୋଭା ॥୧॥

ଅବର ଆଙ୍କରେ କେ ଅସମ୍ଭାଳ
ଆମୁକ୍ତ ମାଖା କବଖ ସୁମାଳ
ଅବଳା ବଦଶେ କ ରଚାନ୍ତ ଗମା
ଅଷି ବିଭବ ପ୍ରଭବ ସୁଷମା
ଆବନ୍ଧ ସୁକାଞ୍ଚି,
ଅଞ୍ଚଳ ଦୃଢେ ବାନ୍ଧେ ପୁନ ପାଞ୍ଚି ॥୨॥

(ସାତ)

ଆଭୂଷଣରେ ଫନିର ପିଚକା ସେ ମୀରଜାକ୍ଷୀମାନେ କଲେ ବରଷଣ
ଅର୍କ ଜ୍ୟୋତିରେ ରଚନ ଝଟକ ସତନ ପ୍ରାବୃଟେ ଜ୍ୟୋତିରିଙ୍ଗଣ ଗଣ ॥ ୧ ॥

ଅପେ ହେମ ନଳ ଧରି ହରି ପୁନ ମାରି ଜଘନ ସନ୍ଧିରେ ପୟୋଧରେ
ଅବରତ ଅବର ତ ହେଉଅଛି ପାତ ବିଶେଷରେ ସ୍ୱେଦ୍ୱ ଶୋଭା ଧରେ ॥ ୨ ॥

ଅତି ଉଚ୍ଚ ପୟୋଧର ଗଇରିକ ଧର ଶୃଙ୍ଗୁଳ ଜୟ କି ସଂପୁଟକ
ଅତନୁର ଲକ୍ଷ ଶର ଘାତରେ ରୁଧିର ବହଇ ଶଙ୍କର ସୁପ୍ରଶକ ॥ ୩ ॥

ଆଜ ମହୀ ପୁଷ୍ପବଣ୍ଟା ଜଳପରି ଛାତି କୁସୁମ ସଙ୍ଗରେ ଋତୁ ମଧୁ
ଆଣ ରମଣୀ ପାଟକ-ବଧୂ କି ନଟକ ପାଠ ଦିଦ୍ଧେ ଚୋଷେ ଅକବଧୂ ॥ ୪ ॥

ଆପେ କାହାର କଞ୍ଚୁକ ଫିଟାଇ ଚୂଚୁକ ଧରନ୍ତେ ପଳାଇ ହସି ହସି
ଆଣି ଅମ୍ବର ଲେପନ୍ତି କରଜେ ପୀଡ଼ନ୍ତି ଚମକି ବୋଲେ ଇଷି ଇଷି ॥ ୫ ॥

ଆସି କହିବା ଛଳରେ କେ କର୍ଣ୍ଣ ମୂଳରେ ଚୁମ୍ବ ଦେଇଗଲା କି ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ
ଆସିବାରେ ଯିବାରେ କେ ଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରତି କେ ସ୍ତନ ଠେସି ଦଏ ଜବାଧର୍ଯ୍ୟ ॥ ୬ ॥

ଆଣେ ଭିଡ଼ନ୍ତେ କାହାକୁ କମ୍ପାଇ ଦେହକୁ ଛଡ଼ାଇ ପୀଡ଼ଇ ନଖ ମୁନ
ଆଣି ଅମ୍ବର ଫିଙ୍ଗଇ କେ ପଳାଇ ଯାଇ ପାଲଟି ଅନାଇଁ ପୁନଃ ପୁନ ॥ ୭ ॥

ଅଭିନବ ସୁକୁମାରୀ ବରଜ କୁମାରୀ ମୁଗ୍ଧା ଭାବ ଖେଳ ମନ ଜାଣେ
ଅଛି ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ କେ କହେ ଜାଣିମା ଯେ ରହେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭଣେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଲୋକ ପ୍ରେ ଋତୁବର ସୁଷମା
ଅଧିକ ବେଶ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା
ଅଟେନ୍ତ୍ର ବଧିରେ ଲାବଣ୍ୟ ଧାମା
ଆକଳ୍ପ ଯୋଗରେ ଅନ ଉପମା
ଅତି ମନୋରମା,
ଅଲଙ୍କାରେ ରମ୍ୟ ଦର୍ଶିଲା ଷମା ॥ ୧ ॥
ଆଚରି ଚର୍ଚ୍ଚରି ଖେଳ ବିଶେଷ
ଅମ୍ବର ଶୁକ୍ଳରେ ବଧୂ ସଂକାଶ
ଅରୁଣତର କେ ରୁଚି ପଲାଶ
ଅତର ସଦୃଶେ ପୁରଇ ବାସ
ଆଳିଚୟ ପାଶ,
ଅଛି ମୂ ସଜର ମୁଣ୍ଡା ଅଶେଷ ॥ ୨ ॥

(ଅ:୦)

ଅପସର ମେଳେ ରାଜେ ପୁଲୋମଜା ବଜେ ନନ୍ଦନକୁ ଯେହ୍ନେ ମନୋରମା
ଅଙ୍‌ଘ୍ରି ସ୍ଥଳ କମଳରେ ମାର୍ଗ ମଞ୍ଜୁଳରେ ପୁଷ୍ପଦଳେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରିୟତମା ।। ୧ ।।

ଅଭିନବ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ ଶୋଭନ ବ୍ରତତୀ ଭୃଙ୍ଗ ଚୁମ୍ବ ଦେଖି ହୃଦ ସଳ
ଅନ୍ତେ ଗୋବନ୍ଦର ପ୍ରୀତି ଚିନ୍ତନେ ସ୍ମରଣେ ଉହ୍ଲାଦ ଚିତ୍ତ ମନ୍ଥର ସ୍ଖଳ ।। ୨ ।।

ଅନିରୁଦ୍ଧ ମୁଖ ସୁଖେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖେ ବଲ୍ଲଭ ଯୁବତୀ ସହସ୍ରରେ
ଆବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ଖେଳ ରଚି କୁତୂହଳ ହାସ ପରିହାସ ବିଶେଷରେ ।। ୩ ।।

ଅପାଙ୍ଗର ଶରେ ଭେଦ କରି କୃଷ୍ଣ ହୃଦ ଲେଉଟିଲେ ଭଙ୍ଗ ଉହ୍ଲାଦରେ
ଅପଗା କି ଅକୂପାର ସଙ୍ଗକୁ ଆତୁର ଉଜାଣି ବହିଲା ଚପଳରେ ।। ୪ ।।

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଥିଲେ ଯହିଁ ବାହୁଡ଼ିଲେ ରାଇ ହସ୍ତରୁ ପତନ ହେଲା ବଂଶୀ
ଅର୍କ ତନୁଜା ପ୍ରତିରେ ବିଷାଦ ମତିରେ ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ସଙ୍ଗ ତେଜି ବସି ।। ୫ ।।

ଅତି ସୁଗନ୍ଧ ସଧୀର ବହଇ ସମୀର ବନମାଳୀ ବସି ସ୍ୱେକାନ୍ତରେ
ଅଙ୍ଗେ ମକର କେତନ ବାଣ ପଡ଼େ ଘନ ଇଷ୍ଟି ସ୍ପୃଷ୍ଟି ଘାତ ନିତାନ୍ତରେ ।। ୬ ।।

ଅନ୍ତେ ରାଧା ରୂପ ଧ୍ୟାୟି କିଛି ନ ରୁଚଇ ଆଉ କି ଭେଟିବି ବର ନାରୀ
ଅଳ୍ପ ଦାସର ପ୍ରସାଦ ମୋ ସବୁ ସମ୍ପଦ କଟାକ୍ଷକୁ ଥାଇ ଅନୁସରି ।। ୭ ।।

ଅନ୍ୟ ଶୁଖାଇ ଲେଉଟି ଗଲେ ଯେ ପାଲଟି ନ ଗୃହଁ ଯେବେ କେ ଆଣିଦେବ
ଆଜ କି କଲା ବିଧାତା ଯେହ୍ନେ ମାତ୍ର ଚିନ୍ତା କହଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ।। ୮ ।।



— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

ବୋଲି ଲେଖନ

॥ ପ୍ରଥମ ବିଭାଗ ॥

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନୁବନ୍ଧ—

ଅନ୍ତରେ ବାହାରେ ଯେତିକା ଦିଶେ ରାଧା ରୂପ
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟର କଳ ବାଣୀ କଳାପ
ଅନୁରାଗ ଭୁଲେ ଲକ୍ଷ ନାହିଁ ସଂସାର
ଅଙ୍ଗ ସଉରଭ ମଣେ କୁସୁମ ସାର ॥ ୧ ॥

— ଗୀତ —

(କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଛି ନବେଣୀ ବଳତ କେତକୀ କୁସୁମେ
ଅଶ୍ରୁ ଜାତ ହୋଇ ପୁନ ରୋମ ଉଦଗମେ
ଅଳି କେଳି ଦେଖି ଫୁଲେ ହୃଦ ପଡ଼େ ସଳ
ଅଧିକ କୂଜନ ବ୍ୟାଜେ ବାଜେ କାମ ଖଳ ।ଘୋଷା।
ଅମ୍ବୁରୁହ ଧରି କରେ ଚୁମ୍ବନ ରଚନ
ଅରୁଣ ନବ ପଲ୍ଲବେ ଦଂଶିତ ଦର୍ଶନ ॥ ୧ ॥

— ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ବଧ ବୋଲି —

(ଭୂତକେଳି ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ଅନ୍ତକେ ଦୂତ ଯେତିକାଳେ ପ୍ରବେଶ
ଆତୁର ହରଷେ ହରି ବଚନ ପ୍ରକାଶ ॥ ୧ ॥

ଅ.ସିଦ୍ଧିଲେ ଓ୍ଵାହ୍ନରେ ରାଧା ଗବେଶ୍ବର
ଅାଶ୍ରିଶ ମେଳରେ ଖେଳ ଦେଖି ଅପସର ॥ ୨ ॥

ଅନୁକୂଳ.କଦମ୍ବରେ ଯଦ୍ୟପି ବହୁରେ
ଆମ୍ରକାଳ ସୁଖ ଭବ ଆଶୋର ନ ପାରେ ॥ ୩ ॥

ଅତି ମୁକୁଳାଢ଼ୀ[୧] ଯେତେ କୁସୁମ ପ୍ରଧାନ
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟମା ବଯୋଗ ନ କରେ ସମାଧାନ ॥ ୪ ॥

ଆଚ୍ଛନ୍ନ ଶ୍ରୀରାଧା ପ୍ରୀତି ପଟଳରେ ଅତି
ଅଦୃଶ୍ୟ ସକଳ ସୁଖ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ॥ ୫ ॥

ଅାରେ‌ଵ୍ଵ ମଦନ ରମା ନୟନ ମୀନରେ
ଆବଦ୍ଧ ହୃଦୟ କରି ଗଲି ସିତନରେ ॥ ୬ ॥

ଅଧରୁ ଅମୃତ ଦେଇ କରାଇ ଅମର
ଅପହୃତ ପ୍ରାଣ ନୋହୁ ପୀଡ଼ିତ ଶରୀର ॥ ୭ ॥

ଅତନୁ ଜଳନଧି କ ଦୃଢ଼ କୋଳ ଦେଇ
ଅନୁକମ୍ପା କରି ତାରୁ କର୍ଣ୍ଣଧାର ହୋଇ ॥ ୮ ॥

ଅନାଳ ପୁଷ୍ପ ସୁଗନ୍ଧ ବନ୍ଧୁ ଗମେ ଯଥା
ଅଚ୍ୟୁତ ସନ୍ଦେଶ ଘେନ ଦୂତୀ ଗମେ ତଥା ॥ ୯ ॥

ଆସିଲେ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ ବଷାଦେ ଖେଳ ତେଜ
ଆଭୀର କନ୍ୟା କାନନେ ଭ୍ରମେ କୃଷ୍ଣ ଖୋଜ ॥୧୦॥

ଅଟନ୍ତି କ ଗଣ ବଣା ପ୍ରେୟସୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଅନ୍ୱେଷଣା କରି ପ୍ରେଷଣେ ଭେଟେ ବନମାଳୀ ॥୧୧॥

ଅମୃତ କର ରୁଚିର ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ
ଅନାଦର ହ୍ଵମାଗମ କାଳରେ ଅଧିକ ॥ ୧୨ ॥

ଅବେଚକ ତଥା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଦର୍ଶନ
ଅଧିକ ବଷାଦେ ତେଜ ନଗ୍ରାସ ସ୍ଵସନ ॥ ୧୩ ॥

୧। (କ) ମୁକୁଆଢ଼

ଆଦ କାରଣ ସ୍ନେହାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ରାଧା ମାନ
ଆଲୋଚନା ସୁଲୋଚନା ତେଜିବେ ସେମାନ ।୧୪।

ଆଗତ ନିମିତ୍ତେ ଦୂତ ପେଷି କହ୍ନ ବୋଧ
ଅନ୍ତକେ ପ୍ରେମ ଥିଲେ ହେବ ବିଶେଷ ବିରୋଧ ।୧୫।

ଅନଳ ନିବାରଣକୁ ଘୃତ ଉପଚାର
ଅପହୃତ ଶୀତକୁ କି ବ୍ୟଜନ ସଂଚାର ।୧୬।

ଅଳପକୁ ଗଛ ଯେବେ କହିବା ବଚନ
ଅତିଶୟେ ନିଷ୍ଠୁର ପ୍ରେମ ହେବ ସ୍ନେହହୀନ ।୧୭।

ଅନ୍ତିକରେ ଥିବେ ରାଧା ଦେଖିଲେ ପ୍ରମାଦ
ଅଭାଗ୍ୟ କାଳେ ବିପଦ ଉପରେ ବିପଦ ।।୧୮।

ଅନ୍ତରେ ସ୍ୱେମନ୍ତ ହରି କରୁ ବିଚାରଣ
ଅରଣ୍ୟେ ଭ୍ରମନ୍ତେ ବ୍ରଜ କୁମାରୀ ହରଣ ।।୧୯।

ଆସି ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ନାମେ କିନ୍ନର ଅଧମ
ଅଳକା ଅଳଙ୍କାକୁ କରେ ନେମା କାମ ।।୨୦।।

ଆତ୍ମର ସ୍ୱରୂପ ଧରି ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ମତେ
ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଯେନପିବି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସଙ୍ଗତେ ।୨୧।

ଅଙ୍କନା କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦ ତାପରେ ତାପିତ
ଆପ୍ୟାୟିତ କାଣୀ ଗ୍ରୀଷ୍ମେ ହିମାଂଶୁ ଯେମନ୍ତ ।୨୨।

ଅପହୃତ କନ୍ୟା ଗମେ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ
ଆସି ଓଗାଳିଲେ ବଟୁ ସୁବଳ ଆଗରେ ।୨୩।

ଆଳାପ କରନ୍ତେ ନିଜ ସ୍ୱରୂପକୁ ଧରେ
ଅଚ୍ଛ ମଧ୍ୟ ଠାରୁ ନର ଦେହ ଶଙ୍ଖ ଶିରେ ।୨୪।

ଅଧିକ ଶ୍ୱାସ ପବନେ ନେଉଅଛନ୍ତି ହରି
ଅରି ଭେଦରେ ପ୍ରେମ ବେନି ସିଂହନାଦ କରି ।୨୫।

ଅବଳା ପ୍ରେମିକାକୁ ବାଣୀ ଭକ୍ତି ଲଭି ହରି
ଆର୍ତ୍ତି ହର ଗୋବିନ୍ଦ ମାଧବ ଦାମୋଦର ।୨୬।

ଅଚ୍ୟୁତ ଅଗ୍ରଜ ଶୁଣି ଶୀଘ୍ରେ କଲେ ଗତି
ଅନ୍ଧ ପଳାଇଲା ଦେଖି ଦ୍ୱିଜରାଜ ଜ୍ୟୋତି ॥ ୨୭ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରେମକାଳେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀର ଭୂଷଣ
ଆମ୍ଭେ ଉଦ୍ଧରିବୁଁ ଗୋପ କନ୍ୟାଙ୍କ କଷଣ ॥ ୨୮ ॥

ଆଶୁଗ ଗତିରେ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ଭେଟି ହରି
ଆଣ୍ଠେ ତଳୁ ପ୍ରହାରରେ ଜୀବନକୁ ହରି ॥ ୨୯ ॥

ଆଣି ତା ମସ୍ତକ ମଣି ବଳଦେବ ଉରେ
ଆଲମ୍ବିତ କରାନ୍ତେ ସେ ପ୍ରେମ ଶୋଭା ଧରେ ॥୩୦॥

ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ଦର ହର ଦର ହର ବାନା
ଆସ୍ଥ ଆସ୍ଥ ଅଦ୍ଧ ଶେଷ ପ୍ରଦୋଷ ଶୋଭନା ॥୩୧॥

ଆଭୀର କନ୍ୟାଙ୍କୁ ତାର ମାର ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼
ଅବଲୋକନରେ ବ୍ରଜବାସୀ ସ୍ନେହ ବଡ଼ ॥ ୩୨ ॥

ଆସି ବ୍ରଜ ସଂସଦରେ ହରିତ ଅମ୍ବର
ଅନଙ୍ଗ ବାଣ ବ୍ରଣରେ କ୍ଷୀଣ କଳେବର ॥ ୩୩ ॥

ଆସିଥିବେ ସଂକେତ କୁଞ୍ଜକୁ ପରା ପ୍ରିୟା
ଅନ୍ତେ ପ୍ରେମା ଚନ୍ଦ୍ର କାମଆର୍ତ୍ତେ କମ୍ପେ ହିୟା ॥୩୪॥

— ଗୀତ —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନୁବନ୍ଧ —

ଅନ୍ତିକରେ ଦୃଷ୍ଟି ମିଳନ୍ତିଂ ରାଧିକା ଅଧୀରା
ଅଶ୍ରୁ ନେତ୍ର ଭୃଙ୍ଗ ମକରନ୍ଦ ଉଦ୍‌ଗାରା
ଅଚ୍ୟୁତ ଚରିତ ସର୍ବ କରେ ପରକାଶ
ଅକ୍ଷର ଫୁଟଇ ଗଦ୍‌ଗଦ ବିଶେଷ ॥୧॥

— ଗୀ ୨ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନେକ ତାରା ରଜନୀ କୁମୁଦନୀ କେତେ
ଆଭେଗୀ ଯେମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର କୃଷ୍ଣ ସେହ୍ନମତେ ॥ ଘୋଷା ।
ଅବକାଶ ନାହିଁ ଚକୋରୀଙ୍କର
ଆଲୋକ ଆସିଲ ସେପରିରେ କ । ଓରେ ମାଇ ॥୧॥

— ଦୂତୀ ବୋଧ ବୋଲି —

ଅଚ୍ୟୁତ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀ ସଙ୍ଗଲୀଳା ତେଜ
ଅଟବୀ ଭ୍ରମନ୍ତି ତବ ରୂପ ମନେ ହେଜ ॥ ୧ ॥
ଅମିତ ଆଚରି ଧୀର ଗତ ଦେଲୁ ଗୁଡ଼
ଅତି ଚଞ୍ଚଳ ଗମନେ ଆସିଲୁ ସେ ତୁଡ଼ ॥ ୨ ॥
ଅଳପ ଯେମନ୍ତ ଥାନ୍ତୁ ଅରଣ୍ୟେ ବଢ଼ାଇ
ଆଦରେ ପାଉଛି ପଥୁଁ ନେଇଥାନ୍ତେ ହରି ॥ ୩ ॥
ଅନୁସରି ପଦ ଅଙ୍ଗ ଗଲେ ବହୁ ଦୂର
ଅରଣ୍ୟେ ପ୍ରିୟର କଳ ପଡ଼େ କ ଉଦୁର ॥ ୪ ॥
ଅମରାଚଳ ତୋ କୁଚ ହୃଦପୁରେ ବନ୍ଧ
ଅବଶ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୁଚ୍ଛା ଗରେ ରନ୍ଧ ॥ ୫ ॥
ଅଙ୍ଗ ପଞ୍ଚଶର ପଞ୍ଚାଗ୍ନିରେ କରେ ତପ
ଅଧିକ ଜଡ଼ ବେପଥୁ ତବ ଭାବ ଆପ ॥ ୬ ॥
ଆଚରଇ ପୁନ ଜଳ ତପ ମହା କ୍ଲେଶେ
ଅ.ଶାରେ ତିକ୍ଷଣ ଜର ଜର ସେ ଅନଶେ ॥ ୭ ॥
ଅନ୍ୟେ ଧ୍ୟାନ କେବଳ ଉରଜ ସ୍ମର ହର
ଆନ କେ ଜଗତେରେ ନାମ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଛୋଡ଼ଇ ॥ ୮ ॥
ଅକ୍ଷି ଶ୍ରବଣାନ୍ତ ତେଜ ସନ୍ଧିରେ ଅଧିକାର
ଅଚ୍ଛନ୍ତି ତବ ବକ୍ଷସ୍ୱେ କରି ଅଙ୍ଗୀକାର ॥ ୯ ॥

ଆଣି କଶଳୟ ତଳ୍ପ ରଚିତ କୁଞ୍ଜରେ
ଅସହ ତାପ ଲେଖନ୍ତି ଅନଳ ପୁଞ୍ଜରେ   ॥ ୧୦ ॥

— ଗାହା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନବନ୍ଧ —

ଅଚ୍ୟୁତରୁ ମାନ ତେଜ କହ ସୁ ଘରଣି
ଅଳି ଠାରେ ଦେଖି ପୁଷ୍ପବଣ୍ଟର ପୀରତି ॥୧॥

ଅବଧିରେ କି ଆତୁରେ ଦେଉଅଛୁ ରତି
ଅବଳାମଣି ହୃଦୟ ନୁହଇ କରତି   ॥ ୨ ॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନଙ୍ଗ ମୀନ ଯାନରେ   ଆରୋହି ରତି ସଙ୍ଗରେ
ପନ୍ନଗ ତଳ୍ପର ଖେଳ ଇଚ୍ଛି ଗୋ
ଅନା ବସନ୍ତ ଋତୁରେ   ଚନ୍ଦ୍ରବଲ୍ଲୀ ବିତତିରେ
କିଶଳୟ ଛଳେ ରାଗ ସଞ୍ଚି ଗୋ । ଘୋଷା ।

ଅଚେତନ ହୋଇ ସେହି   କୁସୁମ ହାସରେ ଶୋହି
କାନ୍ତ ମନ ପ୍ରସନ୍ନେ ଉଲ୍ଲାସେ ଗୋ
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟର କଳ   ସଙ୍ଗୀତ ଗୀତ ମଞ୍ଜୁଳ
ପଞ୍ଚମ ସ୍ୱରରେ ପରକାଶେ ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଅନଳ ପୁଷ୍ପବଣ୍ଟର   ବାସ ହର ଭ୍ରମେ ରେଣୁ
ଯନ୍ତ୍ର ପରବେଶ ଚିହ୍ନା ହୋୟେ ଗୋ
ଅବକାଶ ଜାଣି ଭୃଙ୍ଗ   ଦକ୍ଷିଣ ନାୟକ ସଙ୍ଗ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଗାୟେ ଗୋ ॥୨॥

— ଅଭିସାର ବୋଲି —

ଶ୍ଳୋକଃ—

ଅଭିସାରୟତେ କାନ୍ତଂ ଯା ମନ୍ମଥ ବଶମ୍ବଦା
ସ୍ୱୟଂ ବାଭିସରତ୍ୟେଷା ଧୀରୈରୁକ୍ତାଽଭିସାରିକା ॥
(ଇତି ସାହିତ୍ୟେ)

ଅଭିସାର ବେଶେ ଅଙ୍ଗେ ଲେପ କସ୍ତୁରିକ
ଅପଦେଶ କରୁ କୁଚ ଅଞ୍ଜନ ଚିଉନ ॥ ୧ ॥

ଅଛୁ ମାରକତରେ ମାରକତରେ ଭୂଷା
ଆଦର ମୁଖର ମଞ୍ଜୀରନ୍ତୁ ତେଜ ଯୋଷା ॥୨॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଭୁଜବତ ମାଗର ମାଳାକୁ
ଅଚଳ କୁଚ ଖେଳାଅ ଆରମ୍ଭି ଲୀଳାକୁ ॥ ୩ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅସ୍ତ ଦିନବନ୍ଧୁ ଦେଖି ହରିତ ଅମ୍ବର
ଆସ୍ୟ ମଳିନ ଶଙ୍କୁଳ ଧ୍ୱନି ଆଉ ସ୍ୱର ॥ ୪ ॥

ଅମ୍ବୁରୁହ ନଳରେ ପକାଇ ଅଳିଗୁଞ୍ଜ
ଅନଙ୍ଗ ସଂଯତେ ଉଦେ ଜାମ୍ବୁକ ତାରୁଞ୍ଜ ॥ ୫ ॥

ଅତି ଖଳ ଯଥା ପର ବିପତ୍ତିରେ ମୁଦ
ଅବଲୋକ ହାସ ମୁଖ ହେମନ୍ତ କୁମୁଦ ॥ ୬ ॥

ଅନ୍ଧକାର ସମୂହରେ ବଶୁରେ ବିହର
ଅସିର ବିଭବ ଜନ ଲୋଚନକୁ ହର ॥ ୭ ॥

ଅବଗ୍ଲିତ କଳା ନେଇ କୌଶିକ ଅକ୍ଷରେ
ଅରିଷ୍ଟ ଲୁଚିଲେ ଚତୁକୋଟେ ମନ୍ଦାକ୍ଷରେ ॥ ୮ ॥

ଅମରକ୍ଷେ ତମ କଲା କବଳ ଜଗତ
ଅଛୁ କ ନାହିଁ ସଂଶୟ ସନ୍ଧିଧ ଜଗତ ॥ ୯ ॥

ଅଞ୍ଜନ ଗଜର ବପୁ ବ୍ୟାପିଲା ଧରଣୀ
ଅସିତାମ୍ବର ପିନ୍ଧିଲା କି ବଶୁ ତରୁଣୀ ॥ ୧୦ ॥

ଅସଂଶୟରେ ଶୃଙ୍ଗାର ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ମଣି
ଅବଲୋକନେ ଆତୁର ରମଣ ରମଣୀ ॥ ୧୧ ॥*

ଆପଗା ତୀର ସ୍ୱ ବାଟୀ ଦୂତୀ ଗୃହ ବନ
ଅଚ୍ଛନ୍ନ ସ୍ଥାନ ପ୍ରାସାଦ ଭଗ୍ନ ପିତୃବନ ॥ ୧୨ ॥

ଅଷ୍ଟସ୍ଥାନେ ଶାସ୍ତ୍ର ମତେ ପୁଂଶ୍ଚଳୀ ଧ୍ୱବନ୍ତି
ଅଭିସାର କରି ତୋଷ କରନ୍ତି ଉପପତି ॥ ୧୩ ॥

ଅନ୍ୟ ପୁରୁଷ ସଂକେତ ସ୍ଥାନେ କେତ୍ତ୍ର ଧୂର୍ତ୍ତି
ଆଗନ୍ତୁ ଅସି ରମିଲ ବାଞ୍ଛିତ ଯୋଷିତ ॥ ୧୪ ॥

ଅନ୍ତ ହୁଅନ୍ତେ ସୁରତ ବଚନ ପ୍ରକଟ
ଅବଳା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କେଡ଼େ କୃଷ୍ଣ କଲ ଶଠ ॥ ୧୫ ॥

ଅଳଙ୍କାର ମୁକ୍ତା ବୃତ କୁଳଜାଭିସାର
ଆନନ ପ୍ରସନ୍ନ ବେଶ୍ୟା ରଣିତ ନୂପୁର ॥ ୧୬ ॥

ଅମରଷ ପୃଷ୍ଠକୁ ପକାଇ ଠାକୁରାଣୀ
ଅଭିସାରଂ ପ୍ରେ ସମପ୍ରେ ଶୁଣି ଦୂତୀ ବାଣୀ ॥ ୧୭ ॥

— ଗୀତ —

(ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅଭିସାର ବେଶ ହୋଇ   କାମ ତରଙ୍ଗିଣୀ ଧାଇ
ଉଲଟାରେ ବହୁତାରେ ଆତ୍ରେୟ
ଅତି ଉତକଣ୍ଠା ଜାତ   ଆନନ୍ଦେ ସଖୀ ପୁରତ
ଅନୁରାଗେ କୃଷ୍ଣଗୁଣ ଗାଉଥି ॥ କଉତରେ ସଜନ ॥ଘୋଷା॥

ଶ୍ଳୋକଃ — ଯଦାହ ଭରତାଗ୍ରର୍ଯ୍ୟଃ—

ଶ୍ୟାମୋ ଭବତି ଶୃଙ୍ଗାରଃ ସିତଦ୍ୱାସ ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତଃ ।
(ଇତି ରସିକସର୍ବସ୍ୱେ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

ଆସିଲ ଯେ ଅନାଦର   କରମେ ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର
ମୁଖ କେସେ କରିବ ଆଲୋକ
ଅବଲୋକ କରୁ ଦୂରେ   ପାଉଛି ନେମେ ସାଦରେ
ଝୁଠା ମିଠା ବାଣୀ କହୁ ଠେକ । କର୍ଣ୍ଣରେ ସଜନ ।୧।

— ଉତ୍କଣ୍ଠା ବୋଲି —

ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରେ ଧରିବେ ପରା ମୋ ଚିବୁକ
ଅଧୋମୁଖେ ରହୁ ମୁଁ ଯେ ନ କହୁବ ବାକ୍ୟ ।୧।
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗ ଦୁଗ୍ଧ ଜଳ ସମ ପ୍ରିୟତମ
ଆଚରି ଚୁମ୍ବ ରଚନେ ଜାତ ହେବ ପ୍ରେମ । ୨ ।।
ଅପହୃତ କାଞ୍ଚଲାରେ ସୁରାକ୍ଷ କରଜ
ଅର୍ଦ୍ଧବଧୂ ସୁମେରୁରେ ରାଜୀବ ଉରଜ ।। ୩ ।।
ଅଙ୍କେ ଆରୋହାଇ ମାଟ୍ରା କରନ୍ତେ ମୋକ୍ଷଣ
ଅପସରି ପିବ ମାନ ମନୁ ସେହୁକ୍ଷଣ ।। ୪ ।।
ଆମନ୍ତ୍ରନ କବରୀରେ କୋକନଦ କର
ଅରୁଣ କୁସୁମ ଗନ୍ଧ ପର ଶୋଭାକର ।। ୫ ।।
ଅନଙ୍ଗେ ପ୍ରମତ୍ତ ହେବେ ଓଷ୍ଠ ମଧୁ ପିଇ
ଅବଶେଷେ ରଦ ଚିହ୍ନ ମୁଦ୍ରା ଥିବେ ଦେଇ ।୬।
ଆସୁଚେ ରଖିବେ ହରି ଭୁଜ ବନ୍ଧନରେ
ଆସି ନ ପାରିବ ଥିବ ହରିଣୀ ଛନ୍ଦରେ ।। ୭ ।
ଆସ୍ୱାଦେ ଚକୋରୀ ଯଥା ଅମୃତ ମୟୂଖ
ଅନୁଭବ ସୁଖ ହେବ ଚୁମ୍ବି କାନ୍ତ ମୁଖ । ୮ ।।
ଆରବ କରନ୍ତେ କଟୀ କେଶରୀ କଙ୍କିଣି
ଅନଙ୍ଗ ମାତଙ୍ଗ ପଳାଇବ ତାହା ଶୁଣି । ୯ ।।
ଆଳାପ ଉତ୍କଣ୍ଠା କହୁ କୁଞ୍ଜ ଗୃହେ ମିଳେ
ଅନ୍ୱେଷଣା ହରି କହିବାରେ ଦୂତୀ ଚଳେ ।୧୦।

— ଗୀତ —

(ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅବଳା ମଣି କାନନ କୁଞ୍ଜବାସେ ପ୍ରବେଶ
ଆକଳ୍ପ କଳ୍ପନା କାନ୍ତ କୃତେ ଚିତ୍ତ ଆବେଶ ।ଘୋଷା।
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟସ୍ୱର କଳ ମଧୁପର ଝଂକାର
ଅଧିକରେ ବାଧୁଅଛି ମଦନର ବିକାର ॥ ୧ ॥

—ବାସକସଜ୍ଜା ବୋଲି—

ଆଣି ଗଲି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସଂକେତ ସ୍ଥାନେ ଦୂତୀ
ଅଙ୍ଗନା ବାସକ ସଜ୍ଜା କୁଞ୍ଜଗୃହେ ସ୍ଥିତି ॥ ୧ ॥
ଅନଳ୍ପ ସୁବାସ ପୁଷ୍ପ ତଳ୍ପ ବିରଚିତ
ଅବିରତ ତରଳାଇ କାମ ବୀର ଚିତ୍ତ ॥ ୨ ॥
ଅତି ମୁକ୍ତ ଛୁରିକ କୁସୁମ ନାଗେଶ୍ୱର
ଆଣି ମାଳା ରଚେ ମଣ୍ଡନକୁ ଜୀବେଶ୍ୱର ॥ ୩ ॥
ଅମୃତକର ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ପଙ୍କେ କରି ମର୍ଦ୍ଦି
ଅତି ପଳିତ ଲଳିତ ନାଗବଲ୍ଲୀ ଭଙ୍ଗି ॥ ୪ ॥
ଅମଣ୍ଡନେ ଥିଲେ ଯେ ରମଣୀ ମନୋରମା
ଆକଳ୍ପ ସଂକଳ୍ପରେ ସହଜେ ଅନୋପମା ॥ ୫ ॥
ଅରୁଣ ପଲାଶ ପୁଷ୍ପ ବିକାଶ କଳିକା
ଆଳମ୍ବ ମାଣିକ୍ୟରେ କି ମୁକୁତା ମାଳିକା ॥ ୬ ॥
ଅଧିକରେ ମକରନ୍ଦ ପନୀର ପତନ
ଅଳି କଳ କୋକିଳ ଚେତାଇ ପୁନଃ ପୁନ ॥ ୭ ॥
ଅନିଳ ସୁଗନ୍ଧ ମନ୍ଦ ଯମୁନା ପ୍ରାନ୍ତରେ
ଅଟେ ଦୂତ ଉତ୍ସାହ ଅନଙ୍ଗ ବିତତରେ ॥ ୮ ॥

ଅଛକାରକୁ ମାଧବ ରୂପ ପ୍ରାପ୍ତେ ଗଣି
ଆଲିଙ୍ଗନ ଭୁଜ ଟେକି କରଇ ରମଣୀ ॥ ୯ ॥

ଅଧରକୁ ଯୋଗ କରି କରେ ଚୁମ୍ବ ଦାନ
ଅନ୍ତରେ ବାହାରେ କୃଷ୍ଣ ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର ଧ୍ୟାନ ॥୧୦॥

ଅନ୍ୟ କଣ୍ଠ ନାଦ ଶୁଣି ହରଷକୁ ପ୍ରାପ୍ତେ
ଅଚ୍ୟୁତ ଆଗତ ପଦନ୍ୟାସ ଧ୍ୱନି ପାପ୍ତେ ॥ ୧୧ ॥

ଆନନ୍ଦରେ ପଲ୍ଲବରେ ତାକୁ ଦେଖି କେତେ ଜଣ
ଅନାଗତ ଦୂତୀ ଜାଣି ବରଷ ମଣ୍ଡଣା ॥ ୧୨ ॥

ଅଧିକେ ଦମ ଲୋଡ଼ଇ କରେ ବସ୍ତ୍ରହରଣ
ଅନ୍ତେ ମନ ପୀରତ ନୋହିଲା ସୁମରଣା ॥ ୧୩ ॥

ଅନ୍ଧକାର ବନେ ପନ୍ଥ ନ ପାଇ ଭ୍ରମନ୍ତି
ଅଥବା ବସୁଧୀ ମେଳେ କୁଞ୍ଜକେ ରମନ୍ତି ॥୧୪॥

ଅମ୍ଭ ଛନ୍ଦ ଘଟ ପର ଭଜନା ଚରମ
ଆଜ ବଫଳ ହୋଉଛି ପ୍ରେମ ସୁବେଶ ଶ୍ରମ ॥୧୫॥

— ଗାହା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନବଦ୍ଧ —

ଅଚ୍ୟୁତ ଗଲେ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ଂ ମାତ୍ର ନ ଦେଖି ଦୁଃଖିତ ଦୂତୀ
ଅଚାନ୍ତ ନଗରେ କର ଧରି ମୁଁ ମେଲିଲି ବର ଯୁବତୀ ।
ଅଭ୍ର ପଟଳ ପର ଶଠ ବାଣୀ ସ୍ୱପନେ ନ ଥିଲି ଜାଣି
ଅଦୃଶ ଗୋବନ୍ଦ ହୋଇଲା ଛଣିକ ହେବ ମୀନ ଲକ୍ଷଣୀ ॥୧॥

— ଗୀତ —

(କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆସେ ଦୂତୀ ପ୍ରେମାକନ୍ଦ ଜବସ ଲପଟେ
ଅବଲୋକ ରାଧା ବାଧା କହଇ କୋପଟେ ।

୧ । (ଗ) ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼

ଏକରୁଣ ଶଠ ହୃଦ ନୃହଇ କଳଚ
ଅନାଗତ ଦୁଷ୍ଟ ପଦ କମ୍ପା ବ୍ୟାକୁଳତ ।। ଘୋଷା ।
ଅଳ ସଙ୍ଗୀ ବାମାଙ୍ଗୀ ନରମେ ଚମ୍ପକଠାର
ଅଷ୍ଟିର ଯେ ଚିନ୍ମେ ଆନ ସୁମନ ପ୍ରକରେ ।। ୧ ।।

— ବିପ୍ରଲବ୍ଧା ବୋଲି —

ଅଶ୍ରୁ ବାର ଧାରେ କରେ ଉରଜ ମାଜଣା
ଅଚ୍ୟୁତ ନ ଥିବା ଦୁଷ୍ଟ ବକମ୍ବରୁ ଜଣା ।। ୧ ।।
ଆଶା ଚଞ୍ଚ ଭଗ୍ନ ରସ ଜଳଧି ମଧ୍ୟରେ
ଅବଲମ୍ବ ଧ୍ୟାନେ କୃଷ୍ଣ ଗୃହୁ ରୂପ ଧରେ ।। ୨ ।।
ଅନର୍ଣ୍ଣଧାର ବିଷପୂ କେ ଦେବ ଶରଣ
ଆବେଷ୍ଟ ଉପୃଦ ମୀନ ତର୍ଜି ଋଣ ଋଣ ।। ୩ ।।
ଅପରାଧ ବିନା ମମ ବଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି
ଆନନ୍ଦରେ ରମୁଥିବେ ବରଜ ଯୁବତୀ ।। ୪ ।।
ଅଶେଷରେ ହୃଦେ ପୂର ସେ ସୁରତ ଭାବ
ଅବକାଶ ନାହିଁ ମୋ ବିଷୟୁ ଚର୍ବି ଲବ ।। ୫ ।।
ଆଲମ୍ବିତ ଝୁମ୍ପା ବେଣୀ ନଗୁଇବ ସେହ୍ନ
ଅନଙ୍ଗ ଅହି ଖେଳିଲ୍ଲ ପର ହେମ ମହି ।। ୬ ।।
ଆନ୍ଦୋଳନ କଟି ଚଳୁଥିବ ସେ ଜଘନ
ଆଧୂତ ପବନେ ହେମ ରମ୍ଭାର ଶୋଭନ ।। ୭ ।।
ଅଧିକ ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁରେ ଶିଶିର ମୟୂଖ
ଆବେଷ୍ଟିତ ହିମ କଣ ପର ରୁଚ ମୁଖ ।। ୮ ।।
ଆନ୍ଦୋଳିତ ତାଟଙ୍କରେ ମାଜ ହୋଇ ଗଣ୍ଡ
ଅଦରଣ ଝଳ ଖଣ୍ଡେ ଦେଉଥିବ ଦଣ୍ଡ ।। ୯ ।।
ଅତନୁ ଆଗମ ପର ସେ ସୁରତ କୁଞ୍ଜ
ଅନେକ ବିଧ ଫୁଟିବ ପକ୍ଷୀଧ୍ୱନି ପୁଞ୍ଜ ।। ୧୦ ।।

ଅଧର ମଧୁର ଆସବରେ ହୋଇ ମତ୍ତ
ଅପହୃତ ଜ୍ଞାନ କରିଥିବେ ସେ ସମସ୍ତ ॥ ୧୧ ॥

ଅତ୍ୟନ୍ତ ବକ୍ଷରେ ଚଳୁଥିବ ମୋତି ହାର
ଅର୍କଜା ସ୍ରୋତରେ କରେ ହଂସାଳି ବିହାର ॥ ୧୨ ॥

ଆକାଶରେ ଯେହ୍ନେ ସମୟେ ଉଦେ ହରିଣାଙ୍କ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଦନ୍ତୀକରେ ଖେଳେ ପୁଣ୍ଡରୀକ ॥ ୧୩ ॥

ଅଙ୍କ ବ୍ୟାଜେ ଲଗିଅଛି ପୁଷ୍କରରୁ ପଙ୍କ
ଅବଲୋକ ବରବର୍ଣ୍ଣୀ ରାଧିକା ଆତଙ୍କ ॥ ୧୪ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆରେ ମନ୍ଦାନିଳ ସେନ ଯେ ଶୁଚି ମୂର୍ତ୍ତିକ
ଅଙ୍ଗକୁ ତୋ ଦହୁ କେତେ ଲଭିବୁ କୀର୍ତ୍ତିକ ॥ ୧୫ ॥

ଅନୁଜା ସମର ଲୋଡ଼ୁ ମୋ ଜୀବନ ହରି
ଅଗାଧ ବୁଦ୍ଧି ବିଶେଷ ମନୋରଥ କରି ॥ ୧୬ ॥

ଆଗତ ଯେହ୍ନେ ମଧୁ କମ୍ପା ନୋହିବ ନିର୍ଦ୍ଦୟେ
ଅଶନ କରିବ ମୋତେ ଯେଣୁ ତା ଉଦୟେ ॥ ୧୭ ॥

ଆଭରଣ ହାର ଅଗ୍ନି କିଶଳୟ ତନ୍ତୁ
ଅଚ୍ୟୁତ ବିନା କ୍ଷଣଦା କ୍ଷଣ ହୋଏ କଳ୍ପ ॥ ୧୮ ॥

— ଗୀତ —

(କେଦାର ସ୍ୱରେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନ୍ୱୟ—

ଆସିଥିବେ ରାଧା ସଙ୍କେତ କୁଞ୍ଜେ ଚାନ୍ଦ ହରି ଆବୃତ
ଆଳସରେ ଗୋପ ସଙ୍ଗରୁ ଉଠି ଅଭିସାର ସେ ତ୍ୱରିତ ॥ ୧ ॥

— ଗୀତ —

(ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆସି କୁଞ୍ଜେ ପ୍ରିୟା ତନୁ ସୁରଭି ନ ଲଭ
ଅନାଗତ କି କାରଣେ ମୋ ପ୍ରାଣ ବଲ୍ଲଭ ।। ଘୋଷା ।।
ଆଶାସ୍ୱୀ ଚାତକ ମତ ଯଥା ଘନ ରସେ
ଆଗତ ପଥରେ ଦୃଷ୍ଟି ତଥା ମନ ରସେ ।। ୧ ।।

— ଖଣ୍ଡିତା ବୋଲି —

ଅପହୃତ ମାନ ନୋହେ କି ଦୂଷ୍ଣ ବଚନେ
ଅନଳ ନ ଲିଭେ ଜଳ କୁଶାଗ୍ର ସେଚନେ ।। ୧ ।।
ଅଶନି ଘାତେ ଅଖଣ୍ଡ ଚାତକୀ ଯେମନ୍ତ
ଅଧିକରେ ମମ ପ୍ରୀତି ନୀଳସୀ ତେମନ୍ତ ।। ୨ ।।
ଅସିତ ବାସ ପଣନ୍ତ ପ୍ରିୟାରି ସେ ମଣି
ଅନ୍ଧକାରକୁ ଆତୁରେ ନବେଶନ୍ତ ପାଣି ।। ୩ ।।
ଆଳି ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ରଜେ ଥିଲେ ଅନୁସରି
ଅଭିସାର ଅଚ୍ୟୁତରି ସେ କାଳେ ପ୍ରସରି ।। ୪ ।।
ଅତି ବେଗେ ଯାଇଁ ନିଜ ସଖୀରେ ଜଣାଇ
ଅଛନ୍ତି ମାଧବ ତବ ଗମନ ଅନାଇଁ ।। ୫ ।।
ଆତୁର ଶୁଣି ସେ ହୋଇ ଅଭିସାରୀ ବେଶ
ଅଳଙ୍କାର ବିଭ୍ରମରେ ଭେଟିଲେ ଶ୍ରୀକେଶ ।। ୬ ।।
ଅନ୍ଧକାର ସେ କେ ହ୍ୱୋଣ୍ଟସୁରେ କାମ ତମ
ଅନୁଭବୀ ସୁ ରସିକେ କର ତାରତମ ।। ୭ ।।
ଆଳିଙ୍ଗନ କଲେ ଦେଖି ଅଚ୍ୟୁତ ସଂଭ୍ରମେ
ଅଭୀଷ୍ଟ ଉଭୟୁ ଜୟ ମଦନ ସଂଗ୍ରାମେ ।। ୮ ।।
ଅଙ୍ଗୁ ସଙ୍ଗୁ ଜଣା ନୋହେ ଅସିତ ବସନା
ଆସ୍ୱାଦି ଶକ୍ତିଇ ସ୍ୱାଦୁ ଯେମନ୍ତେ ରସନା ।। ୯ ।।

ଅନ୍ତରେ ଜାତ ବସ୍ତୁ କଲ କେତେ କର୍ମ
ଆରକୂଟ ଭ୍ରମରେ ତେଜିଲ ଶୁଦ୍ଧ ହେମ ॥ ୧୦ ॥

ଆଳପ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପେଟେଣି ଲେଉଟି
ଅନ୍ୱେଷଣା କରି ବ.ସ ସଜ୍ଜା ରାଧା ଭେଟି ॥ ୧୧ ॥

ଆଳି ଦେଖି ଜାଗ୍ରତ କରାନ୍ତେ ଉଠି ବସି
ଅଞ୍ଜଳି ବନ୍ଧରେ ହରି ସ୍ତୁକତରେ ଭାଷି ॥ ୧୨ ॥

ଅଙ୍ଗନା ଗୁମ୍ଫୁକୁ କରି ଦୁଷ୍ଟାକ ପ୍ରେଷଣ
ଆଟମ୍ବ ଗଲୁ ଶୁଣି କୋପ କୁମାରୀ କଷଣ ॥ ୧୩ ॥

ଅନ୍ତକ ନବାସେ ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼କୁ ପ୍ରେଷିତ
ଆସୁ ଆସୁ ପୂରେ ହେଲ ନଣା ବଶେଷିତ ॥ ୧୪ ॥

ଆଖିର ସଖିରୁ ମତ୍ତ ଚଞ୍ଚଳରେ ଆସି
ଆଗତ ପଥରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ କୁଞ୍ଜେ ବସି ॥ ୧୫ ॥

ଅତି ବଳମ୍ବ ହେବାରୁଁ ପ୍ରଳମ୍ବ କୁନ୍ତଳେ
ଅନ୍ୱେଷଣା କରି ଭେଟି ବାସ ସଜ୍ଜା ତଳେ ॥ ୧୬ ॥

ଅଛୁ କ ମୋ ଦୋଷ ଭବ୍ୟ ଚିତ୍ତରେ ବଚାର
ଅନଙ୍ଗ ବ୍ୟାଧି କଟବ ରସ ଉପଚାର ॥ ୧୭ ॥

ଅବଳାମଣି ନ ଶୁଣି ଦେଖାଇ ଚରମ
ଆଦରଣ ଇନ୍ଦୁଲେଖା ସେତେବ ମନୋରମ ॥ ୧୮ ॥

ଅଚ୍ୟୁତର ରତି ଚିହ୍ନ ରୂପ ଆଦରଣେ
ଅନେକ ଉପମା ଦିଇ କୃତ ଆଦରଣେ ॥ ୧୯ ॥

ଅନୃତ ନ କହ ନେତ୍ର ଚିହ୍ନ ପ୍ରେତ୍ସ ରାଗ
ଆମ୍ଭରେ ବରାଗ ପ୍ରିୟ ରାମାରେ ସରାଗ ॥ ୨୦ ॥

ଆମୟୁ ତା ନେତ୍ର କଷାୟନେ ହରି ରସେ
ଆଧି ମାଇ ବ୍ୟାଧି ମମ ବଢ଼ାଅ ସରସେ ॥ ୨୧ ॥

ଅଞ୍ଜନରେ ରଦନ ବସନ ତନୁ ସାମ୍ୟ
ଅରୁଣ ରତ୍ନରେ ଇନ୍ଦ୍ରମାଳ ମୀନା ରମ୍ୟ ॥ ୨୨ ॥

ଅଲକ୍ତ ରଙ୍ଗରେ ବ୍ୟକ୍ତ ହୃଦସ୍ଥଳ ଘାତ
ଅର୍କଜା ଉଦରେ ସ୍ଫୁଟ କୋକନଦ ଭ୍ରାନ୍ତ ।୨୩।।

ଅଙ୍କିତ ଭ୍ରମର ପଦ୍ମ କେ ଶର ନକାୟୁ
ଅତ ସୁଷମ କୁଙ୍କୁମ ଯୋଗେ ତଥା କାୟୁ ।।୨୪।।

ଅସିତ ନଭେ ଉଦୟୁ ମିହ୍‌ ପରି ବକ୍ଷେ
ଅରୁଣ ସିନ୍ଦୂର ବନ୍ଦୁ ରହିଛି ଛତକ୍ଷେ ।।୨୫।।

ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଳରେ ସୁନାଶ୍ୱ ଦଣ୍ଡ ଗାର
ଅଟେ ରତି ଜୟ ଲେଖ ସ୍ୱେ ଶୋଭା ଆଗାର ।୨୬।

ଅଙ୍ଗଦ ଚିହ୍ନେ ମର୍କତ ବପୁ ସୂଚକମ
ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ ଗୃହ୍ଣୁ ଚୁଳ ଗଳିତ କୁସୁମ ।।୨୭।

ଅତ୍ରୁ ତାର ସେ କାମ ଦୁସ୍ତର ତରଙ୍ଗିଣୀ
ଆଶ୍ରୟ କରନ୍ତା କୋକ ସେ ରସ ରଙ୍ଗିଣୀ ।୨୮।

ଅଧୋମୁଖେ ରହି କୁଚ ଗୃହିଁ ସେ ମହିଳା
ଅସ୍ତାଚଳେ ବିଧୁ ପଣେ ସ୍ୱେ ଶୋଭା ବହିଲା ।୨୯।

ଅଶ୍ରୁ ନେତ୍ର ପଦ୍ମନଡ଼ ଅଷ୍ଟିଦ୍ରେ ବହିଲା
ଅବମା ବନତା ନଖ ଲେଖାରେ ଶୋହିଲା ।।୩୦।

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ବଶକୁ ମନ୍ତ୍ରଣା କର ମନ୍ତ
ଆଚରେ ବେଦନ ମନ୍ତ୍ର ବିଧାନ ବତନ୍ତ ।।୩୧।। *

ଅବାଣୀ ପ୍ରାବୃଟ ପିକ ପରି ବୃନ୍ଦା ଆଢ
ଅଗାରକୁ ଗଲେ ମାନ ସମ୍ପଦ୍‌ ସମ୍ବାଦ ।।୩୨।।

ଆନନ୍ଦ ହୃଦରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଣ୍ଡବର୍ଗ
ଅବିରତ ଖେଳ ଜାବଟେ ପରିବେଶ ବେଗ ।୩୩।

ଅକ୍ଷି କଷାୟିତ ଦର ମୁକୁଳ ସାରସ
ଆଜ ବୋଲେ ଉନଦ୍ରୁହଁ ଘୂର୍ଣ୍ଣିତ ସରସ ।।୩୪।

---

* ପ୍ରକ୍ତଂ ତ—
ରୁଦ୍ଧତଂ ମୁଦ୍ରତଂ ମନ୍ତ୍ରଂ ଯୋଷିତାମୁଗ୍ରଷିତ୍ମାଷ ମାଘେ ।।ପୋଥିପାଠ।।

ଅନଙ୍ଗ କେଳିରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ସଙ୍ଗେ ହରି
ଆସକ୍ତ ବଚନ ବିଭ୍ରମରେ ନଶା ହରି ।।୩୫।।

ଆସ୍ତୁଁ ଅନୁଗତ ବୃଷ ଛର ସୁରଭିରେ
ଆମ୍ଭେ ନଦେଖିଲୁ ପ୍ରାତ ଗୃହ୍ନଁ ଲୋକଷ୍ଟ ରେ ।୩୬।

ଅଙ୍ଗୀକାର ବନା ସଖୀ ଦେଖାଇ ଉନ୍ନତ
ଅଳତା କପୋଳ୍ପଁ ଜାଣିଥିବ କୃଷ୍ଣ ନତ ।।୩୭।

ଅଳଙ୍କାର ମନ୍ଦ ଖ୍ୟାତ କରେ ସେ ସସ୍ମିତ
ଆଳସ୍ୟକୁ ଗତ ଶୁଣି ରାଧିକା ବସ୍ମିତ ।।୩୮।।

ଅଦ୍ଭୁତ ଦୃତ ସେ ମାନ ଭଙ୍ଗି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ
ଆଳିଙ୍କି ବୋଲନ୍ତି ହୃଦ କୃଷ୍ଣର କଳିତ ।।୩୯।।

ଆଜ ବାରେ କେହ୍ନ ନ କହ୍ନବ ସେ ଚରିତ
ଆନ ଦେଇ ମତ୍ତେ ରାମା ବରସ ହରିତ ।।୪୦।

ଅର୍କ ତିଥି ପ୍ତେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷ
ଅଷ୍ଟ ଚତ୍ୱାରିଂଶ ଶତାଧିକ ପଦେ ଶେଷ ।।୪୧।।

— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ବସ୍ତ୍ରଗ ବୋଲି ॥

— ଗାଥା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନବଦ୍ଧ—

ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧିକା ବିରହେ ଦୁଃଖୀ
ଆସି ଗୋଷ୍ଠେ ନର୍ମ ସଖାଙ୍କୁ ଦେଖି ।
ଅଧୀରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲ୍ପ
ଆତୁର ନୁହଁ ବୋଧ କଲେକ ସେହ୍ନ ॥୧॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଖେଳସ୍ଥଳୁ ଆଗତ   ମାତା କ୍ଷୀର ସ୍ରବତ
ଦୁଃଖୀ କୃଷ୍ଣ କ୍ଷୀଣ ରୂପ ଗ୍ରହି
ଅଚ୍ଛତଂ ହେଲା ଅଶନ   ନାହିଁ ମୁଖେ ପରସନ
ମାନସରେ ହୀଡ଼େ ହଂସୀ ରହିଁ ॥୧॥

— ମାନ ଭଙ୍ଗ ବୋଲି —

(ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଚନ୍ଦ୍ର ବୋଲି ବାଣୀରେ)

ଆଣି ଗାବ ସଖାମେଳେ ପୁନ ଯମୁନା ପ୍ରାନ୍ତରେ
ଅଙ୍ଗ କାମାଗ୍ନିକ ଜାଳେ ଧୀର ବାତ ବଚତରେ ॥୧॥

---

୧ । (କ) ଆଚର

ଅଳଙ୍କାର ମାନ୍ତଶାସ୍ତ୍ର ସଖା ମେଳରେ ବିସ୍ତର
ଅଛି ଭେଦ କିମ୍ବା ସାମ ଦାନ ଉପାୟ ଚତ୍ୱାର ॥ ୨ ॥

ଆଳମାନଙ୍କୁ କରଣ ପ୍ରୀତି ସମ୍ପାଦିବା ଭେଦ
ଆଭରଣ ବ୍ୟାଜେ ଦାନ ସାମ ଛଳେ ନତି ପାଦ ॥ ୩ ॥

ଅହେତୁକ ସହେତୁକ ମାନ ଦ୍ୱିବିଧ ବିଧିରେ
ଅହେତୁକ ସ୍ୱୟମେବ ସାନ୍ୟ ଭଜେ ଖ୍ୟାତ ଧୀରେ ॥ ୪ ॥*

ଅଟେ ଯେ ଈର୍ଷ୍ୟା ମାନ ବୃଦ୍ଧି ଜାଣିମା ବିଷୟ
ଆସି ଦୂତୀକ ପୃଚ୍ଛୁ ସେ କହିଲ ଅତିଶୟ ॥ ୫ ॥

ଇଭମାନେ ରାଧା ଗେହେ ବାଧା ଲଭିଲେ ସରସ
ଅବନେକ ଥିଲେ କାନ୍ତ ମୁଖ ସାରସ ନିରସ ॥ ୬ ॥

ଅନୁଭାବ ଦୈବ ନିନ୍ଦା ଭୂମି ଶୟନ ରୋଦନ
ଅଙ୍ଗ ବୈବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତମ୍ଭ ଉଶ୍ୱାସ ନିଶ୍ୱାସ ଜନନ ॥ ୭ ॥

ଅପସ୍ମାର ମୋହ ବ୍ୟାଧି ଗ୍ଲାନି ତାପ ନିର୍ବେଦତା
ଅଧିହୃତି ଶ୍ରମ ବିଷାଦ ଉନ୍ମାଦ ଜଡ଼ ଚିନ୍ତା ॥ ୮ ॥

ଆଖ୍ୟା ବିପ୍ରଲମ୍ଭ ଶୃଙ୍ଗାର ଯେ ଶୋକ ସମାତୁରେ
ଅଟେ ରତି ପ୍ରାପ୍ତି ପୁନଃ ମତି ସମ୍ଭୋଗ ହେତୁରେ ॥ ୯ ॥

ଇଷ୍ଟ ସଙ୍ଗମକ ଜଗି କହ୍ନ ନିଜ ଇଚ୍ଛିତ
ଅବକାଶ ଦେଖି କରାଅ ମୋ ବିଷୟ ସମ୍ମତ ॥ ୧୦ ॥

ଆଦ୍ୟ ସଖୀ ବୋଲେ କୃତ ମଧ୍ୟ ଉର ଅମରଷ
ଅଛି ଅଚ୍ଛିଦ୍ରରେ ହୃଦେ ନ ସମ୍ଭାଇ ବାଣୀ ଲେଶ ॥ ୧୧ ॥

ଇଷ୍ଟେ ନ ଦେଖଇ ଯେତେ ମଣି ବର୍ଣ୍ଣରେ ସୁଷମ
ଅଜ ତାମ୍ବୁଳକୁ ଝଦର ଠେଲିଲୁ ଜାଣି ଶ୍ୟାମ ॥ ୧୨ ॥

ଟିପ୍ପ° ତ —

* ପତ୍ୟୁରନ୍ୟ ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗେ ଦୃଷ୍ଟେଽଥାନୁମିତେ ଶ୍ରୁତେ ।
ଈର୍ଷ୍ୟାମାନୋ ଭବେତ୍ସ୍ତ୍ରୀଣାଂ ତତ୍ର ତ୍ୱନୁମିତି ସ୍ତ୍ରିଧେତି ସାହିତ୍ୟ ରତ୍ନାକରେ ॥
॥ ପୋଥିପାଠ ॥

ଆଳି ବିଶାଖା କହେ କସ୍ତୁରୀ ଦେଖିଲେ ବିମୁଖ
ଅବଲୋକ ମାଳାମ୍ବର ଚିହ୍ନା ବୋଲେ ଅଧୋମୁଖ ।୧୩।

ଅତି ଦୂର ଶ୍ୟାମ ବୃମର କହେ ଚମ୍ପକ ଲତା
ଆଳି ଇନ୍ଦୁଲେଖା ବୋଲେ ନିଜ ରୂପ ମଞ୍ଜୁଲତା ।୧୪।

ଆଦରଣେ ନ ଦେଖଇ ତବ ରୂପ ଜାତ ମନେ
ଆପେ ତୁଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ବୋଲେ ପରିବାଦମା ବାଦନେ ।୧୫।

ଆଳାପରେ କୃଷ୍ଣ ଘନ କାନ୍ତି କରନ୍ତେ ରୂପକ
ଆଣି ପାଣି କଣ୍ଠେ ଦେଇ ଚାପ ନିକଟେ ବ୍ୟାପକ ।୧୬।

ଆଜ ସଗେରଙ୍ଗଦେବୀ ବୋଲେ ତବ ନାମ ଧରୁ
ଇତି ବିମୁଖ ଜାଣି ଆସିଲି ପ୍ରେମ ଅପରାଧରୁ ।୧୭।

ଅମ୍ବୁ ଜମ୍ବୁନଦ ଝରରେ କାଳିନ୍ଦୀ ନୀର ସେବ
ଆଚମନ ଗୁଡ଼ିବ ମନ ସେ କହିଲେ ସୁ ଦେବୀ ।୧୮।

ଆଶା ଭଙ୍ଗ କରି ଅଭିସାରି ରତି ଲାଳସୀର
ଆସ ରତି ଚିହ୍ନ ଧରି ହେ ରସିକ ସୁନାସିର ।୧୯।

ଅଟେ ପ୍ରାଣ ସମା ଯଜିଁ ରମା ଟେକ ପାରେ ସନ୍ଧ
ଅନ୍ଧକାରେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ସବନ୍ଧଶେ ସେହି ସନ୍ଧ ।୨୦।

ଅମ୍ଭୋଜନୀ ଭ୍ରମେ ଅଳି କୋକନଦେ ନନ୍ଦ ରତି
ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରଅ ନୋହିଲେ ନବ ରତି ।୨୧।

ଅଷ୍ଟ ସଖୀ ବୋଲେ ଅଦୃଷ୍ଟ କରିଛି ଦଇବ
ଆମ୍ଭେ ଉଦ୍ୟମ କାରଣି କର୍ମେ ଥିବ ଯା ହୋଇବ ।୨୨।

ଅନ୍ତ ଶେଷରେ ସକଳେ ଠାକୁରାଣୀ ପାଶୁଣରେ
ଅକ୍ଷିପଦ୍ମ ଅମୁଦ୍ରିତ ଚଣ୍ଡ ତାପ ପଶୁଷରେ ।୨୩।
ଅନ୍ତ୍ୟକରେ ସର୍ବ କାବ୍ୟ ଘଣ୍ଟ କଥା ପଟ୍ଟରେ
ଅତି ସୁଖ ପରକୀୟା ଭୋଗ ଶୃଙ୍ଗାର ରସରେ ।୨୪।
ଅମ୍ଭୋଜନୀ ପରକୀୟା ଲକ୍ଷୀ ତ ବିଧୁକରେ
ଅଧିକରେ ସୁଖ ରସେ ନେତ୍ର ମୁଦ୍ରିତକୁ କରେ ।୨୫।
ଅବାରିତ ବାତକୁଁ ଗବାକ୍ଷାନଳ ସୁଖ ଶୀତ
ଆଶା ଅବଲମ୍ବ କରିଥିବେ ପୁରୁଷ ପୋହିତ ।୨୬।

ଅନଙ୍ଗରେ ଉତ୍କଣ୍ଠ ତା ହୋଇଥିବେ ଦରଶନେ
ଅଭିସାର ଚୁମ୍ବ ଆଲିଙ୍ଗନ ମୁଖ ମରସନେ ॥ ୨୭ ॥

ଅଭି ମଦନ ଅ,ଙ୍କୁଁ କେ କାନ୍ତା ମାନିନୀ କାନ୍ତରେ
ଅନିଳ ଶୀତଳ ମନ୍ଦ ପିକ ଡାକ ପ୍ରେକାନ୍ତରେ । ୨୮ ॥

ଅପହୃତ ନିଜ ଦୋଷୀ କରେ ପ୍ରେ ଭର୍ତ୍ତୃ ନୃପତି
ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥେ ଅଭିସାର ଅନ୍ଧ ନିଶିରେ ଦମ୍ପତି ॥ ୨୯ ॥

ଆସି ଭ୍ରମେ ମିଳେ କାମକ୍ରୋଧେ ଆରମ୍ଭିଲେ ରତି
ଆଳାପେ ଜଣା ସାହାସ ରତି ଗୋପନା ଭାରତି । ୩୦ ।

ଆଗତ ମୁଁ ହୋଇଥିଲି ତବ ସତ୍ତ ଜାଣିନାରେ
ଅନ ନାଥ ନ ସ୍ମରଣ ପରା ବଶ ହୋଇ ମାରେ । ୩୧ ।

ଆପେ ନିଜ ରସ ମୁଖ ମିଶି ପ୍ରବୃତ୍ତ ବଲ୍ଲଭା
ଆଦ୍ୟ ସଖୀ ବୋଲେ ଯଥା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କୃଷ୍ଣ ଲଭି ।୩୨।

ଅଲଙ୍କାର କାବ୍ୟ ନାଟ୍ୟ ସତ୍ତ ସୁଧାକର କର
ଅପହୃତ ଶ୍ରୀ ରାଧିକା ମାନ ତ ମିଶ୍ର ପ୍ରକର ॥ ୩୩ ॥

ଆଳି ଭୃଙ୍ଗବଦ୍ୟା କନ୍ଦ ତ ଭାବମୟୀର କଥା
ଆଦ୍ୟେ ଶୁଣ ଅଷ୍ଟ ସଙ୍କେତମୟୀର ଯେ ବେବସ୍ଥା ।୩୪।

ଅଗ୍ରଜନ୍ମା କନ୍ୟା ଧନ୍ୟା ପ୍ରେକ ଅଟେ ପତିବ୍ରତା
ଅସମର୍ଥ ପତି ରୋଗୀ ପଙ୍ଗୁ ସେବନରେ ରତା । ୩୫ ॥

ଅବଲୋକେ ଗ୍ରାମେ ବାର ବିଳାସିନୀ ଶୋଭା ଧନେ
ଅନଙ୍ଗର ବାଣ ଗୁଣେ ଖିନ୍ନ ବଞ୍ଚେ ମନ ଧନେ ॥ ୩୬ ।

ଅଙ୍ଗନା ତା ଜାଣି ପତି ବ୍ୟଥା ହରଣେ ତତ୍ପର
ଅଳାରକୁ ପରିଷ୍କାର କରେ ଉଷାନ୍ତୁ ବେଶ୍ୟାର ॥ ୩୭ ।

ଅଦ୍ଭୁତ ଦେଖି ଧନେ ଜଗେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତୁଁ ସେ ଭାଷି
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ମୋର ତବ ଶୋଭା ଜଳଧିରେ ଭାସି ॥୩୮।

ଆବେଦାଇ କୋଳ କର ପାର ବୋଲନ୍ତେ ତରୁଣୀ
ଅନ ପତି ନଶ,ମୁକ୍ତେ ବେଶ୍ୟା ବୋଲେ ହେଲି ରାଣୀ ୩୯॥

ଆସେ ଶିରେ ଧରି ପତି ମୁଦେ ତମ ଲଗାବେଳେ
ଅଙ୍କୁ ଶୁଳେ ବସି ଋଷି ପୂର୍ବ ପାପ କର୍ମ ବଳେ । ୪୦ ॥
ଅଙ୍ଗେ ବାଜ ବ୍ୟଥା କହେ ପ୍ରାତେ ଛେଦ ହୃତାଶିର
ଅନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର ନାସ୍ୟ ବୋଲେ ଅନ୍ତ ନୋହୁ ପ୍ୟେ ଲଗିର । ୪୧ ॥
ଅତି ତୃପ୍ତି ମତି ପତି ରମୁ ଵାର ରମଣୀରେ
ଆନ ନୋହୁ ବାଣୀ ବେଗ ସପ୍ତଗ୍ରହ ଧରଣୀରେ ॥ ୪୨ ॥
ଅମରେ ତା ଜାଣି ପତି ସଦ୍ୟ ବସାଇଲେ ନାକ
ଅତି ଦୁଷ୍ଟ କ୍ରୁର ଚକ୍ଷୁବାକ ପାରୁଷ୍ୟ ନାସ୍ତକ ॥ ୪୩ ॥
ଅନ୍ତେ ସେ ଦୋଷ ନ ଯେନ ହେବ ସୁପ୍ରସନ୍ନମୁଖୀ
ଅଙ୍ଗନାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଧର୍ମ ଭଜନରେ ତାକୁ ଲେଖି ॥ ୪୪ ।*
ଅତି ଲଜ୍ଜିତ ଜତ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁଖୀ ଶ୍ରବଣରେ
ଅଭିଳାଷ କୃଷ୍ଣେ କଳହାନ୍ତରିତା ଲକ୍ଷଣରେ । ୪୫ ॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଗୀଯ୍ୟତେ)

ଅବଲମ୍ବେ ଗୋବନ ଶୋଭା ମୁଖାରବନ
କେହୁ କରାଇବ ଦରଶନ
ଆଗହୁଁ ମୁଁ ବୁଡ଼ିଲି ଚନ୍ଦ୍ରା ଜଳେ ବୁଡ଼ିଲି
କାନ୍ତରେ ନୋହିଲି ପରସନ । କଉରେ ସଜନ ।୧॥
ଅଜିଥିଲି କରମେ ଧାତା କର୍ମା ଭରମେ
ନ ହୁଡ଼ ଲେଖିଲା କପୋଳରେ
ଆଲୋକଲି ମଦନ କୃଷ୍ଣ ମୁଖ ନଳନ
ଗଲେ ପାଶୁଁ ଖେଦ ପ୍ରବଳରେ । କଉରେ ସଜନ ।୨।

---

* ଶ୍ଳୋକଃ—

ଅପ୍ରିୟ୍ୟାଣ୍ୟପିଯାଚୋକ୍ତା ଦୃଷ୍ଟା ବା କ୍ରୂର ଚକ୍ଷୁଷା ।
ସୁପ୍ରସନ୍ନମୁଖୀ ଭର୍ତ୍ତୁ ସା ନାସ୍ୟ ଧର୍ମଭାଜନା ॥
(ଇତି ଇତିହାସସମୁଚ୍ଚୟେ) ॥ପୋଥିପାଠ॥

— କଳହାନ୍ତରିତା ବୋଲି —

ଆଳି ଆଳିରେ ବୋଲଇ ବାଳି କଲି କି କରମ
ସ୍ୱପନରେ ଶୟନରେ ଦେଖି ନ ଥିଲେ ଚରମ ॥ ୧ ॥

ଅତି ବିନତି କହନ୍ତେ ପତି ହେଲି ସେ ଭରମ
ଅନାଦରେ ପୃଷ୍ଠକୁ ଦେଖାଇଦେଲି ସେ ଶରମ ॥ ୨ ॥

ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଚକୋର ପରି ହୋଇ ସେ ଆଶାୟୀ
ଆପ୍ୟାୟିତ କମ୍ପା ନ କଲି ଅଧରୁ ସୁଧା ଦେଇ ॥ ୩ ॥

ଆଲିଙ୍ଗନକୁ ବଢ଼ଇ ଥିଲେ କର ପେଲି ଦେଲି
ଅଣିମାଦ ଭୋଗ ଯୋଗ ଛାଡ଼ି କାମ ଦଶାରେ ବଞ୍ଚିଲି ॥ ୪ ॥

ଅଙ୍କେ ଆସନ କରିବା ସୁଖ କମ୍ପା ମୁଁ ଛାଡ଼ିଲି
ଅବମାରେ ବାସ ଅବଶେଷ ଶୟନେ ଜଡ଼ିଲି ॥ ୫ ॥

ଅଲକ୍ତରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରିବ କହିଲେ ରାଗପଦ
ଅଟେ ମନ୍ଦଭାଗ୍ୟ ବାଣୀ ନ କହିଲି ରାଗପଦ ॥ ୬ ॥

ଆବେଷ୍ଟିତ କରିଥାନ୍ତି ପ୍ରିୟ ଗଳକୁ ଭୁଜରେ
ଝଷି ଦେଇ ଦର ବଦଳିତ ନୟନ କଞ୍ଜରେ ॥ ୭ ॥

ଅଳି ଅପାଙ୍ଗ ଚୁମ୍ବାଇ ଥିଲେ ତନୁ ଇନ୍ଦୀବରେ
ଅନୁଗ୍ରହ ଲଭ କାନ୍ତ ବେଶ ସେନେହ ପ୍ରକରେ ॥ ୮ ॥

ଅନୁରାଗୀରେ ବିରାଗୀ ହେବା ଫଳଲଭ ମତେ
ଅର୍କଭ୍ରମ ରଶ୍ମି ମଳୟଜ ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ କେମନ୍ତେ ॥ ୯ ॥

ଅନୁଭବ ହେଲା ପ୍ରିୟ ଦ୍ୱେଷୀ ବୋଲି ବନପ୍ରିୟ
ଅଳି ଆଦି ଧୀର ସମୀରଣ ହୋଇଲେ ଅପ୍ରିୟ ॥୧୦॥

ଆଶିଦେବ କେଶର ସରସ ନଖ ଦେଲି ଛାଡ଼ି
ଅଟେ ଲେଖା ଯେଣୁ କାନ୍ତାରେ କାନ୍ତରେ ପ୍ରିୟ ପଡ଼ି ॥୧୧॥

ଆପେ ବାସରେ ବାସରେ ବାସରେ ଚୋଳ ଭୂଷଣେ
ଅଗୀର ଅମ୍ବର ଅବିରତ ପୂର୍ବ ବରଷଣେ ॥ ୧୨ ॥

ଆଳି ବୃନ୍ଦ ରସେ ହରଷେ ହରଷେ ଶମନରେ
ଆସେ ବହଗ ହର ହର ଅମ୍ବର ବଜନରେ ॥ ୧୩ ॥

— ଗାହା —

(ମଙ୍ଗଳ ଧନାଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅନୁବନ୍ଧ—

ଅର୍କସ୍ଥଳ ରାଧା ଚନ୍ଦ୍ରର ଖେଳରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖି ମାନସ
ଅବମା ଲେଖିବା ଦେଖି କୃଷ୍ଣ ଗୃହ କଲେ ସେ ଅଧୋଆନନା ।୧।

—ଗୀତ—

(ଛନ୍ଦ ମଞ୍ଜରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅମରଷ ଅମରଷ କଳମୋହ୍ନଂ ତେଜ
ଅଛରରେ ଅଛରରେ ବନ୍ଧି ପାଶ ଭୁଜ ଗୋ ॥ ୧ ॥
ଆଶୀବିଷ ଅସି ବସମସ୍ତେ ପୁଲ୍କଶର
ଅନ୍ତକର ଅନ୍ତଃକରଣରେ ପଶେ ମୋର ଗୋ ॥ ୨ ॥
ଆନନରୁ ଆନ ନ ରୁଚଇ ବଦ ସୁଧା
ଅସନରେ ଆସ ନରେଶ ଯାହାର ବାଧା ଗୋ ॥ ୩ ॥
ଅନାରମ୍ଭ ଅନାରମ୍ଭ ଉନ୍ମନ ବେଶ
ଅସପଦ ଆସପଦ ମଣ୍ଡ ମୋ ଶିକ୍ଷ ଗୋ ॥ ୪ ॥
ଅମ୍ବରୁହ ଅମ୍ବରୁହ ବଣ ଅଶ୍ରୁମୁଖି
ଆସେଚନ ଆସେଚନକାଙ୍କୀ କୁଚେ ଦୁଃଖୀ ଗୋ ॥ ୫ ॥
ଆଜନମ ଆଜନମ ଯେବେ ସୁଖୀ ହୁଅ
ଅପସର ଅପସର କୁଚେ ଅଉଜାଅ ଗୋ ॥ ୬ ॥

୧ । (କ) କଳମୋଧ୍ୱନା

ଅନୁସର ଅନୁସରତରେ ଗଲି ଭାସି
ଆକରଷ ଆକର[1] ସମସ୍ତ ସୁଖ ରାଶି ଗୋ ॥ ୭ ॥

ଆଦରଣ ଆଦର ସଜନ ଦେଖ ଚନେବ
ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭେଦ ଅଛୁ ଗାବ ଗୋ ॥ ୮ ॥

ଆନକର ଆନ କରଜରେ ଲେଖୁଁ ମନ୍ତ୍ର
ଅବଗ୍ରହ ଅବଗ୍ରହ ରଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଲନ୍ତ୍ର ଗୋ ॥ ୯ ॥

ଅପସର ଅପସର ସୁତନୁ ଆଶ୍ରିତେ
ଅନିମିଷ ଅନିମିଷ ନେତ୍ରା କର ରତେ ଗୋ ॥ ୧୦ ॥

ଅଧରଷ ଅଧ ରସବନ୍ତ ହନ୍ତୁ ବୃଥା
ଅଗାରଭୂ ଅଗାର ଭୂଷଣି ଟେକ ମଥା ଗୋ ॥ ୧୧ ॥

— ମାନ ଗୃହ୍ଣ ବୋଲି —

ଅପରାଧୀ ହେଲି ଯେବେ କର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଘାତ
ଅତ ରସ କୂପକୋପରେ ପକାଅ ଗୋ ସଂଘାତ ॥ ୧ ॥

ଅଟେ ଯୁକ୍ତ ନେତ୍ରୁ ଛବ ହର କୁଚ ଅଛୁ ଲୁଚ
ଅନୋଚତ ଚନ୍ଦ୍ରଜତ ମୁଖ ଲୁଗ୍ରଜ କ ପାଞ୍ଚ ॥ ୨ ॥

ଅମୃଦୁ ବା ମୃଦୁ ତବ ବାଣୀ ମୋ ସୁଖ ବର୍ଦ୍ଧନ
ଆପ ବର୍ଦ୍ଧି ବେନ ରୁଷେ ରଷ ପଞ୍ଚ ମୂଢ ଧନ ॥ ୩ ॥

ଅଙ୍କସ୍ଥାନ ବଧୂମୁଖ ଅଶ୍ରୁ ଅଞ୍ଜନ ମ୍ଲାନରେ
ଅନୁକମ୍ପା ବଧୂରେ ତା ସାମ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଆନନରେ ॥ ୪ ॥

ଆଣି ରତି ଶ୍ରମ ସ୍ୱେଦ ନୀର ଭର କୁଚକୁମ୍ଭ
ଅନ୍ତେ ମଦନ ଅନଳ ଜଳେ ସେଚନ ଆରମ୍ଭ ॥ ୫ ॥

ଅମଣ୍ଡନେ ଅଛୁ ଚଢ଼ା ଦେଖ ହୋଇ ହରଷଣ
ଅଙ୍ଘ୍ରି ସ୍ଥଳ ସରସିଜ ଗଣ କର ଗୋ ଭୂଷଣ ॥ ୬ ॥

---

୨ । (କ) ଆକରଷ

ଆଗେ ପାଦକୁ ବଢ଼ାନ୍ତେ କର ଘୋଡ଼ାଇ ଅଞ୍ଚଳେ[1]
ଆଳି ବୋଲନ୍ତି ଦେଖ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନୟନ ଚଞ୍ଚଳେ ॥ ୭ ॥

ବିବ୍ବୋକ—

ଅନାଦର କରନ୍ତି ଉନ୍ମୋତ୍ତ ବନସ୍ତ୍ରୀ ବନମାଳୀ
ଆଣି ବାମ ଲୋଚନା ପଦକୁ ସାଇଁ କର ବାଳ ॥ ୮ ॥

ଔଦାର୍ଯ୍ୟ—

ଅଳଂକାର ଔଦାର୍ଯ୍ୟକୁ ରାମା କରଇ ପ୍ରକାଶ
ଅନୁତ୍ତମ କାମ ଦୂର ହାସ ବିଧୂ ସଂକାଶ ॥ ୯ ॥
ଆଳି ବୋଲନ୍ତି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଆଜ ସୁଖ ମନସାରେ
ଅଭିସାର ସାରସାକ୍ଷୀ ହେବ ଯେ ତ ନିଶାରେ ॥ ୧୦ ॥
ଅବଧି ଶୁଣି ଅବଧିରତ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ଗୃହଁ
ଆଳୟକୁ ଗଲେ ରାଧା କୃଷ୍ଣ ସଖା ମେଳେ ରହି ॥ ୧୧ ॥
ଆସେ ପ୍ରଦୋଷେ ସୁରଭି ବ୍ରଜେ ସୁରନଦୀ[2] ଧାର
ଅଙ୍କାଳରେ କୃଷ୍ଣ ବଚ୍ଛେଦାର ଲିବଇ[3] ରାଧାର ॥ ୧୨ ॥

ମୋଟ୍ଟାୟିତ[4] —

ଆଳି ସଂକେତ ପ୍ରସଙ୍ଗ କହୁଁ ରତେ ମୋଟ୍ଟାଇତ
ଅତ କୃଷ୍ଣା କର୍ଣ୍ଣକଣ୍ଡୂ ବପୁ ପୁଲକେ ପୂରିତ ॥ ୧୩ ॥
ଅନୋଦ ବଧି ଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ଗତ ଅନୁସାରେ
ଅମ୍ଭୋଜାକ୍ଷୀ ଆଳି ସଙ୍ଗେ ବନ ନିକୁଞ୍ଜ ବାସାରେ ॥ ୧୪ ॥

---

୧ । (କ) ଅଞ୍ଚଳେ

୨ । (କ) ସୁରଭି ସୁର ନଦୀ

୩ । ଲିବଇ = ଲିଭଇ

୪ । ମୋଟ୍ଟାଇତ (ପୋଥିପାଠ)

— ଗୀତ —

(ଗଉଡ଼ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅବଦେଖା ରାଧେ ହର ନିକୁଞ୍ଜ ପଲଙ୍କେ
ଅସିତ ମେଘେ ବିଜୁଳି ରାଜିତ ଅଙ୍କେ   ।। ଘୋଷା ।
ଅମାର ଉରଜ କମଳ ଭୁଜ କାମ କେଳି ମଇଦାନେ
ଅନଙ୍ଗର ଦାଉ କରଜର ଘାଉ ସୁମୁକୁଳିତାବସ ମୁନେ ।୧।
ଆପନା ଚରନ ବୈରି କଣ୍ଟକପୁ ପୁଞ୍ଜ
ଅଘାତ ଦଣ୍ଡରେ କରି ହରଷ ଭୁଞ୍ଜ   ।। ୨ ।।

— ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା ବୋଲି —

ଶ୍ଳୋକଃ—

ଆଶ୍ଳେଷିତ ମୁ୍ବନଶଟେଣ୍ଡି ସ୍ୱମାଦଦାନୈ-
ପ୍ରେମୋତ୍ତରପ୍ରଣତକୋମଳମୁଗ୍ଧବାଗ୍‌ଭିଃ ।
ଯା ସର୍ବଦୈବ ସୁଖ ସଂଜନୟେତ୍ପ୍ରିୟସ୍ୟ
ସ୍ୱାଧୀନଭର୍ତ୍ତୃକ ପଦେ ପ୍ରକଟୀକୃତା ସା ।
(ଇତି ଭରତାଗୃଯେ)

ଆପେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା ପ୍ରିୟ ଅନୁକୂଳ
ଅଙ୍କେ କୃଷ୍ଣର ବସାଇ ରାମା କହେ ସଖୀକୁଳ   ।। ୧ ।।
ଅମୃତାଂଶୁ ଯେଣୁ ବନ୍ଧୁ କୁମୁଦମାର ମୋଦନୀ
ଅଟେ କୁମୁଦମାର କେବଳ ବନ୍ଧୁ ସୁଖଦାମୀ   ।। ୨ ।।
ଅନ୍ୟର ସେ ପ୍ରେତେ କହ୍ନି କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ତେଜ ଦୋଷ
ଅନ୍ଧତମେ କାମତମେ ଭ୍ରମ ହେବାର ବଶେଷ   ।। ୩ ।।
ଅଣ୍ଡ ଅତୁର ଚତୁର ରତି ଆରମ୍ଭରେ ଭଡ଼
ଅମ୍ବୁରୁହ ମୁଖ ଶିଳୀ ମୁଖପରି ଚୁମ୍ବେ ଜଡ଼   ।। ୪ ।।

---

୧ । (ଖ) ଅଭସାନେ

ଅମରଷ ଶାନ୍ତିକ କାଳରେ କରେ ପଣ୍ଡଭବ
ଆବେଦନ ଉଦ୍ଧୃନରେ କହିଥାଚେ ସୁଖ ଭବ ॥ ୫ ॥
ଆନମିତ କତ କରେ ରଦ ନଖେ ଚନ୍ଦୁ ଭନ୍ତ
ଅଦ୍ରି କୁଚ ନଘା ହୃଦେ ଭୂଜ ବନ୍ଧନେ ଅଭନ୍ତ । ୬ ।
ଅଟେ କାମ ବାମଗତି ପର୍ଭବେ ହରଷିତ
ଅଙ୍ଗ ଅବଶ ନ ଚଳେ ଜଂଘ ସ୍ତମ୍ଭକଚ ଯୋଜିତ ॥ ୭ ॥
ଅବକାର ସ୍ୱରୁଷ ରସ କ ସିଦ୍ଧ ସାହାସରେ
ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ପୁନ ମାତେ କାମ ସମର ରସରେ ॥ ୮ ॥
ଆଚରଣ କୃତ ପ୍ରିୟା ପରଭବରୁ ବଶେଷ
ଆଣ୍ଡ ସ୍ତନ ମର୍ଦ୍ଦନ ଦ୍ରଦନ ଘାତ ଧୃତ କେଶ ॥ ୯ ॥

— କୁଟ୍ଟମିତ ଅଲଂକାର —

ଶ୍ଳୋକଃ—

କେଶସ୍ତନାଦ୍ୟଗ୍ରହଣେ ରତିହର୍ଷସଂଭ୍ରମୋପେତମ୍[୧]
କୁଟ୍ଟମିତେତି ବଜ୍ଞେୟଂ ସୁଖମପ୍ୟ ଦୁଃଖୋ ପଚ୍ଚାରେଣ[୨] ।୧।

ଅନ୍ତ ହୋନ୍ତେ ରତି ବାମ ପିଦ୍ଧେ ରମଣୀ ରତନ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କେଶପାଶ ବେଶ ଭଙ୍ଗ ଅଯତନ ॥ ୧୦ ॥
ଅଙ୍କେ ବସି ପ୍ରିୟ ବକ୍ଷକୁ ଆଉଜ ସେ ଗେଲାଇ
ଆଜ ବେଶକର ବୋଲେ ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରମା ହଲାଇ । ୧୧ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ ରଚେ ଜୁଡ଼ା ପୁଷ୍ପ କରଣ ଗର୍ଭକ
ଅଞ୍ଜନକୁ ରଞ୍ଜ ସ୍ୱନପ୍ନ-ହରଣ ଅର୍ଭକ ॥ ୧୨ ॥
ଅନଙ୍ଗର କୁଞ୍ଜ ଲଞ୍ଜି କଳା ଘାତ ନସକ୍ଷଣି
ଅପେ ଶସ୍ତ୍ରକାର ବନ୍ଧ ଯଥା ଆୟୁଧ ନର୍ମାଣି ॥ ୧୩ ॥

---

୧ । ସଂଭ୍ରମୋତ୍ପନ୍ନମ୍ (ପୋଥିପାଠ)
୨ । ଦୁଷ୍ଟୋପଚ୍ଚାରେଣ (ପୋଥିପାଠ)

ଆଦରଣ ଖଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡ ଚଞ୍ଚ କ ମର୍କତ ମୀନା
ଅଧିକରେ କରେ ସୀମନ୍ତମା ସୀମନ୍ତୀ ଶୋଭନା । ୧୪ ।

ଆପେ ମକରାଙ୍କ କର କର କୁମ୍ଭ[୧] ଉରଜରେ
ଆପୀଡ଼ିତ କରି କେତେବେଳେ ଲେଖି କରଜରେ ।୧୫।

ଅଳ୍ପ ହସି ଚମକାଇ ଅଙ୍ଗ ଅନଙ୍ଗ ରଙ୍ଗିଣୀ
ଆକଳ୍ପରେ ଚୋରି ଦେଖି ଚୁମ୍ବ ଚଦନୁ ରାଗିଣୀ । ୧୬ ।।

ଅତି ଚନ୍ଦ୍ରୋଜ୍ଜ୍ୱଳେ କରେ କର ଧରଣ ଭ୍ରମଣ
ଆଣି ପୁଷ୍ପ ଘରଟ୍ଟରେ ବେଶ ରମଣୀ ରମଣ ।। ୧୭ ।।

ଅଚ୍ଛି ଅଳଙ୍କାରେ କେଳି ବୁଧ ବୁଝି ପ୍ୟେ ସମୟେ
ଅକ୍ଷି ପରାଗେ ପୂରିତ ଦେଖି ବୋଲେ ରସମୟେ ।।୧୮।।

ଅଭଜାଇ ବକ୍ଷେ ଦେଖେ ପ୍ରିୟ ପ୍ରିୟାର ଲୋଚନ
ଅଙ୍ଘ୍ରି କଣ୍ଟକ ବହ୍ନିଲ ରନ୍ଧ୍ର କହି ପ୍ୟେ ବଚନ । ୧୯ ।

ଆଣି କଣ୍ଟକ ନିଷ୍କଣ୍ଟକ କଣ୍ଟକଶୋଧି ପଦ
ଆସି କୁଞ୍ଜମଧ୍ୟେ ନିଦ୍ରା ପୁନ ସୁଖ ଆସ୍ପଦ ।। ୨୦ ।।

ଅନଙ୍ଗର କେଳି ବନେ ହେମବଲ୍ଲୀ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ
ଆସି କୁଞ୍ଜର ବାହାରେ ସେ କୁଞ୍ଜର ମତ୍ତ ଗତି । ୨୧ ।।
ଅପହୃତ ନିଦ୍ରାପ୍ରିୟ ପ୍ରିୟା ନ ଦେଖି ହସନ୍ତୁ
ଆଳସ୍ୟକୁ ଗଳେ ନ କହି କ କେମନ୍ତ ଆଶୟ । ୨୨ ।।
ଆତୁରରେ ଉଠି ଭେଟି ମଳ ନୟନ ଜଳନ[୨]
ଅତି ଗଉର ଧରଣୀ ଚନ୍ଦ୍ର କିରଣ ମଳନ ।। ୨୩ ।।
ଆଶ୍ଲେଷକୁ କର ଚେକ କହି ପ୍ରିୟେ ପ୍ୟେ କ ସତ୍ତ
ଅଳ୍ପ ହସି ପୁଲ୍ଲ ଚିଙ୍କୁ ବନ୍ଧ ବଧ ଅକରନ୍ତ । ୨୪ ।
ଅମ୍ଭୋଜନ୍ମ ପ୍ରେମ୍ବପର ଚୋଧେ ସେ କୃଷ୍ଣ ଭ୍ରମରେ
ଅଷ୍ଟନେତ୍ର ବଧୂ ବୋଧେ ରାମା ଲେଖା କରମରେ ।୨୫।

---

୧ । (କ) କର କୁମ୍ଭ
୨ । (କ) ମଳ ନଳନ

ଅଗାରକୁ ଗଲେ ବେନ ସବସ୍ବପ୍ନ ମାନସରେ
ଅନ୍ତେଃପୁରେ କାନ୍ତାକାନ୍ତ ହସି ହବସ ନ ସରେ । ୨୬ ॥

ଅଟ୍ଟାଗରେ ବଞ୍ଚେ ହର ଗମା ରମ୍ୟ ପଟ୍ଟ ଧର
ଆଳୟରେ ରନ୍ଧ୍ର ତଥା ବନ୍ଧେ ମନ୍ଦାର ଅଧର ॥ ୨୭ ॥

ଅତ ପ୍ରାତୁଁ ଉଠି ଶୁଦ୍ଧସ୍ନାନ ରଚ ଉତ୍ସାହରେ
ଅକ୍ଷି ଆଗତ ପଥରେ ଦେଇ ଗୋବନ୍ଦ ବନ୍ଦରେ ॥ ୨୮ ॥

ଆଶା ଚକୋରର ବଶ୍ୟପୂର ବୃନ୍ଦ ଦରଶନେ
ଆସେ ଯେବେ କାଳେ ଶ୍ରୀମଣ୍ଡ ତଥା ହାସ ପରସନେ ।୨୯।

ଅଛୁ ଘନ ପ୍ରଳମ୍ବ କୁନ୍ତଳ ଯୋଡ଼ାଇ ଚରମ
ଅଗ୍ରଭାଗେ ଗଣ୍ଠି ନଟମ୍ବକୁ ଜିଣି ମନୋରମ ॥ ୩୦ ॥

ଅଟେ ମାର ମାରକତ ଗଣ୍ଡି କୃଷ୍ଣ ନେତ୍ର ଲଭେ
ଅମୋଦ ଯେବେ ଘନରସ ବୃଷ୍ଟି ସବସ ସ୍ଥଲଭେ ॥ ୩୧ ॥

ଅଧିକରେ ଧଙ୍ଗ ହୋଇବାରୁ ସେ ବରବର୍ଣ୍ଣିନ
ଅଙ୍ଗ ରନ୍ଧାଣ ହେମକୁ ନନ୍ଦେ ଯେବେ ବରବର୍ଣ୍ଣିନ ॥ ୩୨ ॥

ଅଣ ପଦ୍ମରାଗର କାମର ବନ୍ଦୁ ସିନ୍ଦୁରର
ଅଭିନବାରୁ ତା ବାସ ବ୍ୟକ୍ତ ରାଗ ନାଗରର ॥ ୩୩ ॥

ଅକ୍ଷି ଅଞ୍ଜନେ ଶୋଭ ଚକ୍ଷୁଣେ କୃପା କନେକ
ଆଜ ଦେଇନାହିଁ ଭ୍ରୂରୁ ଦୃପେ ଲଞ୍ଜି ସିଞ୍ଜିନକ । ୩୪ ।

ଅଳଙ୍କାର ବନ୍ଧୁରି ଗୋବନ୍ଦ ଦେଖି କହେ ମୁଦେ
ଅଛୁ ପୁଷ୍ପାୟୁଧ ତବ ପୁଷ୍ପାୟୁଧ ଭେଦ ହୃଦେ ॥ ୩୫ ॥

ଆଲିଙ୍ଗନେ ଜଡ଼ ସସଂଭ୍ରମେ କଣୋର କଶୋରୀ
ଆସେ୍ୟ ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ମାଗୁ ବୋଲେ ଦେଲନ ପାଶୋର ।୩୬।

ଅଭିଳାଷ ଯେବେ ଆସ୍ବନାହିଁ ଦେବ ମତେ ଶିକ୍ଷା
ଅମୃତର ସ୍ୱାଦୁ ଜଣୁଥିଲି କହ୍ମ ପକ୍ଷକାଷା ॥ ୩୭ ॥

ଅଷ୍ଟାବିଂଶ ଶତପଦେ ବେଦସଂଖ୍ୟା ବୋଲି ଶେଷ
ଅଟେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବର୍ଣ୍ଣନା ବିଶେଷ ॥୩୮॥

— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ॥

କାମପୂଜା

(ରାଗ – ବସନ୍ତ)

ଅସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ଶ୍ଳୋକଃ—

ଶିଖଣ୍ଡିବର୍ହୋଚ୍ଚୟବଦ୍ଧ ଚୂଡ଼ଃ ପୁଷ୍ଣ ନ (ପିକ) ଚୂତ ଲତାଙ୍କୁରେଣ
ଭ୍ରମନ୍ ମୁଦାବାସମନଙ୍ଗମୂର୍ତ୍ତିମତୋମତଙ୍ଗସ୍ୟ ବସନ୍ତ ରାଗଃ ॥୧॥

— ଗୀତ —

ଅନଙ୍ଗ ତ୍ରୟୋଦଶୀର ପୂର୍ବ ଦିବସରେ
ଅଷ୍ଟଖୀ ଦେଖି ଜଣାନ୍ତି[1] ଅତି ହରଷରେ ଯେ ।
ଅଧିବାସ କୁମ୍ଭ ଆଜ ହୋଇବ ସ୍ଥାପନ
ଆଦ୍ୟେ କାମ ପୂଜ ପ୍ରାନ୍ତେ ଅଚ୍ଛବା ତପନ ଯେ ॥ ୧ ॥

ଆନନ ପ୍ରସନ୍ନ ଶୁଣି ପ୍ରସଙ୍ଗନୁ ଜେମା
ଅକ୍ଳାନ ଶରଦେ କ ଚନ୍ଦ୍ରମା ସୁଷମା ଯେ ।
ଅଛି କଳ୍ପତରୁ ମୂଳେ ହେମ ବେଦୀ ସମ
ଅଧିକ ମଣି କୁଟ୍ଟିମ ଯୋଗେ ମନୋରମ ଯେ ॥ ୨ ॥

ଆବାହନ ହେମ ଘଟେ କୃତ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ
ଆନକାଦି ବାଦ୍ୟ ହୁଳହୁଳି ଦେଇ ସଖୀ ଯେ ।

---

୧ । (ଖ) ଅଷ୍ଟବୀ ଜଣାନ୍ତି

ଆରବିନ୍ଦୁ ପ୍ରାକୃ ହୋଇ ବିଶେଷ ସୁବେଶ
ଆଳିଚୟ ମେଳେ ବୃନ୍ଦାବନେ ପରବେଶ ଯେ ।।୩।।

ଅଷ୍ଟସଖୀ ଯେ ରୂପ ମଞ୍ଜରୀ ଆଦି ଗଣ
ଅଛନ୍ତି ନିଜ ସେବନେ ସେ ବନେ ଶରଣ ଯେ ।
ଅର୍ଚ୍ଚିନ ମଦନ ବୀଜମନ୍ତ୍ରେ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ
ଅଗ୍ରଜନ୍ମା କନ୍ୟା ବନ୍ଦାପନା କରି ସୁଖୀ ଯେ ।।୪।।

ଅନଙ୍ଗ ଗାୟତ୍ରୀଂ କ ଉଚ୍ଚାରି ରସେଶ୍ୱରୀ
ଆପଣେ କୁସୁମାଞ୍ଜଳି ହସ୍ତ ଦାନ କରି ଯେ ।
ଆଦ୍ୟଂରେ କାମଦେବାସ୍ତ୍ର ବନ୍ଧୁ ହେ ସଂସ୍ଥିତ
ଅନ୍ତେ ପୁଷ୍ପ ବାଣାୟୁଧୀ ମନ୍ତ୍ରକ ବଦନ୍ତି ଯେ ।।୫।।

ଅନ୍ତେ ଛନ୍ଦୋନଙ୍ଗ ପ୍ରଦ୍ୟୋତସ୍ତାତ୍ତ୍ୱ ଉଚ୍ଚାରି
ଆଣିଦେଲେ ପରସାଦ ଭୂଦେବୀ କୁମାରୀ ଯେ ।
ଆଳି ପେଷି ବନମାଳୀ ଆଣି ପ୍ରେମ ସମସ୍ତେ
ଅଙ୍କରେ ଶ୍ରୀ ରାଧା ଦେବୀ ସୁବେଶେ ବିଜୟେ ଯେ ।।୬।।

ଅସମାନ ସୁଷମା ଲେଶକୁ କୋଟି ରତି
ଅତି ଶୋଭା ମନମଥ ମନ୍ମଥ ମୂରତି ଯେ ।
ଅନ୍ତ ନାଗର କୁସୁମ ଧନୁ ବୃନ୍ଦା ଦତ୍ତ
ଆଳି ପୃଷ୍ଠେ ବସି ରସେ ଅଭିଷେକ କୃତ ଯେ ।।୭।।

ଆତପତ୍ର ନାଗେଶ୍ୱର ଗାୟନ ପିକରେ
ଅଭିଷେକ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ହେମ ଘଟେ କରେ ଯେ ।
ଅରଣ୍ୟେ ଦ୍ୱାଦଶ ଦେବୀ ଯୂଥେଶ୍ୱରୀମାନେ
ଆଗନ୍ତୁକ ଆଲୋକ ଉତ୍ସବ ବାଦ୍ୟମାନେ ଯେ ।।୮।।

ଅବିରତ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟି ବନ ପ୍ରସନ୍ନରେ
ଅଭିଷେକ କାମ ରତି ଜିଣି ଶୋଭନରେ ଯେ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଇ ବୃନ୍ଦାର ସେ କାଳେ ପଢ଼େ ଶୁକ
ଅନଙ୍ଗ ନୃପ ଜିଣିଲେ ହରିତ ଅଂଶୁକ ଯେ ।।୯।।

---

୧ । (ଗ) ଗାଇଥ

ଅଙ୍କୁଟ ଭୂଲ୍ଲଟ ଜରଜରେ ଦେବେ କର
ଅବଳା ହୃଚ୍ଛତ ବାସେ ହୋଇବେ ଶଂକର ଯେ ।
ଅନୋଚିତ ନୋହେ କହେ ଶାରିକା ସ୍ୱରଣ
ଅଧିକ ସୁବର୍ଣ୍ଣରୁ ନରେଶ ନେବ ରତ୍ନ ଯେ ॥ ୧୦ ॥

ଆନନ୍ଦେ ବଧିତ କର ରମଣୀ ରମଣ
ଅମୋଦକୁ କୁସୁମ ବନ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ ଯେ ।
ଅନା ଅନା ମୀନ ନୟନା ଯେବ ନାଗେଶ୍ୱର
ଅମ୍ବୁଭୁକ କୁଳକରେ ବଶିବ ସୁନ୍ଦର ଗୋ ॥ ୧୧ ॥

ଅତିମୁକ୍ତ ହସେ ଶିରଚ୍ଛଦ ବନ୍ଧ ବନ୍ଧିଁ
ଅଗର୍ବ ଦେବ ବନ୍ଦନ ମାଳେ କଲେ ସର୍ବ ଗୋ ।
ଅମ୍ଳାନ ଭୂଜ ଶୋଭନ ବର କନିଆର
ଅନେକ ପାଣି ଗ୍ରହଣ ବର କନିଆର ଗୋ ॥ ୧୨ ॥

ଅନଳ ବଦେଶୀ ଯେବ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡାଚଳୁ ଆସି
ଅଶୋକ ରମ୍ୟ ସୁଷମା ଦେଖି ବୃଷ୍ଟୁ ଭଣ୍ଡି ଗୋ ।
ଅଟେ ପୁଷ୍ପବନ୍ତ ରଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟ୍ଟ ବନ୍ଧ
ଅନୋଚିତ ଶିର ଗୃନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ ନାହିଁ ଗୋ ॥ ୧୩ ।

ଅନୁରାଗୀ ସ୍ୱପ୍ନଂଦୁଷ୍ଟ କୁଶକ ଯେପାରେ
ଅରୁଣ କର ପଲ୍ଲବ ଗୃଳ ଦେଖ ପାରେ ଗୋ ।
ଅଟେ କୋବଦାର ଦାର ପିନ୍ଧି ପାଟ ରଙ୍ଗ
ଅନଳ ଆଲିଙ୍ଗନରେ କମ୍ପାଉଛି ଅଙ୍ଗ ଗୋ ॥ ୧୪ ॥

ଆଶ୍ଳେଷ ସପ୍ତଳାକଲଙ୍କାପ୍ରେ ଦ୍ରୁମେ ଦେଖ
ଅତି ସୁରସିକା ରତେ ରତେ ନଖ ଲେଖ ଗୋ ।
ଆବେଗେ ପୁରୁଷ ପରେ ମଣ୍ଡଳା ବ୍ରତତି
ଆନ୍ଦୋଳନ ବାତେ ଦେଖ ରତେ ଉପରତି ଗୋ ॥ ୧୫ ॥

---

୧ । (କ) ଅନାଙ୍ଗ

ଅନଳକାନ୍ତ ଚମ୍ପକ କାନ୍ତା ବାସ ହରି
ଆରମ୍ଭି ଲଟ ଉଲଟ ରତି ମାନଗ ଧରି ଗୋ
ଅଟେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଜାଣଇଁ ନ ଜାଣଇଁ ବୋଲି
ଅଳପ ହାସରେ ଶିର ସ୍ତନ କମ୍ପେ ବାଳା ଗୋ ॥ ୧୬ ॥

ଆସେ ମଧୁଶଯ୍ୟାରୁ ସୁନାସା ରଚେ ହାରି
ଅନଶେ ମାଦ ମୁକୁଳ ଫିଟଇ ସେହୁଦାରୁ ଗୋ ।
ଅନଳରେ ଠଳ ଠଳ ଗମନ ଆଚରି
ଆବେଷ୍ଟିତ ପରିହାସ ଆଳି ସହଚରି ଗୋ ॥ ୧୭ ॥

ଅନାଚ୍ୟୁତ ବାରାଙ୍ଗନା କୋଳରେ ବସାଇ
ଅରଣ୍ୟପ୍ରିୟ ବଟକୁ ଆନନ୍ଦେ ରସାଇ ଗୋ ।
ଆସବ ମଧୁରେ ମତ୍ତ କଲା ତା ଚଖାଇ
ଆଲିଙ୍ଗିତ ହୋଇ କଳ ରାଗକୁ ଶିଖାଇ ଗୋ ॥ ୧୮ ॥

ଅନା ହେମ ଗଉରୀ କେତକୀ ପତିବ୍ରତା
ଅନଳ ସେ ଅଙ୍ଗ ସୁରଭିରେ ଅଭିରତା ଗୋ ।
ଅବକାଶ ନାହିଁ ଯାର ସୁମନ ଲଟରୁ
ଆସିଲେ କରଇ ପକ୍ଷ ସନ୍ଧିତେ ବଦାରୁ ଗୋ ॥ ୧୯ ॥

ଅବଲା ସଜଳା ସେ ମାନନୀ କୁଞ୍ଜିଲତା
ଅନୁରାଗୀ ଢେଙ୍କି ସ୍ଥଳ କଞ୍ଜ ମଞ୍ଜୁଳତା ଗୋ ।
ଅର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରଣବଷାରକେମଲ (?) ବ୍ୟାକୁଳତା
ଆକର୍ଷୀ କେ ଗର୍ଭବତୀ ଯୁବତୀ ଭୂଳତା ଗୋ ॥ ୨୦ ॥

ଅମ୍ବ ଭୃଙ୍ଗିକ ବସନ୍ତ ପିକ ନାଗେଶ୍ୱର
ଆସବରେ ଛନ୍ନ ମନ ନାଗରୀ ନାଗର ଯେ ।
ଆଳସ୍ୟ ବଳରେ ରକ୍ଷ ନ ପାରି ନର୍ତ୍ତିତ
ଅରଣ୍ୟେ ମନ୍ଦ ପବନେ ଲୀଳା ଖେଳେ ରତ ଯେ ॥ ୨୧ ॥

ଆସେ ବୈଶାଖ ଦମ୍ପତି ପ୍ରେମ ନବମୀତ
ଅତନୁ ରସ ମନ୍ଥନେ କଲେ ସଜନୀତ ଯେ ।
ଅଳପ ହରଣ କଲା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ବସନ୍ତରେ
ଆଶ୍ଲେଷ ଯେମନ୍ତେ ମାନ ନଭୀନା ସ୍ୱାନ୍ତରେ ଯେ ॥ ୨୨ ॥

ଅଛନ୍ତି ଖେତରେ ଗୋ ଦୋହନ ଥାଇଁ ବସି
ଅର୍ଜୁନ ପକ୍ଷ ମାଧବ ବନ୍ଧନ ଦ୍ୱାଦଶୀ ଯେ ।
ଅଗ୍ରଜ ସହ ଗୋବିନ୍ଦ ହୋଇ ହରଷିତ
ଆଭୁକ୍ତ ଦେଖିବାରେ ପ୍ରକ୍ଷିତ' ଯେ.ଷିତ ଯେ । ୨୩ ।

ଅଶୋକ ବନ ଶୀତଳ ଚରାନ୍ତି ସୁରଭି
ଅଛନ୍ତି ସୁ ସେବା ସେବ ସଖା ସୁଖ ଲଭି ଯେ ।
ଅଗ୍ରେ ନାସ୍ୟ ହାସରେ ସୁଭଦ୍ରସେନ ସେବେ
ଅଛି ପିଂହା ଧରି ଦେବ ପ୍ରସ୍ଥ ସେବା ଭାବେ ଯେ ।୨୪।

ଆରମ୍ଭେ ସୁବାହୁ ବାହୁ ଯୁଦ୍ଧ କୃଷ୍ଣ ସଙ୍ଗେ
ଆଦରଣ କାସବ ସୁଦାମ ସେବେ ରଙ୍ଗେ ଯେ ।
ଅଛନ୍ତି ଚଟକର୍ମରେ ବୃଷଭ ସୁଦାମ
ଅସ୍ତଭୂକ ପିଛ ସ୍ଥଳେ ବନ୍ଧୁଅପ ରମ୍ୟ ଯେ ।। ୨୫ ।।

ଅର୍ଜୁନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଝରରେ ସେବେ ବାସ ମାର
ଅଛି ମେଘ ମହାବଳ ମଞ୍ଜୁଳ ଭ୍ରମର ଯେ ।
ଅନୁରକ୍ତ କରେ ସ୍ତୋକ କୃଷ୍ଣ ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ଅଟଇ ତାମ୍ବୁଳ ସେବା ବନ୍ୟ ପୁଷ୍ପମାଳ ଯେ ।। ୨୬ ।।

ଅଛି ବଂଶୀ ବେତ ଧରି ସେବାରେ ସୁବଳ
ଅତ ହାସ ରସେ ବଟୁ କଙ୍କଣି କେବଳ ଯେ ।
ଆନନ୍ଦିତ ବନଜାତେ ବଂଶୀ କଳ ଶୁଣି
ଅର୍କଜା ବନ୍ଦେ ପଯୂର ବନ୍ଦନ ଉଜାଣି ଯେ ।। ୨୭ ।।

ଅଟେ କାଳୀୟ ହ୍ରଦର ଉତ୍ତରେ ସେ ବନ
ଅଭକ ଗାବ ତୃଷିତେ କଲେ ଜଳ ପାନ ଯେ ।
ଅନ୍ନ ଲୋଡ଼ା କଲେ କ୍ଷୁଧା ବାଧନ୍ତେ ପ୍ରବଳେ
ଅସିଛନ୍ତି ନଣୀ ଥାଉ ପାଶୋର ସକଳେ ଯେ ।। ୨୮ ।।

---

୧ । (କ) ସ୍ଥିତ

ଆସେ ପ୍ରବାସୀ ପାଶୋର କଂଶୋଷ ବସନ
ଅଧ୍ୱରେ ଅଧୀର ଯଥା ମାରନ୍ତେ ମଦନ ଯେ ।
ଅନୁତାପ ଜାତ ତଥା ବାଳକ ନବଢେ
ଆମ୍ର ତାଳ ଖର୍ଜ୍ଜୁର କାନନ ସ୍ୱେଷ୍ଟ ନୋହେ ଯେ ।। ୨୯ ।

ଅଶନ କର ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତା ଜୀବନ
ଆନ ପ୍ରତିକାର ନାର୍ହି ହେ ଭୂତ ଭାବନ ଯେ ।
ଅର୍କଜା ନାଶୀଲ ତୃଷା ବହ୍ନିଲ ଉଜାଣି
ଅଦଭୁତେ ଅନ୍ନ ତଥା ଆସୁ କ୍ଷୁଧା ଜାଣି ଯେ ।। ୩୦ ।

ଅରୁଣ ଅଧରେ କୃଷ୍ଣ ଜାତ ମନ୍ଦହାସ
ଅର୍ଭକେ ଯାଗ ମହିମା ଯଶ କ ପ୍ରକାଶ ଯେ ।
ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଗଚ୍ଛ ବେଗ ଯାଗଶାଳା ପାଖ
ଅଗ୍ରଜନ୍ମା ସ୍ୱର୍ଗକାମେ ଆରମ୍ଭନ୍ତି ମଖ ଯେ ।। ୩୧ ।।

ଅତିଥି ଆଗତେ ଅନ୍ନ ପ୍ରଦାନ ମେ ବିଧି
ଅବଶ୍ୟ ଅ.ମ୍ଭ ନାମରେ କହ ହେବ ସିଦ୍ଧି ଯେ ।
ଆଜ୍ଞାର କୁମାରେ ଶୁଣି ସେ ସ୍ଥାନେ ଗମନ
ଅରଣ୍ୟର ମନୋରମ କଲେ ଦରଶନ ଯେ ।। ୩୨ ।।

ଶ୍ଳେଷ—

ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ନାକଗଡରେ ଦ୍ୱିଜ କୋଳାହଳ
ଅଶନ କରେ ବରହ୍ନି ସର୍ପୀକ କେବଳ ଯେ ।
ଆମୋଦ ସୁମନ କୁଳ ବ୍ୟକ୍ତ ସ୍ତେକ ସ୍ତେକ
ଆସ୍ଥିତ ସମିଧ କୁଶ ସଫଳ ଅନେକ ଯେ ।। ୩୩ ।।

ଅଧୋକ୍ଷଜ ସଙ୍ଗ ସୁଖ ବିନାଶ ବିକୁଳ
ଆଗତ ଅଭିଷ୍ଟ ଖ୍ୟାତ କଲେ ଗୋପ ବାଳ ଯେ ।
ଅମ୍ବୁଦ ସୁନ୍ଦର ଧାଗ ଆନନ୍ଦ ଦ ପ୍ତିନ
ଆଖ୍ୟାତ ଶୁଣି ସେ ଦ୍ୱିଜ ପିକର ସମାନ ଯେ ।। ୩୪ ।।

ଆସି ନବଗଣେ ଜଣାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ବିପ୍ରଙ୍କର
ଅଶୋକ ବନ ହରଣ ହୋଇଲ ଅକାର ଯେ ।

ଅମରଷ ଶୁଣି ରାମ ଅରୁଣ ଲୋଚନ
ଆଶ୍ୱାସି ଭାଷିଲେ ହରି ମଧୁର ବଚନ ଯେ ॥ ୩୫ ॥

ଆରୋହଣ ସ୍ୱର୍ଗ କାମନାରେ ଲୋକ ମତ୍ତ
ଅଛନ୍ତି କ କର୍ମକାଣ୍ଡରେ ଜ୍ଞାନଂ କାଣ୍ଡ ତ୍ୟକ୍ତ ଯେ ।
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ଭଲେ ପଣ୍ଡିତ ଯୋଷିତ
ଅନ୍ୟ ଦେବେ ଅବଲମ୍ବେ ହୋଇ ହରଷିତ ଯେ ॥ ୩୬ ॥

ଆଜ୍ଞା ମାନି ଗଲେ ପର୍ଣ୍ଣଶାଳାକୁ କ୍ରମାରେ
ଆଲୋକଲେ ଅନନ୍ତ ବେଶ ସୁଷମାରେ ଯେ ।
ଅଦ୍ୱିକ୍ଷପ୍ତ ବେଣୁ କଞ୍ଜ ମଞ୍ଜୁଳର ଶିଖ
ଆଧାନ କୀର୍ତ୍ତନ ହରି ଗୁଣ କୀର୍ତ୍ତି କରି ଯେ ॥ ୩୭ ॥

ଅତୁଳ ଆନନ୍ଦ ଶୁଣି ଗୋବିନ୍ଦ ସନ୍ଦେଶ
ଅନ୍ନସ୍ଥାଳ ଧରଣ ଆସନ୍ତେ ବନଦେଶ ଯେ ।
ଅବନୀ ଅମର ଅମରଷରେ ନଷେଧି
ଅମ୍ବୁଧିଗାମୀ ଆପଗା ସିକତା କି ବାନ୍ଧି ଯେ ॥ ୩୮ ॥

ଅନବୁଝେ ଆସୁଁ ପ୍ରେକ ବପ୍ର ଦୁଷ୍ଟ ମନ୍ତ
ଆଗାରରେ ଧରି ଭରି ମୁଦିଲ ଯୁବତୀ ଯେ ।
ଆକୁଳେ ପୀଡ଼ ଦୁକୂଳେ ମାନସୀ କେ ଭେଟି
ଅନ୍ନ ଦେଇ ଅଙ୍ଗନ ସେ କରି ପାଦେ ଲୋଟି ଯେ ॥ ୩୯ ॥

ଆଣ୍ଠି ଶିଳେ ଶିର ମାରି ହେଲ ହତପ୍ରାଣ
ଅଚ୍ୟୁତ ଚରଣାରବିନ୍ଦେ ପ୍ରବେଶ ପେଷଣ ଯେ ।
ଅନ୍ୟା ବିପ୍ରକନ୍ୟା ନଦୀ ବେଗରେ ଗମନ
ଆଲୋକ କରୁଣାସିନ୍ଧୁ ଭାବେ ମଗ୍ନ ମନ ଯେ ॥ ୪୦ ॥

ଈଷି ପଷେ ଲାଖି ତୋଷ ଲାବଣ୍ୟ ଅମୃତ
ଆନନ୍ଦ ବୃନ୍ଦରେ ମନ ଦୂର ପତି ସୁତ ଯେ ।
ଅରଣ୍ୟର ପକ୍ଷି ମୃଗ ବଂଶୀ କଲେ ବଶ
ଆଦରେ ବୋଲନ୍ତି ଦେଖି ଆମ୍ଭ ଆସ ଆସ ଯେ ॥ ୪୧ ॥

---

୧ । (କ) କର୍ମଜ୍ଞାନ

ଅନ୍ନ ଦେଇ ତୋଷିଲ କ ବର୍ଣ୍ଣିବ କରନ୍ତ
ଆପେ ଦୁଃଖୀ ପରୋପକାରରେ ସାଧୁ ଖ୍ୟାତ ଗୋ ।
ଅଲଂଘ୍ୟ ପତ୍ତ ଅଦେଶ ନ ମାନ ଅଗତ
ଆସି ହେଲ ପୂର୍ଣ୍ଣାହୁତ ସମସ୍ତ ପ୍ରାପତ ଗୋ ॥ ୪୨ ॥

ଅବଗା ଦେବେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯେନ ସ୍ୱର୍ଗଗାମୀ
ଅବଳମ୍ବେ ଯାଇ ତୋଷ କର ନଜ ସ୍ୱାମୀ ଗୋ ।
ଅଙ୍ଗନା ବୋଲନ୍ତ ଅଛୁଁ ସବ ଆଶା ତେଜ
ଅନ୍ତକେ ନ ରଖି ଦଅ ସୁଖ ପୁଞ୍ଜ ଖଞ୍ଜି ହେ ॥ ୪୩ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ମୁଁ ନୋହେ ଦୂର
ଅନ୍ତରେ ଚନ୍ତଲେ ଅଛି ଅନ୍ତକେ ତୁମ୍ଭର ଗୋ ।
ଅବଶିଷ୍ଟ ନାହିଁ ଭାବେ ବଶ କଲ ମତେ
ଆନନ୍ଦେ ଗମିଲେ ଷେପ୍ର ବିପ୍ରକନ୍ୟା ଯେତେ ଯେ ॥ ୪୪ ॥

ଅଗ୍ରଜନ୍ମା ଦେଖି କଳହାନ୍ତରିତା ପର
ଆମ୍ଭେ ନ ଚିହ୍ନିଲୁଁ ଯଜ୍ଞଭୁକ୍ତା ଦେବ ହରି ଯେ ।
ଅଳ୍ପ ଫଳକୁ ମହନ୍ତ ଶ୍ରମେ କରୁଁ ଯାଗ
ଅନାୟାସେ ଅଷ୍ଟଭୂତି ଲଭ କଲୁଁ ତ୍ୟାଗ ଯେ ॥ ୪୫ ॥

ଅତଥି ପୃଥକ ଜନ ଅନାଦର ଦୋଷ
ଅଭାଗ୍ୟ ଆମ୍ଭର ଦୃଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ନବାଶ ଯେ ।
ଅସମ ନାସ୍ତ ଜ୍ଞାନକୁ ଶ୍ରୁତି ଜ୍ଞାତା ଦ୍ୱିଜ
ଅଦଭୁତ ସମସ୍ୟା ପୂରଣ ହେଲା ଆଜ ଯେ ॥ ୪୬ ॥

ଅଶ୍ଳିଷ୍ଟ କୃଷ୍ଣ ଦର୍ଶନ ଜାତ ହୋଇ ମ୍ଲାନ
ଅର୍ଭକ ବୈଧବ୍ୟ ଯଥା କୁଳାଙ୍ଗନା ସ୍ତନ ଯେ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଭୋଜନେ ବସି କଲେ ବାଳବୋଧ
ଅଛି ଚର୍ବ୍ୟ ଚଷ୍ୟ ଲେହ୍ୟ ପେୟ ଚତୁର୍ବିଧ ଯେ ॥ ୪୭ ॥

ଅହ ଶେଷେ ବ୍ରଜେ ଆସେ ସଖା ଗାବ ସଙ୍ଗ
ଆଖ୍ୟାତ କଲେ ବାଳକେ ଭୋଜନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯେ ।
ଆଶ୍ଲେଷ ଚକୋର ନେତ୍ର ସୁଖକାଷ ସାଧୁ
ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ରସେ ବିଧୁ ଯେ ॥ ୪୮ ॥

— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

।। ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ।।

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ

(ରାଗ — ଧନାଶ୍ରୀ)

(କୋଇଁଲିଛା (?) ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଛ ବସନ୍ତ ବାଣୀରେ)

ଅରଣ୍ୟ ରମଣୀକି ମାଗି ମେଲଣି ବସନ୍ତ ଗଲା ବିଦେଶ
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟ ବଚନ ଗଦଗଦ ସ୍ୱର ଭଙ୍ଗରେ ପ୍ରକାଶ ସେ
ଆଧି, ଅପହୃତ ସୁମନ ସମୂହ ସେ
ଅନାଦର ପତ୍ରାବଳି ବିଧି ସେ ।। ୧ ।

ଅନୁରାଗ ଛଳ ଶାଳ୍ମଳି ମୁକୁଳ ମକରନ୍ଦ ଅଶ୍ରୁ ବୃନ୍ଦ
ଅନବରତରେ ମଦନ ଦବରେ ଦହନ କରଇ ଦେହ ସେ
ଅତି, ଆସେ ପ୍ରଖର ବାତ ବିତତି ସେ
ଅଟେ ଶ୍ୱାସ ବିରହ ତପତ ସେ । ୨ ।

ଶ୍ଳେଷ—
ଅଧିକ ରଜନୀକର ଉପରାଗ ଶୁଷ୍କ ପଲ୍ଲବ ଶୟନ
ଆପଣା ନବମ ଦଶାରେ ରାଜଲେ କେବଳ ଶେଷ ଜୀବନ ସେ
ଅପି, ଅଛି ପୂର୍ବ ପଙ୍କ ତା ପ୍ରକାଶି ସେ
ଅରକ୍ଷଣ ଅନମିଷ ରାଶି ସେ ।। ୩ ।।

ଆଖଣ୍ଡଳ ହେଲା ମଧୁପ ଚୁମ୍ବିଲା ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ କୁସୁମବଣି
ପ୍ରଚଣ୍ଡ କାଳରେ ଅବନୀ ବନିତା ନବ ରଜବତୀ ଭାତି ସେ
ଆତପ, ଅନଳ ରଜ ଅମ୍ବର ସ୍ଥାପେ ସେ
ଅଛି ମୁଦ୍ରିତ ଅବଧି ତାପେ ସେ ।୪।

ଅଶଙ୍କିତ ହେଲେଟଣ ଅଙ୍କଭୂକ ପିଛ ଗୁଇ ଚଳେ ଅଙ୍କ
ଅଭୁତ ଯାନବନ୍ଧ ପୀଡ଼ାନ୍ଧ ନଂଙ୍କ ଦେଇ ଦଣ୍ଡବୁଦ୍ଧି ବଙ୍କ ସେ
ଅର୍କ, ଆସି ତୁଳା ରଶ୍ମିରେ ବ୍ୟାପକ ସେ
ଅଦଭୂତ ହୋଇଲା ଆଲୋକ ସେ ॥ ୫ ॥

ଅଧିକାର ହେଲେ ଚପଳ ଜନର ମାଠ ଉଚ୍ଚ ପଦ ଲଭେ
ଆଶୁଗ ଖଣ୍ଡଭୂତ ହୋଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପଦ ନେଇ ନାକେ ଶୋଭ ସେ
ଅନ୍ତ, ମଧ୍ୟେ ପ୍ରପାଦନ ରସ କ୍ଷାନ୍ତ ସେ
ଅନ୍ତୁ ବଙ୍କ ଗଣିକା ସମ୍ପତ୍ତି ସେ ॥ ୬ ॥

ଅସତ୍ୟ ବିଷୟ ବ୍ୟାପାରକୁ ସତ୍ୟ ଅଜ୍ଞାନୀ ମଣିଲା ପ୍ରାୟେ
ଅନ୍ୱେଷଣା କରେ ବଣେ ବଣେରେ ମୃତ ମୃଗତୃଷ୍ଣା ଜଳମୟେ ସେ
ଅର୍କ, ଅବିବେକ ନରେଶ ପ୍ରାୟେକ ସେ
ଅନ୍ତ କରପୀଡ଼ା ପ୍ରଦାୟକ ସେ ॥ ୭ ॥

ଏ ବସର ନାହିଁ ବାର ଗ୍ରାସ ମାବ ପର ରେ ତାଳ ବୃନ୍ତକୁ
ଅଙ୍ଘ୍ରି ଉପାନହ ଯାତକଲେ ନରେ ସରଣି ଦୁଷ୍ଟ ତାପକୁ ସେ
ଆନେ, ଅନ୍ତ ଦହିଲା ଅଙ୍ଗ ବଧ ନେ ସେ
ଅତାଡ଼ନ କଲେ ଯତିମାନେ ସେ ॥ ୮ ॥

ଆଜରେ ସ୍ୱର ହର ଜଣି ବସନ୍ତେ ଛଡ଼ାଇ ବୃଷଭାରୂଢ
ଅଙ୍କୁଶିତ ବଟୁ ପରଶୁ ପ୍ରେ ପରଶୁର ପାଣି ଯୋଗେ ଦାଢ଼ ସେ
ଅଦ୍ୟ, ଅଟ୍ଟେ ଡମରୁ ଟିଙ୍କାର ବାଦ୍ୟ ସେ
ଅଙ୍ଗପାଂଶୁ ଭୂଷଣରେ ବନ୍ଦ୍ୟ ସେ ॥ ୯ ॥

ଅବସ୍ଥିତ ସଖୀସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନବନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରପକ୍ଷ ରଜନୀରେ
ଅଭିସାର ସାର ସାରସ ନୟନା ମେଳ ହୋଇ ସଜନୀଙ୍କ ସେ
ଆସି, ଅଧୋକ୍ଷଜରେ କେଳି ଲାଳସୀ ସେ
ଅର୍କ ତନୟା ତଟରେ ବିଳସି ସେ ॥ ୧୦ ॥

ଅଙ୍ଗେ ଧରି ପ୍ରେମ ମଲ୍ଲିକା କୁସୁମେ କବରୀ କଲେ ଶ୍ରୀହରି
ଅରଣ୍ୟଦେବୀ କଳ ତାଳ ବୃନ୍ତରେ ନାସାଗ୍ରମ ସ୍ୱେଦ ହରି ସେ
ଆଣି, ଆପେ ଚନ୍ଦନ ମୁରଲୀ ପାଣି ସେ
ଅନ୍ତୁ ମିଶି ଘନସାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେ ॥ ୧୧ ॥

ଅମ୍ବର ଦୁର କଂଗ୍ର ବର ଉରଜେ କଲେ କାଞ୍ଚଳୀ ଆବୃତ୍ତ
ଅଙ୍ଗୀ ପର ପୁନ କାଞ୍ଚନ ଅଙ୍ଗରେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବପୁ ଭ୍ରାନ୍ତ ସେ
ଅନ୍ତ, ଅନ୍ଧରେ ବେନ ବଳୋକନ୍ତି ସେ
ଆଣି ଉପମା ଲକ୍ଷ କରନ୍ତି ସେ ॥ ୧୨ ॥

ଅଟେ ବରବର୍ଣ୍ଣୀ ବକ୍ଷୋଜ ମଞ୍ଜୁଳ ଟଂଶ୍ୱଣ ଗିର ପ୍ରାସ୍ପେକ
ଅମରଙ୍କ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କୁଜଟ୍ଟି ଆଚ୍ଛାଦ ଦଳୀ ଦନ୍ତ ସଂସୃଷ୍ଟକ ସେ
ଅଣି, ଅଙ୍ଗ କୃଷ୍ଣର ଲକ୍ଷେ ରମଣୀ ସେ
ଅର୍କଜାରେ ସୁର ତରଙ୍ଗିଣୀ ସେ ॥ ୧୩ ॥

ଅଧିନ ମନ୍ତ୍ରିଣି ନାବ ବୃନ୍ଦା ଜାଣି ଜର୍ମାନ୍ତି ହେବ ବହାର
ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧା ଭୂଜ ଧର ଉଠିଲେ ତରଣୀରେ ଅଧ୍ୟାହାର ସେ
ଆସି, ଅଚ୍ଛୁ ସୁତା କେ କେ ତାତ ବସି ସେ
ଅଦଭୁତ ସମସ୍ୟା ପ୍ରେ ବଣି ସେ ॥ ୧୪ ॥

ଅରୁଣତର ହ୍ରଙ୍ଗୁଳ ଚନ୍ଦସାର ଲେଖନ କନ୍ଧ ପିତ୍ତୁଳା
ଅମଧ୍ୟ ହେମ ମଣ୍ଡପ ରନ୍ଧ୍ରେ ତୋଷ ତୋରଣ ମାଗଜ ମାଳା ସେ
ଆସି, ଅମ୍ବୁରୁହ ହେମ ପୀଠେ ବସି ସେ
ଅଙ୍ଗ ଝୁଳ ସରୁ ବାସେ ବଣି ସେ ॥ ୧୫ ॥

ଅପେ ତରଣ ମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଶିଖି ସଚ୍ଚ କ ରଜତ
ଅଂଶୁ ଆଲେ ବଜଢ଼ ହୁଳା ମେଳା କନ୍ୟାଗ୍ରଣିରେ ସେବତ ସେ
ଆସି, ଅପସର ସର ଗୁରୁକେଶୀ ସେ
ଅଗ୍ରେ ଲାସ୍ୟ ବଳାସେ ଉଲ୍ଲାସି ସେ ॥ ୧୬ ॥

ଆନକ ଘନ ବାଞ୍ଛିକା ରାଗ ଗାନ ପୃଷ୍ଠରେ ଚଳତ ଧୀରେ
ଅଗାଧ ପ୍ରଭୁ କୂଳକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ତରସ୍ପେ ଅବ ବଧିରେ ସେ
ଆନ, ଆଳାପରେ ଶ୍ଳେଷ ଛଳ ମିଳ ସେ
ଅବଧାନ ରାଧା ବନମାଳୀ ସେ ॥ ୧୭ ॥

ଅର୍କ ସୁତା ଶ୍ୟାମ ବପୁ ପ୍ରେ ଶୃଙ୍ଗାର ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଲତା
ଅଧିକ ଘନ ରସରେ ବଳାସିନୀ ରସିକା ଦେଖ ଚଳୁତା ପ୍ରେ
ଆଣି, ଆଦ୍ୟେ ରସିଲ ନାଗରମଣି ପ୍ରେ
ଅଟେ ତା ବଚ୍ଛେଦେ ବରବର୍ଣ୍ଣୀ ପ୍ରେ ॥ ୧୮ ॥

ଅବମା ବନ୍ଧତା ବେଣୀ ପିହାଣିଆ ଅମ୍ବୁଜ ଝୁମ୍ପା ଉତ୍ପଳ
ଆନର୍ତ୍ତିତ ହୋଏ ତରଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗରେ ପୃଷ୍ଠସ୍ଥାପିତ ମଞ୍ଜୁଳ ଗୋ
ଆନ, ଆଳି ବୋଲେ କୋପୀନ ମଦନ ଗୋ
ଅନାହ୍ୱେବାଣ ଅଙ୍କେ ଭେଦନ ଗୋ । ୧୯ ।

ଅମୃତମୟୂଙ୍କୁ ସୁଧା ଦଧିନ୍ତ ସେ ମୀନ ରାଶିରେ ମଣ୍ଡନ
ଅଙ୍କିତ କମଳେ ହୋଇ କରୁଅଛୁ କୁମୁଦ ମୁଦ ବର୍ଦ୍ଧନ ଗୋ
ଆନ, ଆଳି ବୋଲେ ପୁଣ୍ଡରୀକ ସ୍ଥାନ ଗୋ
ଅଦଭୁତ କମଳ ବେଷ୍ଟନ ଗୋ ॥ ୨୦ ॥

ଅଧିକ କର ପ୍ରତାପ ନାଶ କରେ ଉଡୁ ତିଳକ ସମର
ଆଗତ ଗତ ଶିଳୀମୁଖ ମୁଖର ଜବନ୍ଧରେ ଭୟଙ୍କର ସେ
ଆଜ, ଆବେଷ୍ଟିତ ଯେ ବନୌକା ବ୍ରଜ ସେ
ଅନା ରଥାଙ୍ଗ ହେଉଛୁ ଧ୍ୱଜ ସେ ॥ ୨୧ ॥

ଅବରୋହ ତରୁ ସଚନ୍ଦନ ବାଞ୍ଛ ପିଠକା ଗୋପିକା ଖେଳ
ଅଙ୍ଗ ଛଟକରେ ବରଷା କ କରେ ଝଳ ବିଦ୍ୟୁ ଆବଳି ସେ
ଆଣି, ଆପେ ମାଧବ ମାରନ୍ତି ପୁଣି ସେ
ଅଦ୍ରି ଉରଜ ପ୍ରବାହ ଜାଣି ସେ । ୨୨ ॥

ଆଲୋକ ବୃନ୍ଦାବନ ଦ୍ରୁ ଶୋଭନ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳ କବା ଦ୍ରବେ
ଆନନ ବିମଳ କମଳ ଗର୍ଭରୁ ମକରନ୍ଦ ଧାର ସ୍ରବେ ସେ
ଅତ, ଅମ୍ବୁ ଯୁଦ୍ଧ ଅଚ୍ୟୁତ ହାରନ୍ତି ସେ
ଆସି ପ୍ରବଳ ଅବଳାଏନ୍ତି ସେ ॥ ୨୩ ॥

ଆରମ୍ଭି ବାଦନ ବଂଶୀ ବଶୀଭୂତେ ହସ୍ତରୁ ପାତ ପିଠକା
ଆମନ୍ତ୍ରଣ ହେଲେ ଅର୍କଜା ଉଦରେ ଦରେ କ ସବ ଗୋପିକା ସେ
ଆସି, ଅମ୍ବୁଦରେ କ ବିଦ୍ୟୁତ ମିଶି ସେ
ଆପଗା କ ପୀତାମ୍ବରେ ରସି ସେ ॥ ୨୪ ॥

ଅଟେ ସେ ଶମ୍ବର ଟମ୍ବର ପରର ଘର ବୁଡ଼ିଲା କେ ଛଳେ
ଅଧିକ ଶୋଭା ଆରମ୍ଭା ରମ୍ଭା ଜଂଘ କୁଚ ଚୁମ୍ବି ଅନା ବୋଲେ ସେ
ଆଶ୍ୟ, ଅବଲୋକ ସାରସ ବିରସ ସେ
ଅନାମୁଦ୍ରିତ କରୁଛୁ ଦୃଶ୍ୟ ସେ ॥ ୨୫ ॥

ଅତଳ ଉରସିଜ ପର କାହାକୁ ଚଉସ୍ଥାନ ପ୍ରବନେ ଦଂଶେ
ଅର୍ପିତ ଅମ୍ଳାନ ଚମ୍ପକମାଳା କି ଭୁଜ ଘାତ ବେନମିଷେ ସେ
ଅଙ୍ଗ, ଅଧୋକ୍ଷଜ ଭ୍ରମେ ଧରେ ଭଙ୍ଗ ସେ
ଅଚ୍ଛ ଚନ୍ଦ୍ରେ କେ ବାସ ପିଙ୍ଗେ ସେ ।। ୨୬ ।।

ଅନିମିଷ ପାଦ ଚୁମ୍ବିବାକୁଁ ଖଣ୍ଡୁ ମଣି ହୋଇ ଅଛି ଖଣ୍ଡୁ
ଅତ୍ୟୁତ ଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ ଭଡ଼ ନ ଘୁଂଡ଼େ ଗଜପଞ୍ଚେ ହେମ ଗଣ୍ଡୁ ସେ
ଅଟେ, ଅଳଙ୍କାର ଚକିତ ପ୍ରକଟେ ପ୍ରେ
ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ତଟେ ପ୍ରେ ।। ୨୭ ।।

ଅମୃତ ପୃଷନ୍ତମ ଅଙ୍ଗେ ଘାତ ତୁଷାର ତମାଳ ଦଳେ
ଅଙ୍ଗନା କେତେ ମାରବନ୍ଧୁ ଛଦ୍ମଶେଷ ସୁବେଶ ହୋଇଲେ କୁଳେ ସେ
ଅସି, ଅଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର ଘଷି ସେ
ଅଭ୍ରେ ବଧୂ ଦେଖି କୃଷ୍ଣ ଭାଷି ସେ ।। ୨୮ ।।

ଅତନୁ ବସନ୍ତ ସଖା ଅଗ୍ରବେ ତ ବ୍ୟାକୁଳରେ ବଚ୍ଛସ୍ଥାନ
ଆଶ୍ୱାସିତ ବାତ ରନ୍ଧ୍ର ମାଳ ଉଚ୍ଚ ବୃଷଭକୁ ଦେଲା ଯାନ ସେ
ଅସି, ଅର୍ଦ୍ଧବଳ ଦେଲା ମିଶ ଶଶୀ ସେ
ଅବା ମାଧବ ଚତୁର ଦେଖୀ ସେ ।। ୨୯ ।

ଅବଳା ପଣ୍ଟରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଉପଶ୍ୱରେ କେଉଁ ରୁଚି ଚନ୍ଦ୍ରକର
ଅତନୁ ଅନଳେ ଯଥା କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ତବ ତନୁ ସୁଖାକର ସେ
ଆସି, ଅପହୃତ ହୋଇବାକୁଁ ନଶି ସେ
ଆଳପୁକୁ ଗମେ ବୃନ୍ଦକେଶୀ ସେ ।। ୩୦ ।।

ଅନ୍ତ ଆଗତରେ ଅର୍କ ପୂଜନରେ ରାଧା କୃଷ୍ଣେ ଦାବ କେଳି
ଆସି ଚନ୍ଦ କୁଞ୍ଜେ ଜଳଯନ୍ତ୍ର ପୁଞ୍ଜେ ସ୍ୱାଧ୍ୟା ସଙ୍ଗେ ପଶା ଖେଳି
ଅନ୍ତ, ଅବେଷ୍ଟିତେ ଦଶେ ମହା ଶୋଭ ସେ
ଅକାଳେ କି ବରଷା ଆରମ୍ଭ ସେ ।। ୩୧ ।।

ଆଳି ବେଢ଼ିହୋଡ଼ କରି ପଶା ଖେଳ ଖେଳନ୍ତେ ହାରିଲେ ହରି
ଅଙ୍ଗ ଆଭରଣ ଲଳିତା ହରଣ ଆନ କେ ମୁରଲୀ ହରି ସେ
ଆଳି, ଆନ୍ତ ମନ ପ୍ରେ ନାଦେ ବଜାଇ ସେ
ଅଙ୍ଗ ଶୂନ୍ୟ ଶୋଭା ବନମାଳୀ ସେ ।। ୩୨ ।।

ଅନୁକମ୍ପା କରି ବୋଲେ ଶମ୍ଭୁଗୋସାଇଁ ପ୍ରାଣନାଥ ଶୂନ୍ୟ ଦେହ
ଅମ୍ବର କରି ଆଭରଣ ଖଞ୍ଜି ଗୋ ବଦେହର ପ୍ରେ ବଦେହ ସେ
ଆଳି,[1] ଅଣି ଖଞ୍ଜିଲେ ଭୂଷଣ ମାଳ ସେ
ଆଜଠାରୁ ଅମ୍ବର କେ ଛଳ ସେ ॥ ୩୩ ॥

ଆଳିମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ମାନେ ଆସି ଜଟିଳା ସମୀପେ ମିଳି
ଅଜ ବଧୂବର ଦଣ୍ଡ ଅମ୍ବର ସଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ ପଶା ଖେଳି ସେ
ଆଳି, ଆଳାପରେ ଆସେ ବୃନ୍ଦା ଚଳି ସେ
ଅଗ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ଯୁଗଳ ବାଳି ସେ ॥ ୩୪ ॥

ମଧ୍ୟରେ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀର ନିଷେଧକୁ ନ ମାନି କରେ ଗମନ
ଆସେ ଜଟିଳା ଶୁକ ଶାରୀ ରହିଲ ଶୁଣି ଛନ୍ଦ ବୃନ୍ଦା ମନ ସେ
ଆସେ[2] ଅନ୍ତିକରେ ଥାଇ ମନ ଚାପେ ସେ
ଅଗ୍ନି ଡାକିଲେ ଧାନ କଳାପେ ସେ[3] ॥ ୩୫ ॥

ଆଜ୍ଞା ପାଇ ବନ ହୋଇଲ ଦହନ ଦେଖିଲେ ବୃନ୍ଦା ବ୍ୟାକୁଳ
ଅଗ୍ନି ନିବାରଣ ସତ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରଣ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ ବେନି କୂଳ ସେ
ଅତି, ଅଟେ ଛବି ବଧୂ ଯେବେ ସତ୍ୟ ସେ
ଆରେ ବୃନ୍ଦା ବୋଲେ ସେହିମତ ସେ ॥ ୩୬ ॥

ଅରଣ୍ୟ ଦେଖି ଚଉବଣ୍ଡ ଡାକନ୍ତେ ସତ୍ୟ ଜାଣି ଅଗ୍ନି ଲିଭେ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବୃନ୍ଦା ଅବାଧା ହେଲ ରାଧା ପ୍ରଶଂସାକୁ କଲ ଜବେ ସେ
ଆସେ, ଆଳୟକୁ ମାନସ ହରଷେ ସେ
ଅଜ ବଞ୍ଚିଲ ବଧୂ ବିଶ୍ୱାସେ ସେ ॥ ୩୭ ॥

ଅନେକ ଦେଖି ଉପାୟରେ ବହାଇ ଜଳାଇ ବନପ୍ରବର
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଛନ୍ଦ ପଦ ଆସପଦ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ସେ
ଅହ, ଅବସାନେ ରାଧା ମିଳେ ଗୃହ ସେ
ଅତି ବୃଦ୍ଧି ବୃନ୍ଦା ତୋଷ ବୃନ୍ଦ ସେ ॥ ୩୮ ॥

---

୧ । (କ) 'ଆଳି' ପରେ 'ଆଳାପରେ ଆସେ ବୃନ୍ଦା ଚଳି ସେ' ଅଛି ।
୨ । (କ) ଆସେ
୩ । (କ) ପୋଥିରେ ଏହି ଧାଡ଼ି ନାହିଁ ।

— ପଞ୍ଚମ କୁସୁମ —

ଆଠ ଚଉପଦୀ ପୁଷ୍ପ ଲେଖନ

ଶ୍ଳୋକଃ—

ପ୍ରଣମ୍ୟେ ଚରଣାମେ ଚ ଗୀତକାବେଂଷ୍ଟୁ ଦର୍ଶିତେ
ସ୍ୱେକୈବ ନାୟିକା ଗୃପି ଦ୍ୱରମୂର୍ତ୍ତିରବାସ୍ଥଧା ॥୧॥
ବାସ୍ୱସଜ୍ଜା ସମୁତ୍କଣ୍ଠା ସ୍ୱାଧୀନଭର୍ତ୍ତୃକା ତଥା
କଳହାନ୍ତରିତାଗୃପି ବିପ୍ରଲବ୍ଧାଽଭିସାରିକା
ଖଣ୍ଡିତା ପ୍ରୋଷିତାଶ୍ଚୈବ ନାୟିକା ଶୁଦ୍ଧସମ୍ମତା ॥୨॥

(ଇତି ଭରତାଚାର୍ଯ୍ୟେ)

(ଏକ)

— ବାସକସଜ୍ଜା —

(ରାଗ — କେଦାରଗୌଡ଼ା)

॥ ତାଳ — ସଦ୍ଧମାନ ॥

ଅଳି କେଶୀ
ଆଳିରେ ଭଷି
ଅଧିକ ନଶି ॥ ପଦ ॥

ଅକ୍ଷି ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ତ
ଅଛ ଯାପ ତେମନ୍ତ
ଅବଧି ଦୂର ହୋଇ
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱରର ବିଳମ୍ବ କମ୍ପାଇ
ଆଶା କର ଚେତମତେ କରତାଇ ।
ଅନ୍ଧାର ବନେ କ ପନ୍ଥ ନ ପାଇ
ଆସୁଥିବେକି ଦୂରେ ଦେଖ ଯାଇ ॥୧॥

ଅନ୍ତେ ମୋର ସ୍ମରସ
　ଆସୁ ମରଣ ଲେଶ
　　ଅଚ୍ଛନ୍ନ ସୁଖ ପାଇ
　　　ଅତି ପଳଙ୍କ ପାନ ଭଙ୍ଗି ଥୋଇ
　　　　ଅମର ପୁଷ୍ପ ପ୍ରେଳା ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଇ
　　　　　ଅନନ୍ତ ସ୍ରକ ଚନ୍ଦନ ଦୁଇ
　　　　　　ଆମୋଦ ବିଶେଷରେ ଚହଟଇ ।୨।

ଆଣି ପୁଷ୍ପ ପାଖୁଡ଼ା
　ଅଛୁ ଶେଯ ସଜାଡ଼ି
　　ଅଟେର କର୍ପୂର ଧଳୀ
　　　ଆଭରଣ ମନ ମୋହିବା ଭଳି
　　　　ଅଙ୍ଗ କରିଅଛୁ ଅଧିକ ଝଳି
　　　　　ଅଳକରେ କେଶ ପ୍ରଷ୍ଟକ ସାମଳି
　　　　　　ଅତୁଲ ରସକୁ କସ୍ତୁରୀ ଦଳି ।୩।

ଅମ୍ବର ସରୁ ପିନ୍ଧି
　ଆଣେ ମାଳକ ବାନ୍ଧି
　　ଥାଜ ସେ ବୃଥା ପୁଣି
　　　ଅତି ଖରଶ୍ୱାସେ ରମଣୀମଣି
　　　　ଆସେ ଦ୍ୱାରକୁ କହୁ ଧ୍ୱନି ଶୁଣି
　　　　　ଅଟେ ସେ ବାସକସଜ୍ଜାର ବାଣୀ
　　　　　　ଆଣିଦେବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଭଣି ।୪।



(ଦୁଇ)

— ଉତ୍କଣ୍ଠିତା —

(ରାଗ—କାନଡ଼ା ଗୌଡ଼ା)

॥ ତାଳ—ତ୍ରିପୁଟା ॥

ଆଳି ମୁଖ ଚୁମ୍ବି ନବ ବାଳି କହେ ପ୍ରେମରେ
ଆଜ ଦେଖିବେ ଯେ କାନ୍ତ ପଠୁ ଗୃହୁ ସ୍ତୋମରେ ॥ପଦ॥

ଅଳି କମଳିନୀ ପ୍ରୀତି ଭାବ ଜଣା ହେବ ରାତି
ସ୍ବଚ୍ଛ ଚୁମ୍ବି ଦେବାବେଳେ ମୁଖ ସୁଧା ଧାମରେ ॥୧॥

ଅଙ୍କେ କରାଇ ଆସନ ଫେଡ଼ିଲା ବେଳେ ବସନ
ଥିବ କି ମୋ ଦେହେ ଜ୍ଞାନ ବଶ ହୋଇ କାମରେ ॥୨॥

ଆକରଷଣେ କୁନ୍ତଳ ଫିଟି ଲୋଟିବ ଯେ ମାଳ
ଉରଜ ଶିବ ମଞ୍ଜୁଳ ହେବ ଅର୍ଦ୍ଧ ସୋମରେ ॥୩॥

ଅଛି ପୁଳକ ବଧାନ ଚଳିବ ପରା ମଦନ
ନଖ ଭାଲରେ ଜଘନ ଘାତ ରତି ସମରେ ॥୪॥

ଅନାୟତରେ କିଙ୍କିଣୀ ବଜାଇବ ନାଣାମଣି
ନାଟ ଭରତନ୍ତେ ବେଣୀ ଖେଳିବ ଚରମରେ ॥୫॥

ଆଖ୍ୟାତ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଭାବ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବୋଲେ ଅଧରେ ବୁଡ଼ିବ ଭୃଙ୍ଗାନ୍ତ ଯା ଅମରେ ॥୬॥

(ତିନି)

— ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା —

(ରାଗ – ଶଙ୍କରାଭରଣ)

॥ ଫେକତାଳ ॥

ଅଙ୍ଗନା ବର
ଅଳପ ହସି
ଅଞ୍ଚଳରେ କହଇ କାନ୍ତ ସୁବେଶୀ
ଅନା ଶିଳ୍ପକାର୍ଯ୍ୟ[1] ଠାରୁ
ଅଟେ କେଶ ବେଶ ଗୁରୁ
ଅଚ୍ୟୁତ ସାଜ ଅଳକ
ଆପେ ଲେଖିଲେ ତିଳକ ।ପଦ॥

ଅଳତା ରାଗରେ ପଦ ରଞ୍ଜିତ
ଅନୋଚିତ ଚନ୍ଦ୍ର କଳ୍ପ କାଞ୍ଚିତ
ଅଧିକ ପ୍ରୀତି ଭରଣ
ଆଷାଢ଼ କଲେ ଯେ ଘନ
ଅଟେ ପ୍ରେମ ସ୍ଥଳ ସାରସ
ଆମନ୍ତ୍ରଣ ମୋ ଶିରସ ॥ ୧ ॥

ଅଧିକରେ ମୁଁ ନୁହଇ ସୁବେଶ
ଅଛିର ତଥାପି ବନ୍ଧ[2] ଆବାସ
ଅଙ୍କର ବନାରେ ସେ ଯେ
ଆସନ ନ ଦେଲେ ଶେଯେ
ଆପଣା ଛନ୍ଦି ଶପୂନ
ଆଦରେ ନଶୀ ଶପୁନ ॥ ୨ ॥

---

୧ । (ଲ) ଶିଳ୍ପକାର୍ଯ୍ୟ
୨ । (ଗ) ବନ୍ଧ

ଆନନେ ପଡ଼ିଲେ ପୁଷ୍ପ ପରାଗ
ଅଙ୍ଗେ ପୋଛନ୍ତି କେତେ ସରାଗ
ଆତପେ ମୁଖ ନୀରସ
ଆଲୋକ ଆଣି ସାରସ
ଆପଣା ଶିରେ ଲଗାନ୍ତି
ଅଧୀର ହୋଇ ସେ ଅନ୍ତ ।୩।

ଏତେ ସ୍ୱାଧୀନଭର୍ତ୍ତା ବାଣୀ ଭବ
ଆଣି କହେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ଅଧିକେ ନେହ ସମ୍ପତ୍ତି
ଆଦରେ କଲେ ଯେ ପତି
ଅଛନ୍ତି ଔଷଧି ପନ୍ତି
ଆନ ମୋ ନ ଜାଣେ ମନ୍ତ୍ର ।୪।

(ଗ୍ନୂର)

— କଳହାନ୍ତରିତା —

(ରାଗ—ଦେଶାକ୍ଷ)

॥ ତାଳ—ତ୍ରିପୁଟା ॥

ଅକାରଣେ ମୂଢ଼ପଣେ କାନ୍ତେ କମ୍ପା ରୁଷିଲି ।ପଦ।
ଅୟନେ ବଚନେ ଶୟନେ
ଦେଖି ନ ଥିଲେ ନୟନେ
ଭରମ ହୋଇ ଚରମ କରି ଯାହା ବସିଲି ॥୧॥

ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଶୋଭା ପୁଞ୍ଜ
ଦର ବିଦଳିତ କଞ୍ଜ
ନେହ ଯେବେ ହୋଏ ହେଳ
ଆଲୋକେ ନ ରସିଲି ॥ ୨ ॥

ଆପେ ଦଳିଲେ ଅଳକ୍ତ
ସ୍ବଠୁଶଳଚ ଅନୁରକ୍ତ
ଅନାଦର କର ବ୍ୟକ୍ତ
ସୁଖ ସୃଷ୍ଟି ନାଶିଲ ॥ ୩ ॥

ଅଶ୍ରୁ ଧାର କଲ ହାର
ଉତ୍ପଳ ମାଳ ନାହାର
ଭୁଜକୁ କର ବାହାର
ପରୁଷରେ ଭୂଷିଲ ॥ ୪ ॥

ଅନଙ୍ଗର ଶାନ୍ତି ଯୋଗ
ଭାଲ ଲେଖା ହେଲା ଭୋଗ
କାନ୍ତକୁ ସୁହାଇ ଆପେ
ସନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରେବେ ପୋଷିଲ ॥ ୫ ॥

ଆଣିବେ ତ ହାଙ୍କୁ ଦେବ
କଳହାନ୍ତରିତା ଭାବ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବୋଲେ ନଷ୍ଟେ ଭାସିଲ ॥ ୬ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

— ବିପ୍ରଲବ୍ଧା —

(ରାଗ – ପୂରବୀ)

॥ ତାଳ – ଝଡ଼ତାଳ ॥

ଆଜ ନିଶିରେ,
ଆଜ ସମାରେ ରସିକ ରସିରେ ॥ ପଦ ॥

ଅଳପର ବଟ ମାତ   ଇଚ୍ଛେ ନବ ନବ ପ୍ରୀତି
ଅନୁଭବେ ଜାଣିଲ ଚରିତ ଯେ ॥ ୧ ॥
ଅଟେ ସ୍ଫଟିକ ଯେମନ୍ତ   ଯା ପାଶେ ଥାଇ ତେମନ୍ତ
ଅନୁରାଗରେ ହୋଇଛୁ ପୂରିତ ଯେ ॥ ୨ ॥
ଅବବାହାର ବୟସ   ପର ବୃଥା ନଶି ଶେଷ
ଆସି ସଂକେତକୁ ଶ୍ରମ ଲଭ ଗୋ ॥ ୩ ॥
ଅଶ୍ରୁ ମୋତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳରେ   ପୂରିତ ଭାଗ୍ୟ ବଳରେ
ଅଞ୍ଚୁଳରେ କୁଚ ହେମ କୁମ୍ଭ ଗୋ ॥ ୪ ॥
ଅଣସର ଶିଖିଧର   ପଣ୍ଡ ତା ଆନନ ମୋର
ଆଲ ନ କହିବ ତା ବଚସ୍ତ ଗୋ ॥ ୫ ॥
ଆଳାପ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର   ଦେବର ବପ୍ରଲବ୍ଧାର
ଆସେ ମ୍ଳାନ ମୁଖକୁ ସେ ଶପ୍ତନ ଗୋ ॥ ୬ ॥

(ଛଅ)

— ଅଭିସାରିକା —

(ରାଗ — କେଦାର)

॥ ତାଳ — ପଡ଼ତାଳ ॥

ଅବଳମ୍ବରେ ପ୍ରଲମ୍ବ କେଶୀ ଊଠ କ ନ ॥ ପଦ ॥
ଅସିତ ଚେଳ ନଚେଳ   ବପୁରେ କସ୍ତୁରୀ ବୋଳ
ମୋତି ଆଭର କଣ୍ଠେ ଦେ ନା ॥୧॥
ଅଚ୍ୟୁତର ତନୁ ଛବି   ଆଭରଣ ମାଳ ଛାଡ
ଆଲିଙ୍ଗନ କର ପ୍ରୀତି ଯେନା ॥୨॥

ଅତନୁ ତନୁରେ ଶର   ପ୍ରହାରକୁ ଅଗ୍ରସରି
ସୁତନୁ ବନୁ କେ ହେବ ସେନା ।୩।।
ଅଭପ୍ତରେ ଚଳ ଶର   ଧନୁ ଧର ପଞ୍ଚଶର
ସଙ୍ଗେ ଥିବା ଠାରେ ଡରପ୍ତେନା ।୪।
ଅଦ୍ଧ ଶିରେ ଜଳେ ମଣି   ଆଲୋପ ଥରେ ଜାଣି
ପିବୁ ଡରାଇ କହ୍ଲେ କେ ନା ।୫।।
ଅଭିସାରିକାର ଭାବ   ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବୋଲେ ସଖୀ ସଙ୍ଗେ ଥିବୁ ପିନା ।୬।।

(ସାଢ)

— ଖଣ୍ଡିତା —

(ରାଗ—ମାରୁଆ)

|| ତାଳ — ପଡ଼ତାଳ ||

ଅଚ୍ୟୁତ ସେ ତବ ମନୋହାରୀ ||
ଅନୁରାଗ ବଳେ   ମନସିଜ ଖେଳେ
ଯାଂ ସଙ୍ଗେ ଅଛ ରଜନୀ ହରି || ପଦ ||
ଆଖଣ୍ଡଳ ଧନୁ   ଶୋଭା ବଢେ ତନୁ
କୁଟିଳ ଗୁଣ ହିଁ ସେହୁପରି
ଅଙ୍ଗ ଲୁଚ ମାଳ   କୁସୁମ ସମେଳ
ଅଳତା ରଙ୍ଗ ହୃଦରେ ଧରି ||୧||
ଅଧର ସୁରଙ୍ଗ   ନେତ୍ରାଞ୍ଜନ ସଙ୍ଗ
ଗୁଞ୍ଜି ଛବି କରୁଅଛି ଗୌର
ଅରୁଣ ଉତ୍ପଳ   ମଞ୍ଜୁ କରତଳ
କର୍ବୁରିତ ଧରି କୁଚ ଗିରି || ୨ ||

ଅଳିର ପ୍ରତୀକ   କୁସୁମ କଣ୍ଟକ
ଘାତ ସଚ୍ଚରର ନଖେ ଚରି
ଅଙ୍ଗ ତୋ ଚଞ୍ଚର   ଆଣିଛୁ କେୟୁର
ବଳୟୁ ସହିତେ ଯଞ୍ଜୀ ଶିଖା । ୩ ॥

ଅସତୀ ନୁହଇ   ସ୍ୱେକ ତନୁ ଦୁଇ
କଲୁଥାଅ ପ୍ରୀତି ଅନୁସରି
ଅଙ୍ଗେ ତବ କ୍ଷତ   ମୁଁ ଯେଣୁ ଚାପିତ
ଅନୁଭବେ ଜଣା ହେଲ ହରି । ୪ ।

ଅନୃତ ନ କହ   ମୋ ଆଗେ ନ ରହ
ତା ଅନୁରାଗ ନୟନେ ଭରି
ଆଣିଲି ଖଣ୍ଡିତା   ଭାବ ଗୁଭୁରିତା
ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ସୁଖ ।୫।

(ଆଠ)

— ପ୍ରୋଷିତଭର୍ତ୍ତୃକା —

(ରାଗ—ଭୈରବ)

॥ ଏକତାଳି ॥

ଅସର ନଶୀ,
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ହେଲେ ତହିଁ ପରବାସୀ
ଅଙ୍ଗ ଦହେ ଶଶୀ,
ଅନ୍ଧାର ନଶୀ ଗୋ ସଜନୀ ! ପିକ ଘୋଷି ॥ ୧ ॥

ଅଶନ ହୁ ବସ,
ଅନଳ ଚନ୍ଦନ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଘ୍ରାଣ
ଆସିବେ ଜୀବେଶ । ନାହିଁ ଆଶ ॥ ୨ ॥

ଅଳି ସୁମନସ,
ଉପହତ ହେଲା ପଡି ଥିବା ଦେଶ
ଅନଙ୍ଗର ହାସ । ନୋହେ ଲେଶ ।। ୩ ।।

ଆନ ନାସ୍ତ ରସ,
ଆଣି ମଣି ମନ୍ତ୍ର କଲ୍ଲ କି ହରଷ
ଇଷ୍ଟ ସ୍ବସ୍ଥ ବେଶ । କଲା ବଶ ।। ୪ ।।

ଆଣେଲା ସନ୍ଦେଶ,
ଆଶୁଗ ପରି ଯାଇ କେ ସେହ୍ନ ଦେଶ
ଈଶ୍ବର ସଦୃଶ୍ୟ । ମୂର୍ଚ୍ଛେ ଶ୍ବାସ ।। ୫ ।

ଅଧିକ ହରସ,
ଆଳାପ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷ
ଅଟେ ପ୍ରୋଷିତେଶ । ସମା-ଶ୍ରାଶ ।। ୬ ।।



— ଷଷ୍ଠ କୁସୁମ —

ଚଉତିଶା କୁସୁମ ଲେଖ୍ଣ

(ସ୍ୱଗ – କାଳ)

ଅଟେ କୋବଦ ସ୍ୱର ସର୍ବ ସୁହୃଦ ଜପାସିକ
ଆଦର କର ଯେ ଗୁଣାକର କାବ୍ୟରେ ସୁବଂଶିକ
ଅଚଳା ଜାଣ ଖଳ ଦୂଷଣ ହେବାକୁ ବୈୟ୍ୟାସିକ
ଆଟରେ ରସି ମୁହ ତୁଳସୀ ଶ୍ୱାନର ମାନସିକ ॥ ୧ ॥

ଆଖ୍ୟାତ ପୁଂସ ନାଶ ବଶେଷ ଲକ୍ଷଣ ଯଥା ସଙ୍ଖ୍ୟ
ଅଛୁ ସମ୍ଭୋଗ ଶୃଙ୍ଗାର ତୁଙ୍ଗ ପୁନ ବପ୍ରଲମ୍ଭାଖ୍ୟ
ଅସ୍ଥିତ ପୁଣ ଭବ ଲକ୍ଷଣ ସର୍ବତେ କର ମୁଖ୍ୟ
ଅଳଙ୍କାରକୁ କର ସାରକୁ ବୁଝିବ କୃତ ମୁଖ ॥ ୨ ॥

ନାୟିକା ସ୍ୱକୀୟା— ମଧ୍ୟା । ନାୟକ ଅନୁକୂଳ

ପ୍ରବାସାନ୍ତର ରସ । ସମ୍ଭୋଗ ଶୃଙ୍ଗାର

ହର୍ଷ ସଂଚ୍ଛର ଭବ । ରୂପକ ଅଳଂକାର

— ଗୀତ —

ଅଇ ଆତୁର କର୍ଡ଼ି ଚକ୍ତୁର ବଦେଶ କଳା ଭଙ୍ଗ
ଅସେ ବସନ୍ତେ ବହୁ ସନ୍ତତେ କୃତ ଅଚଳ ତୁଙ୍ଗ

ଅମ୍ବୁଦ ଆଗମକୁ ସାରଙ୍ଗ ଯେମନ୍ତ ଅନୁରାଗ
ଅନ୍ତରକର ଉଜର ସ୍ଥିତ ହେଲା ବଲ୍ଲଭ ବେଗ ॥ ୩ ॥

ଆଳି ଅବଲୋକ ଡାକେ ବାଳକ ନାଶ ନୟନ ଅନ୍ଧ
ଆସିଲେ କାନ୍ତ ହର ପ୍ରେକାନ୍ତ ମାର ବେଦନା ଓଘ
ଅକ୍ଷି ଚଞ୍ଚଳ ପାତ ଅଞ୍ଚଳ ନିଜସ୍ଥଳ ଅନ୍ତାର୍ଦ୍ଧ୍ୟ
ଅଶ୍ରୁ ଆନନ୍ଦ ଚପଳେ ପାଦ ଧୋଇଲା ସ୍ୱେଦ ଅର୍ଘ୍ୟ ॥ ୪ ॥

ଆଲମ୍ବ ବେଣୀ ସ୍ଥାପିତ ଆଣି ଉରଜ କୁମ୍ଭେ ପୁନ
ଆଚ୍ଛାଦ ନବ କର ପଲ୍ଲବ ରୁଚିର ବର୍ଦ୍ଧ୍ୟମାନ
ଅମ୍ଳାନ ଭାଳ କୁସୁମ ଫୁଲ ସୁହାସରେ ଶୋଭନ
ଅନୁରକ୍ତରେ ପରସ୍ପରରେ ରଚନ ସୁବଚନ ॥ ୫ ॥

ଅଟେ ସ୍ୱେ ଭାବ ଚନ୍ଦ୍ରିକ ଜବ ହର୍ଷ ସଂଗ୍ରହ ଉଚ
ଅବନା ମଧ୍ୟା ସ୍ୱକୀୟା ସିଦ୍ଧା ଅନ୍ତ୍ୟାନୁକୂଳ ପାଞ୍ଚ
ଅଳଙ୍କାର ସେ ରୂପକ ରାଜ ପ୍ରବାସାନ୍ତର ବାତ
ଆଖ୍ୟା ସଂଯୋଗ ଶୃଙ୍ଗାର ଯୋଗ କୋବଦ ସୁଖ ସଞ୍ଚ ॥ ୬ ॥

ନାୟିକା — ସ୍ୱକୀୟା ମଧ୍ୟା

ନାୟକ — ଶଠ

ଔତ୍ସୁକ୍ୟ ସଂଚାରୀ ଭାବ

ଆଳିରେ ଭଳି କହେ କେ ବାଳ ବଲ୍ଲଭ ମିତ ଭୁଞ୍ଜ
ଆଗତ ରତି ଚିହ୍ନ ମୂରତି ଭାଳେ ଅଳକା ସ୍ୱଚ୍ଛ
ଅବଲୋକନେ କୋପ ଜନନେ ଭାଷିଲି ଗଚ୍ଛ ଗଚ୍ଛ
ଆଜ ଯା ପାଶେ ସୁରତି ପାଶେ ବାନ୍ଧିଲା ଦେଇ ବସ୍ତ୍ର ॥ ୭ ॥

ଅବଲମ୍ବରେ ଗତ ସ୍ୱେ ଗିରେ ମୋ ପାଶ କରି ତ୍ୟାଜ
ଅମ୍ବର ଧରି ଦୁର୍ବଳ ପଶ୍ଚାତାପରେ ଯଥା ଆଜ୍ୟ
ଅବଲୋକନ ନ କରି ପୁନ ଗତ ସେ ଦେଇ ରୁଜ
ଆତୁର ଚେତେ ବେଳରୁଁ ଅନ୍ତେ ପୀଡ଼ଇ ମନସିଜ ॥ ୮ ॥

ଅଚିରେ କେହ୍ନ ଆସିବ ସେହ୍ନ ଗତି ତ୍ରୈଲୋକ ମାଝ
ଅଟେ ବାରଣ ମନ ବାରଣ ନୋହେ କଦାପି ବୁଝ

ଅନ୍ତର ବ୍ରୀଡ଼ା ଉତ୍ସାହ ତ୍ରୁଟା ବୋଲେ ତା ହେବେ ରଙ୍ଗ
ଅଘାତ ପାଇ ଶସ୍ୟ ଭକ୍ଷଇ ପଶୁ ଯଥା ଅବୁଙ୍ଗ ॥ ୯ ॥
ଅଶନ ବସ ତାପେ ବିଶେଷ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ଚର୍ଚ୍ଚାମାନ
ଆଶା ଜୀବନେ ନାହିଁ ଭୁବନେ ଦହଇ ପବମାନ
ଅଙ୍ଗନା ମଧ୍ୟା ସ୍ୱକୀୟା ସିଦ୍ଧା ନାୟକ ଶଠ ପୁନ
ଅଟେ ଔତ୍ସୁକ୍ୟ ସଂଗୃହ ଟିକ ଭାବରେ ବର୍ଦ୍ଧମାନ ॥ ୧୦ ॥

ନାୟିକା-ପରକୀୟା ଅଭିସାରିକା

ଶଙ୍କା ସଂଗୃହ ଭାବ

ଆକ୍ଷେପାଳଂକାର

— ଗୀତ —

ଆଗତ କଣା ମୂଦ ମନସା କଣାଙ୍କ ପ୍ରେମୋତ୍କଣ୍ଠ
ଅଙ୍ଗେ କସ୍ତୁରୀ ଲେପି ତନୁସ୍ତ ପିନ୍ଧି ଅସିତ ପାଟ
ଅଭିସାର ସେ କରଇ ବସେ ନାହିଁ ନୂପୁର ରଟ
ଅଶା ନକରେ ପତନ କରେ ନେଶ ଉତ୍ପଳ ଘୁଟ ॥ ୧୧ ॥
ଆସଇ ଶିଳ୍ପୀକାଷକ କଳ୍ପି ବୋଲନ୍ତି ଥାଇ ପୃଷ୍ଟ
ଅଙ୍ଗନା ଚନ୍ଦ୍ର ନୋହ ଭୟାତ୍ତୁ ନଶି ଅନ୍ଧାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଅଭିସାରିକା ଅଟେ ସ୍ୱେ ଶଙ୍କା ସଂଗୃହ ଭାବ ପାଠ
ଅବଳା ପରକୀୟାଳଙ୍କାର ଆକ୍ଷେପ ବୁଝ ପଠ ॥ ୧୨ ॥

ନାୟିକା—ସ୍ୱକୀୟା ମଧ୍ୟା ମାନିନୀ

ନାୟକ—ଶଠ

ବିପ୍ରଲମ୍ଭ ଶୃଙ୍ଗାର

ଆକ୍ଷେପାଳଂକାର

— ଗୀତ —

ଅମରଷରେ ପ୍ରିୟା ଈଶରେ ଜାତ ଭାଷରେ ଜଡ଼
ଅଶ୍ରୁ ନିକରେ ଅଭିଷେକରେ ଚୋବଇ କୁଚ ମୂଢ଼

ଆଳି ବେଷ୍ଟିତ × × ✕ × ସେବନେ ମାନଛୋଡ଼
ଅନଙ୍ଗ ଦକ୍ଷ ଥାଉ ବିପକ୍ଷ ବଲ୍ଲଭ ଦୁଷ୍ଟ ଗୁଡ଼ ॥ ୧୩ ॥

ଅତି ପିଶୁନ ବାଣୀ ଲସୁନ ଗନ୍ଧ ଚଉରେ ଦୃଢ଼
ଅବଲା ଧବେ ଯେ ଦୁଃଖ ସହିବେ ନାଶନ୍ତି ହୋଇ ବେଢ଼ି
ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୃଦହର ଦୁହୃଦ କଲେ ସାପୁକ ଦାଉ
ଅଧିକ ତପୀ ତେଜେ ଅଦ୍ୟାପି ଯେ ବ୍ରହ୍ମଧ୍ୟାନ ଗାଢ ॥ ୧୪ ॥

ଅମ୍ଳ ସ୍ୱଭାବ ଅଟଇ ଆମ୍ର ଅନ୍ତରେ ଖାଇ ଜାଣ
ଆନ କ ଶୁଣା ମୀନ ଈକ୍ଷଣା କଣ୍ଠରେ ସେ ନପୁଣ
[ଅହି ବେଷ୍ଟନ ହେଲେ ଚନ୍ଦନ ନ ଛାଡ଼େ ଶୀତ ଗୁଣ]²
ଅତି କଠିନ କରକା ପୁନ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ରବ ଶୁଣ ॥ ୧୫ ॥

ଆଦର ବିନା ପତି ନବୀନା ଗଲା ତା ପ୍ରେମ ଚ୍ୟୁତ
ଅବଧାରିତ ନ କଲୁ ହିତ ସେ ଫଳ ଅନୁଭୂତ
ଅଟେ ସ୍ୱକୀୟା ମଧ୍ୟା ଯେ ପ୍ରିୟା ମାନସୀ ଶଠ କାନ୍ତ
ଆକ୍ଷେପ ଅଳଙ୍କାର ଶୃଙ୍ଗାର ବିପ୍ରଲମ୍ଭରେ କାନ୍ତ । ୧୬ ।

ନାୟିକା-ଖଣ୍ଡିତା-ମଧ୍ୟା-ଧୀରା-ଅଧୀରା

ଈର୍ଷ୍ୟାମାନ – ସଞ୍ଚାରି ଭାବ

ନାୟକ – ଶଠ

ଅପହ୍ନବାଳଙ୍କାର

— ଗୀତ —

ଅଧର ମୁଖେ ପ୍ରିୟା ସମ୍ମୁଖେ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରାଣନାଥ
ଅଙ୍ଗେ ନଖ ରଦନ ଲେଖ କେଶ ବସନ ଶ୍ଳଥ
ଉପଜମାନ ମାନସୀ ମାନ ସଂଭୂତ ହୃଦ ପଥ
ଆଳାପଚୟ ଯେ ରତି ଜୟ ଲେଖନ ଯଥା ଅର୍ଥ ॥ ୧୭ ॥

---

୧ । (କ) ଅମ୍ବ
(ଗ) ଅମ୍ବ
୨ । (କ) ପୋଥିରେ ବନ୍ଧନୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଂଶ ନାହିଁ ।

ଅଳକ୍ତ ରାଗ ସେ ପ୍ରିୟାରାଗ ପୂର ଉତ୍କଣ୍ଠେ ହୃଦ
ଅନବକାଶ ମୋ ଭାବ ଲେଶ ହେବାକୁ ଆସପଦ,
ଅଙ୍ଗ ସରସ ନ କର ରସବଶର ହେବ ଖେଦ
ଅନ୍ତ ବନତ ଶୁଣି ତା ପତି ଧରେ ପଲ୍ଲବ ପାଦ ॥ ୧୮ ॥

ଅନ୍ତେ ବନସ୍ତ ଘେନ ସେ ନୟନାନ୍ତେ ଗୃହ୍ଣିଲ ବଧୂ
ଅନ୍ତର ମାନ ହୃଦ ସମ୍ମାନ ଯଥା ଶରଦ ବଧୂ
ଆସ୍ୱାଦକୁ ସେ ପେୟୁଡ଼େ ରଭସେ ମାନିନୀ ଓଷ୍ଠ ମଧୁ
ଅଜ୍ଞ ନ ଜାଣି ଭୁଲଇ ଆଣି ପିୟୂଷ ସ୍ୱାଦୁ ସାଧୁ ॥ ୧୯ ॥

ଅଳି ସେ ଦନ୍ତ ଚୁମ୍ବିଲା ଗଣ୍ଡ ସୁମଧୁକ ସୁଂନ
ଅଧର ସୁଧ ପାନରେ ବାଧା ହଣି ଦେଲା ସୁମନ
ଅଟେ ଖଣ୍ଡିତା ମଧ୍ୟା ବନତା ଧୀରା ଅଧୀରା ପୁନ
ଅପନ୍ନ ବାଳଙ୍କାର ପେଶଲ ଶଠ ଈରଷା ମାନ ॥ ୨୦ ॥

ନାୟିକା—କଳହାନ୍ତରିତା

ନାୟକ — ଶଠ । ବିପ୍ରଲମ୍ଭ ଶୃଙ୍ଗାର

ଦୈନ୍ୟ ସଞ୍ଚାରି ଭାବ । ଜାତି – ଉଲଙ୍କାର

—ଗୀତ—

ଅଙ୍କିତ ରତି ଚିହ୍ନରେ ପତି ଗୃହ୍ଣିଁ କର୍ପୂର ରୂପ
ଅଧୋମୁଖରେ ମଣ୍ଡୀ ନଖରେ ଚିରଇ ଲଭି ତାପ
ଅଙ୍ଘ୍ରିକ ବନ୍ଧ କଣ୍ଠଲା ବନୀ ପତ୍ରରେ ସୁପ୍ରଲାପ
ଅବଜ୍ଞା କରି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ ନାରୀ ଛୁଡ଼ି ନ ଦେଲା କୋପ ॥ ୨୧ ॥
ଇତି ପରୁଷ କହିଲା ଭାଷ ଦୁଖାଇ ପାଦ ଗୁଳ୍ଫ
ଅଟେ ନବଟେ ଚମ୍ପକ ପାଶେ ଯାଇ କି ସେ ଦ୍ୱିରେଫ

୧ । (ଭ) ଘଷରେ

ଅନ୍ତର ପତି ହଜିଁ ଯୁବତୀ ଆକୁଳ ହୃଦ ଗୁମ୍ଫ
ଆପେ ହୁଡ଼ିଲା ନ ଦେଖାଇଲା ହାସ ସାଗର କଫ ॥ ୨୨ ॥

ଅହୋ ଦଇବ ବାଳଣ ଇବ କ ବୃଦ୍ଧ ନଣ୍ଡଲ୍ଲ ଭବ
ଅକର୍ଣ୍ଣ ଧାରେ ଖେଦ ସାଗରେ ବୁଡ଼ିଲା ସୁଖ ନାବ
ଆଳରେ ନନ୍ତ ହୋଯେ ଯୁବତୀ ଯେବେ କେ ଅଛି ଦୈବ
ଅଳକ ପୂରେ ଯିବାର ଖରେ ଦେହେ ଭିନ୍ନ ଗାବ ॥ ୨୩

ଅନୁତାପିତ ଯେ କଳହାନ୍ତରିତାର ଦୂର ଦମ୍ଭ
ଆମ୍ଭ ଈଶ୍ୱର ଶଠ ବେଶର ଶୃଙ୍ଗାର ବିପ୍ରଲମ୍ଭ
ଅଧିକ ଧନ୍ୟ କେବଳ ଦୈନ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଭାବ ଶୁଭ
ଅଟେ ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବୃଷ୍ଟି ଯେ ଜାତି ଅଳଙ୍କାରରେ ଶୋଭ ।୨୪ ।

ନାୟିକା – ମୁଗ୍ଧା ସ୍ୱକୀୟା । ନାୟକ-ଶଠ
ହର୍ଷ-ସଂଗ୍ରହ ଭାବ । ସୂଖାଲଂକାର

—ଗୀତ—

ଆନ ଯୁବତୀ ରମଇଁ ପତି ଘେନଇଁ ମନୋରମ
ଆଳରେ ବାଳ ରହରେ ଭାଳ ଲଭଇଁ ବାଧା ଶ୍ରମ
ଅନ୍ତକେ ପତି ଦେଖି ସଂସ୍ଥିତ ଉରଜେ ମୁଖ ସୋମ
ଆଲେକ ପାଦ ଅଙ୍ଗୁଳି ଷୋଦ ଲେଖଇ ଜାତ ଚମ ॥ ୨୫ ॥

ଆତୁରେ ପତି ବୃଷ୍ଟି ଭାରତୀ ଭାବଗର୍ଭ ବନୟ
ଅଙ୍ଗନା ପ୍ରେମ ହରଷ ହେମ ପନ । ନଭ କାୟ
ଅଳେ ଆନନ୍ଦ ଦ୍ୱିତୀୟା ସ୍ୱନ ସ୍ମିତ କଳ ଉଦୟ
ଅପାଙ୍ଗେ ଗୃହିଁ ସକମ୍ପ ଦେହ ମଣ୍ଡନରେ ଚନ୍ଦ୍ରୟ ॥ ୨୬ ॥

ଅଟେ ସ୍ୱକୀୟା ମୁଗ୍ଧା ଯେ ପ୍ରିୟା ଲକ୍ଷଣ କର ସାର
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱରର ଶଠ ବେଶର ଯେ ସୂଖ ଅଳଙ୍କାର
ଅନ୍ତରେ ଭାବ ଅଟେ ଯେ ଭାବ ହର୍ଷ ସଂଗ୍ରହ କାର
ଅତି କୋବିଦ ଯେ ରସବିଦ କଣ୍ଠରେ ହେବ ହାର । ୨୭ ।

ନାୟିକା — ସ୍ୱକୀୟା-ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା । ନାୟକ-ଅନୁକୂଳ

ସମ୍ଭୋଗ ଶୃଙ୍ଗାର । ଯୁକ୍ତି ଅଳଂକାର

—ଗୀତ—

ଉଷ୍ଣହାସରେ ପ୍ରିୟା ପାଶରେ କେ ପ୍ରିୟତମା ଲେଖି
ଆଳାପ ରସେ ରତି ରଭସେ ଶୃଙ୍ଗାର କୁତୂହଳ
ଆଲୋକ ଶୁକ ରଜାକୁ ଶୁକ ସେ ବାଣୀ ପାଠ ମୂଳ
ଅଦ୍ଧ ପ୍ରବେଶେ ସନ୍ତ ଭାଷେ ଗୁରୁଜନ ସଂକୁଳ ॥ ୨୮ ॥

ଅନ୍ତ ଆକୁଳ ବ୍ରୀଡ଼ାରେ କୁଳବଶର ଅନୁଭବ
ଆସ୍ୟରେ ଛନ୍ଦୁ ନବେଶେ ପଦ୍ମ ଖଗ ଚାଟଙ୍କ ଜବ
ଅଟେ ସ୍ୱକୀୟା ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ପ୍ରିୟା ଅନୁକୂଳ ସେ ଧବ
ଅଳଙ୍କାର ଯେ ଯୁକ୍ତ ନଷ୍ଟଯେ ଶୃଙ୍ଗାର ଭୋଗ ଭାବ ॥ ୨୯ ॥

ନାୟିକା — ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା

ନାୟକ—ଅନୁକୂଳ

ପର୍ଜବାଳଙ୍କାର

— ଗୀତ —

ଅନଙ୍ଗ ବଶେ ପ୍ରଦୋଷ ଶେଷେ ରମଣୀ ଭାବେ ବଶ
ଅତୁରଚ୍ଛନ୍ନ କରଣ ମନ ପୂରେ ମିଳନ୍ତି ଛଶ
ଅଶି କାମର ଶ୍ରେଣୀ ଭ୍ରମର ବେଣୀକି କଳ୍ପ କେଶ
ଅଳତା ଆଦି ପ୍ରେମ ସଂପାଦ ଚରଣରେ କୃତ ବେଶ ॥ ୩୦ ॥

ଅତ୍ତ ବିଶ୍ରମ୍ଭ ବାଣୀ ଆରମ୍ଭ ଅଧରେ ତୋ ପିୟୂଷ
ଅଶନ ବନା ଆନନ ବନା ମଧୁର ଯେତେ ବିଷ
ଅପାଙ୍ଗ ଅନୁଗ୍ରହ ତୋ ମନୁ ନ ଚେଜବୁ ବିଶେଷ
ଅଶା ଅନେକ ଯଥା ସ୍ୱଚକ ତୋୟ ଦେଶ ଦରଷ ॥ ୩୧ ॥

ଅଳ ସଦୃଶ ଚମ୍ପେ ବଶେଷ ତା ମୁଖ ତାମରସ
ଆଶ୍ଳେଷ ପ୍ରେମେ ରତେ ସଂଭ୍ରମେ ଫୁଲ ସାପୁକ ରସ
ଅନେକ ବଧି ସୁରତ ସିଦ୍ଧି ଯେମନ୍ତେ ଇକ୍ଷୁ ରସ
ଅସମାନରେ ଆନ ଆନରେ ରସଦା ସେ ସରସ ॥ ୩୨ ॥

ଆପଣା ଗୁଣ ଚଳପ ଗତ ଆରମ୍ଭେ ବନ୍ଧ ବ୍ୟୂହ
ଆସି ବଚ୍ଛେଦେ କୂକ୍‌କୂଠ ନାଦେ ସେ ସୁଖ ମହାରୂଢ
ଆରମ୍ଭେ ସୁତ ମିସରେ ପ୍ରୀତି ଯେନ ଉଦସ୍ୱ ନୂଢ
ଅତୁର ପତ ପାଂଶୁଂ ଯୁବଣ ଉଠନ୍ତେ ବୋଲେ ରଢ ॥ ୩୩ ॥

ଅନକୂଳ ସେ ପତ ନ ଢପେ ଆନ ଗ୍ରାମାନ୍ତେ ବସ
ଅଟେ ସ୍ୱାଧୀନଭର୍ତ୍ତୃକା ମନ ମୋହ୍ୱମା ପରତନ୍ତ
ଅତ ଗୃଭୂର୍ଷି ବୁଝ ସେ ପର୍ଜ ବାଳକାରଙ୍କୁ ଦକ୍ଷ
ଅନଘ କର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବକୁ ପଦ୍ମ ଅକ୍ଷ ॥ ୩୪ ॥



— ସପ୍ତମ କୁସୁମ —

ଛଗ କୁସୁମ ଲେଖନ

(ଦଣ୍ଡକ ବୃତ୍ତେ)

ଆଗତ ପ୍ରାତ
ରଜନୀ ପ୍ରାନ୍ତ
ଅର୍କ ହୋଇଥିଲା ସାଗରେ ପାତ
ଆଣେ ଉଦ୍ଧର
କରକୁ ଧର
ଅନୁରାଗେ ଅଙ୍ଗ ବନ୍ଧ ଅଧର ॥ ୧ ॥

ଟଶ ଷ —
ଅଧିକ କର
ପ୍ରତାପ କର
ଅପ୍ରଷ୍ଟ ତୁଷ ତୁଷ ନାପୁକର
ଆମ୍ଭେଟି କଳ-
ଭୃଙ୍ଗ କାକ ବୋଲି
ଆନନ୍ଦେ ହସେ ସୁମନ ଆବଳୀ ॥ ୨ ॥

ଅମ୍ବୁଜ ନଳ
ଭ୍ରମର ଗୁଞ୍ଜ
ଅଂଶୁ ବଲ୍ଲବସ୍ତୁ ଜାମୁ କା ଫଳ
ଅନଙ୍ଗ ଧାଇଁ
ଦେଲା ଫୁଟାଇ
ଅଧିକେ X ଶକୁ ଧ୍ୱନ ଫୁ ରଇ ॥ ୩ ॥

ଅଧ୍ୱେ ପ୍ରବାସୀ
ଚମକ ଇସି
ଅପହୃତ ନଦ୍ରା ହୋଇଣ ଖିଷି
ଅବଳା ସ୍ତନ-
ଯୁଗ ଈଶାନ
ଅଙ୍କେ ଶରଣ ଗଲ୍ଲ ନୋହ୍ଲେ ସାନ ॥୩॥

ଆଦ୍ଧଚ୍ଛ୍ୟ ହର
ନର ପୂର୍ବେ କର
ଅନ୍ଧ ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ବଦାର୍ଣ୍ଣ
ଆଲେକ ଖେଦ
ନଶାଚର ବୃନ୍ଦ
ଅଶେଷେ ବସ୍ତାରେ କମଳାନନ୍ଦ ॥ ୫ ॥

ଅର୍କ ବାମନ
ବଳ ଛାପନ
ଅଙ୍ଗୁ ବି ବସ୍ତୁ ପ୍ରଦ ବ୍ୟାପି ଶୋଭନ
ଆରମ୍ଭେ ସ୍ମୃତ
ଦ୍ୱିଜ ବଚନ
ଅଧିକ କୋଳାହଳ ଛଳେ ଘୃତ ॥ ୬ ॥

ଅଟେ ସମ୍ରାଟ
ପ୍ରଭାତ ସ୍ଫୁଟ
ଅତେଜ ପ୍ରଦୀପ ସାମାନ୍ୟ ଘଟ
ଆପଦ ବଦ
ଚନ୍ଦ୍ର ବଚ୍ଛେଦ
ଆମପ୍ରବୁ ହର ଦେଲ୍ଲ ପ୍ରମୋଦ ॥ ୭ ॥

ଆତୁର ମତ
କେ ପ୍ରୋଷିତା ସତ
ଅବଧି ଗାର ଗଣିଲ୍ଲ ଝୁଟିତ

ଅଛୁ ବନ୍ଧୁତ
ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣିତ
ଅଗାର କେଉଁ ହେବ ପାଞ୍ଚ ଦଉ ।୮।।

ଆନ ରାମାର୍
ପୂଜେ ଗାର
ଆନନ୍ଦ ସଂଭ୍ରମେ ବେଶ ଚପୂର
ଆନ କେ ବାଳ
ସଂଶୟ ଭାଳ
ଆଣି ବଳଭୂକେ ଦଅଇ ବଳ ।। ୯ ।।

ଅଟେ ନୂତନ
କେ ରମା ରତନେ
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ନ ଶୁଣିଛୁ ବଚନ
ଆରମ୍ଭେ ଗୃହୁଁ
ବଚନ ପିଠୁଁ
ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରିୟର ହରଷ ଭୂଠୁଁ ।। ୧୦ ।।

ଅସଇ ଜଟେ
କେ ଜବାଓଷ୍ଠୀ
ଅବସାରେ ଯହିଁ ପଦ୍ମେ ଲେଟି
ଆଣିଛୁ ଲୁଟି
କଷଯ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି
ଅଶେଷେ କୋକନଦ ଶୋଭା ସୃଷ୍ଟି ।।୧୧।।

ଅଳନ୍ଦେ ବସି
କଉଁ ବଦେଶୀ
ଆପଣା ପ୍ରିୟା ଶୋଭା ନେବ ଦଶୀ
ଅଗାଧ ଚାପ

---

୧ । (କ) ଭଣା (?)

ସାଗର ଆପ
ଅନ୍ତେ ବୁଡ଼ାଇ ତା ଛବି କଳାପ ॥ ୧୨ ॥

ଅଭେଠ ଦବା
କେ ସ୍ୱାଧୀନ ଧବା
ଆକଣ୍ଠ ଗୁରୁଜନ ସଂକୁଳ ବା
ଅବଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ
ସେ କଜ୍ୱଲ ଧନ
ଆସିବୁ ଦେଖିବ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ॥ ୧୩ ॥

ଆସ୍ୟ ଚୁମ୍ବଇ
କେ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ
ଅନ୍ତିକ ତେଜିବାର ଇଚ୍ଛା ନୁହଇ
ଅବ୍ଧିରେ ଡେଡ଼ି
ନ ମରେ ବୁଡ଼ି
ଅର୍କ ବାଡ଼ବରେ ନ ଯାଇ ପୋଡ଼ି ॥୧୪॥

ଅକୂଳ ମତି
କେ ଉପପତି
ଅଗେ କହେ ସୀମା ରହ ନିବର୍ତ୍ତି
ଆଖ୍ୟାତ ଖ୍ୟାତି
ଜନେ କମ୍ବଦନ୍ତୀ
ଆଗତ ଗତରେ ହେଉଛି ଖ୍ୟାତି ॥ ୧୫ ॥

ଆଳାପେ ଛଳ
ରୋ ଦଶ ମଣ୍ଡଳ
ଅପହୃତ ହରଣରୁଁ ମୈଥିଳୀ
ଅଚଳା ଶିର
ଦ୍ୱେକ ପିବାର
ଆବେଗୀ ସୁଧାକୁମ୍ଭ ପୟୋଧର ॥୧୬॥

ଆଜ କେ ଯନ୍ତ
ପୁରେ ଯୁବଣ୍ଠ
ଅନକୂଳ କର ଯିବା ପାହାନ୍ତ
ଆଦ୍ୟରୁଁ ପ୍ରୀତି
ଯେ ଉପପତି
ଅଶ୍ରୁଧାରେ ସେ ବେନ ଉର ତନ୍ତ ।୧୭।

ଅଳପ ରାତି
ଯାଙ୍କ ଅରାତି
ଅଭେଟରୁଁ ହୃଦ ହୋସ୍ତେ କରନ୍ତି
ଆସି ବିପଦ
ପ୍ରୀତି ବିଚ୍ଛେଦ
ଅଧିକ ସେଥିଁ ନୋହେ ଶିରଚ୍ଛେଦ ।୧୮।

ଅଜର ପଣ-
ସ୍ୱାରବୈ କର
ଆଲୋକ ସେବା ସ୍ୱଂସେ ଅନୁସର
ଅଳି ଚମ୍ପକ
ଆଶା ଅନେକ
ଅକରୁଣାରୁଁ ନ ଛୁଟେଁ ପ୍ରଣକ । ୧୯ ।।

ଅଙ୍ଗନା କନ୍ତ
ଶୂଳେକ ଚକ୍ଷୁଁ
ଅଛନ୍ତି ଶଖାମାନେ ଜଗି ରକ୍ଷ
ଅବକାଶ କି
ଅଛି ଅଳକ
ଅଙ୍ଗ ଭିନ୍ନ ହେବ କଲେ ପ୍ରୀତିକ ।୨୦।।

ଆପଗା ଖର,
କେ ଜଗି ଚତୁର
ଅଙ୍ଗନାରେ କହେ ଦୁଃଖ ବିସ୍ତର

ଆଜ ରଜନୀ
ଗୋ ଜଗି ସଜନୀ
ଅଭେଟରୁଁ ବାଧା ମଦନ ଜନ । ୨୧ ।

ଆନ କେ ସବୁ
ପ୍ରଭାରେ ଉଭୁ
ଅଖିଷ୍ଟ ରମଣୀ ପୁରତେ କବୁ
ଅନୁଶରଣ
ଗୋ ସ୍ୱେଦ୍ଦ କାରଣ
ଅଳତା ଲେଖିବ ରଙ୍ଗ ଚରଣ । ୨୨ ।।

ଅବଳା ଶୁଣି
ଅନୁରଜିଣୀ
ଅପାଙ୍ଗେ ଚୃହୁଁ ସ୍ମିତ ଜାତ ପୁଣି
ଅଣିମା ଆଢ଼ଂ
ସୁଖ ସମ୍ବାଦ
ଅବଚନେ ଦେଇଲେ ସମ୍ବାଦ ।। ୨୩ ।।

ଅନୁସର କେ
କହେ ଆତଙ୍କେ
ଅନଦେ କହଇ ଦୂତ ଅନ୍ତକେ
ଅଭାଗ୍ୟ ସବୁ
ସେ କହେ କ ନାହୁଁ
ଅନୁଗ୍ରହ କବା ବନ୍ଧୁର ନୋହୁ । ୨୪ ।

ଅଟେ ବାମିନୀ
କଉଁ କାମିନୀ
ଅବଚନେ ପୁଚ୍ଛାଇଲେ ଯାମିନୀ

---

୧ । (ଗ) ସମ୍ପଦ

ଅଧୀର ଈଶ
ବୋଲେ ନାଗ୍ରଶ
ଅନୁସରିଣୀ ଦେଖ ପୂର୍ବ ଦିଶ ।। ୧୫ ।।

ଆନ ଉଚିତ
ଘଗ କଞ୍ଚିତ
ଅବଳା ଉଦୟ ନ କରେ ଚଉ
ଅଧିକ ରଟ
ରଟେ କୁକ୍‌କୁଟ
ଅବାଣୀ ବୀଣା ବାଣୀର ପ୍ରକଟ ।୧୬।।

ଅକ୍ଷୀଣ ମାନ
ହେଲ୍ଲ ଅମାନ
ଅଶେଷେ ନଶା କ୍ଷୀଣ ବଦ୍ୟମାନ
ଆସ୍ୟ କମଳ
ନୋହେ ବିମଳ
ଅମ୍ବୁଜ ବିକଶିତ ପରିମଳ ।। ୧୭ ।।

ଅଗାରୁଁ ଜାର
କେ ହଉଁ ବାହାର
ଆସି ଧୃତ ରାଜପୁରୁଷ ଦ୍ୱାର
ଏସି ବିକୋଷ
ଦେଖାନ୍ତେ ତ୍ରାସ
ଅନ୍ତେ ସ୍ମରେ ରମାର ଅନ୍ତବେଶ ।୧୮।

ଅଦ୍ୟାପି ସେଷ୍ଟ
ସ୍ମରଣା ସଷ୍ଟ
ଅମୁକ୍ତ କୁନ୍ତଳ ପୃଷ୍ଠରେ ଶୋଷ୍ଟ
ଅନଙ୍ଗ ଇଷ୍ଟି
କୁନ୍ଦନ ଯଷ୍ଟି
ଅସିତ ଭ୍ରମର ଲୋଳ ପ୍ରେ ଦୃଷ୍ଟି ।୧୯।।

ଅଧିକେ ଝଳ
ଚାଟଙ୍କ ଚଳ
ଆସ୍ଫିତ ଗୁଚ୍ଛ କବ ହେମ ଦୋଳ
ଆସ୍ୟରେ ସ୍ୱେଦ
ବନ୍ଦ ମହିରନ୍ଦ
ଅଳି ନେଇ ମୋହେ ସେ ଅରବିନ୍ଦ ॥୩୦॥

ଅଦ୍ୟାପି ପୁନ
ସ୍ମରଣା ମନ
ଅଟେ ହେମ ରମ୍ଭା! ଶୋଭା ଜଘନ
ଅଚଳୁ ବାଢେ
କମ୍ପେ ନରଢେ
ଆଚରନ୍ତେ ମତ୍ତେ ପୁରୁଷ ରତେ ॥୩୧॥

ଆସେ କେ ସମା
× × ×
ଅଭଙ୍ଗ ବେଶ ଅକ୍ଷତ ସୁଷମା
ଅଭ୍ରୁତ ସ୍ଥାମା
ବେଢ଼ି ସଜମା
ଅଳି ଚୁମ୍ବି ନାହିଁ ଫୁଟ ପଦ୍ମମା ॥୩୨॥

ଆମ୍ରେଶ୍ୱର କ
ଅଟଇ କେକୀ
ଅଥବା ମାନସୀ ହେଲୁ ବଲୋକ
ଅବଳା କଣ୍ଠ
ପ୍ରେମନ୍ତ ନୋହ୍ୱ
ଅନ୍ତ ଚଟକ ଛଟକ ସେହ୍ୱ ॥୩୩॥

ଅଛୁ ବଶେଷ
ଉସନା ଦୋଷ
ଆଲୋକ ଭୁଲା କୋମଳା ନବାସ

ଉତ୍ତ ଅସ୍ଥିର
କଳା ସଂସ୍ପର
ଅନାଦର ଯେଣୁ କନ୍ୟା ବସ୍ପର || ୩୪ ||

ଆସେ କେ ମଧୂ-
ଶସ୍ତନୁ ବଧୂ
ଅସ୍ୱାଦନ୍ତି ପ୍ରିୟ ଅଧର ମଧୁ
ଅନନ୍ତ ପୂରତ
ସେବ୍ୱ ଚଚିତ
ଆମଜ୍ଜନ ହୋଇ ଶ୍ରବ ସରିତ || ୩୫ ||

ଆଲୋକେ ଦଶ
ଦଶଇ ଈଶ
ଅଷ୍ଟି ଦ୍ରୁତମା ଦଶନ୍ତି ବିଶେଷ
ଆସି ବପୁଷୀ
ବେଢ଼ିଲେ ହସି
ଅଦ୍ରି କୁଣ୍ଡଳ ପାଣିରେ ଭାସି || ୩୬ ||

ଅମେ କେ ପୁଂସ
ଶିରେ ବିଶେଷ
ଉଲକ୍ତ ଦେଖି ପରିହାସି ହାସ
ଅରୁଣ ଜାଳ
ସ୍ଥଳ କମଳ
ଆମନ୍ତ୍ରନ ଗନ୍ଧ ଚୂଳ ମଞ୍ଜୁଳ || ୩୭ ||

ଅଙ୍କିତ ରତି
ଚିହ୍ନ ମୂରତି
ଆସନ୍ତି ଯେ ବୃନ୍ଦାବନୁ ଦମ୍ପତି
ଅଭ୍ର ଶରୀର
ବିଦ୍ୟୁ ରୁଚିର
ଆଧ୍ୟାନ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର । ୩୮ ।

— ଅଷ୍ଟମ କୁସୁମ —

ସାଢ଼ି ମନାସ ଲେଖନ

(ରାଗ – କେଦାର)

ଅଛୁ ଜଗନ୍ନାଥ ପଡ଼
ଅଧିକ ବସନ୍ତ ଧଡ଼
ଅଛନ୍ତୁ ମଞ୍ଜୁଳ ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ,
ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ପଡ଼ ସାଢ଼ ॥ ୦ ॥

ଅମ୍ବର ଯେ ଚାରବଳ
ଅଛି ଦିବ୍ୟ ହଂସାବଳି
ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ମଣି ଯେ,
ହର ଗଜଘରେ ଝୁଲ । । ୦ ।

ଅଛି ରମ୍ୟ ଫୁଲ ପଡ଼
ଅମ୍ବର ଯେ କାହ୍ନୁ ଛଡ଼
ଅବଳା ମୋହର ଭ୍ରମର ମାଳା ଯେ
ସଂଖ୍ୟା ଏକାଦଶ ସାଢ଼ ॥ ୧ ॥

ଅଛି କଳା ବଡ଼ ଧଡ଼
ଅମ୍ବର ନରେନ୍ଦ୍ର ଛଡ଼
ଅଛି କଳାମେଘି ମନ୍ଦାର ଧଡ଼ି[୧] ଯେ
ଚାରବଳ ଫୁଲ ଛଡ଼ ॥ ୦ ॥

ଅମୂଲ୍ୟ ବସନ୍ତ ଧଡ଼
ଅଛି ଦିବ୍ୟ କାହ୍ନୁ ପଡ଼

---

୧ । (ଗ) ଧୋଡ

ଅତୁଳ୍ୟ ଅମୂଲ୍ୟ କଳା ଟେମିର ଯେ,
ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ସାଢ଼ି ॥ ୦ ॥

ଅଛୁ ବିଦ୍ୟାଧର ପଢ଼ି
ଅସମ କ୍ଷୀରୋଦ୍ର ପଢ଼ି
ଅମ୍ବର ଚୂଡ଼ର ଭ୍ରମର ମାଳା ଯେ
ଦୋମୁଖୀ ସୁଝୀନ ସାଢ଼ି ॥ ୨ ॥

ଅଛୁ ସାଢ଼ି ସୁନା ଜରି
ଅମୂଲ୍ୟ ରଙ୍ଗ ଟେମିଶ
ଅଛୁ କଳାମେଘି ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ
କ୍ଷୀରୋଦ୍ର ପଢ଼ି ଚୁନେର ॥ ୦ ॥
ଅମୂଲ୍ୟ ଦୋମୁଖୀ ସାଢ଼ି[୧]
ଅଛୁ ବୀରଭଦ୍ର ପଢ଼ି
ଅତୁଳ ଅମ୍ବର ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ଯେ
ଦିବ୍ୟ ରୁପା ଜରି ସାଢ଼ି ॥ ୦ ॥

ଅଛୁ ସାଢ଼ି କାନ୍ତି ପଢ଼ି
ଅଟେ ବିଦ୍ୟାଧର ପଢ଼ି
ଅଧିକ ରମ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଢ଼ି ଯେ,
ତ୍ରୟୋଦଶ ସଂଖ୍ୟା ସାଢ଼ି ॥ ୩ ॥

ଅମ୍ବର ଯେ ତାରାବଳି
ଅଛୁ ଦିବ୍ୟ ହଂସାବଳି
ଅଦୂଷଣ ବାସ ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ,
ବ୍ରହ୍ମକାମୀ ପଦ୍ମାବଳି ॥ ୦ ॥

ଅମୂଲ୍ୟ ନରେନ୍ଦ୍ର ପଢ଼ି
ଅଛୁ ରୁପା ଜରି ସାଢ଼ି
ଅଧିକ ରମ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଢ଼ି ଯେ,
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କ୍ଷୀରୋଦ୍ର ପଢ଼ି ॥ ୦ ॥

---

୧ । (କ) ଏହୁ ଧାଡ଼ି ନାହିଁ

ଅଛି ଦିବ୍ୟ ମୁକ୍ତା ପଢ଼
ଅମ୍ବର ସୁଭଦ୍ରା ପଢ଼
ଅତୁଳ ରୁଚିର ସୁଚିର ବାର ଯେ,
ଯେନ ସୁନା ଜରି ସାଢ଼ି ॥ ୪ ॥

ଅମୂଲ୍ୟ ହର ଗଉଷ
ଅଂଶୁକ ରଙ୍ଗ ଚିତ୍ରିମିଶ
ଅତୁଳ ମଞ୍ଜୁଳ ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ,
ଦିବ୍ୟ ସାଢ଼ି ରୁପା ଜରି ॥ ୫ ॥

ଅଛି ଦିବ୍ୟ ଫୁଲ ପଢ଼
ଅମୂଲ୍ୟ ସିନ୍ଦୁରିଆ ସାଢ଼ି
ଅମ୍ବର ତାରା ଚନ୍ଦ୍ର ପାଠ ପ୍ରକଟ ଯେ,
ଚିର ବିଦ୍ୟାଧର ପଢ଼ ॥ ୬ ॥

ଅଛି ପଦ୍ମାବଳି ସାଢ଼ି
ଅତି ରମ୍ୟ ମୁକ୍ତା ପଢ଼
ଅଂଶୁକ ଅତୁଳା କଳା ଚିତ୍ରିମିଶ ଯେ,
ସଂଖ୍ୟା ଯେକାଦଶ ସାଢ଼ି ॥ ୭ ॥

ଅଛି ବୀରଭଦ୍ର ପଢ଼
ଅଟେ ଯେ ସୁଭଦ୍ରା ପଢ଼
ଅଧିକରେ ରମ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ,
ତାରାଚନ୍ଦ୍ର ପାଠ ସାଢ଼ି ॥ ୮ ॥

ଅତୁଳ ଯେ ମୁକ୍ତା ପଢ଼
ଅଛି ଜଗନ୍ନାଥ ପଢ଼
ଅମ୍ବର ଭ୍ରମର ମାଳା ମନୋହର ଯେ,
ସ୍ଥିତ କଳା ବଡ଼ ଧଡ଼ି ॥ ୯ ॥

ଅମୂଲ୍ୟ ଦୋମୁଖୀ ସାଢ଼ି
ଅଛି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଢ଼

ଅସମ ସୁଷମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଳାସୀ ଯେ,
ସ୍ୱେକାଦଶ ସଂଖ୍ୟା ସାଢ଼ି ।୨ ।।*

— ଗୀତ —

(ରାଗ — ଗଉଡ଼ମାଳିଆ)

ଆଳସ ହଂସ ଗମନା
ହଂସାବଳି ପାଇଁ ନୂତ୍ନ ବମନା ଯେ,
ଆଜ ଯେନ ପ୍ରୀତି ଯେନା ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୧ ।।

ଅମ୍ବୁଜ ଫୁଲ୍ଲ ଲୋଚନା,
ଫୁଲ୍ଲପତ୍ତ ପାଇଁ କରୁ ଶୋଚନା ଯେ,
ଆଗୁଁ ହୋଇଛୁ ରଚନା ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୨ ।।

ଅଳକା ଭ୍ରମର ମାଳା
ଅମ୍ବର ବାନ୍ଧିଲ୍ ଭ୍ରମର ମାଳା ଯେ,
ଅମର ମୋହିବୁ ବାଳା ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୩ ।।

---

* ସାଢ଼ି—

ହଂସାବଳି ।।୧।। ଫୁଲପତ୍ତ ।।୨।। ଭ୍ରମରମାଳା ।।୩।। ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ।।୪।। ତାରାବଳି ।।୫।।
କାନ୍ତିପତ୍ତ ।।୬।। ନକ୍ଷତ୍ରଭୂଷଣ ।।୭।। ସୁନ୍ଦରମଣି ।।୮।। ଜଗନ୍ନାଥ ପତ୍ତ ।।୯।।
ବସନ୍ତ ଧଡ଼ି ।।୧୦।। ହରଗୌରୀ ।।୧୧।। ମନ୍ଦାର ଧଡ଼ି ।।୧୨।। କଳା ବଡ଼ ଧଡ଼ି ।।୧୩।।
କ୍ଷୀରେନ୍ଦ୍ର ପତ୍ତ ।।୧୪।। କଳାମେଘ ।।୧୫।। ନରେନ୍ଦ୍ର ପତ୍ତ ।।୧୬।। ବିଦ୍ୟାଧର ପତ୍ତ ।।୧୭।।
କଳାକମିଷ ।।୧୮।। ଦୋମୁଖୀ ।।୧୯।। ରଙ୍ଗ କମିଷ ।।୨୦।। ସୁନାଜରି ସାଢ଼ି ।।୨୧।।
ରୂପା ଜରି ସାଢ଼ି ।।୨୨।। ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପତ୍ତ ।।୨୩।। ବୀରଭଦ୍ର ପତ୍ତ ।।୨୪।। ଚୂନେଇ ।।୨୫।।
ସୁଭଦ୍ରା ପତ୍ତ ।।୨୬।। ମୁକ୍ତାପତ୍ତ ।।୨୭।। ପଦ୍ମାବଳି ।।୨୮।। ବ୍ରହ୍ମକାମି ।।୨୯।।
ସିନ୍ଦୂରିଆ ସାଢ଼ି ।।୩୦।। ତାରା ଚନ୍ଦ୍ରପାଟ ।।୩୧।। ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଳାସୀ ।।୩୨।।

ଆନନ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ
ଅମ୍ବର ପାଞ୍ଚୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ଯେ,
ଆଦ୍ୟରୁ ଜଣା ହୃଦୟ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୪ ।।

ଅଚ୍ଛୁ ତବ ମନ ବଳ
ଆଣିମି ବସନ ଯେ ଛାଗବଳ ଗୋ
ଅଧିକରେ ଚୋରା ବଳ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୫ ।।

ଅଭିଳଷ ଅବଲୋକେ
ଅଚ୍ଛି କାହ୍ନୁ ଢେଢ଼ି ତ୍ରଚୁର ଲୋକେ ଗୋ,
ଆଦର କରନ୍ତ ଥୋକେ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୬ ।।

ଅଙ୍ଗନା ନେତ୍ର ଭୂଷଣ
ଅଣାଇ ଦେବ ନକ୍ଷତ୍ର ଭୂଷଣ ଯେ,
ଅତି ମୂଲ୍ୟ ଅଦୂଷଣ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୭ ।।

ଅଠ୍‌ ରୁ ସୁନ୍ଦର ମଣି
ଅଭିଳାଷ ଯେବେ ସୁନ୍ଦର ମଣି ଗୋ,
ଅଚ୍ଛୁ ରଖି ହୃଦ ମଣି ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୮ ।।

ଅନ୍ତୁ ଜଗତ ମୋହନ
ଅନ୍ତେ ଜଗନ୍ନାଥ ପଣ୍ଡକ ସେନ ଯେ,
ଅଭିନ୍ନା ନୃପ ମାନିନା ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ।। ୯ ।।

ଅତି ବସନ୍ତ ବରନା
ଅନ୍ତରେ ବସନ୍ତ ଧଡ଼ି ବରନା ଯେ,

ଅଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗକୁ ସିନା ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୦ ॥

ଅନାଦୃତ ସ୍ୱଗଉରବ
ଅଚ୍ଛି ଲୁଚି ହବ ଅନଙ୍ଗ ଗଉରବ ଯେ,
ଆକାଙ୍କ୍ଷା ହର-ଗଉରବ ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୧ ॥

ଅଧର ମନ୍ଦ'ର ଭ୍ରାନ୍ତି
ଆଦର କରନ୍ତୁ ମନ୍ଦାରଧୌତି ଯେ,
ଅଙ୍ଗକୁ ଅରୁଣ ଜ୍ୟୋତି ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୨ ॥

ଅତନୁ କଳା ପଣ୍ଡିତା
ଆଜ କଳା ବଡ଼ ଧଡ଼କ ଚନ୍ଦ୍ରା ଯେ,
ଅଧିକେ ବପୁ ଶୋଭିତା ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୩ ॥

ଅଛିର ସୁଖ ସଂପତ୍ତି
ଅଛୁ ସେ ଛିରେନ୍ଦ୍ର ପନ୍ତକ ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋ',
ଅମୃତ ଦଧୀତି କାନ୍ତି ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୪ ॥

ଅବଳା ମୋ କଳାବନ୍ତି
ଅଛୁ କଳାମେଘି ଆଦରି ମତ୍ତି ଗୋ,
ଅନା ତୋ ଅଙ୍ଗରେ ଭାନ୍ତି ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୫ ॥

ଅଟୁ ତୁ ନରେନ୍ଦ୍ର ଜେମା
ଅଧିକେ ନରେନ୍ଦ୍ର ପଢ଼ାରେ ପ୍ରେମା ଯେ,
ଅଦ୍ଭୁତ ଲବଣ୍ୟ ଧାମା ।
        ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୬ ॥

ଅନଙ୍ଗ ବିଦ୍ୟା ଧନ୍ତୁ
ଅନ୍ତେ ବିଦ୍ୟାଧର ପଢ଼ି ବସନ୍ତୁ ଯେ,
ଆଳପୁରେ ଦେଖ ବୃନ୍ତ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୭ ॥

ଅଷ୍ଟିକ କାମ ତମିଶ
ଅଙ୍ଗ ଚଉଡ଼ଚକ୍ରୁ କଲା ଛିମିତ୍ର ଯେ,
ଅପ୍ରାଣ କରା କାମିଣ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୮ ॥

ଅକଳଙ୍କ ବିଧୁ-ମୁଖୀ
ଅମୂଲ୍ୟ ମଞ୍ଜୁଳ ସାଢ଼ି ଦୋମୁଖୀ ଯେ,
ଅକ୍ଷିଦେବ ହୃଅ ସୁଖୀ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୧୯ ॥

ଅଂଶୁକ ରଙ୍ଗ ଛିମିଛ
ଆଣି ଯଥା ମହାବସ୍ତ୍ର ନାଗର ଗୋ,
ଆଜ ପିନ୍ଧ ସେକ୍ସପର ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୦ ॥

ଅଭେଦ ସୁନାବପୁରେ
ଅଛି ସୁନା ଜରି ଶାଢ଼ୀ ତୋ ପୁରେ ଗୋ,
ଅମୂଲ୍ୟ ନବ ଛବିରେ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୧ ॥

ଅଟୁ ଭୂ ସ୍ବରୂପା ବର
ଅଣାଇମି ରୂପା ଜରି ଅମ୍ବର ଗୋ,
ଅଙ୍ଗକୁ କ ଆଡ଼ମ୍ବର ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୨ ॥

ଅତି ରମ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରହାସି
ଅଛୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହେଉ ମନାସି ଯେ,
ଅଟରେ ବେଦନ ସୁକେଶୀ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୩ ॥

ଅନଙ୍ଗ ବୀର ପଣତ
ଅଣି ବୀରଭଦ୍ର ପଡ଼ ପଣନ୍ତ ଯେ,
ଆଜ ଉଡ଼ାଇ ଜଣ ତ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୪ ॥

ଅଙ୍ଗ ଛାର ରସ ଧାଡ଼
ଆଲୋଚନା କରୁ ଚୁନେର ସାଡ଼ ଯେ,
ଅଛୁ ଦେଖ ଫେଡ଼ ଫେଡ଼ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୫ ॥

ଅଧିକ ସୁଭଦ୍ରେ ଜଡ଼
ଅଭିମତ ଯେବେ ସୁଭଦ୍ରା ପଡ଼ ଗୋ,
ଅଣାଇବ କାଲ ଲୋଡ଼ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ । ୨୬ ॥

ଅମୂଲ୍ୟ ମୁକ୍ତା ଦଶନ
ଇଚ୍ଛା ହେବ ମୁକ୍ତା ପଡ଼ ବସନ ଗୋ,
ଅଣିଦେବ ଦରଶନ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୭ ॥

ଅଚେ ଛବ ପଦ୍ମାବଳୀ
ଅଖାସ୍ତ ପିନ୍ଧବୁ ସୁପଦ୍ମାବଳ ଗୋ,
ଅଳ ନେସ ସୁଖଶାଳ ।
ଅଙ୍ଗନା ଗୋ ॥ ୨୮ ॥

ଅଟୁ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ଦାନ
ଅନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମ କାମି କାମି କାମିନୀ ଗୋ,
ଅଜ ପିନ୍ଧବୁ ଯାମିନୀ ।
ଅଙ୍ଗନା ରେ ॥ ୨୯ ॥

ଅଟଇ ସିନ୍ଦୂର ଗୁଳ
ଅନଙ୍ଗ ସିନ୍ଦୂରେ ନ ଦଅ ପେଲ ଗୋ,

ଅଣିମି ସିନ୍ଧୁ ଆ କାଳ ।
ଅଙ୍ଗନା ଆରେ ॥ ୩୦ ॥

ଅନଙ୍ଗ ଗେହ କପାଟ
ଆଷ୍ଟ ନବ ଜଗ୍ଧ ବେତାଳ ଘଟ ଗୋ
ଅଛୁ ତାରାଚନ୍ଦ୍ର ପାଟ ।
ଅଙ୍ଗନା ଆରେ ॥ ୩୧ ॥

ଅମ୍ବର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଳାସୀ
ଆଜ ପିବା ଆଦ୍ଧ୍ର ବେଣୀ ସଦୃଶୀ ଗୋ,
ଅଛି ମନ ଅଭିଳାଷୀ ।
ଅଙ୍ଗନା ରେ ॥ ୩୨ ॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ରାଧା ଭାବ
ଅଣି ବର୍ଣ୍ଣେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଯେ,
ଆନନ୍ଦ ବୁଧରେ ଦେବ ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୩ ॥

ଅଦ୍ୟେ ରମା ଗଙ୍ଗା ସୁତ
ଅଷ୍ଟପୋଇ ରତ୍ନ ବସନ୍ତ ଗୀତ ଯେ,
ଅଦ୍ଭର ଖେଳନ ପ୍ରୀତି ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୪ ॥

ଆଦ୍ୟ ବୋଲ ରାଧା ମାନ
ଅଭିସାର ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼ ନିଧନ ଯେ,
ଅଛୁ ମାନଭଙ୍ଗ ପୁନ ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୫ ॥

ଆଦ୍ୟ ଛନ୍ଦେ ବନେ ମେଳା
ଅନ୍ୟ ଭୃଙ୍ଗେ ତାଣ ବସ୍ତ୍ର ଅବଳା ଯେ,
ଆର ଛନ୍ଦେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଲୀଳା ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୬ ॥

ଅଁଷ୍ଟ ଚଉପଦ ପୁନ
ଅଚ୍ଛି ଚଉତଶା ସନ୍ଥଚେ ଯେନ ଯେ,
ଅଳଙ୍କାର ଖଣ୍ଡ ମାନ ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୭ ॥

ଅଚ୍ଛି ଡଗରେ ବଂଶତ
ଅଦ ମୂଖେ ପୁଂସ ନାଗସ୍ୱ ରସ ଯେ,
ଅଷ୍ଟମେ ସାଙ୍ଗ ମନାସ ।
କୋବଦେ ହେ ॥ ୩୮ ॥

ଇତିଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ସପ୍ତମ ସ୍ତବକ ଅଷ୍ଟମ କୁସୁମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ॥



ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ

— ପ୍ରଥମ କୁସୁମ —

ସ୍ତୁତି ବିଶେଷ ଲେଖନ

॥ ଶ୍ରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣାଭ୍ୟାଂ ନମଃ ॥

(ରାଗ — ରାମକରୀ)

ଅସ୍ୟା ଧ୍ୟାନମ୍[୧] —

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭା ଭାସ୍ୱରଭୂଷଣା ଚ
ମାଲାଂ ନଟଗ୍ଗେଲାଂ ଦଧତୀ ବହନ୍ତୀ ।
କାନ୍ତେ ପ୍ରଦୋଷାନ୍ତମଧିଶ୍ରିତେଽପି
ମାନୋନ୍ନତା ରାମକରୀ ପ୍ରଦିଷ୍ଟା ॥ ୧ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅଖିଳ ଲୋକ ବନ୍ଦନୀୟସ୍ଥ ଶୁଚିମଯ୍ସ୍ଥ ସ୍ୱକାୟସ୍ଥ
ଅବଦାତ ଅଚ୍ଛାଦନରେ ସଦା ଯେ ରମଣୀୟ ॥ ୧ ॥

ଅନ୍ତରକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତ ଉତ୍ତମ ରମ୍ୟ ରାଗ ଅଧର
ଅଟ୍ଟ ଗୁଣାକର ପ୍ରବାଳ କର ରୁଚିରତର ॥ ୨ ॥

ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ରେୟଦ ବନାଶ ଜନ୍ମଜାଡ୍ୟ ବଶେଷେ
ଆରମ୍ଭିଲ ସ୍ତୁତି ବନତ ବସ୍ତ୍ରୁ ଶାରଦା ଦ୍ୱେଷେ ॥ ୩ ॥

ଅବଳା ଗ୍ରନ୍ଥ ସୁକୋମଳା ପର ଦେବ ମଧୁର
ଅଟ୍ଟ ରସବନ୍ତ ଯୁବନ୍ତ ସୁକୁମାର ମଦର ॥ ୪ ॥

---

୧ । (କ. ଗ) ଲକ୍ଷଣଂ

ଅନ୍ୟ ତ କାନ୍ତ ଅଳଙ୍କାର ଚତୁର କରନ୍ତୁ ନବୀନ
ଆଦର ସୁଧୀର ରସିକେ ହେବେ ଅଧିକେ ବଶ ॥ ୪ ॥*

ଅଣୁ ଗୁଣକରେ ମହତ ଅଟେ ଯେ ସାଧୁ ମାନ୍ତି
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ଯେ ନିତ୍ୟ ବନ ବୃଦ୍ଧିରେ ପ୍ରୀତି ॥ ୬ ॥

ଉଷ୍ଣ ଖଳ କୂଳ କେବଳ ଦୋଷାକର ବର୍ଦ୍ଧିତ
ଅଧିକରେ ବନ୍ଦୀ ଦୋଷରେ ନୋହେ ସେ ପ୍ରମୋଦିତ ॥ ୭ ॥

ଅନନ୍ତରେ ଅଟେ ଅନନ୍ତ ସାଧୁଙ୍କର ମହିମା
ଅନୁଦିନ ଅନୁସରନ୍ତି ବସ୍ତୁ ଆଶ୍ରୟ ସୀମା ॥ ୮ ॥★

ଅଭିଳାଷ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଆପୁଷ ଥିବାଯାଏ ଭାଗ୍ୟରେ
ଅଭିଷେକ ସାଧୁ ଚରଣ ଧୂଳ ଉତ୍ତମାଙ୍ଗରେ ॥ ୯ ॥×

—ଗୀତ—

ଆର୍ଯ୍ୟରେ (?) ସ୍ୱେ ଗିର ଚତୁର୍ଥେ ପୃଥୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀର
ଆଶୁ ଅଘ ହରେ ସାଧବ ପାଦରେଣୁ ନକର ॥ ୧୦ ॥

ଶ୍ଳୋକଃ—

* ମଧୁରଂ ରସବଦ୍ ବାଚ ବସ୍ତୁନ୍ୟପି ରସସ୍ଥିତଂ ।
ଅନସ୍ତ୍ରଗ୍ରକ୍ଷରଂ ପ୍ରାପ୍ୟ ସୌକୁମାର୍ଯ୍ୟମିହେଷ୍ୟତେ ॥ ୧ ॥
(ଇତି କାବ୍ୟାଦର୍ଶେ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

★ ବସ୍ତୁପଦାଶ୍ରୟସ୍ୟ ମହିମା ବାଙ୍ମନସାଗୋଚରଃ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

× ତେଷାମଧ୍ୟଂ ପାଦସରୋଜରେଣୁ ମାର୍ଯ୍ୟାବଦ୍ଧେତ୍ୟାଧିକଶ୍ୱାଃ ମାୟୁଃ ॥୦॥
ନିତ୍ୟଂ ସଦା ବଭ୍ରତ ଆଶୁପାପଂ ନଶ୍ୟାତ୍ୟମୁ ସର୍ବଗୁଣା ଭଜନ୍ତି ॥୧॥
(ଇତି ଭାଗବତେ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

ଆଦରେ ଭଜନ୍ତି ସମସ୍ତ ଗୁଣ ନଚେତ୍ସୁ ସତ୍ତ୍ୱଂ
ଅପୂର୍ଷ ଥିବାରେ ମୂର୍କ୍ତି ତରେ ଥିବ ମୁଁ ବନ୍ଧୁ ।। ୧୧ ।।
ଅମର ଲଟିମା ପାବ ପୂତ କରେ ଜଗତ
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ହୋଇସୁ ସାଟର ନିଜ କଳୁଷ ହତ ।। ୧୨ ।।*
ଶ୍ରୁତି ନବମରେ ପ୍ରମାଣ ଭଗୀରଥ ବଚନ
ଆସିବା ଅର୍ଥରେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ଲୋଭ ଲାଭ ବର୍ଦ୍ଧନ ।। ୧୩ ।।
ଅଘଭିଦ ହରି ସାଧୁଙ୍କ ହୃଦେ ସ୍ଥିତ ନିରତ
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ହେବ ତୁମ୍ଭର ନଷ୍ଟେ ପାତକ ହତ ।। ୧୪ ।।
ଅନେକ ରତ୍ନଙ୍କ ଶ୍ରୀପତ୍ତ ବାକ୍ୟ ଶ୍ରୁତି ଦଶମେ
ଆପମୟୁ ତୀର୍ଥ ମୃତ୍ତିକା ଶିଳା ଦେବ ସୁଷମେ ।। ୧୫ ।।×
ଅଛନ୍ତି ଯେ ଦର୍ଶ କାଳରେ ଚିତ୍ତ କରନ୍ତି ଗାନ
ଅବଲୋକନରେ ସାଧବ ମାନ କରେ ପବନ ।। ୧୬ ।।

—ଗୀତ—

ଶ୍ରୁତି ଏକାଦଶ ଉଦ୍ଧବ ପ୍ରତି କୃଷ୍ଣ ବଚନ
ଅନ୍ନ ସେ କେବଳ ସକଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଜୀବନ ।। ୧୭ ।।+

ଶ୍ଳୋକଃ—

* ସଂସାରନ୍ୟାସିନଃ ଶାନ୍ତା ବ୍ରହ୍ମିଷ୍ଠା ଲୋକପାବନା ।
ହରନ୍ତ୍ୟଘଂ ତେଽଙ୍ଗସଙ୍ଗାତ୍ ତେଷ୍ୱାସ୍ତେ ହ୍ୟଘଭିଦ୍ଧରିଃ ।। ୧ ।। (ପୋଥିପାଠ)

× ନହ୍ୟମ୍ମୟାନି ତୀର୍ଥାନି ନ ଦେବା ମୃଚ୍ଛିଳାମୟା
ତେ ପୁନନ୍ତ୍ୟୁରୁକାଳେନ ଦର୍ଶନାଦେବ ସାଧବଃ ।। ୦ ।। (ପୋଥିପାଠ)

+ ଅନ୍ନଂ ହି ପ୍ରାଣିନାଂ ପ୍ରାଣ ଆର୍ତ୍ତାନାଂ ଶରଣଂ ତ୍ୱହଂ ।
ଧର୍ମୋବିତ୍ତଂ ନୃଣାଂ ପ୍ରେତ୍ୟ (?) ସନ୍ତୋବାଗ୍‌ବିଭ୍ୟତୋରଣମ୍ ।।୧।। (ପୋଥିପାଠ)

ଆର୍ତ୍ତ ପ୍ରତଶସ୍ତ ଲୋକର ଶରଣ ମୁଁ ଯେମନ
ଅଧିକରେ ପରଲୋକରେ ଧର୍ମ କେବଳ ବଉ ॥ ୧୮ ॥

ଆପତନ ଜନ ବଶ୍ୟରେ ହଉଛନ୍ତି ଯେତକ
ଅରଣ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣ ନାହିଁ ଆନ ରକ୍ଷକ ॥ ୧୯ ॥

ଆପ୍ତକ ଜଗତ ଆପ୍ତକ କରେ ଯେ ହୃଷୀକେଶ
ଅହେତୁକ ଭକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିରେ ଭକ୍ତେ କରନ୍ତି ବଶ ॥ ୨୦ ॥

ଅବିରତ ମୋର ବନ୍ଦନ ସେହୁ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତଙ୍କୁ
ଅତି ଭକ୍ତ ପ୍ରିୟ ଅଟନ୍ତି ଯେ (ଶ୍ରୀ)ହରି ତାହାଙ୍କୁ ॥ ୨୧ ॥

ଅଧିକ ପୁଣ୍ୟରୁ ବର୍ଣ୍ଣିଲ ବ୍ରଜକେଳି ବିଧାନ
ଆଟେ ଭକ୍ତ ସହ ତୃଷ୍ଣିକ ଭଜେ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ॥ ୨୨ ॥

ଆଦୃତ ହିଂଶତେ ଯେ ବ୍ରଜ ଉପାସିକ କୋବିଦ
ଅନ ହେଲେ ରସେ ରସିବେ ରସିକ ରସବିଦ ॥ ୨୩ ॥

ଅଲଙ୍କାରରେ ଚମତ୍କାର ଚିତ୍ର କବିତ୍ୱ ଦେଖି
ଆଲୋଚନା ପୂର୍ବକ ଭାଷ୍ୟର ଶ୍ରମ ହୋଇବେ ସୁଖୀ ॥ ୨୪ ॥

ଅମ୍ବୁଦ ଗର୍ଜନ ସଜ୍ଜନ ଶିଖୀ କରେ ନର୍ତ୍ତନ
ଅଜ୍ଞ ଖଳ ପକ୍ଷୀ ସଂକୁଳରେ ସେ ନୋହେ ପତନ ॥ ୨୫ ॥

ଅଦିବ୍ୟ ଦିବ୍ୟରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ବନାଇବ କଳୁଷ
ଅବଜ୍ଞା ନ କର ଯେ ପ୍ରଜ୍ଞାବନ୍ତ ଗୁଣ ବିଦୂଷ ॥ ୨୬ ॥

ଅବନ୍ଧ୍ୟ ଗୀର୍ବାଣ ଘଟ କବା ସ୍ୱ ପଠ କୁମ୍ଭ
ଅଘ ହରଣକୁ ସମର୍ଥ ସୁର ସରିତ ଅମ୍ବୁ ॥ ୨୭ ॥

ଅଭିଲାଷ ଯେବେ ଗୋବିନ୍ଦ ପଦ ଅରବିନ୍ଦରେ
ଆଲୋଚନା କର ପୁସ୍ତକ ବଙ୍କ ଧରେ ଆଦରେ ॥ ୨୮ ॥

ଅଳଂକାର କାବ୍ୟ ନାଟକେ ଯେବେ ରସିବ ମନ
ଆଦର ହେତୁବେଦ ପ୍ରେ ଗ୍ରନ୍ଥେ କର ସୁବୁଦ୍ଧି ଜନ ॥ ୨୯ ॥

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଲକ୍ଷଣ ସୁଧା ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଜ୍ଞାତ ଇଚ୍ଛା ଯଦ୍ୟପି
ଆଲୋଚନା କର ଆଦରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୁଧେ ତଥାପି ॥ ୩୦ ॥

ଆଦ୍ୟ ବକ୍ରେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡିତ ଗୋସ୍ୱାମୀରେ ବନ୍ଦନ
ଆକୃଷ୍ଟ ହରିପାଦ ଘଲେ ଲେଖା ଗୋପୀ ଚନ୍ଦନ ॥ ୩୧ ।

ଅମୃଦ୍ଧ ପାଦ ଆଶ୍ରପ୍ଲ ଆମ୍ଭ ଉପାସନା ସେ
ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତିଦ ଦୁର୍ବାସନା ବିନାଶେ ॥ ୩୨ ॥

ଅନୁଜ୍ଞା ପ୍ରାର୍ଥନା ସ୍ତୁତିରେ ବନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଗୋବନ୍ଦରେ
ଅଧି ମଣ୍ଡଳ ଗ୍ରାସ ଶେଷ ଗ୍ରନ୍ଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରଦଂଶ ॥ ୩୩ ॥

ରୂପକ—

ଅଶେଷ ବନ୍ଦନ ସ୍ୟନ୍ଦନ ଗୃହୁ ବ୍ରଜ ଅଚଳ
ଅଭିକୁଣ୍ଡ ଘର ଅର୍କଜା ଶ୍ୟାମ ରଜ୍ଜୁ ମଞ୍ଜୁଳ ॥ ୩୪ ॥

ଅଟେ ଗଣ୍ଡ ଶୈଳେ ସେ ଯାନ ମୁଖ ନାଭି ଆକର
ଆଣି ଉଚ୍ଛଶିଳା ବର୍ତ୍ତୁଅ ବଲ୍ଲୀ ଆଚ୍ଛନ୍ନ କର ॥ ୩୫ ॥

ଅପସ୍କର ଗୃହୁ କୁବର ମହୀରୁହ ମଣ୍ଡଳ
ଅଶ୍ୱ ଛବ ଚିର ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତ ନଧ ନଚମ୍ବ ଯୁଚ ॥ ୩୬ ॥

ଆମଣ୍ଡନ ବାସ ସୁମନ ଅଙ୍ଗ ଚୟ ଧାତୁରେ
ଅଟେ ସାନୁ କୁମ୍ଭ ସଚଡ଼ା ଚନ୍ଦ୍ରକର କେତୁରେ । ୩୭ ॥

ଆଖିର ମଣ୍ଡଳ ଆଶ୍ରପ୍ଲ ଭପ୍ସ ହରକୁ ରଥୀ
ଆରୋହ ଆନନ୍ଦ ସେ ନନ୍ଦ ସୁତ ବନ୍ଧୁ ସାରଥୀ ॥ ୩୮ ॥

ଆଦ୍ୟ ଯମକ—

ଅବନ୍ଧୁରେ ଅବନ୍ଧୁରେ କେ ଚରେ ନାଭି କୁରଙ୍ଗ
ଅବିରତ ଅବିରତରେ କେହୁ ନ ତେଜେ ସଙ୍ଗ । ୩୯ ॥

ଅତି ମୁକ୍ତ ଅତିମୁକ୍ତରେ ଆଚ୍ଛାଦନ ମଣ୍ଡପ
ଅଗୁରୁ ଅଗୁରୁ ଶିଖରେ ପକ୍ଷୀ ଗୃହ କଳାପ ॥ ୪୦ ॥

ପ୍ରାନ୍ତ ଯମକ—

ଅନୁସର ରହେ ସର୍ବଦା ପଞ୍ଚ ମଧୁ ପବନ
ଆସଇ କୁସୁମ ବାସକୁ ଭ୍ରମି ମଧୁପ ବନ ॥ ୪୧ ॥

ଅବସ୍ଥିତ ଶିଳେ ସେମନ୍ତ ବପିନ କୁରଙ୍ଗରେ
ଅବରୋଷ୍ଠ ଆସେ ଶଙ୍ଖ କ ବପିନ କୁରଙ୍ଗରେ ॥ ୪୨ ॥

ମଧ୍ୟ ଯମକ—

ଆଳସ୍ଯ କୌଶିକ କୌଶିକ ଚଞ୍ଚୁ ସୋଟରେ କରେ
ଅଭ୍ରେ ବଦ୍ଧ୍ୟତ ବଦ୍ଧ୍ୟତ କୃତ ମାଳସ୍ପେକ ଠାରେ ॥ ୪୩ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଆଶ୍ଳେଷ ସୁରଭି ସୁରଭି କୃଷକରେ ସନ୍ତତ
ଅଭିନ୍ନ ବଞ୍ଜୁଳ ବଞ୍ଜୁଳ ଶାଖା ପତ୍ରେ ଶୋଭିତ ॥ ୪୪ ॥

ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଯମକ—

ଅମ୍ବଭୂକ କେତୁ କ ହର ବସେ ସୁତ ରୂପରେ
ଅମ୍ବଭୂକ କେତୁ ସଂସ୍ଥିତ ଅଗ୍ରେ ସୂତ ରୂପରେ ॥ ୪୫ ॥

ଆପୂତରେ ବୃନ୍ଦେ ହଂସନ୍ତ ଶୋଭି ବସୁଧ ବରେ
ଆପୂତରେ ବୃନ୍ଦେ ରସନ୍ତ ମେଷ ବସୁଧ ବରେ ॥ ୪୬ ॥

ମଧ୍ୟ ଯମକ—

ଅର୍କ ମଣ୍ଡଳା ସମୀରଣ ସୁଶିଳରେ ବହର
ଅକ ମଣ୍ଡଳା ସମୀରଣ ସୁଶିଳରେ ବହର ॥ ୪୭ ॥

ଅଭ୍ରରେ ଯୋଗ ପୃଷ୍ଠବନ୍ତ ରୁଚ ସ୍ୟନ୍ଦନ ଚଢ଼େ
ଅଭ୍ରରେ ଯୋଗ ପୃଷ୍ଠବନ୍ତ ରୁଚ ସ୍ୟନ୍ଦନ ଚଢ଼େ ॥ ୪୮ ॥

ଅର୍ଭକ କମଳରେ ଖେଳରେ ହେନେ ମଧୁସୂଦନ
ଆଜ ଆରମ୍ଭନ୍ତି ବୃଷଭ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗାବ ଦୋହନ ॥ ୪୯ ॥

ଅରିଷ୍ଟ ଅସୁର ଗରିଷ୍ଠ କଂସ ଆଦେଶେ ବ୍ରଜ
ଅଭ୍ରବପୁ ଶୁଭ୍ର ବୃଷଭ ରୂପ ଧରି ବରାଜ ॥ ୫୦ ॥

ଅଭ୍ରଖଣ୍ଡ ଚଳେ ଅନଳେ ତଥା କମ୍ପେ କକୁଦ
ଅରବନ୍ଦି ଘୋଷ ଘୋଷରେ କ୍ଷୁରଘାତ ଉପୁଦ ॥ ୫୧ ॥

ଅପାଦ କ ପାତ ଉପାର ସ୍ତୋକ ସ୍ତୋକ ସୂତରେ
ଅନେକ ବଷାଣ ପାଷାଣ ଘାତ ମଧ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠରେ ॥ ୫୨ ॥

ଅଙ୍ଗାର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୂରଭର ଅବଲୋକନେ ହରି
ଅପୂର୍ବ ତେଜ ପଙ୍କାପୂନ ଅଗ୍ରସର ଶ୍ରୀହରି ॥ ୫୩ ॥

ଅନଳ ପ୍ରବଳେ ଅନଳ ଘନ କି ଉତପ୍ରତ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧରନ୍ତେ ଯେ ତ୍ୟୁତବନ୍ଧ ଘୁଞ୍ଚେ ବନ୍ଧୁତ ॥ ୫୪ ॥

ଅଲୋମରେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲୋମ ବୃଷ ବତ୍ସର ଶଙ୍କି
ଆକାଶର ବାଣୀ ପ୍ରକାଶ କଥ ଦୈତ୍ୟ ପାତକୀ ॥ ୫୫ ॥

ଅମରବେ ରତ ସମର ଶୃଙ୍ଗ ଧରି ପତନ
ଆସ୍ୟରେ ରୁଧିର ହାସରେ ଦୃଢ ସେ ଅଚେତନ ॥ ୫୬ ॥

ଅମରେ ହୃଷ୍ଟ ସଂଭ୍ରମରେ ପୁଷ୍ପବୃଷ୍ଟି ଝରନ୍ତି
ଆରମ୍ଭ କଲେ ବିସଂରମ୍ଭ ବୃଷ ବନ୍ଧରେ ସ୍ତୁତି ॥ ୫୭ ॥

ବୃଷ ବନ୍ଧ —

ଅଜ ନନ୍ଦନ ନନ୍ଦନ ବନ ଜନ ମନ ଶରଣ
ଆଶୁ ଅସୁର ହର କର ଘୋର ଦର ହରଣ ॥ ୫୮ ॥

ଆନନ୍ଦ ବ୍ରଜରେ ସେ ନନ୍ଦ ବ୍ରତୀ ଯେ ଏକାଦଶୀରେ
ଅଶନ ବିନାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଉଜାଗର ନଶିରେ ॥ ୫୯ ॥

ଅଳପ ଦ୍ୱାଦଶୀ କଳପନାରେ ସାବନ୍ତୁଂ ଗତ
ଆଚରନ୍ତେ ସ୍ନାନ ଯେ ତର ଜଳପତିର ଦୂତ ॥ ୬୦ ॥

ଆସନେ ବସାଇ ପ୍ରସନ୍ନେ ପୂଜା କରେ ବରୁଣ
ଆକୁଳ ଶ୍ରବଣେ ସ୍ୱ କୁଳ ବନ୍ଧୁ ଆଖିରଗଣ ॥ ୬୧ ॥

ଅର୍କଜା ପ୍ରାନ୍ତରେ ଶୋକ ଜାତରେ ଯଶୋଦା ଆଦି
ଆପରେ ଯେପରି ତାପରେ କୃଷ୍ଣ ମଙ୍ଗଳ ନଥି ॥ ୬୨ ॥

ଅର୍ଜନ କରି ସେ ଲୋଚନ ବୋଲେ ହେଲା ପଦ୍ମଜ
ଆଣିଲୁ ନନ୍ଦଙ୍କୁ ଜାଣିଲୁ ହେବ ଅନବ ପାଶ ॥ ୬୩ ॥

ଦଣ୍ଡଧର —

ଅଭ୍ର ବପୁ ବନ୍ଦେ ନମାମି ହେ ମନୋହର ଅଙ୍ଗ
ଆଖିର ରମଣୀ ସୁଖଦ ସ୍ଥାନ ସୁହୀଡ଼ା ରଙ୍ଗ ॥ ୬୪ ॥

ଚ୍ୟୁତାକ୍ଷର—

ଅଧ ପାଦ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମସ୍ତକ ବଶ୍ୱରୂପ ପ୍ରବର
ଆଦତ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯୁଗଳ ନେତ୍ର ଚୁଟଚର ଚର ॥ ୬୫ ॥

ଦତ୍ତଚ୍ୟୁତାକ୍ଷର—

ଅଳ୍ପ ସଂଭବ ସ୍ଥିତି ପ୍ରେକ ଦେବବର ଈଶ୍ୱର
ଅଜ ଯେ ବଧିରେ ଗୋଷ୍ଟଣ ନାମ ଲୋକେ ପ୍ରଚୁର ॥ ୬୬ ॥

ସର୍ବତୋଭଦ୍ର ବନ୍ଧ—

ଅମରମା ମାରମ ଅଦରବରର ବରଦ
ଅସର ସସର ସଅଦର ବର ଢବ ରଦ ॥ ୬୭ ॥

ଆନନ୍ଦ ସକଳେ ସେ ନନ୍ଦ ଘେନ ପ୍ରବେଶ ଜବ
ଶରଣ ସେ କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥ ୬୮ ॥

ଇତିଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ ପ୍ରଥମ ସୂକ୍ତ କୁସୁମ ସମାପ୍ତ ॥



— ଦ୍ୱିତୀୟ କୁସୁମ —

ଆଠ ପୋଇ-ବର୍ଷାଋତୁ

(ଏକ)

ରୂପକ—

ଆସି ନଭେ ଘନାଘନ ଛବ ବଦ୍ୟମାନ ଉପ୍ସଦ ବୃଂହିତ ସେ ସ୍ତନିତ
ଅଦ୍ରି ଅଶନ ଦନ୍ତରେ ଭେଦ କୂପିତରେ ପ୍ରବାହ ସନ୍ଦୋହ ସଜନ୍ମ ତ ॥ ୧ ॥

ଉଡିଯେ ମଦଧାର ବରଷାରେ ଧରା·ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ବନାଶିଲ୍ଲ ତାପ
ଅଚ୍ଛି ଯେ ଯେନ ପୁଷ୍କର ନାମ ଆକାଶର ତା କର ଅଗ୍ରରେ ଯେଣୁ ବ୍ୟାପ ॥ ୨ ॥

ଅଟେ ଘନ ଜପପତି ବଶ୍ୱ ଗମ୍ୟ ପ୍ରୀତି ପାଣିରେ ଯୋଡ଼ାଇ କ୍ରୂର ଗିର
ଅଙ୍ଗୁ ବରହ ଦହନ ଦାବକୁ ଶମନ କଲ୍ଲ ଘନ ରସ ଦାନ କରି ॥ ୩ ॥

ଅଷ୍ଟରଷ୍ଟ ଯେ ତପତି ବସେ ରଜବନ୍ତୀ ମହୀକ କରାଇ ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ନାନ
ଅଣି କପଟ କରକା ମଲ୍ଲିକା ମାଳକା ବଶିଲ ଉସଦା ଦେଖି ପୁନ ॥ ୪ ॥

ଅନୁସଂଟିଣୀ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଗୁଣରେ ପୁଲକ ପିନ୍ଧ ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ ପାଟ ପ୍ରଭ
ଆଲମ୍ବିତ ମେ,ତମାଳ ବକାଳକା ଛଳ ମଣ୍ଡି ବରଣରେ ଘନ ଶୋଭ ॥ ୫ ॥

ଶ୍ଳେଷ—

ଅତି ସ୍ଥୂରେ ମେଘନାଦ ଆପେ ରଚି ବାଦ ଧାର ଯୋଗେ ଚ୍ଛଷ ପନ୍ତ ଲୀନ
ଆଶୁ ଆସି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାନ୍ଦ୍ର ଆଶୁଗ ବୃଷ୍ଟିରେ ଦୂରାହାନ ॥ ୬ ॥

ଅନ୍ଧକାର ମାୟା ଘୋର ଦେଖାଇ ପ୍ରଚୁର ହୃଷ୍ଟ ନିଶାଚର ସମୁଦାୟ
ଉଡିଯେ କବନ୍ଧର ସଂଗ୍ରର ପ୍ରଗ୍ରର ଡାକିମ୍ବ ଜାମ୍ବବ କର୍ମେ କାୟ ॥ ୭ ॥

ଅର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱର ଯେ ଦୁର୍ବର ବାହ୍ମନର ବେଗ ଉଦୟ ତହିଁ ଅଧିକ ଶର
ଆପେ ସୀତା ମନ୍ତ୍ରପାତ କହେ ଶ୍ଳେଷ ଯୁତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧୀର ॥ ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଅଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଆପଗା ଜରଣ ଝରକୁ ତେଜ
ଉଚ୍ଚ ଘନରସ ବୃଦ୍ଧି ଭଜ
ଆନନ୍ଦ ଦ୍ୱିକୂଳ ମଣ୍ଡି ଘାଟରେ
ଆସ୍ୟ ମେରୁ ସୂତ ଫେନ ଛୁରଣେ
ଆସେ ଅଭିସାର,
ଅଭିଳାସ ସିନ୍ଧୁ ସଙ୍ଗମ କର ॥ ୧ ॥
ଅଟର କୂଳବର୍ତ୍ତି ଅଭିସାର
ଅଛି ସ୍ୱନ ଛଳେ ଖଞ୍ଜି ମଞ୍ଜୀର
ଆଲୋକ କର ତରଣି ଉଡ଼ୁପ
ଅନ୍ତରେ ଟେକା ନ କର ଅଳପ
ଅମାବାସ୍ୟା ଭ୍ରମ,
ଆଲୋଚନାରୁ ଉଭୟ ସଙ୍ଗମ ॥ ୨ ॥

(ଦୁଇ)

ଚୈତ୍ର —

ଅସି କାମନଦ୍ରା ହତ କଲା ଯେଣୁ ରତ ମିଥୁନ ବୋଲନ୍ତି ପ୍ରେଣୁ ବୃଧ
ଆପେ ଅତନୁ କାଳିକା ତେଜ ମନୁ ଟେକା ଇଚ୍ଛି ବଶୁଜପୁ କାମୀ ବଧ ॥ ୧ ॥
ଅଶୁଦନ୍ତ ବଦଗ୍ରାନ କୁରଙ୍ଗ ଲାଞ୍ଛନ ଶୋଣ ପଦ୍ମଖଣ୍ଡ ଭାବ ଗ୍ରାସ
ଅଦ୍ୟ ରାମା ପତିବ୍ରତା ନହତ ସବତା ଦେଖି କଲା ଅଗ୍ନି ପରବେଶ ॥ ୨ ॥
ଅଗ୍ନି ଅଶନର ବ୍ୟକ୍ତ କାନ୍ତାର ପୀଡ଼ିତ ଉଡ଼ୁ କେଶ ଦ୍ୟୋତ ବହ୍ନି କଣ
ଉଦ୍ଧ ତମସ ବଶୁରେ ବ୍ୟାପେ ଝରସରେ ନଭ ଆଶା ଅଶ୍ରୁ ବରଷଣ ॥ ୩ ॥

ଅଚ୍ଛି ବାରୁଣୀ ସେବନ କାଳକା ଗର୍ଜନ ବକାଳି ପାଣ୍ଡୁର ଦନ୍ତେ ହସେ
ଅଭ୍ରଯାନ ଧନୁ ନୀଳ ଜବା ମାଂଳ୍ୟପୂଳ ମାଳରେ ମଞ୍ଜୁଳ ଉର ଦିଶେ ॥ ୪ ॥
ଅସି ଝଂମକାଇ ଦ୍ୟୋତ ବଦୁଂତ ବନ୍ଦିତ ହର ହରଷରେ ମନାନ୍ଦିତ
ଅବଲୋକ ମଳକଣ୍ଠ ଆରମ୍ଭିଲେ ନାଚ କାଳିକା ଉଦୟ ପ୍ରମୋଦିତ ॥ ୫ ॥
ଅଦ୍ରି ଧୂମ ଲୋଚନଜ ହତ ରକ୍ତବୀଜ ସନ୍ତାନ ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ ଦିଶେ
ଅଟେ ପ୍ରେକ ଚନ୍ଦରଥ ଇନ୍ଦ୍ରାୟୁଧ ପଥ ପଙ୍କଳରେ ଅର୍ଦ୍ଧମଗ୍ନ କ ସେ ॥ ୬ ॥
ଆଣି ଘନାଘନ ପରେ କାମକ କୋପରେ ତାମ୍ରଜପୁ ତକ୍ତକା ଆରୋପିତ
ଅଧେ ଅଦ୍ରି ଉହାଡ଼ରେ ବିୟୋଗୀ ଯେ ଡରେ ଶୁଣି ଅଣ୍ଡ ନାଦ ସଘନେ ॥ ୭ ॥
ଅଶ ବରହୀଙ୍କି ଅଶ ଭ୍ରମାଇଂ କ ଧର ପିଙ୍ଗିଚ୍ଛ ପରିଧି ବ୍ୟାଜେ ସୋହେ
ଆଜ୍ଞା ଦର୍ପକର ଡାକ ପ୍ରେ କାଳ କଣ୍ଠକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଅଷ୍ଟୋତ୍ତଶୂକ୍ ବାଣୀରେ)

ଆଗମ ସମା ଉପଗତ ରସ
ଅନୁଭୂତ କର ମୃଦ ସରସ
ଅତି ସୁମନ ହାସ ଶେଫାଳିକା
ଆମୋଦ ମାଳତୀ ଜାତି ମଲ୍ଲିକା
ଆତୁର କେତକ,
ଅଷା କଦମ୍ବ କୁଟଜ ଚେତକ ।୧।
ଆସ୍ଥିତ ସୁବାସେ ବାସକ ସଜ୍ଜା
ଆଧ୍ୟାନ ମଧୁପରେ ଦୃଷ୍ଟ ଲଜ୍ଜା
ଅନୋପମ ମକରନ୍ଦ ଆଶାପ୍ତି
ଅଳି ଚଟକ ପର ଚୁମ୍ବି ଯାଇ
ଅସ୍ୱାଦିତ ମଧୁ,
ଅଜ୍ଞାନ ମତେ ରମି ଯଥା ବଧୂ ।୨।

---

୧ । (କ, ଗ) ଧୂମ୍ର

(ଜଣାଣ)

ଅଳି ଚଷିକା ଲୋକନ ବିଭ୍ରମ ଲୋଚନ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ମଦ ମରନ୍ଦ ପାତ
ଅଳି ସଂଲାପ ଗୁଞ୍ଜନ ଛଳେ ହରି ମନ ପାଶେ ରେ ପଦ୍ମିନୀ ସ୍ନେହ ବତ ॥ ୧ ॥

ଆସେ ଅଳି ତନ୍ତ୍ରି ଧୀରି ଗତିରେ ସମୀର ବହେ ସୁବାସ ଭାର ବନ୍ଧ
ଅଛି ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ବନା ସେ ପ୍ରିୟା ନବୀନା ଯୋଗୀ ବିଯୋଗୀ ହୃଦୟ ଦନ୍ଧ ॥ ୨ ॥

ଆଟପ ଅଧୋକ୍ଷଜ ବ୍ରଜ କୁମାର ସମାଜ ଘେନି ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପୁରେ ରଙ୍ଗ
ଅତି ଉଚ୍ଛ କେକା ରଟି କରଣ ପ୍ରକଟ ବିରଚେ ନାଟ ବି ଭଙ୍ଗି ରଙ୍ଗ ॥ ୩ ॥

ଅମ୍ବୁ ବାହରେ ଆନକ ନିନଦ ସାମୁକ ଘନ ସଙ୍ଗୀତରେ ଭେକ ସ୍ୱର
ଅନ୍ତେ ବଧୂପୁରେ ପିକ ଶୁଣି ହେଲେ ମୂକ କୃଷ୍ଣ ବପୁ ଦହେ ଅଣସର ॥ ୪ ॥

ଅଦ୍ରି ସ୍ୱର୍ଧା କୁଚ ପତ୍ର ମଣିଲେ ଶ୍ରୀଧର ଝରହାର ସଜେ ପଦାବଳି
ଅଟେ ସୁ ତମାଳ ଦଳ ଚେଳ ପ୍ରେ ମଞ୍ଜୁଳ ତା ମାଳ ଯୋଗେ ଫଣନ୍ତ ଚଳି ॥ ୫ ॥

ଆଶ୍ଚ ଅସନ୍ଧରେ ମାଦ ଛୁଲ ଶୀଳ ଛବି ନିତମ୍ବରେ ଆଲମ୍ବିତ ବେଣୀ
ଅତି ପ୍ରବାଳ କୁସୁମ ବେଶରେ ସୁଷମ ଧାତୁରଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗ ପାଦ ପାଣି ॥ ୬ ॥

ଅଳ୍ପ ନ ରଖି ସନ୍ଦେହ ମଣି ପ୍ରେୟା ଦେହ ଆଶ୍ଳେଷକୁ ଉଭା କର ଟେକ
ଅବଶିଷ୍ଟ ପୀଠମର୍ଦ୍ଦ ବିଦୂଷକ ବିଦ ନର୍ମ ସଖା ହସେ ଅବଲୋକ ॥ ୭ ॥

ଅନ୍ଧ ମଦନ ମଧୁରେ ମଧୁପ ମଟୁରେ ପଦ୍ମିନୀ ଲୋଡ଼ଇ ଗିରି ଶିର
ଆନ କୁସୁମେ ନ ରସେ ଛନ୍ଦ ଚଉ ଭଟେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଧୀର ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ଶୁଣି ସଖୀରେ ଆକ୍ଷେପ
ଅଧିକେ ମରମେ ଭେଦଇ ଶ୍ଲେଷ
ଅଦ୍ଭୁତ ସିଦ୍ଧ ହେଲେ ଯୋଗରେ
ଅଚଳ ପୂଜିବା ଇନ୍ଦ୍ର ଭୋଗରେ
ଆତୁର ବର୍ଦ୍ଧନ,
ଅସେବ୍ୟ ଗିରି ଶିଖ ବିଲୋକନ ॥ ୧ ॥

ଆଗତ ଗଗନରେ ତରୁଣୀ ପନ୍ତି
ଆଶ୍ୱସେ ମାନସେ ଆସେ ଶ୍ରୀମନ୍ତି
ଅନଙ୍ଗ ଗର୍ଜନ ପଞ୍ଚ ତନତ
ଆକାଶେ ଯେଉଁକାଳେ ବିଦ୍ୟୁତ ଦ୍ୟୋତ
ଅସି କବା ଧରେ,
ଆସି ପୁନ ଗୃହା ପ୍ରବେଶ କରେ ॥ ୨ ॥

(ଗୌରି)

ଅତି କର୍ଦ୍ଦମ ବରଷା ମାର ଯୋଗ ରସା ରାଧା-କୃଷ୍ଣ ଚେଳ ବନେ ନୋହେ
ଆଳି ମେଳେ କାମ ବାଧା ଅଟ୍ଟାଳିକା ରାଧା ଆରୋହ୍ଣ ଜମୁତ ଶୋଭା ଗୃହେ ॥ ୧ ॥

ଅଟେ କୃଷ୍ଣ ଶ୍ୟାମଘନ ତଡ଼ିତ ବସନ ବକାଳି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୋତିମାଳ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଧନୁ ଚୂଳ ସ୍ୱନ ରୂପ ମେଳ ତନତ ଜନତ[1] ବେଂଶୀ କଳ ॥ ୨ ॥

ଅନ୍ତେ ଚଲ୍ଲଇ ଯେଉଁକାଳେ ସ୍ନାନ ପୁଣ୍ୟବଳେ ନ ବସଇ କାନ୍ତ କୋଟିଲ ପ୍ରିୟା
ଆସି ହୃଦକୁ ବରଷ୍ଠ ନନଦ ବରଷ୍ଠ ଦନୁର କି ଆକମ୍ପାଇ ହିୟା ॥ ୩ ॥

ଆଳିମାନଙ୍କୁ ଚକ୍ଷୁରେ ଘୋର ବରଷାରେ ବଞ୍ଚନ୍ତି କି ରୂପ କୃଷ୍ଣ ବନେ
ଅଙ୍ଗ ଭୋଗକୁ ନ ଇଚ୍ଛେ ଗଣ୍ଡ ଗାବ ପଚ୍ଛେ ନ ରହନ୍ତି ସୁଖେ ସୁଭବନେ ॥ ୪ ॥

ପ୍ରସର କୁନ୍ଦଲତା ବୋଲେ ମଞ୍ଜୁଳତା ଅଟ୍ଟାଳିକା ଠାରୁ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ
ଆପ ଅଭେଦ ସମୀର ନଚ୍ଚନ୍ତି ମନ୍ଦର ମାରବ୍ୟ ଧି କରେ ବନ୍ଧଧନ ॥ ୫ ॥

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଉଚ୍ଚ୍ୟଜ୍ୟକୁ କଣ ଚକ କୁଚ ଚିଣ ଧରିବାକୁଁ ଦେଖେ ପ୍ରବରତ
ଉଦ୍ଭବ ବରଷାରେ ଜାର ବରସାରେ ନ ହରେ ବେଦନା ହୋଇ ରତ ॥ ୬ ॥

ଅଳ୍ପ ହସି କୃଶୋଦରୀ ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ଦଣ ଯାଇ ବ୍ୟଥା ହର ସେ ଦେବର
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର କଣ ଦାନ ବଚନ ରଚନ କୁଚ ହଁଇ ହରଷେ ଦେବର ॥ ୭ ॥

---

୧ । (କ) ପୋଥିରେ 'ଜନତ' ନାହିଁ ।

ଅଳି ପଦ୍ମ ମଧୁପିବାକୁ ଯେପରି ରଙ୍ଗରେ ମଧୁପାନେ ବଶ କରାଏ
ଅଛୁ ହଂସୀର ମାନସ ଲାଳସା ମାନସ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ।

— ଗୀତ —

(ଆଷାଢଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଆଗତ ସ୍ନେହ ସମୟେ ଭଗବତୀ
ଆଦରେ ଜଟିଳା ପାଦେ ବନ୍ଦନ୍ତି
ଆଶୀଷ ଦେଇ କୁଶଳ ଆଳାପ
ଅନ୍ତ ବୃନ୍ଦା କହେ ଶୁଣ ଅଳପ
ଆଜ୍ୟ ନ ଭେଟିଛ,
ଅନ୍ତର ଦନୁ ବୃନ୍ଦାବନୁ ଗାଈ ॥ ୧ ॥
ଆଦେଶ ଦେବୀ ଦେଲେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ
ଅଦ୍ରିରେ ସିଦ୍ଧ ଶିଳାଙ୍କ ଅର୍ଚ୍ଚନ
ଅର୍ଚ୍ଚୀଭବ ବାରେ ଆଚରୁ ବଧୂ
ଅବଶ୍ୟ ଧନଧାନ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ସାଧୁ
ଆପେ ନାନ୍ଦୀମୁଖୀ,
ଅବଧ୍ୟେ ଚତୁର୍ମାସେ ପୂଜ ସୁଖୀ ॥ ୨ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

ଆଳି ଜଣେ ଶୁଣି ହସି କହଇ ସୁକେଶୀ ପାଞ୍ଚ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଯେ ଜଟିଳା
ଅଦ୍ଭୁତ ସିଦ୍ଧ ଶିବ ଶିରରେ ପୂଜକ ପ୍ରତି ଶାବକାରେ ସିଦ୍ଧ ଶିଳା ॥ ୧ ॥
ଅତି ହରଷ ସଂଭ୍ରମେ ସତ ବୋଲି ପ୍ରେମେ ପଚାରନ୍ତେ ବୃନ୍ଦା ପରବେଶ
ଆଜ୍ଞା ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କର ଶୁଣି ସମାଚର ବାହାରେ ବାମତା ଅନ୍ତେ ତୋଷ ॥ ୨ ॥
ଅନୁରାଧା ନାମ ଋକ୍ଷ ଅବଦାତ ପକ୍ଷ ଅଷାଢ ଦଶମୀ ଶୀବ ବାରେ
ଆଦ୍ୟ ଅର୍କ ପୂଜ ପର ସମ୍ଭାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ବେଶ ଦେବ କାମ ଶୀବ ବାରେ ॥ ୩ ॥

ଅଧ୍ୱେ ବୃନ୍ଦା ଦରଶନ ମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରସନ ସର୍ଜନା ଭୃମ୍ବର ବୋଲୁଂ ହସି
ଅଗ୍ରେ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଚଳେ ପଦ୍ୱଣରେ ମିଳେ ଭୃଭଙ୍ଗି ମଲ୍ଲିକା ଭେଟେ ଆସି ॥ ୪ ॥
ଆଳି ବୋଲେ ଭାନୁ ଜେମା ପୂଜବେ ପ୍ରତିମା କରାଅ ଦେବଙ୍କୁ ଦରଶନ
ଅଂଘ୍ରିବନ୍ଧ ବୋଲେ ନନ୍ଦ ସୁତେ ସେ ଆନନ୍ଦ ଦେଖିବ ହେଲେ ସେ ପରସନ । ୫ ॥
ଅଟେ ବିଶ୍ୱାବସୁ ନାମ ଶବର ଉତ୍ତମ ଗୁପତେ ଦେଖାଇ ସ୍ନେହ ଦ୍ୱିଜେ
ଆପେ ତେଜି ନୀଳାଚଳ ସେ ମାଧବ ନୀଳ ସେବନ୍ତୁ ସେଠାରେ କଲେ ବିଜେ ॥ ୬ ।
ଅନାସ୍ଥାସେ ଭେଟ ନୋହେ ଶୁଣି କାନ୍ଦ କହେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଲୀଳା ସେ ବିଧାନେ
ଆଜ୍ଞା ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କର ଅବଜ୍ଞା ନ କର ଶୁଣି ସେ ହରଷ ସାବଧାନେ । ୭ ॥
ଅଛି ଶେଷେ ବୃନ୍ଦା ତଜଂ ଜାଣି ବସ୍ତୁ ଭଜ ଅଗ୍ରେ ଦେଖାଇଲେ ମାର୍ଗ ତୋଷେ
ଅଘ ଅସ୍ଥି ଭେଟି ବାଟେ ସିଦ୍ଧ ଶିଳା ଭେଟେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷେ । ୮ ॥

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଅଶ୍ୱଦର ଗଦା ଚକ୍ରଧର କର
ଅଚିନ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସେ ଚକ୍ରଧରଙ୍କର
ଅଷ୍ଟାସ୍ତ୍ର ନାରାୟଣ ପରସନ
ଅବଧେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦରଶନ
ଅଚଳରେ ଉଚି,
ଅନ୍ୱେଷଣା କୃଷ୍ଣ ସ୍ଥାନ ବମ୍ୱୋଷ୍ଟୀ ॥ ୧ ॥
ଅଦ୍ଭୁର ଆନନ୍ଦ ନୋହେ କଳିତ
ଅଙ୍ଘ୍ରି ଧରଇ ହୋଇ ତରଳିତ

---

୧ । (କ) ପୋଥିରେ ନାହିଁ ।

ଅନାୟାସେ ସ୍ୱେଣୁ ବଦନରେ ଜେମା
ଅଙ୍କ ପାଦର ଧରି ମନୋରମା
ଆସନ୍ନ ଗୋଧନ,
ଅବେଷ୍ଟିତ ସଖା ସୁବଳ ବୃନ୍ଦ ॥ ୨ ॥

(ଛଅ)

ଅନ୍ଧି ପ୍ରକାଶ ମଙ୍ଗଳ ସେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ କୃଷ୍ଣ ଗୃହ୍ୱଁ ବୋଲେ ଜେମା ବଜେ
ଅଟେ ପ୍ୱେ ଉପାସ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୀଳା ହେତୁ ସିଦ୍ଧ ଶିଳା ପୂଜେ ॥ ୧ ॥
ଆନନ୍ଦର ଅଗାଧରେ ବୁଡ଼ି ହରି ଧରେ ବଟୁକର କହେ କୁମାରଙ୍କୁ
ଆଜ ଚଳେ ରଖି ଗାବ ଆମ୍ଭେ ଆଣୁ ଦେବ ପ୍ରସାଦ ଭରିବ ଉଦରକୁ ॥ ୨ ॥
ଅଳ ଧାମେ ପଦ୍ମଗନ୍ଧ ହରି କାମଅନ୍ଧେ ସେଦ୍ୱ ଦଣ୍ଡଗ ପଥ ଅନୁସରି
ଅବଲମ୍ବ ନର୍ମସଖା ବେନି ହସ୍ତେ ପଖା ରାଧା ପଦଚିହ୍ନ ଶୋଧେ ଗିରି ॥ ୩ ॥
ଅବଲୋକ ଅବସ୍ଥିତ ତୁଳସୀ ଆଗତ ପ୍ରେକାଳେ କୃଷ୍ଣ ବିଳମ୍ବ ଜାଣି
ଅଦଭୁତ ବୋଲେ ହରି ତୁଳସିତ ଗିରି ଶିଖରେ ବୋଲୁଁ ସେ ବନ୍ଧେ ଭଣି ॥ ୪ ॥
ଅଳ ଆତୁରକୁ ସ୍ଫୁଟ ପଦ୍ମା ପ୍ରକଟ ଗିରି କଟକରେ ସେନ ଚଯ
ଆସ ହେବ ଦରଶନ ଶୁଣି ପରସନ ମୁଖ ହରି ପୁଲକିତ ଗାଏ ॥ ୫ ॥
ଅଧୋକ୍ଷଜ ପାଦଚିହ୍ନ ଶ୍ରୀମତୀ ଦର୍ଶନ କରି ଦେଖେ କୃଷ୍ଣ ଲୀଳା ସ୍ଥାନ
ଆସି ଚିର ବାଞ୍ଛିତରେ ନାଥ ଦରିତ୍ରେ ଲଭ କରି ଗାଢ଼ ଆଲିଙ୍ଗନ ॥ ୬ ॥
ଅଣିମାଦି ସମ୍ପଦରୁ ଅଧିକ ସୁଖ ଗୁରୁ କୃଷ୍ଣ ଦେବା ଭାବ ମନ ଜାଣେ
ଅନ୍ତେ ରାଧା ଲାଜ ଲାଜ ଓଷ୍ଠ କରେ ଚୋଜ କୃଷ୍ଣ ଇଚ୍ଛା ଗଣ୍ଡ ଦରପଣେ ॥ ୭ ॥
ଆଣି ଧାତୁ ଖାଲେ ଚଯ ଉରଜରେ ପଦ ଗିରି ଶୋଭା ଭୃମି ଭୃମି ରୁହେଁ
ଆଟପ ମାଳ[୧] ମାଳତୀରେ ମଣ୍ଡନ୍ତ ପ୍ରୀତିରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ॥

---

୧ । 'କ' ପୋଥିରେ 'ମାଳ' ପଦ ନାହିଁ ।

—ଗୀତ—

(ଆଷାଢ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ)

ଅମୃତ ମନ୍ତ୍ରେ ଭୁବନ ଆସାରେ
ଅଦ୍ୟ ଅଟାଳ ଭବନ ଆସାରେ
ଆସେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ବନ ଆସାରେ
ଅଧୀରତା ମଧୁବନ ଆଶାରେ
ଅପର ସଂସାରେ,
ଆନ ନାହିଁ ତତ୍ତ୍ୱ ପରଶଂସାରେ ॥ ୧ ॥

ଆଗତ କୋବା କାଳ କଣ୍ଟକରେ
ଆୟୁସ କାମ କାଳ କଣ୍ଟକରେ
ଆହୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରେମଶିଳା କଣ୍ଟକରେ
ଅଶନ ପାତ ଶିଳା କଣ୍ଟକରେ
ଅଙ୍କ କଟକରେ,
ଆତ୍ମେଶ୍ୱର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରକଟ କରେ ॥ ୨ ॥

(ସ୍ୱାତ)

ଅସ୍ତି ବିଦ୍ୟୁତ ଦ୍ୟୋତରେ ଚୋଲେ ମୁଦ୍ରିତରେ ଅଙ୍କେ ବସି ପତ୍ତି ଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ି
ଅନ୍ତ ଉଚ୍ଚ କୁଚ ଯୋଡ଼ି ହୃଦୟରେ ଜୋଡ଼ି ଭଡ଼ାଭଡ଼ି ଶୁଣି ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥ ୧ ॥
ଅର୍କଶିଳାର ଉଦ୍‌ଗମ ମନ୍ଦର ସୁଷମ ଶିଳାଖଣ୍ଡ ଭୁଜ ବୃନ୍ଦା ସଞ୍ଚ
ଅନୁଭବ ବିଦ୍ୟୁ ଦନ ନବ ବିଦ୍ୟୁଂ ଘନରସେ ତନ୍ତୁ ଭୋଗେ ସୁଖେ ବଞ୍ଚ ॥ ୨ ॥
ଅଚ୍ଛ ସ୍ଫଟିକ ସୁଶିଳା ଉଡ଼ନ୍ତି ପ୍ରେମଶିଳା କାନ୍ତ ଉପରେ ଦିଶଇ ରତେ
ଅବଲୋକ ଦାବ ଜାତ ହୋଇ ଅନାପୃତ ବହ୍ନିକ ରସାଇ ଉପରତେ ॥ ୩ ॥

---

୧ । (କ) ବିଦ୍ୟୁବେନ୍ନ

ଅବକାଶ ନାହିଁ ଲେଶ ଫୁଲ ଶରେ ହାସ ଦେବାକୁ କୁସୁମ ରୂପ ପାଣି
ଅଙ୍ଗ ବେଷ୍ଟରେ ଅବଳା ବଳା ବୋଲେ ପଳା ସେ ମୁକରେ ଡ଼ାକେ ସୁକଙ୍କିଣି ॥ ୪ ॥
ଅନୃରତ ଶେଫାଳିକା ମାଳିକା ବାଛିକା କାଳିକା କବରୀ ବିମଣ୍ଡନ
ଅଙ୍କେ ବସାଇ ସୁକେଶୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସି ଦେଖାନ୍ତି ଗତ ସୁରତ ସ୍ଥାନ ॥ ୫ ॥
ଅନା ତୋ ରୂପ ଧାତୁରେ ଲେଖି ମୁଁ ଆତୁରେ ଅଶ୍ରୁ ମୁଖେ ବଞ୍ଚେ ପ୍ରେ ବରଷା
ଆଣି ପଦକ ଉରଜେ କରି ବଞ୍ଚେ ମୁଁ ସେ ତବ ପଠ ବୋଲେ ମୀନ ଦୃଶା ॥ ୬ ॥
ଆଜ ମାଳଞ୍ଚ ମାରୁତ ତବ ସଙ୍ଗ ହୃତ ନେଇ ପ୍ରିୟ ତଥା ଶିଖୀ ନାଟ
ଅଭ୍ରେ ଦେଖିବ କାଳିକା ପ୍ରେ ଜୟ ପତାକା ଉଡ଼ାଇଲ ପ୍ରାୟେ କାମରାଟ ॥ ୭ ॥
ଆନ ଆନକର ନାଦ ଚମକାଇ ହୃଦ ପ୍ରିୟା ବିନା କ୍ଷଣେ ବଞ୍ଚି ନୋହେ
ଅଛୁ ପାଷାଣରେ ପାଳି ଦେଖେ ଯୋଷା ହରି[୧] ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ॥ ୮ ॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ଷଡ଼ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀରେ)

ଉଦ୍ବଳାକ୍ଷ ଦେଖି ବର ଯୋଷାର
ଆଣି ବସାଇଲେ ପାଳରେ ସାର
ଅଧର ମୋ ଛଳେ ହରତ ସାର
ଅଣ୍ଟେ ଧରି କୁଚ ଯୁଗଳ ସାର
ଅଚନୁ ଅସାର,
ଅତହରିକୁ ଉସାର ନସାର । ୧ ॥
ଆଜ ହୋଡ଼ରେ ମୁଁ ତୋ ଚରିକର
ଅବଶ୍ୟ ହାରିଲେ ତୋ ଘରକର
ଆସ୍ୟ ହଳଇ ଜଣି ସୁଧାକର
ଆଧିତ ଝଲକା ବାଳକଭର
ଉତ ପ୍ରୀତିକର,
ଉଚ୍ଛି ତ ହାରିଲେ ଗର୍ବ ନ କର ॥ ୨ ॥

୧ । 'ର' ପୋଥିରେ 'ହରି' ନାହିଁ ।

(ଅ:ଠ)

ଅସ୍ତୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ଖେଳ ପଞ୍ଜାପଞ୍ଜ ଲେଳ କୃଷ୍ଣ ଛଳ କହେ ଶ୍ରୀମଞ୍ଚରେ
ଆନ ଗତ ଯୁଗ ବନା ଅଷ୍ଟୁ କ ନବୀନା ଅତିଶୟ ମାଢ଼ ପଞ୍ଚତଯେ ॥ ୧ ॥

ଆଟପ ଘମା ହାର ବ୍ରୀଡ଼ା ଲଭ ହେଲ ଛୁଡ଼ା କୃଷ୍ଣ ହୋଡ଼ ମାଗେ ବାସ ଧରି
ଆଜ କୁନ୍ଦଲତା ବୋଲେ ମୁଲ ଦେ ନ ଦେଲେ ନେମ କଳନ୍ତର ଲେଖି ହରି ॥ ୨ ॥

ଅଭିମତ ମୋର ସ୍ୱେଚ୍ଛ ଶୁଣି ପ୍ରିୟ କହ ମୁଲ ଆଜ ଯୂଳ ବିଶେଷରେ
ଅଙ୍କେ ପ୍ରିୟା ଯେନ ବସି ହାସ ରସେ ରସି ଆଉଜ ପାଷାଣ ଉପସରେ ॥ ୩ ॥

ଅଷ୍ଟସଖୀ ଆଦ ଯେତେ ସେବା ଅନୁମତେ ବିଳାସିନୀ ରସେ ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗେ
ଅତି ଆନକର ନାଦ ସ୍ତୁରେ ରଚ ବାଦ ଶିଖୀ ନାଚେ ଘନ ଉକ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ॥ ୪ ॥

ଅଣିଥିଲେ ଯେ ଅଶନ ଘୃତ ପକ୍ୱମ ନ ବୃନ୍ଦାଙ୍କ ସମ୍ଭାର ପକ୍ୱଫଳ
ଆପେ ଶ୍ରୀମଣ୍ଡ ପରଷେ କୃଷ୍ଣ ଭୁଞ୍ଜେ ଶେଷେ ପ୍ରିୟା ଭୁଞ୍ଜେ ଯେନ ଆଳିକୁଳ ॥ ୫ ॥

ଅନ୍ତେ ତାମ୍ବୁଳ କର୍ପୂର ଭୁଞ୍ଜି ସାରି ପୁର ଗମନେ ଉତ୍ସୁକ ପ୍ରିୟତମା
ଆସ୍ୟେ ଚୁମ୍ବ ଦଆଦେଇ ପ୍ରୀତି କୁହାକୁହ ଅନୁରାଗ ପ୍ରେମ ଅନୋପମା ॥ ୬ ॥

ଅଟେ ପଦର ହିପଦ ବିଷାଦର ପଦ ଆଗ ସ୍ନେହ ଛାଡ଼ ପଛେ ସୁଖୀ
ଅତି କଷ୍ଟେ ପୁରେ ମିଳ ସଙ୍ଗେ ଯେନ ଆଳ ଜଟିଳା ହରଷ ବଧୂ ଦେଖି ॥ ୭ ॥

ଆସି ଅଚଳର ତଳେ କୃଷ୍ଣ ସଖା ମେଳେ ଦେବ ଭୋଗ ନଦେଇ ମନ ତୋଷେ
ଅବସାନ ହୋଇଯେ ଦିନ ଭବନ ଗମନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷେ ॥ ୮ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ ଷୋଡ଼ଶ ଦ୍ୱିଷ୍ଟସ୍ୱ କୁସୁମ ସମାପ୍ତ ।



— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

ଆଦ୍ୟ ବିଭାଗ ବୋଲି

(ଗୁଣସାଗର ବାଣୀରେ)

ଆଷାଢ଼ ଶେଷରେ   ବୃଷ୍ଟି ବିଶେଷରେ
ଶ୍ରାବଣେ ପ୍ରବଳ ଘନ
ଅନଙ୍ଗ ପ୍ରବଳେ   ସଙ୍ଗ ନ ତେଜଲେ
କାମିନୀର କାମୀ ଜନ ॥୧॥

ଅନ୍ଧ ତମସରେ   କର୍ଣ୍ଣାଟ ଦେଶରେ
କେଉଁ ବାଣୀ କଲ୍ପ ଛନ୍ଦ
ଅବାତ ଭବନେ   ରସେ ନଧୁବନେ
ଦମ୍ପତି ଅନବଛିନ୍ନ ॥ ୨ ॥

ଆକର୍ଷଣରେ   କେଶ ଧାରଣରେ
ସୁଖୀ କେବଳ ବାଳିକା
ଅବକାଶ ନାହିଁ   ବନ୍ଧନକୁ ତହିଁ
ପତନ ଫୁଲ ମାଳିକା ॥ ୩ ॥

ଅଟ୍ଟାଳିକା ପରେ   ବାମା ଉତ୍କଳରେ
କାନ୍ତ କୋଳେ ଥିଲ ବସି
ଅଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଡ଼   ଶୁଣି ଘଡ଼ଘଡ଼
ଅନାସ୍ୱତେ ରତେ ରସି ॥ ୪ ॥

---

୧ । (କ) ଅନବଛନ

(ଗ) ଅନବଚ୍ଛନ

ଅସଂକ୍ଷ କଟିନ ଉଚ୍ଚ ପୀନ ସ୍ତନ
ମରଦନେ ସୁଖୀ ବାଳା
ଅକ୍ଷି ମୁକୁଳିତ କରଇ ମୁଦ୍ରିତ
ଚଳନ ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କେ କଳା । ୫ ।

ଆଲୋକ କାଳିକା କୋଳେ ବକାଳି (ମାଳି)କା
କଳଙ୍କରେ ନବ ବାଳୀ
ଆସିବେ ଅନ୍ତରେ କାନ୍ତ କ ଛୋଡ଼ରେ
ବରଚବେ କାମ କେଳି ॥ ୬ ॥

ଅଭିମତ ପ୍ରୌଢ଼ା କଳ୍ପବେଳେ ନାଢ଼ା
ମିଳି କାମେ ହୋଇ ମତ୍ତ
ଅବସନେ ରକ୍ଷି ପରସନ ମୁଖୀ
କଣ୍ଠ ଆଶ୍ଳେଷରେ ରତ ॥ ୭ ॥

ଅବଧି ବଳଲେ ବଧିବ ପ୍ରବଳେ
ମନସିଜ ପାଞ୍ଚ ଜାଣି
ଆସେ ବରଷାରେ କର୍ଦ୍ଦମ ପଥରେ
ମହାବୃଷ୍ଟି ପୁଂସମଣି ॥ ୮ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଦାନେ ଉରଜ ଈଶାନେ
ହୃଜବ କରେ କାମନା
ଅବଧେ ପ୍ରବୋଣ ଦେଖି ରମା ତୋଷ
ସୁରସେ ହେଲେ ପ୍ରମନା । ୯ ॥

ଅବଲୋକ ନଭ ବନ୍ଧ୍ୟଘନେ ଶୋଭ
କେ ରମା ଗୁଞ୍ଜସାଚରେ
ଅମ୍ବେଶ୍ୱର ପାଶେ ଢନେ ଦାସୀ ପେଷେ
ମଦନ ଅନାସ୍ୱତରେ । ୧୦ ॥

ଅଭିମତ ତାର ଥିଲା ଆସିବାର
ପ୍ରେକାଳେ ସନ୍ଦେଶ ଶୁଣି
ଆସେ ସଖା ମେଳ ଛେକ ସେ ଚପଳ
ଜନ୍ମାଇଁ ଆନନ୍ଦ ଶ୍ରେଣୀ ।୧୧ ।

ଅମ୍ବୁଦ ବରଣା   ଗୃହ୍ଣି ପ୍ରିୟ ଯୋଷା
କେରଳରେ ପ୍ରୀତି ବଡ଼
ଆରୋହି ଅଙ୍କାଳ   ରଙ୍ଗେ ଘଣା ଖେଳ
ଚୁମ୍ବ ଆଲିଙ୍ଗନ ଦେଇ ॥ ୧୨ ॥

ଅଗତ ମାଳଶ୍ରୀ   ମାରୁତ ବହନ୍ତି
ତାକଇ କାଳ କଣ୍ଟକ
ଅନାବୃତ କାମେ   ରତେ ରସି ପ୍ରେମେ
ପ୍ରଶ୍ରକେ ବନ୍ଧ କଣ୍ଟକ ॥ ୧୩ ॥

ଅବଲୋକନକୁ   କରଇ ଘନକୁ
ଉତ୍ସରେ ମାଳବ ରାମା
ଆସି କୃତୂହଳେ   ଚଳୁଁ ପତ୍ତ ସ୍ତ୍ରେଳେ
ଆଲିଙ୍ଗନ ପ୍ରୀତି ସୀମା ॥ ୧୪ ॥

ଅଲପ ରସନା   କର୍ଣ୍ଣରେ ରସନା-
ଶୋଣିର କଲ୍ପ ଶୃଜନ
ଅଙ୍ଗ ସୀତିକାରେ   ମଦନ ହକାରେ
ଆରମ୍ଭିଲେ ମଧୁବନ ॥ ୧୫ ॥

ଅଧମୁଖେ ରଠ   ଦଅନ୍ତେ କରଟି
ବଙ୍ଗ ଦେଶର ଯୁବତୀ
ଆମ୍ରେଶ୍ୱର କୋଳ   ଖେଳନ୍ତେ ଚପଳ
ସ୍ୱେକାଳେ ବୃଷ୍ଟି ହତନ୍ତି ॥ ୧୬ ॥

ଆରୋହାଇ ଅଙ୍କେ   ନାୟକ ନିଃଶଙ୍କେ
ବୋଲେ ହ୍ରତ ହେଲ ଘନ
ଆରମ୍ଭି ଶୃଙ୍ଗାର   ନ ଚେତ ଅଗାର
କଟିରେ ଛନ୍ଦ ଜଘନ ॥ ୧୭ ॥

ଆତୁର ଶ୍ରୀପତି   ଅଭେଟ ଶ୍ରୀମତୀ
ଦୁଃଖେ ବଞ୍ଚି ଷଡ଼ାନନ
ଆଗତରେ ଗାବ   ବାର ମଣେ ଗାବ
ମୃତ୍ୟୁ ପିଣ୍ଡେ ଆଲିଙ୍ଗନ ॥ ୧୮ ॥

ଅଙ୍ଗନା ରତନ ରତ୍ନାକର ମନ
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରେ ଉଚ୍ଛୁଳିତ
ଆନନ୍ଦ ସଂଭ୍ରମ ଆଲିଙ୍ଗନ ପ୍ରେମ
ଉଭୟର ପ୍ରକଳିତ ॥ ୧୯ ॥

ଅନୁରାଗ ବାଣୀ ରଚନା ଯୋ ବାଣୀ
କର ବୀଣା ବାଣୀ ଜିତ
ଅନଙ୍ଗ କରନ୍ତି ଶପଥ କରନ୍ତି
କୁନ୍ତଳା ଜୀବ ରଞ୍ଜିତ ॥ ୨୦ ॥

ଆସନ ମନରେ ଲେଖି ନୟନରେ
ରୂପ ସ୍ୱପନରେ ଭଜନା
ପ୍ରାଣ ଥିଲେ ଶିବ କଷ୍ଟେ ଅନାଶିବ
ଉଭଜ ଶିବ ନବାନା ॥ ୨୧ ॥

ଅଶେଷ କୀର୍ତ୍ତନ ଶ୍ରବଣ ରଚନେ
ବେଣୀର ଯତନ ଭାବି
ପ୍ରେମ ପରମାଣ ବେଣୀ ପରିମାଣ
ଯେବେ ପରମାଣ ଜବ ॥ ୨୨ ॥

ଅଧର ମଧୁରେ ସ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଧୁରେ
ରସନା ମଧୁରେ ଭୁଞ୍ଜି
ଅଗାଧ ରସରେ ସିନ୍ଧୁ ସରସରେ
ବୁଡ଼ା ବଶେଷରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ॥ ୨୩ ॥

ଆଳତ୍ୟୁ ହାସେ ବୋଲନ୍ତି ଯାହା ସେ
କହିଲ ହର ଉଚିତ
ପ୍ରେମ ଅଜଗର ବିଷ କାଳୀୟର
ନ ବାଧେ ଯାକୁ କଞ୍ଚିତ ॥ ୨୪ ॥

ଅଙ୍ଗି ପରସନ କର ଦରଶନ
ଢୁଣ୍ଢିଗଲ ବୃନ୍ଦାବନୁ
ଆଣିଲ ଯେ ନନ୍ଦ ବୃନ୍ଦେଣ ସାନନ୍ଦ
ମନେ କରୁଣ ଭବନୁ ॥ ୨୫ ॥

ଅଝ ଜାଙ୍ଗଳକ ଯେ ବଦ୍ୟା କୁତୁକ
ଅଗ୍ନି ଜଳ ପ୍ରମୁ ଆଦ
ଅଚ୍ଛ ସର୍ବ ଜଣା ଦେଖି ଦେଖୁ ବଣା
ହେବୁ କ ପ୍ରେ ପ୍ରିୟବାଧା ॥ ୨୬ ॥

ଆପେ ଗୋପେଶ୍ୱର ବନ୍ଧଥିଲେ ଶିର
ଯାହା ନାମ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଲେଖି
ଅବଳଶେ ରାଧା ସ୍ୱପ୍ନରେ ବାଧା
ଚେତଲେ ଯାହା ନରେଖି ॥ ୨୭ ॥

ଅଭପ୍ନ ନୋନ୍ଧବ କପାଇଁ ସେ ଶିର
ଶପଥକୁ ଭୁମ୍ଭେ କର
ଆଳ ବଝ ଟିରେ ମହାନୁରାଗରେ
ପ୍ରିୟାକୁ ବୃନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀହରି ॥ ୨୮ ॥

ପ୍ରେ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ପ୍ରାନ୍ତ ଯମକ –

ଅବମା ଭଚରେ କେବା କଣ୍ଠରେ
ସୁରମଣି ବନାଶିବ
ଅନୁକମ୍ପା ସ୍ଥାନ ହୋଇଲେ ମଦନ
ସୁରମଣି ବନାଶିବ ॥ ୨୯ ॥

ଅତ ସୁଖ ପଦ ସାଜବ ପ୍ରେ ଗନ୍ଧ
କମଳ ରାଗ ବେଶରେ
ଆନ ନାହିଁ ଧନ ଆନନରେ ଧ୍ୟାନ
କମଳ ରାଗ ବେଶରେ ॥ ୩୦ ॥

ଅଙ୍ଗ ତଡ଼ତକୁ ପିଧାନ ହେଉକୁ
କାମ କଳା ବସନରେ
ଅବଲୋକନରେ ଲେଖି ନୟନରେ
କାମକଳା ବଣ ନରେ ॥ ୩୧ ॥

ଅଙ୍ଗନା ମୋ ଠାରେ କରୁଣା ଲୋକରେ
କ ଆଦର କରଧନ

ଆସି ପ୍ରେ କାଳରେ ଚଡ଼ନ୍ତି ବହୁଳରେ
କ ଆଦର କରିଧନ ॥ ୩୨ ॥

ଆଗତ ପ୍ରେ କାଳ ପ୍ରିୟା ବନା କାଳ
ନଭରସା ଜୀବନରେ
ଅଛନ୍ତିରେ ପାତ ପୂରତ ସଜାତ[1]
ନ ଭରସା ଜୀବନରେ ॥ ୩୩ ॥

ଅଙ୍ଗ ଯେ ଭୂଜନା କରନ୍ତେ ଲଳନା
ଅନ୍ତରିକ୍ତ ଘରଣୀରେ
ଅକଳିତ ସମା ଚୀରତ ସୁଷମା
ଅନ୍ତରିକ୍ତ ଘରଘରେ ॥ ୩୪ ॥

ଅନଳ ସୁବାସେ ଘର ବନ୍ଧୁ ଆସେ
ଘନାଘନ ପରଧିରେ
ଆଦିତ୍ୟ ସୋମରେ ମଣ୍ଡେ ସୁଷମରେ[2]
ଘନାଘନ ପରଧିରେ ॥ ୩୫ ॥

ଅମ୍ବୁଦେ ଅବାଧା ଲୁଚ ରମେ ସୁଧା
କର ନକ୍ଷତ୍ର ମାଳାରେ
ଅଛି ଗୁନ୍ଥି ଧନ ଭରଜ ଶୋଭନ
କର ନକ୍ଷତ୍ର ମାଳାରେ ॥ ୩୬ ॥

ଅମ୍ବୁବାହ ଘୋର ଧ୍ୱନ ଶୁଣି ସୁର-
ତରଙ୍ଗିଣୀ ଭଙ୍ଗମାନ
ଅଧିକରେ ଜାତ କଲେ ଅବିରତ
ତରଙ୍ଗିଣୀ ଭଙ୍ଗମାନ ॥ ୩୭ ॥

ଆଶ୍ଳେଷେ ବପଦ ହୋଇପ୍ରେ ଦେବ ଛନ୍ଦ
ଚରମୁଖ ହା ରବରେ

---

୧ । ସଂଯାତ (ପୋଥିପାଠ)
୨ । ସୁସମରେ (,,)

ଅନ୍ତଶରେ ଶର   ପିଣ୍ଡ ମଣ୍ତ୍ରେ ହର
ପରମୁଖ ହାରବଟରେ ॥ ୩୮ ॥
ଆକାପ ପ୍ରେପର   ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗିରି
ସ୍ବରେ ରଣ କାମ କେଳି
ଆଲୋକ ରଚନ   କଙ୍କଣ ଘଟନ
ମୌଗ୍ଧ୍ୟ ସବେ ପୁଚ୍ଛେ ବାଳୀ ॥ ୩୯ ॥
ଅଙ୍ଗନା ମାନରେ   ଘରେ ନସ୍ତ୍ରନରେ
କଙ୍କଣ ବୋଲନ୍ତି ବୁଧ
ଅସମ୍ଭା ବଚ ପ୍ରେ   କଣ୍ଠବ ନଷ୍ଟପ୍ରେ
ମୋ ମାନସ ନୋହେ ବୋଧ ॥ ୪୦ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ ଭୂଷଣ   ଅଶ୍ରୁ ତାଙ୍କୁ ଜାଣ
ସେ ନୋହିବାକୁ ଜନନ
ଅଭିଷେକ କରେ   ନନ୍ଦ ମୁଁ ଶଙ୍କରେ
ହେମ ଚମ୍ପା କରି ଦାନ ॥ ୪୧ ॥
ଅମ୍ବୁଜଣା ଚେବେ   ଜଣା ହେଲା ପ୍ରେବେ
ଅମ୍ବୁଜ ଆନନ ଗୁଡ଼େ
ଆଳସ୍ୟକୁ ବନ   ଶେଷରେ ଗମନ
କୃଷ୍ଣ ଅବରୋହ ଆସେ ॥ ୪୨ ॥
ଆଗତ ଶ୍ରାବଣ   ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଲକ୍ଷଣ
ଗର୍ଗ ଉପଦେଶ ମତେ
ଅତରିଲେ ନନ୍ଦ   ବଶେଷ ଆନନ୍ଦ
ଗନ୍ଥା ବାଧି ସଥୋଚିତେ ॥ ୪୩ ॥
ଅଟେ ବଳଦେବ   ଯେଣୁ ବସୁଦେବ
ସୁତ ପ୍ରେ ତେଣୁ ଗୃପତ
ଅବମାରେ ବଳ-   ରାମ ରୂପେ ବାଳ
ଉଭନଶାସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ଥାପିତ ॥ ୪୪ ॥

ଅନ୍ତ ଫଣା ଶିରେ[1] ବସ୍ତ୍ର[2] ଅଳଙ୍କାରେ
ସ୍ୱପ୍ନ ଚୂଡ଼େ ଉପରିରେ
ଆଣି ବସ୍ତ୍ର ସୂତ୍ର ଲମ୍ବାଇଲେ ଲୋକ
ଜୟ ଜୟ ଧ୍ୱନି ସ୍ଫୁରେ ॥ ୪୫ ॥

ଅବନୀ ଧାରଣ ଯେଣୁ ସେ କାରଣ
ତୋଷ ଅବନୀ ପୂଜନେ
ଆଦର ବାଦରେ ସ୍ୱେଦ ଅଙ୍ଗକରେ
ଗନ୍ଧାଙ୍କୁ[3] ଢେଳିଲେ ଜନେ ॥ ୪୬ ॥

ଆରୋହଇ ସିଂହ କାଳିକା ସ୍ୱଦେହ
ସପକ୍ଷରେ ଉପ୍ତବରେ
ଅଧିକ ଗର୍ଜନ କି ବରଷା ଜନ
ଜଳ ସ୍ଥଳ ଉପ୍ତବରେ ॥ ୪୭ ॥

ଆଗତ ରୋହିଣୀ ଅଷ୍ଟମୀକି ଜାଣି
ରାଧା ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ମତି
ଅନେକ ଯୁବତି ମେଳେ କ୍ରୀଡ଼ା ଖ୍ୟାତି
ଦେଖିବା କୃଷ୍ଣ ମୁରତି ॥ ୪୮ ॥

ଆଣେ ନନ୍ଦ ନିମ- ନ୍ତ୍ରଣ ଦେଇ ପ୍ରେମ
ବନ୍ଧୁ ବୃଷଭାନୁ ବାଦ
ଅତି ପ୍ରୀତି ମୁଦେ ରାଧାଙ୍କୁ ଯଶୋଦେ
ନିଯୋଗେ ପାକ ସମ୍ବାଦ ॥ ୪୯ ॥

ଆଭରଣ ବାସ କୃଷ୍ଣ ନବ ବେଶ
ସ୍ୱପ୍ନ ପୂଜାସନେ ବସି
ଅଛନ୍ତି ଜଟିଳା ଯେ ଗୋପ ମଣ୍ଡଳା
ଢବ ବୃନ୍ଦା ପୂର୍ଣ୍ଣିମାସୀ ॥ ୫୦ ॥

---

୧ । (କ) ଫିରେ
୨ । (କ) ବସ୍ତ୍ର
୩ । (ଗ) ଗନ୍ଧା

ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେବାବେଳେ ଶାମଗୀର ଚଳେ
ଅପାଙ୍ଗେ ନେତ୍ର କୁରଙ୍ଗୀ
ଅଚ୍ୟୁତର ଦୃଷ୍ଟି ଲଭେ ସୁଖ ସୃଷ୍ଟି
ଅବଲୋକନେ ବସ୍ତାଙ୍ଗୀ ॥ ୫୧ ॥

ଅଶନ ଉତ୍ତମ କରୁ ହୃଷ୍ଟଚିତ୍ତ
ବରଚ ଦରଦ୍ରା ଖେଳ
ଆବାସେ ଗମନ ରଙ୍ଗ ସମ୍ପାଦନ
ଲଭ୍ ଆଭରଣ ଚେଳ ॥ ୫୨ ॥

ଅବଦାତ ପକ୍ଷେ ସ୍ୱଧା ଜନ୍ମ ଲକ୍ଷେ
ଅଷ୍ଟମୀରେ ବୃଷଭାନୁ
ଆଖ୍ୟର ବାନ୍ଧବ ଅଣାଇଲେ ସବ
ନନ୍ଦ ଘେନ ଗଲେ ସୁନୁ ॥ ୫୩ ॥

ଅବଲୋକ ମାତା ମଗ୍ନ ଆଦ୍ୟମାତା
କୃଷ୍ଣ ଜାମାତାରେ ସ୍ନେହ
ଅନୁଚିତ ଚିନ୍ତା କଳଦାନ୍ତରତା
ପର ରେ ହୋଇଲେ ସେହ ॥ ୫୪ ॥

ଅବଶିଷ୍ଟ ଗୁରୁ ମେଳେ ଗୁରୁ ଶାନ୍ତ
ମତ କୃଷ୍ଣ ଦରଶନେ
ଅବଲମ୍ବ ପାଇ ନମିତ୍ତ ଆସଇ
ଦୃଷ୍ଟି ସୁଖ ରହେ ମନେ ॥ ୫୫ ॥
ଆସ୍ୟ ପରସନ ଲଭି ସନମାନ
ବନ୍ଧୁ ଚପୁ ଗୃହେ ଗଲେ
ଅଟେ ଶ୍ୱଶୁରର ଗୃହ ସ୍ୱର୍ଗସାର
କୃଷ୍ଣ ଦେଖି ବନ୍ଧୁ ବୋଲେ ॥ ୫୬ ॥

ଅଗ୍ରଜ ସେ ଜୀବ ବାରେ ଘେନ ସଙ୍ଗ
ବାଳକ ଆରମ୍ଭି ଖେଳ
ଅବମାଣ ରାମ ସେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ପାଞ୍ଚ ହେଲେ ନନ୍ଦାପାଳ ॥ ୫୭ ॥

ଆନ କେ ସର୍ଜିବ ଅଦ୍ୱ ପଶୁ ଖ୍ୱଦ
ଧର୍ଷଣ ରଙ୍ଗେ ବନ୍ଧଶ
ଆସି ବ୍ୟୋମାସୁର କଇତବେ ଚୋର
ମେଷ ଛଡ଼ା ନେଲ୍ଲ ହର । ୫୮ ॥

ଅଚଳ ଖୋଡ଼ରେ ନେଇ ସଙ୍ଗଭରେ
ଦ୍ୱାରେ ଦେଇ ମହା ଶୀଳ
ଅବଶେଷ ରାଜା କହିବାରୁଁ ରାଜା
ବୋଲେ ଦେବ ନଶାପାଳ ॥ ୫୯ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ବନ୍ଦରେ ଅଗ୍ରଜ ସହରେ
ଜାଣି ଶ୍ରୀମନ୍ତ ବିରସ
ଆଳି ବୋଧେ ରଂଗ ଉପାସ୍ତଙ୍କୁ ବଞ୍ଚ
ଆସିବ କୃଷ୍ଣ ଅବଶ୍ୟ ॥ ୬୦ ॥

ଆଗତ ସେ କାଳ ଆମ୍ରେଶ୍ୱର ହେଲେ
କହିଲେ ଉପାସ୍ତ ବଳେ
ଆସିଲୁଁ ଖେ ସଖି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ନ ଦେଖି
ଅଧୀର ମତି ଚରଳେ ॥ ୬୧ ॥

ଅଦ୍ରି ପୁରେ ଲୀଳା ଦ୍ୱିପର ହେଳା
ଆସନ୍ତ ଦନ ଶେଷରେ
ଅର୍ଦ୍ଧିକ ବଚନ ଶୁଣି ଦୈତ୍ୟବାଳ
ଧରି ଦେଲେ ନରେଶରେ ॥ ୬୨ ॥

ଅବଧରେ ରାଧା ଭେଟିବୁ ଅବାଧା
ମନାସି କ ସେନ୍ହ ଶୁଭ
ଅମୃତ ପାଣି ଅର୍ଚ୍ଚନ ସେ ଆଣି
ବ୍ୟୋମକେଶ ଚରି ଶୋଭ ॥ ୬୩ ॥

---

୧ । (କ) ଶଚବ

ଅଟେ ପଶୁ ଘେର ପଶୁବନ୍ତ ଶିର
ନାଶ ନୃପ ଆଜ୍ଞା ପାଇ
ଅସୁରକୁ ମାରି ବାଳକ ଉଦ୍ଧରି
ଗୋକୁଳେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ॥ ୭୪ ॥

ଆଖଣ୍ଡଳ ରୁଷ ପୂଜା ସନ୍ତ୍ରାସ
ସମ୍ଭାର କଲ ଲୋକନ
ଆମ୍ଭେ ତ ଗୋପାଳ ଇନ୍ଦ୍ର କିଁ ଗୋପାଳ
କହିଲେ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ॥ ୭୫ ॥

ଅଧୀନତା କେହି ହେବା ସମ ହୋଇ
ଯିବା ଗୋ-ଧନ ପୂଜନେ
ଅବମା ଭୂତରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଉପଗ୍ରହେ
ଅର୍ଚ୍ଚନ କୃଷ୍ଣ ବଚନେ ॥ ୭୬ ॥

ଅଚଳ ରୂପିଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆପଣ
ବୋଲେ ମୁଁ ବ୍ରଜ ରକ୍ଷଣ
ଅତି ଲମ୍ବ କରି ରହି ଗିରି ଶିରେ
ଯେ ଉପାସ୍ୟ ନ ଭକ୍ଷଣ ॥ ୭୭ ॥

ଅନ୍ୟୁତ ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ଶୀଳପାତ ତୂର୍ଣ୍ଣେ
ଗିରିର ଶିର କୋମଳେ
ଆପଦ ପଡ଼ିଲେ ଯେତ୍ନ ମନ୍ତ୍ର ବଳେ
ଚିର ଉପାଦ୍ରବ ହେଲେ ॥ ୭୮ ॥

ଅଦ୍ଭୁତକୁ ଶୁଣି ସେ ଗୋପାଳ ଶ୍ରେଣୀ
ଉତ୍ସବାନ୍ତେ ମିଳେ ପୁରେ
ଆଖିର ମଣ୍ଡଳ ନାଶେ ଆଖଣ୍ଡଳ
ବସେ ସୁର ଗଜ ପରେ ॥ ୭୯ ॥

ଆଜ ମୋର ଜନ୍ମ ହତେ କୃଷ୍ଣ ଷର୍ମ
ହେବ ବ୍ରଜେ ହୋଇ ଇନ
ଆଣି ପୟୋଧର ଯୋଡ଼ାଇ ଅମ୍ବର
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଲୋକନ ॥ ୮୦ ॥

ଅଟେ ଶତମନ୍ୟୁ ଜାତ ଶତମନ୍ୟୁ
ବ୍ରଜ ନାଶକୁ କରନ୍ତେ
ଅର ବାସବର ଗିରି ପୂଜିବାର
ଫଳ ବ୍ରଜବାସୀ ଘଟନ୍ତେ ।। ୭୧ ।।

ଆଉ ଗୋକୁଳରେ ବସୁସ ମେଳରେ
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଟେକ ଶିଳ
ଅନୃତ ନୋହେତ ସିଦ୍ଧଙ୍କ ଭଣିତ
କନ୍ଧ ଉପାଡ଼ ଅଚଳ ।। ୭୨ ।।

ଅଭିମତ ପାଇ ଇନ୍ଦ୍ର ବେଗ ଦେଇ
ଅଙ୍କିତ ସୁଧା ଚରଣ
ଆଲୋଚନା ଛଳେ କୁତୁକେ ଯେମନ୍ତେ
ପ୍ରିୟା ଉରଜ ଧାରଣ ।। ୭୩ ।।

ଅନ୍ନରେ ସଂଭୃତ କର ଗୃହ ବତ୍ର
ବସ୍ତ୍ର ସୁରଭି ସନ୍ତତେ
ଆତପତ୍ର ଗିରି ତଳେ ରହେ ପୂରି
ସୁଖେ ବ୍ରଜବାସୀ ଯେତେ ।। ୭୪ ।।

ଅନ୍ତକା ନିମିତ୍ତ ପାକ କରତତ
ଯଶୋଦା ଦଅନ୍ତ ଅନ୍ନ
ଅର୍ଦ୍ଧ ବାମ କରେ କୃଷ୍ଣ ଦସିକରେ
ଦକ୍ଷିଣ କରେ ଅଶନ ।। ୭୫ ।।

ଅର୍ଜୁନାଦ୍ଧ ସାତ ସଖା ପ୍ରେ ନିମିତ୍ତ
ଗିରି ଧରି ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜେ
ଅଭିନବ ବାସ ସୁରଭି ଅଶେଷ
ଚରିବାରେ ମନ ରଞ୍ଜେ ।। ୭୬ ।।

ଅନିଳ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଧାରା ହସ୍ତି ଶୁଣ୍ଡ
ଇନ୍ଦ୍ର ବଜ୍ର ମାରେ ରୋଷେ
ଅଙ୍କିତ ଗୋବିନ୍ଦ ପାଦ ପଦ୍ମବୃନ୍ଦ
ଦେଖି ସେ ଲଜ୍ଜେ ନ ଆସେ ।। ୭୭ ।।

ଅମର ସହାୟ ବଳରେ ପ୍ରଳୟ-
କାଳରେ ସୁମେରୁ ଯଥା
ଅଧିକ ବର୍ଦ୍ଧନ ହେଲା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ
କୃଷ୍ଣ ବଳ ପାଇ ତଥା ॥ ୭୮ ॥

ଅଭ୍ର ମାତଙ୍ଗରେ ବାଜନ୍ତେ ବେଗରେ
ଇନ୍ଦ୍ର କନ୍ଦନ୍ତୁ ପତନ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ଘନ ବୃଷ୍ଟି ସାଧନ
ଅନ୍ତେ ଦୁର୍ବଳଂ ପବନ ॥ ୭୯ ॥

ଆକାଶ ନିର୍ମଳ ଉଦ ରଶ୍ମି ଜାଳ
ନଭ ଅବନୀରେ ପୂର
ଆଶ୍ରେ ନର୍ତ୍ତିତ ତଥା ସ୍ଥାନ ସ୍ଥିତ
ଗିରି କଲେ ଦେବ ହରି ॥ ୮୦ ॥

ଅଧିକ ମନାକ୍ଷ ସ୍ଥିତ ସହସ୍ରାକ୍ଷ
ସୁର ପଥରେ ବର୍ତ୍ତନ୍ତି
ଅତ୍ୟୁତ ଆଲୋକ ଅର୍ଥରେ ଗୋଲୋକ
ତେଜ ଆଗତ ସୁରଭି ॥ ୮୧ ॥

ଅଭୟକୁ ଦେଇ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭେଟାଇ
ଗାବ ତପନ୍ତେ ପ୍ରେକାନ୍ତେ
ଆନମ୍ର ମୁକୁଟ ନମେ ସୁରପତି
କୃଷ୍ଣ ପାଦ ପଦ୍ମକାନ୍ତେ ॥ ୮୨ ॥

ଅଭିଷେକ କୃତି- ପତି ସେ ଆରମ୍ଭି
ହେମ କୁମ୍ଭେ ତୀର୍ଥ ଜଳେ
ଅନୁସରି ଦେବେ ନିଜ ସେବା ସେବେ
ଆଭରଣ ଗନ୍ଧ ମାଳେ ॥ ୮୩ ॥

---

୧ । ଦ୍ରବନ (ପୋଥିପାଠ)

ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧ—

ଅନିର୍ବଚନୀୟ[1] ଲୋକ ଭଜନୀୟ
ଚରଣେ ବନ୍ଦନ୍ତି ଅନ
ଅନବରତରେ ପଞ୍ଚାଗ୍ନି ରୂପରେ
କରି ପ୍ରାଣୀ ଭୁକ୍ତ ଅନ୍ନ ।। ୮୪ ।।

ଆଖଣ୍ଡଳ ସ୍ତୁତି ଶୁଣନ୍ତେ ଶ୍ରୀପତି
ବର ଦେଲେ ପରସନେ
ଅପରାଧ ଯମ ସେ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ
ଦେଲ ଗତ ସ୍ୱ ଭବନେ ।। ୮୫ ।।

ଆପଣେ ସୁରଭି ଅତି ତୋଷ ଲଭି
ଅଭିଷେକ କ୍ଷୀରଧାରେ
ଆପଦରୁଁ ଗାଭି ରକ୍ଷା କଲ ଭାବି
ସ୍ତୁତି ରଚେ ଗୋ-ମୂତ୍ରରେ ।। ୮୬ ।।

ଗୋ-ମୂତ୍ର ଛନ୍ଦ—

ଅଘଦର କର କ୍ଷମ୍ୟ ଭାସକର
ପୁଣ୍ୟ ଜନ ରବ ବନ୍ଦ
ଅଭିଦର କର କ୍ଷମ୍ୟ ଭାସକର
ପୁଣ୍ୟ ଜନଙ୍କ ବରଦ ।। ୮୭ ।।

ଅନୁଗ୍ରହ ଲଭି ଗୋଲୋକେ ସୁରଭି
ହରଷରେ ପରବେଶ
ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରବର ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
ଦେବର ରାଧା ଆବେଶ ।। ୮୮ ।।



---

୧ । (କ) ଅନର୍ବଚନୀୟ

— ତୃତୀୟ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଭାଗ ବୋଲି ଲେଖନ ॥

ଶାରଦ ଋତୁ

(ଯଶୋବନ୍ତ ଦାସଙ୍କ ଫଗୁଆ ସ୍ୱର ବୋଲି ବୃତ୍ତେ)

ଅନ୍ତ ବରଷା ଶରଦ ସମାଗମ
ଅଭ୍ର ପଟଳ ଜରନ୍ତ ନାଶ ସମ ॥ ୧ ॥

ଅଶେଷରେ ଘନ ରସରେ ବଞ୍ଚିତ
ଅନନ୍ଦ କ ବିଦ୍ୟୁତ୍କାନ୍ତି ଅପହୃତ ॥ ୨ ॥

ଅର୍କ କରକୁ ପ୍ରସାରି ଆଲିଙ୍ଗନ
ଅମ୍ଭୋଜମା ଆଶା ନାଶ ପରସନ ॥ ୩ ॥

ଛକ —

ଆସ୍ତୀର୍ଣ ବିଦ୍ୟା କୁନ୍ତଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପାରେ
ଅଚ୍ଛ କଳ୍ପ ଶମ୍ବରକୁ ପ୍ରକାଶରେ ॥ ୪ ॥

ଆପଗା ଦ୍ୱିକୂଳ ସୀଚରେ ବଞ୍ଚିତ
ଅମ୍ବର ବଟପିଠୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳେ ସ୍ଥିତ ॥ ୫ ॥

ଅକୂପାରେ ଅଭ୍ରସାର ବନ୍ଧୁଢରେ
ଆକୂଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରିକାକୁ ଧରେ ॥ ୬ ॥

ଅଲଭ୍ୟରୁ ଘନରସ ବରଦରେ
ଅଭ୍ରେ ଭୂମି ବୃଚକ ଧନକୁ ଦରେ ॥ ୭ ॥

ଅନ୍ତର ବିଷୟୀ ମାନସରୁ ହଂସ
ଆଗ ୬ ସେପରି ମାନସରୁ ହଂସ ॥ ୮ ॥

ଅରଣ୍ୟର ମଣି ବେଣ କୁସୁମରେ
ଅଳି ନାୟକ ଆଗତ କୁସୁମରେ ॥ ୯ ॥

ଅଗସ୍ତି କୋରକ ରୂପ ମାର କଢେ
ଅଳି ଗୁଣ ଦେଲା କାମୀ ମାରକରେ ॥ ୧୦ ॥

ଆଶୁଗ ଜାତ ଚମ୍ପକ ଯୁତ ପାଣି
ଆଦ୍ୟେ ପ୍ରାବୃଟରେ ଦେଇଥିଲା ପାଣି ॥ ୧୧ ॥

ଆକଳ୍ପ ସ୍ୱେ କନ୍ୟା ନଶି କରଣକୁ
ଅମୃତ କରର କର ଗ୍ରହଣକୁ ॥ ୧୨ ॥

ଅବତଂସ ସ୍ୱେ ନମିତ ପଦ୍ମବଣ
ଆବଳେୟୁ ଆରମ୍ଭା ତାଟଙ୍କ ଯୋଗ ॥ ୧୩ ॥

ଅଗ୍ନି ରୋହ୍ୱଣୀ ବେଶର ନଥ ନାକେ
ଅରୁଣ ରୁଚିର ସ୍ୱାନ୍ତ' ସୁତିଙ୍କକେ ॥ ୧୪ ॥

ଅଟେ ବୁଧ ମନ୍ଦ ମାରକତ ବାଳି
ଆଶୃକତ ଗୁରୁ ମୋତି ମଲ୍ଲିକାଳି ॥ ୧୫ ॥

ଆମଣ୍ଡନ ମୂଳ ଗଳେ ପୃଷ୍ଟ ମାଳ’ ୨
ଅଛି ହସ୍ତେ ଚନ୍ଦା ସୁବଳୟ ଝଳ ॥ ୧୬ ॥

ଆଢ୍ୟ ଶବ୍ଦପଦ କୁଚ କଞ୍ଚୁକର
ଅଟେ ରଜତ ଜର ଝୁମ୍ପା ଉଚର ॥ ୧୭ ॥

ଅମ୍ବର ତାରକାଳିକ ପିନ୍ଧ ଧୀର
ଆଗତ ବଧୂ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସେ ଭୋର ॥ ୧୮ ॥

ଆଶ୍ଳେଷରେ ଶୁଚି ସିନ୍ଧୁ ଉଚ୍ଛୁଳିତ
ଇତି ପରହାସେ ହାସେ କ ଲଳିତ ॥ ୧୯ ॥

---

୧ । ଶ୍ୱ'ଢ (ପୋଥିପାଠ)

୨ । (କ) ‘ମାଳ’ ପଦ ନାହିଁ ।

ଛଳ—

ଅଦ୍ଭୁତ କ୍ଷଣରେ କାମ ଦର୍ପ କରେ
ଅଧିକ ସମୃଦ୍ଧି ମିଳ ସପକ୍ଷରେ ॥ ୨୦ ॥

ଆଶ୍ୱିନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କୁମାର ଉତ୍ସବ
ଆନନ୍ଦେ ଖେଳେ କପଦ ଜନ ସର୍ବ ॥ ୨୧ ॥

ଅଧିକ ସୁବେଶ କାମ ଉନ୍ମାଦରେ
ଅଟ୍ଟାଳରେ ରାଧା ମାଧବ ବିହରେ ॥ ୨୧ ॥

ଆଲିଙ୍ଗନ ଚୁମ୍ବ ଦୋଡ଼ କର ମୂଳ
ଆରମ୍ଭିଲେ ରହସ୍ୟ କପଟ କେଳି ॥ ୨୩ ॥

ଅଷ୍ଟସଖୀ ବୃନ୍ଦା ସମ ସେବନ୍ତ
ଆଚରେ ତଥାପି ରାଧା ପକ୍ଷପାତ ॥ ୨୪ ॥

ଆଶ୍ଲ ଭୂଜ ବୋଲେ ଉପାଡ଼ିଲ ଚିର
ଆଶ୍ଲେଷ କେନ୍ଦ୍ର ଶିଖର ସୁକୁମାର ॥ ୨୫ ॥

ଅଳିକରେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ଦାରୁ ଭେଦ
ଅମ୍ଭୋଜମା ଭୂଜବନ୍ଧେ ବନ୍ଦେ ମୂଢ ॥ ୨୬ ॥

ଅଦ୍ରି ଉପାଡ଼ିଲୁଁ ଅଭ୍ୟାସରୁ କର
ଅନୁଦିନେ ରାଧା କୁଚ ଗିରି ଧର ॥ ୨୭ ॥

ଆଳି ବୋଲନ୍ତି ବନ୍ଧୁକ ମଧୁକରେ
ଅମକରନ୍ଦ ଚୁମ୍ବନ ମଧୁକରେ ॥ ୨୮ ॥

ଅଧୋକ୍ଷଜ ବୋଲେ ହେଜ କରେ ପାନ
ଅଳ ଅର୍ଥେ ଯାହା କର ସଂଚୟନ ॥ ୨୯ ॥

ଆସ୍ୟେ ଆସ୍ୟ ଦେଇ ଭୂଜ ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦ
ଅବଲୋକ ଶୁକ ଶାରୀ ବଦାବଦ ॥ ୩୦ ॥

ଆଜ ସ୍ନେହ ସଖି ଯୋଗେ କୃଷ୍ଣ ତମ୍
ଅନ୍ତ ଗ୍ରାସ କରେ ରାଧା ମୁଖ ସୋମ ॥ ୩୧ ॥

ଅଜ୍ଞା ବୃନ୍ଦାର ମୂକତ ବାକ୍ୟ ଗତେ
ଅଧୋକ୍ଷଜ ସୁଧା ମୂଦ ସିନ୍ଧୁ ବଢେ ॥ ୩୨ ॥*

ଆନନ୍ଦତ କାଳେ କୃଷ୍ଣ ଚରୁ ଜାଣି
ଅପେ କହନ୍ତ ଶ୍ରୀମଣ୍ଡ ମଞ୍ଜୁ ବାଣୀ ॥ ୩୩ ॥

ଅଭିନବ ବ୍ରଜ କନ୍ୟା ଅଭିମତ
ଅଭିରତେ ଅନୁଗ୍ରହ ସନମତ ॥ ୩୪ ॥

ଅବଲୋକ ନୀଳ ଘନ ଛବି କର
ଅପେକ୍ଷତେ ଘନରସ ବ୍ରଜନାରୀ ॥ ୩୫ ॥

ଅପବାଦ ବୋଲେ ପ୍ରୀତି ସୁଧା ହର
ଅବକାଶ ଅନ୍ୟ ରସେ କ ବହର ॥ ୩୬ ॥

ଆରମ୍ଭିବା ରସ ସ୍ୱେଚ୍ଛ ଶରଦରେ
ଅପହତ ହଂସା ମାର ଶରଦରେ ॥ ୩୭ ॥

ଆମନ୍ଦ୍ର କଳ୍ପ ବେଚକ ଯେ ବାଞ୍ଛିତ
ଅଗଦକାର କହ୍ଲାର ପର ହୃତ ॥ ୩୮ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଧେ ଯେ ତେବେ ସୁହୃଦ
ଆମ୍ଭେ ସେହ୍ନ ବକ୍ଷସ୍ଥେ ସ୍ୱୈର ମୂଦ ॥ ୩୯ ॥

ଅବରୁଦ୍ଧ ରସ କେଳ ଗୃହକେଣୀ
ଅଚରବା କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ନିଶି ॥ ୪୦ ॥

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଦରଣ ହୃଦ ମେର ତେର ଭାବ
ରହେ ନୃର ଅବକାଶ ନାହିଁ ଆନ ପ୍ରେମ

---

* ଶ୍ଳୋକ—

ଯଥା ଦେବୋ ବମୁକ୍ତୋଽସି କୃଷ୍ଣଦେବ ଶଙ୍କଟାତ୍
ଯୋଽହଂ ଦେବୋ ନାଥ ଦୁଃଖ ବମୋଚ୍ୟ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

ଅଙ୍ଗ କୈଶୋ ତଇ ଭିନ୍ନ ଉଭୟୁ
ପ୍ରେକ ଜୀବନ ଇଚ୍ଛା ଶିବ ଭବାମର ସମ ଗୋ । ଘୋଷା ।
କି ଆରେ ସମା,
ଅଛି ନ ଅଣ୍ଟଇ ଶୋଭା ଦୃଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟି
ମନଲୋଭ ଗୁଣ ଗୁଣି ନ ଅଣ୍ଟଇ ଯାମ ଗୋ ।। ୧ ।।

—ଉତ୍କଣ୍ଠା ବୋଲି—

ଆଳସ୍ୟକୁ ଗତ ଜାଣି ଅଧମୁଖ
ଆଶ୍ରିତ କୃପାଶ୍ରି ପରସନ ମୁଖ ।। ୪୧ ।।

ଅବଧି ଦିନ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାସୀ
ଶୃଗାର ଭିତରେ ଗାର ଲେଖି ତୋଷି ।। ୪୨ ।।

ଅନୁଦିନ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଉତ୍ସାହ ଯେ
ଅତି ବୃଦ୍ଧି ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ସଙ୍ଗେ ଭଜେ ।। ୪୩ ।।

ଅପି ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ପ୍ରେମ ଉଭୟୁ
ଅଶେଷରେ କଲା ଉତ୍କଣ୍ଠା ତଯୁ ।। ୪୪ ।।

ଅନଙ୍ଗଭୂତ ପ୍ରବଳେ ଛନ୍ନ ମନ
ଅଙ୍ଗ ବୃଦ୍ଧି ପାଶୋରିଲେ ସେ ଯୁବଜନ ।। ୪୫ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗରେ ରଖି ଚିତ୍ତ
ଅଶ୍ରୁ ପୁଲକ ଜୃମ୍ଭାରେ ପ୍ରପୂରିତ ।। ୪୬ ।।

ଅଙ୍ଗ ବେଗ ଦଣ୍ଡରେ ଯେ ରକ୍ତ-ଛଗ
ଆକାର ପ୍ରଦର ମଧ୍ୟ ସମାଶ୍ଲେଷ ।। ୪୭ ।।

ଭ୍ରାନ୍ତ ଯମକ—

ଆନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୋହିଲେ ମିଳକର
ଅସୁଖ ମଣନ୍ତି ଦେଖି ମିଳ କର ।। ୪୮ ।।

ଆରମ୍ଭିଲେ ସୁପ୍ତ ହୋଇ ଧନକର
ଆପଣା ପଦବୀ ଦେଇ ଧନ କର ।। ୪୯ ।।

ଅଣରେ ଦାନ୍ତ ଘଷିଲୁ କୃମ୍ଭରେ
ଅଣରେ ରସାନ୍ତ ଶ୍ରାମ୍ଭକୁ ମୁଦରେ ॥ ୫୦ ॥

ଅର୍କଦାରକୁ କଳନ୍ତି ଚରଣରେ
ଆକାର ଗୁପ୍ତି ନୋହେ ଆଚରଣରେ ॥ ୫୧ ॥

ଆପୀଡ଼ିତ ହେବାରୁ ସୁମନ ଶରେ
ଅଞ୍ଜଳି କ ସଂଭ୍ରତ ସୁମନସରେ ॥ ୫୨ ॥

ଆଣ କର ମନସିଜ କ୍ଷଣ ଯୁଗ
ଆଭୂଷଣରେ ମଣନ୍ତି କ୍ଷଣ ଯୁଗ ॥ ୫୩ ॥

ଅସ୍ତାଚଳେ ରବ ଛବ କୋକନଦ
ଆକୁଳିତ ଦେଖି ରବ୍ଧ କୋକନଦ ॥ ୫୪ ॥

ଆପ୍ଲୁତ ହୋଇ ସ୍ୱର ତରଙ୍ଗରେ
ଅଭିଳାଷୀ କାମୀ ସ୍ୱରତ ରଙ୍ଗରେ ॥ ୫୫ ॥

ଅଟେ ବାରୁଣୀ ରଙ୍ଗରୁ ଆନ ନକ
ଅତ ତାପ ହେଲା ପଦ୍ମ ଆନନକ ॥ ୫୬ ॥

ଆଖଣ୍ଡଳ ବର ଶୋଭା ନଶାକରେ
ଅଭେଦ ବିଶ୍ୱଜସ୍ୱ ମମାଷା[୧] କରେ ॥ ୫୭ ॥

ଅଶ ଯୁଗ୍ମ ପଦ୍ମରାଗ ହାରକରେ
ଅମ୍ବୁତ କର ସ୍ତୃଟ ମିହ୍ନର କରେ, ॥ ୫୮ ॥

ଧାଞ୍ଚି ବେନ କରେ କୋପେ ତର୍ଜମାରେ
ଅଛୁ ପିଙ୍ଗି କାମୀ ପଢେ ତର୍ଜମାରେ ॥ ୫୯ ॥

ଅବଦାତ ରଙ୍ଗ ବେନ ପୁଷ୍କରକୁ
ଆଶା ଦନ୍ତୀ ଟେକି ଧରେ ପୁଷ୍କରକୁ ॥ ୬୦ ॥

ଅଭିଜ ବେନ କହଣୀ ଉତପନ
ଅରୁଣ ଶୁକ୍ଳ ରୂପେ ବଧୂ ତପନ ॥ ୬୧ ॥

---

୧ । ମନସା (ପୋଥିପାଠ)

ଅଟେ ସନ୍ଧ୍ୟା କାଳ ଗତ ବର୍ଣ୍ଣବସ୍ତୁ
ଅମୃତ କରର ଅର୍ପିତ ବର୍ଣ୍ଣବସ୍ତୁ ॥ ୭୨ ॥

ଅଭ୍ରଗାର ରତନକୁ ଯଉଭୁକେ
ଅଣି ବନ୍ଦାପନା କରେ କଉତୁକେ ॥ ୭୩ ॥

ଆରମ୍ଭିଲେ ଖେଳ ଫଗୁ ଚନ୍ଦ୍ରଭଜେ
ଆଣାବନ୍ଧୁ ମିଳ ରଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ରର ଯେ ॥ ୭୪ ॥

ଆସେ କୃଷ୍ଣ ଗାବ ମେଳେ ଅସ୍ପନରେ
ଅତି ସୁଖ ଦେଇ ଗୋପୀ ନୟନରେ ॥ ୭୫ ॥

— ଗୀତ —

(ଗଉଡ଼ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଆଙ୍ଗେ ଗୋଧୂଳି ମକରନ୍ଦ କମଳି ମୁଖ ମଣ୍ଡି କାହ୍ନୁ[1] ବନୁ ଆଉଁ ।
ଆଗର ବାଳକ ବନ୍ଧୁଆ ପାଳକ ସାଥୋ ମାଥେ ଚୂଳ ଶୋଭା ପାଉଁ ॥ ଘୋଷା ॥
ଅବ ଦେଖୋ ସଖୀ ବଂଶର ବାଓଁ ଅଟନ୍ତୁ ଚନୁବନ୍ତ ଗୀତ ଗାଉଁ ॥ ୧ ॥
ଅପାଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଉ ପାର ଭଇ ଉଆର ମାର ମାର ଆକାର ବନାଉଁ
ଅତି କୃପା[2] ହାସ ଅଧର ପୀୟୂଷ ଧାର ବାର ଧୀରେ ବରଷାଉଁ ॥ ୨ ॥
ଅଟେ ମନ ଗ୍ଲେର ମେର ବଲହାର ଅବଲେକ ଧୀର ଦୂର ଜାଉଁ ।
ଅଭିନବ ନାଗର କାମରସ ସାଗର ବାଳଟକ କୋମଳେ ପରମାଉଁ ॥ ୩ ॥

— ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ବୋଲି —

ଅମ୍ବୁ ଶ୍ରେମାଳ ଧାଉ କୁଚ କୁମ୍ଭ
ଅଟେ ଭୃଙ୍ଗ ଦୁର୍ବା ଦଧି ହାସ ଶୋଭ ॥ ୭୬ ॥

---

୧ । କାହ୍ନୁ (ପୋଥିପାଠ)

୨ । କ୍ଷପା (,,)

ଆଘ୍ରାନ୍ତକ ବାଳ ରତ୍ନ ଆଲୋକରେ
ଅକ୍ଷି ମୀନ ଗତ ହଂସି ପ୍ରେ ଙ୍କରେ ॥ ୬୭ ॥

ଶ୍ଳେଷ—
ଅର୍ଜୁନ କର ସ୍ପେକାଳେ ପାପ୍ରିମସ୍ତ
ଅପ୍ରସନ୍ନ ହରା ସମଦର୍ଗି କ୍ଷସ୍ତ ॥ ୬୮ ॥
ଅମ୍ଭୋଜମା ବନ ମନ୍ଥ ପୂର୍ବ ଧନ୍ୱୀ
ଅଙ୍କ ବ୍ୟାଜେ ପଙ୍କ ପ୍ରତି କରେ ଘାତ ॥ ୬୯ ॥
ଅଭ୍ର ଅଟବୀରେ ମିଳ ହର କରେ
ଅନ୍ଧତମ କର ସଦାଗତ କରେ ॥ ୭୦ ॥
ଅଙ୍କ ନୋହେ ନଖେ ରହେ ସେହ୍ନ ଶ୍ୟାମ
ଆପତିତ ମୋତି ତାର ମନୋରମ ॥ ୭୧ ॥
ଅଟେ ବ୍ୟୋମକେଶ ନାମ ସେ ଈଶାନ
ଅମର ତରଙ୍ଗିଣୀର ଶୋଭେ ଫେନ ॥ ୭୨ ॥
ଆଜ ନଶୀ ବିଳାସିନୀ ମଲ୍ଲିମାଳ
ଅଟ୍ଟ ରଖି ଚକା କର ପ୍ରେ ମଞ୍ଜୁଳ ॥ ୭୩ ॥
ଅଙ୍ଗ ନୋହେ ଅବତଂସ ମାଳୋତ୍ପଳ
ଅବଶେଷ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲ ତାରା କୂଳ ॥ ୭୪ ॥
ଆତପତ୍ର ଶ୍ୱେତ ନୃପ ଦର୍ପକର
ଅଙ୍ଗ ମାଳ ବ୍ରହ୍ମା ଲମ୍ବି ରୁଚିକର ॥ ୭୫ ॥
ଆସ୍ୟ ଗଧିକାର ଚନ୍ଦ୍ର ଶୋଭା ବଳା
ଆଣି ପିଷ୍ଟକ ଆଗତ ସନ୍ଧ୍ୟା ବାଳ ॥ ୭୬ ॥
ଅଳ ନବଜନ ଜାବାଇଣ୍ଡି ବଣ୍ଟା
ଅଙ୍ଗ ଛଳେ ସେହ୍ନ ଧୂମ ମଧ୍ୟେ ଘାତ ॥ ୭୭ ॥
ଅଟେ ରଜତ ପସ୍ତ କଟାହ ସୋମ
ଅତି ପୂର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅବନ ବ୍ୟୋମ ॥ ୭୮ ॥

ଆଁଖି ଭୃକେ ଖଞ୍ଜିରଲେ ପଦ୍ମ ଭ୍ରମେ
ଆସି ଉପନାଲେ ନୋଳକ ବୃନ୍ଦାଭ୍ରମେ ॥ ୭୯ ॥

ଅଭ୍ରେ ସ୍ମିତ ବଧୂ ବଧୂ ତୃଷ୍ଣ ଗଣି
ଅଂଶୁଜାଳ ରନ୍ଧ୍ରେ ମଣ୍ଡପାତ ଆସି ॥ ୮୦ ॥

ଅମୃତ ଉନାଦେ କୋକଦେ ହେଜ ମନେ
ଅଟେ ପ୍ରେମ ହେତୁ ଷଷ୍ଠ ଅନୁଦନେ ॥ ୮୧ ॥

ଅବନୀ ଧୂଳି କର୍ପୂର ରଜ ସମ
ଅଳ କୁମୁଦନୀ କ ନ ଚନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରମ ॥ ୮୨ ॥

ଅଙ୍ଗଦାନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଳ ଦେଖି ତମାଳ
ଅଭିସାରିକା ଭ୍ରମେ ସଂକେତ ସ୍ଥଳ ॥ ୮୩ ॥

ଆଲମ୍ବିତ କେ ଉରେ ମାଧବ ମାଳ
ଅଦଭୁତ ମନେ ଫଣେ ମୋତି ଭୁଜ ॥ ୮୪ ॥

ଅଭ୍ରେ ଯଥା ଯଥା ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତକର
ଅଙ୍ଗେ ତଥା ତଥା ବଳ ଦର୍ପନର ॥ ୮୫ ॥

ଅବଲୋକ ଇଚ୍ଛି କୃଷ୍ଣ ସ୍ୱସାନ୍ତ୍ରବ
ଅନଗ୍ରସ ମଣ୍ଡଳିରେ ବସେ ଦେବ ॥ ୮୬ ॥

ଆଦରଣ ବଦାନ ରଜତ ଜର
ଅଂଶୁ ରଜ୍ଜୁରେ ଦୃଢେ ବନ୍ଧନ କର ॥ ୮୭ ॥

ଅଙ୍ଗୁ ତାଷଳ ରଜତ ଜର ଝୁମା
ଅପଲକ ଝଲକରେ ଦୃଢ କର୍ମା ॥ ୮୮ ॥

ଅଟେ ତେଲଙ୍ଗ ମନ୍ତ୍ରଣି ଜ୍ୟୋତିଚନ୍ଦ୍ର
ଅଙ୍ଗୀରସ କର ବୁଧ ମନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ॥ ୮୯ ॥

ଅର୍ଣ୍ଣିନ୍ୟାଦ ତିଷ୍ଠ ଭଣ୍ଡ ଭଣ୍ଡ ରୂପେ
ଆମନ୍ତ୍ରଣରେ ସ୍ପନ୍ଦିତ କାନ୍ତ କମ୍ପେ ॥ ୯୦ ॥

ଅନିମିଷାନ୍ଦ ଶଶି କୁନ୍ତଳ ନାଟ
ଅଦଭୁତ ପ୍ରେମ ପ୍ରେମ ଲୁଟମ ପୁଞ୍ଜ ॥ ୯୧ ॥

ଅଜ୍ଞା ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କର ଯେ ବିଧାନେ
ଅର୍କ ଚନ୍ଦ୍ରାଦ୍ୟ ରହେ ସାବଧାନେ ॥ ୯୨ ॥

ଆପେ ବୃନ୍ଦାଦେବୀ ରହେ ଜାଗ୍ରତରେ
ଅରଣ୍ୟ ଶୋଧନ୍ତି ଧୀର ମାରୁତରେ ॥ ୯୩ ॥

ଆଚ୍ଛାଦିତ ପୁଷ୍ପ ଦଳ ସମନ୍ତତ
ଅଟେ ପଥର କୁସୁମ ରସପାତ ॥ ୯୪ ॥

ଅନୋକୃତ ଲତା ପୋତ ପ୍ରବାଳରେ
ଆମଣ୍ଡନ ପୁଷ୍ପ ଜଳ ପ୍ରବାଳରେ ॥ ୯୫ ॥

ଅଚ୍ଛି ମର୍ଣ୍ଡ ସୁରତ ବିତାନ କୁଞ୍ଜ
ଅଧେ କଣଳପୁ ତଳ୍ପ ପୁଷ୍ପ ପୁଞ୍ଜ ॥ ୯୬ ॥

ଅର୍ଦ୍ଧକୋଟି ତିନକୋଟି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେଣୀ
ଅର୍କକାରେ ରହେ ଭିନ ପୂରୁ ଆସି ॥ ୯୭ ॥

ଅମ୍ବୁଜ କୁମୁଦ ଉତ୍ପଳ ବେନ
ଅଟେ ତରଙ୍ଗ ଝୁମ୍ପା କହ୍ଲାର ଯେନ ॥ ୯୮ ॥

ଆଦରଣଂ ବାଡ଼ ବୃନ୍ଦାବନ ଗୃହେ
ଅଙ୍ଗେ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ ମୀନା ଶଙ୍ଖ ଶୋହେ ॥ ୯୯ ॥

ଅଟେ ମାଳ ଛାଟ ଜବନକା କ ସେ
ଅଛି ବନ୍ଧନ ହୋଇ ସୁରନ୍ତ ସବେ ॥ ୧୦୦ ॥

ଅଳି ମୀନ ମକର କର୍କଟ ଶ୍ରେଣୀ
ଆଦିତ୍ୟ ଯାଂ ଭୋଗେ ରହେ ସର୍ବେ ଆସି ॥ ୧୦୧ ॥

ଅମ୍ବୁ କୁକ୍କୁଟ କୋ ଯଷ୍ଟି ହଂସ କୋଞ୍ଚ
ଅବସ୍ଥିତ ରତ ଧ୍ୱନ ଶିଖୀ ପାଞ୍ଚ ॥ ୧୦୨ ॥

---

୧ । ଆଦରସ (ପୋଥିପାଠ)
୨ । ସୋହେ (,,)
୩ । ଜା (,,)
୪ । ସ୍ତ୍ରିଞ୍ଚ (,,)

ଆସେ ଗୋବିନ୍ଦ ବନ୍ଧୁ ସୁବଳ ମେଳେ
ଅଛୁ ସୁଧା ବେଣୀ କଳ୍ପତରୁ ମୂଳେ ।। ୧୦୩ ।।
ଆପେ ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ଛନ୍ଦରେ ହୋଇ ଉଭା
ଅଙ୍ଗେ କାମ ପୀଡ଼େ ଦେଖି ବନ ଶୋଭା ।। ୧୦୪ ।।
ଅନିଳ ଧୀରେ ଟେକୁଛି ପୁଷ୍ପବାସ
ଅବଲୋକ ସେ ବ୍ୟାକୋଶ ଛଳେ ହାସ ।।୧୦୫।।
ଆଲିଙ୍ଗିତ ଶଶୀ କରେ ହୋଇ ନିଶି
ଆନନ୍ଦିତରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଛଳେ ହସି ।।୧୦୬।।
ଆଳି ଭୁମି ନ ଛାଡ଼ଇ କୁମୁଦିନୀ
ଅତି ହାସତା ପ୍ରେମ୍ଣ ହେତୁରେ ରଜନୀ ।।୧୦୭।।
ଅବଲୋକ ଉଦ୍ଦୀପନ କାମେ ମତ୍ତ
ଆରମ୍ଭିଲେ ବଂଶୀ କଳେ ମଞ୍ଜୁ ଗୀତ ।।୧୦୮।।

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ସଖୀଗଣ ଗୀତ୍ୟତେ)

ଆସ ଆସ ନବ ବାଳ ଆରମ୍ଭିବା ବନେ କେଳି
କାମ ସଂଗ୍ରାମକୁ ହୁଅ ସଜ ଗୋ
ଅବଲମ୍ବେ ଆସ ଧୀର- ଗମନା ଅଙ୍ଗକୁ ଘର
ସୁଜଘନ ନିତମ୍ବ ଉରଜ ଗୋ ।ଘୋଷା।
ଆକାଶେ ଉଦେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ନ ଦେଖି ମୁଖ ସୁଷମା
କାନ୍ତିବନ୍ତ କଳଙ୍କେ ଅଙ୍କିତ ଗୋ
ଅବଲୋକନ କରଅ ତା ମନୁ ମଦ ଭଙ୍ଗାଅ
ଦେଖି ହେବ ବିଶେଷ ଲଜ୍ଜିତ ଗୋ ।। ୧ ।।
ଆଜ ରଣ ଭଣ ରଣେ ରଣ ନୂପୁର ଚରଣେ
ପଦ୍ମେନ୍ଦ୍ରକୁ ଶୁଣି ଦୂର ଯିବ ଗୋ
ଆଣୁ ପଣନ୍ତ ପତାକା ଉଡ଼ାଇ ଥିବ ବାଳକା
କହଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଗୋ ।। ୨ ।।

— ଗୋପୀ ଆଗମନ ବୋଲି —

ଅଚର ଚରମ ଜଳେ ବଶୀଭୂତ
ଅମ୍ବୁ ପାଷାଣ ପାଷାଣ ଦ୍ରବୀଭୂତ ।।୧୦୯।।

ଅନ୍ତେ ଶବୁଥିଲେ ବ୍ରଜବାଳୀ ବସି
ଆସେ ସସଂଭ୍ରମେ ଶୁଣି କଳ ବଂଶୀ ।।୧୧୦।।

ଅଙ୍ଗ ସୁବେଶ କେ ମଣ୍ଡେ ଅଳଙ୍କାର
ଆତୁର ଜାତ ବିଭ୍ରମ ଅଳଙ୍କାର ।।୧୧୧।।

ଅଲକ୍ତ ଘଲେ ପାଦ ସିନ୍ଦୂରମୟ
ଆନ ବିଭୂଷଣ ସ୍ଥାନ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ।।୧୧୨।।

ଅଳଙ୍କାର ଯେ ବିକ୍ଷେପ କୁତୂହଳ
ଅଙ୍ଗେ ବିଚ୍ଛିତ୍ତିକ କେଲ୍ବ କଲେ ମୂଳ ।।୧୧୩।।

ଅନ୍ୟମାନେ ତେଜି ଗୃହ ବ୍ୟାପାରକୁ
ଆସେ ବଂଶୀ ନାଦେ ହୋଇ ଅତୁରକୁ ।।୧୧୪।।

ଅଭିମର୍ଦ୍ଦ ମଦନରେ ଯେ ବାହମା
ଆସେ ଲାଞ୍ଛି କୁଳ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଯେନ ।।୧୧୫।।

ଛଟ୍ଟ ତାଠଙ୍କ ଫଳକ ଭ୍ରୂ ଧନୁ
ଅପାଙ୍ଗ ବାଣ ସନ୍ଧାନେ କେ ସୁତନୁ ।।୧୧୬।।

ଅଟେ ବାର ଜସ୍ତିଷ କୁସୁମ ଗନ୍ଧ
ଅଚ୍ଛ ଉରଜ ବେନ ମୁଦ୍ଗର ଶୋଭ ।।୧୧୭।।

ଆବେଦନ କର ଗତି ମତ୍ତଦନ୍ତୀ
ଅଭିଷେଣନ ଅମ୍ବିକା ଗତି* ।।୧୧୮।।

---

* ଶ୍ଳୋକଃ—

ଯଦ୍ରେନସ୍ୟାଭିଗମନମରୌ ତଦଭିଷେଣନମିତ୍ୟମରଃ ।
ଅଙ୍କଂ ପୂର୍ବମଙ୍କଂ ପୂର୍ବଗତ୍ୟମ୍ବିକା ଇତ୍ୟମରଃ ।। ୦ ।। (ପୋଥିପାଠ)

ଆଚେଦ୍ୟ ମଦନ ମଦବଶ ଗାର ପାନ
ଆନକ ନାଦ ନୂପୁର ବର୍ତ୍ତମାନ ॥୧୧୯॥

ଆଶାରେ ଆସାରେଂ ବନ ଗନ୍ତ କରେ
ଅମ୍ବିକା ବନେ ଦେଖି ସେ ଅନୁସରେ ॥୧୨୦॥★

ଆମେ ଯୋଗମାୟା ଉପାଶ୍ରିତ ହର
ଅତ ନବ୍ରିତ ଗୋପାଳଙ୍କ ବୃନ୍ଦା ନାଶ ॥୧୨୧॥

ଅକଲ୍ଲେକ ବନ କୃଷ୍ଣ ରୂପ କରେ
ଅର୍କସୁତା ଦେଖି ବର୍ଣ୍ଣେ ରୂପକରେ ॥୧୨୨॥

ଆସି ବେଢ଼ିଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଗୋପୀକୁଳ
ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଳ ପୁର ହେମଶାଳ୨ ॥୧୨୩॥

ଆବେଷ୍ଟିତ ବର୍ଦ୍ଧ୍ୟପୁଞ୍ଜ ଶ୍ୟାମଘନେ
ଅଲ୍ପ ତରଳିତ ବର୍ଦ୍ଧି ଧୃତ ସେହ୍ନେ ॥୧୨୪

ଅଭରଣ ଦ୍ୱାଦଶରେ ସୁନେପଥ୍ୟ
ଅଚିନ୍ତ ମନମଥ ମନ୍ମଥ ତଥ୍ୟ ॥୧୨୫॥

ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପଶ୍ଚିମେ ଶୋଭା ଦଶେ
ଅମ୍ବିକା ବ୍ରତ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣାରେ ଭାଷେ ॥ ୧୨୬ ॥

ଅଭିନବ କୁମାରୀ ନ ଡର ମନେ
ଆସ ସିଂହ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଖଣ୍ଡଣ ବନେ ॥୧୨୭॥

ଆସି ମତେ ଯା ଭେଟିଲ ପ୍ରେ କୁଟଣ୍ଡ
ଅବଲମ୍ବ ଅନୁପଦେ ଗୃହେ ଚଳ ॥୧୨୮॥

ଆନମାନଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ନାଗ୍ନ ଧର୍ମ
ଅମାପ୍ଲାରେ ପତ୍ତ ସେବା ବସ୍ତ୍ର ସମ ॥୧୨୯॥

★ ସ୍ୟାଦାସାରସ୍ତସାରଣୀଭ୍ୟମରଃ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

୧ । ଆଶାରେ (ପୋଥିପାଠ)

୨ । ସ୍ୱାଳ (,,)

ଆ୍ମ୍ନା ଅଧଃପାତ ପର ସ୍ପଂସେ ପ୍ରୀତି
ଅଚରେ ଦେବ ସ୍ପନ୍ଦନ ସ୍ଥିତ ପତ ॥୧୩୦॥

ଆଗତ ଯା ସ୍ୱେକାବେଳେ ନାଶଚସ୍ୱ
ଅନ୍ତେ ଶଙ୍କା ଜାତ କବା ବୁଜେ ଭସ୍ୱ ॥୧୩୧॥

ଅଟେ ତନ୍ଦ୍ରୋଦ୍ଧ୍ୱ ଗିର ବଲ୍ଲଚତ
ଆସ୍ୟପଦ୍ମ ବାଳୀଙ୍କର ସଂକୋଚତ ॥୧୩୨॥

ଅଣନ ପାତ କ କର ବଗ୍ନରଣା
ଅଗସ୍ତିର ନାମ କଲେ ସ୍ମରଣା ॥୧୩୩॥

ଅଶ୍ରୁ କଜ୍ଜଳ ମିଶ୍ରିତେ କୁଚ ଶିବ
ଅତି ବିଷ ବ୍ୟାପିତ କ ଅବସ୍ୱବ ॥୧୩୪॥

ଅତନ୍ଦ୍ରି ପଦ୍ମମନ୍ଦ ଦେଖି ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର
ଅର ମାର ମାରେ ପାଇ କାଳ ଛିଦ୍ର ॥୧୩୫॥

ଅବସର ପାଇଁ ଯେ ଉଚତ ବାକ୍ୟ
ଅଙ୍କା ବୃନ୍ଦାଙ୍କର ଲଭି ପଢେ ଶୁକ ॥୧୩୬॥

ଅଟ ରସ ତରଙ୍ଗ ଲାବଣ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ
ଆମଜ୍ଜନକୁ ଅଖିଷ୍ଟ ବ୍ରଜବଧୂ ॥୧୩୭॥

ଅନୁମତ ଅଷ୍ଟତରେ କାର୍ତ୍ତିକାନ୍ତ
ଆସି ରୋହିଣୀ ପ୍ରତିପଦାରେ କାନ୍ତ ॥୧୩୮॥*

ଆଦ୍ୟେ କୁଳଶୀଳକୁ ସ୍ୱେ କଲେ ଦଗ୍ଧ
ଅତି ତୋଷି ଯାଦବର ପତି ଚତ୍ତ ॥୧୩୯॥×

ଶ୍ଲୋକଃ—

* ଅନୁମତ୍ୟାମଷ୍ଟତାସ୍ୱାଂ ପ୍ରତିପଦ୍ରୋହିଣୀ ଶଶୀ
ଯଦା ଭବତ ସଂଯୋଗଃ କାର୍ତ୍ତିକାନ୍ତେ ବିଶେଷତଃ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

× ପାଷାଣଂ ତେ ମଯ୍ୱା ଦଗ୍ଧଂ ସନ୍ତୋଷଂ ଅଣିକଳସ୍ୱ ।
ଦେହେଦିରସମୁତ୍ପନ୍ନେ କୁତୋ କାମ ଉସ୍ୱଂକସ୍ୱ । (ପୋଥିପାଠ)

ଆପେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଯେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅର୍ଘ୍ୟ ନୟନ ଅନ୍ତେ ସ୍ୱେଦ ଯେନଂ ।।୧୪୦।।

ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ବୃନ୍ଦାବନ ଦ୍ୱିଜରାଜ
ଅଛି ହେମକୁମ୍ଭ ଦାନ ଯେନ ଆଜ ।।୧୪୧।।

ଅଦଭୁତ ବଚନରେ ହରି ତୋଷ
ଅଟବୀ ଦେବୀ ବୋଲେ ଶାରିକା ଘୋଷ ।।୧୪୨।।

ଆପଗା ପ୍ରେ ସ୍ପର୍ଶ ସ୍ୱର ତରଙ୍ଗିଣୀ
ଅଳକା ଯମୁନା ଶୋଭେ କୃଷ୍ଣ ବେଣୀ ।।୧୪୩।।

ଅଟେ ପ୍ରକାଶ ମଞ୍ଜୁଳା ସରସ୍ୱତୀ
ଆସ୍ୟ ପୁଷ୍କର ସ୍ୱୟଂ ନର୍ମଦା ଗତି ।।୧୪୪।।

ଅତି ମେଘ ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରେ ବଂଶୀ କଳ
ଅମୃତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବରଷା ତରବଳ ।।୧୪୫।।

ଆଶୁପତି ସଙ୍ଗମକୁ ଉଧ୍ୱାନ୍ତ ପ୍ରେ
ଅଛି ଶୁଣା କ ନଦୀ ଲେଉଟି ଯାପ୍ରେ ।।୧୪୬।।

ଅଙ୍ଗ ପୁଲକ ଭ ଶୁକ ଶାରୀ ବାଣୀ
ଅଛନ୍ତି ଯେ ଚତୁର୍ବିଧ ଗୋପୀ ଶ୍ରେଣୀ ।।୧୪୭।।

ଅତି ପ୍ରଗଳ୍ଭା ସେ ରାଜକନ୍ୟା ତାର
ଅଗ୍ରସର ହୋଇ[୨] କୃଷ୍ଣେ କହେ ଗିର ।।୧୪୮।।

ଅନୁସର ଅମ୍ବର ଅପାଙ୍ଗ ପାତ
ଅମ୍ବୁଦ ପାଗାସ୍ୱକୁ ଗୃହଙ୍କ ବତ ।।୧୪୯।।

ଆମ୍ଭ ମାନସଙ୍କ ତଦଗତେ ବକ୍ଷ
ଅଙ୍ଗ ଆଭରଣ ଶୋଭା ପରତକ୍ଷ ।।୧୫୦।।

---

୧ । ଶ୍ଳୋକଃ--
ଗୋହୁଣୀ ପ୍ରତିପଦନ୍ତେ, ଅର୍ଘ୍ୟଦାନଂ ମହାଫଳମିତି ।। (ପୋଥିପାଠ)

୨ । (କ) ପୋଥିରେ 'ହୋଇ' ନାହିଁ ।

ଅଳତା ଲତା ଲେଖାରେ ଶସ୍ତକର
ଅରୁଣ କୋକନଦ ଯେବେ ହେ କର ॥୧୫୧॥

ଆୟାସକୁ ହୋଇଥିଲ ଯେ ଦୁର୍ଲଭ
ଅନାୟାସରେ ଯେବେଠି ସେ ସୁଲଭ ॥୧୫୨॥

ଅବମାନତ କରୁଛ ବନ୍ଧୁ ଗର୍ବ
ଅନଙ୍ଗ ପୀଡ଼ା କାଳରେ ପ୍ରବସ୍ତବ ॥୧୫୩॥

ଆମ୍ଭ ବନା କେ ରଖିବ ହେବ ଜଣା
ଆଜ ବଂଶୀ କରିଦେଲ ବୁଦ୍ଧି ବଣା ॥୧୫୪॥

ଅତନୁରେ ଅନାସ୍ୱତ କୃଷ୍ଣ ଶୁଣି
ଅପେ ବେଦ୍ କନ୍ୟା ଯେ କହନ୍ତି ବାଣୀ ॥୧୫୫॥

ଅବଲୋକ ମନ୍ମଥ ମନ୍ମଥ ଚ୍ୟୁତ
ଅଭିଳାଷୀ ହେବ ବରକେ ରତ ॥୧୫୬॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ପଦ୍ମ କଂଜଲ୍କରେ ଗ୍ରମା ପ୍ରନ[୧]
ଅତି ଗଜର ଛୁଟର ଛଦ୍ୟମାନ ॥୧୫୭॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି କୁଚ କୁଙ୍କୁମେ ବାରମ୍ବ .
ଆଜ ଧାସ୍ୟେ ଛୁଡ଼ନାହିଁ ସ୍ୟେ ସଂଶୟ ॥୧୫୮॥

ଅତରେକ ତପ ବ୍ରତ ପୁଣ୍ୟ ଦଣ୍ଡ
ଅନୁଗ୍ରହ ଯୋଗ୍ୟ ହେବୁ ଅଛୁ ଆଶାନ୍ତ ॥୧୫୯॥

ଅଳ୍ପ କଟିନକୁ ଦେଖି ଭୟ ଯେବେ
ଅଛୁ ଶୁଣ ପ୍ରୀତି ବଶେ ଶୀଳ ଧ୍ରୁବେ ॥୧୬୦॥

ଅଛୁ ପ୍ରଭୁ ଅନୁଗ୍ରହ ନଗ୍ରହର
ଅଦ୍ଭୁତ ସ୍ତବ ସ୍ତବ ଅଦ୍ଭୁତ କର ॥୧୬୧॥

---

୧ । ରମାନ୍ତନ (ପୋଥିପାଠ)

୨ । 'କ' ପୋଥିରେ ଏହ ଧାଡ଼ିଟି ନାହିଁ ।

ଅଭିନରୂପ ବଚନେ ଚନ୍ଦ୍ରକାମ
ଅନୁଗ୍ରହେ ସ୍ୱଭାବେ ସୁଖଧାମ ॥୧୬୨॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଏ ବଚନରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ
ଅନୁଳାପ ପୁନ ମୁନି କନ୍ୟାବ୍ରାତ ॥୧୬୩॥

ଆଜ ଶିକ୍ଷା ଦେଲ ଦୃଢ଼େ ପତି ଭଜ
ଆମ୍ଭ ଅଭୀଷ୍ଟ ବରଣ ନନ୍ଦାତ୍ମଜ ।୧୬୪।

ଋଷିକେଶ ପୁନ ଗୋପୀନାଥ ନାମ
ଆଜଠାରୁ ଛୁଡ଼ିବାକୁ ହେବ କ୍ଷମ ॥୧୬୫॥

ଅନୋଚିତ ବା ତେବେ ହୋଇବ କଥା
ଅର୍ଚ୍ଚନ ଦେବ ବ୍ରତ ନୋହିବ ବୃଥା ॥୧୬୬॥

ଆତ୍ମା ତୋଷ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଉପଚାରେ
ଆପ୍ୟାୟିତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ନକର କରେ ॥୧୬୭॥

ଅନ୍ୟ ବିନା ଚନ୍ଦନାଦି ଉପଚାର
ଅଙ୍ଗ ଲେପନରେ ନୋହେ ହିତକର ॥୧୬୮॥

ଅଙ୍କୁରିତ ପ୍ରେମ ବୀଜ ସମ୍ଭାଳନ
ଅମ୍ବରରେ ବିଜଦ୍ଧୃତି ନବଘନ ॥୧୬୯॥

ଅକ୍ଷି ମୀନରେ ବଢ଼ ଚଳନ ହୋଇ
ଆନନ୍ଦିତ କର ଘନରସ ଦେଇ ॥୧୭୦॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ କାମାତୁର ପ୍ରେ ବଚନେ
ଆଳାପିତ ପୁନ ଗୋପକନ୍ୟାମାନେ ॥୧୭୧॥

ଆମ୍ଭ ମାନସ ନିର୍ମଳ ଆଦରଣ
ଅନୁକ୍ଷଣେ ତବ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ॥୧୭୨॥

ଅଗାରକୁ ଗଲେ ସେ ବିଶେଷ ସୁଖ
ଅପହୃତ କେ କରିବ ପଦ୍ମମୁଖ ॥୧୭୩॥

ଆଣିଅଛ ଆମ୍ଭ ମନ ଧନ ହରି
ଅଣ୍ଟିନାହୁଁ ପ୍ରେ ଅଧିକ ଗୋପଶିରୀ ॥୧୭୪॥

ଅବଧାନ କଲେ ପିବୁଂ ନସଂଶୟ
ଅଛୁ ମୋହିଲେ ତୁମ୍ଭ ଆମ୍ଭର ନ୍ୟାୟ ॥ ୧୭୫ ॥

ଆଣି ଗୋପୀ ହରିଣୀ କି ବଂଶୀ କଳେ
ଆବେଷ୍ଟିତ କରି ଦୃଢ ପ୍ରେମଜାଳେ ॥ ୧୭୬ ॥

ଅନଙ୍ଗର ଆଶୁଗେ କରାଅ ବଦ୍ଧ
ଅଭିନବ ବ୍ୟାଧ ମାତ୍ର କରି ସିଦ୍ଧ ॥ ୧୭୭ ॥

ଅମୃତରୁ ରୁଚି ଗୋପକନ୍ୟା ଗିର
ଆନ କହନ୍ତି ବିଦେଶୀ ରମାବର ॥ ୧୭୮ ॥

ଅନୁସରି ବହୁଦିନୁ ପଦ୍ମପାଦ
ଆଶା ଭଙ୍ଗ ଦୋଷ ଜାଣ ଧର୍ମବିଦ ॥ ୧୭୯ ॥

ଆଶ୍ରିତରୁ ଦୋଷାକର ହେଲେ ଶଶୀ
ଆପେ ଶଙ୍କର ବନ୍ଦିଲେ ଶିରେ ରସି ॥ ୧୮୦ ॥

ଅମ୍ଭୁରୁହ ମଳିନ ପଙ୍କରୁ ଜାତ
ଅଳି ମନ ହରେ ବିଭବ ସୁକାନ୍ତ ॥ ୧୮୧ ॥

ଅତଏବ ହରଷିତ କୃଷ୍ଣ ଶୁଣି
ଅଧୋକ୍ଷଜର ମେଘ ଗମ୍ଭୀର ବାଣୀ ॥ ୧୮୨ ॥

ଆପ୍ୟାୟିତ କଲ ପ୍ରେମ ବାଗ୍‌ମୃତେ
ଆଜ ବହର ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ସୁଖମତେ ॥ ୧୮୩ ॥

ଆସେ ପ୍ରେକାଳେ ଶ୍ରୀରାଧା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ଅବସରି ମାର୍ଗ ଦେଲେ ଗୋପବାଳୀ ॥ ୧୮୪ ॥

ଅବଲୋକି ପ୍ରିତ ମୁଖ ସରସନେ
ଆନନ୍ଦିତ ପରସ୍ପର ଦରଶନେ ॥ ୧୮୫ ॥

ଅଚ୍ୟୁତର ବାମେ ରାଧାଦେବୀ ଶୋଭେ
ଆସି ଦକ୍ଷିଣରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ରହେ ॥ ୧୮୬ ॥

ଅବଲମ୍ବି ବେନି କନ୍ଧ ବେନି କରେ
ଆଲିଙ୍ଗିତ କୃତ ମାଳ ତମାଳରେ ॥ ୧୮୭ ॥

ଅଷ୍ଟାପଦେ ଇନ୍ଦ୍ରମାଳ ଦ୍ୱୀପସାର
ଆବେଷ୍ଟିତ ଗୋପୀ ଶୋଭା ଅକୂପାର ।।୧୮୮।।

ଅବୟୁବ ଶତ ଦାଢ଼ ହେମ ନଭ
ଅଙ୍ଗୁ ରସାଣି କୁଙ୍କୁମ ଝଳ ଶୋଭ ।।୧୮୯।।

ଅଧରୁ ତାମ୍ବୁଳ ବୋଳ ଉଦଗାର
ଅନୁରାଗ ଉଚ୍ଛୁଳନ୍ତି ପରକାର ।।୧୯୦।।

ଆନନ ବନେ ପିକ ପକାଇ ବାଜ
ଅତ କମ୍ପାଇଣ ତାଟଙ୍କ ଝୁମ୍ପି ବାଜ ।।୧୯୧।।

ଅଳ୍ପହାସ ସେ ସମୟେ କରେ ବ୍ୟକ୍ତ
ଅତନୁର ଚନ୍ଦ୍ରହାସେ କାମୀରକ୍ତ ।।୧୯୨।।

ଅଟେ ମଦନ ମନ୍ଦର ମତ୍ତ ଆଳ
ଅଷ୍ଟି ଖଣ୍ଡା ଝମକାଇ କି ଚଞ୍ଚଳ ।।୧୯୩।।

ଆପେ କରନ୍ତେ ମାଜେ କବରୀ ଖଣ୍ଡା
ଆନ୍ଦୋଳାଇ କାଢ଼ି ଖୋପ ଫୁଲ ଧଣ୍ଡା ।।୧୯୪।।

ଅଳ୍ପ କାଞ୍ଚୁଳି ଖାପେ ଖଞ୍ଜର ସ୍ତନ
ଅଳ୍ପ କାଢ଼ି ତା କରାଇ ବଲୋକନ ।।୧୯୫।।

ଆଚ୍ଛାଦଇ ପୁନ ପାଣି ଦେଇ ଭଲେ
ଅତ ରମ୍ୟ ସୁହେମ ଫଳକ ଛଳେ ।।୧୯୬।।

ଅସିତ ଡୋରି ଦିଶିଅଛୁ ସୂତଳକ
ଆସି ପନ୍ଦରେ କରାଇ ଅବଲୋକ ।।୧୯୭।।

ଅବଳା ହୋଇ କି ବଡଲ କରି ପାଞ୍ଚ
ଅଙ୍ଗେ ବାନ୍ଧିଚ୍ଛି କାମ ସାୟକ ପାଞ୍ଚ ।।୧୯୮।।*

● ଶ୍ଲୋକଃ—

କବରୀତିଳକଣ୍ଠେ ଚ ଦରହାସସ୍ତଥୈବଚ ।
ସ୍ତନଜଘନପଦ୍ମୌ ଚ ପଞ୍ଚବାଣସ୍ୟ ସାୟକାଃ ।।
ଶରେ ଖଡ୍ଗେ ଚ ସାୟକଶ୍ଚାମରଃ ।। ୦ ।। (ପୋଥିପାଠ)

ଆସ୍ୟ ଦେଖାଇ ଜେ କାହା ତିରମରେ
ଅମୃତାଂଶୁ ଲୁଚନ୍ତୁ କି ତରମରେ ॥୯୯॥

ଅଙ୍ଗୁଳି ତରଜନକ ଚିବୁକରେ
ଅବଲୋକେ ଧରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରେକ କରେ ॥୧୦୦॥

ଆନ କହେ ଭଲ ଦେଇ ଉଲ୍ଲବଦ୍ୟ
ଅଂଘ୍ରି ଗୁଳ ବଜାଇ ନୂପୁର ବାଦ୍ୟ ॥୧୦୧॥

ଅଳସାଙ୍ଗୀ କେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଛନ୍ଦେ କର
ଅଞ୍ଚଳରେ ଉଡ଼େ କଳାସାଡ଼ି ଫେର ॥୧୦୨॥

ଅତି ଲୋଲୁପ ଅଚ୍ୟୁତ ବେଣୁବେଳ
ଅକ୍ଷି ସନ୍ଧାନ ସମାନରେ ମଞ୍ଜୁଳ ॥୧୦୩॥

ଅବଲୋକେ ପ୍ରେକାମତେ ସର୍ବ ମନେ
ଆସି ପରବେଶ ହେଲେ ଫୁଲ ବନେ ॥୧୦୪॥

— ଗୀତ —

(ଗଉଡ଼ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅବଲୋକ ଆମ୍ଭଙ୍କ ଦେଖ ପ୍ରେ ଫୁଲ ହସେ
ଅଳରେ ମଧୁ ଚଖାଇ ମତ୍ତେ ଵଳସେ ॥ ଘୋଷା ॥

ଅଟେ ପ୍ରେ ମଧୁପ ମଧୁବନ୍ତ ପୁଷ୍ପ ଆସି ସଙ୍ଗ ପ୍ରେଡା ସଙ୍ଗେ
ଆଗନ୍ତୁ ମଦନ ମଦ୍ୟ କରି ପାନ ଜ୍ଞାନନାହିଁ ମେର ଅଙ୍ଗେ ॥୧॥

ଅଇ ଅଇ ପ୍ରେକ ରସେ କଣ ନୋହେ ମତ୍ତ
ଅସ୍ଥିର ପ୍ରୀତି ପ୍ରେ ଭୃଙ୍ଗ ଚଞ୍ଚଳ ଜାତି ॥ ୨ ॥

ଅଧିକେ କାତର କରି ଦେଉଅଛି ଘ୍ରାଣ
ଅନଙ୍ଗ ସ୍ୱଭାବ ବଢେ ବୃନ୍ଦମା ସାନ୍ତ ॥ ୩ ॥

— ଫୁଲ ତୋଳା ବୋଲି —

ଅଳି ସୁମନସ ଗନ୍ଧ ଦେଖି ସୁଖେ
ଆସି ଚୁମ୍ବନ ଦଅନ୍ତେ କେ କାହା ମୁଖେ ।।୨୦୫।।

ଅନୋକୁହରେ କେ ଦେଖି ଲତା ଛନ୍ଦ
ଆଲିଙ୍ଗନ କେ କାହାକୁ ଭୁଜେ ବାନ୍ଧି ।।୨୦୬।।

ଅନ ଉରଜେ ଉରଜ କରେ ସମ
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟରେ ପୀଡ଼ି ଜାତ କରେ କାମ ।।୨୦୭।।

ଆଣି ଶ୍ରୀଫଳ କେ କୁଚ ସଙ୍ଗେ ତୁଳେ
ଅଛି ହାର ସେ ବପୁଲେ ସୁମଞ୍ଜୁଳେ ।।୨୦୮।।

ଆସି ଯୁଗଳ କେ କୁଞ୍ଜେ ଫୁଲ ତୋଳି
ଅତନୁମତେ ଉତ୍ସନ ପ୍ରେକ ବାଳି ।।୨୦୯।।

ଅଭ୍ୟାସ ଇଚ୍ଛି ପ୍ରେକ ପୁରୁଷାୟିତ
ଆରୋହି ନତମ୍ବ ଚୂଳ ଗଳ ଧୃତ ।।୨୧୦।।

ଆଉଥରେ କେ ଫେଡ଼ି ବାନ୍ଧିଇ ମାଟ
ଅବଷଣ ଦେଖେ ସ୍ମର ଘର ଛଟ ।।୨୧୧।।

ଅତୃପ୍ତି ସେବନ ଧନ ପରକାରେ
ଅଙ୍ଗ ରୋମାଞ୍ଚ ବକାର ସୀତ୍‌କାରେ ।।୨୧୨।।

ଅପଣାର ମୁଖ ଦେଖେ ଆଦରଶେ
ଅଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ରର ବଲେକ ହାସେ ରସେ ।।୨୧୩।।

ଆସ୍ୟ କମ୍ପାଇ ତୋଳେ କେ ଫୁଲମାନ
ଅଛି ବାଳ ଧର୍ମି ହୋଇଛନ୍ତି କମ୍ପମାନ ।।୨୧୪।।

ଅଶ୍ରୁ କେ ଛଡ଼ାଇ ପଳାଇଯାଇ
ଆଲୋକେ ସେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଚିବୁକେ ଦେଇ ।।୨୧୫।।

ଛଳ ଶ୍ଳେଷ—

ଅନା ପୁନାଗରେ ଶୋଭେ କନଆର
ଅଟେ ପାଣି ଗ୍ରହ ବର କନଆର ।।୨୧୬।।

ଆବେଷ୍ଟିତ ବରଜାତ କଦମ୍ବ ସ୍ତେ
ଅଗ୍ରେ କନକ ଯେ ଯଜ୍ଞଭୂଜ ହସ୍ତେ ।।୨୧୭।।

ଆଜ ବରଜ ଦାଡ଼ରେ ବୋଲେ ମଳ୍ଲି
ଅଛୁ ଛୁର ଅନା ଶୁଣି ଆନ ଛଳ ।।୨୧୮।।

ଆଗେ ଅଛୁ କ କରଚ ନାଗେଶ୍ୱର
ଆଗ୍ରେ କଲ୍ପଣି ବୋଲେ କେ ଗରୁଡ଼ର ।।୨୧୯।।

ଅମ୍ଳାନରେ କେ ବୋଲେ ଗଣିକା ଶୋଭେ
ଅନା କେ ବୋଲଇ ମୂଳ ବସ୍ତୁ ଲଭେ ।।୨୨୦।।

ଅତି ମୁକ୍ତ କାନ୍ତେ ଶୋଭେ କରବୀର
ଅଛୁ କଞ୍ଜୁକେ ବୋଲେ କମ୍ପ ଧର ।।୨୨୧।।

ଅଶୋକ ସ୍ତେ ଦେଖ ବୋଲେ ନବାଲରେ
ଆନ ବୋଲେ ସହଚରୀ ଆବଳରେ ।।୨୨୨।।

ଅନ୍ୟୋନ୍ୟରେ ସ୍ତେବ୍ୱପର ସ୍ନେହ ଛଳ
ଆଳାପିତ ହରଚିତ ଫୁଲମାଳ ।।୨୨୩।।

ଆସି ଶ୍ରୀରାଧିକା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପାଳ
ଆଦି ସର୍ବେ କୃଷ୍ଣ ଗଳେ ଦେଲେ ମାଳ ।।୨୨୪।।

ଆଖଣ୍ଡଳ ମଣି କାମ ପ୍ରତିମାରେ
ଅରୁଣାଦ ରତ୍ନ ମୀନା ସୁଷମାରେ ।।୨୨୫।।

ଆରମ୍ଭିଲେ ରାସ ଗୋପୀ ମଣ୍ଡଳରେ
ଆନକାଦ ବାଦ୍ୟ ରାଗ କେଦାରରେ ।।୨୨୬।।

— ଗୀତ —

(କେଦାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଉଠେ କାମ ସୂତ୍ରଧାର ନାଟକ ନାଟ ବେଶର
ରାଗ ତାଳମାନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ଯେ,

ଆଖିର କୁଚ ମର୍ଦ୍ଦନ   କଙ୍କିଣି ସ୍ୱର ମାଦନ
କଣ୍ଠ ଷଣ୍ଢା ରାଗ ଜନମାଇଁ ଯେ,
ଅଇ ଅଇ, ॥୧॥

ଅନିଳ ମନ୍ଦ ଗନ୍ଧରେ   ବଇର ଅନୁବନ୍ଧରେ
କାମବାଣ ସଙ୍ଗେ ପୀଡ଼ା ଦେଇ ଯେ,
ଅରୁଣ ଅଧରେ ଚନ୍ଦ୍ର-   ହାସର ସୁଷମା ଚନ୍ଦ୍ର
ଅବଲୋକ କ୍ଷୀଣକୁ ଭଜଇ ଯେ,
ଅଇ ଅଇ ॥ ୨ ॥

— ରାସ ବୋଲି —

ଅମ୍ବୁବାହ କାନ୍ତି ବିଦ୍ୟୁ ପୀତାମ୍ବର
ଆଳାପ ସ୍ୱର ଘନ ଘୋଷ ଗମ୍ଭୀର ॥ ୨୨୭ ॥

ଆଖିଷ ମତ୍ତ ମୟୂର ଦେଖି ନାଟ
ଅଟେ ମଧୁର ଗୀତ ସେ କେକା ରଟ ॥ ୨୨୮ ॥

ଅଲମ୍ବିତ ବେଣୀ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରିକା ଚଳେ
ଅଳ୍ପ ହାସ ମାଳତୀ ଅଧର ଦଳେ ॥ ୨୨୯ ॥

ଅନ୍ତଶଯ୍ୟ କମ୍ପନ୍ତୁ ଯେ ହୋଇଯେ ପ୍ରତ୍ତେ
ଆଜ ରସିଲେ ଜରଜ ଶମ୍ଭୁ ନୃତ୍ତେ ॥ ୨୩୦ ॥

ଅମର ନଖ ଧାର ମୌକ୍ତିକ ହାର
ଆନ୍ଦୋଳନରେ କଲ୍ଲୋଳ ପରକାର ॥ ୨୩୧ ॥

ଆବୃତ ଓମ୍ଭନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ କଙ୍କିଣୀ
ଆଧୂତ ନେତ୍ର କୁରଙ୍ଗ ଅନ୍ତ୍ର ବେଣୀ ॥ ୨୩୨ ॥

ଅଟେ ରଜସ କାନ୍ତିରେ ବଦ୍ୟମାନ
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ସବୁରେ କମ୍ପମାନ ॥ ୨୩୩ ॥

ଅଛୁ ହଉଁସ କାମ ଚଟିସ ସ୍ୱଚ୍ଛ
ଅବଲମ୍ବ ବନା କୃଷ୍ଣ ମନ ମଚ୍ଛେ ॥ ୨୩୪ ॥

ଅଙ୍ଗୁଳି ଟେକି ହସ୍ତକ ପରମାଣ
ଅଚନ୍ତୁ କ ସାଜେ ଚମ୍ପା ଫୁଲ ବାଣ ||୧୩୫||

ଅଙ୍ଘ୍ରି ତଳେ ମରକତ ନୂପୁରରେ
ଅଳି ମୁଖର କ ସ୍ଥଳ କମଳରେ ||୧୩୬||

ଅଙ୍ଗନା ମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟେ ଭଙ୍ଗ ହରି
ଅଭ୍ର ଭ୍ରମଣ ପରି ନର୍ତ୍ତନ କରି ||୧୩୭||
ଅଟେ କାମ କୁମ୍ଭକାର ଚକ୍ରବତ
ଅପେ କୁଚ କୁମ୍ଭ କରେ ନିରମିତ ||୧୩୮||

ଆବେଷ୍ଟିତ ଚମ୍ପା ଶାଖୀ କୁସୁମିତ
ଅଞ୍ଜୁ ସ୍ୱେଦ ତମାଳ କମ୍ପାଇ ବାତ ||୧୩୯||

ଅଳିଭୃଙ୍ଗ ପିକ ଦେଖି ନୃତ୍ୟ ଗାନ
ଅବସ୍ଥିତ କେ ସ୍ଥକିତ କେ ମଉନ ||୧୪୦||

ଅଷ୍ଟ ସାତ୍ତ୍ୱିକେ ଗୋପୀ ନ ପାରେ ଚଳି
ଆପେ ଶ୍ରୀରାଧିକା ତୁଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ପାଳି ||୧୪୧||

ଆମ୍ରେଡ଼ିତ ସ୍ୱରମାର୍ଗେ ରଚି ରାଗ
ଅନ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ରାଗ ବ୍ୟକ୍ତ ଓଷ୍ଟେ ରାଗ ||୧୪୨||

ଅଧୋକ୍ଷଜ ଯୋଗମାୟା ଜଟାଶ୍ରିତ
ଅନନ୍ତ ଶକ୍ତିରେ ବହୁ ରୂପ ଜାତ ||୧୪୩||

ଅର୍କ ପ୍ରେକ ଯଥା ବହୁ ଘଟେ ଦୃଶ୍ୟ
ଅଙ୍ଗନା କେ ପ୍ରେକ କୃଷ୍ଣ ପରକାଶ ||୧୪୪||

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇବେ ଗୋପୀ ଦୁଇ ଦୁଇ
ଅଟବୀ ପୃଷ୍ଠ ରାସରେ ରସମୟୀ ||୧୪୫||

ଆପଣ ପାଖକେ କେ ଗୋପୀ ଆରପାଖେ
ଅନ୍ତେ ସର୍ବେ ପାଶ୍ୱେ ହରି ମତେ ଦେଖେ ||୧୪୬||

ଅବସ୍ଥିତ ଯେ ରାଧିକା ରାଣ ବାମେ
ଅପସବ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ରାସ ରମ୍ୟେ ||୧୪୭||

ଆପଗା କ ରାସସ୍ଥଳ ହେମ କଞ୍ଜେ
ଅଙ୍କ ଯୁଗ୍ମରେ ପ୍ରେ ଯୁଗ ଯୁଗ ଖଞ୍ଜେ ||୨୪୮||

ଅଟେ ବକଚ କେତକୀ ବନ୍ଧୁଦଳ
ଆସି ଭୃଙ୍ଗ ଯୁଗ୍ମକୁ ଯୁଗ ଯୁଗଳ ||୨୪୯||

ଆଦ୍ୟ ଯମୁନା ମାରାଗ ଆବରଣ
ଅଟେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁଳକ ମୋତିଗଣ ||୨୫୦||

ଅଟେଣୀ ପ୍ରବାଳରେ ତୃତୀୟ ଯୋଗ
ଅବସ୍ଥିତ ବେଦେ ରସ ପକ୍ଷୀମୃଗ ||୨୫୧||

ଅଚ୍ଛି ପଞ୍ଚମେ ଅମର ପରିଷଦ
ଆବେଷ୍ଟିତ ଷଷ୍ଠେ ବୃନ୍ଦ ପାରଷଦ ||୨୫୨||

ଆବରଣ ସପ୍ତମେ ଗୋପୀ ଗୋପାଳ
ଅଷ୍ଟମରେ ରାଧା ମାଧବ ଯୁଗଳ ||୨୫୩||

ଅଟେ ପତିବ୍ରତା ତଦଭାବମୟୀ
ଅବଲୋକ ଯୁଗ୍ମ ରାସ ସୁଖ ପାଇ ||୨୫୪||

ଅଙ୍ଗ ସ୍ପୃଶ ନାଭି ରନ୍ଧ୍ର ପଙ୍କେ ପଡ଼ି
ଦୃଷ୍ଟି କୁରଙ୍ଗୀ ଆସି ନ ପାରେ ଜଡ଼ି ||୨୫୫||

ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ସୁଷମା ସୁଧା ପିଇ
ଅତି ଲୋଲୁପ କୃଷ୍ଣ ଚକୋର ହୋଇ ||୨୫୬||*

ଆନନରେ ଶ୍ରମ ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ ବୃନ୍ଦ
ଅମ୍ବୁରୁହରୁ ଗଳିତ ମକରନ୍ଦ ||୨୫୭|

ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଞ୍ଚାବିଞ୍ଚି ପରସ୍ପରେ
ଆରମ୍ଭିଲେ କେଳି ଛନ୍ଦ ହରଷରେ ||୨୫୮||

---

* ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାପାନ ଚକୋରାଣାମିତି କବିକଳ୍ପଲତାୟାମ୍ || (ପୋଥିପାଠ)

— ଗୀତ —

(କେଦାର ଗଉଡ଼ ଗୀୟତେ)

ଅମ୍ଭୋଜକମ ନତ୍ରା ଦ୍ୱେଷି ଦେଖ ଶଠଭୃଙ୍ଗ
ଅଧିକ ମୁଦେ କୁମୁଦେ ରତେ ରତରଙ୍ଗ ।
ଅନ୍ତେ ନ ରଖଇ ଲେଶେ ପ୍ରେମ ମାଳତୀ ପ୍ରୀତି
ଆନନ୍ଦରେ ବଞ୍ଚଇ ଗଣିକା ଭୋଗ ମାତ୍ର । ଘୋଷା ।
ଆଲୋଚନା ଓଇ ଗୁନ ପୁରୁଷର କର
ଅନବରତରେ ସଖୀ ମନଦୁଃଖ ମେର ॥ ୧ ॥

— ସୁରତ ବୋଲି —

ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗମ ଅନ୍ୟୋନ୍ୟ ସମ୍ମୁଖରେ
ଆଳିଙ୍ଗନ ସ୍ପୃଷ୍ଟ କହ ରତ ଖରେ ୧ ॥୨୫୯॥
ଅଛୁ କେ ପୀଡ଼ିତ ଆଳିଙ୍ଗନ ମତେ
ଅଙ୍ଗ ନର୍ତ୍ତର ପୀଡ଼ନ ପ୍ରକାଶିତେ ୨ ॥୨୬୦॥
ଅଣି ବେନ ପଣି କଣ୍ଠ ଆଲିଙ୍ଗିତ
ଅଗ୍ର ସ୍ତନେ ତାଡ଼ନଂ ବନ୍ଧକ ଖ୍ୟାତ ॥୨୬୧॥

ଶ୍ଲୋକ—

୧ । ସମ୍ମୁଖେ କାମିକାମିନ୍ୟୋରନ୍ୟୋନ୍ୟମଙ୍ଗସଙ୍ଗମଃ
ସ୍ପୃଷ୍ଟକାଲିଙ୍ଗନଂ ଖ୍ୟାତଂ ନରତଂ ସୁଖବର୍ଦ୍ଧନମ୍ ॥
ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାମ୍ ॥ ॰ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

୨ । ପ୍ରକାଶିତାସ୍ତୁ କାନ୍ତାସ୍ତ୍ରିନିର୍ଭରଂ ତୁଙ୍ଗପୀଡ଼ନଂ
ପୀଡ଼ିତାଲିଙ୍ଗନଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ସ୍ମରଶାସ୍ତ୍ରବିଚକ୍ଷଣୈ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

୩ । (କ) ପୀଡ଼ନ

୪ । ଭୁଜାଭ୍ୟାଂ କଣ୍ଠମାଶ୍ଲିଷ୍ୟ ବସତୋ ରପିକୋଦ୍ୟତ
ଯସ୍ତୁଡ଼ନସ୍ତନାଗ୍ରେଣ ସଂଶେ ଷୋ ବନ୍ଧକୋଚ୍ୟତେ ।
ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାମ୍ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗସ୍ପର୍ଶ ରସେ ଘର୍ଷଣ
ଆଲିଙ୍ଗନ ଦୃଷ୍ଟ ପ୍ରେମ ବିଚକ୍ଷଣ ॥୧୬୨॥*

ଅଷ୍ଟ ପୁନ କୁଚୋପଗୂହନାଦରେ
ଅର୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରେମ ରତି ସଂସଦରେ ॥୧୬୩॥

ଅନ୍ଧକାର କୁଞ୍ଜେ କେ ନଂବୋଢା ରତି
ଅଦୃଶସ୍ତ୍ର' ବସଙ୍ଗ ହରଷ ମତି ॥୧୬୪॥

ଅଚ୍ଛିଦ୍ର କୁଞ୍ଜ ଗୁହ ଚନ୍ଦ୍ରକର
ଅଙ୍ଗ ହେମକୁ ଶୋଭା ଛୁଟି ଅମ୍ବର ॥୧୬୫॥

ଅତନୁ ଗେହ ହେମ ପଦକେ ପଡ଼ି
ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିଁ ସ୍ୱମା ରଜତ ରମ୍ଭେ ଜଡ଼ି ॥୧୬୬॥

ଅତି ଚନ୍ଦ୍ରକରେ ରତି ବିରଚିତ
ଅକ୍ଷି ପଦ୍ମ କରେ ଲାଜେ ସଂକୋଚିତ ॥୧୬୭॥
ଆଣିଛି କେ ନେନେ ଚଞ୍ଚଳ ଗୃହୁସ୍ତ
ଆସି ସାଧନ ମଦନ କଲ୍ପ ପର ॥୧୬୮॥

ଅଛି ଉଦ୍ୟାନରେ କୁଚ ହେମ କୁମ୍ଭ
ଅମୃତ ପୂର୍ଣ୍ଣ କି ଚନ୍ଦ୍ରକରେ ଶୋଭ ॥୧୬୯॥
ଅମର ଗିରି ହେଲା କି କଇଳାସ
ଆଜ ଶମ୍ଭୁ କ୍ଷୀରୋଦଧି ସ୍ନାନ ଉଲ୍ଲାସ ॥୧୭୦॥
ଅରଣ୍ୟ ସୁରତ କୁଞ୍ଜ ସ୍ନେହ ପର
ଅନେକ ପକ୍ଷୀ କୂଜିତ କଣ୍ଠେ ପୂର ॥୧୭୧॥

ଅତି କମ୍ପାଇ ରମ୍ଭା ଜଘନ ରୁଦ୍ଧ
ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର କଟୀ ସିଂହ କରେ ବନ୍ଦୀ ॥୧୭୨॥

---

* ଶ୍ଳୋକଃ—

ଅନ୍ଧକାରେଚ ଯାବାଙ୍ଗେ ତିରକାଲାଙ୍ଗଘର୍ଷଣମ୍
ତଦୃଷ୍ଟ୍ୟାଲିଙ୍ଗନଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ପ୍ରେମବୃଦ୍ଧିକରଂ ପରମ୍ ॥
ଇତି ସ୍ମରଦୀପିକାୟାମ୍ ॥ • ॥ (ପୋଥିପାଠ)

ଆସ୍ୟ ଦ୍ୱିଜଗଣେ ହୋଏ ଚୁମ୍ବଦାନ
ଅଟେ ଦକ୍ଷିଣା ଜଳଟ ରତ ମାନ ॥୧୭୩॥

ଅନ୍ୟ ସେ ସ୍ୱସ ଯେ ରତ ଗ୍ରସ ଭ୍ରଷ୍ଟ
ଆଲମ୍ବିତ ବେଣୀ ନାସାମଣି ନାଠ ॥୧୭୪॥

ଅତ ରଣିତ କଙ୍କିଣୀ ଉଦ୍ଧଂ ଗୀତ
ଅଟେ ପ୍ରଗଲ୍‌ଭ କେ କରେ ନଖ କ୍ଷତ ॥୧୭୫॥

ଅନୁମାନ କର୍ତ୍ତି ଫୁଙ୍କିବା ଯେ ହୋଏ
ଆଜ କାମରତ ବୀଜମନ୍ତ୍ର ଦଏ ॥୧୭୬॥

ଅଙ୍ଗ ସନ୍ତ୍ତଳତ ମଦନ ସଦନକୁ
ଆଣି ଦେଲା ମାପ ଫୁଲ ଶୋଭନକୁ ॥୧୭୭॥

ଶ୍ଳୋକଃ—
ଶଶପ୍ଳୁତଂ ମଣ୍ଡଳକଂ ମୟୂରପଦାର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ରୋ ଛୁରିତଞ୍ଚ ରେଖା ;
ଅଷ୍ଟୌ ତଥା ବ୍ୟାଘ୍ରପଦଂ ବଦନ୍ତି ନଖବ୍ରଣା ଉତ୍ପଳପତ୍ରକଞ୍ଚ ।

ଶଶପ୍ଳୁତ ଲକ୍ଷଣ—

ଅଙ୍କେ ଆରୋହାଇ ପ୍ରେମ ଅକଳତ
ଅମ୍ବୁରୁହ କର ଦର ବଦଳତ ॥୧୭୮॥

ଅତ ମୂନ ପଞ୍ଚ ନଖେ ଶଶପ୍ଳୁତ
ଆଣ୍ଠେ ସ୍ତନେ ଜଘନେ ଚରମେ କ୍ଷତ ।୧୭୯॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ପରେ କକ୍ଷ ସ୍ଫିଚ ପାର୍ଶ୍ୱରେ
ଅନମିଷ-ନେତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରେ ହରଷରେ ॥୧୮୦॥

ମଣ୍ଡଳକ ଲକ୍ଷଣ—

ଆଦ୍ୟ ରତେ ମଦନରେ ହୋଇ ମତ୍ତ
ଅଙ୍ଗେ ତିନ ନଖେ ମଣ୍ଡଳକ କ୍ଷତ ॥୧୮୧॥

ଅଚଳ କୁଚେ ନତମ୍ବେ ଶଙ୍ଖ କଣ୍ଠୁ
ଅବସ୍ଥିତ ତଳ ନାଭି ଉପକଣ୍ଠେ ॥୧୮୨॥

ମୟୂର ପଦ ଲକ୍ଷଣ—

ଅପହୃତ କଳାବେଣୀ ସୁବସନ
ଅଙ୍ଗେ ମୟୂର ପଦରେ କ୍ଷତ ଦାନ ।୧୮୩।
ଅଙ୍ଗୁଳି କନଷ୍ଠ କ୍ଷତ ଭାଲେ ସ୍ତନେ
ଆନ ଚତୁର ଅଙ୍ଗୁଳି ସଂଘଟନେ ।।୧୮୪।।

ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷଣ—

ଅଛି ଉତ୍ତାନେ କେ କୁଚ ରମଣୀୟ
ଅଷ୍ଟାପଦ ମଧ୍ୟ ପୂତି ଶମ୍ଭୁ ଦ୍ୱୟ ।।୧୮୫।।
ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଦାନ କରି ନଖ ଝଷେ
ଅଭିମତ ସିଦ୍ଧ କମ୍ବୁ କଣ୍ଠେ କଷେ ।।୧୮୬।।

ଛୁରିତକ ଲକ୍ଷଣ—

ଅବଲୋକ କୁଚ କୁମ୍ଭ ସୁପ୍ରଘଟକ
ଅଙ୍କୁଶ ଘାତ ସେ ବ୍ୟାଳ ଛୁରିତକ ।।୧୮୭।।
ଅଙ୍ଗୁଳି ସମାନ ପଞ୍ଚ ନଖ ମୁନେ
ଆଣି କ୍ଷତ ଦନ୍ତ ଗଣ୍ଡ ଓଷ୍ଠ ସ୍ତନେ ।।୧୮୮।।

ରେଖା ଲକ୍ଷଣ—

ଅଛି ରେଖା ପୃଷ୍ଠେ କାମ ହେମ ପ୍ରଭା
ଆଲମ୍ବିତ ଶୋଣ ପୁଷ୍ପମାଳ ଶୋଭା ।।୧୮୯।।
ଅବଲୋକେ ପ୍ରବାଳ ଲଗୁଡ଼ ନାଶ
ଅଛି କୁଚ ଭଲ ଡକାରେ ନଡ଼ଶ ।।୧୯୦।।

ବ୍ୟାଘ୍ରପଦ ଲକ୍ଷଣ—

ଅଦ୍ରି କୁଚ କାମ କେଳି ବନ ଭ୍ରାନ୍ତି
ଅତ ବ୍ୟକତରେ ବ୍ୟାଘ୍ରପଦ ସ୍ଥିତି ।।୧୯୧।।
ଅଧିକରେ ବଳ ଯୋଡ଼ି ଦନ୍ତ ତୁଳ
ଅଛି ଉଚ୍ଚ କୁଚ ପୃଷ୍ଠ ଶ୍ରୋଣିତଳ ।।୧୯୨।।

ଉତ୍ପଳ ପଦ ଲକ୍ଷଣ —

ଆରମ୍ଭଣ କାଳେ କେଳି ସୁସଙ୍ଗତ
ଆକୃତି ଉତ୍ପଳ ଦଳ ବିଭୂଷିତ || ୨୯୩ ||

ଅତି ରମ୍ୟ କୁଚ ରମ୍ଭା ଜଘନରେ
ଅଛି ପୃଷ୍ଠ ହେମପ୍ରଭା ଶୋଭନରେ || ୨୯୪ ||

ଅଷ୍ଟାବଧି ନଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଧର ଅଙ୍ଗ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କେଶପାଶ ବେଶ ଭଙ୍ଗ || ୨୯୫ ||

ଅନୁରାଗ ବିମ୍ବ ଅଦରଣ ଖଣ୍ଡେ
ଅଛି ତାମ୍ବୁଳ ବୋଳ ନିର୍ମଳ ଗଣ୍ଡେ || ୨୯୬ ||

ଅମୃତ କରେ ଅନଳେ ସ୍ୱେଦ ଭଙ୍ଗ
ଅମୃତ କରେ ଶୀତଳ ଲେପି ଅଙ୍ଗ || ୨୯୭ ||

ଆଗେ ବସାଇ ଗୋବିନ୍ଦ ବେଶ ରଂଚ
ଆଣି ହେମ ବେଣୀ କାହାଠାରେ ସଞ୍ଚ || ୨୯୮ ||

ଆମନ୍ତ୍ରନ ମୋତି ଗଛ କାହା ବେଣୀ
ଅତି ଶୋଭେ କାହା ବେଣୀ ପୁଷ୍ପଶ୍ରେଣୀ || ୨୯୯ ||

ଅଛି ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ ରହେ ବେଣୀମାନ
ଅଟେ ପଞ୍ଚମାଣି ବେଶ ସୁଶୋଭନ || ୩୦୦ ||

ଅନ୍ୟତ ନୋହେ ବୋଲିବା କେଶପାଶ
ଆବନ୍ଧନେ ରହେ କୃଷ୍ଣ ସୁମନସ || ୩୦୧ ||

ଅଙ୍କେ ବସାଇ ଦେଖାନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖା
ଅଙ୍କ ନୋହେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଣ୍ଡେ ସ୍ୱେ ମକରୀ || ୩୦୨ ||

ଅଗୋଚର ପ୍ରେକ ପ୍ରୀତି ଆଦରରେ
ଅନ୍ତେ ଛାଡନ୍ତି ମୋର ସଙ୍ଗେ କେଳି କରେ || ୩୦୩ ||

— ଗୀତ —

(ଶ୍ରୀ ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅମୃତାଂଶୁ ଫ୍ରେକ ଅକଳତ କୁମୁଦମା
ଆଲିଙ୍ଗନ କରେ କର କରଇ ମୋହନା । ଘୋଷା ।

ଅଚ୍ୟୁତ ସେପର ଗୋପିକାରେ
ଅନଙ୍ଗ ରଙ୍ଗରେ ମନ ହରେ
କଉତରେ ମାଇ ।। ୧ ।।

— ମହାରାସ ବୋଲି —

ଅଚ୍ୟୁତ ଗୋପୀ ପୁନ ଯୁଗଳ ବେଶ
ଆରମ୍ଭିଲେ ମଣ୍ଡଳରେ ମହାରାସ ।।୩୦୪।।

ଆପଗା କ ରାସ ସ୍ଥଳ ହଂସ ହଂସୀ
ଅଭ୍ର ଆବୃତ ମଣ୍ଡଳ ଭୂମି ଆସି ।।୩୦୫।।

ଆଖଣ୍ଡଳ ମାଳ ହେମ ତପ କ ସ୍ପେ
ଅତନୁ ଭ୍ରମାଇଛୁ ବଶ୍ୟ ଜପ୍ୟେ ।।୩୦୬।।

ଅଟେ ରୋମାଳ ଦଣ୍ଡ ନତମ୍ବ ଘଣ୍ଟା
ଅଧିକ ରାଗ ଉଦୟେ ସେ ପ୍ରମାଣ ।।୩୦୭।।

ଆଣି ମୁକ ଭୂତ ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କୁ
ଅଭ୍ରେ ସୁଖ ଦେଲ ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କୁ ।।୩୦୮।।

ଅଷ୍ଟ ଲୋକେ ବ୍ୟାପେ ଗୀତ ବାଦ୍ୟ ସ୍ୱନ
ଅଚଳ ଚଳ ସକଳ ହୃଷ୍ଟ ମନ ।।୩୦୯।।

ଅବ ବେଣୀଂ ଧୀର ବାତ ତ୍ରାସ ହଳେ
ଅନଙ୍ଗ ଜାଙ୍ଗଳକ ନର୍ତ୍ତନେ ଗୁଳେ ।।୩୧୦।।

---

୧ । (କ) ବୋଣୀ

ଆକୁଳିତ ସେ ସିନ୍ଦୁର ସ୍ୱେଦ କଣ
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ତୁ ଦନ୍ତ ବ୍ରଣ ଶୋଣ ॥୩୧୧॥
ଅସ୍ତ ଉଦସ୍ତ ସେ ପୟୋଧର ଧରେ
ଅନଙ୍ଗ ଦୋଳା ଶୋଭେ ଚାରୁଳ ବାରେ ॥୩୧୨॥
ଅଙ୍ଘ୍ରି ଘାତ କୋପରେ କ ପଦ୍ମ ଜିଣି
ଅତି ମୁଖର ନୂପୁର ଯେବା ଜାଣି ॥୩୧୩॥
ଅପାଙ୍ଗରେ ଆଲୋକ ଅଧରେ ହାସ
ଅବଲୋକ ମଧ୍ୟେ ରାଧା-କୃଷ୍ଣ ତୋଷ ॥୩୧୪॥
ଆବେଷ୍ଟିତ ମଣ୍ଡଳ ଯୁଗଳ ରାସ
ଅନେ କୁଞ୍ଜେ କୁଞ୍ଜେ ରତି ରତି ରସ ॥୩୧୫॥

— ଶ୍ଲୋକଃ —

ଆଦୌ କୁନ୍ତଳକର୍ଷଣଂ ନୟନୟୋଃଶ୍ଚୁମ୍ବନଂ ଗଣ୍ଡୟୋ-
ର୍ଦନ୍ତେନାଧରପୀଡ଼ନଂ ହୃଦହତି ମୁଷ୍ଟ୍ୟା ଚ ନାଭୌଭଗେ
କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠକପୋଳମଣ୍ଡଳକୁଚଦ୍ୱୌ ଶ୍ରେଣିଷୁ ଦେୟୋନଖାଃ
ସୀମନ୍ତେ ଲଖନଂ ନ ଖୌରୁରସିକଂ ଗୃହ୍ଣିତ ଗାଢ଼ଂ ସ୍ତନଃ ।୦।

ଆଦ୍ୟେ କୁନ୍ତଳ କର ଆକରଷଣ
ଅକ୍ଷ ଗଣ୍ଡରେ ଦେଇ ଚୁମ୍ବନରଣ ॥୩୧୬॥
ଅଧର ପୀଡ଼ ରଦନେ ମୁଷ୍ଟି ହୃଦ
ଅଳ୍ପ ନଖେ ନାଭି କାମ ଗୃହ ମର୍ଦ୍ଦ ॥୩୧୭॥
ଅତି ତିକ୍ଷ ନଖ ଲେଖନ ଚୂଚୁକ
ଅଣି କକ୍ଷ କଣ୍ଠ କପୋଳରେ କର ॥୩୧୮॥
ଆଶ୍ଳେ ସ୍ତନେ ଶ୍ରୋଣି ଜଙ୍ଘରେ ବ୍ୟକତ
ଅଷ୍ଟ ବଧିରେ ସ୍ୱରତି ଦନ୍ତ ଷତ ॥୩୧୯॥

— ଶ୍ଳୋକଃ —

ବନ୍ଧୂସ୍ତନକଖଣ୍ଡାଭ୍ର ଗୂଢ଼ମୁଡପ୍ରବାଳକଂ
କୋଡ଼ଚର୍ବିତକବନ୍ଧୂମାଳାଃଷ୍ଟୌ ରଦନ ବ୍ରଣାଃ ।୯।

ବନ୍ଧୁ ଲକ୍ଷଣ—

ଅରୁଣାଧର ବନ୍ଧୁରେ ବାଳ ରଦ
ଅଛି ଗଣ୍ଡ ରଦ ଘାତେ ଶୋଣ ଶ୍ରଦ ॥୩୨୦॥

ଉଚ୍ଛନକ—

ଅଭିନବ ନାଗରଙ୍କ ଚିବୁକରେ
ଅଧରେ ଗଣ୍ଡେ ଦେଇ ଉଚ୍ଛନକରେ ॥୩୨୧॥

ଖଣ୍ଡାଭ୍ର ଲକ୍ଷଣ—

ଅମ୍ବର ସ୍ଥାନ ସମସ୍ତେ ଦନ୍ତକ୍ଷତ
ଅଚଳ କୁଚେ ଖଣ୍ଡାଭ୍ର ବିରାଜିତ ॥୩୨୨॥

ଗୂଢ ଲକ୍ଷଣ—

ଅନ୍ତେ ପାଙ୍ଗ ଓଷ୍ଠେ ଗୂଢ଼ ରଦଘାତ
ଅଛି ତାମ୍ବୂଳ ବୋଳେ ଆଚ୍ଛାଦିତ ॥୩୨୩॥

ମୁଡ ଲକ୍ଷଣ—

ଅତନୁ ମାଦକେ କାନ୍ତ ଦାରି ଜ୍ଞାନ
ଅନ୍ତଗସ୍ତ ଓଷ୍ଠେ ମୁଡ ରଦ ଚିହ୍ନ ॥୩୨୪॥

ପ୍ରବାଳକ—

ଅଧର ପ୍ରବାଳେ ପ୍ରବାଳ ଶୋଭନା
ଆଦରଣ ଖଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡେ ରଙ୍ଗ ମୀନା ॥୩୨୫॥

କୋଡ଼ ଚର୍ବିତକ—

ଅଟେ ଶୋଭନ କେ କୋଡ଼ ଚର୍ବିତରେ
ଅଧର କୁଚ ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରତିକରେ ॥୩୨୬॥
ଅଛି ସଘନତର ବରଳ କାନ୍ତି
ଅଙ୍ଗ ଅବଶ ସେ ରଦ ଚିହ୍ନ ବନ୍ଧ ॥୩୨୭॥

ବଦ୍ଧମାଳା ଲକ୍ଷଣ—

ଅଚଳ କୁଚ ଘନରେ ବଦ୍ଧମାଳା
ଅଛି ବନ୍ଧୁଜୀବ ମାଳା ଶଙ୍ଗଳା ॥ ୩୨୮ ॥

ଅବସ୍ଥିତ ଗଣ୍ଡେ ଦନ୍ତ ଚିହ୍ନ ଝଳ
ଅଙ୍କୁରିତ କି ନବ ପ୍ରବାଳ ବଲ୍ଲି ॥ ୩୨୯ ॥

ଅନ୍ଧକାରେ ଯାହା ସଙ୍ଗେ ରତି ପୂର୍ବେ
ଅଛି ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କରେ ରଚେ ସେବେ ॥ ୩୩୦ ॥

ଅପାଙ୍ଗରେ କାନ୍ତକୁ ବଲ୍ଲେକ ହସେ
ଆନଥର ସେ ନୁହଇ ପନ୍ତି ସ୍ପର୍ଶେ ॥ ୩୩୧ ॥

ଅପହୃତ ସେ ପଟାବଳି ମଞ୍ଜୁଳ
ଆସି ରହେ ଦେଖେ ନଖ ଚିହ୍ନ ଜାଳ ॥ ୩୩୨ ॥

ଅଛି ଭଙ୍ଗ ବେଶ ହୋଇ ରତାନ୍ତରେ
ଅଙ୍ଗ ଶ୍ରମ ହରେ ବାତେ ଲତାନ୍ତରେ ॥ ୩୩୩ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଯେ ରତ କେଳ କର ଶ୍ରଦ୍ଧା
ଅନ୍ତର ହେଲେ ସେକାଳେ ଯେନ ରାଧା ॥ ୩୩୪ ॥

ଅଦଭୁତ କୃଷ୍ଣକ ନର୍ତ୍ତକୀ ଯଥା
ଅନ୍ତରିତ କରେ ମାୟା ରୂପ ତଥା ॥ ୩୩୫ ॥

ଅନାଅନ ହେଲେ ଗୋପୀ ପଞ୍ଚସ୍ତର
ଅଚ୍ୟୁତ ବନାରେ ଚ୍ୟୁତ ହୋଏ ଧୀର ॥ ୩୩୬ ॥

ଆମ୍ଭ ଆତ୍ମୁରକୁ କର ପରିହାସ
ଅଟବୀରେ ଛନ୍ତି ଲୁଚି ପୀତବାସ ॥ ୩୩୭ ॥

ଅନ୍ୟା କେ ବୋଲେ ସେ କୁଞ୍ଜେ ବଶେ ହରି
ଆନ ବୋଲେ ଦେଖିଲିନ ଆଣ ଧରି ॥ ୩୩୮ ॥

— ଗୀତ —

(ରାଗ — ଭୈରବ)

।। ତାଳ — ସରିମାନ ।।

ଆସ ଆସ ହରି ତେଜ ପରିହାସ
କୁଞ୍ଜେ ବିହରି ଗଞ୍ଜିବା ମନସିଜ ।
ଅଚଳ କୁଚ ହୃଦକୁ ହେଲା ଭାର
ଅଛ ଲୁଚିଯାଇ ଆଣ୍ଠୁ ବନ୍ଧା ଭୁଜ ।ଘୋଷା।
ହେ ଅଚ୍ୟୁତ । ଅଙ୍ଗକୁ କି ବ୍ୟଥା ନଖ ରଦ ଘାତ
ଅଙ୍ଗନା ଅନେକ ଦେଖି ମନେ ଡର
ଅଟବୀରେ ହୋଇଅଛୁ କି ନଗୋପିତ ।୧।

ଅସ୍ଖଳ ରସ ସାଗରେ ପଡ଼ି ବୁଡ଼ି
ଭାସିଗଲ କାହ୍ନୁଁ ମାନସ ବ୍ୟାକୁଳେ
ଆମ୍ଭ ରମ୍ଭା ଜଘନକୁ ଅବଲମ୍ବ କରି
ଅଣି ଲଗାଇବୁ × × ସୁଖେ କୂଳେ ।୨।
ଅତନୁ ମୁଖରେ ଦେଇ ଗଲ ଦଣ୍ଡ
ଅବଳା ବଳ କେ ତୁମ୍ଭ ବିନା ବନେ
ଅନୋଚିତ ଅବିକରେ ପରାଭବ
ଅବଲୋକୁଛ ନ ରସି ମଧୁବନେ ।୩।

— କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦ ବୋଲି —

ଅନ୍ୱେଷଣା କଲେ ସର୍ବେ ବନ ବୁଲି
ଅବଲୋକନ ଚରଣ ଚିହ୍ନ ବାଲି ।।୩୩୯।।

ଅନା । କେ ବୋଲେ ପେନ୍ଥ ଆନ ଚିହ୍ନେ ଶୋଭୁ
ଅଛି ସଙ୍ଗେ ସେ ମୋହନ ମନ ମୋହୁ ।।୩୪୦।।

ଅଳି ସବୁ ତେଜି ପେଣ୍ଠକ ଫୁଲେ ରତି
ଅଟେ କେତେ ସୁକୁମାରୀ ରସବତୀ ।।୩୪୧।।

ଅଳି ଲଳିତାଦ୍ୟ ଦେଖି ହେଲେ ତୋଷ
ଆସ୍ୱ ସ୍ୱଧା ପାନ୍ଥ ଚନ୍ଦ୍ର ଜନବଂଶ ||୩୪୨||

ଅବଲୋକଲେ ପଡ଼ିଛୁ କୁନ୍ଦମାଳ
ଅଟେ ସଧାଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ରେ ଆଳିକୁଳ ||୩୪୩||

ଆନମାନେ ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ସଙ୍ଗ ସମା
ଅଛୁ ପକାଇ ସ୍ୱେ କୁନ୍ଦମାଳା ରମ୍ୟା ||୩୪୪||

ଅଛୁ କାନ୍ତ କଣଳସ୍ଥ ଫୁଲ ଶେଯ
ଅବଲୋକନେ ପୀଡ଼ଇ ମନସିଜ ||୩୪୫||

ଅଛୁ ପତ୍ରାବଳୀ ଲେଖା ସ୍ୱେଣ ନାଭି
ଅବମା ସଗ ପାନ ପିକରେ ଶୋଭି ||୩୪୬||

ଅଙ୍କ କୃଷ୍ଣ ପାଦର ସ୍ନେହାନୁବନ୍ଧେ
ଆରୋହିଛୁ ସ୍ୱେଠାରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କନ୍ଧେ ||୩୪୭||

ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରେ ସ୍ୱେଠାରେ କୃଷ୍ଣ ଜଙ୍ଘ
ଆମଣ୍ଡିନ ପ୍ରିୟା ତୋଳ ଫୁଲ ଗନ୍ଧ ||୩୪୮||

— ଗୀତ —

(ମଲ୍ଲାର ରାଗେଣ ଗୀୟତେ)

ଅସଦୃଶ୍ୟ ପାଣ୍ଡୁ କୃଶ ବପୁ ପ୍ରକାଶେ କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦେ ଗୋପୀକାଚୟ ଯେ
ଅଙ୍ଗ ବଣ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ଅଧିକ ଅନଙ୍ଗରେ ଭୟ ଯେ || ଘୋଷା ||
ଅସୁଖ ମତ । ଅଟେ ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଅସ୍ତ ରେ
ଆଲୋକ ନଶି । ଅନ୍ଧତମ ବଦନେ ଦଶି ରେ ||୧||

— ବିରହ ବୋଲି —

ଆଣି ଶୋକେ ସ୍ୱେ କେ' ଦଶିମା ଦଳ ଶେଯେ
ଅଳ୍ପ ଶୀତଳ ନ ପାଇ ଉଠି ତେଜେ ||୩୪୯||

---

୧ । (ଗ) ଯୋଷ୍ୱେକେ

ଅଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନ ଲେପିଲେ ହୋଏ୍‌ ଭର୍ଜ
ଅନର୍ବାହ ଦନ୍ଧକାରୁ ମନସିଜ ॥୩୫୦॥

ଅମୃତାଂଶୁ କର ହୋଏ୍‌ ତପନ୍ତାନୁ
ଅତି ଦହଇ ମନ୍ଦ ପବନ ତନୁ ॥୩୫୧॥

ଆଣି କର୍ପୂର ଧୂଳି କେ ହୋପେ ବୋଳ
ଅଙ୍ଗ ଦାହରୁ ପଣଲେ ପୋଷ୍ଟୁ ବାଳ ॥୩୫୨॥

ଅବୋଧ ରାମା କେ ଆନକୁ ପରୁରେ
ଅଦଭୂତ ଦାହ ଶୀତ ଉପଚୁରେ ॥୩୫୩॥

ଆଶ୍ରୟ କେ ବୋଧେ ନାମ ବିଷଦଳ
ଅନ୍ୱ ଅଶନାବଶେଷ ମନ୍ଦାମାଳ ॥୩୫୪॥

ଆଶୀବିଷ ବଟରେ ଶ୍ରୀ ଖଣ୍ଡାଚଳ
ଆବେଷ୍ଟିତରୁ ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ କି ଶୀତଳ ॥୩୫୫॥

ଅକୂପାର ବିଷ ସହୋଦର ବିଧୁ
ଅଟେ ବିଷ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଯୋଗରେ ବିଧୁ ॥୩୫୬॥

ଅଜ କାଳୀପୁ ବିଷ ଯେ ଅଚ୍ଛି ହର
ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ତାହାର ଯେ ସୁଖକାର ॥୩୫୭॥

ଅତି ଶୀତଳ ଦାହ ସାମୁକ ଯଥା
ଆପ ଯୋଗେ ତାପ ଯେ ଆମ୍ଭରେ ତଥା ॥୩୫୮॥

ଅଟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେବୁ ବିଷ ଗ୍ରାସେ ସର୍ବ
ଆମ୍ଭେ ଧନ୍ୟ ସନ୍ଧଥାଇ ବିଷ ସର୍ବ ॥୩୫୯॥

ଉଟଜରେ ଯେ ହରିଣୀ ରୂପୀ ଗୋପୀ
ଆଖେଟକ ଅଟରେ ମଦନ କୋପୀ ॥୩୬୦॥

ଅଳି ମାରୁତ ଚନ୍ଦ୍ରିକା ଜାଲ ବେଢ଼ି
ଆଶେ ପ୍ରହାରେ ଫୁଲ ସାୟକ ଦୃଢ଼ ॥୩୬୧॥

—ଗୀତ—

(ରାଗ—ଚକ୍ରକେଳି କେଦାର)

ଆସିଲା ।
ଆଖଣ୍ଡଳ କେ ବୋଲେ ଭାବ ଅକୂପାର ବଢ଼ି ଘେ
ଅଚଳ କୁଚ ସଙ୍ଗରୁ ଯିବା ଆମ୍ଭେ ବୁଡ଼ି ଘେ ।। ୧ ।।
ଆସିଲା ।
ଅତନୁ କେ ବୋଲେ ଦେଖ ଲତା ପୁଷ୍ପ ଧନୁ ଘେ
ଅଳି ଝଙ୍କାର ଟଙ୍କାର ଗୁଣ କମ୍ପେ ତନୁ ଘେ ।। ୨ ।।
ଆସିଲା ।
ଅଙ୍ଗନା କେ ବୋଲେ ଶରେ ମାରୁ ପଛେ କାମ ଘେ
ଆଜ କ ତୁଳବୁଂ କୃଷ୍ଣ ସଦୃଶ୍ୟ ସୁଷମ ଘେ ।। ୩ ।।
ଆସିଲା ।
ଅମ୍ଭୋଜମାଳ ଅଟଇ ଭରସ ଦାୟକ ଘେ
ଅବ୍ରତ ପଣେ ବନାଶେ ରଜନୀ ନାୟକ ଘେ ।। ୪ ।।
ଆସିଲା ।
ଆମ୍ଭେ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କର ଆଲିଙ୍ଗନେ ସୁଖୀ ଘେ
ଅହଙ୍କାରେ କରେ ହତ ଥିଲା ମନେ ରଖି ଘେ ।। ୫ ।।
ଆସିଲା ।
ଅମୃତାଂଶୁ କୋଳେ ଦେଖ ମଦନ ଅନ୍ଧାରି ଘେ
ଅଙ୍କ ବ୍ୟାଜେ ଧରି ଆମ୍ଭ ନୟନେ ଦଣ୍ଡାରି ଘେ ।। ୬ ।।
ଆସିଲା ।
ଆଜ୍ୟ ସୁଗନ୍ଧ କୁସୁମ ବାସିତ ଅନିଳ ଘେ
ଅଧିକେ ଜାଳଇ ହୃଦ ବିରହ ଅନଳ ଘେ ।। ୭ ।।
ଆସିଲା ।
ଅରକ୍ଷ ଦେଖିଣ ରକ୍ଷ ସ୍ୱଭାବକୁ ଧର ଘେ
ଅକ୍ଷନ ଶବଶ୍ର ପାକେ କର ଯିବ ନାଶ ଘେ ।। ୮ ।।

ଆସିଲା ।
ଅଚ୍ୟୁତ କରୁଣ ଶୋଷ କୁଠାର ସ୍ୱରୂପ ସେ
ରସେନ୍ଦ୍ର ଥାଇ ଛେଦକ ପୀରତି ପାଦପ ସେ ॥ ୯ ॥

ଆସିଲା ।
ଆଶ୍ୱିନ କେ ବୋଲେ ତୁ ବୋଲାଇ ଶରଦ ସେ
ଅମୃତ ନୂତନ ପଞ୍ଚଶରଙ୍କୁ ଶରଦ ସେ ॥ ୧୦ ॥

ଆସିଲା ।
ଅଙ୍ଗନା କେ ବୋଲେ ରତି ପାଶୋର ଉପାୟ ଯେ
ଆଜ କେ ଶିଖାଇ ଦେଲେ କରିବା ନଷ୍ଟପ୍ର ଯେ ॥୧୧॥

— ବିରହ ବହୁଳ ବୋଲି —*

ଅତି ବିରହେ ବହୁଳ ଗୋପୀବାର
ଅବଲୋକ କୃଷ୍ଣ ମଣେ କୃଷ୍ଣସାର ॥୩୬୨॥

ଅନୋକୁହର[1] ମଧ୍ୟେ ତମାଳ ତନ୍ତୁ
ଆଲୋଚନା ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟେ ଶିଖୀ ବୃନ୍ତ ॥୩୬୩॥

ଆଳାପ କେ କରେ ଦେଖି ବ୍ୟାଧି ଘାତ
ଅଳ୍ପ ନ କର ଅନଙ୍ଗ ବ୍ୟାଧିଘାତ ॥'୬୪॥

ଅଟ୍ଟ ପୁରତେ କେ ବୋଲେ ଭୂତବାସ
ଆଜ କରବ ଅମ୍ବର ଭୂତବାସ ॥୩୬୫॥

ଶ୍ଲୋକଃ—

ଶଙ୍କାସୂୟା ଭୟଂଗ୍ଲାନବ୍ୟାଧିଚିନ୍ତା ସ୍ମୃତିଧୃତିଃ
ଔତ୍ସୁକ୍ୟଂ ବିସ୍ମୟୋ ହର୍ଷୋ ବ୍ରୀଡୋନ୍ମାଦୋ ମଦସ୍ତଥା ।
ବିଷାଦୋ ଜଡ଼ତା ନିଦ୍ରାଽବହିତ୍ଥା ଚାପଲଂ ଧୃତିଃ
ଇତି ଭାବାଃ ପ୍ରୟୋକ୍ତବ୍ୟାଃ ଶୃଙ୍ଗାରେ ବ୍ୟଭିଚାରିତାଃ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

୧ । ଅନକୁହ (ପୋଥିପାଠ)

ଅନୋଚତ ଜଚତ ନ କର ଶାନ୍ତି
ଅଚ୍ୟୁତ ଆମ୍ଭ ପ୍ରୀତକ ହୋଇ ସାକ୍ଷୀ ॥୩୬୬॥

ଅକାର କେ ହରହେଲ ଅଶୋକର
ଆମ୍ଭ କୃଷ୍ଣ ଦେଖିବାର ଷାତକର ॥୩୬୭॥

ଅଟ ମାଧବୀ ମାଧବ ଅଙ୍କ ରଖି
ଅତ କୁସୁମେ ହାସ ବ୍ୟାକୁଳ ଦେଖି ॥୩୬୮॥

ଆହେ ଅଟବୀ ହୋଇ କରୁଣାବନ୍ତ
ଅକରୁଣ ଆମ୍ଭଠାରେ ଅନୋଚତ ॥୩୬୯॥

ଅଛ ମନ୍ଦାର କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ କର
ଅବତନେ ରହଥାଇ ବତସାର ॥୩୭୦॥

ଅରେ ସ୍ଥାଣୁ କେ ବୋଲେ ଅର୍ଚ୍ଚନ କର
ଆଜ କୃଷ୍ଣ ଲଭିବାକୁ ଦେବେ ବର ॥୩୭୧॥

ଅମ୍ଳାନରେ ହୋଇ ଯୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ
ଆମ୍ଭ ମ୍ଳାନ ଦେଖି ନୁହ କୃପା ଚିତ୍ତ ॥୩୭୨॥

ଅନା କେ ବୋଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମା କଳାବତ
ଅପହୃତ କୃଷ୍ଣ କର ନଭେ ସ୍ଥିତ ॥୩୭୩॥

ଅଳଙ୍କାର ଲୀଳା ରଚେ କେ ବଲ୍ଲବୀ
ଆଣି ଶିଖୀ ପୁଚ୍ଛ ଚୂଡ଼ା କୃଷ୍ଣ ଛବ ॥୩୭୪॥

ଆନ ଅଙ୍ଗନାର ସ୍ତନେ ମୁଖ ଯୁତ
ଆଜ ବୋଲେ ମୁ ପୂତନା କଲ ହତ ॥୩୭୫॥

ଅଙ୍ଘ୍ରି ଗୁଳ କେ ଉତ୍ଥନେ ପଦ ଶେଷେ
ଅନ ଭଗ୍ନ କଲ ମୁଁ ଦେଖାଇ କୁଞ୍ଜେ ॥୩୭୬॥

ଅଙ୍ଗ ଉତ୍ସଙ୍ଗ ଭ୍ରମେ କର ପାତ
ଅନା ବୋଲେ କଲି ବସ୍ତ୍ରାସୁର ହତ ॥୩୭୭॥

ଆହ୍ୟ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଟେକ କେ କୁଞ୍ଚାଦରେ
ଅଘା ମସ୍ତକ ଫୋଡ଼ିଲ କହେ ଗିରେ ॥୩୭୮॥

ଆଣି ବକ ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛ ଚଣ କେଶ
ଅଟେ ବକାସୁର ସେ ବଧିଲ କନ୍ଧ[୧] ॥୩୭୯॥

ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଲତା କରେ ବଳେ
ଆସି ରାଧା ବୋଲେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ତଳେ ॥୩୮୦॥

ଆନ ଗୋପୀ ବେଣୀ ଧରି ନୃତ୍ୟ ବନ୍ଧ
ଅନ୍ଧ କା ଳୀପ୍ସୁ ଦର୍ପ ଦଳନ ମୁନ୍ଧ ॥୩୮୧॥

ଆରମ୍ଭେ କେ ରାସ ସେବକ କରି ଧରି
ଆଳସ ରମିବ ବୋଲେ ମୁ କୁଞ୍ଜେ ହରି ॥୩୮୨॥

ଅବଲୋକ ଗତ ରତି କୁଞ୍ଜ ଶେଯ
ଆସ୍ୟ ଚୁମ୍ବି ଭିଡ଼ ପୀଡ଼ଇ ଉରଜ ॥୩୮୩॥

ଅବସନରେ ରଖି ଉତ୍ସନେ ତଳ୍ପେ
ଆନ୍ଦୋଳନ ନିତମ୍ବ ସୁରତ କଳ୍ପେ ॥୩୮୪॥

ଅର୍କ ତନୁଜା ଦେଖି କେ ପାଞ୍ଚେ ହରି
ଅକ୍ଷି ପତ୍ର ନିଦ୍ରାରେ ମୁଦ୍ରିତ କରି ॥୩୮୫॥

ଅବଲୋକ ବ୍ୟାକୋଷକୁ ମୁଦେ ହସେ
ଆନ୍ଦୋଳକୁ ପାଠକର ଟେକ ଆସେ ।୩୮୬॥

ଅଟବୀରେ ଭ୍ରମେ ହୋଇ ବ୍ୟାକୁଳିତ
ଅଷ୍ଟ ଅଣୀ ପଦ ବୋଲି ତିନଶତ ॥୩୮୭॥

ଅଷ୍ଟାବିଂଶ ପଦ ସଂଖ୍ୟା ଗୀତ ହେବ
ଆଣି ବର୍ଣ୍ଣଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥୩୮୮॥

ଇତିଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ ଶେଷ ବରାଗ ବୋଲି
ତ୍ରିଷଷ୍ଠ କୁସୁମ ସମାପ୍ତ ।



୧ । 'କ' ପୋଥିରେ 'ଲ କନ୍ଧ' ନାହିଁ ।

— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

।। ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ।।

(ରାଗ—ଚକ୍ରା ମୁଖାରୀ)

।। ବୃନ୍ଦ ଚଉତିଶା ବାଣୀରେ ।।

ଅଟରେ ଦକ୍ଷିଣ ଲକ୍ଷଣ ଟେକ
ଅନୁକୂଳ ପତି ସ୍ୱଭାବ ଭଜ
ଅଙ୍ଗନା ବର ସ୍ୱାଧୀନ ଭର୍ତ୍ତୃକା
ଅନ୍ତର ଗୋବିନ୍ଦ ଯେମନ ରାଧିକା
ଅମ୍ଭୋଜମା ବନା,
ଆନ କ ଭୃଙ୍ଗକୁ କରେ ପ୍ରସନ୍ନା ।୧।

ଅରଣ୍ୟ ବଜନେ ରଚି ବିଳାସ
ଆଲୋକ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଶଯ୍ୟା ପଲ୍ଲଶ
ଅବସରେ ରଖି ମତ୍ତ ଉଲ୍ଲାସ
ଅବଦାତ କ ସେ କୃତ କୈଳାସ
ଆଶାବାସ-କ୍ଷଣ,
ଆନନ୍ଦ ମନେ ଗଉରୀ ଆଶ୍ଳେଷ ।୨।*

---

୧ । (କ) ଗ୍ରନ୍ଥ

* ଶ୍ଲୋକଃ—

ସ୍ଥାନାସନସ୍ତ୍ରସ୍ତ ଭୂଲେଚନକର୍ମଭିଶ୍ଚୈବ ।
ଉପୃଦ୍ୟତେ ବଶେଷୋ ଯଃ ସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟୁ ସ ତୁ ବିଳାସଃ ଜ୍ଞେୟଃ ।।
(ଇତି ନାଟ୍ୟଲେଖେ) ।।ପୋଥିପାଠ।।

ଅକ୍ଷି ଚଞ୍ଚଳେ ଜିଣିଛୁ ଶ୍ୟେଣୀକ
ଅପାଙ୍ଗ ଜିଣି ଟେଣ୍ଡିକ ଶ୍ୟେଣିକ
ଅବଳା ଭ୍ରୂରୁ ବଳାସ ଆଣିକ
ଅମରିଷ ଫୁଲ୍ଲ ଚାପ ପାଣିକ
ଆମଞ୍ଜଇ ଧନୁ,
ଅପାଙ୍ଗ ପୂରଣେ ଯୁଞ୍ଜେ ଅତନୁ ।। ୩ ।।

ଅଧିକ ସପା ସ୍ୱାସ ଚନ୍ଦ୍ରକର
ଆଚ୍ଛାଦେ ନାପୂକର ନେସକର
ଆମ୍ରେଶ୍ୱର କରେ କରବାଲତ
ଅନଶେଷ କଙ୍କଣ ନାଦ ପୂରତ
ଅଷ୍ଟିକ ବଭବ,
ଆଜ ଦେଲ୍ଲ ବୋଲେ କମଳଭବ ।। ୪ ।।

ଅଟେ କଳାବଣ୍ଠ ରମଣୀମଣି
ଆକାଶେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଳା ନଣାମଣି
ଅଙ୍ଗ କଳାବନ୍ତ ସେ ଯଦୁମଣି
ଅନଙ୍ଗ କଳା ଉଦେ ଚିନ୍ତାମଣି
ଅକଥନ ରସ,
ଆଲୋଚନେ ଜଡ଼ କବ ମାନସ ।। ୫ ।।

ଅଟେଷା ଦ୍ୱେଷା ସଙ୍ଗରେ ସଞ୍ଚାର
ଆଣି ସୁରତ ଶ୍ରମ ଉପଚାର
ଅଭିବାଞ୍ଛିତ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର
ଆଦରେ ସବ ନଯୋଜନ୍ତ ପୁର
ଆନ ଆନ ସ୍ଥାନେ,
ଅତ ସୀଡ଼ା ଇକ୍ଷୁରସ ସମାନେ ।। ୬ ।।

ଆସି ସୁଧାକୁଣ୍ଡ ତଟ ଅଟେଷା
ଆସିତ ରତ୍ନ ବେଦୀ ଚନ୍ଦ ଛବ
ଅଂଶୁକ ଆଚ୍ଛାଦିତ ଫୁଲ ଶେଯ

ଅଂଶୁ କଳାନାଥ ହିମାଂଶୁ ଉର୍ଜ
        ଅନଳ ସୁବାସ,
ଅଗୁରୁ ଧୂପରେ ଧୂମ ବିଶେଷ ॥୭॥

ଅଙ୍କେ ବସାଇ ସାଇଁ ପ୍ରିୟତମା
ଅଭିମତ ସ୍ନେହ ନରେଶ ଜେମା
ଆଲେକ ବିରହେ ସୁବେଣୀ ଗପ
ଆଲିଙ୍ଗ୍ୟ ମୃଦଙ୍ଗ କୁଚ ଉଭୟ
        ଅତି ରାଗ ଜାତ,
ଆରବ କଙ୍କିଣୀ ତାଳ ବିଖ୍ୟାତ ॥୮॥

ଅଙ୍ଗନା ବ୍ରୀଡ଼ିତା ଭାବକୁ ଭଜ
ଆଦ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା କଷ ସ୍ଥାନ ହେଜ
ଆକରଷଣରେ କେବଳ ଚ୍ୟୁତ
ଅଚ୍ୟୁତ ତଥାବିଧରେ ଚୁମ୍ବିନ୍ତ
        ଅନାସ୍ୱତ କାମେ,
ଆତରେ ପ୍ରିୟ ବାଞ୍ଛିତ ଉଦ୍ଧାମେ ॥ ୯ ॥

ଅଧର ରାଗରେ ଅନୁରାଗିଣୀ
ଆସ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରେ ନାକ ମୋତି ରୋହିଣୀ
ଆନର୍ତ୍ତିତ ରତି ପୁରୁଷାୟିତ
ଅପଲକ ନେତ୍ର କରେ ଦର୍ଶିତ
        ଆନତାର ବୃନ୍ଦ,
ଆଲେକ ଶିଖେ ତଥା ବିନ୍ଦୁ ସ୍ୱେଦ ॥୧୦॥

ଆକାଶେ ବିଧୁ ଦେଖି କମ୍ପେ ହିୟା
ଆଶ୍ଲେଷ କରନ୍ତି ରୋହିଣୀ ପ୍ରିୟା
ଅରମ୍ଭର ଗୃହୁଁ ସ୍ନେହ ମାଗୁଣି
ଆରଦ୍ରାକୁ ମାଗ ବୋଲେ ତରୁଣୀ
        ଅମୃତାଂଶୁ ହସେ,
ଅତୁ ଭ୍ରୁ ମୋ ମନ ରମଣୀ ରସେ ॥୧୧॥

ଅଚ୍ୟୁତ ରଚାନ୍ତେ ବେଶ ରଚକ
ଅଣି ଉଜ୍ଜଳର ମଣି ଛଟକ
ଅମୁଲ୍ୟ ଜୁଡ଼ାକୁ ପୃଷ୍ଟରଙ୍କେ
ଆମଣ୍ଡନ ଝଗ୍ର ମାଳ ଅନେକ
ଅଙ୍ଗନା ତିଳକ,
ଅଛି କପୋଳେ ଅଞ୍ଜନ ତିଳକ ॥ ୧୨ ॥

ଅଲ୍ଲତାକୁ ଜଳ ଯୋଗେ ଦଳନା
ଅଙ୍ଘ୍ରି ଘୋଡ଼ାଇଲ୍ସ ଦେଖି ଲଳନା
ଆମ୍ଭେଶ୍ବର ପ୍ରେମ ବାଚ ରଚକ
ଅଟେ ହୃଦ ପଦ୍ମରାଗ ପଦକ
ଅଦ୍ଭୁତ ସ୍ନେହ୍ମ,
ଅତ୍ତ ପ୍ରମାଦେ ଭ୍ରମେ ଆନ ନୋହୁ ॥ ୧୩ ॥

ଅନେକ ଧନ ସେବଥିଲେ ଶିବ
ଅଙ୍ଘ୍ରି ତହେ ସ୍ୱେକବାର ରସିକ
ଅଦ୍ୟାପି ଶଙ୍କରେ କରେ ପ୍ରାର୍ଥନା
ଆଲୋକ ତହ ପ୍ରଶଂସୁ ନବୀନା
ଆଳାପରେ ସ୍ଵଖୀ,
ଆବେପି ପାଦ କଂଷେ ତହ ଲେଖି ॥ ୧୪ ॥

ଅମ୍ବୁଜମଦ ହତେ ଖାରବେଶ
ଅଳତା ଛଳ ସ୍ୱରଙ୍ଗ ଉଷ୍ଣୀଷ
ଅମ୍ବୁଧି ଶୋଭନ୍ତୁ ପ୍ରବାଳ ଲତା
ଆଶ୍ଳେଷ ସ୍ଥଳ ପଦ୍ମେ ମଞ୍ଜୁଳତା
ଅମ୍ଭ କୁସୁମ୍ଭରେ,
ଅଙ୍ଗୁଳ ପିଠକା ପଞ୍ଚ କ ଉରେ ॥ ୧୫ ॥

ଅଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ପୃଚ୍ଛେ ଶ୍ୟାମା
ଅମ୍ଭେଶ୍ବର କହ ସ୍ୱେକ ସୁଷମା
ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ତା ମନ କାମିନୀ

ଅଙ୍କେ ଧରିଅଛୁ ପ୍ରିୟା ଯାମିନୀ
ଅଳପ କେ ଦୂର,
ଅଛନ୍ତି ତାରା କୁମୁଦିନୀ ବାର ॥ ୧୬ ॥

ଅର୍କ ନ ଦେଖି ନଳିନୀ ଘୁଞ୍ଚଯାଇ
ଅନ୍ତରେ ଯେ କାନ୍ତ ତାପେ ତେଜଇ
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟରେ ବେନି ପ୍ରେମ ବର୍ଦ୍ଧନ
ଅନ୍ତର ହେଲେ ନୁହନ୍ତି ଶୋଭନ
ଅଛୁ ଅନୁସରି,
ଅଙ୍ଗନା ମୁଁ ଯଥା ତେଜି ଆଶିଷ ॥ ୧୭ ॥

ଅବଳା କହେ ହେଲେ ଜନ ଧବ
ଅମ୍ଭୋଜମାର ସର୍ବସ୍ୱ ସେବ୍ୟ
ଅବଲୋକେ ନାହିଁ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରରେ
ଅଗ୍ର ଗଣନୀୟ ପତିବ୍ରତାରେ
ଅରବିନ୍ଦ ହାସ,
ଅମୃତ କର ଦେଖିନାହିଁ ଲେଶ ॥ ୧୮ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲନ୍ତି କାମ ସମ୍ପତ୍ତି
ଅଛି ନବଧା ତୋ ଠାରେ ବସତି
ଅସିତ ଭ୍ରମର ରୁଚିର କେଶ
ଆତପତ୍ର ପୁଣ୍ଡରୀକ ସୁହାସ
ଅଟେ କୁମ୍ଭ ସ୍ତନ,
ଆସ୍ଥିତ ରୋମାଳି ଦଣ୍ଡ ଶୋଭନ ॥ ୧୯ ॥

ଅଟେ ହେମ କଷ ନିତମ୍ବ ବୀଣା
ଆବର୍ତ୍ତ ନାଭି ପଟଦ୍ରଦ କଣା
ଆସନ ଗମନ ବାରଣ ମଞ୍ଜୁ
ଅଙ୍ଘ୍ରି କଳକ ସୁକିଙ୍କିଣୀ ରଞ୍ଜୁ
ଅନଙ୍ଗ ନୃପର,
ଆଲୋଚନା ଶୁଭାଶୁଭ ବଚୂର ॥ ୨୦ ॥

ଆତପତ୍ର ମଧ୍ୟ ରତ୍ନ ବନ୍ଧନେ
ଆସନ ଗଜ ବାରଣ ଶୋଭନେ
ଅଧ୍ୱାନ୍ତ ହେବାରୁ ମନ୍ଦ ନଗରେ
ଅଶୁଭ ତା ଜନ୍ତୁ ନାହିଁ କଣ୍ଟକେ
ଅରି ଛିଦ୍ର ଜାଣି,
ଆମ୍ଭେ ଦେବା ଘଉଡ଼ାଇ ରମଣୀ ॥ ୨୧ ॥*

ଅଳତା ଚନ୍ଦ ଶୁଖିନାହିଁ ବାଳୀ
ଅବଶ୍ୟ ଗମନେ ଲାଗିବ ଧୂଳି
ଆସ କହେ ବସ ବିଜନେ ଯାଇ
ଆରମ୍ଭ କେଳି ନୂପୁର ବଜାଇ
ଅଳ୍ପ ଗମ୍ୟ ହସି,
ଉତ୍ପ୍ରେଚ କହେ ସଂଘଟରେ ବସି ॥ ୨୨ ॥

ଅଞ୍ଜନ ସ୍ୱଜେ ଖର୍ବେ ଆସନ
ଅଦ୍ରି ମାଳ ରଙ୍ଗେ ଶୃଙ୍ଗ କାଞ୍ଚନ
ଅଲମ୍ବିତ ପାଦ ହୃଷ୍ଟ ବାମନ
ଅଷ୍ଟ ବଳ ଜଣି ତ୍ରିପାଦ ପୁନ
ଅଳତା ଅଙ୍କିତ,
ଅଙ୍ଘ୍ରି ମାନସାର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଯୁକ୍ତ ॥ ୨୩ ॥

ଅଙ୍ଗୁଳି ପଞ୍ଚକ ଚମ୍ପକ ବାଣ
ଅଳତା ଖୋଳରେ ଚରଣ ତୃଣ
ଅନୁ ଆଜ କ କହେ ସୁ ଗମ୍ୟ
ଆଜ ଯିବ ଜଣା କାମ ଗାରିମା

---

* ଶ୍ଲୋକଃ—

ସ୍ମରଂ କଳଶଂ ବୀଣା ଛତ୍ରଂ ଦଣ୍ଡଂ ପତଦ୍ଗ୍ରହଃ
ଆସନଂ କଳଙ୍କଂ ବନ୍ତୁ ନବ ଭେଦା ପ୍ରକୀର୍ତ୍ତିତା
(ଇତି ସ୍ୱରୋଦୟେ) ॥ ପୋଥିପାଠ ॥

ଆସୁ ଆସୁ ବାଳ,
ଆଣି ମଣ୍ଡେ ଗୁଞ୍ଜ କୃଷ୍ଣ ମଉଳ ॥ ୨୪॥

ଅନ୍ତ ଜଳରେ କେଶର କୁସୁମ
ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ଅଛନ୍ତି ଉଭାରେ ସମସ୍ତ ଜାଣି
ଆସେ ଆସି ବେଢେ ଭ୍ରମର ଶ୍ରେଣୀ
ଅଚ୍ୟୁତ ସ୍ପର୍ଶ କାଳେ,
ଆଲମ୍ବ ନାଗଛଣ କହୁ ଛଳେ ॥ ୨୫ ॥

ଅଙ୍ଗନାର ଜାତ ହେଲା ସାଧ୍ୱସ
ଅମ୍ବୁଦର ତଳେ ଅଳର ହାସ
ଅକ୍ଷି ମୁଦ୍ରିତରେ ରସିକା ଧବ
ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରେ ଅଙ୍ଗ୍ରିର ମାଧବ
ଅନାସ୍ଥାରେ ଖସି,
ଅବନୀ ଧରେ ସାବଧାନେ ଆସି ॥ ୨୬ ॥

ଅଟବୀ ଉଦରେ କୃଷ୍ଣ ଗୋପନ
ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିମା କୋପ ଉତ୍ପନ୍ନ
ଆଗୁର ବଚ୍ଛେଦ ବାଣୀ ଉତ୍ତର
ଆଳାପ ରଚବେ କର କଣୋଷ
ଆଜ ଯାସ୍ପେ ଶ୍ରୁତି,
ଅଲଭ୍ୟ ପଡ଼ ଦେବ ନ ଭାରତୀ ॥ ୨୭ ॥

ଅରଣ୍ୟ ଦେଖି କରଇ ସଚେତ
ଅମ୍ବୁଜ ନେତ୍ର ମଦେ ମୁକୁଳିତ
ଅନାଗତ ଦୃଷ୍ଟିପଥକୁ ହର
ଅଙ୍ଗନା ଭସଇ ଶୋକ ଲହରୀ
ଅବଲୋକେ ଛନ୍ଦେ,
ଆଖଣ୍ଡଳ ମଣିନଧି ବନ୍ଧନେ ॥ ୨୮ ॥

ଅପରାଧ ବିନା ଅବଳା ବଧ
ଅଶଙ୍କିତେ ଆଚରିଲ ନିଷେଧ
ଅଛୁ ଶିରି ଫୁଲ ଗନ୍ଧ ଯେ କହ
ଆଜି ଭଜିଲ ସ୍ନେହିର ସନ୍ଦେହ
ଆଦର ନ କରି,
ଅବନ ପାତ ଛଡ଼ାମାଳ ପରି ॥ ୨୯ ॥

ଆଣ୍ଠ ଉରଜର ଥିବ ବା ଦୋଷ
ଅଚଳ ଭାର ହୃଦକୁ ବିଶେଷ
ଅପରାଧୀ ହେଲେ ଯେ ଲଭ୍ୟ ଭଡ଼ା
ଅଧିକ ମର୍ଦ୍ଦନ କରିଜ ପୀଡ଼ା
ଆଘାତ ନିତମ୍ବ,
ଆଚରି ଲଭ୍ୟ ହା ପଳକ ଦମ୍ଭ ॥ ୩୦ ॥

ଅସମ ବଣରେ ଠେ ନାୟକ
ଅରି ଆନ ନୋହେ ଫୁଲ ସାୟକ
ଆସୁଚେ ଚୋର ଘୋର ବନେ ଦେଇ
ଅନ୍ତର ସଖୀଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଛଡ଼ାଇ
ଆନରେ ସ୍ନେହପନ୍ଥ,
ଅଚରିବ ନାହିଁ ପୀରିତି କରି ॥ ୩୧ ॥

ଅଭିନ ଆଲିଙ୍ଗନେ ପାଣ୍ଡୁ ଗାତ୍ର
ଅଚ୍ଛୁ ପୋଛୁ ଶୂନ୍ୟ ଚନ୍ଦନ ଗାତ୍ର
ଅକଳିତ ଅନୁରାଗ ପୟୋଧି
ଅଛିପ୍ର କରି ଯେ ମନ୍ଦର ବୁଦ୍ଧି
ଅନ୍ତ ନାହିଁ ପାଇ,
ଅଭାଗ୍ୟ କଉଁ ଭବ ତା ଶୁଖାଇ ॥ ୩୨ ॥

ଅଛିରେ ମାତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଗ୍ରହ
ଅଳପ ନ ଚେଜ କରିଛ ଗୃହ
ଅମରଷ ସ୍ନେହେ ଅଙ୍ଗକୁ କମ୍ପା

ଆଲିଙ୍ଗନକୁ ନୋହେ ଅନୁକମ୍ପା
ଅଛୁ ପ୍ରେମ ଦୋଷ,
ଅନଙ୍ଗେ ବନ୍ଦୀ କରିଛୁ ମାନସ ॥ ୩୩ ॥

ଆଜ କଷେ ଜଣା ସେହ କାଞ୍ଚନ
ଅଛି ପ୍ରୀତି ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ ଲାଞ୍ଛନ
ଆପଣା ଅପଦେ ନାହିଁ କ୍ଷୋଭ
ଅନ୍ତରେ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଆମ୍ଭେଶ୍ୱର ଶୁଭ
ଅଞ୍ଜନ ଅଶ୍ରୁରେ,
ଆସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମାର ସୁଷମା ଧରେ ॥ ୩୪ ॥

ଅନୁତାପ ସେ ଆବ୍ୟରୁ ଦୁଉଳି
ଅଞ୍ଚଳେ ଗଣ୍ଡି ଦେଇ ନଉଡ଼ଲି
ଆହା କୃଷ୍ଣ ମମ ପ୍ରେମ ଲମ୍ପଟ
ଆଚରି କି ନର୍ମଳରେ କପଟ
ଅନୁରାଗ ବାଣୀ,
ଅନ୍ତ ଚମକିତ ଗୋବିନ୍ଦ ଶୁଣି ॥ ୩୫ ॥

ଅନ୍ୱେଷଣା କୃଷ୍ଣ ବ୍ରଜ କାମିନୀ
ଅରଣ୍ୟ ଶୁଣିଲେ କରୁଣ ଧ୍ୱନି
ଆଲୋଚନା କଲେ ଭାରତୀ ବୀଣା
ଅନଙ୍ଗ ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରବୀଣା
ଆନ ସେଥୁ ନୋହେ,
ଆଲୋକ ଇଙ୍ଗିତ ଗମନ ସମୂହେ ॥ ୩୬ ॥

ଅଦ୍ଭୁତ ଦେଖିଲେ ରାଧା ବିଳାପ
ଆସି ହେତୁ ପୁଚ୍ଛେ ଗୋପୀ କଳାପ
ଅଶ୍ରୁ ବରଷାରେ ଗଣ୍ଡ ପଙ୍କିଳ
ଅତି ଗଦ ଗଦ ସ୍ୱର କୋକିଳ
ଅଦ୍ଭୁତ ସେ ବନେ,
ଅନମିଷ ହୀଡ଼ା ଭାବ ଭୁବନେ ॥ ୩୭ ॥

ଅଣିଲେ ଜନ୍ମେ ନ ପାରିନ୍ତେ ଗୃହ
ଅନ୍ତର ପତନରେ ନ ଜାଣିଲା
ଆଳି ଲଳିତାଦି ଅଶ୍ରୁ ଲପନ
ଅନ୍ତେ ଧରି ହରି କି ଅଭିପନ୍ନ
 ଆଚରି ପ୍ରେମନ୍ତ,
ଅଶ୍ରୁତି ନୋହେ ରସିକ ସମ୍ମତ ।। ୩୮ ।।

ଆନ କେ ବୋଲେ ସଂହନନ ଭୂତି
ଆଦରେ ହରି ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି
ଅଳତା ଅଙ୍କିତ ପାଦ ମଞ୍ଜୁଳ
ଆଜ ଚିହ୍ନ ଥିବ କୃଷ୍ଣ କପୋଳ
 ଅସ୍ନେହ ଦୋଷ,
ଆଖି ଦେଖେ ସଖୀ ଦଶା ଉଦ୍ଭଟ ।। ୩୯ ।।

ଅତନୁ କଲେ କାମକୁ ଈଶାନ
ଆଜି ଦେଖ ପ୍ରେତ ଦେହ ଦହନ
ଅବସ୍ଥା ନୋହିଲେ ସଖୀକି ଦେଇ
ଅନ୍ତର ହୋଇ ବନ୍ଧୁ ହରି ଯାଇ
 ଆମ୍ଭରେ ବଳନ୍ତି,
ଆଂଶୁକ ଯୋଗ୍ୟ ନୋହିଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ।। ୪୦ ।।

ଆଶ୍ୱାସ ତସ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଦି
ଅବସ୍ଥିତ ରାଧା ପ୍ରିୟାନୁବାଦୀ
ଆଢ୍ୟା ସ୍ୱପକ୍ଷ ଯେ ସୁହୃଦ ପକ୍ଷ
ଅଛନ୍ତି ତଟସ୍ଥ ସେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ
 ଆବେଷ୍ଟିତ ରାଧା,
ଅନ୍ତୁ ତେଜ ଗୋ ବୋଲନ୍ତି ବାଧା ।। ୪୧ ।।

ଅମୃତ ଭୁଞ୍ଜି ମୃତ୍ୟୁ ଦରଶନ
ଅନ୍ଧାର ନ ନାଶେ ଶଶୀ ତପନ
ଅଦ୍ଭୁତ ଆମ୍ଭରେ କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦେ

ଅନ୍ଧାର ଭଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ
ଅଧରୁ ଅମୃତ,
ଆସ୍ୱାଦ ମାର ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ୱାରେ ସ୍ଥିତ ॥ ୪୨ ॥

ଅଳ୍ପ ଜଣା ଗୋପେ ଆଜର ଯେଂଠ
ଅଚ୍ୟୁତ ବନ୍ଦନ ତବ ପଣନ୍ତେ
ଅନୁରାଗିଣୀ ଭୂମ୍ନ ତହୁଁ ବଳ
ଆନ କେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ତ୍ରିପୁରେ ବାଳୀ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନୋହିଲା,
ଅନାଦର ଯାଚ୍ଞା ଗୋପ ମଣ୍ଡଳା ॥ ୪୩ ॥

ଅଟନ ଗୃପତେ ସ୍ଥିତ ହୃଦରେ
ଅବଲୋକ ସିନା ଥାଇ ପାଦରେ
ଆବେଷ୍ଟି ଥାଇ ସର୍ବେ ସେବକ ତଷ୍ଟା
ଅଗାଧ ବିଚ୍ଛେଦ ନଷ୍ଟ ନ ତଥି
ଆଗତ ସକଳେ,
ଅର୍କଜା ପୁଳନକୁ ରାଧା ମେଳେ ॥ ୪୪ ॥

ଆଲୋଚନା ହରଣାକ୍ଷୀପେ କର
ଅସ୍ତୁତ ହରନେଲ ଅବା ହର
ଆସନ୍ତ ମୃଗ କର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ
ଅବଶ୍ୟ ଶୁଭ ସୂଚକ ଲକ୍ଷଣ
ଅନଳ ବନ୍ଧନେ,
ଅଚ୍ଛି କମ୍ପା ଶଙ୍କା ଯୋଜନା ମନେ ॥ ୪୫ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ସ୍ୱାନ୍ତ ନୋହିଲ କଳନା
ଆତୁରେ ଡାକନ୍ତି ବ୍ରଜ ଲଳନା
ଆହେ ମାଧବ ମଧୁବଂଶ ଭବ
ଅନୋଚିତ ନୋହେ ନିଷ୍ଠୁର ଭାବ
ଆମୃ ଚନ୍ତ କର,
ଆଲୋକ ବନ୍ଦନ କାମନା କର ॥ ୪୬ ॥

ଅଣାଇ ବଂଶୀ କଳ ମନ୍ତ୍ର ବଳେ
ଅଧର ଆହ୍ୱାରେ ଲୋଡ଼ ସକଳେ
ଅନଙ୍ଗ ଚୌପେ ପକାଇ ଅନ୍ତର
ଆସ ସେଥୁଂ କାଢ଼ି ହର କାତର
ଆରୋହଣ କର,
ଅଙ୍କୁଶ ନଖେ କୁଚ କୁମ୍ଭ ଚର ॥ ୪୭ ॥

ଅଚଳ କୁଚ ନିତମ୍ବ ଜଘନ
ଅଷ୍ଟ ସ୍ୱର କ ମଧ୍ୟରେ ଜନନ
ଅଛୁ ସେଣୁ ଆମ୍ଭ ନାଶେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି
ଆସି ଦେଖ କୁଶ ଗଲା ନିବର୍ତ୍ତି
ଆମ୍ଭେ ନୋହୁଂ ବଙ୍କା,
ଅସିତ ସ୍ରେଳ ବଷ ସ୍ତନ ଶଙ୍କି ॥ ୪୮ ॥

ଅଧୀର ଅଙ୍ଗନା କାକୁ ଉତ୍ତର
ଅଚ୍ୟୁତ ଶୁଣି ମିଳେ ସୁରତର
ଅଶ୍ରୁ ମୁଖେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଚୁମ୍ବାଲିଙ୍ଗନ
ଅମ୍ବର ମକର ଦେଇ ଆସନ
ଆହେ ଶଠପଣ,
ଅରଣ୍ୟେ ତେଜିଲ ଆଣି ଯୁବତି ॥ ୪୯ ॥

ଅଚ୍ୟୁତ ବୋଲେ ବିଚ୍ଛେଦ ନିକାନ୍ତ
ଅନୁରାଗ ରତ୍ନ ଭୁଲିଲ ରନ୍ତ
ଅଜଣା ଥିଲା ଅନୁଚିନ୍ତା ରସ
ଅନୁଭବେ ବୁଝାଗଲା ବିଶେଷ
ଅନୁସର ଥିଲୁ,
ଆଳାପ ଚବ ବିଳାପ ଶୁଣିଲୁ ॥ ୫୦ ॥

ଆଜ ଲଳିତାଙ୍କ ଆରମ୍ଭି ଲଟ
ଆମ୍ଭ ସଖୀ ଦଅ ହେ ପୀତପଟ
ଅଷ୍ଟ ପ୍ରେ ନ୍ୟାସ୍ତ ଅତନୁ ସନ୍ଧାରେ

ଅନଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଭୃଙ୍ଗ ପିକ ବାଘେ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ବନସ୍ଥୀ,
ଅଚିରେ ଭେଟାଅ ସ୍ମରସମସ୍ଥୀ ।। ୫୧ ।।

ଅପ୍ରାଧ ମେଣ୍ଟାଇ କନ୍ତ ଭେଟାଅ
ଅତନୁ ତାପ ବିଚ୍ଛେଦ ତୁଟାଅ
ଆଳି ପ୍ରଣ କଲେ ହେ ପ୍ରବିବେଦ
ଅସଂଶୟେ କହ-ଶୁକ ସଂବାଦ
 ଅରଣ୍ୟେ ସ୍ୱେକାଙ୍କ,
ଆସିଲ ନବାସୀ ଆମ୍ଭ ସଖୀକ ।। ୫୨ ।।

ଅପବାଦ ପ୍ରମାଦେ ତପବାଦେ
ଅମର ବିବାଦେ ଶ୍ରବାନୁବାଦେ
ଅବଚନ କୃଷ୍ଣ ହେବାର ବୃନ୍ଦ
ଆଲୋକ ଶୁକ ବୃନ୍ଦାଦେବୀ କନ୍ଦ
 ଆହେ ଶୁକ ଦ୍ୱିଜ,
ଆଳାପରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛ ସଶସ୍ତ୍ର ଶ୍ରାଞ୍ଜି ।। ୫୩ ।।

ଆଜ୍ଞା ପାଇ ଶୁକ କହେ ମଧୁରେ
ଅପସର ମେନକାଙ୍କୁ ପୂର୍ବରେ
ଅରଣ୍ୟେ ତପବାଦରେ ନବାସୀ
ଅତି ପ୍ରୀତିରେ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଋଷି
 ଅଦତ୍ତ ଶାପରେ,
ଆଜ୍ଞା ଗଣା ସେ କନ୍ୟା ନସ୍ତୁରେ ।। ୫୪ ।।

ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା ଦେନ ଲଙ୍କା ଗ୍ରାମ
ଅପବାଦେ ସୀତା ତେଜିଲେ ରାମ
ଆଚରି ପ୍ରୀତି ନବାସି ବନରେ
ଅଟନ୍ତି ଲେଖା ମଧ୍ୟମ ନସ୍ତୁରେ
 ଅଟେ ସେ ଦ୍ୱିଶାପ୍ତ,
ଆଖ୍ୟାତ କରିବା ଶୁଣ ତୃଷ୍ଣାପ୍ତ ।। ୫୫ ।।

ଅମରୁ ବ.ଦରେ ନଳ ନୃପତି
ଅଦୋଷେ ବନେ ତେଜେ ଦମୟନ୍ତୀ
ଅବଗତ ସ୍ୱେ ଗରିଷ୍ଠ ନିଷ୍ଠୁର
ଅବାଣୀ ପ୍ୱେତେ କଣ୍ଠ ଶୁକ ଧୀର
    ଆଳସ୍ୱେ ପଗ୍ଭର,
ଆର ସମସ୍ୟାକୁ ଭଦ ଦଗ୍ଭର ॥ ୫୬ ॥

ଆଳାପ କରଇ ଶାରିକା ତେଜି
ଅଚ୍ୟୁତ ପ୍ରେମ ଅନୁବାଦେ ତେଜି
ଆଖ୍ୟା କନିଷ୍ଠ ଗରିଷ୍ଠ ମଧ୍ୟମ
ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ୱେ କରିଁ ନିଷ୍ଠୁର ନାମ
    ଅନୁସରେ କଣ୍ଠେ,
ଆସେବିବା ତେଜେ ସେବାନୁବନ୍ଧ । ୫୭ ।

ଅରଣ୍ୟ ଦେବୀ ସ୍ୱେ କାକେ ଶାଗିକ
ଅଧରେ ଦଶନ ଦାଂଶୀ ବଲ୍ଲୋକ
ଅନ୍ତେ ରାଧା ମାନ ବାଧାକୁ ଛନ୍ତ
ଆନମ୍ର ଆନନ ଶ୍ରୀ ଗୋପୀପତି
    ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧି ସେ ଦେବର,
ଆଶ୍ରୟ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ॥ ୫୮ ॥



— ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ —

॥ ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ ଲେଖନ ॥

(ରାଜ ବଜେ ବାଣୀରେ)

ଆମ୍ବେଶ୍ୱର ଲାଜ ଖେଦ ସିନ୍ଧୁ ମଗ୍ନ ଦେଖି ପ୍ରିୟା ଭଗ୍ନ ମାନ
ଆସି ମୃଗେନ୍ଦ୍ରାସ୍ୟେ ବୋଧି ହରି ଅଙ୍କେ କରି ଗୋ ଆସନ ॥ ୧ ॥

ଅନାୟତେ କନ୍ଦୁଂ ଘଟନ ଦୋଷକୁ ଲୁଚାଥିଲେ ବନେ ଉର
ଆଳସ୍ୟ ଦହନ କଲେ କେ ଦ୍ୱିଜନ ଠାରେ ଅନାଦର କରି ॥ ୨ ॥

ଅର୍କ ଛାପେ ଦେଇ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଗମଇ ସେ ଦୋଷ ମନେ ନ ରଖେ
ଅଗତ ରଜନୀ ମୁଦେ କୁମୁଦିନୀ ପତି ଦେଖେ ହାସମୁଖେ ॥ ୩ ॥

ଆନନ ଝଲକା କମ୍ପାଇ ଅଳକାଶୋଭା ନାହିଁ ନାହିଁ କରେ
ଅମ୍ଭୋଜନୀ ବସ୍ତ୍ର ପାଣିରେ ଶୋଭନୀ ସଙ୍କୋଚ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରରେ । ୪ ।

ଅଟବୀ ଦେବୀ ମକର ଯାନେ ହରି ମନ୍ମଥ କରାଇ ଯୁତ
ଅଙ୍କେ ରସେଶ୍ୱରୀ ରତି ଛବି ଧରି ପୁଷ୍ପ ଧନୁଶର ହାତ ॥ ୫ ॥

ଅଭିଷେକ ପୁଲେ ବନଦେବୀ ଜଳେ ବନ୍ଧାପନା ଆରାତ୍ରିକ
ଆତପତ୍ର ହାର ଦର୍ପଣ ଚାମର ରାଜୋପଚାର ଯେତେକ ॥ ୬ ॥

ଆଦରଣ ଭ୍ରମେ ଆଦର ସମ୍ଭ୍ରମେ ହରି ଧରି ପ୍ରିୟା ମୁଖ
ଅନାଦର ବଶେ ଅନାଦରବ ସେ ମୋ ଉର କମ୍ପଇ ରଖ ॥ ୭ ॥

ଅରଣ୍ୟ ଦେବୀ ବୋଲେ ଗୋପୀ ସଭାରେ ଦେଖ ସେ ପୀୟୂଷ କର
ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧା ଶୁଚି ପ୍ରୀତି ଯଶକୁ ବନ୍ଧ ଦଶଇ ଗଜର ॥ ୮ ॥

ଅହରେ ରଜନୀ ବିନା କୁମୁଦିନୀ ତାରାରେ ନୋହେ ଶୋଭନ
ଅନେକ ବଲ୍ଲଭୀ ଥିଲେ ହେବ ଲଭ ରାଧା ବିନା ଅପ୍ରସନ୍ନ ॥ ୯ ॥

ଅଧି ମହତ ରାସକୁ ପୂର୍ବପର ଗୋପୀ ଗୋପାଳ ଯୁଗଳ
ଭ୍ରୂପାଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗିମା ଅଧର ଭଙ୍ଗିମା ହାସରେ ରଚ ମଣ୍ଡଳ ॥ ୧୦ ॥
ଅଟଶୀ କ ତାଳ ରଚବ କ କାଳ ହିସ୍ତାରୁ ଆରମ୍ଭ ସର୍ବ
ଅବସ୍ଥିତ ମାନ ମାନସୀ ସମାନ ଲସ୍ତୁଛ ଯୋଗୀ ସ୍ୱଭାବ ॥ ୧୧ ॥
ଆଖ୍ୟା ନଷାଦ ଋଷଭ ଗାନ୍ଧାର ଷଡ଼୍‌ଜ ମଧ୍ୟମ ଧୈବତ
ଆଦ ପଞ୍ଚମ ସାତ ସ୍ୱର ଉଦତ ହୋଇ କରେ ସାନ୍ତ ଜାତ ॥ ୧୨ ॥
ଅନେକ ଘନରେ ବରଷା ସମସ୍ତ ଅଦ୍ଭୁତସ୍ତରେ କାଳୀଶ
ଅବଧାନ ବୃନ୍ଦା କରନ୍ତ ନୃତ୍ୟରେ ଯାହାକୁ କର ପ୍ରକାଶ ॥ ୧୩ ॥
ଆପଗା କ ନାଟ ପଦ୍ମା ପ୍ରକଟ ବୃନ୍ଦା ବାଡ ସୁହ ଧାହର
ଅଳ ଅଚ୍ୟୁତ ଅଙ୍ଗନେ ଶୋଭିତ ସରୁ ଚୁମ୍ବ ଶରଧାରେ ॥ ୧୪ ॥
ଆଖ୍ୟା ଚଦକଳା ରାଜକନ୍ୟା କଳା ନୃତ୍ୟ ଦେଖି ହର ତୋଷ
ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ଭୁଙ୍ଗଦ୍ୟା ଗୃହ୍ଣି ବେଗ ଆଣି ରଖ ତବ ପାଶ ॥ ୧୫ ॥
ଆଜଠାରୁ ନତ୍ୟେ ସେବବେ ପ୍ରେ ନୃତ୍ୟେ ହରହିତ ସଖୀ ଶୁଣି
ଅପଣା ବେଶ ଭୂଷଣ ଘଣା ଦେଇ ଅଙ୍କରେ ରଖେ ଆଣି ॥ ୧୬ ॥
ଅଧି ମହତ ରୁସେ ରାଧା ମାଧବ ନୃତ୍ୟନ୍ତ ମକର ଯାନେ
ଆଲମ୍ବ ବେଣୀ ଚୂଡ଼ା ହେମ ମର୍କତ ବପୁ ଯୁଗଳ ଶୋଭନେ ॥ ୧୭ ॥
ଆଲୋକନ୍ତ ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବ ଯୋହିତ ଚନ୍ଦ୍ରାକାରରେ ମକର
ଅତନୁ ମୀତେ କର୍ମତ ରସ ସ୍ନାନ ଦାନ କୁମ୍ଭକୁ ଆତୁର ॥ ୧୮ ॥
ଅଚ୍ୟୁତ କାମରେ ସଂଭ୍ରମ ପ୍ରେମରେ ବଛେଦ ବପତ୍ତି ଚନ୍ତ
ଅଧି ମହତ ରସ ଶେଷେ ସୁରତେ ଦଶଦଧରେ ଚୁମ୍ବନ୍ତ ॥ ୧୯ ॥

— ଶ୍ଳୋକ —

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବଳଚଂ ଜଗ୍ଧା ଭ୍ରମଣଂ ପୀଡ଼ିତଂ ତଥା
ଘୂର୍ଣ୍ଣିତଂ ଭ୍ରମରଂ ଚୌଷ୍ଟପୀଡନୋନ୍ମିତଂ ତଥା
ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟକ ପ୍ରଥୈବୋଷ୍ଟ ସମୁଦ୍‌ଗକ ଇତ କୃନ୍ତ-
ଷ୍ଟୁମ୍ବନାନ ଦଶୈବାନ ଯୂନୋ ରତ ଢକପ୍ରିୟଃ ॥

ଆନନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚୁମ୍ବ ରଚ ତୃପ୍ତି ରସନା ରସନା ମେଳ
ଆଦରେ ବଳିତ ଚୁମ୍ବନ ଲଳିତ ନାସା କପୋଳେ ମଞ୍ଜୁଳ ॥୨୦॥

ଆଚରଣ ଖଣ୍ଡ ଗଣ୍ଡ ଚାପ ଦନ୍ତ ଜିହ୍ୱା ଭ୍ରମଣ ଚୁମ୍ବନ
ଅଧରୁ ପୀଡ଼ିତ ଚୁମ୍ବନକୁ ଦନ୍ତ ରକ୍ଷି ଗୋପୀ ଛବସନେ ॥୨୧॥

ଅଧର ଉଭୟ ସ୍ଫୁରିତ ଚୁମ୍ବନ କଉଁ ଗୋପୀ ଆଲିଙ୍ଗନେ
ଆନନ କମ୍ପାଇ ଭ୍ରମରେ ଚୁମ୍ବଇ କେନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରାମକ ଚୁମ୍ବନେ ॥୨୨॥

ଅଧରେ ଓଷ୍ଠ ପୀଡ଼ି କେଉଁ ଗୋପୀର ଓଷ୍ଠ ପୀଡ଼ିତ ଚୁମ୍ବନ
ଆନମିତ କର କା ମୁଖ ବକ୍ର ଫନ୍ଦେ ଉନ୍ନାମିତ ଦାନ ॥୨୩॥

ଅନ୍ତରିତ ଚେଲ ଉରଜ ମଞ୍ଜୁଳ ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟକ ଚୁମ୍ବେ ଶୋଭ
ଅଧର ଗୋଳରେ କେ ରାମାକୁ ଓଷ୍ଠ ସମୁଦ୍‌ଗକ ଚୁମ୍ବ ବନ୍ଧ ॥୨୪॥

ଅତନୁ କେଳି ପଦ୍ମାକର ପଦ୍ମିନୀ କୁଳ ମନ୍ଥନ କି ରଙ୍ଗେ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କେଶ ନୈଚୋଳ ବିଶେଷ ଛିନ୍ନ ପତ୍ରାବଳୀ ରଙ୍ଗେ ॥୨୫॥

ଅମ୍ବୁଦ କଳ ପୟୋଧର ଦଳ ଶ୍ରମ ସ୍ୱେଦ ବର୍ଷା ବୃଷ୍ଟି
ଅର୍କଜାରେ ଜଳ କେଳିକ ସକଳ ଗୋପୀ ସେନ ନୀଡ଼ା ବନ୍ଧ ॥୨୬॥

ଅର୍ଦ୍ଧ କୋଟି ଷଟକୋଟି ତୀର୍ଥ ଷଟ ପୂରୁ ଆସି ଯମୁନାରେ
ଅନୁସର ଗଜ ରୂପେ ଦେବରାଜ ଗୋପୀ ସ୍ନାନ କାମନାରେ ॥୨୭॥

ଶ୍ଳେଷ –

ଆସନକୁ ବିଗଦନ୍ତୀ ଜଗି ସଙ୍ଗ କୁମୁଦ ସେ ପୁଣ୍ଡରୀକ
ଅନେକ ତୀର୍ଥ ସେବାରୁ ସାର୍ବଭୌମ ସେ ଅଞ୍ଜନ ସୁପ୍ରତୀକ ॥୨୮॥

ଅଷ୍ଟ ବାଟକର ବମଥୁ ସୀକର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆନନ ପୁଷ୍କର
ଆରୋହିଲେ ଭଦ୍ର ତେଜ ଗୋପୀଚର୍ଯ୍ୟ ଅଙ୍କୁଶ ଅଙ୍ଗୁଳି କର ॥୨୯॥

ଅଧିଯାନ ହେଲା ରାଧାମାଧବଙ୍କୁ ମକର ଯାନ ସ୍ଥିତିରେ
ଅଧିକରେ ବଳ ପାଇଲା ସେ ଜଳ ଖେଳଇ ଚାପଗତିରେ ॥୩୦॥

ଅମୃତାଂଶୁ ବିମ୍ବ କଲ୍ଲୋଳ କଦମ୍ବ ମଧ୍ୟେ କମେ ପଦ୍ମ ସଙ୍ଗେ
ଆନନକୁ ହାରି ହରିବୋଲେ ହରି ଲଭି ଅନନ୍ତ ତରଙ୍ଗେ ॥୩୧॥

ଅଙ୍ଗନା ଗରଙ୍ଗ ଚର୍ମରତ୍ନ ପତ୍ର ଭ୍ରମାଉଛୁ ଆମ୍ଭ ହତେ
ଅମ୍ବୁଜ ଉତ୍ପଳ ସାମ୍ବୁକ ଯୁଗଳ ଗାଣ୍ଠି ଦପ୍ୟେ ଚଞ୍ଚଳତେ ॥୩୨॥

ଅଣି ମୃଣାଳକୁ ହର କୋଦଣ୍ଡକୁ ସେହ୍ନ ସୁନେ ଦେଇ ଗୁଣ
ଆଞ୍ଜିରପନ୍ତକ ମାଧବ ମାରନ୍ତୁ କମଳ ଉତ୍ପଳ ବାଣ ॥୩୩॥

ଅକାଠ ଅଧର ଅମୃତ ଭୂମ୍ବର ଗୋପୀ ବୋଲନ୍ତି ରକ୍ଷଣ
ଆପ ବାଣ ମାର ବୋଲନ୍ତ ଗୋ ନାଥ ସମ୍ଭାଳ ଅମୃତ ବାଣ ॥୩୪॥

ଅଙ୍ଗନା ଉତ୍ଥାନଶ ସ୍ଥିତିରେ ପ୍ଲାବନ ପୟେ ଧର ଶୋଭା ଦଶେ
ଅର୍କଜା କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ହେମ ଘଟେ କରେ କୁମ୍ଭ ଅଭିଷେକ ଜ ସେ ॥୩୫॥

ଅଙ୍କେ ବସି ପ୍ରିୟତମା ବୋଲେ ପ୍ରିୟ ଦେଖ ପେ ଆକାଶ ଭ୍ରାନ୍ତ
ଅମ୍ବୁ ପୃଷନ୍ତି ଚାଟଳ ପଦ୍ମଦଳେ ସୀତାମ୍ଭୋଜ ବଧୂ ଭ୍ରାନ୍ତ ॥୩୬॥

ମହାଯମକ—

ଅନମିଷରେ ସାରସ ବନ୍ଧୁ ସୁତା ସୁତରଙ୍ଗଂରେ ସଜତ
ଅନମିଷରେ ସାରସ ବନ୍ଧୁ ସୁତାସୁତ ରଙ୍ଗରେ ସଜତ ॥୩୭॥

ଅନାରତ ନତ୍ତ କମଳ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଦର୍ପକର ସିଳମୁଖ
ଅନା ରତ ନତ୍ତ କମଳ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଦର୍ପକର ଶିଳୀମୁଖ ॥୩୮॥

ଅନ୍ତ ଜଳକେଳ ବୁଡ଼ିଲ ଜଙ୍ଘ ବାଳୀ ଅଙ୍ଗ ପୋଛୁ ବାସ ପିନ୍ଧ
ଆଦରଣ ଧର ବେଣୀ କେ ସୁନ୍ଦରୀ ମଧ୍ୟ କଞ୍ଚୁ ଦୃଢେ ବାନ୍ଧ ॥୩୯॥

ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଲମ୍ବ କେଶ ତର ଦମ୍ଭ ଅଧରେ ଶୋଭା ପାଉଛୁ
ଅଟନ୍ତୁ ମର୍କତ ଶାଣେ ହେମକଷ ସାମୁକ ସାଣ ଦେଉଛୁ ॥୪୦॥

ଅମ୍ବୁରୁହ ବ୍ୟୂହ ପୁଷ୍କଳେ ନନ୍ଦାହ କଲେ ବୃନ୍ଦାଦେବୀ ରଚନ୍ତ
ଅଚ୍ୟୁତ ରାଧାର ସର୍ବଦା ବିହାର ଯମୁନାରୁ ଉଠପତ୍ତ ॥୪୧॥

ଅମ୍ବୁଜ ମଞ୍ଜୁଳ ସହସ୍ରେକ ଦଳ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଭୂମି ରମ୍ୟ
ଆବରଣ ସପ୍ତଦ୍ୱାର ତଥା ସାତ ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବେ ଅଗମ୍ୟ ॥୪୨॥

---

୧ । (ଭ) ଶୁଚରଙ୍ଗରେ

ଆଦ୍ୟ ଦ୍ୱାରେ ସ୍ଥିତା ଯେ ସଦ୍ଭତା ସୂଚା ଦ୍ୱିତୀୟରେ ବୃନ୍ଦାଦେବୀ
ଅନୁସର ଉଡ଼େ ସେ ଦ୍ୱାର ତୃତୀୟେ କଖଟୀ ବନାଗ ସେବ ||୪୩||
ଆଖ୍ୟା ଯେ ରଙ୍ଗିଣୀ ନାମରେ ଦ୍ୱାରଣୀ ଦ୍ୱାର ଚତୁର୍ଥରେ ବସେ
ଅଛୁ ପଞ୍ଚମରେ ତାଣ୍ଡବୀ ମୟୂରୀ ନୃତ୍ୟେ ରାଧା-କୃଷ୍ଣ ତୋଷେ ||୪୪||
ଅବସ୍ଥିତ ଷଷ୍ଠେ ଦକ୍ଷ ନାମେ ଶୁକ ସପ୍ତମେ ଶାରୀ ମଞ୍ଜୁଳା
ଅଷ୍ଟଦଳ କଞ୍ଜ ତହିଁ ମଧ୍ୟେ କୁଞ୍ଜ ଅଷ୍ଟସଖୀ କରେ ଲୀଳା ||୪୫||
ଆଳି ଲଳିତା ଉତ୍ତରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତା ନନ୍ଦଦା ନାମ କୁଞ୍ଜରେ
ଆରାଧନା ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ପରମେଶ୍ୱରୀ, ଦେବୀ ସନ୍ତତରେ ||୪୬||
ଆସ୍ଥିତ ବିଶାଖା ଐଶାନ୍ୟେ ନନ୍ଦନା କୁଞ୍ଜେ ପୂଜେ ସର୍ବେଶ୍ୱରୀ
ଆଖଣ୍ଡଳ ଦିଗେ ଆନନ୍ଦଦା କୁଞ୍ଜେ ଚିତ୍ରରାଧା ପୂଜା କରି ||୪୭||
ଅନଳ ଦିଗରେ ଇନ୍ଦୁଲେଖା କୁଞ୍ଜ କୃଷ୍ଣପ୍ରିୟା ନିତ୍ୟ ଭଜେ
ଅନ୍ତକରେ ଚମ୍ପା ଲତା ରସେଶ୍ୱରୀ ସେବଇ ନନ୍ଦଦା କୁଞ୍ଜେ ||୪୮||
ଅସୃପ ଦିଗରେ ରଙ୍ଗଦେବୀ କୁଞ୍ଜ ପ୍ରୀତି ଗୋପେଶ୍ୱରୀ ନାମେ
ଆରାଧେ ନବୃଣା ଦେବୀ ତୁଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ନନ୍ଦଦା କୁଞ୍ଜେ ପଶ୍ଚିମେ ||୪୯||
ଅନିଳ ଦିଗେ ପ୍ରମୋଦା କୁଞ୍ଜେ କୃଷ୍ଣ ପୂଜିତା ପୂଜେ ସୁଦେବୀ
ଅଷ୍ଟଦଳେ ଅଷ୍ଟକୁଞ୍ଜେ ଅଷ୍ଟସଖୀ ଇଷ୍ଟ ନାମ ଅଷ୍ଟ ଭବ ||୫୦||
ଅମ୍ବୁଜ ମଧ୍ୟ କେଶରେ ହେମ ପୀଠ ମଣି ରତ୍ନ ସିଂହାସନ
ଅଦ୍ଭୁତ କଳ୍ପପାଦପ ତଳେ ରାଧାମାଧବ ବିହାର ସ୍ଥାନ ||୫୧||
ଆସି ବ୍ରଜବାଳୀ ରାଧା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଦରେ ତହିଁ ଗୋପିତ
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଖୋଜିଲେ କୃଷ୍ଣ କ ଭାଷିବେ ଯମୁନା କେଳରେ ସ୍ଥିତ ||୫୨||
ଆନରେ ଅଜସ୍ର ବ୍ୟୂହ କୁଶେଶୟ କାମ ସଂଗ୍ରାମେ ନିର୍ମାଣି
ଆପ୍ରାସ ବିନା ଭେଦିବେ ସେ ମନ୍ମଥ ମନମଥ ବୀରମଣି ||୫୩||
ଆଦ୍ୟ ଆବରଣେ ଶ୍ୟାମଳା ମଙ୍ଗଳା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବରଣରେ
ଆସ୍ଥିତ ତୃତୀୟ ଆବରଣେ ଭଦ୍ରା ଧନ୍ୟା ସ୍ଥିତ ଚତୁର୍ଥରେ ||୫୪||
ଆବରଣ ପଞ୍ଚେ ମଦନାବନ୍ତୀ ସେ ଷଷ୍ଠେ ସ୍ଥିତ ମଧୁମତି
ଆଳୀଗଣ ଯେବେ ସପ୍ତମେ ସୁଖ ତମେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ସ୍ଥିତ ||୫୫||

ଅମ୍ବୁଜ କେଶରେ ହରଷରେ ଆଳୀ ସହ ଶ୍ରୀରାଧିକା ସ୍ଥିତ
ଅଷ୍ଟ ଦୂତେଶ୍ୱରୀ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେମପର ଷାରବେଟରେ ଶୋଭିତ ||୫୬||
ଅନୁସରି ପ୍ରେମ ପ୍ରଥକୁ ସହସ୍ରେ ଯୂଥ ଚୂଡ଼ଇ କଳନା
ଅଛି ପ୍ରେମ କଞ୍ଜ ଦଳେ ନିଜ କୁଞ୍ଜ ଯେ ଯାହା ନାମେ ଲଳନା ||୫୭||
ଆଗମ ସରସୀ ରହ ସ୍ଥାନ ରସିବାରେ ପ୍ରତି ଦଳେ ସ୍ଥିତ
ଅଙ୍ଗନା ଯେତେ କୁଟୀର କୁଞ୍ଜ ତେତେ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ବ୍ୟାପିତ ||୫୮||
ଅନଙ୍ଗ ଅଭିମର୍ତ୍ତକୁ ମଦ ବନ୍ଧ କୃଷ୍ଣ ଆଗମନ ଧ୍ୟାୟି
ଅର୍କଜା କର ଧରି ହରି ଆଗତ ନ ଦେଖି ସୁରସମସ୍ତୀ ||୫୯||
ଆଦ୍ୟ ଦ୍ୱାରେ ରକ୍ଷି ଯମୁନା କୁସୁମ ଗୃପ ବାଣେ ବୀରବେଶ
ଅମ୍ବୁରୁହ ବ୍ୟୂହ ଭେଦନେ ଦେଖାନ୍ତି ରାମାଚୟ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ||୬୦||
ଅବଳା ବଳାଇ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଷାରପଣ ଅସିଦ୍ଧ ମହା ସାହାସ
ଆକାଂକ୍ଷା ବସ୍ତୁ ପଦ ସୁପ୍ରଦାନେ ସୁଖ ହେଲ ଉପହାସଂ ||୬୧||
ଆବରଣ ସପ୍ତ ଦ୍ୱାର ସପ୍ତ ଜିଣି ପ୍ରେମ ପ୍ରେମରେ ମିଳନ
ଅଷ୍ଟଦଳ ମଧ୍ୟ କେଶରେ ବେଶରେ ରାଧାଦେବୀ ଦରଶନ ||୬୨||
ଆବେଷ୍ଟିତ ମଞ୍ଜୁ ମଞ୍ଜରୀ ମଧୁରେ ମଧୁରେ କବା ବସନ
ଆମଞ୍ଜୁ ଭ୍ରୂଧନୁ ବିଳାସେ ସୂଚନୁ ସନ୍ଧି ଅପାଙ୍ଗ ନାରାଜ' ||୬୩||
ଅଙ୍ଗନା ହାସରେ କାନ୍ତକୁ ବେଶରେ ନିର୍ମାଣି କେଶରେ ବେଣୀ
ଆଲମ୍ବିତ ଝୁମ୍ପା କୃଷ୍ଣ ବେଳେ ଶମ୍ପାଗୋଷ୍ଠ ଅନୁକମ୍ପା ଜାଣି ||୬୪||
ଆଦ୍ୟରୁ ତୋ ପରକର ମୁଁ ତୋ ପରି କର ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ କରି
ଅବଗ୍ରହ ସଙ୍ଗେ ବିଗ୍ରହକୁ ପ୍ରେମ ଅନୁଗ୍ରହ କର ନାଥ ||୬୫||

---

୧ । 'କ' ପୋଥିରେ ଏହି ଧାଡ଼ି ନାହିଁ ।

୨ । ଶ୍ଳୋକଃ—

ସ୍ମିତପୂର୍ବପ୍ରିୟାଲାପଃ ସୁଖ ଦୁଃଖେ ତତୂଲ୍ୟତା
ଧୀରବୃତ୍ତିର୍ଗତେର୍ଷ୍ୟାଶ ବଳାହଃ ପରକାଷ୍ଠିତା ॥

(ଇତି ପୂର୍ବବଳାହଃ) ॥ପୋଥିପାଠ॥

ଅବଳା ବଳା ପ୍ରବଳାରେ ଯାଇଣ କେତେବେଳରେ ଉପନା
ଆଲୋକ ନର୍ତ୍ତନ ବେଣୀର ଘଟନ ହସଇ ମାଳ ବସନା ॥୬୬॥

ଅକ୍ଷୀଣ ଦକ୍ଷିଣ ନାୟକ ରକ୍ଷଣ ସ୍ୱପ୍ରେମ ଧୀର ଲଳିତ
ଅଙ୍ଗନା ଅଙ୍ଗ ନାବ ସଙ୍ଗ ଲାଭରେ କାମନଦୀ ଅକଳିତ ॥୬୭॥

ଅନେକ ବଧରେ ବନ୍ଧ ବିଭେଦରେ ଜଣ ଜଣକେ ସୁରତ
ଅନ୍ତରେ ସକଳ ନେହୀସ୍ୱେ କେବଳ ମୋରେ ପ୍ରବଳ ପୀରତ ॥୬୮॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଯୋଷାର କଉଂ କୁଞ୍ଜେ ସାର ଖେଳ ବନ୍ଧ ସାର ହୋଡ଼
ଅଳକା ମକରୀ କାନ୍ଧଁ ଚଟ କର କାନ୍ଧଁରେ ବେଣୀ ନିବାଡ଼ ॥୬୯॥

ଅଟବୀ ଭ୍ରମଣ ରମଣୀ ରମଣ ବେଶ ରଚେ ଫୁଲ ତୋଳ
ଆଚ୍ଛାଦଇ ରତି ଚିହ୍ନ କେ ଚନ୍ଦନେ କଉଁ କୁଞ୍ଜେ ପୁଟ ଖେଳ ॥୭୦॥

ଆଲୋକରେ ସମ କରେ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କରେ ଶ୍ୱେତ ସ୍ୱଜରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ଅଙ୍କରେ ଚର୍କିଭୂ ନଖଙ୍କରେ ତୋଳ ପଙ୍କରେ ବପୁ ସୁଷମା ॥୭୧॥*

ଅଯଶ ନଳିନ ମଳିନକୁ କରି ଧରିଛି କହିଲେ ହରି
ଅସ୍ତ୍ରପ ଅଧୀଶ ଚିର ଊଷଧୀଶ କର ଶ୍ୟାମ ନରହରି ॥୭୨॥

ଆସେ ମହାନିଶା ନିଦ୍ରିତ ମଙ୍ଗଳା ନିଶା ଗୋପୀ ଘେନି ଚଳେ
ଆନନ ଆନନ ଉପରେ ସ୍ତନ ଭୁଜ ବନ୍ଧନ ଶୟନ କଲେ ॥୭୩॥

ଅନୁଭବ ଗତ ସ୍ୱପନେ ସୁବସ୍ଥା ଦେଖି କେ ହସି କ କହେ
ଅଟଇ ମର୍ଦ୍ଦଳ ଜରଜ ଯୁଗଳ କର ନିବେଶି କେ ରହେ ॥୭୪॥

ଅଭ୍ରମାତଙ୍ଗ ପତଙ୍ଗ ଚଢ଼ି କର ଅଙ୍କୁଶେ କଲା ବିଦାର
ଅରୁଣ ଛଳ ଶୋଣ ଦେଖି ଗହ୍ୱରେ ଲୁଚିଲେ ଦବେ ତିମିର ॥୭୫॥

ଅରଣ୍ୟ ଦେବୀ ଭୟରେ ଉଭୟରେ ଜାଗ୍ରତ ଶାରିକା ଶୁକ
ଆସେ ଜଟିଳା ରଟିଲା ଯେ କଖଟୀ ଉଠିଲେ ପୀତ ଅଂଶୁକ ॥୭୬॥

---

* ତଳ—

ସରୋଜପଦେ ପରିମ୍ଳାନ ଷଟ୍ପଦେ ବିଶାଳ ଦଂଷ୍ଟ୍ରେ
ସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୟୁମ୍ନ ବିଲୋଚନେତ ଶାରବୀ ॥ (ପୋଥିପାଠ)

ଅବସ୍ଥା ବୟସ୍ଥାରେ କାମ ଦେବାନ୍ତୁ ବାରୁଣୀ ପାନେ କି ମତ୍ତ
ଅକ୍ଷି କୋକନଦ ମଦ ମରନ୍ଦନ୍ତି ଅଟଭଷ ବନ୍ଧୁ ଚିତ୍ତ ॥୭୭॥

ଆଶାରେ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରେ ଆଶାରେ ପକାଇ କାହ୍ନି ଗଲେ କାମଦେବ
ଆଗାରେ ପ୍ରବେଶ ଛନ୍ତେ ପୀତବାସ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ॥୭୮॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ ଚତୁର୍ଥ କୁସୁମ
ଦ୍ୱିଷଷ୍ଟି ଛନ୍ଦ ସମାପ୍ତଃ ॥



— ପଞ୍ଚମ କୁସୁମ —

ଆଠ ଚଉପଦୀ ଲେଖନ

(ଏକ)

(ସଖି ମୁଁ ହୁଡ଼ିଲ ପ୍ରେ ବ୍ରତେ)

ଅଚ୍ୟୁତ କାନନେ,
ଅଧର ବଂଶୀ ରନ୍ଧ୍ରର ମଧ୍ୟେ କଳନାଦ ପ୍ରସନ୍ନ ଆନନେ || ପଦ ||

ଅମୃତ ସେ ହାସ କାଶ ପରକାଶ ଅତନୁ କ ସଂଜୀବନେ
ଆରୋହି ମକରେ ଗଣ୍ଡେ ଲୀଳା କରେ ହୀଡ଼େ କାମିନୀ ଜୀବନେ ||୧||

ଅନିମିଷ ନେତ୍ରୀ ଅନିମିଷେ ରଖି ଅପାଙ୍ଗ ଜାଲ ବନ୍ଧନେ
ଅପାର ଲାବଣ୍ୟ ଅକୂପାର ସାର ପ୍ରାପତ ସୁଖ ପ୍ଲାବନେ || ୨ ||

ଅଛି ନଭସ୍ଥଳରେ ପକ୍ଷୀ ରଖି ତଥା ମୃଗ ଶୋଭାମୃତ ପାନେ
ଅନା ଅନାୟାସେ ଭ୍ରମନା ସୁରଭିତପୁ ସୁଖ ସନ୍ଦୋହନେ || ୩ ||

ଆଦରେ ବନ୍ଧନ ବାଦରେ ମୁରଲୀ ନାଦରେ ବିଶେଷ ଛନ୍ଦେ
ଅଣି ରଖିଅଛୁ ଜାଣି ମୁଁ ସେ ବଂଶୀପାଣି ହୃଦପୁ ଆସନେ || ୪ ||

ଅର୍କ ତନୁଜା ତନୁସାକ ସମ୍ପ ପ୍ରଣମେ ଗୀତ ଭୁବନେ
ଅସମ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବୋଲେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଭୁବନେ || ୫ ||

(ଦୁଇ)

ଶ୍ଳୋକଃ—

ନୀଳ କୁସୁମ୍ଭ ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା ପୂର୍ବରାଗୋଽପି ଚ ତ୍ରିଧା ||

(ଭକ୍ତି ସାନ୍ଦ୍ରତୋ)

— ମାଳ ରାଗ —

।। ରାଗ — କଲ୍ୟାଣ । ତାଳ ତ୍ରିପୁଟ ।।

ଅନୁରାଗିଣୀ,
ଅଙ୍ଗନରେ ତଥା ନାଗରମଣିରେ ।ପଦ।

ଅପାଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗିମା ନେତ୍ର ମୂର୍ଚ୍ଛରେ
ଅତନୁକୁ କ ତଜନା ମଚ୍ଛରେ ।। ୧ ।।

ଅଚ୍ଛି ଭ୍ରୂପଣା ଗୃଖୁଂ ମକରନ୍ଦ
ଅଳି ନେତ୍ର ବାନ୍ଧେ ମୁଖାରବିନ୍ଦ ।। ୨ ।।

ଅରୁଣ କୋଳେ ଶଶୀ ଦରଶନ
ଅଧର ଅଳପ ହାସେ ପ୍ରସନ୍ନ ।। ୩ ।।

ଆଲିଙ୍ଗନେ ଖେଦ ଅଙ୍ଗ ପୁଲକ
ଅବଲୋକନକୁ ନେତ୍ର ପଲକ ।। ୪ ।।

ଅମୃତରୁ ସ୍ୱାଦୁ ସେ ମୃଦୁ ଗିର
ଅଲଭ୍ୟ କାନ୍ତର ଶ୍ରୁତିର ସାର ।। ୫ ।।

ଅନ୍ତର କର ହୃଦପୃଷ୍ଠ ଆନ
ଅନ୍ତେ ଗୁଣୁଥାନ୍ତି ସେହି ବଚନ ।। ୬ ।।

ଆଣି ଜଦେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ଆଖ୍ୟା ମାଳ ରାଗ ବୁଧେ ବୁଝିବ ।। ୭ ।।

(ତିନି)

— କୁସୁମ୍ଭ ରାଗ —

(ରାଗ — ସାରଙ୍ଗ । ତାଳ — ପଡ଼ତାଳ)

ଅନ୍ତର ନୋହେ ଅନ୍ତରୁ ତାର,
ଅମ୍ଳେଶ୍ୱର ଯେତେ ପତ୍ରରେ ପୀରତି ହୃଦେ ଲେଖା ହୋଇ ବନ୍ଧତାର ।। ପଦ ।।

ଅଙ୍କରେ ମୋର ସଙ୍କରେ ଦେଖି ଦିନେ ରସେ ପାଶରିତ ସୁରତରେ
ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ମଦନ କାତର ବଶେ ହୋଇ କେତେ ତରତର ॥୧॥
ଅସମ୍ଭାଳେ ରତି ଆରମ୍ଭି ପୀରତି କହି ବଚନ ମଧୁରତର
ଆପଣା କ୍ଷତ ଦେଖାଇ ମୁ ଶୁଖାଇ ମୁଖ ଦେଖି ହେଲେ କି କାତର ॥୨॥
ଅଭିନବ ଚନ୍ଦ୍ର ଚିବ ଦେବା ଚନ୍ଦ୍ର ପାଶୋରିଲୁ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର
ଆନନରୁ ହାସ ହେବାରୁ ପ୍ରକାଶ ଗୁଡ଼ଗଲା ଶଙ୍କା ସୂଚିତର ॥୩॥
ଆସି ମିତ୍ର ଦିନେ ମଦନ ଉତ୍କଣ୍ଠେ ଫୁଲମାଳ ପିଙ୍ଗୁ ପ୍ରିତର
ଅଧିକ ବିଷାଦ ନ ରୁଚିଲେ ପାଦ ସ୍ଖଳିତ କି ଗ୍ରନ୍ଥି ମର୍କତର ॥୪॥
ଅସମ୍ଭାଳେ ବାସ ମୁଖେ ଦେଇ ହାସ ଚେଷ୍ଟା ପରିହାସ ଇଙ୍ଗିତର
ଅଧୀରକୁ ତେଜ ଜାଣି ପ୍ରେମେ ମଜ୍ଜି କାମକେଳି ସୁଖ ସଞ୍ଚିତର ॥୫॥
ଆର୍ତ୍ତିବରେ ହ୍ରଦ ଅର୍ଣ୍ଣବରେ ନଦୀ ମୋ ସ୍ୱରୂପ ପଠ ଯେ ମାତର
ଅଖ୍ୟାତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ପ୍ରେ କୁସୁମ ରାଗ ସବସ୍ତର ॥୬॥

---

(୬୯)

— ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା ରାଗ —

(ରାଗ — ରାମକିରି । ତାଳ ତ୍ରିପୁଟା)

ଅଙ୍ଗନା । ଆଳିରେ କହଇ ବିରହି ॥ ପଦ ॥

ଅରଣ୍ୟ ଭ୍ରମଣ ଧରି କାନ୍ତ କର କରରେ
ଆଗ ବଳି ନ ଗଲେ ଚରମ ଦେଖା ଭୟରେ ॥ ୧ ॥
ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାରେ ଆଣ୍ଟେ କାମ ମତ୍ତରେ
ଅନୁତାପ ଶୀଘ୍ରହାରୀ ଅଙ୍ଗ ବ୍ୟଥା ଜାତରେ ॥ ୨ ॥
ଅନାବୃତ ନିଦ୍ରାରେ ଗୁପ୍ତରୁ ଖସି ତଳପେ
ଆଲୋକ ଚେତି ଚିତ୍ତରେ ବିଳାପକୁ କଳପେ ॥ ୩ ॥

ଅନ୍ତର ମନା କି ମନେ ମାନ ଯେବେ ଯୁବତୀ
ଅଜ୍ଞାନ ବିଷାଦ ଶୁଣାଯାଏ ପ୍ରେମ ଭାରତୀ ॥ ୪ ॥

ଅକସ୍ମାତେ ପୁଷ୍ପରେଣୁ ପଡ଼ି ଅଶ୍ରୁ ଜନନେ
ଅନୁସର ଛାଇ ସବୁ ତାପ ମ୍ଳାନ ଆନନେ ॥ ୫ ॥

ଅଟେ ଯେ ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା ରାଗ ଶୋଭନରେ ବିଦିତ
ଅତି ରମ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ଭାଷିତ ॥ ୬ ॥

(ପାଞ୍ଚ)

— ବିଦେଶ ଗମନ ଚିନ୍ତା —

(ରାଗ — କାମୋଦୀ । ତାଳ — ପଡ଼ିତାଳ)

ଅମୃତ ବୃତକ ପରି ମୋର ପ୍ରୀତି ଚମ୍ପା:ଗୋରୀ ନୋହେ ଆନ
ଅଙ୍ଗନା ଯିବ ବିଦେଶ କହିବ ବିଭୁ ଆଦେଶ ଯେ ବଚନ ॥୧॥

ଅମ୍ବୁଜ-ନେତ୍ରୀ ଶୁଣି କି ହୋଇବଟି ସେକ୍ଷଣି ଭରସିତେ
ଆନନ ବନାରେ ଆଜ ନବୀନା ହେବ ଲୋକନ ଅନାଯୂତେ ॥୨॥

ଅଧିକ ବେଣ ବ୍ରଭୁଷ ରଚାନ୍ତ କାଳ ମାଧୁରୀ ଅନ୍ତୁ ଦେଖି
ଆନଞ୍ଜନ ନାସା ମୋତି ଆଲୋକ ଯହିଁ ସମ୍ପତ୍ତି କରେ ସୁଖୀ ॥୩॥

ଅଶ୍ରାନ୍ତ ମୋ କୃଷ୍ଣଧବ ପରି ହେଲେ ସୁଖୀ ହେବ ନିରନ୍ତର
ଆନନ ହେବ ନୀରସ ଅଧି କମ୍ପନ୍ଥିବ ଶ୍ୱାସ ଝରନ୍ତର ॥୪॥

ଅଶ୍ରୁଜାତ ପଦ୍ମେକ୍ଷଣୀ ସ୍ୱପନେ ନ ଥିଲା ଜାଣି ଅନ୍ତରରେ
ଅମରିଷ ବିଶୁଦ୍ଧ ଶୁଖାଇବ ମୋର ହେତୁ ବିଶେଷରେ ॥୫॥

ଅଙ୍କିତ ନିଦ୍ରା ହୋଇ ଛାତି କଲ୍ପନ୍ତ ଉଠଇ ଅଧମୁଖେ
ଅଖିଳ ଶେଷେ ଶୋଇବ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ ଦୁଃଖେ ॥୬॥

(ଛଅ)

— ବିଦେଶ ମେଲାଣି —

(ରାଗ – କରୁଣାଶ୍ରୀ । ଏକତାଳି)

ଅଙ୍କରେ ବସାଇ କହିଁ ପ୍ରେୟସୀ ପ୍ରିୟବଣ୍ଟ
ଅଧର ରୁନ୍ଧଇ କଣ୍ଠେ କହନ୍ତେ ଝରଣ୍ଟ । ଅଳି କୁନ୍ତଳାରେ ।୧।

ଅନାୟତରେ ବାନ୍ଧିଣ ଯାଉଛୁ ବିଦେଶ
ଅନ୍ତର କି ହେବ ମନୁ ତୋ ପ୍ରୀତି ବିଶେଷ ।। ୨ ।

ଅଚଳ ଧର ମନ୍ତୁ ଛୁ ପିନ୍ଧୁ ହୃଦ ଦେଶ
ଆନ ନାହିଁ କେବଳ ଜଳଇ ତାପ ବିଷ ।। ୩ ।।

ଅଛୁ ମୁଁ ଶାବକେ ବିଧି ବିଧାନେ ନୟନ
ଅବଲୋକନ ଆନନ ନନ୍ଦନ ମଳିନ ।। ୪ ।।

ଅନ୍ତର ହେଲେ ଜୀବନ ପିଣ୍ଡର କି ଗତି
ଆଜଠାରୁ ତୋ ବିନା ମୁଁ ତଥା ଇଭଗତି ।। ୫ ।

ଅନୁଭବେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କହେ
ଅଶନି ଘାତ ପାଞ୍ଜର ସ୍ୱେଥୁ ବଢ଼ ନୋହେ ।। ୬ ।।

(ସାତ)

— ପଥାନୁଚିନ୍ତା —

(ରାଗ – କାମୋଦୀ)

ଆଲୋକ ଅୟନେ   ଆଶା ବିତୟନେ
ଅବଳା ନୟନେ ଯେ ।। ପଦ ।।
ଅନ୍ତର ପ୍ରିୟା ପାଶୁଂ   ପଥିକ ଆସୁଂ ଆସୁଂ
ନ ତେଜଇ ମାନସୁଂ କାନ୍ତା ଭାବ

ଅନିମିଷ ନୟନ ପର ଲୋକେ ନୟନ
ଅବଶରେ ନ ଟଳେ ଅବୟବ ॥ ୧ ॥
ଅଶ୍ରୁଧାର ବରଷେ ପଥ ଭଲେ ନ ଦିଶେ
ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗ ଭ୍ରମଣ ଇଚ୍ଛେ ପଦ
ଅଳକ କବାଟରେ ଉରଜ ମକରରେ
ଥିବା ବନା କରକୁ ଯେ ବପଦ ॥ ୨ ॥
ଅଭିଳାଷ ଶ୍ରୁତିର ପ୍ରିୟା ମଧୁର ଗିର
ରସନା ବଶ ଗୁଣ କଥନରେ
ଅଙ୍ଗ ଶୀତଳ ବନୁ ପୀୟୁଷ ଭାନୁ ଭାନୁ-
ଅସ୍ପୃଷ୍ଟ ଓଷ୍ଠ ସୁଧା ଅଶନରେ ॥ ୩ ॥
ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରେ ଜଣ ବନ୍ଧ ଗ୍ରୀବରେ ଶୋଭା-
ବଣ ଦଶୀବ ଭାବ ଅବଲୋକେ
ଅଭିନବ ବିଚ୍ଛେଦ ବକ୍ଷରେ ଶିରଚ୍ଛେଦା
ସମାନ କଷ୍ଟ ଅଢ଼ ଥିବ ଲୋକେ ॥ ୪ ॥
ଆଶିଷ୍ଟ ପଟେ ଲେଖି ଚିତ୍ର ରୂପକୁ ଦେଖି
କେତେବେଳରେ ସୁଖୀ ଅଧୀରତା
ଅନ୍ତେ ପ୍ରଶଂସେ ଭାବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ
ବନମୃଗ ସାଧକ ଯେନ ଗୀତା ॥ ୫ ॥

---

(୬୦)

— ଅନୁଚିନ୍ତା —

(ରାଗ—ତୋଡ଼ି । ତାଳ—ପଦପଟ)

ଅବଲୋକ ଯେ ଭ୍ରମନ୍ତ ଯେ,
ଆଦ୍ୟରେ ଅନଙ୍ଗ ବେପଥୁ ଦ୍ୱିଗୁଣେ ଶୀତରେ ହେବ କେମନ୍ତ ଯୋ

ଅନ୍ତ କପୋତ ଛନ୍ଦ

ଅଧୀରକୁ କରବ ବ୍ୟକତ ଯେ । ଅବରତ ମୋର ଭଟେ ରତ ଯେ ॥୧॥

ଆଗତ ପ୍ରେ ପ୍ୟର୍ଙ୍କ ଝଣୀ ଯେ,

ଆନନ୍ଦ ଯେତେ ଦେଇଛୁ ଶତେଗୁଣେ ମୀଢ଼ବ ରତ ଲାଳସୀ ଯେ ।

ଅମ୍ଭୋଜମା ମୋ ଗମା

ଅଙ୍ଗେ ଥିବ କ ଗତ ସୁଷମା ଯେ । ଅନୁରଙ୍ଗିଣୀ ଗୁଣେ ଅସମା ଯେ ॥୨॥

ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗେ ଶିବ ଗଉଣ୍ଡ ଯେ,

ଅବସ୍ଥିତ ପ୍ରେମପର କାନ୍ତ ଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ ତଡ଼ିତ ଗଉଣ୍ଡ ଯେ,

ଅଙ୍ଗଶୃଙ୍ଗ ଆୟୁଧ ନାଦ,

ଅପହତ କରେ ସେ ସମ୍ପଦ ଯେ । ଅକ୍ଷି ପଲକ ସମ ସୁଖଦ ଯେ ॥୩॥

ଅମୁଦ୍ରିତ ଦ୍ୱୋପ୍ୟେ ନେତ୍ର ଯେ,

ଅଦ୍ଭୁତ ମତ୍ତ କାମିନୀ ଲପନେ ସ୍ୱପନେ ଚୁମ୍ବନ୍ତ ମାତ୍ର ଯେ ।

ଆଜ ଦେଖା ପ୍ରସନ୍ନ,

ଆଶୁ କଗନ୍ତେ ପ୍ରିୟା ଦର୍ଶନ ଯେ । ଅନୁଗ୍ରହ କଗନ୍ତା ସ୍ୱପନ ଯେ ॥୪॥

ଅଦ୍ରି କୁଚେ ନଖ ଗାର ଯେ,

ଅଳତା ଲତା ମଞ୍ଜୁଳତା ଗୃହ୍ନିଲେ ମଜ୍ଜିବ ଶୋକସିନ୍ଧୁର ଯେ,

ଆଶ୍ରେ କୃଷ୍ଣ ପଦ୍ମର,

ଅଟଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ସେ, ଅର ନ ପୀଡ଼ ପ୍ରେ ଦୁଃଖ ଘୋର ଯେ ।୫।



— ଷଷ୍ଠ କୁସୁମ —

ଚଉତିଶା ଲେଖନ

॥ ଦ୍ୱିଭଙ୍ଗୀ ଯମକ ॥

(ସ୍ୱର – ବଙ୍ଗଳଶ୍ରୀ ଗୁର୍ଜ୍ଜରୀ)

ଅନ୍ତ ହୋଇଲା ଶରତ   ଅଭିସାରେ ସେ ନିରନ୍ତ
କେଶୀ ଗତ ଦ୍ୱିରଦ ପ୍ରାପ୍ତେକ ଯେ
ଅଗୁରୁ ଧୂମ ଧୂପିତ   କେଳି କାନନ ବ୍ୟାପିତ
ପ୍ରିୟା କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସ୍ଥାପିତ ଅଙ୍କ ଯେ ॥ ୧ ॥

ଅଗାରେ ନ ରହେ ଚିତ୍ତ   ପ୍ରେୟସୀ ପ୍ରେମ ସଞ୍ଚିତ
ତବ ଲୀଳାରେ ବଞ୍ଚିତ ସୁଖ ଯେ
ଆଜ ଯେ ମନୋରଥରେ   ଅଙ୍ଗନା ଶତ ରଥରେ
ବସି କାମ ବେଶ ଅଛେ ଦେଖ ଯେ ॥୨॥

ଆନ ଆନ ସୁପାକରେ   ଇକ୍ଷୁ ରସ ଜାତ କରେ
ସ୍ୱାଦୁ ସୁନ୍ଦର ଶର୍କରେ ବେଗ ଯେ
ଆସେଣ୍ଟି ଥାଇ ମକର   ଦିଗଦନ୍ତୀ ଦନ୍ତକଣ୍ଟ
ଚନସ୍ଥା ସୁଖ ଆକର ବେଗ ଯେ ॥୩॥

ଅଜ୍ଞା ଦନ୍ତ ପ୍ରବନ୍ଧରେ   ଅଧୀଶ୍ୱରୀ ଯେ ବନରେ
ନାସା ଯାନ ରଚନରେ ଶ୍ଳାଘ୍ୟ ଯେ
ଅରଣ୍ୟ ଦେଖି ଦୁଃଖରେ   ଅଶ୍ରୁ ବ ତୋ ମୁଖରେ
ମୂର୍ଚ୍ଛିଲେ ଶ୍ୱାସ ପ୍ରଖରେ ଦୀର୍ଘ ଯେ ॥୪॥

ଆପେ ବଂଶୀ ବୃନ୍ଦା କରେ   ଗୋବିନ୍ଦ ଅର୍ପଣ କଲେ
ଅଜ୍ଞାନର ଧ୍ୱଂସ କଲେ ଜ୍ଞାନ ଯେ

ଆମ୍ଭେ ଜାଣିଲୁ ଭ୍ରମର   ଯେଣୁ ହେତୁ ବିଷାଦଭର
କେନ୍ଦ୍ର ଅବଳା ସ୍ତମ୍ଭର ଧ୍ୟାନ ଯେ ।।୫।।

ଆଗବରେ ମାନମାର   ଶୁଖାଏ ନୟନ ମାର
ସ୍ୱାଦୁ କରେ ଭବ ମାର ବଚ ଯେ
ଆଣି ମୁଁ କାର୍ଯ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ   ନାସା ଶେଚାଙ୍ଗେ ଜଡ଼ିଲେ
ଦେବ କେବଳ ଲୋଡ଼ିଲେ ସଞ୍ଚ ଯେ ।।୬।।

ଅବଜ୍ଞା ହେ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ   ନ କର ଯେଣୁ ବନେଶ୍ୱରୀ
ରଞ୍ଜୁ ଶ୍ରେଣି ଗଣେଶ୍ୱର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଯେ
ଆଲୋକ ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ହରି-   ଣାକ୍ଷୀ ବୋଲେ ରଞ୍ଜ ହରି
ଯନ୍ତ୍ରରେ ତୋଷେ ବହନ ଗଚ୍ଛ ଯେ ।।୭।।

ଆପଣେ ବୃନ୍ଦା ନିର୍ମାଣ   କଲେ ଆଜ୍ଞା ପରମାଣ
ଯନ୍ତ୍ରୀ କୃଷ୍ଣର ମମାଣ ହେଜ ଯେ
ଅଙ୍ଗନା ଷୋଳ ଚହଟରେ   ପାଦ ଅଙ୍ଗୁଳି ବହଟରେ
ଧରି ସେ ଶୋଭା ଚହଟେ ସଜ ଯେ ।।୮।।

ଅଷ୍ଟଦ୍ୱିଗୁଣ ଅଖରେ   ଷୋଡ଼ଶ ସ୍ୱରଖାଶରେ
ଦନ୍ତ ସ୍ତମ୍ଭକୁ ଲେଖରେ ଭୁଞ୍ଜ ଯେ
ଅମ୍ବୁଜାକୃତି ଆସନ   ପୀଠ ପୃଷ୍ଠ ସୁପ୍ରସନ୍ନ
ଷୋଳ ଯୁବତୀ ଭେସନ ମାଞ୍ଜ ଯେ ।।୯।।

ଅଷ୍ଟ ସ୍ୱରଦ୍ୱାରଙ୍କର   ତୋରଣା ପ୍ରଜ୍ଞା ମକର
ଯେନ୍ତ ଷୋଳ ସଂଖ୍ୟା କର ବଜ୍ଞ ଯେ
ଆସ୍ଥିତ ତିନ ଭୁବନରେ   ହିରଣ ସଂଖ୍ୟା ରହଟରେ
ଅଷ୍ଟ କଳଶ ଛବିରେ ସଜ୍ଞ ଯେ ।।୧୦।।

ଆନନ ଝଳ ମୁକୁର   ଭାଳ ଚନ୍ଦ ଶୋଭାଙ୍କୁର
ଲମ୍ବ ଚାମର ଶକ୍ରର ସ୍ଫୁଟ ଯେ
ଅଞ୍ଚଳ କେଳନ୍ତୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର   ଘଣ୍ଟି ରସନା ଅଧର
ହେମସାର ପୟୋଧର ଘଟ ଯେ ।।୧୧।।

ଅଙ୍ଗନା ସଂଖ୍ୟା ଶତରେ ଶତାଙ୍ଗ ସ୍ୱେ ଅଦ୍ଭୁତରେ
ବୃନ୍ଦା ପ୍ରଶଂସା ଚଉରେ ପାଠ ଯେ
ଅଚ୍ୟୁତ କେଳ ପୀବର ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର
ସ୍ୱେ ନାଟକ ସୁଧୀବର ପଠ ଯେ ॥୧୨॥

—ଗୀତ—

॥ ରାଗ – ବସନ୍ତ ଭୈରବ ॥

(ଉକ୍ତା ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ ବାଣୀରେ)

ଆଦ୍ୟରୁ କେଳ ନାଟକ ଶିକ୍ଷାରେ ନବଡ଼
ଆମ୍ବଭୂତର ଭୂରେ ଅସମ୍ଭାବିତ ନବାଡ଼ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ଶ୍ଳାଘ୍ୟ ବାଣୀ କହେ ବଡ଼
ଆପଣାର ନାସା ଗଜମୋତି ଶିଖୀ ଚୂଡ଼ ॥ ୦ ॥

ଅନୁଗ୍ରହ ଲଭ୍ ତୋଷ ବିଷାଦରେ ଜଡ଼
ଅପ୍ରକଟ କଲେ ସ୍ୱପ୍ନ ଲୀଳା ନାହିଁ ଦୃଢ଼ ॥ ୧ ॥

ଆଖ୍ୟାତ ମକରଧ୍ୱଜ ନାମେ ରଥ ଦୃଢ଼
ଅନମିଷ କେତନ କେତନ ଅଟେ ପ୍ରୌଢ଼ ।
ଅଙ୍ଗନା ମାତଙ୍ଗ ଗତି ଶତାଙ୍ଗରେ ବେଢ଼
ଆକାଙ୍କ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ରେ ପ୍ରବେଶ ନୂହଇ ଅଦୃଢ଼ ॥ ୦ ॥

ଅନଙ୍ଗ ସାରଥୀ ରଥ ଚାଳନାରେ ଗାଢ଼
ଅଙ୍କେ ପ୍ରିୟା ଯେନ କୃଷ୍ଣ ମଦନ ଆରୂଢ଼ ॥ ୨ ॥

ଅବଳା ଗଳ ଉରଜ ଶର୍ଣ୍ଣ ଚକ୍ର ଜାଣ
ଅବମ ଭାର ହରିବା କହୁ ତା ଧାରଣ ।
ଅଚ୍ୟୁତ ଶୋଭନ ଯେ ଦ୍ୱାଦଶ ଆଭରଣ
ଅନୋପମ ସୁବେଶ ନୂତନ ରଣ ରଣ ॥ ୦ ॥

ଅତସୀ ପୁଷ୍ପ ଭ୍ରୂ ଧନୁ ଅପାଙ୍ଗ ଯେ ବାଣ
ଅନାୟାସେ ଜନ୍ମ ହେଲେ ବାମନେତ୍ରୀଗଣ ।। ୩ ।।*

ଅବମାପାଳ ପ୍ରେ ବୃନ୍ଦାବନର ଆଗତ
ଅରେ ବ୍ୟରେ ମିଳୁଂ କନ୍ୟା ପ୍ରଜାପ୍ରେ ଅତ ତ
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଉପଗୁର କରଣ ସଂଭୃତ
ଆତପତ୍ର କୂଚ ଦଣ୍ଡ ରୋମାବଳ ଯୁତ ।। ୦ ।।

ଅଛି ନଉଂଗୁଳ ହାସ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳ ଦତ୍ତ
ଆମୁକ୍ତ କୁନ୍ତଳରତେ ଭ୍ରମର ଲଳିତ ।। ୪ ।।

ଅଚ୍ୟୁତ ଆଳାପ ଆଣେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ରଥ
ଅବମାଭୃତ ଉରଜ ସାଧ୍ୟ ମନୋରଥ ।
ଅବଲୋକନରେ କମ୍ପ ବଚ୍ଛଲେ ଯଥାର୍ଥ
ଆଣ୍ଣ କର ପୀଡ଼ା ଲଭି ଦେବେ କାମ ଅର୍ଥ ।। ୦ ।।

---

* ଶ୍ଲୋକଃ—

ବଂଶୀପାଣି ପୀତବାସାଚନ୍ଦ୍ରନଲମଣିଦ୍ୟୁତିଃ
କଣ୍ଠେ କୌସ୍ତୁଭ ଶୋଭଢ୍ୟୋ ମୟୂର ଦଲଚୂଡ଼କଃ
ଗୁଞ୍ଜାହାରୋଲ୍ଲସଦ୍ୱକ୍ଷୋ ରତ୍ନହାରବିରାଜିତଃ ।
ବନମାଳାଧରେନସ୍ତୁ ଶୋଭୋଲ୍ଲସିତକଣ୍ଠକଃ ।।
ବାମଭାଗେ ସ୍ଥିତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେଖା ରାଜଦୁରସ୍ଥଳଃ
ବୈଜୟନ୍ତୀ ଲସଦକ୍ଷୋ ଗଜମୌକ୍ତିକନାସିକଃ ।
କନ୍ତ୍ରସ୍ୱୋର୍ମି କରକାର କୁଣ୍ଡଳାଭ୍ୟାଂ ବିରାଜିତଃ
ରତ୍ନକଙ୍କଣଯୁଗ୍ମସ୍ତୁ କୌଙ୍କୁମଂ ତିଲକଂଦଧତ୍ ।।
କିଙ୍କିଣୀଯୁକ୍ତୋ କଟୀ କୋ ରତ୍ନନୂପୁରଯୁଗ୍ମଦଃ
ମାଲତୀମଲ୍ଲିକାଜାତିଯୂଥିକେତକୀ ଚମ୍ପକୈଃ ।
ନାଗକେଶର ଇତ୍ୟାଦି ପୁଷ୍ପମାଲାସ୍ୱଳଂକୃତଃ
ଇତି ବେଶଧରଃ ଶ୍ରୀମାନ୍ ଧ୍ୟେୟଃ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦନନ୍ଦନଃ ।। ୦ ।।

(ପୋଥିପାଠ)

ଅନୁରତ ଚନ୍ଦ୍ରପାଟବରେ ଲକ୍ଷ ପଥ
ଅସାଧ୍ୟ ବିଜୟୀ ସେନାପତି ମନମଥ ॥ ୫ ॥

ଅଙ୍ଗନା ବୋଲନ୍ତି ନିର୍ଜନରେ କମ୍ପା ବାତ
ଆସନକୁ ଦେବୁ ଗତି ସମସ୍ତ ବିରତ
ଅଙ୍ଗ ଚଞ୍ଚଳ ପ୍ରେ ଦେଲୁଂ ନେହବାଦ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ
ଅଷ୍ଟ କଳ ଚତୁଃଷଷ୍ଠୀ ବିଶେଷ ସମ୍ପଦ ॥ ୦ ॥

ଆସି ଘୋଟିଲେ ଲୁଟିଲେ ଦେବ ଘୋର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ
ଆଘାତ କଟାକ୍ଷ କୁନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ମନ୍ଦ ॥ ୬ ॥

ଅଛି ଖର ନଖ ଗ୍ୱଲ ରଦନ ଆୟୁଧ
ଅବଧାନେ ଥାଉ ପ୍ରେ ବିଧାନେ ହେବ ବନ୍ଧ ।
ଅନୁଜ୍ଞା ମାଗେ କାନ୍ତକୁ ରାଧା ବିଜେ ଅଧ
ଅଙ୍ଗନାରେ ବୋଲେ ବର ମାଗ ଗୋ ସଂଶ୍ରଦ୍ଧ ॥ ୦ ॥

ଅଣ୍ଡଶ ଜଣାନ୍ତି ପ୍ରେମ୍ବ ବରେ ଚିତ୍ତ ବୋଧ
ଅବିରତ ତବ ସେବା ନୋହିବ ବିରୋଧ ॥ ୭ ॥

ଅତ୍ୟୁତ ବିଚ୍ଛେଦେ କଷ୍ଟେ ସନ୍ତୁ ହୋଇ ଦିନ
ଅସହ୍ୟ ସଙ୍ଗ ବିଭଙ୍ଗେ ଆପ ବିନା ମୀନ ।
ଅସ୍ତୁ ବର ଦେଲେ ଦେବୀ ହୋଇ ପରସନ
ଅବରୋହି ପ୍ରିୟା ପାଶେ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ॥ ୦ ॥

ଅଟରେ ଫିଟିଲା ପୁନ ନାସା ରଥ ଯାନ
ଅଙ୍ଗ୍ରିଡି ରାଧା ମାଧବର କେତେକ ବନ୍ଦନ ॥ ୮ ॥

ଅଧିକ ମଣ୍ଡିଣି କୁଞ୍ଜ ଶୋଭନ ତଳପ
ଅବସ୍ଥିତ ହସନ୍ତି ଚନ୍ଦକାଗୁରୁ ଧୂପ ।
ଆସି ଦମ୍ପତି ସମ୍ପତ୍ତି ସୁମନସ ଗୃପ
ଅଜିତ ଜଣି ଭୁଞ୍ଜିଲେ ସୁରସ କଳାପ ॥ ୦ ।

ଅତୃପ୍ତି ଯେମନ୍ତେ ମତ୍ତ ହେଲେ ଅମୃତପ
ଅଧର ପାନ ବିହାରେ ସେପରି ଲୋଲୁପ ॥ ୯ ॥

ଅତି ଚୁମ୍ବି ଗଣ୍ଡ ଯଥା ମାଳତୀ ଦ୍ୱିରେଫ
ଆବେଗରେ ଜାତ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଦାସ ସିନ୍ଧୁ କଫ ।
ଉଗ୍ରକୁଚ ଶ୍ରୀଫଳର ମଞ୍ଜୁଳ କ ତେଜ
ଅଳ୍ପ ମର୍ଦ୍ଦନେ ରୋମାଞ୍ଚ ଯେସ୍ନେ ପିତ କଫ ॥ ୯ ॥

ଆରବ କାମ ସଙ୍ଗୀତେ ନୃତ୍ୟ ସ୍ୱର ତଙ୍ଗ
ଅଚ୍ଛେଦ୍ୟ ପୂରତ କଲେ ଭାବ ହୃଦ ଗୁମ୍ଫ । ॥ ୧୦ ॥

ଅସ୍ୱାଦନେ କାମେଶ୍ୱର କାମ ବୃଦ୍ଧି ହେବ
ଅତନୁ ମତ୍ତ କେଳି କ ବର୍ଣ୍ଣନେ ସରବ ।
ଉପହତ ଲଜେ ରାମା ଦ୍ୱିପେ ଯନ୍ତି ଭାବ
ଆନ ସେ ବନା ହୃଦରେ ଠାବ ନୋହେ ଲବ ॥ ୦ ॥

ଅବକାଶ ନାହିଁ ପୀଡ଼ିବାକୁ ମନୋଭବ
ଉତ୍ସବରେ ଦୂରେ ଶୁଣି କଙ୍କଣୀର ରବ ॥ ୨୧ ॥

ଆସି ଯୋଗମାୟା ନିଦ୍ରା ବିନାଶିଲ ଦମ୍ଭ
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଜଡ଼ି ଯୋଗ ଶୟନ ଆରମ୍ଭ
ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟପୁ କାନ୍ଧ ଆଲିଙ୍ଗନେ ଗଣ୍ଡ ଦମ୍ଭ
ଅବଶୋଷ ମନୁ କଲେ ପିରତ ବିଶ୍ରମ୍ଭ ॥ ୦ ॥

ଅଷ୍ଟ ସଖୀ ଅଷ୍ଟ କୁଞ୍ଜେ ରହିବାରୁ ଶୋଭ
ପ୍ରାଧାନ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ପଦ୍ମନାଭ ॥ ୧୨ ॥

— ଗୀତ —

॥ ରାଗ – ଆଶାବରୀ ॥

(କମଳ ନୟନ ରାମ ମାଲ୍ୟବନ୍ତେ ରହି ସେ – ବାଣୀରେ)

ଅଚ୍ୟୁତ ବ ଛନ୍ଦ ସ୍ୱପ୍ନେ ଦେଖି ସଂସଭ୍ରମ
ଅଧିକ ପରଦେବନ ଅଙ୍ଗନା ଉତ୍ତମ ।

ଆହେ ମାଧବ,
ଅକ୍ଷି ଆଗ୍ରେ କଲ ତମ
ଆଲୋକ ବିନା ଆନନ ଅଙ୍କସ୍ଥାନ ସୋମ ।।୧।।

ଅଶାନ୍ତ ଜୀବନରେ ଅମ୍ବୁଦ ଜମମାସ୍ତୁ
ଅମୃତାଂଶୁ ସ୍ୱେ ତା ନଷ୍ଟ ହେବ ଶୋଭମାସ୍ତୁ ।
ଆହେ ମାଧବ,
ଅତି ପିରକ୍ତ ସଞ୍ଚସ୍ତୁ ।
ଅନ୍ତର ଦେବାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ବଳାଲ ହୃଦସ୍ତୁ ।।୨।।

ଅର୍କେ ଥିଲେ ବଧୂ ଶିବ ଶଶାଙ୍କଶେଖର
ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗେ ରଖିଲେ ଶିବା ହୋଇ ଦିଗମ୍ବର ।
ଆହେ ମାଧବ
ଆଦ୍ୟେ ପ୍ରୀତି ଅଙ୍ଗୀକାର ।
ଆଦର ନ ନେଲ ସଙ୍ଗେ ହେଲେ ଅସୁନ୍ଦର ।।୩।।

ଆଲିଙ୍ଗନେ ଜାତ ହେଲେ ପୁଲକ ସଙ୍କୁଳ
ଅତନୁ କେଳରେ ତନୁ ଭିନ୍ନ ହେଲା ବୋଲ ।
ଆହେ ମାଧବ,
ଅନଳ୍ପ କଷ୍ଟ ନ ଚେତଲ ।
ଅବାଧା ସ୍ୱଧା ବିଚ୍ଛେଦେ ବଞ୍ଚିବ ପାଞ୍ଚିଲ ।।୪।।

ଅଭିମାନ ପ୍ରୀତି ବିଟପୂରେ ଯାଉ ଥିବ
ଆତ୍ମେଶ୍ୱର ବିଚ୍ଛେଦରେ ରଖିବ କି ଜୀବ ।
ଆହେ ମାଧବ,
ଅଛୁ ସଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗେ ଲବ ।
ଅଜ୍ଞାତ ଯେ ଝପୁ କଉଁ ନସ୍ଥୁରେ ଗଣା ହେବ ।।୫।।

ଆଜି ଶୁଣିଲେ ବିଳାପ କରେ ଗମ,ଛଣ
ଆସି ଦେଖିଲେ ସୁକେଶୀ କୋଳେ ହୃଷୀକେଶ ।
ଅକାରଣେ ଗୋ,

ଆତୁରରେ ସ୍ୱେଦୁ ଭୂଷଣ ।
ଆଳାପ କଳାପ ଶ୍ରବଣରେ ନିଦ୍ରା ନାଶ ॥ ୬ ॥

ଆଲୋକେ ବଲ୍ଲଭ ମୁଖ ହୋଇ ଅନମିତ
ଅଧରେ ଚୁମ୍ବନ ଦେଲା ଅନ୍ତରେ ହରଷ ।
ଅଙ୍କେ ଧରି ଯେ,
ଅଧୋକ୍ଷଜ ମୃଦୁ ଭାଷ ।
ଅନବକାଶ ମୃଣାଳ ସୂତ୍ର ପ୍ରେମ ଆଶ୍ଳେଷ ॥ ୭ ॥

ଅଙ୍ଗନା ବର ପୀବର କୁଚ କୁମ୍ଭ ଦ ସ
ଅନିମିଷ ଭୁଞ୍ଜ ନେହେ ଦେଉ ଯଉଁ ରସ ।
ଅଚ୍ଛୁ କଣି ଯେ,
ଅତି ଦାନ କାମ ରସ ।
ଅନ୍ତର ହେଲେ କେ ହେବ ମାନସ ନିବାସ ॥ ୮ ॥*

ଆତ୍ମଭୂ କରିବ ଯେବେ ବଦେଶ ନିନାଦ
ଅପରାଧ ନ ଘେନ ନୋହିବ ଅନ୍ତର୍ବାଦ ।
ଆଦ୍ୟେ ମଣାଇ,
ଆଣି ଆଳାପ ସମ୍ବାଦ ।
ଆଲିଙ୍ଗନେ ଜଡ଼ ତଡ଼ିତରେ ବାରିବାହ ॥ ୯ ॥

ଶ୍ଲୋକଃ—

ତେ ମୂଢ଼ ସ୍ୱମୂଢ଼ରମଗ୍ର ହରଣେକ୍ଷଣାନାଂ
ଯେ ବା କଦୃଷ୍ଟନ୍ତ ସଜନ୍ତଂ କୁଚ-କୁମ୍ଭ-ଦାସଃ ।
ବାଙ୍ମନଗୋଚରଚଣତତ୍ତ୍ୱଚରିତ୍ରତାସ୍ୟ
ତସ୍ମୈ ନମୋ ଭଗବତେ କୁସୁମାୟୁଧସ୍ୟ ॥୦॥
(ଚୋଷ୍ପପାଠ)

ଏତେଷା ଦେଷା ଜାଣି ମଜନ ଅଶ୍ରୁ ଅକ୍ଷ
ଆଳସ୍ୟକୁ ଗଲେ ନଶା ଶେଷ ପରତକ୍ଷ ।
ଅନୁରାଗରୁ,
ଅଙ୍କ ଯେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ବକ୍ଷ ।
ଏତଇ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ କବି ଦକ୍ଷ ॥ ୧୦ ॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଷଷ୍ଠ କୁସୁମ
ଚଉତିଶା ସମାପ୍ତ ।



— ସପ୍ତମ କୁସୁମ —

ଢଗ ଲେଖନ

ଅସୁର କେଶୀ   ଗୋକୁଳେ ଆସି   ଅମରଷେ କଂସ ଦେବାରୁ ପେଷି
ଅଶ୍ୱ ରୂପରେ   ମିଳି ଗୋପରେ   ଅତି କ୍ଷୁର ପାତ କରି କୋପରେ ॥୧॥

ଅସିତ ଘନ   ପରିଶୋଭନ   ଆସ୍ୟାର କି ମୂଷଧାର ପତନ
ଆସ୍ୟରେ ହାସ   ଲଭି ବିଶେଷ   ଆରତେ ଉଚ୍ଚାରିଲେ ପୀତବାସ ॥୨॥

ଅଚ୍ୟୁତ ଧାଇଁ   ଧଇଲେ ଯାଇ   ଆକ୍ଷିପ୍ତ କଲେ ଦୂରେ ଥାତ ହୋଇ
ଆଗତ ପୁନ   ହୋଇ କୋପୀନ   ଅଧିକ ବିସ୍ତାର କରି ଆନନ ॥୩॥

ଆପଣ ହସ୍ତ   ମୁଖରେ ନ୍ୟସ୍ତ   ଆରତ ଦେଖି ଅଶ୍ୱର ସମସ୍ତ
ଅସୁର ଦନ୍ତ   ହୋଇଲା ହତ   ଅଗ୍ନି ତପ୍ତ ଲୌହ ଦଣ୍ଡ ଯେମନ୍ତ ॥୪॥

ଅନ୍ତରେ କର   ହୋଇ ମନ୍ଦର   ଅମ୍ବୁଧି ଗର୍ଭ ମନ୍ଥନେ ଚତୁର
ଅଙ୍ଗ କର୍କଶୀ   ସଦ୍ଗୁଣେ ଫାଟି   ଅଶ୍ୱରୂପୀ ଦୈତ୍ୟ ଅବନୀ ଲୋଟି ॥୫॥

ଆସି ଜୀବନ   ଛନ୍ଦ୍ୟ ଯେସନ   ଅମ୍ବୁଦ ରୁଚି କୃଷ୍ଣ ଗାତ୍ରେ ଲୀନ
ଅମରେ ତୋଷ   ଦୁନ୍ଦୁଭି ଘୋଷ   ଆକାଶୁଁ କୁସୁମ ବୃଷ୍ଟି ବିଶେଷ ॥୬॥

ଆଶ୍ରରେ ଆସି   କୃଷ୍ଣ ପ୍ରଶଂସି   ଆପରେ କର ଧଉତରେ ରସି
ଅକ୍ଷତ ଦେଖି   ହୋଇଲେ ସୁଖୀ   ଅସୁର ହାସ୍ୟଂ ବାରବାର ରଖି ॥୭॥

ଅମର ଋଷି   ନାରଦ ଆସି   ଆଲୋକ ବୃନ୍ଦା ଦେବୀ ଗୃହ ବସି
ଆଜରୁ ଶେଷ   ବ୍ରଜେ ବିଶେଷ   ଅଦ୍ଭୁତ ମାନୁଷୀ ଲୀଳା ସୁରସ ॥୮॥

ଅଭିବାଞ୍ଛିତ   ଗୋବିନ୍ଦ ଚରି   ଅଧିକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଲୀଳା ମୋହିତ
ଆଲୋକ କରି   ସ୍ତୁତି ଶବଣ   ଅଚ୍ୟୁତ ବିଚ୍ଛେଦକୁ ସାସେଶୁଷ ॥୯॥

ଅନ୍ୟଥା ଆନ   କେ କରୁ ପୁନ   ଅବଲୋକ ସ୍ୱପ୍ନ କଲେ ସେବନ
ଆଦ୍ୟରୁ ବନ୍ଧା   କେଶୀ ସରିକି   ଅସୁର ନାଶି ବିଳସି ଗୋପୀଙ୍କି ॥୧୦॥

ଅବଦ ଦଶ ଯେ ଷଡ଼ ମାସ ଅଦ୍ଧ ପାଞ୍ଚ ସଂଖ୍ୟା ବ୍ରଜେ ବିଳାସ
ଅଟେ ପଞ୍ଚଶ ଅବଦ ଶେଷ ଆସି ମଥୁରାରେ ଲୀଳା ବିଶେଷ ॥୧୧॥

ଅବଦଶତ ଦ୍ୱାରକାସ୍ଥିତ ଆଦ୍ୟେ ପୂର୍ତ୍ତିତମ ବ୍ରଜେ କଥିତ
ଅସ୍ଥିତ ପୁରେ ସେ ଦୂର୍ତ୍ତିତରେ ଅନନ୍ତ ମାସ ପୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱାରକାରେ ॥୧୨॥

ଅଧିକ ରତି ସମର୍ଥା ଖ୍ୟାତି ଅନନ୍ତ ଯେ ବୃଷଭାନୁ ଦୋହିତା
ଆଖ୍ୟାତ ପୁଣି ସେ ସାଧାରଣୀ ଅଙ୍ଗନା କୁବୁଜା ମନୋହାରିଣୀ ॥୧୩॥

ଆଖ୍ୟାତ ସମ- ଞ୍ଜସ ଉତ୍ତମ ଆପଣ ଯେ ପଟ୍ଟମହିଷୀ ନାମ
ଆଦ୍ୟରେ ଆସି ଗୋକୁଳ ଋଷି ଆଭୀର କନ୍ୟା ବରଦରେ ରସି ॥୧୪॥

ଅଚରେ ଯାଅ କଂସ ମଣାଅ ଅବମାର ଭାର ଲଘୁ କରାଅ
ଅରଣ୍ୟ ଦେଖା ଭବିଷ୍ୟ ଭାବ ଅମର ଋଷି ଭକ୍ତି ଭାବେ ସେବ ॥୧୫॥

ଅଚ୍ୟୁତେ ସୂତ ରଚ ବଚନ ଆସି ଛନ୍ଦ କଲେ କଂସର ମନ
ଅକ୍ରୂର ରଥେ ବ୍ରଜପୁର ପଥେ ଅଦ୍ଭୁତ କର୍ମ ମଧ୍ୟ ସୁଖ ଅର୍ଥେ ॥୧୬॥

ଅନେକ ଗଜ- ପତି ଯେ ରାଜ ଅଧୀଶ ପଞ୍ଚ ଗୋଡ଼ରେ ବିରାଜ
ଆରୋଗୀ ପ୍ରେକ କଳବର୍ଗକ ଆହାନ୍ତ ନବକୋଟି କର୍ଣ୍ଣାଟକ ॥୧୭॥

ଅବନୀ ଧବ ଦୁଷ୍ଟ ବାସବ ଅଭିଧେୟ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ
ଅଗ୍ରେ ଯାହାର ହେଲେ ବାହାର ଅଗ୍ରଜ ଯେନ ରମା ହୃଦ ହାର ॥୧୮॥

ଅମରଷରେ କାଞ୍ଚି ଦେଶରେ ଆଣିଲେ ପଦ୍ମା କନ୍ୟା ତୋଷରେ
ଅର୍କ ସଦୃଶ ମୋଦ ବିଶେଷ ଅଭିଯାତ ନୃପ ତମ ବିନାଶ ॥୧୯॥

ଅତପ ତର ନରପତିର ଆଣିଲା ବିନୁ ଛଦ ହସ୍ତ ଶିର
ଅନ୍ତର ବାଣୀ ମଧୁର ବାଣୀ ଅଶ୍ରେୟ ଯାହା ମୁଖେ କଲେ ବାଣୀ ॥୨୦॥

ଅରି କାମିନୀ ଅଶ୍ରୁ ତଟିନୀ ଅଗାଧରେ କ୍ରୀଡ଼େ ଯଶ ହଂସିନୀ
ଅମର ନଦୀ ସ୍ନାନେ ପ୍ରମୋଦ ଆନ ଗତ ନାହିଁ ଶପଥ ବାଦ ॥୨୧॥

ଅତି ପ୍ରବଳ ପ୍ରତାପାନଳ ଅଞ୍ଜନ ଧୂତ ସାକ୍ଷୀ ଦିଗପାଳ
ଆବେଷ୍ଟି ଜମ୍ବୁ ଅମ୍ବୁଧି ଅମ୍ବୁ ଅଚରେ ଲଙ୍ଘେ ପ୍ଲକ୍ଷ ଆଦି ସବୁ ॥୨୨॥

ଆଶ୍ରେୟ କରେ ଶାଳ୍ମଳି ଶିରେ ଅବଗାହି ପୁନ କ୍ଷୀର ସିନ୍ଧୁରେ
ଆପେ ଆଲୋକ ଯେ ଲୋକାଲୋକ ଅନ୍ଧକାର ଅପହରେ ଦ୍ୟୋତକ ॥୨୩॥

ଆମଙ୍କି ଘୋଟ- ବକ୍ଷରେ ବେଶ ଅସି ହୀରେ ଅଙ୍ଗ ବଙ୍ଗ କଳଙ୍ଗ
ଆଗତ କାଶୀ କାଞ୍ଚୀରେ ପଶି ଆସେ ଚେଦ ବେଦ ଦେଶେଶ ହସି ।୨୩।

ଅଟେ ସୁରାଷ୍ଟ୍ର ସେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଅଛୁ ଗୁର୍ଜ୍ଜରାତ ଶୈଳ କର୍ଣ୍ଣାଟ
ଆଖ୍ୟା କେରଳ ଆଦି ସକଳ ଅବସ୍ଥିତ ଗ୍ରାମ ଲଭି ଉତ୍କଳ ।।୨୪।।

ଆଖ୍ୟା ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବ ନରେନ୍ଦ୍ର ଅଧିକ କୀର୍ତ୍ତି ଖ୍ୟାତ ଚନ୍ଦ୍ରକୁନ୍ଦ
ଆତ୍ମଜ ଖ୍ୟାତି ସେପରି କୀର୍ତ୍ତି ଅଟନ୍ତି ଦିବ୍ୟସିଂହ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।।୨୫।।

ଅତି ପ୍ରତାପ ଅନଳ ବ୍ୟାପ ଅମ୍ଭୋଧି ହେଲା ସିକତା କଳାପ
ଅରି ରମଣୀ ଅଶ୍ରୁରେ ପୁଣି ଆପୂର୍ଣ୍ଣିତ ଜାତ ତରଙ୍ଗ ଶ୍ରେଣୀ ।।୨୬।।

ଅଟେ ବୈଷ୍ଣବ ଶାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବ ଅବନୀପାଳ ହରେକୃଷ୍ଣ ଦେବ
ଅଧୀଶ୍ୱର ଯେ ପୁନ ବିରାଜେ ଅସମ ଗୋପୀନାଥ ଦେବ ରାଜେ ।।୨୮।।

ଅଧିକ ତେଜ କି ଗ୍ରହରାଜ ଆଖ୍ୟା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ଭୂଭୁଜ
ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ସମ ବୀର ଉତ୍ତମ ଅଶ୍ୱାରୂଢେ ହୈହୟପାଳ ଅସମ ।।୨୯।।

ଅଶି କଳିତ କଳଙ୍କ ରତ ଅଭିମନ୍ୟେ ନାଶି ରିପୁ ସଙ୍ଘାତ
ଅଧିକେ ଯାହା ସ୍ୱକାଶ୍ଚଂ ନାହା ଆଦର ପତିବ୍ରତା ସର୍ବଂସହା ।।୩୦।।

ଅଟେ ବିଦିତ ସେ ନୃପ ସୁତ ଆଖ୍ୟା ଶ୍ରୀ ବୀରକେଶରୀ ଭୂଭୃତ
ଆପେ ସମ୍ରାଟ ସକଳ ରାଟ ଅଂଘ୍ରି ପୂଜେ ଦେଇ ଶିର ମୁକୁଟ ।।୩୧।।

ଅଶେଷ ହତ ରଣରେ ଦୃପ୍ତ ଅବନୀ ତେଜ ସନ୍ତାନ ଲଙ୍ଘିତ
ଅବଳା ବୃନ୍ଦ ହାସରେ ମନ୍ଦ ଅଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଅନୁଷ୍ଟୁପାଦି ଛନ୍ଦ ।।୩୨।।

ଆଖ୍ୟାତ କୃତ ରାଶି ପ୍ରକଟ ଆଶ୍ରେ କଳ୍ପ କଳ ପୁଷ୍ପ ଅସ୍ପୁଟ
ଅଚ୍ୟୁତ ନାମ ଲୋଭ ଜନମ ଅପାଙ୍ଗେ ବହ ଅନ୍ଧକାରେ ତମ ।।୩୩।।

ଅଛୁ ମନୀଷୀ ଯଶ ପ୍ରକାଶି ଅବନୀ ଚନ୍ୟ କରି ଚୂନ ରାଶି
ଆଲେପ କଲେ ବଡ଼ ଦେଉଳେ ଅଣ୍ଡିଲ୍ଲ ମାନ୍ତି କପର୍ଦ୍ଦ ଦନ୍ତୀଲେ ।।୩୪।।

ଆତ୍ମଜ ସେହି ନୃପର ମୂର୍ତ୍ତି ଆଖ୍ୟା ଦେବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର କହି
ଅଟେ ଧୀମାନ କବିତ୍ୱମାନ ଅଶେଷ ରଚନାରେ କେ ସମାନ ।।୩୫।।

ଆଳଙ୍କାରିକ କାବ୍ୟ ନାଟକ ଆଲୋଚନାରେ ସୁରି ବୋଲେ ଲୋକ
ଅଙ୍ଗ ଦୁହୁଙ୍କ ଖଳ ଅବଧ୍ୟାଦ ଆଶ୍ରପ୍ୟ ଗୂଢ଼ ପଦରୁଂ ଉଦ୍ଧ୍ୱଦ ॥୩୬॥
ଅଟେ ପାର୍ଥିବ ଟିକଲି ଧବ ଆଖ୍ୟାତ ରଘୁନାଥ ଜଗଦେବ
ଅମ୍ବିକା ବେନ ମହ୍ଯା ମଣ୍ଡଣୀ ଅଟେ ଦେବୀ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ହାରକ ନାମ୍ନୀ॥୩୭॥
ଉଧିକେ ହୃଦ- ଦ୍ୱାର ସୁଖଦ ଉନ୍ୟାଙ୍ଗନା ଅଭିଳାଷରେ ଖେଦ
ଅନନ୍ୟ ଗତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମତି ଅତି ଭାଗ୍ୟରୁ ଲୀଳା କଲି ଖ୍ୟାତି ॥୩୮॥

ଇତି ଶ୍ରୀ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତା ଅଷ୍ଟମ ସ୍ତବକ
ସପ୍ତମ କୁସୁମ ଭଗ ସମାପ୍ତ ।



୧ । (କ. ଗ) ଟେକିଲ୍

— ଅଷ୍ଟମ କୁସୁମ —

ଚାଳନ ମନାସ

॥ ରଗ — କେଦାର ॥

(କି କରିବ ସଖି କହ—ପ୍ରେମ ବାଣୀରେ)

ଅଷ୍ଟ ତୃତୀୟା ପଞ୍ଚମୀ   ଏକାଦଶୀ ସପ୍ତମୀ
ଅବଦାତ ପ୍ରତିପଦା ତ୍ରୟୋଦଶୀ ଯେ
ନବମୀ ସହ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ॥୧॥

ଆଖ୍ୟା ଦ୍ୱିତୀୟା ଦଶମୀ   ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ସପ୍ତମୀ
ଅବସ୍ଥିତ ଏକାଦଶୀ ତୃତୀୟା ଯେ
ଷଷ୍ଠୀ ପ୍ରକାଶ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ॥୨॥

ଇଷ୍ଟ ଷଷ୍ଠ ତ୍ରୟୋଦଶୀ   ସପ୍ତମୀ ଯେ ଦ୍ୱାଦଶୀ
ଆଖ୍ୟାତ ପଞ୍ଚମୀ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ପୁନ ଯେ
ଚଉଠି ଚତୁରଦଶୀ ॥୩॥

ଅଷ୍ଟମୀ ଚତୁରଦଶୀ   ନବମୀ ଯେ ଏକାଦଶୀ
ଅବସ୍ଥିତ ତ୍ରୟୋଦଶୀ ଦଶମୀ ଯେ
ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ଯେଣ ଦ୍ୱାଦଶୀ ।୪।

— ଗୀତ —

ଅଙ୍ଗନା ବାମ ଅଙ୍ଗରେ   ଆରୋହେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷରେ
ଅଙ୍ଗୁଳି ବୃଦ୍ଧ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠିରେ ଶଶଧର ଯେ
ଦିଶିଲା ପ୍ରତିପଦାରେ ॥୧॥

ଆଶ୍ରେ କରଇ ଗୁଳ୍‌ଫରେ ତିନ କଳା ଦ୍ୱିତୀୟାରେ
ଅବଶ୍ୟ ଷନ୍ତ[1] ନଶାପନ୍ତ ହୋଇବ ଯେ
ଚୃଳଲେ ଓଷ୍ଠ ନଖରେ ॥୨॥

ଅବସ୍ଥିତ ଜଘନରେ ଚୃଣ କଳା ତୃତୀୟାରେ
ଅମୃତ କର ଖସଇ ସାଙ୍ଗୋପାଙ୍ଗ ଯେ
ନଖ କ୍ଷତ ହାପଲ୍ଲରେ ॥୩॥

ଆଶ୍ରେ କରେ ଚନ୍ଦ୍ରଠିରେ ଜାନୁକୁ ପଞ୍ଚ କଳାରେ
ଆଚରିଲେ ତଥା କରଜ ହାପୋଲ ଯେ
ଚ୍ୟୁତ ଦ୍ରବଇ ବେଗରେ ॥୪॥

ଅନଙ୍ଗ ଉଗାରେ ମେଳା ପଞ୍ଚମୀରେ ଷଡ଼ କଳା
ଅଧିକେ ମଦନ ସଦନ ମର୍ଦ୍ଦନ ଯେ
ଚ୍ୟୁତରେ ଅଜ୍ଞାନ ବାଳା ॥୫॥

ଆଶ୍ରୟ କରେ ଷଷ୍ଠୀରେ ସପତ କଳା ନାଭିରେ
ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ର ନଖ ମୁନେ ଚୃକିଲେ ଯେ
ଢଳଇ ସେ ଚପଳରେ ॥୬॥

ଅଷ୍ଟ କଳା ସପ୍ତମୀରେ ଆଶ୍ରୟ କରେ ହୃଦରେ
ଆଶ୍ଲେଷ ସ୍ତନ ଗାଢେ କରିବ ମର୍ଦ୍ଦନ ଯେ
ତଳେ ମୁଷ୍ଟି ବଘାତରେ ॥୭॥

ଅଷ୍ଟମୀରେ କଳା ନବ କକ୍ଷ ତଳେ ଦଶାଧବ
ଅଧିକରେ ଖରେ ନଖରେ ଚୃକିଲେ ଯେ
ରମଣୀ ହରଷ ହେବ ॥୮॥

ଆଶ୍ରୟ କରେ ଗଳାରେ ନବମୀ ଦଶ କଳାରେ
ଆନନ୍ଦରେ ନଖ ମୁନରେ ଚୃକିବ ଯେ
ରସି ରସିକା ଲୀଳାରେ ॥୯॥

୧। ତୁଣ୍ଡ (ପୋଥିପାଠ)

ଆଶ୍ରମ୍ଭ ଗଣ୍ଡରେ କରେ   ନିଶାକର ଦଶମୀରେ
ଏଠେ ସ୍ୱେକାଦଶ କଳା କଳାନାଥ ଯେ
ଚୁମ୍ବିତ ଚୁମ୍ବ ରଦନରେ ।୧୦।

ଅଧରେ କରଇ ବାସ   ସ୍ୱେକାଦଶୀରେ ନିଶୀଶ
ଅମୃତ ପାନେ ରଦନ ଘାତେ ଚଳେ ଯେ
କଳା ଗଣନା ଦ୍ୱାଦଶ ।।୧୧।।

ଆଗତ ସେ ଦ୍ୱାଦଶୀରେ   ତ୍ରିଦଶ କଳା ଓଷ୍ଠରେ
ଅମୃତ କଣ୍ଠ ଅମୃତ ପାନେ ଚଳେ ଯେ
ତଥା ରଦନ ଘାତରେ ।୧୨।।

ଆଳସ୍ୟ କରେ ନୟନେ   ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ କଳାମାନେ
ଅନଙ୍ଗ ତିଥି ଚନ୍ଦ୍ର ଚଳେ ଚପଳେ ଯେ
କେବଳ ବୃନ୍ତ ଚୁମ୍ବନେ ।୧୩।।

ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇ ଆସି   ଲଲାଟରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ
ଅବଶ୍ୟ ନଖ ଲେଖନରେ ଚଳଇ ଯେ
ପଞ୍ଚଦଶ କଳା ଶଶୀ ।।୧୪।

ଅବଳା ମସ୍ତକେ ଶଶୀ   ଷୋଡ଼ଶରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ
ଆକର୍ଷଣ କେଶରେ ହରଷରେ ଯେ
ମଜ୍ଜଇ ନବ ବୟସୀ ।।୧୫।।

ଅବରୋହେ ବଧୂ ପୁନ   କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷେ ସେ ବିଧାନ
ଅବଳା ଦକ୍ଷିଣ ଅଙ୍ଗ ଆଶ୍ରେ କରେ ଯେ
କନ୍ଦର୍ପ ଥାଇ ଯେତେ ସ୍ଥାନ ।।୧୬।

ଅଧରୁ କ୍ରମେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ   ଶିରରୁ ପୁନ ପାଦରେ
ଅଙ୍ଗ ଭେଦ ଶୁକ୍ଳ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷେ କ୍ରମେ ଯେ
ଗୋମୂତ୍ରର ସାଦୃଶରେ ।।୧୭।।

ଅନ୍ୟ ରନ୍ଧ୍ରରେ ଲେଖନ   ଅବଳା ରଜ ଦର୍ଶନ
ଅତନ୍ତି ଦେଇ ଧନ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଯେ
ତେଣିକ ଅନ୍ଧାର ଘେନ ।।୧୮।।

ଆଖ୍ୟା ପଦ୍ମିନୀ[2] ଶଙ୍ଖିନୀ   ଚିତ୍ରିଣୀ ତଥା ହସ୍ତିନୀ[1]
ଅବଳା ଭେଦରେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ସ୍ଥାନ ଯେ
ଖ୍ୟାତ କରିଛନ୍ତି ମୁନି ॥୧୯॥

ଅଧିକେ ଗ୍ରନ୍ଥ ବିସ୍ତାର   ହେବାକୁ ହେଲା ମୋ ଡର
ଅଳ୍ପ ହେଣୁ ଖ୍ୟାତ କଲି କାମଶାସ୍ତ୍ର ଯେ
ଦେଖି ଜାଣ ବିଜ୍ଞ ନର ॥୨୦॥

ଅମୃତ କର ହେପରି   ପୁରୁଷ ଅଙ୍ଗେ ସଞ୍ଚାରି
ଅଟେ ଭେଦ ହେତୁ ଶୁକ୍ଳ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷେ ଯେ
ବିପରୀତ ଅଙ୍ଗଧାରି ॥୨୧॥

ଅଟଇ ପଣ୍ଡ ଶୃଙ୍ଗାର   ନ ଜାଣେ କଳା ଅପାର
ଆଲୋଚନା କରି କହିବି ଉପାୟ ଯେ
ହେ ରସିକ ଅଗ୍ରସର ॥୨୨॥

ଅଶ୍ୱ ଯେ ଉଣ୍ଡୁଉ ନାମ   ହୋଇଥିବ ବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ୟାମ
ଅସ୍ଥି କଟୀ ବନ୍ଧନରେ ଶାସ୍ତ୍ର କହେ ଯେ
ବୀର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତମ୍ଭନ ଉତ୍ତମ ॥୨୩॥

ଆଖୁ ଭୃଙ୍ଗ ତଥା ଶ୍ୟାମ   ଆଣ ଶତପକ୍ଷୀ ରୋମ
ଅଶ୍ୱବାହ୍ମୀ କନ୍ୟା ସୂତ୍ରରେ କଟୀରେ ଯେ
ବାନ୍ଧିଲେ ସ୍ତମ୍ଭନ ଶ୍ରମ ॥୨୪॥

ଆଣି ସହଦେବ ମୂଳ   ପଦ୍ମକେଶର ତାମ୍ବୁଳ
ଆଜ୍ୟ ମଧୁ ସଙ୍ଗେ ପେଷି ନାଭି ଲେପ ଯେ
ବୀର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତମ୍ଭନ କେବଳ ॥୨୫॥

ଆଣିମ ଭୂଦାର ବଶା   କ୍ଷୌଦ୍ର ମାହ ତହିଁ ମିଶା
ଅବଶ୍ୟ ମାସ ମାହ ଲିଙ୍ଗ ଲେପରେ ଯେ
ଦୃଢ଼ ସ୍ଥୂଳ ଅସଦୃଶ୍ୟ ॥୨୬॥

୧। (ଗ) ପକ୍ଷିନ୍
୨। (କ, ଗ.) ପଦ୍ମିନୀ

ଅଶ୍ୱଗନ୍ଧ ଅପାମାର୍ଗ ପ୍ରାଣବାକ୍ଷ ଫଳ ଯୋଗେ
ଅଜା କ୍ଷୀର ସରଷପ ଦ୍ରାବ ବଳା ଯେ
ପେଟି ମାସେ ଲେପ ଲିଙ୍ଗ ।।୨୭।।

ଅନିମିଷ ଯେ ରୋହିତ ଜମ୍ବୁକ ସ୍ୱେ ବେନ ପୀତ
ଆଲେପିତ ଲିଙ୍ଗେ ତଳ ଦ୍ରାବ ହଙ୍ଗେ ଯେ
ମାସଂକ ମୂଷଳ ବତ ।୨୮।।

ଦ୍ରାବଣ—

ଅର୍କ ମୂଳ ସଙ୍ଗେ ବଧୂ ଦରଦ୍ରା ମର୍ଦ୍ଦନ ମଧୁ
ଅଜ ପିତ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଲିଙ୍ଗେ ବିଲେପନ ଯେ
ସୁରତେ ଦ୍ରାବଣ ବଧୂ ।।୨୯।

ଅଶିମ ଜାତ କୁସୁମ ପତାଙ୍ଗ ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା ସମ
ଅବଶ୍ଚାଚ ସରଷପସ୍ୟ ଲିକେ ଯେ
ଲିଙ୍ଗେ ଲେପେ ଦ୍ରବ କ୍ଷମ ।।୩୦।।

ଆଣ ଗୋ କ୍ଷୀର ବାମସ୍ଥ କୋକିଳାକ୍ଷୀ ଶତାବସ୍ଥ
ଅତି ବଳା ନାଗ ବଳା ବୃର୍ଣ୍ଣି ପସ୍ତୁ ଯେ
ପାନେ ଭ୍ରମ ଶତ ନାଶ୍ରି ।।୩୧।।

ଆଦ୍ୟରେ ଶାରଦା ସଦ୍ଧ ବସ୍ତୁ ସୂକ୍ତି ଶ୍ଳେଷ ବ୍ୟୁହ
ଅଚ୍ଛି ସାଧୁ ସୂକ୍ତି ଅଷ୍ଟପୋକ୍ଷ ପୁନ ଯେ
ଖ୍ୟାତ ରତ୍ନ ବାଣବାଦ । ୩୨।

ଅଚଳ ଯେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ବରଷା ଲୀଳା ବର୍ଦ୍ଧନ
ଆଦ୍ୟ ବୋଲି ଦେଶ ନାଥଙ୍କର ଭାବ ଯେ
କୃଷ୍ଣ ଗିରି ଉତ୍ପାଟନ ।।୩୩।।

ଅଟେ ଯେ ବୋଲି ଉତ୍ତର ଶବଦ ବର୍ଣ୍ଣନା ସାର
ଅବସ୍ଥିତ ରସ ମହାରସ ପୁନ ଯେ
ଗୋବିନ୍ଦ ଦେଲେ ଅନ୍ତର ।।୩୪।।

ଆଦ୍ୟ ସ୍ତବକରେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ   ସଙ୍ଗରେ ଭକ୍ତ ସୁରକ୍ତ
ଅଂଶରେ ଅଗ୍ରେଶ୍ୱ ମାଡ ପାତ୍ର ମଧ୍ୟ ଯେ
ବିଳାପ କଳାପ ଯୁକ୍ତ ॥୩୫॥

ଅଧ୍ୟ ମହତ ଯେ ରାସ   ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତବେ ବିଶେଷ
ଅଷ୍ଟ ଚଳପଶ୍ଚ ଅନ୍ତେ ନାଗ୍ନ ରଥ ଯେ
ଚତୁର୍ଥଶାରେ ପ୍ରକାଶ ॥୩୬॥

ଅଛୁ ତଗେ କେଶୀ ନାଶ   ବଂଶାନୁଚରିତ ଯଶ
ଆଖ୍ୟାତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବର ଯେ
କଳା ବ୍ଲକନ ମନାସ ॥୩୭॥

ଅଟେ ଯେ ଶାଳିବାହନ   ଶକ ଅଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାମାନ
ଅଧିକ ଚବଣ ସପ୍ତଦଶ ଶତ ଯେ
ମାସ ମାର୍ଗଶୀର ପୂନ ॥୩୮॥

[ଶ୍ରୀମତ୍ ଗୋବିନ୍ଦ ପଦାରବିନ୍ଦ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ମକରନ୍ଦ-ପାନ-ଲୁବ୍ଧ-ମଧୁପ ଶ୍ରୀମତ୍ ଶ୍ରୀମତ୍ ଗଜପତି-କୁଳକମଳ ଦିନେଶାତ୍ମଜ ଶ୍ରୀ ମହାରାଜ୍ଞଃ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦେବ ବିର-ଚିତାୟାଂ ଅନୁରାଗ କଳ୍ପଲତାୟାଂ ସ୍ତବକାଷ୍ଟକୁସୁମଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ।]*



* 'କ' ପୋଥିରେ ବନ୍ଧନୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାକ୍ୟ ନାହିଁ ।

— ଶୁଦ୍ଧିପତ୍ର —

ପୃଷ୍ଠା	ପଂକ୍ତି	ଅଶୁଦ୍ଧ	ଶୁଦ୍ଧ
୧	(ପଡ) ୪|୨	ପାଷାଣ୍ଡ	ପାଷଣ୍ଡ
୩	୨୬|୧	ଋଣ	ଗୁଣ
୭	୭୭|୧	କର୍ଣ୍ଣପର	କର୍ଣ୍ଣପୂର
୩୦	୭୪|୨	ଭୃଲ୍ଲ କଷ୍ଣ	ଭୃଲ୍ଲୁକ ଷ୍ଣ
୩୧	୭୭|୩	ସୃଚନୁ	ସୂଚନୁ
୩୨	୭୩|୪	ବେକୋ	ବେକେ
୩୮	୧୦୭|୩	ଈବ୍ରଣ	ଈଦୃଶ
୪୯	୪|୨	ସେଇଇ	ସେବଇ
୫୭	୨୪|୨	× × ×	ନପୁନ ସ୍ବବଦମ
୫୮	୩୭|୧	ଝଛଲେ	ଝର୍ଚ୍ଛିଲେ
୫୯	୩|୧	ବେଠୀ	ବୈଠୀ
୯୨	୨୩|୨	ଆସିବ ବଚର	ଆସି ବକ ଚର
୧୦୦	୫|୧	ସବ୍ୟେଶର	ସବ୍ୟେଚର
୧୦୧	୨|୧	ସୁଖେ	ମୁଖେ
୧୦୫	ଶ୍ଳୋକ । ୨	ବଦନ୍ତ	ବଦନ୍ତୀ
୧୧୩	ଶ୍ଳୋକ ୨|୨	ସ୍ୱାମଦୁଧୁ	ସ୍ୱାଦୁ ମଧୁ
୧୨୫	—	ମାଳବଗୌଡ଼ା ବାଣୀରେ	ମାଳବଗୌଡା
୧୨୭	୧୨|୧	ବାଚରେ	ବା ଚଲ୍ଲେ
୧୩୦	୬୫|୨	ନେକ ଦେଇ	ଅନେକ ଦେଇ
୧୩୯	୮|୩	ଅସ୍ରୁ	ଅଶ୍ରୁ

ପୃଷ୍ଠା	ପଂକ୍ତି	ଅଶୁଦ୍ଧ	ଶୁଦ୍ଧ
୧୪୦	୩।୨	ବୋଲେ	ବୋଲେ
୧୫୫	୬୪।୨	ଯା ବଟେ	ଜାବଟେ
୧୬୨	୫୦।୨	ଭ୍ରସ	ଭ୍ରଷ
୧୭୨	୧୪୫।୨	ସମ୍ପତ୍ତ	ସମ୍ପତ୍ତି
୧୭୪	୧୬୭।୨	ଛପେ	ଛପ
୧୯୨	୯।୨	ଆ.ପ ଫଳେ	ଆପେ ଫଳ
୨୦୨	୫୪।୨	ଲକ୍ଷଣା	ଈକ୍ଷଣା
୨୦୬	୨।୧	ଖିଡରେ	ଭିତ୍ତିରେ
୨୧୦	୧।୨	ଆଂପା	ଆପଗା
୨୧୫	୧୨।୨	ଶୃଦ୍ଧ	ଶୁଦ୍ଧ
୨୨୧	୧୦।୪	ନପୃ	ନଷ୍ଟ
୨୨୩	୩୦।୨	କାର୍ତ୍ତା କ	କାର୍ତ୍ତାକୀ
୨୩୪	୧୩।୨	ସଜ୍ଜମଚ	ସଜନଚ
୨୩୬	୪୨।୧	ଅସ୍ତମିତ	ଅସ୍ତମିତ
୨୩୬	୪୫।୧	ଆଶବ	ଆସବ
୨୪୨	୨।୨	ପୟୋଧର ଧରଥିଲ	ପୟୋଧରଧସ୍ତ ଥିଲ
୨୫୬	୨।୫	ଅଛଲସ ମୁଣା (?)	ଅଚଳସ ମୁଣା
୨୫୬	ଶ୍ଳୋକ । ୨	ଗର୍ଦ୍ଭସର ଘୋଷା	ଉଦ୍ଭସର ଘୋଷା
୨୫୮	୮।୨	ଗଜାବ	ଗଞ୍ଜବ
୨୮୦	୨।୧	ପ୍ରସଭନୁ	ବୃଷଭନୁ
୨୮୧	୫।୧	ରାପ୍ତବୀ	ଗାପୃଥ୍ୱୀ
୨୮୪	୨୪।୧	ଶଚଳ	ଶୀତଳ
୨୮୫	୩୨।୧	ପ୍ରସାଦାନ	ପ୍ରଦାନ
୨୯୧	୨୦।୪	ବୃଶ୍ୟ	ଦୃଶ୍ୟ
୨୯୫	୩।୩	ଧଳୀ	ଧଳୀ
୩୦୨	୧୫	ଭେରବ	ଭୈରବ
୩୨୮	୨୪।୨	ଲଣଦ	ପଣତ

ପୃଷ୍ଠା	ପଂକ୍ତି	ଅଶୁଦ୍ଧ	ଶୁଦ୍ଧ
୩୩୭	୫।୯	ଧନ	ଘାନ
୩୪୦	୧।୭	ଅଭିଳାସ	ଅଭିଳାଷ
୩୭୪	୨।୨	ପଞ୍ଚଦ୍ଧ	ପଞ୍ଚଦ
୩୭୫	୧୧୮।୨	ଅଭିଷେଣାନ ଅମ୍ବୁବିକା	ଅଭିଷେଣନ ଉତ୍ତମ୍ବୁବିକା
୩୭	ପାଦଟୀକ ।୨	ଶତ୍ୟମ୍ବୁବିକା	ଶତ୍ୟତମ୍ବୁବିକା
୩୯୫	ଶ୍ଳୋକ । ୪	ନ ଖୌନ୍ତୁ	ନଖୌନ୍ତୁ
୪୦୭	୭।୨	ଆସିତ	ଅସିତ
୪୨୩	୪୩।୨	ବନାସ୍ତ	ବାନସ୍ତ
୪୩୫	୬।୨	ଭବ ମାର	ଭବମାର
୪୩୫	୭।୪	ଚୋଟେ ବଦର	ଚୋଟିବ ଦର

